

České vydání

Informace a oznámení

Ročník 64

10. listopadu 2021

Obsah

EVROPSKÝ PARLAMENT

ZASEDÁNÍ 2020–2021

Dílčí zasedání od 18. do 21. ledna 2021

PŘIJATÉ TEXTY

I Usnesení, doporučení a stanoviska

USNESENÍ

Evropský parlament

Středa 20. ledna 2021

2021/C 456/01	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o provádění evropského zatýkacího rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2019/2207(INI))	2
2021/C 456/02	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o posílení jednotného trhu: budoucnost volného pohybu služeb (2020/2020(INI))	14
2021/C 456/03	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o dosažení účinného politického odkazu Evropského roku kulturního dědictví (2019/2194(INI))	24
2021/C 456/04	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 na téma „Umělá inteligence: otázky výkladu a uplatňování mezinárodního práva v míře, v níž se to týká EU, v oblastech civilního a vojenského využití a státní správy mimo oblast trestního práva“ (2020/2013(INI))	34
2021/C 456/05	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o přezkumu hlavních směrů pro transevropské dopravní síť (TEN-T) (2019/2192(INI))	47

2021/C 456/06	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o uplatňování práva Evropské unie v letech 2017, 2018 a 2019 (2019/2132(INI))	56
2021/C 456/07	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2020 (2020/2206(INI))	64
2021/C 456/08	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o provádění společné bezpečnostní a obranné politiky – výroční zpráva za rok 2020 (2020/2207(INI))	78
2021/C 456/09	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o lidských právech a demokracii ve světě a o politice Evropské unie v této oblasti – výroční zpráva za rok 2019 (2020/2208(INI))	94
Čtvrtek 21. ledna 2021		
2021/C 456/10	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o konektivitě a vztazích mezi EU a Asií (2020/2115(INI))	117
2021/C 456/11	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 na téma „Více ryb v mořích? Opatření na podporu obnovy populací nad úroveň maximálního udržitelného výnosu, včetně oblastí na obnovu rybích populací a chráněných mořských oblastí“ (2019/2162(INI))	129
2021/C 456/12	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o zatčení Alexeje Navalného (2021/2513(RSP))	137
2021/C 456/13	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o aktuálním vývoji situace ohledně Národního shromáždění ve Venezuele (2021/2508(RSP))	141
2021/C 456/14	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o přístupu k důstojnému a dostupnému bydlení pro všechny (2019/2187(INI))	145
2021/C 456/15	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 obsahující doporučení Komisi k právu odpojit se (2019/2181(INI))	161
2021/C 456/16	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o reformě unijního seznamu daňových rájů (2020/2863(RSP))	177
2021/C 456/17	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o zmírňování následků zemětřesení v Chorvatsku (2021/2504(RSP))	185
2021/C 456/18	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o genderové perspektivě koronavirové krize a pokrizového období (2020/2121(INI))	191
2021/C 456/19	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o strategii EU pro rovnost žen a mužů (2019/2169(INI))	208
2021/C 456/20	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o překlenování digitální propasti mezi ženami a muži: účast žen v digitální ekonomice (2019/2168(INI))	232
2021/C 456/21	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o zásahu proti demokratické opozici v Hongkongu (2021/2505(RSP))	242
2021/C 456/22	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o situaci v oblasti lidských práv v Turecku, zejména o případu Selahattina Demirtaše a dalších vězňů svědomí (2021/2506(RSP))	247
2021/C 456/23	Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o situaci v oblasti lidských práv ve Vietnamu, zejména o případu lidskoprávních novinářů Pham Chi Dunga, Nguyen Tuong Thuye a Le Huu Minh Tuana (2021/2507(RSP))	251

III Přípravné akty

Evropský parlament

Úterý 19. ledna 2021

2021/C 456/24	Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2021 k návrhu rozhodnutí Rady, kterým se schvalují změny Dohody o spolupráci při boji proti znečištění Severního moře ropou a jinými škodlivými látkami (Bonnské dohody) týkající se rozšíření oblasti působnosti této dohody a přistoupení Španělského království k této dohodě (11487/2020 – C9-0351/2020 – 2020/0205(NLE))	256
2021/C 456/25	P9_TA(2021)0002 Vynětí některých referenčních hodnot spotových směnných kurzů třetích zemí a stanovení náhradních referenčních hodnot za některé ukončované referenční hodnoty ***I Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2021 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2016/1011, pokud jde o vynětí některých referenčních hodnot směnných kurzů třetích zemí a stanovení náhradních referenčních hodnot za některé ukončované referenční hodnoty (COM(2020)0337 – C9-0209/2020 – 2020/0154(COD)) P9_TC1-COD(2020)0154 Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 19. ledna 2021 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/..., kterým se mění nařízení (EU) 2016/1011, pokud jde o vynětí některých referenčních hodnot spotových směnných kurzů třetích zemí a stanovení náhrady za některé referenční hodnoty, jejichž poskytování je ukončováno, a kterým se mění nařízení (EU) č. 648/2012	257
2021/C 456/26	P9_TA(2021)0003 Nástroj pro technickou podporu ***I Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2021 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj pro technickou podporu (COM(2020)0409 – C9-0148/2020 – 2020/0103(COD)) P9_TC1-COD(2020)0103 Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 19. ledna 2021 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/..., kterým se zřizuje nástroj pro technickou podporu	258
2021/C 456/27	P9_TA(2021)0004 Výkon práv Unie za účelem uplatňování a prosazování pravidel mezinárodního obchodu ***I Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2021 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 654/2014 o výkonu práv Unie za účelem uplatňování a prosazování pravidel mezinárodního obchodu (COM(2019)0623 – C9-0197/2019 – 2019/0273(COD)) P9_TC1-COD(2019)0273 Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 19. ledna 2021 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/..., kterým se mění nařízení (EU) č. 654/2014 o výkonu práv Unie za účelem uplatňování a prosazování pravidel mezinárodního obchodu	259
2021/C 456/28	Rozhodnutí Evropského parlamentu nevyslovit námitky vůči nařízení Komise v přenesené pravomoci ze dne 4. prosince 2020, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/427, pokud jde o datum použitelnosti změn určitých podrobných pravidel produkce ekologických produktů uvedených v příloze II nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 (C(2020)08462 – 2020/2902(DEA))	263

Čtvrtek 21. ledna 2021

2021/C 456/29

P9_TA(2021)0015

FEAD: zvláštní opatření reagující na rozšíření onemocnění COVID-19 ***I

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 223/2014, pokud jde o zavedení zvláštních opatření reagujících na rozšíření onemocnění COVID-19 (COM(2020)0223 – C9-0151/2020 – 2020/0105(COD))

P9_TC1-COD(2020)0105

Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 21. ledna 2021 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/..., kterým se mění nařízení (EU) č. 223/2014, pokud jde o zavedení zvláštních opatření reagujících na krizi související s rozšířením onemocnění COVID-19 264

Vysvětlivky k použitým symbolům

- * Postup konzultace
- *** Postup souhlasu
- ***I Řádný legislativní postup: první čtení
- ***II Řádný legislativní postup: druhé čtení
- ***III Řádný legislativní postup: třetí čtení

(Druh postupu závisí na právním základu navrženém v návrhu aktu)

Pozměňovací návrhy Parlamentu:

Nové části textu jsou označeny **tučně kurzivou**. Vypuštěné části textu jsou označeny buď symbolem ■ nebo přeškrtnuty. Nahrazení se vyznačují tak, že nový text se označí **tučně kurzivou** a nahrazený text se vymaže nebo přeškrtně.

EVROPSKÝ PARLAMENT

ZASEDÁNÍ 2020–2021

Dílčí zasedání od 18. do 21. ledna 2021

PŘIJATÉ TEXTY

Středa 20. ledna 2021

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2021)0006

Provádění evropského zatýkacího rozkazu a postupy předávání mezi členskými státy**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o provádění evropského zatýkacího rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2019/2207(INI))**

(2021/C 456/01)

Evropský parlament,

- s ohledem na články 2, 3, 6 a 7 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“) a na článek 82 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“),
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), zejména na její články 4, 47, 48 a 52,
- s ohledem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) odkazující na vzájemné uznávání, základní práva a povinnosti podle článku 2 Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen „EÚLP“) o právu na život ⁽¹⁾,
- s ohledem na rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (rámcového rozhodnutí o EZR) ⁽²⁾,
- s ohledem na rámcové rozhodnutí Rady 2008/947/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání na rozsudky a rozhodnutí o probaci za účelem dohledu nad probačními opatřeními a alternativními tresty ⁽³⁾,
- s ohledem na rámcové rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009, kterým se mění rámcová rozhodnutí 2002/584/SVV, 2005/214/SVV, 2006/783/SVV, 2008/909/SVV a 2008/947/SVV a kterým se posilují procesní práva osob a podporuje uplatňování zásady vzájemného uznávání rozhodnutí na rozhodnutí vydaná v soudním jednání, kterého se dotýčná osoba nezúčastnila osobně ⁽⁴⁾,
- s ohledem na rámcové rozhodnutí Rady 2009/829/SVV ze dne 23. října 2009 o uplatnění zásady vzájemného uznávání na rozhodnutí o opatřeních dohledu jakožto alternativy zajišťovací vazby mezi členskými státy Evropské unie ⁽⁵⁾,
- s ohledem na zprávy Komise o provádění evropského zatýkacího rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (COM(2005)0063 a SEC(2005)0267, COM(2006)0008 a SEC(2006)0079, COM(2007)0407 a SEC(2007)0979 a COM(2011)0175 a SEC(2011)0430,

⁽¹⁾ viz rozsudek ESLP ze dne 9. července 2019 ve věci Romeo Castaño vs. Belgie týkající se procesního aspektu článku 2 EÚLP (účinné vyšetřování).

⁽²⁾ Úř. věst. L 190, 18.7.2002, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 337, 16.12.2008, s. 102.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 81, 27.3.2009, s. 24.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 294, 11.11.2009, s. 20.

Středa 20. ledna 2021

- s ohledem na revidovanou verzi Příručky k vydávání a výkonu evropského zatýkácího rozkazu,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. prosince 2011 o podmínkách zadržování osob v EU ⁽⁶⁾, usnesení ze dne 27. února 2014 obsahující doporučení Komise o přezkumu evropského zatýkácího rozkazu ⁽⁷⁾ a na usnesení ze dne 5. října 2017 o vězeňských systémech a podmínkách ve věznicích ⁽⁸⁾,
- s ohledem na svůj postoj přijatý v prvním čtení dne 17. dubna 2019 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Spravedlnost ⁽⁹⁾,
- s ohledem na cestovní mapu Rady pro posílení procesních práv podezřelých nebo obviněných osob v trestním řízení z roku 2009 ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení ⁽¹²⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkácího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody ⁽¹³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/343 ze dne 9. března 2016, kterou se posilují některé aspekty presumpce nevinny a právo být přítomen při trestním řízení před soudem ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 ze dne 11. května 2016 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení ⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1919 ze dne 26. října 2016 o právní pomoci pro podezřelé nebo obviněné osoby v trestním řízení a pro osoby vyžádané v rámci řízení týkajícího se evropského zatýkácího rozkazu ⁽¹⁶⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/41/EU ze dne 3. dubna 2014 o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech ⁽¹⁷⁾,
- s ohledem na posouzení provádění na evropské úrovni, pokud jde o evropský zatýkácí rozkaz, které vypracovala výzkumná služba Evropského parlamentu (EPRS) v červnu 2020,
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 2. července 2020 o provádění rámcového rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkáčím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (COM(2020)0270),
- s ohledem na posouzení evropské přidané hodnoty evropského zatýkácího rozkazu, které bylo vypracováno v lednu 2014 na žádost služby EPRS, a studii EPRS týkající se nákladů vyplývajících z neexistence společného evropského postupu v oblasti procesních práv a podmínek zadržování osob z prosince 2017,

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 168 E, 14.6.2013, s. 82.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 285, 29.8.2017, s. 135.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 346, 27.9.2018, s. 94.

⁽⁹⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0406.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 295, 4.12.2009, s. 3.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 280, 26.10.2010, s. 1.

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 142, 1.6.2012, s. 1.

⁽¹³⁾ Úř. věst. L 294, 6.11.2013, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 65, 11.3.2016, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 1.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. L 297, 4.11.2016, s. 1.

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. L 130, 1.5.2014, s. 1.

Středa 20. ledna 2021

- s ohledem na závěrečnou zprávu Rady ze dne 27. května 2009 o čtvrtém kole vzájemných hodnocení – „Praktické uplatňování evropského zatýkácího rozkazu a odpovídajících postupů předávání mezi členskými státy“,
 - s ohledem na zprávu Komise ze dne 26. září 2019 o provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkácího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody (COM(2019)0560),
 - s ohledem na závěry Rady ze dne 13. prosince 2018 o vzájemném uznávání v trestních věcech – „Podpora vzájemného uznávání posilováním vzájemné důvěry“⁽¹⁸⁾,
 - s ohledem na závěry Rady ze dne 16. prosince 2019 o alternativních opatřeních ke zbavení svobody: využívání sankcí a opatření nezbavujících svobody v oblasti trestního soudnictví⁽¹⁹⁾,
 - s ohledem na Strategii EU v oblasti práv obětí (2020–2025) (COM(2020)0258),
 - s ohledem na různé zprávy vnitrostátních, evropských a mezinárodních nevládních organizací,
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1727 ze dne 14. listopadu 2018 o Agentuře Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust) a o nahrazení a zrušení rozhodnutí Rady 2002/187/SVV⁽²⁰⁾,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. září 2020 s názvem „Zpráva o právním státu 2020 – Stav právního státu v Evropské unii (COM(2020)0580),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 7. října 2020 o vytvoření mechanismu EU pro demokracii, právní stát a základní práva⁽²¹⁾;
 - s ohledem na Opční protokol k Úmluvě OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání z roku 2002,
 - s ohledem na činnost Agentury Evropské unie pro základní práva, zejména na zprávy nazvané „Právo v praxi: přístup k obhájci a procesní práva v rámci trestního řízení a řízení týkajícího se evropského zatýkácího rozkazu“ ze dne 13. září 2019, „Podmínky v oblasti trestu odnětí svobody v Evropské unii: pravidla a realita“ ze dne 11. prosince 2019, „Zadržení v rámci trestního řízení a alternativy k němu: aspekty základních práv při přeshraničním předávání osob v EU“ ze dne 9. listopadu 2016, a na databázi týkající se podmínek ve věznicích, která byla spuštěna v prosinci 2019;
 - s ohledem na úmluvy, doporučení a usnesení Rady Evropy v oblasti vězeňství a trestněprávní spolupráce,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu a na čl. 1 odst. 1 písm. e) a přílohu 3 rozhodnutí Konference předsedů ze dne 12. prosince 2002 o postupu udělování svolení k vypracování zpráv z vlastního podnětu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro ústavní záležitosti,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A9-0248/2020),
- A. vzhledem k tomu, že soudní spolupráce v Unii je významným prvkem za účelem dosažení strategické nezávislosti a plánovaných environmentálních, sociálních, hospodářských a digitálních výzev;

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 449, 13.12.2018, s. 6.

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. C 422, 16.12.2019, s. 9.

⁽²⁰⁾ Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 138.

⁽²¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0251.

Středa 20. ledna 2021

- B. vzhledem k tomu, že evropský zatýkácí rozkaz (dále jen „EZR“) je zjednodušený a zrychlený postup předávání mezi justičními orgány, který byl přijat po teroristických útocích, k nimž došlo 11. září 2001, a který se od svého zavedení stal stěžejním a nejběžněji používaným nástrojem vzájemného uznávání v trestních věcech;
- C. vzhledem k tomu, že EZR je z obecného hlediska úspěšný a nahrazuje vydávání osob systémem jejich předávání; vzhledem k tomu, že v případech, kdy dotčená osoba nedá svůj souhlas, se postup předávání zkrátil v roce 2017 v průměru na 40 dnů ve srovnání s rokem 2016, kdy průměrná doba činila 50 dnů, ačkoli v některých členských státech dochází ke zdržením nebo nedodržování požadavků týkajících se vzájemného uznávání; vzhledem k tomu, že v některých mimořádných případech členské státy oznámily předávací postupy trvající až 90 dní v situaci, kdy dotčená osoba s předáním nesouhlasila;
- D. vzhledem k tomu, že mezi lety 2005 a 2016 bylo ze 150 000 vydaných EZR vykonáno 43 000 rozkazů; vzhledem k tomu, že, jak vysvětlila Komise, jsou takováto „hrubá“ čísla zavádějící, pokud jde o použitou metodiku a celkovou míru úspěšnosti;
- E. vzhledem k tomu, že justiční spolupráce EU v trestních věcech je založena na zásadě vzájemného uznávání, kterou formulovala Evropská rada na svém zasedání v Tampere v roce 1999; vzhledem k tomu, že Lisabonská smlouva výrazně změnila ústavní uspořádání a v článku 82 Smlouvy o fungování EU poskytla výslovný právní základ pro pravidla a postupy zajišťující vzájemné uznávání všech forem rozsudků a soudních rozhodnutí;
- F. vzhledem k tomu, že vzájemné uznávání není nový pojem, který se rozvinul v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva, ale byl původně vyvinut v rámci vnitřního trhu (logika rozsudku ve věci *Cassis de Dijon*); vzhledem k tomu, že vzájemné uznávání v trestním soudnictví se však řídí jinou logikou a jiným právním základem než vzájemné uznávání pravidel pro přístup na trh; vzhledem k tomu, že vzájemné uznávání v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva má své osobité zvláštnosti, a to s ohledem na důsledky pro základní práva a státní svrchovanost i vzhledem k rozsahu, v jakém je třeba jej usnadnit prostřednictvím harmonizace hmotného práva a trestního práva procesního, zejména pokud jde o procesní záruky; vzhledem k tomu, že jakýkoli odklon od uplatňování zásady vzájemného uznávání v trestních věcech může mít negativní dopady a ovlivnit jeho uplatňování v jiných oblastech, jako je vnitřní trh;
- G. vzhledem k tomu, že vzájemné uznávání znamená přímé uznávání soudních rozhodnutí jiných členských států, kdy neuznání představuje výjimku, z čehož vyplývá, že rozhodnutí justičních orgánů by nemělo být zamítnuto pouze na základě toho, že je vydáno v jiném členském státě; vzhledem k tomu, že uplatňování vzájemného uznávání rozhodnutí přijatých jinými členskými státy není slučitelné s revizí takovýchto rozhodnutí, s výjimkou případů, kdy je tak činěno na základě důvodů stanovených v rámcovém rozhodnutí o EZR; vzhledem k tomu, že při uplatňování tohoto nástroje musí p mezi příslušnými justičními orgány panovat spolupráce a vzájemná důvěra; vzhledem k tomu, že vzájemné uznávání a základní práva musí být neodlučně spjaty;
- H. vzhledem k tomu, že vzájemné uznávání vyžaduje vysokou míru vzájemné důvěry mezi členskými státy, která by měla být založena na sdíleném chápání právního státu a základních práv; vzhledem k tomu, že Evropská unie v tomto zásadním historickém okamžiku tuto důvěru potřebuje, má-li úspěšně čelit společným výzvám; vzhledem k tomu, že pro hladké fungování EZR má posilování důvěry klíčový význam;
- I. vzhledem k tomu, že vytvoření mechanismu EU pro demokracii, právní stát a základní práva by mělo sloužit k posílení vzájemné důvěry, neboť tento nástroj má sloužit k tomu, aby se poukazovalo na oblasti, v nichž je třeba v souvislosti se zásadami právního státu dosáhnout zlepšení; vzhledem k tomu, že nedostatečné a nesoudržné uplatňování rámcového rozhodnutí o EZR některými členskými státy k posílení této vzájemné důvěry nepřispívá; vzhledem k tomu, že mechanismus EU pro demokracii, právní stát a základní práva by mohl být užitečný v tom, že poskytne prvky, díky nimž bude možné zajistit soudržné uplatňování v případech, kdy je odmítnutí výkonu rozkazu odůvodněno porušením základních práv, čímž se posílí vzájemné uznávání mezi členskými státy;
- J. vzhledem k tomu, že vzájemná důvěra vyžaduje, aby členské státy dodržovaly právo EU, a zejména základní práva uznaná Listinou a zásady právního státu, jako je nezávislost soudnictví;

Středa 20. ledna 2021

- K. vzhledem k tomu, že EZR přispěl k rozvoji a konsolidaci prostoru svobody, bezpečnosti a práva; vzhledem k tomu, že článek 6 Smlouvy o EU o Listině a EÚLP, článek 8, čl. 15 odst. 3, článek 16 a články 18 až 25 Smlouvy o fungování EU, směrnice o procesních právech a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU o právech obětí⁽²²⁾ jsou klíčovými prvky rámce prostoru svobody, bezpečnosti a práva; vzhledem k tomu, že nesprávné uplatňování EZR by mohlo mít nepříznivé dopady na policejní a soudní spolupráci v celé Unii, na jednotlivce a na jejich rodiny i na fungování schengenského prostoru a na základní práva;
- L. vzhledem k tomu, že členství v Evropské unii s sebou nese dodržování souboru hodnot, jako je lidská důstojnost, svoboda, demokracie, rovnost, právní stát a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin, což stanoví jak článek 2 Smlouvy o EU, tak právní systémy členských států v rámci jeho dodržování;
- M. vzhledem k tomu, že Unie, v níž jsou si všichni rovni a která chrání, musí zajišťovat ochranu všem obětem trestných činů⁽²³⁾ a současně chránit práva podezřelých a obviněných osob; vzhledem k tomu, že EU přijala nástroje, jejichž cílem je posílit práva obětí přijetím různých nástrojů nad rámec zadržení a předávání podezřelých nebo odsouzených osob;
- N. vzhledem k tomu, že Soudní dvůr EU (dále jen „SDEU“) již vyjasnil většinu otázek, které jsou spojeny s uplatňováním EZR, včetně uplatňování zásady *ne bis in idem*⁽²⁴⁾, pojmu justičního orgánu⁽²⁵⁾, zásady přednosti a harmonizace EU⁽²⁶⁾, nezávislosti soudnictví⁽²⁷⁾, základních práv⁽²⁸⁾, oboustranné trestnosti⁽²⁹⁾, důvodů pro odmítnutí a vydávání občanů EU do třetích zemí⁽³⁰⁾; vzhledem k tomu, že soudní rozhodnutí se současně nemohou představovat náhradu za dobře vypracované právní předpisy na úrovni Unie;
- O. vzhledem k tomu, že oboustranná trestnost je pojem spojený s mezinárodním vydáváním a – byť je jen sotva slučitelný se vzájemným uznáváním – v praxi se může podle judikatury SDEU pro vyžádané osoby uplatnit ve velmi omezené míře; vzhledem k tomu, že oboustranná trestnost je pouze fakultativním důvodem pro odmítnutí EZR a vykonávající orgány jej uplatňují zřídka; vzhledem k tomu, že seznam trestných činů bez oboustranné trestnosti již zahrnuje široké spektrum trestných činů, z nichž mnohé dosud nebyly v rámci členských států příliš dobře harmonizovány, a vzhledem k tomu, že takovýto seznam by měl být přehodnocen a případně rozšířen v souladu s postupem stanoveným v čl. 2 odst. 3 rámcového rozhodnutí o EZR;
- P. vzhledem k tomu, že koncepce vzájemného uznávání by sice sama o sobě harmonizaci hmotné a procesní složky trestního práva nevyžadovala, ale praxe justiční spolupráce ukázala, že harmonizace určitých vybraných společných standardů a definic je pro usnadnění vzájemného uznávání nezbytná, jak potvrzuje čl. 82 odst. 2 Smlouvy o fungování EU; vzhledem k tomu, že v posledních letech bylo dosaženo určitého pokroku, konkrétně pokud jde o přijetí šesti směrnic o procesních právech, směrnicí 2012/29/EU, alternativní opatření k EZR, jako je evropský vyšetřovací příkaz, a o harmonizaci některých trestných činů; vzhledem k tomu, že však těchto šest směrnic o procesních právech nebylo doposud plně a správně provedeno, což nadále vyvolává obavy;
- Q. vzhledem k tomu, že Komise zdůraznila, že při provádění některých ustanovení směrnice 2013/48/EU, zejména pokud jde o možnost přístupu k obhájci jak ve vykonávajícím, tak ve vydávajícím členském státě; vzhledem k tomu, že provedení dalších směrnic o procesních zárukách, které obsahují zvláštní ustanovení o EZR (2010/64/EU, 2012/13/EU, (EU) 2016/800a (EU) 2016/1919) ve vnitrostátním právu je dosud nedostatečné, a to i pokud jde o zohledňování zásady rovnosti zbraní;

⁽²²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57).

⁽²³⁾ Strategie EU v oblasti práv obětí (2020–2025).

⁽²⁴⁾ SDEU, věc C-261/09, Mantello.

⁽²⁵⁾ SDEU, věc C-453/16 PPU, Özçelik; věc C-452/16 PPU, Poltorak; věc C-477/16 PPU, Kovalkovas; spojené věci C-508/18 a C-82/19 PPU, OG a PI.

⁽²⁶⁾ SDEU, věc C-399/11, Melloni nebo věc C-42/17, M.A.S. a M.B.

⁽²⁷⁾ SDEU, věc C-216/18 PPU, Minister for Justice and Equality.

⁽²⁸⁾ SDEU, Spojené věci C-404/15 a C-659/15 PPU, Aranyosi a Căldăraru; věc C-128/18, Dorobantu.

⁽²⁹⁾ SDEU, věc C-289/15, Mantello.

⁽³⁰⁾ SDEU, věc C-182/15, Mantello. věc C-191/16, Piscioti; věc C-247/17 Raugėvicius; věc C-897/19 PPU, I.N. v. Ruska Federacija; atd.

Středa 20. ledna 2021

- R. vzhledem k tomu, že k řešení některých otázek souvisejících s EZR přispěly další nástroje, například směrnice 2014/41/EU o evropském vyšetřovacím příkazu a nařízení (EU) 2018/1805 o vzájemném uznávání příkazů k zajištění a příkazů ke konfiskaci⁽³¹⁾, přičemž tyto nástroje uplatňují zásadu vzájemného uznávání na jiné typy soudních rozhodnutí;
- S. vzhledem k tomu, že v cestovní mapa EU pro posílení procesních práv v trestním řízení z roku 2009 uznala problém týkající se délky vyšetřovací vazby; vzhledem k tomu, že vězeňské podmínky jsou problémem v mnoha členských státech a musí být v souladu s hodnotami zakotvenými v článku 2 Smlouvy o EU; vzhledem k tomu, že v některých členských státech existují problémy v oblasti právního státu, což odráží i rozsudky Evropského soudu pro lidská práva (ESLP);
- T. vzhledem k tomu, že dne 27. února 2014 Evropský parlament ve svém usnesení o přezkumu EZR vyzval mimo jiné k zavedení závazného důvodu pro odmítnutí v případech, že existují podstatné důvody domnívat se, že provedení opatření by bylo neslučitelné s plněním povinností členského státu podle článku 6 Smlouvy o EU a Listiny; vzhledem k tomu, že v roce 2017 bylo kvůli pochybnostem o dodržení základních práv odmítnuto předání osob ve 109 případech;
- U. vzhledem k tomu, že vzájemné uznávání vyžaduje, aby byli právníci, včetně právníků zabývajících se trestním právem, vzděláni v právu EU;
- V. vzhledem k tomu, že Eurojust plní zásadní úlohu při usnadňování a koordinaci výkonu EZR; vzhledem k tomu, že při výkonu EZR je stále častěji požadována pomoc Eurojustu, což výrazně zvyšuje jeho pracovní zátěž; vzhledem k tomu, že jen za rok 2019 usadil Eurojust výkon EZR v souvislosti se 703 novými případy a 574 probíhajícími případy; vzhledem k tomu, že Eurojust je nezávislá samostatná agentura fungující po boku Úřadu evropského veřejného žalobce;
- W. vzhledem k tomu, že srovnání dat ukazuje trend rostoucího využívání EZR, přičemž se počet vydaných EZR rok od roku zvyšuje;
- X. vzhledem k tomu, že harmonizované provádění EZR spolu s úplným a správným prováděním směrnic o procesních právech, větším využíváním alternativních opatření k EZR a zavedením minimálních norem EU, jako jsou podmínky ve věznicích a vazebních věznicích, bude bránit spekulativnímu výběru jurisdikce („forum shopping“); vzhledem k tomu, že úplné a správné provádění EZR ve všech členských státech je nezbytné pro řádné posouzení fungování příslušných legislativních nástrojů a potřeby případných změn;

Obecné posouzení provádění EZR

1. zdůrazňuje, že EZR je významným úspěchem a účinným, užitečným a nepostradatelným nástrojem v boji proti závažné přeshraniční trestné činnosti, který slouží k tomu, aby byli pachatelé závažných trestných činů postaveni před spravedlnost v členském státě, v němž řízení proběhlo nebo probíhá, a má pozitivní dopad na fungování prostoru svobody, bezpečnosti a práva; uznává, že EZR výrazně usadil a zlepšil spolupráci ve věci předávání; upozorňuje však, že v posledních dvaceti letech svět prochází digitální transformací, která změnila ekosystém trestné činnosti;
2. konstatuje, že existují určité problémy; domnívá se, že tyto problémy systém nezpochybňují ani jej neohrožují, ale ukazují, že je nutno jej zlepšit a modernizovat, a že takovéto otázky je třeba řešit, aby se odstranila určitá slabá místa, a posílil se tak celkový systém a zajistilo se dodržování zásad právního státu a základních práv ve všech členských státech; uvádí, že schengenský prostor a digitální transformace přinesly občanům EU řadu příležitostí; konstatuje nicméně, že otevřené hranice a nové technologie rovněž vyžadují účinné nástroje k vymáhání práva a pro soudnictví, aby bylo možné stíhat závažné mezinárodní trestné činy;
3. poznamenává, že tyto problémy se týkají především vazebních a vězeňských podmínek, proporcionality, provádění procesních záruk zakotvených v právních předpisech EU v rámci řízení týkajícího se EZR, zejména dvojího právního zastoupení ve vykonávajícím i vydávajícím státě, a vzdělávání, specifických otázek souvisejících s právním státem, výkonu

⁽³¹⁾ Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 1.

Středa 20. ledna 2021

trestu odnětí svobody⁽³²⁾, lhůt⁽³³⁾ a rozhodnutí v nepřítomnosti; uznává, že některé případy upozornily na otázku oboustranné trestnosti⁽³⁴⁾; všímá si, že v dalších případech došlo k nesoudržnému uplatňování důvodů pro odmítnutí výkonu EZR; zdůrazňuje rovněž, že chybí komplexní datový systém, který by umožnil vypracovávat spolehlivé kvantitativní i kvalitativní statistiky týkající se vydávání, provádění nebo odmítnutí EZR; zdůrazňuje, že tyto problémy nejen oslabují vzájemnou důvěru mezi členskými státy, ale pro dotčené jednotlivce, jejich rodiny a společnost obecně jsou také nákladné ze sociálního a hospodářského hlediska;

4. konstatuje, že některé problémy byly částečně vyřešeny a že je vyvíjeno úsilí o jejich úplné vyřešení kombinováním právně nevynutitelných nástrojů („soft law“) (příručka k EZR), vzájemných posouzení, pomoci ze strany Eurojustu, financování vzdělávacích programů a souborů nástrojů pro právníky v rámci programu EU Spravedlnost, judikatury SDEU a doplňkových právních předpisů (rámcové rozhodnutí 2009/299/SVV a přijetí směrnic o procesních právech podezřelých a obviněných osob, jak je stanoveno v cestovní mapě z roku 2009, zejména směrnice 2013/48/EU), i když další problémy stále přetrvávají;

5. upozorňuje na skutečnost, že EZR by měl být dále posílen a zdokonalen, aby se zvýšila jeho účinnost, bezprostřednost a dodržování rozhodnutí vnitrostátních soudů, neboť jeden z cílů silnější Unie vyžaduje, aby členské státy měly plnou důvěru v soudní a vězeňské systémy ostatních členských států, přičemž tento mechanismus má v tomto ohledu zásadní význam; připomíná, že oslabení vzájemného uznávání v trestních věcech může vést pouze k jeho oslabení i v ostatních oblastech, což by poškodilo účinné řešení společných politických oblastí, jako je vnitřní trh;

6. konstatuje, že Protokoly č. 21 a 22 Smlouvy o EU přiznávají zvláštní status dvěma členským státům – Irsko se účastní selektivně („opt-in“) a Dánsko se na opatřeních EU v oblasti trestního práva nepodílí –, což znamená, že tyto země systém EZR využívají, ale neuplatňují automaticky jiné nástroje, jako jsou např. směrnice o procesních zárukách; zdůrazňuje, že je důležité zajistit v prostoru svobody, bezpečnosti a práva soudržnost;

7. zdůrazňuje, že by EZR neměl být zneužíván v případě méně závažných trestných činů, kdy neexistují důvody pro vyšetřovací vazbu; připomíná, že používání EZR by se mělo omezovat na závažné trestné činy, kdy je jeho uplatňování nezbytně nutné a přiměřené; naléhavě vybízí k tomu, aby v případech, kdy je to možné, byly před vydáním EZR využity právní nástroje, které jsou méně rušivé; upozorňuje na skutečnost, že vydávající orgány by měly provádět kontroly proporcionality s ohledem na i) závažnost trestného činu, ii) pravděpodobnou výši trestu uloženého v případě, že bude osoba shledána vinnou z údajného trestného činu, iii) pravděpodobnost zadržení osoby ve vydávajícím členském státě po předání, iv) dopad na práva vyžádané osoby a její rodiny a v) zájmy obětí trestného činu; vyzývá členské státy a jejich justiční orgány, aby vyřizovaly případy EZR bez zbytečného odkladu, a to jakmile je EZR vydán, s cílem omezit využívání vyšetřovací vazby na minimum;

8. zdůrazňuje, že podle judikatury SDEU je odmítnutí výkonu EZR pojato jako výjimka ze vzájemného uznávání, která musí být vykládána restriktivně⁽³⁵⁾, a to na základě jednoho z důvodů pro odmítnutí (články 3 a 4 rámcového rozhodnutí o EZR) nebo jedné ze záruk (článek 5 téhož rozhodnutí) nebo v souladu s judikaturou SDEU;

9. vyzývá ke stanovení možnosti odmítnout výkon EZR v případě, že existují oprávněné důvody se domnívat, že výkon EZR by byl neslučitelný s plněním povinností členského státu podle článku 6 Smlouvy o EU a Listiny; poukazuje na to, že je-li odmítnutí výkonu EZR odůvodněno tím, že by došlo k porušení základních práv, musí vykonávající členský stát vážné riziko porušení základních práv vysvětlit a stanovit důvody pro odmítnutí výkonu na základě faktických a objektivních skutečností, aby se předešlo právní nejistotě a možné beztrestnosti; připomíná, že podle judikatury SDEU je Listina společným standardem pro ochranu základních práv v EU⁽³⁶⁾;

Doporučení, jak zlepšit fungování EZR

10. vyzývá Komisi, aby poskytovala jasné, srozumitelné, komplexní a srovnatelné údaje, neboť údaje, které jsou nyní k dispozici, jsou matoucí a mohou představu o (ne)účinnosti EZR zkreslovat; vyzývá Komisi, aby stanovila způsob, jakým by členské státy měly plnit svou povinnost systematicky shromažďovat a předávat Komisi spolehlivé a aktuální údaje; žádá Komisi, aby posoudila možnost vytvořit společnou databázi soudních rozhodnutí o EZR, která by obsahovala pouze anonymizované údaje a která by se stala inteligentním a účinným nástrojem pro hodnocení justiční spolupráce, zjišťování

⁽³²⁾ SDEU, věc C-579/15, Popławski.

⁽³³⁾ SDEU, věc C-168/13 PPU, Jeremy F.

⁽³⁴⁾ SDEU, na základě rozhodnutí ve věci C-289/15 Grundza odkazující na rámcové rozhodnutí Rady 2008/909/SVV.

⁽³⁵⁾ Viz např. SDEU, věc C-216/18 PPU, Minister for Justice and Equality.

⁽³⁶⁾ Srov. SDEU, C-399/11, Melloni, bod 63 a věc C-128/18, Dorobantu, bod 79.

Středa 20. ledna 2021

nedostatků a zajištění lepší připravenosti na jakékoli úpravy; připomíná, že justiční spolupráce je klíčová pro zajištění stability v sociální, hospodářské, environmentální a digitální oblasti; opakuje svou výzvu Komisi, aby od členských států požadovala komplexní údaje týkající se fungování mechanismu EZR a aby tyto údaje zahrнула do své příští zprávy o provádění;

11. je přesvědčen, že je zapotřebí přijmout další horizontální opatření s cílem posílit zásadu loajální spolupráce zakotvené v čl. 4 odst. 3 Smlouvy o EU a s cílem posílit vzájemnou důvěru mezi systémy trestního soudnictví členských států, což povede k účinnější justiční spolupráci; upozorňuje na skutečnost, že ověřování oboustranné trestnosti omezuje působnost vzájemného uznávání a podle judikatury SDEU musí být vykládáno restriktivně; zdůrazňuje přetrvávající znepokojení ohledně toho, že neexistuje náležitá definice trestných činů, na něž se již pravidlo oboustranné trestnosti nevztahuje; konstatuje, že vzájemné uznávání by v ideálním případě mělo fungovat automaticky⁽³⁷⁾ bez opakovaného posuzování závažnosti důvodů ke vznesení obvinění a že uznání rozhodnutí by nemělo být odmítáno, není-li opodstatněné uplatnit některý z důvodů k odmítnutí uvedených v taxativním výčtu obsaženém v rámcovém rozhodnutí o EZR nebo pokud nenastaly jiné okolnosti, jež podle judikatury SDEU ospravedlňují omezení zásady vzájemného uznávání a vzájemné důvěry mezi členskými státy;

12. poukazuje na to, že zásada vzájemného uznávání musí být založena na vzájemné důvěře, které lze dosáhnout pouze tehdy, pokud bude v celé Unii zaručeno dodržování základních a procesních práv podezřelých a obviněných osob v trestním řízení; připomíná význam provádění směrnic o procesních právech s ohledem na zaručení práva na spravedlivý proces; v tomto ohledu naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila plné a řádné provádění těchto směrnic a aby v případě potřeby zvážila zahájení řízení o nesplnění povinnosti;

13. vyzývá Komisi, aby analyzovala společné trestné činy v členských státech s cílem lépe definovat, za jakých okolností by měl být EZR používán, a aby usnadnila posuzování proporcionality; vyzývá Komisi, aby posoudila formální a skutkovou soudržnost seznamu 32 kategorií trestných činů, u nichž není třeba ověřovat oboustrannou trestnost, a to při zohlednění takových kritérií, jako je závažnost, přeshraniční rozměr nebo škodlivost s důsledkem maření základních hodnot Unie; konstatuje, že je nezbytné zajistit větší právní jistotu všem subjektům zapojeným do provádění, a zabránit tak zbytečným konfliktům; vyzývá Komisi, aby v plném rozsahu vyhodnotila možnost vypracování sourodého seznamu kategorií trestných činů na základě konkrétních trestných činů a zájmů chráněných zákonem; navrhuje rovněž v zájmu snazší interpretace zvážit připojení přílohy, která by obsahovala definice pro každou položku na seznamu;

14. zdůrazňuje, že je důležité se zabývat zahrnutím dalších trestných činů nebo kategorií trestných činů, jako jsou trestné činy proti životnímu prostředí (např. trestné činy související se znečištěním z lodí), některé formy daňových úniků, trestné činy z nenávisti, sexuální zneužívání, genderově podmíněné násilí, trestné činy páchané digitálními prostředky, jako je krádež identity, trestné činy spojené s použitím násilí nebo vážným ohrožením veřejného pořádku v členských státech a trestné činy proti ústavní integritě členských států páchané za použití násilí, zločiny genocidy, zločiny proti lidskosti a válečné zločiny v rámci zvýšeného odhodlání k justiční spolupráci a prosazování právního státu a základních práv ze strany členských států; zdůrazňuje, že větší míra justiční spolupráce u tohoto typu trestných činů by Unii pomohla dosáhnout jejích prioritních cílů a rovněž posílit kulturu respektující demokracii a právní stát v Unii;

15. vítá koordinační skupinu pro EZR, kterou nedávno zřídila Komise; je přesvědčen, že tato skupina přispěje k posílení rychlé výměny aktuálních a spolehlivých informací a osvědčených postupů a k posílení spolupráce, která by měla vést k jednotnějšímu uplatňování EZR mezi justičními orgány, ale také zajistit lepší výměnu informací mezi právníky zastupujícími osoby, na něž se EZR vztahují ve vykonávajícím i vydávajícím členském státě;

16. připomíná, že smyslem uvedení horní hranice sazby odnětí svobody v čl. 2 odst. 2 rámcového rozhodnutí o EZR je v podstatě zajistit proporcionalitu EZR; vyzývá však Komisi, aby přezkoumala možnost snížit tříletou hranici u některých trestných činů, např. obchodu s lidmi, pohlavního vykořisťování dětí a dětské pornografie;

⁽³⁷⁾ Viz např. sdělení Komise ze dne 26. července 2000 o vzájemném uznávání pravomocných rozhodnutí v trestních věcech (COM(2000)0495).

Středa 20. ledna 2021

17. vyzývá Komisi, aby vyjasnila otázku souvisejících a průvodních trestných činů k hlavním trestným činům, které splňují horní hranici sazby stanovenou pro EZR, například na základě aktualizace Příručky k vydávání a výkonu EZR nebo případně prostřednictvím unijních nástrojů harmonizace trestního práva, a aby přitom rovněž uvedla, jak jsou EZR v tomto ohledu v členských státech uplatňovány; v tomto ohledu připomíná, že EZR nereguluje předávání za průvodní nebo související trestné činy a že vydávajícímu členskému státu může v trestním stíhání těchto trestných činů bránit zásada speciality;

18. zdůrazňuje, že je důležité přesněji definovat úkoly a pravomoci vnitrostátních orgánů a orgánů EU podléjících se na postupech EZR a zajistit jejich specializovanost a praktickou odbornost; konstatuje, že široké posuzovací pravomoci vykonávajících orgánů jsou zjevně sotva slučitelné se zásadou vzájemného uznávání, nebo dokonce této zásadě odporují, vyjma důvodů pro odmítnutí stanovených v člácích 3 a 4 rámcového rozhodnutí o EZR a v judikatuře SDEU; je přesvědčen, že každý přezkum rámcového rozhodnutí o EZR musí stanovit postup, jehož prostřednictvím může být EZR v případě potřeby ve vydávajícím členském státě podle judikatury SDEU potvrzen soudcem, soudem, vyšetřujícím soudcem nebo státním zástupcem, aby se vyřešil problém rozdílných interpretací pojmu „justiční orgán“; má za to, že má-li se poskytnout právní jistota ohledně toho, které trestné činy jednoznačně spadají do definice oboustranné trestnosti a které nikoli, měla by se posuzovací pravomoc v případech oboustranné trestnosti omezit; tvrdí, že důslednější dodržování zásad právního státu a základních práv a lepší podmínky ve věznicích a znalosti právníků o jiných právních systémech přispějí k posílení vzájemné důvěry a vzájemného uznávání;

19. vyzývá Komisi, aby i nadále vyhodnocovala provádění EZR a dalších nástrojů justiční spolupráce ve vnitrostátních právních řádech a aby v případě potřeby zahájila řízení o nesplnění povinnosti;

20. vyzývá členské státy, aby rámcové rozhodnutí o EZR a příslušné rozsudky SDEU týkající se EZR, jakož i další právní nástroje v trestněprávní oblasti prováděly a uplatňovaly včas a řádně; zdůrazňuje, že nástroje, jako je rámcové rozhodnutí 2008/909/SVV o předávání vězňů, rámcové rozhodnutí 2008/947/SVV o probaci a alternativních trestech, evropský vyšetřovací příkaz, evropský příkaz k výkonu dohledu a Evropská úmluva o předávání trestního řízení⁽³⁸⁾, doplňují EZR a současně k němu poskytují užitečné a méně rušivé alternativy; zdůrazňuje, že EZR by měl být používán pouze tehdy, pokud byly vyčerpány všechny ostatní možnosti, a že státy by se neměly k EZR uchýlovat v situacích, kdy by méně rušivá alternativa, například výsledky prostřednictvím videokonference nebo podobně, vedla ke stejným výsledkům; naléhavě vyzývá orgány členských států, aby tam, kde je to možné, využívaly tyto nástroje místo vydávání EZR;

21. vyzývá členské státy, aby, není-li to nezbytně nutné a odůvodněné, zajistily justičním orgánům možnost postupovat v rámci řízení EZR jinak než cestou vzetí do vazby a cestou donucovacích opatření, zejména pokud daná osoba se svým předáním souhlasí;

22. upozorňuje na znepokojivou zprávu Komise o provádění směrnice 2013/48/EU naléhavě vyzývá Komisi, aby i nadále vyhodnocovala, zda členské státy směrnici dodržují, a aby přijala přiměřená opatření, včetně řízení o nesplnění povinnosti, s cílem zajistit soulad s jejími ustanoveními; apeluje na Komisi, aby se více zasadila o plné provedení všech směrnic o procesních zárukách s cílem zajistit, že vyžádané osoby budou mít v přeshraničních řízeních možnost využít účinnou obhajobu; naléhavě vyzývá Komisi, aby zvážila kroky s ohledem na nedostatečné provádění doporučení Komise ze dne 27. listopadu 2013 o procesních zárukách pro zranitelné osoby podezřelé nebo obviněné v trestním řízení⁽³⁹⁾, zejména pokud jde o dospělé osoby v ochranném režimu;

23. vyzývá členské státy, aby poskytly flexibilitu jazykovým režimům EZR a aby v tomto ohledu rozvíjely a uplatňovaly společné postupy při současném zachování práva osob v trestním řízení na tlumočení a překlad v souladu se směrnicí 2010/64/EU; vyzývá v tomto ohledu členské státy, aby zavedly mechanismy nezbytné pro to, aby se zabránilo zpožděním či obstrukcím; vyjadřuje politování nad tím, že rámcové rozhodnutí o EZR nestanoví lhůty pro předávání přeložených EZR;

24. vyzývá Komisi, aby zajistila jednotné uplatňování a účinné monitorování lhůt;

⁽³⁸⁾ Smlouva Rady Evropy č. 773 ze dne 15. května 1972.

⁽³⁹⁾ Úř. věst. C 378, 24.12.2013, s. 8.

Středa 20. ledna 2021

25. vyzývá Komisi, aby zajistila pro Eurojust a Evropskou justiční síť přiměřené finanční prostředky, které by jim umožnily záležitosti v souvislosti EZR usnadňovat a koordinovat; kritizuje skutečnost, že stávající rozpočtové přiděly Komise pro Eurojust nejsou dostatečné vzhledem k výzvám, kterým agentura čelí, pokud jde o neustále rostoucí počet případů, a že navzdory zvýšené pracovní zátěži došlo ke stagnaci financování; zdůrazňuje, že je nezbytné, aby rozpočet Eurojustu odpovídal úkolům a prioritám této agentury, aby mohla plnit svůj mandát; znovu vyzývá k vytvoření zvláštní justiční sítě pro EZR;

26. vyzývá Komisi a členské státy, aby poskytovaly odpovídající prostředky na právní pomoc osobám dotčeným řízením EZR, včetně právní pomoci ve vydávajícím i vykonávajícím členském státě před tím, než je nařízeno předání, a aby poskytovaly přiměřené financování tlumočnicků a překladatelů s vhodnou kvalifikací, zvláštních školení právníků podílejících se na EZR, včetně policistů, státních zástupců, soudců a obhájců, zejména v oblastech, jako jsou lidskoprávní aspekty EZR, posouzení proporcionality a alternativních opatření k uvalení vazby či zastupování v případech EZR a také v souvislosti s postupem pro vznesení žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce u SDEU a pro získávání záruk ze strany orgánů jiných členských států; vyzdvihuje hodnotu programů Evropské sítě pro justiční vzdělávání, jako jsou např. simulace EZR a jazyková školení; zdůrazňuje, že v zájmu zajištění zásady rovnosti zbraní by právníci měli mít přístup ke speciálně zaměřenému a cenově dostupnému školení; vyzývá Komisi, aby poskytování těchto školení podporovala a usnadňovala;

27. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy podporovala a případně dále rozvíjela Evropskou síť pro justiční vzdělávání a stávající vnitrostátní platformy pro školení soudců a aby v případě potřeby zřídila další platformu pro školení odborníků a právníků ohledně nástrojů vzájemného uznávání, včetně EZR; tvrdí, že by jim měla zprostředkovávat znalosti týkající se úzkého vztahu mezi těmito nástroji a společný prostor pro výměnu zkušeností;

28. konstatuje, že spolupráci mezi orgány, a to i pokud jde o dodržování základních práv, lze zdokonalit využitím bezpečných technologií a digitalizace; vítá zřízení databáze týkající se podmínek ve věznicích, kterou spravuje Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA); žádá, aby byla vytvořena centrální databáze, která by obsahovala rozhodnutí vnitrostátních soudů týkající se uplatňování EZR (jako je tomu i u jiných oblastí práva EU)⁽⁴⁰⁾; domnívá se, že speciální veřejná databáze právních zástupců v případech EZR by mohla přispět k zaručení práva na přístup k obhájci;

29. požaduje pravidelný přezkum nevykonaných EZR a vyhodnocení toho, zda by spolu s odpovídajícími záznamy v Schengenském informačním systému druhé generace (SIS II) a v databázi Interpolu neměly být staženy; žádá rovněž, aby byly EZR a odpovídající záznamy v SIS II a v databázi Interpolu staženy, pokud byl EZR zamítnut z povinných důvodů, například z důvodu zásady *ne bis in idem*;

30. vyzývá Komisi, aby v souladu s protokolem 2 Smlouvy o EU zohlednila stanoviska vnitrostátních parlamentů, pokud se rozhodne navrhnout legislativní akty v oblasti trestního práva EU, neboť jejich účast umožňuje kontrolu uplatňování zásad subsidiarity a proporcionality v trestním právu EU;

Doporučení ohledně základních práv

31. vyzývá členské státy, aby dodržovaly povinnosti vyplývající z článku 2 Smlouvy o EU (o účtě k lidské důstojnosti, svobodě, demokracii, rovnosti, právnímu státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin); zdůrazňuje, že členské státy musí zajistit, aby každá osoba, včetně obětí zločinu a osob, na něž je vydán EZR, jejíž práva a svobody zaručované právními předpisy Unie jsou porušovány, měla právo na účinný opravný prostředek před soudem v souladu s článkem 47 Listiny a zavedenou judikaturou SDEU; zdůrazňuje, že opravné prostředky ve vykonávajícím státě musí být přijímány v plném souladu s právem na účinný opravný prostředek a ve lhůtě stanovené platným nástrojem vzájemného uznávání, nebo pokud tato lhůta není výslovně stanovena, dostatečně pohotově na to, aby se zajistilo, že účel vzájemného uznávání nebude ohrožen;

32. konstatuje, že uplatňování postupů podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o EU sice narušuje vzájemné uznávání, ovšem podle současné judikatury SDEU musí vykonávající orgán v každém konkrétním případě vyhodnotit, zda existují závažné důvody se domnívat, že by mohla být po předání základní práva vydávané osoby porušována; zdůrazňuje, že aktivace čl. 7 odst. 1 a 2 Smlouvy o EU neznamená automatické neuznání s ohledem na význam spolupráce v trestních věcech a fungování

⁽⁴⁰⁾ Viz posouzení provádění EZR na evropské úrovni, které v červnu 2020 předložila výzkumná služba Evropského parlamentu (EPRS).

Středa 20. ledna 2021

celého systému justiční spolupráce EU; zdůrazňuje úlohu Eurojustu při poskytování pomoci členským státům při vydávání nebo výkonu příkazů v této souvislosti s ohledem na posílení vzájemné důvěry; doporučuje proto zavést systém zajišťovacích opatření, k nimž bude patřit i pozastavení nástroje, s cílem posílit záruky, důvěru a vzájemné uznávání mezi členskými státy;

33. zdůrazňuje spojitost mezi vazebními podmínkami a opatřeními v rámci EZR a připomíná členským státům, že článek 3 EÚLP a platná judikatura jim ukládají nejen negativní povinnosti, ale také pozitivní povinnosti, když požadují, aby zajistily, že podmínky ve věznicích budou v souladu s lidskou důstojností a že porušování práv bude důkladně a účinně vyšetřeno; vyzývá Komisi, aby prozkoumala právní a finanční prostředky dostupné na úrovni Unie ke zlepšení vazebních podmínek;

34. je znepokojen stávajícími vězeňskými podmínkami v některých členských státech; vítá v tomto ohledu novou databázi agentury FRA týkající se podmínek ve věznicích ⁽⁴¹⁾ a považuje ji za první příznivý krok k lepšímu společnému posouzení vězeňských podmínek v EU;

35. znovu opakuje svou výzvu ⁽⁴²⁾ členským státům, aby zlepšily nevyhovující podmínky ve věznicích; vyzývá Komisi, aby plně využívala možnosti financování modernizace vězeňských zařízení ze strukturálních fondů EU; připomíná v této souvislosti, že Rada ve svých závěrech z roku 2018 o podpoře vzájemného uznávání posilováním vzájemné důvěry ⁽⁴³⁾ rovněž vyzvala Komisi, aby prosazovala využívání finančních prostředků EU na podporu členských států při řešení problému nevyhovujících podmínek ve věznicích;

36. opakuje, že je důležité, aby byl zaveden unijní mechanismus pro demokracii, právní stát a základní práva v podobě možného legislativního návrhu podloženého interinstitucionální dohodou, který by spočíval v každoročním nezávislém hodnocení, jež by vycházelo z prokázaných skutečností a hodnotilo by, jak všechny členské státy EU dodržují článek 2 Smlouvy o EU, a jehož součástí by byla doporučení pro jednotlivé země, za účelem zlepšení vzájemné důvěry mezi členskými státy; konstatuje, že mechanismus EU pro demokracii, právní stát a základní práva by byl jedním z klíčových nástrojů k posílení vzájemné důvěry mezi členskými státy v rámci uplatňování rámcového rozhodnutí o EZR;

37. vyzývá Komisi, aby prozkoumala proveditelnost doplňkových nástrojů ve vztahu i procesním právům, např. ohledně přípustnosti důkazů a vězeňských podmínek ve vyšetřovací vazbě, zejména na základě norem Rady Evropy nebo vyšších, a to i pokud jde o lhůty pro trvání vyšetřovací vazby; uvádí, že Komise by měla usilovat o nejvyšší možné standardy a současně dodržovat zásady subsidiarity a proporcionality; je přesvědčen, že v situaci, kdy na úrovni EU neexistují minimální normy týkající se podmínek ve věznicích a ve vyšetřovací vazbě, vyšetřovací vazba není používána pouze jako krajní opatření, nejsou zvažována alternativní opatření a neprobíhá přiměřené posuzování, zda může být daný případ již předán soudu, se stává, že podezřelí a obvinění stráví ve vyšetřovací vazbě neodůvodněně dlouhou dobu; připomíná, že tuto situaci ještě zhoršuje pandemie COVID-19; žádá Komisi, aby vypracovala minimální normy EU, zejména ve věci procesních záruk v trestním řízení a podmínek ve věznicích a ve vyšetřovací vazbě, a aby posílila informační nástroje určené pro vnitrostátní vykonávací orgány týkající se podmínek uvalení vyšetřovací vazby a odnětí svobody v jednotlivých členských státech;

38. zdůrazňuje, že neexistuje žádný mechanismus, který by zajistil řádné sledování, zda jsou dodržovány záruky poskytnuté vydávajícími justičními orgány po předání; žádá Komisi, aby v tomto směru prozkoumala možná opatření;

39. vyzývá Komisi, aby mimo jiné provedla posouzení souladu se zásadou *ne bis in idem*, kontrolu přiměřenosti pro vydání EZR na základě všech relevantních faktorů a okolností, jako je závažnost trestného činu, připravenost případu k soudnímu řízení, dopad na práva vyžádané osoby, náklady a dostupnost vhodných, méně rušivých alternativních opatření, standardizovaný konzultační postup, v jehož rámci si příslušné orgány ve vydávajícím a vykonávajícím členském státě mohou vyměňovat informace o výkonu EZR, zejména s ohledem na proporcionalitu, připravenost k soudnímu řízení a konflikty jurisdikcí, a soupis možných legislativních kroků podle čl. 82 odst. 1 Smlouvy o fungování EU;

⁽⁴¹⁾ Databáze agentury FRA týkající se podmínek ve věznicích 2015-2019, <https://fra.europa.eu/en/databases/criminal-detention/criminal-detention/home>

⁽⁴²⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. října 2017 o vězeňských systémech a podmínkách ve věznicích (Úř. věst. C 346, 27.9.2018, s. 94).

⁽⁴³⁾ Úř. věst. C 449, 13.12.2018, s. 6.

Středa 20. ledna 2021

40. vyzývá členské státy k ratifikaci opčního protokolu k Úmluvě OSN proti mučení;
41. upozorňuje na skutečnost, že nedostatky v justiční spolupráci, včetně těch spojených s EZR, mohou být v rozporu se zájmy obětí a mohou vést k odepření přístupu ke spravedlnosti a k nedostatečné ochraně obětí; zdůrazňuje, že beztrestnost v důsledku nedostatečné justiční spolupráce může mít negativní dopady a škodlivé dopady na právní stát, soudnictví, důvěru společnosti v instituce i na oběti samotné a společnost jako celek;
42. zdůrazňuje, že podle agentury FRA se informace poskytované obžalovaným o jejich procesních právech v trestním řízení liší jak v rozsahu, tak ve způsobu předávání; vyzývá členské státy, aby zavedly záruky, které zajistí, že budou jednotlivci, jakmile se stanou podezřelými ze spáchání trestného činu, o svých procesních právech účinně informováni;
43. poukazuje na normy ESLP a požadavky stanovené ve směrnici 2013/48/EU o právu na přístup k obhájci a ve směrnici 2010/64/EU o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení; připomíná, že poskytnutí dostatečného času na přípravu řízení a rychlé zajištění plného práva na nahlížení do spisu by zlepšilo kvalitu právního zastoupení; zdůrazňuje, že vzhledem k přeshraniční povaze řízení o EZR, kdy obžalovaní často nemluví jazykem vykonávajícího členského státu, je zajištění přístupu k tlumočnickým službám v počáteční fázi řízení, a zejména usnadnění komunikace s právníky, nezbytnou zárukou spravedlivého řízení a požadavkem podle směrnice 2010/64/EU; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že právo na přístup k obhájci a právní pomoc ve vydávajícím i vykonávajícím členském státě bude zaručeno jak v právních předpisech, tak i v praxi;

Soudržný právní rámec EZR

44. tvrdí, že EZR je účinným nástrojem; domnívá se však, že hlavní problémy kolem EZR se týkají jeho soudržnosti a účinnosti, kde je prostor ke zlepšení, třebaže bylo vzneseno jen málo pochybností ohledně souladu s hodnotami a základními právy EU;
45. vyzývá Komisi, aby stanovila soudržnou politiku ve věci vzájemného uznávání, která bude zohledňovat judikaturu SDEU, stávající úroveň harmonizace trestního práva a řízení v členských státech a základní práva uznaná Listinou;
46. vyzývá Komisi, aby na základě souboru jednotlivých případů vypracovala studii nástrojů vzájemného uznávání s cílem zabránit odchylkám a zajistit jejich koordinaci a řádnou součinnost; vyzývá zejména ke sledování způsobu, jakým se nástroj uplatňuje v praxi v jednotlivých zemích, s cílem určit správné postupy, které zajišťují vysoký stupeň výkonu zatýkácích rozkazů vydaných některými členskými státy a také odhalit zvláštní obtíže, které se objevují tam, kde je míra odmítnutí výkonu EZR obzvláště vysoká;
47. tvrdí, že zjištěné koherenční nedostatky v provádění rámcového rozhodnutí o EZR je nutno řešit kombinací praktických opatření (vzdělávání právníků), nástrojů „soft law“ (příručky a doporučení), velmi úzce zaměřených právních předpisů (definice justičního orgánu, *ne bis in idem*, základní práva atd.) a, ve druhé fázi, zohlednění devátého cyklu vzájemného hodnocení za účelem doplnění cílených právních předpisů (vyšetřovací vazba) – na základě nástrojů považovaných za nezbytné; domnívá se, že Komise by měla usilovat o úplné a řádné provádění EZR ve všech členských státech při zohlednění judikatury SDEU;
48. ve střednědobém výhledu doporučuje, aby byla propagována myšlenka unijního kodexu justiční spolupráce v trestních věcech, který by systematicky vytvářel soubor stávajících právních předpisů pro zaručení právní jistoty a soudržnosti jednotlivých nástrojů EU;

Brexit

49. vyzývá Komisi, aby pokračovala v jednání se Spojeným královstvím s cílem zachovat normy EU, pokud jde o procesní a základní práva podezřelých a obžalovaných osob; vyjadřuje znepokojení nad tím, že výsledky, jichž bylo dosaženo ve Spojeném království od zavedení EZR, by mohly opět přijít vniveč;

o

o o

50. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

Středa 20. ledna 2021

P9_TA(2021)0007

Posílení jednotného trhu: budoucnost volného pohybu služeb

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o posílení jednotného trhu: budoucnost volného pohybu služeb (2020/2020(INI))

(2021/C 456/02)

Evropský parlament,

- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu ⁽¹⁾ (dále jen „směrnice o službách“),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací ⁽²⁾ (dále jen „směrnice o odborných kvalifikacích“),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/67/EU ze dne 15. května 2014 o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu ⁽³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/957 ze dne 28. června 2018, kterou se mění směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb ⁽⁴⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/958 ze dne 28. června 2018 o testu přiměřenosti před přijetím nové právní úpravy povolání ⁽⁵⁾ (dále jen „směrnice o testu přiměřenosti“),
- s ohledem na nařízení (EU) 2018/1724 ze dne 2. října 2018, kterým se zřizuje jednotná digitální brána pro poskytování přístupu k informacím, postupům a k asistenčním službám a službám pro řešení problémů a kterým se mění nařízení (EU) č. 1024/2012 („nařízení o jednotné digitální bráně“) ⁽⁶⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU ze dne 9. března 2011 o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči ⁽⁷⁾ („směrnice o přeshraniční zdravotní péči“),
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. prosince 2018 o balíčku pro jednotný trh ⁽⁸⁾,
- s ohledem na studii z února 2019 nazvanou „Přínos pro růst: Jednotný trh pro služby. Zajištění hospodářských přínosů pro občany a podniky“, kterou nechal vypracovat Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. dubna 2018 nazvané „Evropské maloobchodní odvětví pro 21. století“ (COM(2018)0219),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 nazvané „Identifikace a řešení překážek pro jednotný trh“ (COM(2020)0093),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 nazvané „Dlouhodobý akční plán pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu“ (COM(2020)0094),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 36.

⁽²⁾ Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22.

⁽³⁾ Úř. věst. L 159, 28.5.2014, s. 11.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 173, 9.7.2018, s. 16.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 173, 9.7.2018, s. 25.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 1.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 88, 4.4.2011, s. 45.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 388, 13.11.2020, s. 39.

Středa 20. ledna 2021

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 13. května 2020 nazvané „COVID-19: Směrem k rozfázovanému a koordinovanému přístupu pro obnovu volného pohybu a zrušení kontrol na vnitřních hranicích“ (C(2020)3250),
 - s ohledem na doporučení Rady ze dne 26. listopadu 2018 o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí⁽⁹⁾,
 - s ohledem na dopis předsedů vlád členských států předsedovi Evropské rady ze dne 26. února 2019, v němž se řeší budoucí vývoj jednotného trhu,
 - s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora ze dne 14. března 2016 nazvanou „Zajišťuje Komise účinné provádění směrnice o službách?“,
 - s ohledem na článek 54 svého jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost a sociální věci,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (A9-0250/2020),
- A. vzhledem k tomu, že směrnice o službách a směrnice o uznávání odborných kvalifikací jsou klíčovými nástroji pro zajištění volného pohybu služeb v Evropské unii, ale část potenciálu jednotného trhu v případě služeb zůstává stále nevyužita;
- B. vzhledem k tomu, že služby představují přibližně 73 % HDP EU a mají 74 %⁽¹⁰⁾ podíl na zaměstnanosti, což ještě podtrhuje fakt, že 9 z 10 nových pracovních míst v Evropské unii vzniká právě v tomto odvětví, zatímco podíl služeb na obchodu uvnitř EU činí asi jen 20 %, což znamená pouze 6,5 % HDP EU; vzhledem k tomu, že podle studií by potenciální přínos spojený s prohloubením jednotného trhu služeb mohl díky účinnému prosazování a lepší harmonizaci právních předpisů činit až 297 miliard EUR, což odpovídá 2 % HDP EU; vzhledem k tomu, že 27 %⁽¹¹⁾ přidané hodnoty zboží vyrobeného v EU vytvářejí služby a že 14 milionů pracovních míst v odvětví služeb podporuje výrobu; vzhledem k tomu, že existuje řada služeb, které mají složité dodavatelské řetězce, a obchod se jich proto méně dotýká;
- C. vzhledem k tomu, že rovnováha mezi hospodářskými svobodami, sociálními právy, zájmy spotřebitelů, pracovníků a podniků a obecným zájmem je pro rámec jednotného trhu zásadní; vzhledem k tomu, že sladění hospodářského růstu s kvalitativními aspekty rozvoje, jako je zvyšování kvality a bezpečnosti života a nabídka vysoce kvalitních služeb, má zásadní význam pro hodnocení rozvoje jednotného trhu a mělo by přinést další zlepšení, pokud jde o práva spotřebitelů a pracovníků;
- D. vzhledem k tomu, že vysoce kvalitní služby jsou v zájmu spotřebitelů a že roztržitost jednotného trhu kvůli neodůvodněným vnitrostátním předpisům a určitým obchodním praktikám, které vedou mimo jiné k omezení hospodářské soutěže, nejen omezuje podniky, ale také poškozuje spotřebitele, kteří mají menší výběr a platí vyšší ceny;
- E. vzhledem k tomu, že směrnice o službách, která pokrývá přibližně dvě třetiny činností v oblasti služeb, vylučuje, v souladu se zvláštními regulačními rámci, které jsou v obecném zájmu, – článkem 2 protokolu č. 26 ke Smlouvě o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouvě o fungování EU“) a článkem 14 Smlouvy o fungování EU –, zcela nebo částečně ze své oblasti působnosti sociální služby, zdravotnické služby a jiné veřejné služby; vzhledem k tomu, že může být třeba, aby služby obecného zájmu byly poskytovány, zadány a organizovány členskými státy v souladu s místními požadavky a okolnostmi tak, aby se reagovalo na potřeby uživatelů na co možná nejvíce lokální úrovni;
- F. vzhledem k tomu, že EU v důsledku pandemie onemocnění COVID - 19 v současné době čelí recesi a rostoucí nezaměstnanosti a že prohloubení jednotného trhu služeb je klíčem ke zvýšení objemu obchodu EU a zlepšení hodnotových řetězců, čímž se přispěje k hospodářskému růstu;

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 444, 10.12.2018, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Eurostat, *Evropské hospodářství od začátku tisíciletí*, Evropská unie, Brusel, 2018.

⁽¹¹⁾ Rytter Synesen, E., Hvidt Thelle, E., *Making EU Trade in Services Work for All* (Aby obchod se službami v EU fungoval pro všechny), Copenhagen Economics, Kodaň, 2018.

Středa 20. ledna 2021

- G. vzhledem k tomu, že zaměstnanci v odvětví služeb, kteří v Evropské unii neúnavně pracovali v průběhu pandemie onemocnění COVID-19, jsou nepříznivě zasaženi buď v důsledku vážné ekonomické nejistoty nebo expozice viru v přední linii; vzhledem k tomu, že je třeba se touto otázkou zabývat na úrovni EU;
- H. vzhledem k tomu, že členské státy by měly správně a včas provést a monitorovat revidovanou směrnici o vysílání pracovníků ⁽¹²⁾ s cílem zajistit ochranu vyslaných pracovníků během jejich vyslání a eliminovat jakékoli neopodstatněné omezení volného pohybu služeb stanovením závazných pravidel týkajících se pracovních podmínek a ochrany zdraví a bezpečnosti pracovníků;
- I. vzhledem k tomu, že k naplnění hodnot evropského pilíře sociálních práv, k řešení změny klimatu, vytvoření udržitelného hospodářství, a to i pokud jde o elektronický obchod, a uvolnění plného potenciálu Zelené dohody pro Evropu je zapotřebí integrovanější a propojenější trh služeb;
- J. vzhledem k tomu, že různé možnosti regulace jak na unijní, tak na vnitrostátní úrovni, nedokonalá a nevhodná transpozice a uplatňování stávajících právních předpisů vede k tomu, že jsou pravidla vymáhána nedostatečně, protože ustanovení, která nejsou řádně provedena, nelze ani účinně vymáhat; vzhledem k tomu, že soudržné a jasné právní předpisy jsou nezbytným předpokladem pro odstranění překážek volného pohybu služeb; vzhledem k tomu, že porušování právních předpisů v oblasti služeb může být obtížné zjistit a řešit pomocí stávajících donucovacích mechanismů, zejména na místní úrovni;
- K. vzhledem k tomu, že administrativní postupy, rozdílné vnitrostátní předpisy a zejména překážky v přístupu k nezbytným informacím ztěžují přeshraniční obchod, obzvláště pro menší a střední podniky; vzhledem k tomu, že by měly být za účelem posílení přeshraničního obchodu se službami lépe propagovány stávající nástroje na podporu potřeb menších společností, jako je portál pro podniky Vaše Evropa, střediska sítě SOLVIT, jednotná kontaktní místa pro elektronickou veřejnou správu, jednotná digitální brána a další nástroje;
- L. vzhledem k tomu, že neprobíhá žádný systematický celounijní sběr údajů, který by poskytoval dostatečné údaje o mobilních pracovnících nebo který by jim umožňoval zjistit stav svého sociálního zabezpečení a uplatnit jednotlivě nabyté nároky; vzhledem k tomu, že přístup k informacím o platných pravidlech, jakož i účinné dodržování, sledování a vymáhání pravidel jsou nezbytnými předpoklady spravedlivé mobility a boje proti zneužívání systému; vzhledem k tomu, že je proto třeba podporovat a využívat digitální technologie, které mohou usnadnit kontrolu a vymáhání právních předpisů zaručujících práva mobilních pracovníků, a to v souladu s pravidly pro ochranu údajů;
- M. vzhledem k tomu, že neexistence nástrojů automatického uznávání dosaženého vzdělání, kvalifikací, dovedností a kompetencí mezi členskými státy má negativní dopad na mobilitu studentů, učňů, absolventů i kvalifikovaných pracovníků, což brzdí intelektuální výměnu v rámci EU a stojí v cestě inovačnímu potenciálu evropského hospodářství i skutečně integrovanému evropskému jednotnému trhu;

Odstraňování překážek na jednotném trhu

1. zdůrazňuje, že pro řešení hospodářské krize způsobené onemocněním COVID-19 má prvořadý význam podpora jednotného trhu, včetně volného, spravedlivého a bezpečného pohybu služeb a osob, ochrana spotřebitele a přísné vymáhání právních předpisů EU; naléhavě žádá všechny členské státy, aby co nejdříve uvolnily neopodstatněné a nepřiměřené překážky bránící volnému pohybu služeb na jednotném trhu; vyjadřuje politování nad tím, že plán na podporu oživení navržený Komisí konkrétně nepočítá s uvolněním žádných finančních prostředků na podporu pohybu služeb, čímž by se uznalo, že je nástrojem hospodářského oživení;
2. zdůrazňuje, že v celé Evropské unii by podniky a pracovníci měli mít možnost volně se pohybovat a nabízet své služby, avšak kvůli nedostatečnému provádění a prosazování pravidel jednotného trhu, nevhodným elektronickým postupům, neodůvodněným regulačním omezením poskytovatelů služeb a znemožňování přístupu k regulovaným povoláním vznikají překážky, které připravují občany o pracovní místa, spotřebitele o výběr a podnikatele, zejména malé

⁽¹²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb (Úř. věst. L 18, 21.1.1997, s. 1).

Středa 20. ledna 2021

a střední podniky, mikropodniky a osoby samostatně výdělečně činné, o příležitosti; vyzývá členské státy, aby zmírnily zbytečné požadavky a digitalizovaly dokumentační postup pro přeshraniční poskytování služeb; zdůrazňuje rostoucí význam orientace na služby, zejména rostoucí úlohu služeb ve výrobním odvětví, a zdůrazňuje, že překážky obchodu se službami stále více komplikují výrobu; zdůrazňuje, že důsledné provedení a prosazování směrnice o službách může omezit překážky obchodu a zvýšit objem obchodování se službami uvnitř EU; vyzývá Komisi, aby stanovila harmonogram konkrétních opatření v souvislosti se závěry sdělení Komise ze dne 10. března 2020 o identifikaci a řešení překážek pro jednotný trh (COM(2020)0093) a dlouhodobém akčním plánu pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu (COM(2020)0094);

3. vítá skutečnost, že harmonizace kvalifikací prostřednictvím vzájemného uznávání inspirovaná směrnicí o odborných kvalifikacích byla úspěšná ve vztahu k několika povoláním, a vybízí členské státy, aby přehodnotily a koordinovaly pravidla upravující požadavky na přístup a výkon u specifických činností nebo povolání; zdůrazňuje potřebu zlepšit srovnatelnost úrovně odborných kvalifikací s cílem zajistit snazší přechod ke vzájemnému uznávání dokladů o dosaženém vzdělání a absolvované odborné přípravě ve vztahu ke službám v celé EU;

4. zdůrazňuje, že evropský profesní průkaz se používá pouze pro pět regulovaných povolání, a jeho potenciál tedy plně využít není; naléhavě proto žádá Komisi, aby rozšířila počet povolání, na která se evropský profesní průkaz vztahuje, zejména na inženýrství;

5. připomíná zvláštní status regulovaných povolání na jednotném trhu a jejich úlohu při ochraně veřejného zájmu; zdůrazňuje, že tento specifický status by neměl být využíván tak, aby zachovával neopodstatněné vnitrostátní monopoly při poskytování služeb, což vede k roztržitém jednotnému trhu;

6. poukazuje na to, že automatické vzájemné uznávání dosaženého vzdělání, kvalifikací, dovedností a kompetencí mezi členskými státy by mělo rovněž pozitivní dopad na jednotný trh a volný pohyb pracovníků a služeb; v této souvislosti vítá, že členské státy chtějí podporovat automatické vzájemné uznávání kvalifikací získaných v zahraničí a výsledků z období studia v zahraničí; vyzývá členské státy, aby rozšířily vzájemné uznávání na všechny úrovně vzdělávání a aby co nejdříve zlepšily nebo zavedly potřebné postupy;

7. žádá, aby byl podporován evropský rámec kvalifikací a aby bylo usnadněno jeho uplatňování v celé Evropské unii s cílem zajistit, že se stane obecně přijímaným nástrojem uznávání; vítá úsilí Komise o odstranění opatření, která na odborné kvalifikace uvalují nepatřičné restrikce, a domnívá se, že pokud členské státy nedodržují právní předpisy EU o uznávání kvalifikací, měla by Komise aktivně a ostražitě uplatňovat své postupy, které jsou v případě porušování právních předpisů na místě;

8. vyjadřuje politování nad neodůvodněnou složitostí právních postupů a administrativními překážkami při zadávání veřejných zakázek v oblasti služeb v rámci EU, což je dáno tím, že v různých členských státech je směrnice 2014/24/EU ⁽¹³⁾ stále prováděna v různé míře; vyzývá Komisi, aby monitorovala a podporovala další odvětvovou harmonizaci a vypracování pokynů týkajících se postupů pro zadávání veřejných zakázek, přičemž hlavním cílem by mělo být přinést potenciální výhody a snížit náklady spojené s přeshraničními veřejnými zakázkami pro malé a střední podniky, mikropodniky a osoby samostatně výdělečně činné; zdůrazňuje význam služeb, které umožňují měřitelné snížení environmentální stopy EU („ekologické služby“), a naléhavě vyzývá členské státy, aby zlepšily informovanost a využití stávajících programů na podporu udržitelných služeb při zadávání veřejných zakázek s cílem dosáhnout oběhového a udržitelného hospodářství;

9. připomíná, že cílem směrnice o službách je zajistit jejich vysokou kvalitu, snížit roztržitost vnitřního trhu, prohloubit integraci a posilování jednotného trhu na základě transparentnosti a spravedlivé hospodářské soutěže a umožnit podnikům naplnit jejich potenciál ku prospěchu spotřebitelů a přispět k udržitelnému rozvoji a růstu konkurenceschopnosti hospodářství EU;

10. domnívá se, že rozvoj služeb spojených s přelomovými nebo novými technologiemi vyžaduje odpovídající velikost trhu k ospravedlnění investic a podpoře růstu dotčených podniků; konstatuje, že roztržitost vnitřního trhu často od těchto investic odrazuje;

⁽¹³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65).

Středa 20. ledna 2021

11. vyjadřuje politování nad tím, že mnoho inovativních nebo rostoucích společností se po dosažení určité velikosti snaží usadit mimo EU, přičemž nadále působí na jednotném trhu; je přesvědčen, že dosažení volného pohybu služeb může přispět k návratu výroby zpět do Evropské unie a ke konkurenceschopnosti podniků EU na světových trzích;

12. poznamenává, že dvě třetiny činností v oblasti služeb spadají do oblasti působnosti směrnice o službách, a vybízí Komisi, aby vyhodnotila a zlepšila její provádění s cílem posílit právní rámec pro jednotný trh;

13. připomíná, že za předpokladu, že je uznána zvláštní povaha zdravotnických služeb a chráněno veřejné zdraví, spadají přeshraniční zdravotní služby do oblasti volného pohybu služeb podle směrnice o odborných kvalifikacích, směrnice o testu přiměřenosti a judikatury Soudního dvora; konstatuje, že směrnice o přeshraniční zdravotní péči byla přijata rovněž na základě článku 114 Smlouvy o fungování EU; zdůrazňuje, že vnitrostátní předpisy nesmí vytvářet další překážky pro poskytování služeb přeshraniční zdravotní péče nad rámec směrnice o přeshraniční zdravotní péči, v souladu s judikaturou Soudního dvora, která uplatňuje ustanovení Smlouvy o volném pohybu služeb; zdůrazňuje, že je třeba odstranit neodůvodněné a nepřiměřené překážky na vnitrostátní úrovni a současně zajistit vysokou úroveň zdravotní péče pro všechny občany EU;

14. připomíná, že zásady směrnice o službách a směrnice o odborných kvalifikacích usnadňují volný pohyb služeb; vyzývá Komisi, aby vydala aktualizované pokyny ke směrnici o službách s cílem posílit prosazování jejích ustanovení, harmonizaci a dodržování předpisů ve všech členských státech a ze strany všech poskytovatelů služeb;

15. uznává zvláštní status služeb obecného zájmu a potřebu zajistit je ve veřejném zájmu, jak vyplývá z rozhodnutí Soudního dvora, s přihlédnutím k zásadám subsidiarity a proporcionality stanoveným v Protokolu č. 26 Smlouvy o fungování EU o službách obecného zájmu; vyjadřuje však politování nad tím, že některé členské státy se stále neopodstatněně odvolávají na veřejný zájem jako na důvod k izolaci svého domácího trhu s ohledem na služby, které za služby obecného zájmu ani služby obecného hospodářského zájmu nelze považovat;

16. zdůrazňuje, že požadavky, jako jsou neopodstatněná územní omezení, neodůvodněné jazykové požadavky a testy ekonomické potřeby, vytvářejí – jsou-li uplatňovány v nadměrné míře – neopodstatněné a nepřiměřené překážky pro přeshraniční obchod;

17. nesouhlasí s tím, aby bylo onemocnění COVID-19 uváděno jako důvod pro omezení volného pohybu služeb v rámci jednotného trhu, pokud to není náležitě odůvodněno, a vyzývá Komisi, aby zachovala obezřetnost vůči jakémukoli falešnému udávání tohoto důvodu;

18. vyjadřuje politování nad tím, že členské státy se někdy odvolávají na nehopodářské služby obecného zájmu jako na důvod k vyloučení určitých odvětví z oblasti působnosti pravidel vnitřního trhu, přestože to není odůvodněno obecným zájmem, nicméně uznává zvláštní status veřejných služeb a nutnost je zajišťovat ve veřejném zájmu; zdůrazňuje, že je třeba tento pojem dále definovat, aby se zabránilo roztržitésti a různým výkladům ze strany členských států;

19. vítá pokyny Komise ze dne 16. července 2020 ohledně sezónních pracovníků, které pojednávají o realizaci volného pohybu příhraničních, vyslaných a sezónních pracovníků v kontextu pandemie onemocnění COVID-19, a vyzývá členské státy, aby zajistily, že příhraniční pracovníci a sezónní pracovníci budou moci překračovat hranice a budou jim zajištěny bezpečné pracovní podmínky;

20. bere na vědomí, že se Komise rozhodla stáhnout svůj návrh postupu oznamování služeb; vyjadřuje politování nad tím, že nebylo možné dosáhnout žádného legislativního výsledku na základě postoje Parlamentu, jehož cílem bylo zabránit zavádění zbytečných regulačních překážek v odvětví služeb prostřednictvím partnerského přístupu mezi členskými státy a Komisí;

21. bere na vědomí, že se Komise nedávno rozhodla stáhnout své návrhy týkající se elektronického průkazu služeb; připomíná, že Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů tyto návrhy, které měly řešit přetrvávající administrativní problémy, jimž čelí poskytovatelé přeshraničních služeb, odmítl; žádá nové posouzení situace s cílem vyřešit stávající administrativní problémy způsobem, který bude v souladu se směrnicí o službách a zásadami proporcionality a subsidiarity;

Středa 20. ledna 2021

22. naléhavě žádá členské státy, aby zajistily řádné provádění a vymáhání stávajících právních předpisů, aby Komisi v souladu s čl. 15 odst. 7 směrnice o službách oznamovaly veškeré nové právní a správní předpisy a jejich návrhy, které stanoví požadavky uvedené v čl. 15 odst. 6 směrnice o službách, spolu s důvody těchto požadavků, aby se vyhýbaly neopodstatněným požadavkům a aby zavedly jednoduché elektronické postupy pro získávání dokumentů potřebných pro přeshraniční poskytování služeb, a tím zajistily rovné podmínky pro podniky i pracovníky a současně zaručily maximální úroveň ochrany spotřebitelů;

23. zdůrazňuje, že větší přeshraniční mobility lze dosáhnout uplatňováním zásady vzájemného uznávání a koordinací pravidel napříč členskými státy; zdůrazňuje, že Evropská unie podporuje a doplňuje činnost členských států v oblasti sociální politiky v souladu s článkem 153 Smlouvy o fungování EU, který výslovně stanoví, že pravidla EU přijatá podle článku 153 se nesmí dotýkat práva členských států definovat základní zásady svých systémů sociálního zabezpečení, nesmí významně ovlivňovat jejich finanční rovnováhu a nesmí bránit žádnému členskému státu v zachování nebo zavedení přísnějších ochranných opatření slučitelných se Smlouvami;

24. zdůrazňuje, že osoby se zdravotním postižením se stále potýkají s četnými překážkami, v jejichž důsledku je pro ně obtížné nebo nemožné plně využívat volného pohybu služeb; vyzývá členské státy, aby v zájmu účinného odstranění překážek pro osoby se zdravotním postižením a zajištění dostupnosti přístupných služeb a vhodnosti podmínek, za nichž jsou služby poskytovány, bezodkladně provedly Evropský akt přístupnosti; zdůrazňuje, že je nanejvýš důležité zajistit plně přístupný jednotný trh, který bude poskytovat rovné zacházení a začlenění osob se zdravotním postižením;

25. vyzývá Komisi, aby členským státům poskytovala strukturovanou pomoc a vydala pro ně pokyny týkající se toho, jak provádět předběžné posouzení přiměřenosti nové vnitrostátní regulace služeb v souladu se směrnicí o testu přiměřenosti;

26. vyzývá vnitrostátní parlamenty, aby se aktivně zapojily do podpory vymáhání stávajících pravidel a vykonávaly své kontrolní pravomoci ve vztahu k vnitrostátním orgánům;

27. naléhavě žádá zúčastněné strany, podnikatelskou sféru a sociální partnery, aby sami aktivně vyzývali vlády k tomu, aby oživily unijní odvětví služeb a posílily odvětvovou i meziodvětvovou interoperabilitu v oblastech, jako je životní prostředí, doprava a zdravotnictví, a usilovaly o vzájemně propojené přeshraniční služby; zdůrazňuje, že všechny zúčastněné strany by měly podporovat udržitelný, spravedlivý jednotný trh služeb s vysokými sociálními a environmentálními normami, kvalitními službami a spravedlivou hospodářskou soutěží;

Lepší vymáhání stávajících právních předpisů

28. konstatuje, že volný pohyb služeb je v samém základu jednotného trhu a mohl by přinést značné hospodářské výhody i vysoké normy v oblasti ochrany životního prostředí, spotřebitelů a pracovníků, je-li respektována rovnováha mezi tržním hospodářstvím a sociálním rozměrem Evropské unie, jak je stanoveno v článku 3 Smlouvy o EU, a pokud příslušné orgány, vnitrostátní soudy a Komise dostatečně a aktivně vymáhají dodržování vnitrostátních a unijních předpisů; zdůrazňuje, že v zájmu zaručení základních zásad EU je třeba, aby hranice mezi členskými státy zůstaly otevřené; zdůrazňuje, že jakékoli dočasné znovuzavedení hraničních kontrol na vnitřních hranicích během krizové situace, např. zdravotní krize, musí být prováděno opatrně a pouze jako krajní opatření a musí být mezi členskými státy pečlivě koordinováno, neboť uzavření hranic ohrožuje základní zásady EU; dále zdůrazňuje, že jakmile jsou zrušena vnitrostátní pravidla omezující volný pohyb osob, je nutné se neprodleně zaměřit na odstranění hraničních kontrol;

29. upozorňuje, že z náležitého provádění a vymáhání stávajících právních předpisů mají prospěch podniky a spotřebitelé v celé Evropské unii; vybízí Komisi, aby využila všech prostředků, které má k dispozici, k úplnému vymáhání stávajících pravidel a k rychlému rozhodování o stížnostech s cílem zajistit účinné řešení relevantních problémů z hlediska koncového uživatele; žádá, aby vždy, kdy je zjištěno porušení příslušných právních předpisů, jež je v rozporu s řádným fungováním vnitřního trhu, a zavedena nepřiměřená zátěž byly důsledně a bez zbytečného odkladu posouzeny alternativní mechanismy řešení problémů a řízení o nesplnění povinnosti;

30. zdůrazňuje, že členské státy se smí odvolávat na naléhavé důvody obecného zájmu pouze tehdy, jsou-li oprávněné; zdůrazňuje nicméně právo členských států regulovat odvětví služeb v obecném veřejném zájmu s cílem chránit spotřebitele a kvalitu služeb;

Středa 20. ledna 2021

31. vyzývá Komisi, aby zlepšila monitorování výkonnosti a kvality činnosti členských států při transpozici, provádění a vymáhání právních předpisů, mj. výroční zprávou o těchto věcech, a aby společně s členskými státy, sociálními partnery a dalšími zúčastněnými stranami vypracovala transparentní a participativní hodnocení založená na kvalitativních i kvantitativních kritériích;

32. vyjadřuje politování nad tím, že při transpozici směrnice o službách do vnitrostátního práva mělo celých dvacet členských států zpoždění; připomíná, že škála nástrojů, jako jsou jednotná kontaktní místa, je stále omezená a že poskytovatelé služeb nejsou dostatečně informováni o všech možnostech, které mají k dispozici; vyzývá proto Komisi, aby zúčastněné strany informovala, mj. prostřednictvím internetové reklamy, o možnostech, které tato směrnice nabízí;

33. zdůrazňuje, že vytvoření dynamického trhu a rovných podmínek pro přeshraniční poskytování služeb informační společnosti je klíčovým prvkem budoucí konkurenceschopnosti hospodářství EU; vyzývá Komisi a členské státy, aby se v legislativním balíčku týkajícím se digitálních služeb zabývaly zbývajícími překážkami přeshraničního poskytování služeb informační společnosti;

34. vyzývá Komisi, aby zintenzívnila své úsilí o zajištění efektivní koordinace a výměny informací mezi členskými státy, neboť je třeba zabránit při přeshraničním poskytování služeb zdvojení postupů a kontrol;

35. vyzývá Komisi a členské státy, aby definovaly strukturu a způsob fungování nově vytvořené pracovní skupiny pro prosazování jednotného trhu (SMET), včetně jejího praktického rozměru, a aby předložily harmonogram konkrétních opatření v souladu s prioritami stanovenými pracovní skupinou SMET ⁽¹⁴⁾ a vytvořily nový dlouhodobý akční plán pro lepší provádění a vymáhání pravidel jednotného trhu s cílem maximalizovat potenciál jednotného trhu služeb; je přesvědčen o tom, že pracovní skupina SMET může přinést přidanou hodnotu, když zajistí důsledné provádění všech strategií jednotného trhu a sdílení údajů a metrik týkajících se dosažených výsledků; vybízí pracovní skupinu SMET, aby vytvořila otevřenou a transparentní databázi specifických vnitrostátních necelních překážek a probíhajících řízení o nesplnění povinnosti;

36. zdůrazňuje význam, jaký mají při formování právních předpisů EU rozhodnutí o předběžné otázce; vyjadřuje politování nad tím, že navzdory tomu, že se již délka řízení značně zkrátila, je průměr 14,4 měsíce ⁽¹⁵⁾ stále vysoký; vyzývá Soudní dvůr, aby posoudil, jak v zájmu předejít problémům pro poskytovatele a příjemce služeb na jednotném trhu tuto délku dále zkrátit; zdůrazňuje, že rozhodnutí o předběžné otázce mají významný dopad na rozvoj jednotného trhu a na omezování neopodstatněných překážek, které se na něm vyskytují;

Zlepšení regulačních informací a jasnosti posílením úlohy jednotných kontaktních míst

37. konstatuje, že pandemie onemocnění COVID-19 poukázala na nedostatečnou jasnost právních předpisů a na nedostatek účinné komunikace mezi členskými státy, pokud jde o rychle se měnící právní předpisy; zdůrazňuje klíčový význam jednotné digitální brány a jednotných kontaktních míst jako online přístupového bodu k informacím, postupům a podpůrným službám EU a členských států na jednotném trhu, jak je stanoveno ve směrnici o službách;

38. doporučuje, aby členské státy prováděly jednotnou digitální bránu způsobem, jenž bude vstřícný vůči spotřebitelům a malým a středním podnikům, a aby ze svých jednotných kontaktních míst udělaly plně funkční portály, které nebudou plnit jen regulační úlohu; domnívá se, že toho je třeba dosáhnout tak, že jednotná digitální brána bude poskytovat informace, podpůrné služby a zjednodušené postupy způsobem zaměřeným na uživatele a že bude propojena s jednotnými kontaktními místy, aby se stala v maximálním rozsahu virtuálním jednotným kontaktním místem a zajišťovala nejvyšší míru zaměření na uživatele; navrhuje, aby byly přijaty normy pro úpravu příručky Europa Web Guide, jež pro všechna jednotná kontaktní místa zajistí uživatelsky vstřícné a rozpoznatelné rozhraní;

39. doporučuje, aby Komise a členské státy systematicky poskytovaly prostřednictvím jednotné digitální brány uživatelsky vstřícné informace o všech nových právních předpisech EU, které přinášejí práva či povinnosti pro spotřebitele a podniky; doporučuje, aby za tímto účelem Komise a členské státy často konzultovaly se zúčastněnými stranami; zdůrazňuje, že zásadní význam pro volný pohyb služeb mají transparentnost, rovné zacházení a nediskriminace;

⁽¹⁴⁾ Sdělení Komise nazvané „Identifikace a řešení překážek pro jednotný trh“ (COM(2020)0093).

⁽¹⁵⁾ Soudní dvůr Evropské unie, Ohlédnutí za rokem: výroční zpráva za rok 2019.

Středa 20. ledna 2021

40. konstatuje, že členské státy musí zajistit, aby všechny proveditelné administrativní postupy týkající se zakládání společností a volného pohybu služeb mohly být v souladu s nařízením o jednotné digitální bráně dokončeny v digitálním prostředí; naléhavě žádá členské státy, aby urychlily práci na digitalizaci, zejména u postupů, které se týkají podniků a spotřebitelů, s cílem umožnit jim vykonávat administrativní postupy na dálku a online; naléhavě vyzývá Komisi, aby znásobila úsilí zúčastněných aktérů, a zejména aby aktivně podporovala členské státy, které nedosahují uspokojivých výsledků;

41. doporučuje, aby Komise vnitrostátním orgánům v každém členském státě pomáhala se zlepšováním jednotných kontaktních míst tak, aby se vedle komunikace mezi zúčastněnými orgány v jejich místním jazyce usnadnila komunikace v angličtině, a aby v případě nedodržení lhůt nebo nezodpovězení dotazů sloužila jako prostředník; zdůrazňuje, že jednotné kontaktní místo by mělo spotřebitelům, zaměstnancům a podnikům poskytovat v krátkých lhůtách následující informace a podporu:

- vnitrostátní pravidla a pravidla EU, která musí podniky v daném členském státě uplatňovat, a informace pro zaměstnance, mj. o pracovněprávních předpisech, protokolech o ochraně zdraví a bezpečnosti, platných kolektivních smlouvách, organizacích sociálních partnerů a poradních struktur pro pracovníky a zaměstnance, u nichž se mohou o svých právech informovat a oznamovat zneužití;
- opatření, která musí podniky přijmout, aby dodržovaly tato pravidla, shrnutá podle postupu, s pokyny podrobně rozepsanými do jednotlivých kroků;
- dokumenty, které musí mít podniky k dispozici, a po jak dlouhou dobu;
- orgány, na něž se podniky musí obrátit, aby obdržely nezbytné povolení atd.;

42. zdůrazňuje, že jednotná kontaktní místa by měla poskytovat veškeré nezbytné informace o jakýchkoli požadavcích týkajících se podnikání kladených na společnosti v příslušném členském státě; konstatuje, že k příkladům výše uvedených informací patří požadavky na odbornou kvalifikaci, DPH (sazby, požadavky na registraci, oznamovací povinnosti atd.), daň z příjmu, sociální zabezpečení a povinnosti vyplývající z pracovního práva; zdůrazňuje, že veškeré příslušné legislativní a administrativní informace a jakékoli relevantní dokumenty poskytované jednotnými kontaktními místy by měly být kromě místního jazyka k dispozici, je-li to možné a vhodné, i v angličtině;

43. doporučuje, aby byla jednotná kontaktní místa lépe propojena a aby si vyměňovala informace o požadavcích a postupech, které musí společnosti dodržovat ve svých členských státech, a odvětvové informace o odborných kvalifikacích; dále doporučuje, aby jednotná kontaktní místa pomáhala zahraničním společnostem, které chtějí provozovat činnost v daném členském státě, a místním podnikům, které chtějí vyvážet služby a zboží do jiných členských států, a poskytovala jim vyměněné informace a nezbytné kontaktní údaje; vybízí v této souvislosti Komisi, aby v zájmu podpory této výměny informací prozkoumala další součinnost například s Evropským orgánem pro pracovní záležitosti (ELA); vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy posoudila, zda budou jednotná kontaktní místa vyžadovat k plnění těchto úkolů další zdroje;

44. naléhavě vyzývá k tomu, aby jednotná kontaktní místa členských států mezi sebou spolupracovala, a to s cílem zajistit, aby podniky, zaměstnanci a další zúčastněné strany dostávaly pohotové, správné, úplné a aktuální informace v místním jazyku i v angličtině;

45. vyzývá Komisi, aby při sdílení informací mezi jednotnými kontaktními místy hrála koordinační úlohu a aby případně poskytovala členským státům pokyny k usnadnění postupů, zejména pro malé a střední podniky; zdůrazňuje, že tato spolupráce by měla rovněž zajistit sdílení znalostí mezi členskými státy, mj. i pokud jde o mobilní pracovníky, a to jak z hlediska osvědčených komunikačních postupů, tak z hlediska administrativních a zbytečných požadavků jednotného trhu;

46. zdůrazňuje, že všechna jednotná kontaktní místa by měla být snadno přístupná prostřednictvím jednotné digitální brány a měla by poskytovat informace a nabízet administrativní služby členských států v přístupném jazyce a v plné dostupnosti, včetně vyškolených pracovníků asistenční služby, kteří zajistí účinnou a uživatelsky přívětivou podporu;

47. naléhavě žádá členské státy, aby se v plné míře zavázaly k digitalizaci veřejných služeb a aby zavedly veškeré složky systému elektronické výměny informací o sociálním zabezpečení za účelem posílení spolupráce mezi členskými státy a institucemi sociálního zabezpečení a usnadnění svobodné a spravedlivé mobility pracovníků EU; vyzývá členské státy, aby zlepšily spolupráci a výměnu informací souvisejících se systémy sociálního zabezpečení;

Středa 20. ledna 2021

48. žádá Komisi a členské státy, aby podporovaly používání digitálních nástrojů, a členské státy, aby poskytovaly inspektorátům práce dostatečné prostředky k boji proti všem formám zneužívání; vyzývá Komisi, aby předložila návrh iniciativy na zavedení unijního čísla sociálního zabezpečení, které by pracovníkům a podnikům poskytlo právní jistotu a zároveň by vedlo k účinné kontrole zadávání subdodávek a k boji proti podvodům v sociální oblasti, k nimž patří falešná samostatná výdělečná činnost, falešné vysílání pracovníků a společnosti s fiktivním sídlem typu „poštovní schránky“; dále vyzývá členské státy, aby zajistily, aby byly prováděné kontroly přiměřené, odůvodněné a nediskriminační; naléhavě vyzývá Komisi, aby co nejdříve uvedla do plného provozu Evropský orgán pro pracovní záležitosti s cílem zajistit lepší koordinaci mezi vnitrostátními inspektoráty práce a řešit přeshraniční sociální dumping;

49. naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila, aby všechny nové směrnice, nařízení nebo doporučení týkající se jednotného trhu služeb obsahovaly požadavek na posílení fungování jednotných kontaktních míst a aby byly na plnění případných dodatečných funkcí v rámci směrnice o službách vyčleněny odpovídající zdroje, aniž je dotčeno rozdělení funkcí a pravomocí mezi orgány v rámci vnitrostátních systémů;

Nástroje hodnocení: srovnávací přehled výsledků v oblasti jednotného trhu a ukazatele restriktivnosti

50. podporuje předběžnou iniciativu Komise, která má aktualizovat srovnávací přehled výsledků v oblasti jednotného trhu a stanovit nový soubor ukazatelů k hodnocení toho, jak členské státy provádějí příslušné právní předpisy v oblasti jednotného trhu; vybízí Komisi, aby doplnila zveřejněné údaje o příslušné údaje pocházející ze systému pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI), systému řešení problémů na vnitřním trhu (SOLVIT), ústředního rejstříku stížností (CHAP) a dalších relevantních zdrojů; zdůrazňuje, že je třeba se zaměřovat na kvalitu provádění;

51. doporučuje, aby aktualizovaný srovnávací přehled výsledků v oblasti jednotného trhu zdůrazňoval, že je třeba zprávy o příslušných otázkách podávat z hlediska koncového uživatele, a aby posuzoval, zda se připomínky a stížnosti podařilo vyřešit, např. v rámci systému SOLVIT nebo sítě evropských spotřebitelských center; dále vyjadřuje politování nad tím, že systém SOLVIT není v mnoha členských státech téměř vůbec využíván a často postrádá nejmodernější digitální způsobilost; zdůrazňuje, že je zapotřebí více transparentnosti, pokud jde o porušování volného pohybu služeb; domnívá se, že srovnávací přehled výsledků v oblasti jednotného trhu by měl obsahovat příslušné informace, včetně počtu stížností, počtu zahájených případů, odvětví, v němž došlo k porušení, počtu dokončených případů a výsledku či důvodu uzavření případu;

52. naléhavě vyzývá Komisi, aby přijala metodu kvantitativního a kvalitativního hodnocení, do níž budou zapojeny všechny příslušné zúčastněné strany a která bude zahrnovat zejména cíle obecného zájmu a kvalitu poskytované služby; zdůrazňuje, že metoda kvalitativních ukazatelů by měla být transparentní a měla by posuzovat rozdíly v regulaci ex ante a ex post; konstatuje, že je důležité posuzovat, zda byly příslušné směrnice EU provedeny včas a v souladu se záměry spolunormotvůrců EU;

53. doporučuje, aby aktualizovaný srovnávací přehled výsledků v oblasti jednotného trhu propojoval kvalitu provádění se stávajícími ukazateli restriktivnosti a aby mapoval restriktce v oblasti služeb v nových i stávajících oblastech politiky a různé úrovně provádění a vymáhání právních předpisů EU; dále doporučuje, aby byl evropský semestr využíván také k posílení jednotného trhu, neboť odstranění nejproblematictější regulační a administrativní zátěže představuje trvalý problém; vybízí Komisi, aby při předkládání doporučení pro jednotlivé země brala v potaz i činnost členských států v polovině období, která má dále odstraňovat zbývající administrativní a regulační překážky na jednotném trhu služeb;

54. domnívá se, že Komise by měla při posuzování pokroku členských států při provádění strukturálních reforem analyzovat jejich úspěchy ve vztahu k využívání potenciálu jednotného trhu a úsilí o udržitelnější hospodářství;

55. vybízí Komisi, aby aktualizovala stávající ukazatele a zavedla ukazatele nové, které členským státům pomohou určit, kde lze více usilovat o zlepšení výsledků jejich politik, a aby jejich snahy o snížení omezení monitorovala;

56. vyzývá členské státy, aby stanovily roční vnitrostátní cíle pro otevření obchodu se službami a prováděly odpovídající hodnocení; doporučuje, aby Komise využila srovnávací přehled výsledků v oblasti jednotného trhu k prokázání otevřenosti obchodu se službami v členských státech, jak je doložena v evropském přehledu inovací, neboť to by členským státům umožnilo přijmout důvěryhodné, konkrétní a měřitelné závazky ke zlepšení výkonnosti při provádění a vymáhání pravidel v oblasti obchodu se službami v rámci EU;

Středa 20. ledna 2021

o

o o

57. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

Středa 20. ledna 2021

P9_TA(2021)0008

Dosažení účinného politického odkazu Evropského roku kulturního dědictví

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o dosažení účinného politického odkazu Evropského roku kulturního dědictví (2019/2194(INI))

(2021/C 456/03)

Evropský parlament,

- s ohledem na preambuli Smlouvy o Evropské unii (SEU), v níž se uvádí, že signatáři se inspirovali „evropským kulturním, náboženským a humanistickým odkazem“ a přejí si „prohloubit solidaritu mezi svými národy při respektování jejich historie, kultury a tradic“, a také na čl. 3 odst. 3 SEU,
- s ohledem na článek 167 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na její článek 22,
- s ohledem na Úmluvu o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů, kterou přijala Generální konference UNESCO na svém 33. zasedání dne 20. října 2005 ⁽¹⁾,
- s ohledem na Úmluvu o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, kterou přijala Generální konference UNESCO na svém 17. zasedání dne 16. listopadu 1972 (Úmluva o světovém dědictví) ⁽²⁾,
- s ohledem na Úmluvu o zachování nemateriálního kulturního dědictví, kterou přijala Generální konference UNESCO na svém 32. zasedání dne 17. října 2003 ⁽³⁾,
- s ohledem na Úmluvu UNESCO o ochraně podvodního kulturního dědictví, kterou přijala Generální konference UNESCO na svém 31. zasedání dne 2. listopadu 2001 ⁽⁴⁾,
- s ohledem na Haagskou úmluvu z roku 1954 o ochraně kulturních statků za ozbrojeného konfliktu ⁽⁵⁾,
- s ohledem na Úmluvu o opatřeních k zákazu a zamezení nedovolenému dovozu, vývozu a převodu vlastnictví kulturních statků, kterou přijala Generální konference UNESCO na svém 16. zasedání dne 14. listopadu 1970 ⁽⁶⁾,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 15. listopadu 2018 o pracovním plánu pro kulturu (2019–2022),
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 22. května 2018 o nové evropské agendě pro kulturu (COM(2018)0267),
- s ohledem na zprávu Komise Evropskému parlamentu, Radě, Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 28. října 2019 o provádění, výsledcích a celkovém hodnocení Evropského roku kulturního dědictví 2018 (COM(2019)0548),

⁽¹⁾ <https://en.unesco.org/creativity/convention>.

⁽²⁾ <http://whc.unesco.org/archive/convention-en.pdf>.

⁽³⁾ <https://ich.unesco.org/doc/src/00009-CS-PDF.pdf>

⁽⁴⁾ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000126065.locale=en>.

⁽⁵⁾ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000082464.locale=en>

⁽⁶⁾ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000133378.locale=en>.

Středa 20. ledna 2021

- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 11. prosince 2019 o Zelené dohodě pro Evropu (COM(2019)0640),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/60/EU ze dne 15. května 2014 o navracení kulturních statků neoprávněně vyvezených z území členského státu a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 ⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. září 2015 nazvané „Na cestě k integrovanému přístupu ke kulturnímu dědictví pro Evropu“ ⁽⁸⁾,
- s ohledem na svou zprávu ze dne 23. listopadu 2018 o nové evropské agendě pro kulturu,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. září 2019 o významu evropské paměti pro budoucnost Evropy ⁽⁹⁾,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 25. listopadu 2014 o participativní správě kulturního dědictví ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na usnesení Rady ze dne 26. června 2000 o uchovávání a zhodnocení evropského filmového dědictví ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 21. května 2014 o kulturním dědictví jako strategickém zdroji pro udržitelný rozvoj Evropy ⁽¹²⁾,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 8. června 2018 o potřebě prosazovat otázku kulturního dědictví napříč politikami EU ⁽¹³⁾,
- s ohledem na Rámcovou úmluvu Rady Evropy o hodnotě kulturního dědictví pro společnost (úmluva z Fara) ze dne 13. října 2005 ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 5. prosince 2018 o evropském akčním rámci pro kulturní dědictví (SWD(2018)0491),
- s ohledem na usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 22. listopadu 2019 o kulturním rozměru udržitelného rozvoje (13956/19),
- s ohledem na průzkum Eurobarometru o kulturním dědictví (zvláštní průzkum Eurobarometru č. 466) ⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 22. července 2014 nazvané „Na cestě k integrovanému přístupu ke kulturnímu dědictví pro Evropu“ (COM(2014)0477),
- s ohledem na stanovisko Výboru regionů z listopadu 2014 týkající se sdělení Komise nazvaného „Na cestě k integrovanému přístupu ke kulturnímu dědictví pro Evropu“ (2015/C 195/04) ⁽¹⁶⁾,
- s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/864 ze dne 17. května 2017 o Evropském roku kulturního dědictví (2018) ⁽¹⁷⁾,

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 159, 28.5.2014, s. 1.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 316, 22.9.2017, s. 88.

⁽⁹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0021.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 463, 23.12.2014, s. 1.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 193, 11.7.2000, s. 1.

⁽¹²⁾ Úř. věst. C 183, 14.6.2014, s. 36.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 196, 8.6.2018, s. 20.

⁽¹⁴⁾ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=199>.

⁽¹⁵⁾ <https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKy/80882>.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. C 195, 12.6.2015, s. 22.

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. L 131, 20.5.2017, s. 1.

Středa 20. ledna 2021

- s ohledem na doporučení Komise ze dne 27. října 2011 o digitalizaci kulturního materiálu a jeho dostupnosti on-line a o uchovávání digitálních záznamů (2011/711/EU) ⁽¹⁸⁾,
- s ohledem na prohlášení o spolupráci na rozvoji digitalizace kulturního dědictví ze dne 9. dubna 2019 ⁽¹⁹⁾,
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Pracovní program Komise na rok 2020 – Unie, která si klade vyšší cíle (COM(2020)0037),
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 19. září 2018 k příspěvku evropských venkovských oblastí k Evropskému roku kulturního dědictví 2018 zajišťujícímu udržitelnost a soudržnost městských a venkovských oblastí (NAT/738-EESC-2018–01641),
- s ohledem na deklaraci z Davosu z roku 2018 o podpoře vysoce kvalitní stavební kultury (*Baukultur*) v Evropě ⁽²⁰⁾,
- s ohledem na deklaraci o adaptivním znovuvyužití památek, která byla přijata dne 23. listopadu 2018 v Leeuwardenu ⁽²¹⁾,
- s ohledem na prohlášení přijaté dne 3. května 2019 na neformálním zasedání ministrů členských států odpovědných za kulturní a evropské záležitosti po požáru v katedrále Notre-Dame v Paříži ⁽²²⁾,
- s ohledem na Evropskou kulturní úmluvu Rady Evropy ze dne 19. prosince 1954 ⁽²³⁾,
- s ohledem na Berlínskou výzvu k přijetí opatření organizace Europa Nostra („Kulturní dědictví pro budoucnost Evropy“) ze dne 22. června 2018 ⁽²⁴⁾ a její Pařížský manifest (*Relaçons l'Europe par la culture et le patrimoine culturel*) ze dne 30. října 2019 ⁽²⁵⁾,
- s ohledem na studii z roku 2015 nazvanou „Evropa počítá s kulturním dědictvím“ ⁽²⁶⁾,
- s ohledem na barcelonské prohlášení o cestovním ruchu a kulturním dědictví („Better Places to Live, Better Places to Visit“) ze dne 11. října 2018 ⁽²⁷⁾,
- s ohledem na studii z roku 2018 nazvanou „Ochrana kulturního dědictví před přírodními a člověkem způsobenými katastrofami“ ⁽²⁸⁾,
- s ohledem na dokument Mezinárodní rady pro památky a památná místa (ICOMOS) z roku 2019 nazvaný „Evropské zásady kvality pro zásahy financované EU s potenciálním dopadem na kulturní dědictví“ ⁽²⁹⁾,
- s ohledem na Mezinárodní chartu o zachování a obnově památek a památných míst (Benátská charta 1964) ⁽³⁰⁾,
- s ohledem na Granadskou úmluvu z roku 1985 o ochraně architektonického dědictví Evropy ⁽³¹⁾,

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. L 283, 29.10.2011, s. 39.

⁽¹⁹⁾ https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=58564.

⁽²⁰⁾ https://davosdeclaration2018.ch/media/Brochure_Declaration-de-Davos-2018_WEB_2.pdf.

⁽²¹⁾ https://www.ace-cae.eu/uploads/tx_jidocumentsview/LEEWARDEN_STATEMENT_FINAL_EN-NEW.pdf

⁽²²⁾ <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/europe/news/article/declaration-adopted-during-the-informal-meeting-of-european-union-member-state>.

⁽²³⁾ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=018>.

⁽²⁴⁾ <https://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2018/09/Berlin-Call-Action-Eng.pdf>

⁽²⁵⁾ https://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2019/11/Paris-Manifesto_English.pdf

⁽²⁶⁾ http://blogs.encatc.org/culturalheritagecountsforeurope/wp-content/uploads/2015/06/CHCfe_FULL-REPORT_v2.pdf.

⁽²⁷⁾ <https://onedrive.live.com/?authkey=%21ALGmRQscySOLV5Q&cid=19E1928B8C6B7F5A&id=19E1928B8C6B7F5A%21157090&parId=19E1928B8C6B7F5A%21105860&o=OneUp>.

⁽²⁸⁾ <https://op.europa.eu/portal2012-portlet/html/downloadHandler.jsp?identifier=8fe9ea60-4cea-11e8-be1d-01aa75ed71a1&format=pdf&language=en&productionSystem=cellar&part=>.

⁽²⁹⁾ http://openarchive.icomos.org/2083/1/European_Qualit/y_Principles_2019_EN.PDF.

⁽³⁰⁾ https://www.icomos.org/charters/venice_e.pdf.

⁽³¹⁾ <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168007a087>.

Středa 20. ledna 2021

- s ohledem na Valletskou úmluvu z roku 1992 o ochraně archeologického dědictví Evropy ⁽³²⁾,
 - s ohledem na evropské ocenění za ochranu kulturního dědictví / cenu Europa Nostra,
 - s ohledem na cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje, zejména na cíle 4, 11 a 13,
 - s ohledem na klastr „Kultura, kreativita a inkluzivní společnost“ v rámci druhého pilíře programu Horizont Evropa ⁽³³⁾,
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1295/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí program Kreativní Evropa (2014–2020) a zrušují rozhodnutí č. 1718/2006/ES, č. 1855/2006/ES a č. 1041/2009/ES ⁽³⁴⁾,
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ⁽³⁵⁾,
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006 ⁽³⁶⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 11. září 2018 o rovnosti jazyků v digitálním věku ⁽³⁷⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 13. listopadu 2018 o minimálních standardech pro menšiny v EU ⁽³⁸⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 11. září 2013 o evropských jazycích, jimž hrozí zánik, a o jazykové rozmanitosti v Evropské unii ⁽³⁹⁾,
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1291/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí Horizont 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace (2014–2020) a zrušuje rozhodnutí č. 1982/2006/ES ⁽⁴⁰⁾,
 - s ohledem na závazky, které nominovaná kandidátka na funkci komisařky pro inovace, výzkum, vzdělávání, kulturu a mládež přijala dne 30. září 2019 při svém slyšení před Evropským parlamentem,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro kulturu a vzdělávání (A9-0210/2020),
- A. vzhledem k tomu, že hmotné, nehmotné, přírodní a digitální kulturní dědictví Evropy pochází z bohatého dědictví minulosti, podává svědectví o evropské historii, kultuře a tradicích v celé jejich rozmanitosti a v průběhu času se neustále obohacuje, a toto dědictví musí být zachováno, aby mohlo být předáno budoucím generacím;
- B. vzhledem k tomu, že evropské kulturní dědictví je zdrojem vzpomínek, společné paměti a znalostí a posiluje náš společný pocit sounáležitosti;

⁽³²⁾ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168007bd25>.

⁽³³⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/research_and_innovation/strategy_on_research_and_innovation/presentations/horizon_europe_en_investing_to_shape_our_future.pdf

⁽³⁴⁾ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 221.

⁽³⁵⁾ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320.

⁽³⁶⁾ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 289.

⁽³⁷⁾ Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 42.

⁽³⁸⁾ Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 13.

⁽³⁹⁾ Úř. věst. C 93, 9.3.2016, s. 52.

⁽⁴⁰⁾ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 104.

Středa 20. ledna 2021

- C. vzhledem k tomu, že kultura a kulturní dědictví přispívají k posílení identity a podporují sociální soudržnost, stabilitu a porozumění ve společnosti;
- D. vzhledem k tomu, že kulturní dědictví je hodnotou samo o sobě, je rozmanité, má vícero vrstev (místní, regionální, vnitrostátní, evropskou a celosvětovou) a forem (hmotnou, nehmotnou, přírodní, digitální a digitalizovanou), které jsou vzájemně propojeny;
- E. vzhledem k tomu, že kulturní dědictví představuje významný přínos pro kulturní a kreativní odvětví v Evropě i mimo ni;
- F. vzhledem k tomu, že v odvětví kulturního dědictví je v Evropě zaměstnáno více než 300 000 osob, přičemž 7,8 milionu pracovních míst v Evropě je s ním spojeno nepřímo;
- G. vzhledem k tomu, že během Evropského roku kulturního dědictví v roce 2018 bylo uspořádáno v členských státech ⁽⁴¹⁾ přes 23 000 akcí, které oslovily více než 12,8 milionu účastníků (2,5 % obyvatelstva EU-28) ⁽⁴²⁾;
- H. vzhledem k tomu, že strategická vize Evropského roku kulturního dědictví, vyjádřená v jeho mottu „Naše dědictví: kde se minulost setkává s budoucností“, zůstává důležitou zásadou pro její odkaz, a to s cílem vytvářet vazby mezi kulturním dědictvím Evropy a současnou kulturní produkcí a podporovat účast evropských občanů;
- I. vzhledem k tomu, že aktivity Evropského roku kulturního dědictví se zaměřovaly na mladou generaci a interaktivní a tvůrčí projekty;
- J. vzhledem k tomu, že Evropský rok kulturního dědictví 2018 se konal v roce, na nějž připadala významná historická výročí; vzhledem k tomu, že v průběhu daného roku se uskutečnilo mnoho národních a mezinárodních oslav a vzpomínkových akcí, což zanechalo významnou stopu na evropské kulturní mapě;
- K. vzhledem k tomu, že jedním z úspěchů Evropského roku kulturního dědictví bylo vytvoření evropské sítě zúčastněných stran s trvalými vazbami; vzhledem k tomu, že tato síť by měla být udržitelná a trvalá;
- L. vzhledem k tomu, že k úspěchu Evropského roku kulturního dědictví významnou měrou přispěly místní a celoevropské nevládní organizace a organizovaná občanská společnost;
- M. vzhledem k tomu, že podle průzkumu Eurobarometru o kulturním dědictví je 84 % respondentů v členských státech toho názoru, že kulturní dědictví je pro ně osobně a pro jejich místní komunitu důležité, přičemž osm z deseti (80 %) si myslí, že je důležité pro celou Evropskou unii;
- N. vzhledem k tomu, že téměř třetina míst ze seznamu světového dědictví UNESCO se nachází v EU-27, včetně 326 kulturních památek, 26 přírodních lokalit a pěti smíšených statků; vzhledem k tomu, že na Evropu jako celek připadá téměř polovina památek ze seznamu světového dědictví UNESCO;
- O. vzhledem k tomu, že reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví lidstva UNESCO zahrnuje alespoň 131 zápisů, které jsou přisuzovány zemím EU-27;
- P. vzhledem k tomu, že na Evropu a Severní Ameriku připadá 52 % zápisů v Mezinárodním registru Paměti světa, který je spravován organizací UNESCO;
- Q. vzhledem k tomu, že označení „Evropské dědictví“ bylo doposud uděleno 48 evropským lokalitám;
- R. vzhledem k tomu, že téměř devět z deseti (88 %) dotazovaných Evropanů je přesvědčeno, že by se o evropském kulturním dědictví mělo učit ve školách ⁽⁴³⁾;

⁽⁴¹⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0548&from=CS>, s. 4.

⁽⁴²⁾ Výpočty založené na: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population_and_population_change_statistics.

⁽⁴³⁾ <https://ec.europa.eu/culture/cs/cultural-heritage/cultural-heritage-eu-policies/kulturni-dedictvi-vzdelavani>, s. 68.

Středa 20. ledna 2021

- S. vzhledem k tomu, že Evropský rok kulturního dědictví 2018 ukázal, že kulturní dědictví může být základem mezinárodních projektů, do nichž jsou zapojeni občané všech věkových skupin a ve kterých se mohou spojit s odborníky; vzhledem k tomu, že se tyto projekty ukázaly jako dobrý nástroj ke zvyšování povědomí o společné evropské kulturní historii;
- T. vzhledem k tomu, že rozmach digitalizace přináší evropskému kulturnímu a kreativnímu odvětví nové možnosti a výzvy;
- U. vzhledem k tomu, že pracovní plán pro kulturu na období let 2019–2022, který přijala Rada dne 21. prosince 2018, zahrnuje udržitelnost kulturního dědictví jako první z pěti priorit evropské spolupráce při tvorbě politik v oblasti kultury;
- V. vzhledem k tomu, že rozšíření pandemie COVID-19 narušilo většinu kulturních akcí a vážně omezilo možnost lidí navštěvovat, využívat a studovat velkou část evropského kulturního dědictví a digitální prostředky jsou často jediným možným způsobem, jak se k němu dostat; vzhledem k tomu, že omezení nebo zákaz veřejných shromáždění a akcí, uzavření muzeí a omezení cestování mají velmi neblahé důsledky pro umělce a kulturní subjekty;
- W. vzhledem k tomu, že probíhající jednání o VFR na období 2021–2027 představují příležitost k vytvoření nových a příznivých podmínek pro investice do kulturního dědictví z evropských strukturálních a investičních fondů;

Uznání hodnoty kulturního dědictví

1. domnívá se, že kulturní dědictví je neocenitelným zdrojem, který nám umožňuje zamyslet se nad dějinami, kriticky se jimi zabývat a pomáhá nám identifikovat nejen různé vzpomínky, ale i společné prvky, které nás všechny spojují, což podporuje rozmanitost, dialog, soudržnost, solidaritu a vzájemné porozumění a zvyšuje povědomí o hmotném, nehmotném, přírodním a digitálním bohatství;
2. uznává úlohu kulturního dědictví při podpoře tvořivosti, inovací a udržitelnosti a při rozvoji intelektuálního potenciálu; je přesvědčen, že kulturní dědictví může být také zdrojem inspirace a zábavy a může přispívat k rekreačním aktivitám;
3. zdůrazňuje, že jazyky umožňují a podporují bohatství a rozmanitost evropského kulturního dědictví, protože mateřské jazyky jsou nositeli hodnot a vědomostí a často i nástrojem předávání nehmotného kulturního dědictví; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby učinily více pro ochranu, rozvoj a podporu jazykové rozmanitosti v digitálním věku, a to i tím, že vyčlení dostatečné rozpočtové zdroje na politiky zabývající se jazyky, které jsou klasifikovány jako ohrožené jazyky, a zvýší povědomí občanů EU o jazykovém a kulturním bohatství dotčených komunit;
4. připomíná Komisi a členským státům, že při všech úvahách o evropském kulturním dědictví musí plně zohledňovat kulturní dědictví menšin žijících v Evropě, zavázat se k uznání a podpoře jejich přínosu pro kulturní, jazykové a umělecké bohatství a rozmanitost Unie a usilovat o zavedení a provádění společných a koordinovaných opatření pro udržitelné řízení a podporu těchto kultur;
5. zdůrazňuje úlohu evropských a celoevropských kulturních akcí a tradičních kulturních festivalů při zvyšování povědomí o evropském kulturním bohatství a rozmanitosti; vybízí členské státy, aby takové aktivity prosazovaly a podporovaly a aby chránily své tradice; naléhavě žádá Komisi, aby zvážila možnost financování takovýchto iniciativ;

Vzdělávání a dovednosti

6. zdůrazňuje význam všech forem vzdělávání – formálního, neformálního a informálního –, které souvisejí s kulturním dědictvím a humanitními vědami, včetně historie a filozofie, a to v každém věku; domnívá se, že by zvláštní pozornost měla být věnována žákům a studentům se zdravotním postižením a ze znevýhodněného prostředí; znovu opakuje, že je důležité začlenit různé umělecké formy, jako je hudba, film, divadlo, literatura, design a architektura, do školních osnov nebo doprovodných vzdělávacích aktivit; domnívá se, že je třeba aktivněji propagovat různé existující materiály vytvořené v rámci Evropského roku kulturního dědictví, například příslušný balíček eTwinning; vyzývá Komisi, aby komplexněji začleňovala kulturní dědictví do své strategie pro Evropský prostor vzdělávání s cílem pomoci studentům rozvíjet silný smysl pro evropské občanství;

Středa 20. ledna 2021

7. domnívá se proto, že Dům evropských dějin musí získat odpovídající financování, aby se mohl stát centrem znalostí a spolupráce pro mladé výzkumné pracovníky, učitele a studenty z celé EU a mohl sloužit jako nástroj na podporu evropského kulturního dědictví; domnívá se, že je třeba vypracovat nové způsoby podpory přístupu do Domu evropských dějin, mimo jiné prostřednictvím virtuálních prohlídek, aby mohl plně sloužit všem částem společnosti jako portál umožňující poznávání sdílených evropských zkušeností a jejich různých výkladů; podporuje proto postupné zřizování celoevropské sítě středisek pro spolupráci v rámci Domu evropských dějin, v závislosti na finančních možnostech;

8. zdůrazňuje rostoucí úlohu, kterou může digitální vzdělávání hrát při učení se o kulturním dědictví a jeho prostřednictvím; konstatuje, že je třeba rozvíjet kvalitní iniciativy v oblasti elektronického učení, včetně hromadných otevřených on-line kurzů, s cílem získat lepší přístup ke vzdělávání o kulturním dědictví a posílit v celé Evropě dovednosti související s kulturním dědictvím; v tomto ohledu se domnívá, že k tomu může významně přispět akční plán digitálního vzdělávání, a požaduje, aby navrhovaná aktualizace tohoto plánu zahrnovala i vzdělávání o kulturním dědictví;

9. vyjadřuje znepokojení nad rostoucím nedostatkem kvalifikovaných řemeslníků, restaurátorů a odborníků v oblasti kulturního dědictví a nad potížemi s přilákáním mladých lidí k učení se těmto druhům dovedností; poukazuje na nedostatek systematického přístupu a účinných mechanismů, jako jsou školení v tradičních technikách předků pro předávání příslušných dovedností a znalostí, což ohrožuje evropské dědictví; domnívá se, že v budoucnu bude zachování kvality kulturního dědictví možné pouze tehdy, budou-li náležitě zachovány a předávány příslušné dovednosti a znalosti, a to i prostřednictvím digitálních prostředků; vyzývá proto Komisi, aby zajistila, aby budoucí iniciativy na ochranu kulturního dědictví zahrnovaly také zachování nezbytných postupů a znalostí; připomíná hodnotu výměn a zdůrazňuje v této souvislosti význam programu Erasmus+, který rovněž umožňuje mobilitu učňů;

10. opakuje, že je třeba zlepšit sociálně-ekonomické a pracovní podmínky a genderovou vyváženost a podpořit možnosti mobility subjektů a pracovníků zaměstnaných v odvětví kulturního dědictví a také osob se zdravotním postižením; v této souvislosti poukazuje na význam uznávání odborných kvalifikací;

11. zdůrazňuje, že je třeba pokračovat v úsilí o zvyšování povědomí o hodnotě kulturního dědictví pro Evropu a že občany a zúčastněné strany je třeba oslovit na místní úrovni; zdůrazňuje, že pro podporu sociální soudržnosti je zásadní větší znalost evropského kulturního dědictví, a konstatuje, že přístup k těmto znalostem by zejména podpořil sociální a kulturní začlenění občanů přistěhovaleckého původu a jejich rodin;

12. vítá návrh Komise na zřízení nového znalostního a inovačního společenství pro kulturní a kreativní odvětví v rámci Evropského inovačního a technologického institutu (EIT), které odráží sociální rozmanitost a ve kterém by kulturní dědictví mělo být vnímáno jako zdroj inspirace pro současnou tvorbu a řešení;

Digitalizované kulturní dědictví

13. uznává význam digitalizovaného kulturního dědictví, které nabízí stále více lidem, včetně osob ze znevýhodněného prostředí a osob se zdravotním postižením, nebývalé příležitosti a rovný přístup ke kulturnímu materiálu; uznává rostoucí význam digitalizovaného kulturního dědictví, zejména v dobách pandemie a s ní souvisejících omezení volného pohybu osob, kdy virtuální prohlídky muzeí a výstavy, digitální knihovny, online encyklopedie a další podobná digitální řešení a virtuální komunikační nástroje poskytují lidem útěchu a jedinou možnost přístupu k památkám a kultuře obecně a možnost, jak být s kulturním dědictvím v kontaktu; zdůrazňuje, význam digitalizace kulturního materiálu nejen v zájmu jeho zachování pro budoucí generace (funkce uchovávání), ale také v zájmu zlepšení dostupnosti kulturního dědictví pro veřejnost prostřednictvím šíření kulturního dědictví on-line;

14. zdůrazňuje, že významný technologický pokrok, jako je digitální průzkum, 3D modelování a 3D tisk, rozšířená realita, virtuální realita, jakož i role umělé inteligence a data velkého objemu otevírají nové příležitosti nejen pro zachycení, konzervaci a vizualizaci kulturního dědictví, ale i jeho zpracování, analýzu, rekonstrukci a vyvíjení aplikací pro kulturní dědictví;

15. zdůrazňuje význam projektu Europeana, který slouží jako evropská digitální knihovna, archiv, muzeum a vzdělávací platforma; požaduje, aby bylo vynaloženo větší úsilí o další rozvoj platformy, mimo jiné přidělením odpovídajících finančních prostředků na tuto platformu a její širší propagaci u široké veřejnosti a učitelů;

Středa 20. ledna 2021

16. zastává názor, že materiál, který má být digitalizován, musí být vybrán nezaujatě, aby byla zaručena důvěryhodnost digitálních archivů a sbírek;
17. zdůrazňuje, že je rovněž nutné podporovat existenci a hodnotu digitalizovaných archivů a zlepšit digitální dovednosti veřejnosti, aby se zvýšilo využívání digitálního obsahu;
18. domnívá se, že online encyklopedie jsou neocenitelným zdrojem ověřených a důvěryhodných informací, které umožňují přístup ke kulturnímu dědictví a hrají roli při jeho zachování a podpoře, a rovněž důležitým nástrojem pro klasifikaci a zajištění trvalého přístupu k digitálně vytvořenému kulturnímu dědictví; zastává názor, že by mělo být přiděleno více zdrojů na podporu, rozvoj a zdokonalování online encyklopedií;
19. zdůrazňuje, že pro zajištění využitelnosti a opětovné použitelnosti digitálního obsahu z dlouhodobého hlediska je klíčová interoperabilita; v této souvislosti poukazuje na úlohu norem a rámců;
20. vyzývá ke zvýšené spolupráci mezi členskými státy stejně jako příslušnými odvětvími za účelem komplexní podpory digitalizovaného kulturního dědictví; vítá prohlášení o spolupráci na rozvoji digitalizace kulturního dědictví, které nyní podepsaly téměř všechny členské státy;
21. zdůrazňuje, že je třeba vytvořit komplexní rámec EU s odpovídajícími finančními prostředky na ochranu a podporu digitalizovaného a digitálně vytvořeného kulturního dědictví; konstatuje, že je potřeba uplatňovat důsledné vnitrostátní politiky uchovávání, které zahrnují rozhodnutí o výběru děl prováděná na základě jasně stanovených zásad a odpovědným způsobem; konstatuje, že digitální kurátoři mohou významně přispět k zajištění ochrany digitálního kulturního dědictví a jeho dostupnosti pro evropské a celosvětové publikum v různých jazycích; se zájmem bere na vědomí, že mnoho projektů digitalizace bylo již realizováno prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj, a požaduje, aby byla zajištěna kontinuita tohoto typu financování i v příštím programovém období;
22. požaduje komplexní aktualizaci doporučení Komise ze dne 27. října 2011 o digitalizaci kulturního materiálu, jeho dostupnosti online a uchovávání digitálních záznamů, aby byl zohledněn technologický pokrok a výzvy a příležitosti posledního desetiletí; domnívá se však, že toto zaměření na digitální dědictví by nemělo být na úkor ochrany stávajícího hmotného a nehmotného kulturního dědictví a s ním souvisejících pracovních míst;

Hospodářský potenciál a udržitelnost

23. zdůrazňuje pozoruhodný přínos odvětví kulturního dědictví pro hospodářský rozvoj, přičemž jehož účinky lze zaznamenat i v jiných hospodářských odvětvích; znovu poukazuje na silnou souvislost mezi kulturním dědictvím a udržitelným rozvojem;
24. uznává, že udržitelný kulturní cestovní ruch má významný potenciál vytvářet v EU růst a pracovní místa, neboť již čtyři turisté z deseti volí svou destinaci na základě kulturní nabídky; zdůrazňuje však, že podpora kulturního cestovního ruchu musí probíhat inkluzivně s ohledem na místní komunity a ekonomiky a životní styl a tradice a musí nalézt rovnováhu mezi ekonomickými, společenskými, kulturními a environmentálními požadavky; konstatuje, že nabídky kulturního dědictví získávají zpět pouze minimální podíl ekonomické hodnoty, kterou vytvářejí, a vyžadují nové, alternativní stálé zdroje financování, aby mohly i nadále být katalyzátory udržitelného cestovního ruchu;
25. poukazuje na to, že existence lokalit kulturního dědictví podporuje lidi v tom, aby cestovali a dozvídali se o různých společnostech a kulturách; připomíná, že v jednom z průzkumů 72 % respondentů ve věku 15 až 24 let souhlasilo s výrokem, že přítomnost kulturního dědictví může ovlivnit jejich výběr prázdninové destinace; v této souvislosti zdůrazňuje úlohu, kterou může hrát iniciativa DiscoverEU; konstatuje však, že tato iniciativa nepřinesla stejný prospěch všem mladým lidem; vyzývá Komisi, aby našla způsoby, jak lépe zapojit mladé lidi ze sociálně znevýhodněného prostředí, z venkovských nebo odlehklých oblastí členských států a z členských států bez dobrého železničního spojení s ostatními státy EU;
26. naléhavě vyzývá členské státy, aby zavedly silné mechanismy, které zabrání nadměrnému využívání kulturního dědictví, mimo jiné kvůli špatně řízeným turistickým tokům; varuje před vlivem krátkodobých obchodních zájmů, které by mohly ohrozit autentičnost kulturních památek a zvyků a znehodnotit je; v tomto ohledu vítá zahájení programu Kulturní dědictví v akci, který má prostřednictvím vzájemného učení pomoci posílit politiky v oblasti kulturního dědictví na místní a regionální úrovni; zdůrazňuje svoji připravenost monitorovat a podporovat tento program, pokud se prokáže jeho úspěšnost;

Středa 20. ledna 2021

27. uznává, že evropská hlavní města kultury hrají důležitou úlohu při podpoře měst a regionů, neboť vytvářením hospodářského rámce kolem svých kulturních, uměleckých a sociálních projektů začleňují koncept udržitelného cestovního ruchu a zdůrazňují hmotné a nehmotné kulturní dědictví, tradice a inovace, z nichž mají prospěch a jež oceňují všichni občané v Evropě i mimo ni;

28. doporučuje pokračovat v úsilí o podporu cestování do méně známých a oblíbených destinací a venkovských oblastí a cestování mimo sezonu, aby se podpořila udržitelnost a dostupnost cestovního ruchu, zejména pro osoby se zdravotním postižením a starší osoby; zdůrazňuje úlohu, kterou může EZFRV hrát při podpoře místních iniciativ v oblasti cestovního ruchu, zejména prostřednictvím programu LEADER; žádá, aby byly pro tento program v programovém období 2021–2027 vyčleněny dostatečné finanční prostředky;

29. je znepokojen dopadem znečištění, vandalismu, krádeží, špatně řízeného cestovního ruchu a nekontrolovaného rozvoje, jakož i globálního oteplování a změny klimatu na kulturní dědictví, zejména v důsledku častějšího výskytu extrémních výkyvů počasí, např. silných dešťů, vln veder, záplav, požárů a vichřic; zdůrazňuje, že je třeba přijmout opatření, a to i sdílením znalostí mezi členskými státy, a vyzývá Komisi, aby s ohledem na tyto přírodní a člověkem způsobené hrozby navrhla konkrétní opatření na zachování a ochranu kulturního dědictví;

30. zdůrazňuje úlohu občanské společnosti a význam a hodnotu dobrovolnictví pro ochranu nebo dokonce objevování kulturního dědictví a vyzdvihuje jeho význam, jakož i znalosti, know-how a energii, které dobrovolníci v této oblasti přinášejí; vyzývá Komisi a členské státy, aby nadále podporovaly úsilí v tomto ohledu; poukazuje na úlohu, kterou může hrát Evropský sbor solidarity při zapojování mladých lidí do ochrany a obnovy evropského dědictví a při zvyšování povědomí veřejnosti; vítá zvláštní výzvu v rámci této iniciativy týkající se kulturního dědictví;

31. dále je znepokojen hrozbou, kterou pro kulturní dědictví v Evropě i mimo ni představuje terorismus; odsuzuje ničení kulturních památek; domnívá se, že by EU měla hrát aktivnější roli při prosazování obnovy, zachování a ochrany kulturního dědictví na celém světě;

32. domnívá se, že by EU měla učinit ochranu kulturního dědictví jednou z podmínek pro přistoupení kandidátských zemí;

33. opakuje, že nezákonné pašování kulturních artefaktů a obchodování s nimi, a to i prostřednictvím digitálních kanálů, je závažným problémem celosvětového rozměru, který vyžaduje koordinovaná opatření nejen mezi členskými státy, ale i na mezinárodní úrovni; poukazuje na to, že v rámci jakýchkoli úvah o dědictví Evropy je třeba přehodnotit otázku děl a kulturních statků, které byly uloupeny, ukradeny nebo nezákonně získány během válek; znovu vyjadřuje svou podporu aktivní propagaci výzkumu provenience v rámci Evropského roku kulturního dědictví;

Směrem ke strategickému přístupu ke kulturnímu dědictví

34. vyzývá Komisi, aby zaujala integrovanější přístup ke kulturnímu dědictví, v rámci něhož by se hmotnému, nehmotnému, přírodnímu a digitálnímu dědictví dostávalo rovného zacházení a tyto dimenze by se považovaly za propojené a neoddělitelné;

35. zdůrazňuje potřebu zřídit a náležitě podporovat stálou platformu, v jejímž jádru bude organizovaná občanská společnost, pro spolupráci a koordinaci politik v oblasti kulturního dědictví na všech úrovních, zejména na úrovni EU;

36. bere na vědomí evropský akční rámec pro kulturní dědictví; zdůrazňuje, že činnosti zahrnuté do tohoto rámce musí být splněny a musí mít k dispozici odpovídající zdroje;

37. je toho názoru, že zjištění a doporučení příslušných studií, které zadala Komise, by se měla projevit v jejich opatřeních pro zachování kulturního dědictví;

38. znovu žádá Komisi, aby zřídila jednotný portál EU nazvaný „Poznej Evropu“, který by shromažďoval informace o všech programech EU financujících kulturní dědictví, a aby v rámci Komise přijala jednotný přístup založený na lepší spolupráci v různých oblastech politiky týkajících se kulturního dědictví;

39. vyjadřuje politování nad tím, že značka „Evropské dědictví“ není dostatečně komunikována ve veřejnosti, a vyzývá k podpoře vytváření sítě příslušných památek; domnívá se, že je třeba propagovat místa, která již toto označení získala, a poskytnout jim logistickou podporu;

Středa 20. ledna 2021

40. požaduje strategickou spolupráci mezi Evropskou unií a jinými mezinárodními organizacemi, zejména UNESCO a Radou Evropy, s cílem lépe koordinovat úsilí a společné standardy v oblasti zachování a podpory kulturního dědictví a vyměňovat si osvědčené postupy;

41. konstatuje, že téměř tři čtvrtiny dotázaných Evropanů se domnívají, že by veřejné orgány měly na kulturní dědictví vyčlenit více zdrojů; poukazuje na potřebu navýšení finančních prostředků EU na činnosti související s kulturním dědictvím;

42. zdůrazňuje, že ve víceletém finančním rámci (VFR) na období po roce 2020 je třeba navýšit finanční prostředky na kulturní dědictví a kulturu; opakuje svou výzvu, aby se v příštím VFR rozpočet programu Kreativní Evropa zdvojnásobil a rozpočet Erasmus+ ztrojnásobil; zdůrazňuje potenciál programu Kreativní Evropa pro vytváření vazeb mezi živým uměním a hmotným a nehmotným kulturním dědictvím; požaduje zvýšení rozpočtových prostředků na výzkum dědictví v rámci programu Horizont Evropa; konstatuje, že jsou potřebné synergie mezi dalšími odvětvovými strategiemi a také strukturálními fondy, různými programy EU, včetně programů Horizont Evropa, Kreativní Evropa a LIFE, a režimy financování, aby se kulturní dědictví skutečně podpořilo; konstatuje, že je důležité posílit potenciál evropských strukturálních a investičních fondů pro zachování kulturního dědictví; opakuje svůj postoj, že by investice do infrastruktury v oblasti kultury a udržitelného cestovního ruchu měly být považovány za investice malého rozsahu a měly by být způsobilé pro podporu, pokud spolufinancování z EFRR nepřesahuje 10 milionů EUR, a že pokud je infrastruktura považována za světové kulturní dědictví, měl by být strop zvýšen na 20 milionů EUR;

43. domnívá se, že by Zelená dohoda pro Evropu měla zahrnovat opatření ke zmírnění dopadu změny klimatu na kulturní dědictví, a uznává, že kulturní dědictví může hrát důležitou úlohu při plnění cílů v oblasti klimatické udržitelnosti prostřednictvím vzdělávání, výzkumu a opětovného přizpůsobení udržitelných tradičních evropských postupů;

44. vítá rychlou reakci a solidaritu, kterou kulturní a kreativní odvětví projevila během krize způsobené pandemií COVID-19 tím, že veřejnosti široce a bezplatně zpřístupnila kulturní dědictví online; je znepokojen obrovským dopadem pandemie COVID-19 na kulturní dědictví a kulturní a kreativní odvětví; vyzývá Komisi, aby provedla komplexní analýzu dopadu pandemie na dotčená odvětví, zejména na odvětví kulturního dědictví; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby poskytly přiměřenou a cílenou finanční podporu s cílem zmírnit krizi v těchto odvětvích a pomoci lidem, kteří v nich pracují, mimo jiné poskytnutím přístupu k sociálním dávkám pro osoby s nestandardními formami zaměstnání;

45. požaduje, aby bylo vyvinuto větší úsilí v návaznosti na dynamiku Evropského roku kulturního dědictví, aby se stal trvalým politickým odkazem na místní, regionální, vnitrostátní a evropské úrovni, protože by to mělo pozitivní hospodářský, kulturní a sociální dopad a pomohlo by to rozvíjet pocit sounáležitosti s evropským kulturním prostorem pro všechny Evropany a pocit sdílené odpovědnosti za zachování, obohacování a podporu kulturního dědictví; vyzývá Komisi, aby v budoucnu zvažila uspořádání dalšího Evropského roku kulturního dědictví;

46. požaduje, aby byl kulturní rozměr evropské integrace, včetně dědictví, jedním ze strategických témat k diskusi na nadcházející konferenci o budoucnosti Evropy;

o

o o

47. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

Středa 20. ledna 2021

P9_TA(2021)0009

Umělá inteligence: otázky výkladu a uplatňování mezinárodního práva

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 na téma „Umělá inteligence: otázky výkladu a uplatňování mezinárodního práva v míře, v níž se to týká EU, v oblastech civilního a vojenského využití a státní správy mimo oblast trestního práva“ (2020/2013(INI))

(2021/C 456/04)

Evropský parlament,

- s ohledem na preambuli Smlouvy o Evropské unii a na články 2, 3, 10, 19, 20, 21, 114, 167, 218, 225 a 227 této smlouvy,
- s ohledem na právo předložit petici zakotvené v člancích 20 a 227 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie,
- s ohledem na směrnici Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ⁽¹⁾ (směrnice o rasové rovnosti),
- s ohledem na směrnici Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání⁽²⁾ (směrnice o rovném zacházení v zaměstnání),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně údajů)⁽³⁾ (dále jen „nařízení GDPR“) a na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV⁽⁴⁾,
- s ohledem na nařízení Rady (EU) 2018/1488 ze dne 28. září 2018, kterým se zřizuje evropský společný podnik pro vysoce výkonnou výpočetní techniku⁽⁵⁾,
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 6. června 2018, kterým se zavádí program Digitální Evropa na období 2021–2027 (COM(2018)0434),
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. února 2017 obsahující doporučení Komisi o občanskoprávních pravidlech pro robotiku⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 1. června 2017 o digitalizaci evropského průmyslu⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. září 2018 o autonomních zbraňových systémech⁽⁸⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. září 2018 o rovnosti jazyků v digitálním věku⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22.

⁽²⁾ Úř. věst. L 303, 2.12.2000, s. 16.

⁽³⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 252, 8.10.2018, s. 1.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 252, 18.7.2018, s. 239.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 307, 30.8.2018, s. 163.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 86.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 42.

Středa 20. ledna 2021

- s ohledem na své usnesení ze dne 12. února 2019 o komplexní evropské průmyslové politice v oblasti umělé inteligence a robotiky ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 11. prosince 2019 s názvem Zelená dohoda pro Evropu (COM(2019)0640),
- s ohledem na bílou knihu Komise ze dne 19. února 2020 nazvanou „O umělé inteligenci – evropský přístup k excelenci a důvěře“ (COM(2020)0065),
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 19. února 2020 o evropské strategii pro data (COM(2020)0066),
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 19. února 2020 o formování digitální budoucnosti Evropy (COM(2020)0067),
- s ohledem na zprávu odborné skupiny na vysoké úrovni pro umělou inteligenci, kterou zřídila Komise v červnu 2018, zveřejněnou dne 8. dubna 2019 pod názvem „Etické pokyny pro zajištění důvěryhodnosti UI“,
- s ohledem na Rámcovou úmluvu Rady Evropy o ochraně národnostních menšin, na protokol č. 12 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod a na Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků,
- s ohledem na Evropskou etickou chartu o používání umělé inteligence v soudních systémech a jejich prostředí, kterou přijala pracovní skupina Rady Evropy pro kvalitu justice (CEPEJ-GT-QUAL) v prosinci 2018,
- s ohledem na doporučení Rady OECD k umělé inteligenci přijaté dne 22. května 2019,
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na stanoviska Výboru pro zahraniční věci, Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů, Výboru pro dopravu a cestovní ruch a Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,
- s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti (A9-0001/2021),

Úvod

- A. vzhledem k tomu, že se umělá inteligence (UI), robotika a související technologie rychle vyvíjejí a mají přímý dopad na všechny aspekty naší společnosti, včetně základních sociálních a hospodářských zásad a hodnot;
- B. vzhledem k tomu, že UI zásadním způsobem mění vojenskou doktrínu a materiál díky zásadní změně vedení vojenských operací, zejména v důsledku začlenění a využívání nových technologií a autonomních schopností;
- C. vzhledem k tomu, že vývoj a navrhování tzv. „umělé inteligence“, robotiky a souvisejících technologií provádějí lidé a jejich rozhodnutí určují potenciál technologií ve prospěch společnosti;
- D. vzhledem k tomu, že společný rámec Unie musí zahrnovat vývoj, zavádění a využívání UI, robotiky a souvisejících technologií a musí zajišťovat úctu k lidské důstojnosti a dodržování lidských práv zakotvených v Listině základních práv Evropské unie;
- E. vzhledem k tomu, že Unie a její členské státy nesou zvláštní odpovědnost za to, že zajistí, aby UI, robotika a související technologie – neboť mohou mít přeshraniční využití – byly zaměřeny na člověka, tedy aby byly v zásadě určeny k použití ve prospěch lidstva a společného dobra s cílem přispívat k dobrým životním podmínkám a obecnému zájmu jejich občanů; vzhledem k tomu, že Unie by měla členským státům pomoci dosáhnout tohoto cíle, a to zejména těm státům, které začaly uvažovat o možném vypracování právních norem nebo o provedení legislativních změn v této oblasti;

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 449, 23.12.2020, s. 37.

Středa 20. ledna 2021

- F. vzhledem k tomu, že evropští občané by mohli mít prospěch z vhodného, účinného, transparentního a uceleného regulačního přístupu na úrovni Unie, který by definoval dostatečně jasné podmínky, aby společnosti mohly vyvíjet aplikace a plánovat jejich obchodní modely, a zároveň by zaručoval, že Unie a její členské státy si uchovávají kontrolu nad regulacemi, které je třeba přijmout, aby nebyly nuceny přijímat nebo akceptovat normy stanovené jinými stranami;
- G. vzhledem k tomu, že etické pokyny, jako jsou zásady přijaté odbornou skupinou na vysoké úrovni pro umělou inteligenci, představují užitečný výchozí bod, který ale nepostačuje k zajištění toho, aby podniky jednaly spravedlivě a zaručily účinnou ochranu jednotlivců;
- H. vzhledem k tomu, že tato zvláštní odpovědnost mimo jiné znamená, že je třeba přezkoumat otázky výkladu a uplatňování mezinárodního práva související s aktivním zapojením EU do mezinárodních jednání, pokud se EU týká civilní a vojenské využití tohoto typu UI, robotiky a souvisejících technologií a otázky státní moci ve vztahu k těmto technologiím nespádají do oblasti působnosti trestního práva;
- I. vzhledem k tomu, že je nezbytné poskytnout vhodný a ucelený právní rámec, pokud jde o etické aspekty těchto technologií, jakož i o transparentnost a odpovědnost (zejména v případě UI, robotiky a souvisejících technologií považovaných za velmi rizikové); vzhledem k tomu, že tento rámec musí odrážet skutečnost, že bytostně evropské a univerzální humanistické hodnoty jsou použitelné pro celý hodnotový řetězec vývoje, uplatňování a využití UI; vzhledem k tomu, že tento etický rámec se musí vztahovat na vývoj (včetně výzkumu a inovací), zavádění a využití UI, přičemž musí být v plném rozsahu respektováno právo Unie a hodnoty stanovené v Listině základních práv Evropské unie;
- J. vzhledem k tomu, že tento přezkum si klade za cíl zmapovat, do jaké míry odpovídají pravidla soukromého i veřejného mezinárodního práva a práva EU těmto technologiím, a upřesnit výzvy a rizika, které tyto technologie přinášejí pro státní moc, aby tyto výzvy a rizika mohly být řešeny odpovídajícím a přiměřeným způsobem;
- K. vzhledem k tomu, že Evropská komise se ve své bílé knize nezabývá vojenskými aspekty využití umělé inteligence;
- L. vzhledem k tomu, že evropský harmonizovaný přístup k těmto problémům si žádá, abychom přijali společnou definici UI a opatření k zajištění toho, aby byly dodržovány základní hodnoty Evropské unie, zásady, které stanoví Listina základních práv, a mezinárodní právní předpisy v oblasti lidských práv;
- M. vzhledem k tomu, že UI poskytuje nebývalé příležitosti ke zvýšení výkonnosti v odvětví dopravy tím, že řeší problémy vyplývající z rostoucí poptávky po cestování a obav v oblasti bezpečnosti a životního prostředí, a zároveň umožňuje, aby všechny druhy dopravy byly chytřejší, účinnější a pohodlnější;
- N. vzhledem, že pro rozvoj unijních kapacit v odvětví obrany je nezbytné řešit umělou inteligenci v tomto odvětví na úrovni EU;

Definice umělé inteligence

1. má za to, že je nezbytné přijmout společný evropský právní rámec s harmonizovanými definicemi a společnými etickými zásadami, včetně využití UI pro vojenské účely; vyzývá proto Komisi, aby přijala tyto definice:
 - „systémem UI“ se rozumí systém, který je buď založen na softwaru, nebo je součástí hardwarových zařízení a vykazuje chování simulující inteligenci mimo jiné tím, že shromažďuje a zpracovává údaje, analyzuje a interpretuje své okolí a činí s určitým stupněm autonomie kroky k dosažení konkrétních cílů;
 - „autonomním“ se rozumí systém UI, který pracuje tak, že analyzuje určitá vstupní data a využívá soubor předem stanovených instrukcí, na něž se však neomezuje, a to navzdory tomu, že jeho chování je omezeno cílem, který mu byl stanoven, a dalšími koncepčními rozhodnutími vývojáře a je zaměřeno na splnění tohoto cíle;
2. zdůrazňuje, že bezpečnostní a obranná politika Evropské unie a jejích členských států je založena na zásadách zakotvených v Listině základních práv EU a Chartě OSN, která vyzývá všechny členské státy, aby se ve svých vzájemných vztazích zdržely hrozby silou nebo použití síly, a na zásadách mezinárodního práva, zásadách lidských práv a úctě k lidské důstojnosti a na obecné shodě na univerzálních hodnotách, tj. nedotknutelných a nezadatelných právech lidských bytostí,

Středa 20. ledna 2021

svobodě, demokracii, rovnosti a právním státu; zdůrazňuje, že veškeré obranné činnosti v rámci Unie musí tyto univerzální hodnoty respektovat a zároveň prosazovat mír, stabilitu, bezpečnost a pokrok v Evropě a ve světě;

Mezinárodní právo veřejné a vojenská uplatnění umělé inteligence

3. domnívá se, že UI používaná ve vojenském a civilním kontextu musí být pod smysluplnou lidskou kontrolou, aby měl člověk vždy prostředky k její nápravě, zastavení nebo vyřazení z provozu v případě nepředvídaného chování, náhodného zásahu, kybernetických útoků či zásahů třetích stran do technologie založené na UI nebo v případě, že tuto technologii získají třetí strany;

4. domnívá se, že dodržování mezinárodního práva veřejného, zejména humanitárního práva, které se vztahuje bez rozdílu na všechny zbraňové systémy a jejich operátory, je zásadním požadavkem, který musí členské státy dodržovat, zejména při ochraně civilního obyvatelstva nebo přijímání preventivních opatření v případě útoku, jako je vojenská agrese nebo kybernetická válka;

5. poukazuje na to, že UI a související technologie se mohou rovněž podílet na neregulérní nebo nekonvenční válce; navrhuje, aby výzkum, vývoj a využívání UI v těchto případech podléhaly stejným podmínkám jako použití v konvenčních konfliktech;

6. zdůrazňuje, že využití UI je příležitostí k posílení bezpečnosti Evropské unie a jejích občanů a že je důležité, aby Unie zaujímala v budoucích diskusích, které se budou konat o tomto tématu na mezinárodní úrovni, jednotný postoj;

7. vyzývá výzkumnou obec zabývající se UI, aby tuto zásadu začlenila do všech výše uvedených systémů založených na UI, které jsou určeny k vojenskému využití; domnívá se, že žádný orgán nemůže udělit výjimku z těchto zásad ani takový systém certifikovat;

8. opakuje, že autonomní rozhodování by nemělo zbavovat lidi odpovědnosti a že konečnou odpovědnost za rozhodovací procesy musí vždy nést člověk, aby bylo možné zjistit totožnost osoby odpovědné za dané rozhodnutí;

9. zdůrazňuje, že při používání UI ve vojenském kontextu musí členské státy, strany konfliktu i jednotlivci vždy dodržovat své povinnosti vyplývající z použitelného mezinárodního práva a nést odpovědnost za důsledky používání těchto systémů; zdůrazňuje, že za všech okolností je třeba mít za to, že za všechny předpokládané, náhodné nebo nežádoucí jednání a důsledky systémů založených na UI nesou odpovědnost členské státy, strany konfliktu a jednotlivci;

10. vítá, že systémy umělé inteligence je možné použít na výcvik a manévry a že jejich potenciál by neměl být podceňován, zejména s ohledem na pořádaná cvičení EU dvojího charakteru, tj. cvičení s civilní i vojenskou složkou;

11. zdůrazňuje, že při navrhování, vývoji, testování, zavádění a využívání systémů na bázi UI je třeba neustále řádně zohledňovat možná rizika, zvláště pokud jde o náhodné civilní oběti a zranění, ztráty na životech a škody na civilní infrastruktuře, ale i rizika spojená s nežádoucím používáním, manipulací, šířením, kybernetickými útoky a se zásahy třetích stran do autonomní technologie založené na UI nebo se získáním takové technologie třetí stranou;

12. připomíná, že podle konzultačního stanoviska Mezinárodního soudního dvora ze dne 8. července 1996 se nelze odvolávat na zásadu novosti pro uplatnění jakékoli výjimky z dodržování platných norem mezinárodního humanitárního práva;

13. domnívá se, že UI nejen podpoří operace, ale bude sloužit i personálu ozbrojených sil, a to díky rozsáhlému zpracování jejich zdravotních údajů a důkladnějšímu sledování zdravotního stavu, určí rizikové faktory vyplývající z jejich prostředí a pracovních podmínek a navrhne vhodnou ochranu, aby se zmírnil dopady na zdraví personálu;

Středa 20. ledna 2021

14. znovu zdůrazňuje, že regulační úsilí musí být podpořeno smysluplnými systémy certifikace a dohledu a jasnými mechanismy pro kontrolovatelnost, vysvětlitelnost, zajištění odpovědnosti a zpětnou vysledovatelnost, aby regulační rámec v důsledku technologického pokroku nezastaral;

15. zdůrazňuje význam zapojení Evropské unie v mimořádně propojeném světě do vytváření mezinárodního právního rámce pro využívání umělé inteligence; naléhavě vyzývá EU, aby spolu s Organizací spojených národů a mezinárodním společenstvím převzala vedení a aktivní úlohu v prosazování tohoto globálního regulačního rámce pro použití UI k vojenským a dalším účelům a přitom zajistila, aby toto použití probíhalo i nadále v přísných mezích stanovených mezinárodním právem a mezinárodním humanitárním právem, zejména Ženevskými úmluvami ze dne 12. srpna 1949; zdůrazňuje, že tento rámec nesmí nikdy porušovat obecně platné etické normy a zásady lidskosti uvedené v Martensově doložce ani umožnit jejich porušení a musí být v souladu s bezpečnostními pravidly a požadavky na ochranu spotřebitele; naléhavě žádá EU a členské státy, aby pro vývoj technologií UI, zejména těch, které se používají k vojenským účelům v autoritářských státech, stanovily spolehlivé systémy dohledu a hodnocení;

16. zdůrazňuje, že robotika nejen umožní, aby vojenský personál operoval na dálku, ale poskytne i lepší osobní ochranu, například v operacích v zamořeném prostředí, při hašení požárů, odstraňování pozemních nebo mořských min a při obraně před nálety dronů;

17. zdůrazňuje, že vývoj, zavádění, používání a řízení UI musí respektovat základní práva, hodnoty a svobody zakotvené ve Smlouvách EU, a vyzývá členské státy, aby se zdržely zavádění vysoce rizikových systémů UI, které ohrožují základní práva; bere na vědomí, že Komise zveřejnila bílou knihu o umělé inteligenci, a vybízí k hlubšímu výzkumu možného rizika, které pro základní práva vyplývá z používání UI státními orgány a orgány, institucemi a jinými subjekty Evropské unie;

18. vyzývá Komisi, aby usnadnila výzkum možností využití UI při odstraňování následků katastrof, krizové prevenci a udržování míru, jakož i diskuzi o těchto příležitostech;

19. vítá vytvoření skupiny vládních odborníků OSN pro posílení odpovědného chování států v kybernetickém prostoru v souvislosti s mezinárodní bezpečností a vyzývá EU, aby se plně zapojila do její práce;

20. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby připravil prostor pro celosvětová jednání s cílem zavést režim kontroly zbrojení v oblasti UI a aktualizovat všechny stávající smluvní nástroje týkající se kontroly zbraní, odzbrojení a nešíření zbraní, aby zohledňovaly systémy UI používané ve válce; vyzývá k přijetí společného postoje Rady, kterým se stanoví společná pravidla pro řízení kontroly vývozu vojenské technologie a vybavení, aby byly plně zohledněny a zahrnuty zbraňové systémy na bázi UI;

21. opět potvrzuje, že tato pravidla musejí vždy dodržovat zásady, které připomíná Římský statut ze dne 17. července 1998 a které se týkají zločinu genocidy, zločinů proti lidskosti a válečných zločinů;

22. upozorňuje na jednoznačná rizika spojená s rozhodnutími, která činí lidé, pokud při nich vycházejí výhradně ze strojově generovaných dat, profilů a doporučení; upozorňuje na to, že by celková koncepce systémů UI měla zahrnovat i pokyny týkající se kontroly a dohledu, které bude vykonávat lidská bytost; žádá, aby se transparentnost a vysvětlitelnost aplikací UI a nezbytnosti lidského zásahu staly závaznými a aby byla zavedena další opatření, například nezávislé audity a specifické zátěžové zkoušky s cílem usnadnit a vymáhat dodržování předpisů; zdůrazňuje, že tyto audity by měl pravidelně provádět nezávislý orgán, který by měl dohlížet na vysoce rizikové aplikace UI používané státními orgány nebo armádou;

23. zdůrazňuje význam ověřování toho, jakým způsobem se vysoce rizikové technologie umělé inteligence rozhodují; připomíná, že je třeba dodržovat zásady zákazu diskriminace a proporcionality a vyjasnit otázky příčinné souvislosti, odpovědnosti, transparentnosti a vysvětlitelnosti, aby bylo možné určit, zda a do jaké míry může stát, jakožto subjekt mezinárodního práva veřejného, ale i jako vykonavatel vlastní moci, jednat za pomoci systémů založených na UI, které mají určitou autonomii, aniž by tím porušoval povinnosti vyplývající z mezinárodního práva, jako je spravedlivé řízení;

Středa 20. ledna 2021

24. trvá na tom, že je důležité investovat do lidských dovedností, včetně dovedností digitálních, aby se osoby, které vykonávají regulovaná povolání, včetně činností spojených s výkonem státní moci, jako je výkon spravedlnosti, mohly přizpůsobit vědeckému pokroku zahrnujícímu řešení založená na UI; vyzývá členské státy a Komisi, aby tuto skutečnost řádně zohlednily v rámci provádění směrnice 2005/36/ES ⁽¹¹⁾;

25. trvá na tom, že systémy UI musí vždy dodržovat zásady odpovědnosti, spravedlnosti, řiditelnosti, obezřetnosti, přičitatelnosti, předvídatelnosti, zpětné výsledovatelnosti, spolehlivosti, důvěryhodnosti, transparentnosti a vysvětlitelnosti, musí být schopny odhalit případnou změnu okolností a prostředí operace, rozlišovat, kdo bojuje a kdo ne, a dodržovat zásadu proporcionality; trvá na tom, že poslední z uvedených zásad podmiňuje legalitu vojenské akce dodržením rovnováhy mezi cílem a použitými prostředky a že hodnocení této proporcionality musí vždy provést člověk;

26. zdůrazňuje, že používání systémů UI v oblasti bezpečnosti a obrany vyžaduje, aby měl lidský operátor úplný přehled o situaci, aby byl systém UI předvídatelný, spolehlivý a odolný, aby byl operátor schopen odhalit případné změny okolností a operačního prostředí a do útoku zasáhnout nebo jej zastavit, aby tak bylo zajištěno, že budou v celém řetězci velení a kontroly uplatňovány v plné míře zásady mezinárodního humanitárního práva, zejména zásada rozlišování mezi civilními a vojenskými cíli a zásada proporcionality a obezřetnosti při útoku; zdůrazňuje, že odpovědné osoby musí mít vždy možnost vykonávat smysluplnou kontrolu a převzít za systémy UI a veškeré jejich využití plnou odpovědnost; vyzývá Komisi, aby podporovala dialog, užší spolupráci a součinnost mezi členskými státy, výzkumnými pracovníky, akademickou obcí, subjekty občanské společnosti, soukromým sektorem, zejména vedoucími společnostmi, a armádou s cílem zajistit inkluzivní procesy tvorby politik, pokud jde o právní předpisy týkající se UI v oblasti obrany;

27. zdůrazňuje, že Parlament vyzval k vypracování a urychlenému přijetí společného postoje ke smrtícím autonomním zbraňovým systémům (LAWS), který zabrání vývoji, výrobě a využívání systémů LAWS schopných útočit bez smysluplné lidské kontroly, a k zahájení účinných jednání o jejich zákazu; připomíná v této souvislosti své usnesení ze dne 12. září 2018 o autonomních zbraňových systémech; připomíná, že termín „smrtící autonomní zbraňové systémy“ (LAWS) odkazuje na zbraňové systémy nevyužívající smysluplnou kontrolu ze strany člověka nad zásadními funkcemi, jako je zaměření jednotlivých cílů a útok na ně; zdůrazňuje, že rozhodnutí zvolit cíl a vykonat smrtící útok prostřednictvím zbraňových systémů s určitou mírou autonomie musí vždy učinit lidský operátor, který provede smysluplnou kontrolu, dohled a nezbytné posouzení v souladu se zásadami proporcionality a nezbytnosti; zdůrazňuje, že systémy UI nemohou za žádných okolností nahradit lidské rozhodování v této oblasti;

28. konstatuje však, že autonomní zbraňové systémy jako zvláštní kategorie UI ve vojenské oblasti by měly být projednávány a schvalovány na mezinárodní úrovni, zejména na fóru Úmluvy OSN o některých konvenčních zbraních (CCW); upozorňuje na probíhající mezinárodní diskusi o systémech LAWS za účelem regulace vznikajících vojenských technologií, která dosud nedospěla k dohodě; poukazuje na to, že EU teprve nedávno souhlasila s tím, že bude jednat o dopadech vývoje v oblasti UI a digitalizace na odvětví obrany; domnívá se, že EU může sehrát zásadní úlohu, pokud jde o pomoc členským státům při harmonizaci jejich přístupu k vojenské UI, což jí umožní ujmout se vedení mezinárodních jednání;

29. trvá na tom, že je třeba vypracovat strategii EU proti systémům LAWS a zakázat tzv. „smrtící roboty“;

30. zdůrazňuje, že UI používaná ve vojenském kontextu musí splňovat určitá minimální kritéria, konkrétně musí rozlišovat mezi bojujícími, nebojujícími a bojovníky na bojišti, rozpoznat vzdávajícího se bojovníka nebo bojovníka vyřazeného z boje, nesmí fungovat nahodile, nesmí lidem způsobovat zbytečné utrpení, být předpokládána nebo naprogramována na základě úmyslně neúplných údajů a musí být v souladu se zásadami mezinárodního humanitárního práva, zásadami přiměřenosti použité síly a obezřetnosti před zásahem;

31. domnívá se, že v souvislosti s používáním smrtících autonomních zbraňových systémů vystávají zásadní etické a právní otázky ohledně schopnosti lidí zachovat si kontrolu nad těmito systémy, a žádá, aby technologie založené na UI nemohly přijímat autonomní rozhodnutí na základě právních zásad rozlišování, proporcionality a obezřetnosti;

⁽¹¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací (Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22).

Středa 20. ledna 2021

32. požaduje, aby byla na mezinárodní úrovni zavedena transparentní a riziko omezující řešení pro vývoj a použití UI k vojenským účelům, zejména pokud jde o zásady zachování územní celistvosti, neintervence a použití síly; zdůrazňuje důležitost toho, aby byly při řešení právních a etických otázek v evropském rámci pro UI zohledněny vojenské aspekty; připomíná svůj postoj k zákazu vývoje, výroby a používání systémů LAWS; lituje toho, že chybí celosvětové úmluvy jednoznačně upravující podmínky pro použití těchto zbraní;

33. konstatuje, že dynamika současných závodů ve zbrojení vyplývající z toho, že národní státy, které jsou vojenskými mocnostmi, vyvíjejí systémy LAWS, předbílá pokrok a účinné a všeobecné uplatňování a prosazování společných pravidel a právních rámců, neboť informace o vývoji a zavádění těchto systémů jsou důvěrné a národní státy mají vlastní zájem na vytvoření co nejrychlejších a nejefektivnějších obranných schopností, a to bez ohledu na stávající či možné budoucí právní rámce nebo zásady;

34. domnívá se, že systémy LAWS by měly být používány pouze jako nejzazší řešení a jsou legální jedině tehdy, podléhají-li přísné lidské kontrole umožňující konkrétnímu člověku převzít nad nimi v kterémkoli okamžiku kontrolu, neboť v procesu přijímání rozhodnutí s důsledkem smrti má zásadní význam smysluplný lidský zásah a dohled a protože lidé by měli vždy zůstat odpovědní za rozhodnutí o životě a smrti; je přesvědčen, že systémy bez jakékoli lidské kontroly (tzv. „human off the loop“) a lidského dohledu je třeba bez výjimky a za všech okolností zakázat;

35. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, členské státy a Evropskou radu, aby bezodkladně vypracovali a přijali společné stanovisko k autonomním zbraňovým systémům s cílem zajistit smysluplnou lidskou kontrolu nad jejich klíčovými funkcemi, a to i během rozmístování, aby na příslušných fórech mohli jednotně vystupovat a jednat; v této souvislosti vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, členské státy a Radu, aby sdíleli osvědčené postupy a shromažďovali připomínky odborníků, akademických pracovníků a občanské společnosti v souladu s postojem k autonomním zbraňovým systémům ze dne 12. září 2018, v němž se uvádí, že útoky by měly být vždy vedeny za významné lidské účasti;

36. vybízí všechny státy, aby provedly posouzení toho, zda a jakým způsobem by autonomní vojenské prostředky přispěly k jejich národní bezpečnosti a jak by mohla jejich národní bezpečnost ze zbraňových systémů UI těžit, zejména z potenciálu těchto technologií podpořit a zlepšit lidské rozhodování v souladu s mezinárodním humanitárním právem a jeho zásadami; připomíná, že jakékoli systémy LAWS nebo zbraně s vysokým stupněm autonomie mohou fungovat nesprávně z důvodu chybně napsaného kódu nebo kybernetického útoku spáchaného nepřátelským státem nebo nestátním subjektem;

37. trvá na tom, že systémy LAWS nesmějí být využívány jindy než v konkrétních případech a na základě schvalovacích postupů, které jsou předem podrobně stanoveny v normách, jež dotčený stát (ať už je stranou Severoatlantické aliance, či nikoli) zpřístupní veřejnosti nebo alespoň svému vnitrostátnímu parlamentu;

38. má za to, že systémy LAWS musejí dodržovat ustanovení Úmluvy ze dne 10. října 1980 o některých konvenčních zbraních, a zejména zákaz zbraní, u nichž se má za to, že „způsobují nadměrné utrpení“;

39. aby se zabránilo jejich nekontrolovanému šíření, navrhuje, aby byly systémy LAWS zapsány na seznam zbraní podléhajících ustanovením Smlouvy ze dne 2. dubna 2013 o obchodu se zbraněmi, konkrétně na seznam uvedený v článku 2 této smlouvy;

40. požaduje zákaz antropomorfizace systémů LAWS, aby se zabránilo nechtěné záměně lidské bytosti za robota;

41. vítá dohodu Rady a Parlamentu o vyloučení smrtících autonomních zbraní „bez možnosti smysluplné lidské kontroly nad rozhodnutími o výběru a použití při provádění útoků“ z opatření financovaných z Evropského obranného fondu (EDF); připomíná svůj postoj, podle něhož není užívání, vývoj nebo produkce systémů LAWS bez smysluplného lidského dohledu způsobila pro financování z fondu EDF;

42. vyzývá Komisi, aby podporovala výzkum, vývoj, zavádění a používání UI sloužící k zachování míru a předcházení konfliktům;

Středa 20. ledna 2021

43. konstatuje, že odvětví UI celosvětově dominují američtí a čínští digitální giganti, kteří budují domácí kapacity a skupují mnoho slibných společností; pevně proto zastává názor, že nemáme-li zaostávat v technologiích UI, je naprosto nutné lépe vyvážit základní výzkum a průmyslové využití a zároveň vytvořit srovnatelné strategické výhody dalším budováním vlastního potenciálu a vlastních zdrojů;

44. zdůrazňuje, že roboti, kteří spadají do definice strojních zařízení stanovené ve směrnici 2006/42/ES ⁽¹²⁾, by měli být navrhováni i sestavováni v souladu s normami a bezpečnostními opatřeními, jež tato směrnice stanoví;

45. připomíná, že EU má ambice stát se celosvětovým obhájcem míru, a vyzývá ji, aby se v globálním měřítku více zasazovala také o odzbrojení a nešíření zbraní a svou činností a svými opatřeními usilovala o zachování mezinárodního míru a bezpečnosti, dodržování mezinárodního humanitárního práva a práva v oblasti lidských práv, stejně jako o ochranu civilistů a civilní infrastruktury;

46. zdůrazňuje, že je třeba prozkoumat případný dopad UI jakožto strategického faktoru na společnou bezpečnostní a obrannou politiku (SBOP), zejména na vojenské a civilní mise a operace i na budování kapacit EU;

47. připomíná, že naši spojenci z řad států či v rámci NATO nebo EU se sami nacházejí v procesu začleňování UI do svých vojenských struktur; je přesvědčen o tom, že interoperabilita s našimi spojenci musí být zachována pomocí společných norem, které jsou nezbytné pro vedení operací v rámci koalice; kromě toho připomíná, že spolupráce v oblasti UI by se měla odehrávat v evropském rámci, kterým je jedinou významnou strukturou, v níž mohou vznikat silné synergické vazby, jak se uvádí ve strategii EU pro oblast umělé inteligence;

48. domnívá se, že EU musí pečlivě sledovat a zvažovat důsledky rozvoje UI pro obranu a vedení válek, včetně potenciálně destabilizačního vývoje a zavádění techniky, a vést etický výzkum a koncepci, aby byla zajištěna nedotknutelnost osobních údajů, individuální přístup a kontrola a aby byly zohledněny hospodářské a humanitární otázky;

49. připomíná svůj postoj ze dne 12. září 2018 k autonomním zbraňovým systémům, podle něž útoky nesmí být vedeny bez smysluplného lidského zásahu; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, členské státy a Evropskou radu, aby přijaly společný postoj k autonomním zbraňovým systémům, který zajistí smysluplnou lidskou kontrolu nad klíčovými funkcemi zbraňových systémů, a to i během jejich zavádění; znovu opakuje svou podporu činnosti skupině vládních odborníků vysokých smluvních stran Úmluvy OSN o některých konvenčních zbraních v souvislosti se systémy LAWS, která zůstává příslušným mezinárodním fórem pro diskuzi a jednání o právních výzvách, jež představují autonomní zbraňové systémy; vyzývá k urychlení veškerého stávajícího mnohostranného úsilí, aby normativní a regulační rámce nebyly předstíženy technologickým vývojem a novými metodami vedení válek; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby se nadále účastnil probíhajících jednání o mezinárodní regulaci v oblasti systémů LAWS se státy, které jsou smluvními stranami Úmluvy o zákazu nebo omezení použití některých konvenčních zbraní, a bezodkladně přispěl k pokroku v úsilí o vytvoření nového celosvětového normativního rámce a právně závazného nástroje zaměřeného na definice, koncepty a vlastnosti systémů LAWS, etické a právní otázky ohledně lidské kontroly, zejména pokud jde o kritické funkce, jako je výběr a zaměření cíle, zachování lidské odpovědnosti a nezbytná úroveň interakce mezi člověkem a strojem, včetně konceptu lidské kontroly a lidského úsudku; žádá, aby toto úsilí zajistilo soulad s mezinárodním humanitárním právem a právem v oblasti lidských práv v různých fázích životního cyklu zbraně založené na UI s cílem přijmout konkrétní doporučení ohledně vyjasnění, posouzení a rozvoje aspektů normativního rámce pro vznikající technologie v oblasti systémů LAWS;

50. je přesvědčen, že pro celosvětovou bezpečnost je rozhodující, aby existoval účinný mechanismus pro prosazování pravidel o nešíření systémů LAWS a všech budoucích útočných technologií založených na UI;

⁽¹²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/42/ES ze dne 17. května 2006 o strojních zařízeních a o změně směrnice 95/16/ES (Úř. věst. L 157, 9.6.2006, s. 24).

Středa 20. ledna 2021

Státní moc: příklady z civilních oblastí, včetně zdravotnictví a soudnictví

51. trvá na tom, že členské státy musí – bez výrazného narušování trhu – jednat efektivně s cílem omezit svou závislost na zahraničních datech a dohlédnout na to, aby vlastnictví nejlepších technologií mocnými soukromými koncerny nevedlo k tomu, že budou popírat autoritu veřejné moci, a už vůbec ne k tomu, že by ji snad nahradily mocí soukromou, zejména pokud tyto soukromé skupiny vlastní třetí strana mimo Evropskou unii;

52. zdůrazňuje, že použití systémů UI v rozhodovacím procesu veřejných orgánů může vyústit v zaujatá rozhodnutí, která budou mít na občany negativní dopad, a toto jednání by proto mělo podléhat přísným kontrolním kritériím, pokud jde mimo jiné o jejich bezpečnost, transparentnost, odpovědnost, nediskriminační povahu, sociální odpovědnost a odpovědnost vůči životnímu prostředí; naléhavě vyzývá členské státy, aby posoudily rizika související s rozhodnutími řízenými UI v souvislosti s výkonem státní moci a aby poskytly záruky, jako je smysluplný lidský dohled, požadavky na transparentnost a možnost taková rozhodnutí napadnout;

53. naléhavě členské státy žádá, aby předtím, než zautomatizují činnosti spojené s výkonem státní moci, jako je výkon soudní moci, posoudily rizika spojená s technologiemi řízenými UI; vyzývá členské státy, aby zvážily, zda je třeba zavést záruky, jako je dohled kvalifikovaného odborníka a přísná pravidla profesní etiky;

54. poukazuje na to, že je důležité přijmout opatření na evropské úrovni, která by podpořila tolik potřebné investice, datovou infrastrukturu a výzkum, včetně výzkumu týkajícího se využívání UI veřejnými orgány, a společný etický rámec;

55. zdůrazňuje, že Evropská unie musí usilovat o dosažení strategické odolnosti, aby se v případě krize nikdy znovu neocitla nepřipravena, a zdůrazňuje, že to má zásadní význam zejména pro UI a její uplatnění pro vojenské účely; zdůrazňuje, že dodavatelské řetězce pro vojenské systémy UI, které mohou vést k technologické závislosti, by se měly přehodnotit a tato závislost by měla být postupně odstraněna; vyzývá k navýšení investic do evropské UI pro obranu a do kritické infrastruktury, která ji podporuje;

56. vyzývá Komisi, aby posoudila důsledky moratoria na používání systémů pro rozpoznávání obličejů a na základě výsledků tohoto posouzení zvážila zavedení moratoria na používání těchto systémů na veřejnosti veřejnými orgány a ve vnitřních prostorách, které slouží vzdělávání a zdravotní péči, jakož i na využívání těchto systémů za účelem vymáhání práva v prostorách s částečně veřejnou povahou, jako jsou letiště, a to s platností do okamžiku, než bude určeno, že jsou dotyčné technické normy plně v souladu se základními právy, že výsledky použití těchto technologií mají nezaujatou a nediskriminační povahu a že existují přísné záruky proti zneužití, jež zajistí nezbytnost a přiměřenost použití takových technologií;

57. zdůrazňuje význam kybernetické bezpečnosti pro UI v ofenzivních i defenzivních scénářích; v této souvislosti poukazuje na význam mezinárodní spolupráce, stejně jako zveřejňování a sdílení slabých míst a nápravných opatření v oblasti bezpečnosti IT; vyzývá k mezinárodní spolupráci v oblasti kybernetické bezpečnosti za účelem účinného využívání a zavádění UI a k zavedení záruk proti jejímu zneužívání a kybernetickým útokům; kromě toho bere na vědomí dvojitou možnost využití systémů IT (tj. použití pro civilní i vojenské účely) a UI a vyzývá k účinné regulaci v tomto směru;

58. je přesvědčen o tom, že členské státy by měly podporovat technologie UI, které slouží k užtku obyvatel, a že osoby, které byly předmětem rozhodnutí orgánu veřejné moci založeného na informacích ze systému UI, by o tom měly být informovány, měly by urychleně obdržet informace uvedené v předchozím bodu a měly by mít možnost takové rozhodnutí napadnout a zvolit si, aby se tento opravný prostředek projednal bez zásahu systému UI; vyzývá členské státy, aby zvážily, zda je třeba zavést záruky stanovené ve směrnici (EU) 2018/958⁽¹³⁾, jako je dohled kvalifikovaného odborníka a pravidla profesní etiky;

59. zdůrazňuje, že sestavování výhledů na základě sdílení dat, přístupu k nim a jejich používání se musí řídit požadavky na kvalitu, bezúhonnost, transparentnost, bezpečnost, ochranu soukromí a kontrolu; zdůrazňuje důležitost toho, aby byl při rozvoji, zavádění a využívání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií v plné míře respektován právní rámec EU pro ochranu osobních údajů za účelem posílení bezpečnosti občanů a jejich důvěry v tyto technologie;

⁽¹³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/958 ze dne 28. června 2018 o testu přiměřenosti před přijetím nové právní úpravy povolání (Úř. věst. L 173, 9.7.2018, s. 25).

Středa 20. ledna 2021

60. poukazuje na rychlý vývoj aplikací UI, které rozpoznávají jedinečné charakteristické prvky, například obličejové rysy, pohyby a postoje; upozorňuje na otázky, jako je narušení soukromí, nediskriminace a ochrana osobních údajů, vyvstávající v souvislosti s používáním aplikací automatizovaného rozpoznávání;

61. zdůrazňuje, že jakékoli rozhodnutí týkající se fyzické osoby, které by bylo založeno výhradně na automatizovaném zpracování, včetně profilování, a které by vedlo k nepříznivým právním účinkům ve vztahu k subjektu údajů nebo mělo na dotyčnou osobu zásadní dopad, je podle nařízení GDPR zakázáno, pokud to ovšem neumožňují právní předpisy Unie nebo členského státu, přičemž se na subjekt údajů musí vztahovat opatření vhodná pro ochranu jeho práv a svobod a oprávněných zájmů;

62. žádá, aby při využívání UI veřejnými orgány byla zajištěna algoritmická srozumitelnost, transparentnost a regulační dohled a aby byla provedena posouzení dopadu předtím, než budou státními orgány zavedeny nástroje využívající technologie UI; vyzývá Komisi a Evropský sbor pro ochranu osobních údajů, aby vydaly pokyny, doporučení a osvědčené postupy s cílem dále konkretizovat kritéria a podmínky platné pro vydání rozhodnutí na základě profilování a použití UI veřejnými orgány;

63. konstatuje, že UI pravděpodobně bude hrát čím dál tím významnější úlohu ve zdravotnictví, zejména díky algoritmům na podporu stanovení diagnózy, chirurgii za pomoci robota, inteligentním protézám, personalizovaným léčebným postupům založeným na trojrozměrném modelování těla každého pacienta, sociálním robotům určeným k tomu, aby pomáhali seniorům, digitálními terapiím ke zvýšení autonomie některých duševně nemocných pacientů, prediktivnímu lékařství a softwaru pro reakci na epidemie;

64. trvá nicméně na tom, aby se ve všech případech používání UI v oblasti veřejného zdraví dodržovala ochrana osobních údajů pacientů a bránilo se jejich nekontrolovanému šíření;

65. požaduje, aby se při používání UI v oblasti veřejného zdraví dodržovala zásada rovného zacházení s pacienty, pokud jde o přístup k léčbě, zachoval se vztah mezi pacientem a lékařem a za všech okolností se dodržovala Hippokratova přísaha, tak aby měl lékař vždy možnost odchýlit se od řešení, které nabízí UI, a nesl tak za jakékoli rozhodnutí odpovědnost;

66. konstatuje, že využívání UI v boji proti trestné činnosti a kyberkriminalitě by mohlo přinést širokou škálu možností a příležitostí; zároveň potvrzuje, že by měla i nadále převažovat zásada, že to, co je nezákonné off-line, je nezákonné i on-line;

67. konstatuje, že UI je čím dál tím častěji využívána v soudnictví, kde má pomoci při rychlejší přijímání racionálnějších rozhodnutí, která by byla více v souladu s platným právem; s potěšením konstatuje, že používání UI by mělo podle předpokladu urychlit soudní řízení;

68. domnívá se, že je nutné jasně stanovit, zda je vhodné, abychom se při přijímání rozhodnutí v oblasti prosazování práva částečně spoléhali na UI a zároveň si zachovali kontrolu nad konečným rozhodnutím;

69. zdůrazňuje, že využitím UI v soudnictví by mohlo dojít ke zdokonalení analýzy a shromažďování údajů a k posílení ochrany obětí a že by se tímto měla zabývat sféra výzkumu a vývoje, což by mělo být doprovázeno posouzením dopadu, zejména pokud jde o záruku spravedlivého procesu a opatření proti zaujatosti a diskriminaci za uplatnění zásady předběžné opatrnosti; zdůrazňuje, že toto nemá být náhradou za zapojení lidské bytosti do vynášení rozsudků a přijímání rozhodnutí;

70. připomíná důležitost zásad řádné správy, transparentnosti, nestrannosti, odpovědnosti, spravedlnosti a racionální integrity při využívání UI v trestním soudnictví;

71. naléhavě členské státy žádá, aby posoudily rizika spojená s technologiemi řízenými UI předtím, než zautomatizují činnosti spojené s výkonem státní moci, zejména v oblasti soudnictví; vyzývá členské státy ke zvážení toho, zda je třeba zavést záruky, jako jsou dohled kvalifikovaného odborníka a pravidla profesní etiky;

72. konstatuje, že určité technologie UI umožňují automatizaci zpracování informací a přijímání opatření v bezprecedentním měřítku, například hromadné sledování v civilní i vojenské sféře, což představuje riziko pro základní práva a vytváří prostor pro protiprávní zásahy do státní svrchovanosti; žádá, aby se na hromadné sledování vztahoval dohled v rámci mezinárodního práva, mimo jiné i pokud jde o otázky jurisdikce a vymáhání; vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že byly vyvinuty některé vysoce rušivé aplikace společenského hodnocení, které pro ochranu základních práv představují zásadní nebezpečí; vyzývá k výslovnému zákazu používání hromadného společenského hodnocení ze strany veřejných orgánů coby způsobu, jak omezit práva občanů; vyzývá k posílení odpovědnosti

Středa 20. ledna 2021

soukromých subjektů podle mezinárodního práva vzhledem k tomu, že některé soukromé subjekty přijímají rozhodnutí o těchto technologiích a kontrolují jejich vývoj z pozice hegemonu; vyzývá v této souvislosti Komisi, Radu a členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost vyjednávání, uzavírání a ratifikaci mezinárodních dohod týkajících se přeshraničních rodinných případů, jako jsou mezinárodní únosy dětí, a aby v tomto ohledu zajistily, aby k používání systémů UI docházelo vždy za účinného ověřování ze strany člověka a dodržování řádného postupu jak v rámci EU, tak i v rámci zemí, které tyto dohody podepsaly;

73. požaduje, aby byla veřejnost informována o používání UI v soudnictví a aby používání této technologie nevedlo k diskriminaci vyplývající z jejího nevyváženého naprogramování; zdůrazňuje, že musí být respektováno právo každého jednotlivce na přístup k úřední osobě, jakož i právo odpovědného úředníka osobně přijmout rozhodnutí a odchýlit se od informací získaných od UI, pokud to s ohledem na podrobnosti dané záležitosti považuje za nezbytné; zdůrazňuje právo žalované strany na odvolání proti rozhodnutí v souladu s vnitrostátními právními předpisy, aniž by byla vyloučena konečná odpovědnost soudní moci;

74. žádá proto, aby se veškeré používání UI ve veřejné oblasti a oblasti správy považovalo za informace ve veřejné sféře a aby se zabránilo diskriminaci na základě nevyváženého naprogramování;

75. zdůrazňuje, že je důležité umožnit řádné zavádění a využívání UI; vyzývá členské státy, aby poskytly svým civilním a vojenským pracovníkům odpovídající odbornou přípravu, která jim umožní přesně identifikovat diskriminaci a předpojatost v datových souborech a těmto jevům bránit;

76. je hluboce znepokojen technologiemi typu deep fake, které umožňují vytváření podvržených fotografií, zvukových nahrávek a videí, které jsou čím dál realističtější a mohou být použity k vydírání nebo produkci dezinformačních zpráv a mohou narušit důvěru veřejnosti nebo ovlivnit veřejný diskurz; je přesvědčen, že takové praktiky mohou potenciálně destabilizovat státy, šířit desinformace a ovlivňovat volby; žádá, aby u všech materiálů typu deep fake nebo jiných vytvořených syntetických videí s realistickou podobou byla pro jejich autory stanovena povinnost tyto materiály označit jako nepůvodní, aby byla zavedena přísná omezení, pokud jsou používány pro volební účely, a aby byl nastaven odolný režim vymáhání těchto pravidel; žádá, aby se na tomto poli prováděl dostatečný výzkum s cílem zajistit, aby technologie pro boj proti těmto jevům držely krok s nekalým využíváním UI;

Doprava

77. bere na vědomí významný ekonomický potenciál aplikací UI, včetně optimalizace dlouhodobé výkonnosti, údržby, predikce selhání a plánování výstavby dopravní infrastruktury a budov, jakož i bezpečnosti, energetické účinnosti a nákladů; vyzývá proto Komisi, aby nadále podporovala výzkum v oblasti UI a výměnu osvědčených postupů v oblasti dopravy;

78. zdůrazňuje, že je třeba posílit UI s cílem podpořit multimodalitu, interoperabilitu a energetickou účinnost všech druhů dopravy, zvýšit účinnost při organizaci a řízení přepravy zboží a cestujících, lépe využívat infrastrukturu a zdroje v rámci transevropské dopravní sítě (TEN-T) a řešit překážky bránící vytvoření skutečného jednotného evropského dopravního prostoru;

79. připomíná přínosy evropského systému řízení železničního provozu (ERTMS), který představuje bezproblémový automatický systém zabezpečení vlakové dopravy, a podporuje rozvoj a mezinárodní standardizaci automatizace provozu železnic;

80. vítá činnost v rámci výzkumu uspořádání letového provozu jednotného evropského nebe (SESAR) v oblasti bezpilotních leteckých systémů a systémů řízení letového provozu, a to jak civilních, tak vojenských;

81. připomíná, že autonomní vozidla mají velký potenciál zlepšit mobilitu a bezpečnost a prospět životnímu prostředí, a vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily spolupráci mezi regulačními orgány a všemi zúčastněnými stranami, které jsou důležité pro zavádění automatizovaných silničních vozidel v EU;

82. poukazuje na to, že globální lodní průmysl se díky integraci UI v posledních letech výrazně změnil; připomíná stávající komplexní diskuze v rámci Mezinárodní námořní organizace o účinném začleňování nových a vznikajících technologií, jako jsou například autonomní lodě, do regulačního rámce;

Středa 20. ledna 2021

83. zdůrazňuje, že inteligentní dopravní systémy zmírňují dopravní zácpy, zvyšují bezpečnost a přístupnost a přispívají k lepšímu řízení dopravních toků, ke zvyšování účinnosti a k řešení v oblasti mobility; upozorňuje na to, že tradiční dopravní sítě jsou více vystaveny kybernetickým hrozbám; připomíná význam dostatečných zdrojů a dalšího výzkumu v oblasti bezpečnostních rizik při zajišťování bezpečnosti automatizovaných systémů a jejich údajů; vítá záměr Komise zařadit kybernetickou bezpečnost mezi pravidelné body jednání v rámci mezinárodních organizací působících v oblasti dopravy;

84. vítá snahu o zavedení systémů UI do veřejného sektoru a bude podporovat další diskuze o zavádění UI v dopravě; vyzývá Komisi, aby provedla posouzení využívání UI a obdobných technologií v odvětví dopravy a vytvořila demonstrační seznam rizikových prvků v systémech UI, které nahrazují rozhodování v rámci výsad orgánů veřejné moci v této oblasti;

85. zdůrazňuje, že Evropský obranný fond a stálá strukturovaná spolupráce by měly podporovat spolupráci mezi členskými státy a evropským obranným odvětvím s cílem rozvíjet nové evropské obranné kapacity v oblasti UI, zajišťovat bezpečnost dodávek a brát přitom ohled na etické aspekty; zdůrazňuje, že je třeba zabránit roztržitému propojování různých aktérů a oblastí aplikace, a to podporou kompatibility a interoperability na všech úrovních a zaměřením se na společnou činnost v oblasti strukturálních a platformových řešení; dále připomíná, že příští Nástroj pro propojení Evropy, který také podporuje inteligentní infrastrukturu, předpokládá vytvoření fondu pro adaptaci a rozvoj civilní nebo vojenské dopravní infrastruktury dvojího užití v rámci TEN-T s cílem posílit součinnost mezi civilními a vojenskými potřebami a zlepšit civilní a vojenskou mobilitu v Unii; zdůrazňuje proto potřebu dalších evropských investic, výzkumu a vedení v oblasti technologií, které mají velký dopad na hospodářský růst a zároveň významný potenciál dvojího užití;

86. zdůrazňuje, že mnoho investic do nových technologií v oblasti dopravy a mobility je orientováno tržně, avšak standardní komerční technologie a produkty dvojího užití jsou často využívány inovativním způsobem pro vojenské účely; zdůrazňuje proto, že při tvorbě norem pro používání UI v různých oblastech obchodních a vojenských odvětví je třeba vzít v úvahu potenciál dvojího užití řešení založených na UI; požaduje, aby při vývoji obranných technologií, produktů a provozních zásad byly dodržovány přísné etické normy a postupy;

87. poukazuje na to, že účinná přeprava zboží, střeliva, výzbroje a vojenských jednotek je nezbytnou součástí úspěšných vojenských operací; zdůrazňuje, že se očekává, že UI bude mít v oblasti vojenské logistiky a dopravy klíčovou úlohu a přinese řadu možností; poukazuje na to, že země na celém světě, včetně členských států EU, zařazují do výzbroje zbraně a další systémy založené na UI na pozemních, námořních a leteckých platformách; připomíná, že použití UI v odvětví dopravy by mohlo poskytnout nové dovednosti a umožnit nové formy taktiky, jako je kombinace mnoha systémů, např. dronů a člunů nebo tanků bez posádky, při samostatné a koordinované operaci;

Mezinárodní právo soukromé

88. konstatuje, že rostoucí počet sporů, u nichž se uplatňuje mezinárodní právo soukromé, je způsoben internacionalizací lidských činností (on-line nebo v reálném světě), a UI tedy může pomoci při jejich řešení vytvořením modelů umožňujících nejen určit u každého případu příslušnou jurisdikci a platné právní předpisy, ale také vymezit ty nejsložitější otázky kolize norem a navrhnout pro ně řešení;

89. domnívá se však, že o využívání UI v mezinárodním právu soukromém musí být řádně informována veřejnost a musí se při něm také zabránit diskriminaci způsobené naprogramováním, která by vedla k tomu, že bude systematicky upřednostňováno právo určitého státu na úkor práva státu jiného, a zajistit dodržování práv soudu určeného právními předpisy, povolit možnost odvolání v souladu s platným právem a umožnit soudcům, aby se neřídili řešením, jež nabízí UI;

90. zdůrazňuje, že provoz autonomních vozidel v Evropské unii, který pravděpodobně povede k obzvláště velkému počtu sporů v rámci mezinárodního práva soukromého, musí být předmětem specifické evropské regulace, jež upřesní právní režim, který se použije na případy přeshraniční škody;

91. zdůrazňuje, že vzhledem k rostoucímu významu výzkumu a vývoje v soukromém sektoru a masivním investicím třetích zemí čelí EU silné konkurenci; vyjadřuje proto podporu tomu, aby EU dále usilovala o rozvoj svých konkurenčních výhod, a je přesvědčen, že by EU měla usilovat o to, aby byla v tomto extrémně propojeném světě tím, kdo určuje normy v oblasti UI, a to přijetím účinné strategie ve vztahu ke svým vnějším partnerům a vystupňováním svého úsilí o stanovení

Středa 20. ledna 2021

globálních etických norem pro UI na mezinárodní úrovni v souladu s bezpečnostními pravidly a požadavky na ochranu spotřebitele, jakož i s evropskými hodnotami a právy občanů, včetně základních práv; domnívá se, že je to také klíčové pro konkurenceschopnost a udržitelnost evropských podniků; vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily spolupráci se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi, jako je OSN, OECD, skupina G7 a skupina G20, a aby se zapojily do širokého dialogu s cílem čelit výzvám způsobeným vývojem této rychle se vyvíjející technologie; domnívá se, že toto úsilí by mělo směřovat zejména k zavedení společných norem a zlepšení interoperability systémů UI; vyzývá Komisi, aby podporovala dialog, užší spolupráci a součinnost mezi členskými státy, výzkumnými pracovníky, akademickou obcí, subjekty občanské společnosti, soukromým sektorem, zejména vedoucími společnostmi, a armádou s cílem zajistit inkluzivnost procesů tvorby politik, pokud jde o právní předpisy týkající se UI v oblasti obrany;

Hlavní zásady

92. domnívá se, že technologie a síťové systémy UI by měly usilovat o zajištění právní jistoty pro občany; zdůrazňuje proto, že je nutné i nadále uplatňovat pravidla pro případ kolize norem a určování jurisdikce a zároveň přihlížet k zájmům občanů a k nutnosti omezit riziko spekulativního výběru jurisdikce; připomíná, že UI nemůže v soudním řízení nahradit člověka, pokud jde o vynesení rozsudku nebo přijetí jakéhokoli konečného rozhodnutí, neboť taková rozhodnutí musí být vždy přijímána lidskou bytostí a musí být přísně podrobena lidskému ověření a řádnému procesu; trvá na tom, že při využívání důkazů poskytnutých technologiemi podporovanými UI by měly mít soudní orgány povinnost odůvodnit svá rozhodnutí;

93. připomíná, že UI představuje vědecký pokrok, který nesmí vést k oslabení práva, ale naopak musí být vždy právem regulován (v Evropské unii právem, které vytvářejí její orgány a členské státy), a že UI, robotika a s nimi spojené technologie nesmějí odporovat základním právům, demokracii a právnímu státu;

94. zdůrazňuje, že UI používaná pro obranné účely by měla být: odpovědná, spravedlivá, sledovatelná, spolehlivá a říditelná;

95. domnívá se, že UI by spolu s robotikou a souvisejícími technologiemi, včetně softwaru, algoritmů a dat využívaných či generovaných těmito technologiemi bez ohledu na oblast využití, měla být vyvíjena bezpečným, spolehlivým a technicky důsledným způsobem;

o

o o

96. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

Středa 20. ledna 2021

P9_TA(2021)0010

Přezkum hlavních směrů pro transevropské dopravní síť (TEN-T)**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o přezkumu hlavních směrů pro transevropské dopravní síť (TEN-T) (2019/2192(INI))**

(2021/C 456/05)

Evropský parlament,

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1315/2013 ze dne 11. prosince 2013 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě a o zrušení rozhodnutí č. 661/2010/EU ⁽¹⁾ (nařízení TEN-T),
- s ohledem na své legislativní usnesení ze dne 17. dubna 2019 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Nástroj pro propojení Evropy ⁽²⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2144 ze dne 27. listopadu 2019 o požadavcích pro schvalování typu motorových vozidel a jejich přípojných vozidel a systémů, konstrukčních částí a samostatných technických celků určených pro tato vozidla z hlediska obecné bezpečnosti a ochrany cestujících ve vozidle a nechráněných účastníků silničního provozu (nařízení o obecné bezpečnosti) ⁽³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1936 ze dne 23. října 2019, kterou se mění směrnice 2008/96/ES o řízení bezpečnosti silniční infrastruktury ⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. června 2020 o dopravě a cestovním ruchu v roce 2020 a v dalších letech ⁽⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. října 2016 o zlepšování propojení a přístupnosti dopravní infrastruktury ve střední a východní Evropě ⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. prosince 2018 o vojenské mobilitě ⁽⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu ⁽⁸⁾,
- s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 10/2020 ze dne 16. června 2020 s názvem „Dopravní infrastruktury EU: aby se účinky sítě projevíly včas, je potřeba urychlit realizaci megaprojektů“ ⁽⁹⁾,
- s ohledem na přezkum Evropského účetního dvora č. 09/2018 ze dne 6. prosince 2018 nazvaný „Na cestě k úspěšnému odvětví dopravy v EU: výzvy k řešení“ ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 13/2017 ze dne 3. října 2017 nazvanou „Jednotný evropský systém řízení železničního provozu: bude politické rozhodnutí někdy uskutečněno?“ ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro dopravu a cestovní ruch (A9-0251/2020),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 348, 20.12.2013, s. 1.⁽²⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0420.⁽³⁾ Úř. věst. L 325, 16.12.2019, s. 1.⁽⁴⁾ Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 1.⁽⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0169.⁽⁶⁾ Úř. věst. C 215, 19.6.2018, s. 152.⁽⁷⁾ Úř. věst. C 388, 13.11.2020, s. 22.⁽⁸⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0005.⁽⁹⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR20_10/SR_Transport_Flagship_Infrastructures_CS.pdf⁽¹⁰⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/LR_TRANSPORT/LR_TRANSPORT_CS.pdf⁽¹¹⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR17_13/SR_ERTMS_RAIL_CS.pdf.

Středa 20. ledna 2021

- A. vzhledem k tomu, že moderní, udržitelná a přístupná multimodální dopravní infrastruktura a logistika zaměřená na budoucnost mají zásadní význam pro dobré fungování vnitřního trhu a propojení a konkurenceschopnost EU a tím, že umožňuje udržitelnou, dostupnou, inteligentní, účinnou, interoperabilní a bezpečnou mobilitu;
- B. vzhledem k tomu, že transevropská dopravní síť (TEN-T) by měla zajistit hospodářskou, sociální a územní soudržnost a přístupnost v celé EU a jejích regionech, včetně venkovských, odlehlých, hornatých, řídké osídlených, okrajových, ostrovních a nejvzdálenějších regionů, čímž by podpořila hospodářský růst a vytváření pracovních míst, stejně jako digitalizaci a inovace, boj proti změně klimatu a zvyšování odolnosti;
- C. vzhledem k tomu, že síť TEN-T zásadním způsobem přispívá k dosažení politických cílů EU v rámci politiky přistoupení a politiky sousedství, zejména prostřednictvím přeshraničních projektů, a vzhledem k tomu, že zachování a posílení úzkých dopravních spojení se třetími zeměmi v rámci sítě TEN-T a další integrace zemí západního Balkánu a Východního partnerství mají proto pro EU značný význam;
- D. vzhledem k tomu, že dokončení transevropské dopravní sítě (TEN-T) má zásadní význam pro pokrok směrem k udržitelnějším druhům dopravy, jako jsou železnice a vnitrozemské vodní cesty, zavádění alternativních paliv v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu a snižováním emisí skleníkových plynů;
- E. vzhledem k tomu, že pro další posílení hospodářské, územní a sociální soudržnosti je nezbytný vyvážený rozvoj dopravních koridorů v celé Evropě zajišťující propojení mezi severem a jihem a východem a západem;
- F. vzhledem k tomu, že při probíhajících jednáních o financování Nástroje pro propojení Evropy v příštích letech by měl být náležitě zohledněn závazek členských států dokončit hlavní síť TEN-T do roku 2030 a globální síť do roku 2050;
- G. vzhledem k tomu, že včasné dokončení sítě TEN-T se zdá být ohroženo stávajícím tempem, zejména kvůli značnému zpoždění u přeshraničních projektů a chybějícím spojením a chybějícím spojením tzv. poslední míle (posledního úseku) v důsledku finančních, provozních a administrativních obtíží, s nimiž se předkladatelé projektů setkávají; vzhledem k tomu, že zpráva Evropského účetního dvora (EÚD) uvádí, že klíčovými faktory zpoždění jsou nedostatky v rámci dohledu Komise a v politických rozhodovacích procesech na vnitrostátní úrovni a nedostatečné zapojení a slabý zájem o TEN-T ze strany některých členských států;
- H. vzhledem k tomu, že zdroje přidělené na dokončení sítě TEN-T v rámci Nástroje pro propojení Evropy byly výrazně sníženy, zejména poté, co byly v červenci 2020 roku přijaty závěry Evropské Rady, přičemž částka určená na prostředky pro dopravu je zjevně nedostatečná;
- I. vzhledem k tomu, že zavedení sítě TEN-T by se mělo řídit zásadou rovného zacházení s koridory hlavní sítě, aniž by některé byly zvýhodňovány na úkor jiných;
- J. vzhledem k tomu, že politika TEN-T by měla podporovat zavádění inovativních a dostupných dopravních řešení v celé EU, přechod na jiný druh dopravy, nízkoemisní řešení a řešení s nulovými emisemi v oblasti mobility, inteligentní dopravní systémy (např. ITS, říční informační systém (RIS)), infrastrukturu pro dobíjení a tankování a alternativní paliva; vzhledem k tomu, že inovace a digitalizace sítě TEN-T vyžadují dodatečné investice;
- K. vzhledem k tomu, že pokračující krize v souvislosti s onemocněním COVID-19 ukázala zásadní význam odvětví dopravy a logistiky a jejich pracovníků pro hospodářství, které se spoléhá na plynule fungující a bezproblémové síť jako na dopravní tepny pro přepravu cestujících a zboží a které má zásadní význam fungování dodavatelských řetězců; vzhledem k tomu, že rozvoj účinné a odolné dopravní infrastruktury by měl být jádrem všech evropských a vnitrostátních plánů obnovy a úsilí se zvláštním zaměřením na multimodální dopravní spojení mezi přístavy, letišti, železnicí a silnicemi;
- L. vzhledem k tomu, že Evropský rok železnice v roce 2021 je příležitostí k zahájení změny, díky níž se železnice stane páteří osobní a nákladní dopravy v celé Unii, a ke zdůraznění rozhodující úlohy sítě TEN-T při prosazování sociálně-ekonomické soudržnosti a rozvoje při současném posílení vnitřního trhu a podpoře konkurenceschopnějších a účinnějších udržitelných druhů dopravy s cílem zvýšit přechod na železniční dopravu a dokončit jednotný evropský železniční prostor do roku 2030;

Středa 20. ledna 2021

Sít TEN-T vhodná pro budoucnost

1. zdůrazňuje přidanou hodnotu koridorů hlavní multimodální sítě, které zahrnují hlavní toky cestujících a nákladu v členských státech i mezi nimi; domnívá se, že evropská přidaná hodnota těchto projektů je klíčovým faktorem, který vytváří veřejnou podporu; domnívá se, že jejich včasné dokončení do roku 2030 je naprosto nezbytné, přičemž prioritou je odstranění kritických míst a chybějících spojení, jakož i dokončení přeshraničních úseků, spolu s modernizací a aktualizací stávajících úseků sítě v těchto koridorech;
2. připomíná, že politika sítě TEN-T by měla podporovat interoperabilní sítě; konstatuje, že vnitrostátní a příhraniční regiony v celé EU tvoří 40 % území EU a jsou domovem třetiny jejích obyvatel; opakuje, že při revizi nařízení o síti TEN-T při jeho provádění by měla být věnována zvláštní pozornost usnadnění přeshraničních propojení, zlepšování interoperability a přispívání k multimodální integraci dopravní infrastruktury v Unii;
3. vyzývá členské státy, které dosud dostatečně neuzpůsobily své vnitrostátní dopravní plány a programy s cíli sítě TEN-T, aby tento nedostatek bez zbytečného odkladu řešily s cílem uplatňovat a dodržovat lhůty, cíle a časové rámce stanovené v příslušných právních předpisech EU; připomíná dále, že vzhledem k síťovému charakteru TEN-T, může nesoulad nebo nefunkčnost jednoho jejího malého segmentu narušit účinnost a konkurenceschopnost systému jako celku; vyzývá proto k naléhavé identifikaci těchto hotspotů a strategických úseků a k jejich urychlenému dokončení;
4. domnívá se, že revize nařízení o TEN-T je významnou příležitostí pro to, aby se síť stala nadčasovou, aby bylo zajištěno správné fungování vnitřního trhu EU a další provádění jednotného evropského dopravního prostoru, jakož i globální konkurenceschopnost EU v nadcházejících desetiletích a aby byl podpořen její přechod k inteligentní, udržitelné, účinné a bezpečné mobilitě; v tomto ohledu zdůrazňuje, že je důležité aktualizovat síť tak, aby zohledňovala novou situaci na trhu, změny klimatu, změny životního prostředí a společenské potřeby a digitální potřeby, zvýšit účinnost stávající sítě a urychlit zavádění alternativních paliv pro dopravu;
5. domnívá se, že je důležité dále rozvíjet síť TEN-T tak, aby se zaměřovala na propojení hlavních a globálních sítí, a to včetně sítí ve venkovských, okrajových, řídce osídlených, ostrovních a nejvzdálenějších regionech a úsecích, které mají největší potenciál pro vytváření společensko-ekonomických přínosů; zdůrazňuje, že v mapách by neměly být prováděny žádné zásadní změny, dokud nebude hotova hlavní část sítě; zdůrazňuje však potřebu omezených úprav sítě TEN-T s cílem zohlednit rozvoj dopravních sítí a zlepšit propojení mezi různými koridory a okrajovými regiony, včetně posílení přeshraničních železničních spojení mimo hlavní osy, zejména chybějících spojení menšího rozsahu s vysokou evropskou přidanou hodnotou v přeshraničních regionech, a posílením doplňkovosti mezi TEN-T a regionálními politikami a uspokojit vyvíjející se environmentální, hospodářské a společenské potřeby; vyzývá Komisi, aby převzala veškeré úpravy uvedené v přezkumu Nástroje pro propojení Evropy ⁽¹²⁾, jakož i požadavky, které vyplývají z návrhu nařízení Komise o zjednodušení opatření na zlepšení realizace transevropské dopravní sítě TEN-T (COM(2018)0277);
6. naléhavě vyzývá Komisi, aby při respektování zásady technologické neutrality a zajištění technologické rozmanitosti v rámci sítě TEN-T upřednostňovala plné zavedení alternativních paliv pro všechny druhy dopravy, zejména znovuoobnovitelná paliva, za účelem dekarbonizace, a to včetně rozvoje příslušných technologií, infrastruktury pro dobíjení a doplňování paliva (např. zařízení pro nabíjení vozidel na elektropohon a zařízení pro tankování LNG a vodíku), norem v oblasti bezpečnosti, zabezpečení a interoperability a regulačního rámce pro alternativní paliva, s cílem dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050; vyzývá k vypracování plánu EU pro silniční infrastrukturu, který by byl v souladu s plánem automobilového průmyslu, aby se zajistilo, že investice do infrastruktury budou v krátkodobém a střednědobém horizontu v souladu s výrobou vozidel;
7. zdůrazňuje potřebu dále podporovat dopravní spojení v městských uzlech a s nimi, se železničními stanicemi a uzly, vnitrozemskými a námořními přístavy, letišti, logistickými uzly a multimodálními platformami, mimo jiné dokončením a modernizací jejich spojení, a to jak v rámci hlavních, tak i komplexních sítí, s cílem zajistit plynulé, účinné, přístupné, integrované, inteligentní, bezpečné, propojené, dobře vybavené a udržitelné systémy mobility pro osobní dopravu a logistiku nákladní dopravy, jakož i prostřednictvím rozvoje prodeje multimodálních jízdenek, čímž se podpoří účinné

⁽¹²⁾ Zejména úpravy uvedené v části III přílohy (legislativního usnesení Evropského parlamentu k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Nástroj pro propojení Evropy).

Středa 20. ledna 2021

a udržitelné systémy mobility v oblasti osobní dopravy a nákladní logistiky, čímž se podpoří účinné systémy městské dopravy a dopravy;

8. zdůrazňuje, že nadcházející přezkum hlavních směrů transevropské dopravní sítě jde ruku v ruce s ohlášenými revizemi směrnice o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva ⁽¹³⁾, nařízení o TEN-E ⁽¹⁴⁾ a nařízení evropské železniční sítě pro konkurenceschopnou nákladní dopravu ⁽¹⁵⁾;

9. zdůrazňuje, že výzkum, inovace a digitalizace hrají klíčovou úlohu při další dekarbonizaci dopravy a současně se zabývají rostoucími objemy dopravy, pokud jde o osobní i nákladní dopravu, posilováním multimodální interoperability a zvyšováním bezpečnosti, účinnosti a odolnosti dopravy v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu; zdůrazňuje, že je třeba, aby síť TEN-T podporovala inovativní digitální aplikace ve všech druzích dopravy, včetně inteligentních dopravních systémů, evropského systému řízení železničního provozu (ERTMS), kontrolních a informačních systémů pro provoz plavidel, říčních informačních služeb, systémů řízení letového provozu (výzkum uspořádání letového provozu jednotného evropského nebe, SESAR) a systémů pro monitorování strukturálního zdraví infrastruktury; v této souvislosti rovněž připomíná význam dokončení projektu Galileo; vybízí Komisi, aby mezi členskými státy podporovala financování těchto systémů v rámci nástroje na podporu oživení a odolnosti;

10. poukazuje na to, že inteligentní a autonomní řešení v oblasti mobility se stávají komerčně životaschopnými a že je třeba urychlit modernizaci příslušné dopravní a digitální infrastruktury v rámci sítě TEN-T a současně zajistit přeshraniční interoperabilitu, ochranu údajů a kybernetickou bezpečnost, s cílem usnadnit bezpečný provoz automatizovaných a propojených vozidel v souladu s nově přijatým nařízením o obecné bezpečnosti;

11. zdůrazňuje, že je velmi potřebná evropská podpora výzkumu a vývoje inovativních způsobů dopravy, jako je například vývoj bezpilotních vzdušných prostředků a technologie magnetického nadnášení; zdůrazňuje, že evropská partnerství v různých druzích dopravy mohou mít velmi pozitivní dopad na bezpečné, udržitelné a inteligentní zavádění sítě TEN-T;

12. je přesvědčen, že normy pro harmonizovanou infrastrukturu pro celou síť umožňují skutečný evropský jednotný dopravní prostor; považuje za zásadní udržovat a modernizovat stávající infrastrukturu zejména na přeshraničních úsecích, s ohledem na technologický pokrok, měnící se normy v oblasti bezpečnosti, zvyšování účinnosti, vysoce kvalitní výkonnost, zvýšení kapacity, nové funkce, zlepšení přeshraniční spolehlivosti a kontinuity a potřebu přijmout přístup založený na životním cyklu a posílit odolnost infrastruktury vůči dopadům krizí, jako jsou pandemie a změna klimatu; konstatuje však, že financování Nástroje pro propojení Evropy nestačí ke splnění všech těchto cílů; poukazuje na to, že koordinace mezi členskými státy má zásadní význam pro řešení systémových krizí a zajištění nepřetržitého toku zboží a dodávek základního zboží obyvatelům Unie; vyzývá Komisi, aby navrhla legislativní rámec pro zlepšení řízení rizik, odolnosti a přizpůsobení se změně klimatu, pokud jde o dopravní infrastrukturu v hlavní síti, a to se zahrnutím všech druhů dopravy.

13. domnívá se, že nedostatečná údržba dopravní infrastruktury může mít dopad na kontinuitu, udržitelnost, výkonnost, bezpečnost sítě TEN-T, a tím i na její odolnost; poukazuje na význam pravidelné a standardizované údržby infrastruktury TEN-T, zejména mostů a tunelů, pro zajištění trvale kvalitní infrastruktury; vyzývá Komisi, aby zavedla jasnou referenční hodnotu pro požadavky na kvalitu infrastruktury, zejména mostů a tunelů, a vypracovala společný evropský přístup k inspekčním a hodnocením kvality infrastruktury TEN-T; vyzývá Komisi, aby stanovila plán monitorování hlavní sítě z hlediska údržby na evropské úrovni; vyzývá Komisi a členské státy, aby spolu s Evropskou investiční bankou a národními podpůrnými bankami a institucemi posoudily nové režimy financování, jež by mohly usnadnit investice do údržby sítě; dále vyzývá členské státy, aby vypracovaly konkrétní vnitrostátní plány pro financování běžné a mimořádné údržby;

⁽¹³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/94/EU ze dne 22. října 2014 o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva (Úř. věst. L 307, 28.10.2014, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 39).

⁽¹⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 913/2010 ze dne 22. září 2010 o evropské železniční síti pro konkurenceschopnou nákladní dopravu (Úř. věst. L 276, 20.10.2010, s. 22).

Středa 20. ledna 2021

Financování, správa a dohled

14. zdůrazňuje, že k zajištění dostatečných investic do sítě TEN-T je nezbytné, aby všechny příslušné fondy EU (Nástroj pro propojení Evropy, InvestEU, evropské strukturální a investiční fondy, nástroj na podporu oživení a odolnosti, Horizont Evropa atd.) a úvěry Evropské investiční banky byly přizpůsobeny specifickým potřebám odvětví dopravy a aby se samotné členské státy zavázaly k dostatečnému financování; vyjadřuje hluboké politování nad rozhodnutím Evropské rady navrhnout rozpočtové škrtky pro programy orientované na budoucnost, jako je Nástroj pro propojení Evropy a InvestEU, zejména s ohledem na klíčovou úlohu, kterou program CEF hraje při dokončování sítě TEN-T; konstatuje, že má-li být velmi ambiciózní program EU na snižování emisí uhlíku úspěšný, musí se opírat o odpovídající financování a finanční nástroje, aby mohl uspět při současném zachování konkurenceschopnosti příslušných odvětví; vyzývá Komisi, aby posílila součinnost a soudržnost politik mezi příslušnými nástroji EU vedle Nástroje pro propojení Evropy (např. Evropského fondu pro regionální rozvoj) a aby dále optimalizovala využívání nástrojů kombinujících zdroje financování s cílem přilákat soukromé investory a poskytnout veřejnému financování pákový efekt; poukazuje na to, že příslušné finanční nástroje zaměřené na klima a životní prostředí v rámci Zelené dohody pro Evropu by měly být k dispozici pro investice do sítě TEN-T, které mohou účinně snížit emise z odvětví dopravy;

15. vyjadřuje politování nad tím, že v novém návrhu víceletého finančního rámce a plánu obnovy členské státy stále neposkytují silný signál o investicích do infrastruktury, ani neupřednostňují dokončení sítě TEN-T; zdůrazňuje, že finanční prostředky z nástroje Next Generation EU představují jedinečnou příležitost k zajištění rozšíření hlavních sítí TEN-T do roku 2030; vyzývá Komisi, aby každoročně informovala Parlament o postupu výstavby; vyzývá Komisi, aby v průběhu jednání s členskými státy vyhradila odpovídající částku pomoci na rozvoj dopravní politiky EU a předložila Parlamentu závěrečnou zprávu; vyzývá Komisi, aby zajistila, že vnitrostátní programy, kterými se provádí facilitata na podporu oživení a odolnosti, připisují významnou úlohu investicím do moderní, digitální, udržitelné a bezpečné dopravní infrastruktury;

16. připomíná, že dokončení traťového a palubního systému ERTMS je základním předpokladem pro vytvoření evropského železničního prostoru a pro umožnění řádného fungování železničního trhu v koridorech TEN-T; v tomto ohledu zdůrazňuje, že pro dokončení systému ERTMS v hlavních sítích je zapotřebí nejméně 15 miliard EUR a že je nutná významná úloha Komise při koordinaci operací pro financování a zavádění;

17. zdůrazňuje, že při hodnocení projektů z hlediska kritérií vhodnosti vybíraných projektů, která jsou stanovena Nástrojem pro propojení Evropy, by mělo být zohledněno dodržování lhůty stanovené v navrhované směrnici o inteligentních sítích TEN-T⁽¹⁶⁾; dále se domnívá, že případná zpoždění, k nimž dojde, by měla být důvodem k přezkoumání pokroku projektu a k revizi finanční pomoci poskytnuté ze strany Unie v rámci Nástroje pro propojení Evropy, jak je stanoveno v čl. 17 odst. 1 nařízení (EU) č. 1316/2013⁽¹⁷⁾, což může vést ke snížení nebo odnětí grantu;

18. zdůrazňuje, že ačkoli je realizace sítě TEN-T prováděna postupně a že dokončení hlavní sítě je krátkodobou prioritou, protože představuje základ rozvoje udržitelné multimodální dopravní sítě a stimuluje rozvoj celé globální sítě, je důležité zajistit dostatečné financování globální sítě, která není pokryta hlavní sítí, aby se předešlo rostoucím rozdílům; v tomto ohledu zdůrazňuje, že obě úrovně sítě TEN-T mají zásadní význam pro propojení a logistickou integraci EU;

19. domnívá se, že finanční prostředky EU, zejména prostředky přidělené v rámci Nástroje pro propojení Evropy, by měly pružně a účinně přispívat k dokončování přeshraničních projektů a chybějících spojení nápravou situací, kdy vnímaný nesoulad nebo nerovnováha mezi zátěží, kterou představují náklady financované na vnitrostátní úrovni, a sociálně ekonomickými přínosy očekávanými na obou stranách hranice a z širší evropské perspektivy ohrožují pokrok směrem k včasnému dokončení projektu; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby zaujala cílenější přístup a uplatňovala vyšší míry spolufinancování u projektů s nejvyšším evropským přínosem s cílem uvolnit vnitrostátní investice;

⁽¹⁶⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zjednodušení opatření na zlepšení realizace transevropské dopravní sítě (COM(2018)0277) byl změněn na návrh směrnice uvedený v poznámce Rady 8726/20 ze dne 12. června 2020 (2018/0138(COD))

⁽¹⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se vytváří Nástroj pro propojení Evropy, mění nařízení (EU) č. 913/2010 a zrušují nařízení (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 (Úř. věst. L 348, 20.12.2013, s. 129).

Středa 20. ledna 2021

20. je hluboce znepokojen zpožděným dokončováním projektů, zvláště přeshraničních, které brání včasnému vytvoření ucelených koridorů hlavní sítě TEN-T a zvyšuje náklady na projekty; vyzývá členské státy, aby plnily své povinnosti ohledně svých částí sítě a zajistily účinné a včasné správní a soudní postupy, které budou plně respektovat evropské a vnitrostátní právo, a naléhavě je vyzývá, aby správní a soudní postupy více digitalizovaly; připomíná členským státům, aby posílily spolupráci s orgány jiných členských států v přeshraničních projektech, např. zřízením společného orgánu na základě vzájemné dohody, zejména s cílem koordinovat harmonogramy a lhůty, a naléhavě vyzývá členské státy, aby bez dalšího prodloužení provedly novou směrnici o zefektivnění TEN-T; vyzývá Komisi, aby pomáhala členským státům, které chtějí zavést hmotněprávní ustanovení o vyloučení – v souladu s právem Unie –, což by mohlo výrazně urychlit vnitrostátní soudní řízení;

21. zdůrazňuje, že provádění opatření EU ke zjednodušení postupů udělování povolení, přeshraničních zadávacích řízení a dalších administrativních postupů členskými státy má zásadní význam pro omezení technických překážek a administrativní zátěže, a tím i možných zpoždění a zvyšování nákladů na projekty dopravní infrastruktury TEN-T; konstatuje, že je to obzvláště důležité z hlediska větší jistoty předkladatelů projektů a potenciálních soukromých investorů ⁽¹⁸⁾; vyzývá Komisi, aby do zprávy o pokroku v realizaci sítě TEN-T zařadila kapitolu o snižování neodůvodněné administrativní zátěže;

22. naléhavě vyzývá Komisi, aby zintenzivnila dohled nad prováděním TEN-T tím, že využije pravomocí, které jí nařízení již svěřilo, posílí příslušné nástroje s cílem požadovat od členských států, aby plnily své povinnosti, a podpoří úlohu evropských koordinátorů při správě koridorů, zejména pokud jde o přeshraniční spojení, jakož i úlohu určeného orgánu jakožto „jednotného kontaktního místa“ v postupu udělování povolení; vyzývá Komisi, aby posílila a využila ustanovení článku 56 nařízení (EU) č. 1315/2013 při revizi hlavních směrů TEN-T s cílem povzbudit členské státy, aby urychlily plánování a dokončování projektů; vyzývá Komisi, aby vyjasnila, jak mají být vykládány pravidla a požadavky pro účely hodnocení, podávání zpráv a posuzování způsobilosti; vyzývá Komisi, aby podporovala výměnu osvědčených postupů týkajících se zapojení občanské společnosti a zúčastněných stran a konzultace mezi členskými státy a prosazovala je na evropské, vnitrostátní, regionální a místní úrovni;

23. vyzývá členské státy, aby posílily soudržnost mezi vnitrostátními dopravními plány a sítěmi TEN-T s cílem zajistit řádné provádění nařízení o TEN-T;

24. je toho názoru, že Agentura Evropské unie pro železnice (ERA) by měla mít významnější úlohu při provádění TEN-T, zejména pokud jde o přeshraniční interoperabilitu, zvyšování bezpečnosti, konkurenceschopnosti a zavádění ERTMS; vyzývá k navýšení rozpočtu agentury na rok 2021, aby měla k dispozici odpovídající finanční prostředky k plnění svých úkolů, zejména vzhledem k tomu, že rok 2021 byl vyhlášen Evropským rokem železnice;

Druhy dopravy

25. poukazuje na význam posílení kvality silniční infrastruktury v rámci TEN-T v celé Unii;

26. vyzývá v této souvislosti Komisi, aby přijala další opatření s cílem posílit zavádění alternativních paliv, elektrických dobíjecích stanic a čerpacích stanic vodíku, a to s přihlédnutím k možným budoucím řešením v oblasti alternativních paliv a při plném dodržování zásady technologické neutrality;

27. vyzývá k přijetí opatření, která by umožnila dále zvýšit bezpečnost silničního provozu a provozní bezpečnost po celou dobu životnosti kritické infrastruktury s přihlédnutím k potřebám uživatelů nemotorizované dopravy a s cílem chránit zranitelné účastníky silničního provozu; připomíná, že je důležité podporovat inovativní a inteligentní řešení bezpečnosti silničního provozu s cílem splnit strategický cíl EU, kterým je „vize nula“ (nulový počet obětí na cestách); zdůrazňuje, že je třeba splnit nové bezpečnostní požadavky směrnice (EU) 2019/1936, a poukazuje na to, že za tímto účelem jsou další investice do přizpůsobení a údržby infrastruktury nezbytné a měly by být zajištěny; zdůrazňuje, že zjednodušení regulačních požadavků na projektové postupy v rámci revize hlavních směrů TEN-T by nemělo být prováděno na úkor nejpřísnějších bezpečnostních norem;

28. připomíná Komisi a členským státům, že je třeba zajistit dostatek bezpečných a chráněných parkovacích ploch pro nákladní vozidla podél TEN-T s cílem jak zvýšit bezpečnost silničního provozu, tak zlepšit podmínky pro uživatele sítě, zejména pracovníky v dopravě;

⁽¹⁸⁾ Jak je uvedeno v prozatímní dohodě ze dne 17. června 2020 vyplývající z interinstitucionálních jednání o nařízení o zefektivnění opatření pro realizaci transevropské dopravní sítě.

Středa 20. ledna 2021

29. zdůrazňuje, že by měly být zavedeny zvláštní certifikované úseky sítě TEN-T a dálniční sítě a že tyto úseky by měly být uzpůsobeny tak, aby splňovaly minimální výkonnostní normy pro automatizovaná a poloautomatizovaná vozidla a normy pro výkonnost infrastruktury, pokud jde o viditelnost, stav světelné signalizace a svislého i vodorovného dopravního značení;

30. poukazuje na potenciál nových a aktivních druhů propojené mobility v městské a místní dopravě osob a zboží; vyzývá Komisi a členské státy, aby úzce spolupracovaly s regiony a městy, zejména přeshraničně, za účelem posílení a doplnění relevantní chybějící infrastruktury tzv. poslední míle (posledního úseku) a intermodálních a přeshraničních spojení v celé síti TEN-T, což umožní hladší a účinnější využívání infrastruktury a služeb, které bude dále bránit zácpám a snižovat emise;

31. znovu poukazuje na klíčovou úlohu železniční dopravy při dekarbonizaci dopravy a připomíná, že je důležité v plném rozsahu provést čtvrtý železniční balíček, aby bylo možné využít veškerých možností železniční dopravy; žádá, aby rozvoj železniční infrastruktury doprovázela opatření ke snížení bezdůvodné administrativní zátěže; vyzývá Komisi, aby každoročně Parlament informovala o pokroku v této oblasti; je toho názoru, že podpora přechodu na jiný druh dopravy a účinné železniční a kombinované dopravy, zejména v přeshraničních situacích a tam, kde v intenzivně využívaných úsecích chybí spojení, musí být pro TEN-T prioritou a měla by se uskutečňovat prostřednictvím plného zavedení systému ERTMS, odstraněním regulačních, provozních a technických překážek v síti a zajištěním rovného přístupu pro železniční provozovatele, urychlením elektrifikace, zajištěním propojení a interoperability, mimo jiné optimalizací kapacity infrastruktury a modernizací zařízení kolejových vozidel, podporou výzkumu a inovací, včetně společného podniku Shift2Rail, a optimalizací koridorů nákladní dopravy na základě poptávky, zejména v logistických centrech, jakými jsou přístavy a letiště; zdůrazňuje navíc, že je třeba v rámci sítě definovat tranzitní a terminálové uzly a v zájmu plynulých toků cestujících a zboží vybavit hlavní uzly platformami pro tranzit; poukazuje na význam projektů zvyšujících přístupnost, zejména pro osoby se zdravotním postižením a starší osoby;

32. vyzývá Komisi, aby pravidelně přijímala závazné periodické cíle pro zavádění systému ERTMS s cílem dokončit jeho zavedení v rámci hlavní sítě TEN-T do roku 2030; domnívá se, že agentura ERA by měla jednat jako efektivní a účinný systémový orgán a plnit svou posílenou úlohu a povinnosti v souvislosti s ERTMS v rámci čtvrtého železničního balíčku; vyzývá k tomu, aby byl plán zavádění systému ERTMS pro koridory železniční nákladní dopravy financován prostřednictvím projektu společného evropského zájmu v rámci nástroje na podporu oživení a odolnosti; poukazuje na význam regulační stability, pokud jde o technické specifikace pro interoperabilitu, jakožto prostředku k uvolnění investic do ERTMS, a žádá Komisi, aby při aktualizaci TSI pro rok 2030 pečlivě analyzovala další změny a zajistila kompatibilitu;

33. zdůrazňuje, že evropská železniční infrastruktura musí zajistit dostatečnou kapacitu pro nákladní i osobní vlaky, umožnit intenzivnější využití infrastruktury a vést k vyšší návratnosti investic; naléhavě vyzývá Komisi, aby upřednostňovala přeshraniční železniční spojení s cílem posílit přechod k jiným druhům dopravy v mezinárodní osobní dopravě; zdůrazňuje v této souvislosti potenciál nočních vlaků pro konkurenceschopné cestování šetrné ke klimatu; domnívá se, že hladká přeshraniční železniční doprava v síti TEN-T a evropských železničních koridorech pro nákladní dopravu vyžaduje povinnou přeshraniční spolupráci mezi provozovateli infrastruktury; vyzývá Komisi, aby v rámci přezkumu TEN-T předložila závazná opatření pro provozovatele infrastruktury;

34. zdůrazňuje, že rozvoj vysokorychlostních a vysoce kvalitních služeb osobní železniční dopravy v rámci hlavních sítí TEN-T musí v příštích letech představovat hlavní prioritu s cílem vytvořit rozsáhlou síť vysokorychlostních železničních spojení mezi největšími evropskými městy, která v současné době nemají přístup k takovým službám, a podstatně zvýšit konkurenceschopnost udržitelných druhů pozemní dopravy;

35. zdůrazňuje význam vnitrozemské vodní dopravy jakožto udržitelného způsobu dopravy a potřebu zajistit vysokokapacitní infrastrukturu, která ob stojí v budoucnu, a spolehlivost, kvalitu a dobrou splavnost vodních cest, zejména s ohledem na změnu klimatu; uznává významnou úlohu přístavu jako strategických uzlů, jak v hlavní, tak v globální síti; vyzývá Komisi, aby pro usnadnění multimodality zajistila hladké propojení hlavních a globálních vnitrozemských a námořních přístavů a železničních a silničních sítí; vyzývá k přijetí opatření, která by zajistila harmonizované přeshraniční zavádění RIS a usnadnila zavádění inovativních, účinných a udržitelných řešení v tomto odvětví;

36. vyzývá k vypracování plánu rozvoje vnitrozemských vodních cest financovaného prostřednictvím projektu společného zájmu v rámci nástroje na podporu oživení a odolnosti;

Středa 20. ledna 2021

37. zdůrazňuje úlohu, kterou nejen v rámci mezinárodního, ale také v rámci vnitřního obchodu EU hrají vysoce kvalitní námořní spojení; poukazuje v této souvislosti na významnou úlohu pilíře mořských dálnic TEN-T a pobřežní plavby jakožto udržitelných druhů dopravy; domnívá se, že účelem pilíře mořských dálnic je usnadnit pobřežní námořní spojení a služby odvíjející se od skutečných potřeb, plynule propojené s pozemskou dopravou a doplňující tuto dopravu, usnadnit spolupráci námořních přístavů a zlepšit jejich propojení s vnitrozemím a podporovat vývoj a zavádění čistých a alternativních paliv (na základě posouzení dopadu), jakož i energeticky účinných řešení v oblasti námořní dopravy; vyzývá proto Komisi, aby zhodnotila, které koncové body klíčových koridorů by měly být dostupné jako námořní připojení k jiným klíčovým koridorům a kde by měly být mapy TEN-T aktualizovány v souladu se zjištěními tohoto hodnocení;

38. zdůrazňuje zásadní úlohu námořních a vnitrozemských přístavů jakožto strategických uzlů dopravní sítě, které propojují pobřežní a námořní plavbu se železnicí, silnicemi, vnitrozemskými vodními cestami a produktovody a nacházejí se na křižovatkách logistických dodavatelských řetězců; zdůrazňuje, že je důležité zajistit dostupnost přístavů TEN-T pro největší plavidla prostřednictvím opatření zaměřených na zaručení kapacity; vyzdvihuje přeshraniční rozměr námořních přístavů a zdůrazňuje, že přístavy jsou nejen součástí námořní dopravy, ale stále více i klastry všech druhů dopravy, a rovněž součástí energetiky, průmyslu a modré ekonomiky; bere na vědomí význam a rostoucí rozvoj spolupráce mezi přístavy a vytváření klastrů; domnívá se, že TEN-T by proto měly usnadňovat projekty zaměřené na zvýšení součinnosti v rámci přístavů mezi dopravní, energetickou a digitální infrastrukturou a v případě potřeby stanovovat opatření k modernizaci železničního a silničního spojení s námořními a vnitrozemskými přístavy s cílem podporovat přechod na jiný druh dopravy a posílit udržitelnou logistiku;

39. zdůrazňuje význam pobřežních spojení pro regionální konektivitu, zejména pro okrajové regiony a ostrovy; domnívá se, že požadavky na mořské dálnice vylučují vnitrostátní pobřežní spojení; naléhavě proto vyzývá Komisi, aby tyto požadavky v nařízení o TEN-T zjednodušila s cílem zajistit rovné postavení námořních spojení s pozemními spojeními, zejména s přihlédnutím k propojení s přístavy v globální síti;

40. zdůrazňuje potenciál, který existuje, pokud jde o výrazné snížení emisí z lodní dopravy prostřednictvím investic do přístavní infrastruktury podporujících používání alternativních paliv a přechod na dobíjení baterií a dodávky energie během kotvení plavidel; poukazuje na to, že tyto investice by měly mít zvláštní prioritu jako způsob podpory multimodální dopravy v přístavech; žádá Komisi, aby dále rozvíjela dostupné finanční nástroje na posílení investic za tímto účelem a aby dále podporovala probíhající rozvoj různých čistých technologií podněcováním výzkumu;

41. naléhavě vyzývá Komisi, aby uznala širší úlohu přístavů nad rámec čistě dopravních funkcí, pokud jde o úsilí o dekarbonizaci, zejména jejich potenciál přispět k využívání možností větrné energie na pevnině a na moři;

42. zdůrazňuje, že letecká doprava a její související infrastruktura, jako jsou letiště, mají zásadní význam pro globální i vnitřní propojení EU, a to včetně jejich venkovských, řídké osídlených, okrajových, ostrovních a nejvzdálenějších regionů, a pro zajištění multimodality, například prostřednictvím interoperability, zejména se železniční dopravou, jakož i pro vytváření součinnosti mezi příslušnými agenturami EU; domnívá se, že síť TEN-T je důležitým nástrojem pro rychlejší zavádění alternativních paliv v tomto odvětví a infrastruktury pro dobíjení a doplňování paliva, a to poskytováním nezbytné kapacity na letištích v hlavní a globální síti; považuje další rozvoj iniciativy Jednotné evropské nebe II+ za naléhavý a zásadní pro dosažení účinnější a udržitelnější konektivity infrastruktury; připomíná, že krize COVID-19 ukázala hodnotu letecké dopravy pro hospodářství, stejně jako pro konektivitu cestujících a zboží, a proto je třeba zajistit její odolnost vůči novým rizikům a krizím;

43. domnívá se, že by měly být podporovány součinnost a doplňkovost sítí TEN-T a TEN-E, přičemž je třeba plně zajistit stávající a budoucí možnosti financování a úroveň financování pro rozvoj TEN-T; zdůrazňuje, že produktovody jsou považovány nejen za součást energetické infrastruktury, ale také za faktor umožňující přechod k udržitelnější dopravě; uznává úlohu produktovodů jako spojení mezi průmyslovými klastry a dopravními centry a jako dopravního prostředku pro komodity a podtrhuje jejich význam pro zavádění určitých dekarbonizačních technologií;

44. zdůrazňuje, že je třeba, aby všechny členské státy měly rozvinutou, inteligentní, bezpečnou a udržitelnou síť TEN-T, která usnadňuje mobilitu, konektivitu a územní přístupnost v celé EU, zejména v okrajových, ostrovních a nejvzdálenějších regionech, s cílem podpořit a posílit evropský a mezinárodní cestovní ruch; vyzývá Komisi, aby prozkoumala možnou součinnost s cyklistickými sítěmi EuroVelo a jejich 16 koridory, zejména navýšením finanční podpory s cílem podpořit v Evropě místní cykloturistiku šetrnou k životnímu prostředí;

Středa 20. ledna 2021

Strategická orientace

45. zdůrazňuje, že pro EU je strategicky důležité udržovat v rámci TEN-T úzké dopravní spojení se třetími zeměmi a dále integrovat partnerské země EU v rámci Evropské zóny volného obchodu (ESVO), západní Balkán a Dopravní společenství jihovýchodní Evropy a země Východního partnerství a podporovat lepší propojení s okrajovými regiony EU; domnívá se rovněž, že je vhodné s ohledem na strategické investice a narůstající vlivu třetích zemí v tomto regionu rozšířit dopravní spojení sítě TEN-T do kandidátských zemí, zemí jižního Středomoří a Východního partnerství a do Asie, a to na základě standardů EU a zajištění vzájemnosti; zdůrazňuje dále strategický význam Středozemního moře pro Unii a potřebu posílit infrastrukturu v zemích jižního Středomoří a ostrovních regionech EU;

46. poukazuje na význam zachování propojení TEN-T se Spojeným královstvím, počínaje jeho uznáním za „sousední zemi“, jak je definována v čl. 3 písm. b) nařízení o TEN-T, a dále uskutečňováním a dokončením společně dohodnutých projektů infrastruktury TEN-T a zajištěním toho, aby se Spojené království podílelo na financování tohoto spojení; vyzývá Komisi, aby věnovala zvláštní pozornost vnějším hranicím EU a monitorovala dopad vystoupení Spojeného království na příhraniční regiony; připomíná významnou úlohu Spojeného království a tzv. pozemního mostu jako součásti sítě TEN-T a uznává negativní dopad brexitu na konektivitu, přístupnost a hospodářskou soudržnost mezi Irskem a kontinentální Evropou, jakož i na celém irském ostrově; vyzývá Komisi, aby zajistila účinné spojení Irska s pevninskou Evropou se zvláštním ohledem na námořní trasy prostřednictvím hlavní a globální sítě, a to bez ohledu na formu budoucích vztahů mezi EU a Spojeným královstvím;

47. zdůrazňuje, že TEN-T a její hlavní centra mají pro Unii strategickou úlohu; naléhavě vyzývá Komisi, aby vypracovala plány na ochranu strategické infrastruktury a sítě TEN-T jako celku; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby při zadávacích řízeních na projekty TEN-T se v plném rozsahu uplatňovaly strategický zájem EU, zákaz cenového dumpingu, plné dodržování vysokých evropských pracovních norem a zásada vzájemnosti, pokud jde o přístup k veřejným zakázkám;

48. zdůrazňuje význam zvyšování součinnosti mezi transevropskými sítěmi v oblasti dopravy, energetiky a telekomunikací a mezi jejich příslušnými koridory s cílem zajistit bezproblémový přístup na trh a distribuci alternativních paliv pro dopravu a zohlednit vyvíjející se digitální potřeby odvětví dopravy a jeho uživatelů;

49. zdůrazňuje, že politika v oblasti dopravní infrastruktury nabízí jasnou příležitost ke zvýšení součinnosti mezi potřebami v oblasti obrany a sítěmi TEN-T s celkovým cílem zlepšit vojenskou mobilitu v celé Unii s přihlédnutím k zeměpisné vyváženosti a s ohledem na možné přínosy pro civilní ochranu; trvá na tom, že úseky transevropské sítě, které byly označeny za vhodné pro dvojí využití, by měly být důsledně přizpůsobeny v souladu se zásadou dvojího využití pro řešení civilních i obranných potřeb; vyzývá Komisi, aby zachovala svůj původní návrh na financování vojenské mobility v rámci VFR na období 2021–2027;

o

o o

50. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

Středa 20. ledna 2021

P9_TA(2021)0011

Kontrola uplatňování práva EU v letech 2017, 2018 a 2019

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o uplatňování práva Evropské unie v letech 2017, 2018 a 2019 (2019/2132(INI))

(2021/C 456/06)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii (SEU), zejména na články 2 a 3 této smlouvy,
- s ohledem na výroční zprávy Komise o kontrole uplatňování práva Evropské unie za rok 2017 (COM(2018)0540), za rok 2018 (COM(2019)0319) a za rok 2019 (COM(2020)0350),
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvané „Posilování právního státu v rámci Unie – Akční plán – (COM(2019)0343),
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. června 2018 o kontrole uplatňování práva EU v roce 2016 ⁽¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2016 o otevřené, efektivní a nezávislé správě Evropské unie ⁽²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2013 obsahující doporučení Komisi o správním právu procesním Evropské unie ⁽³⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 21. prosince 2016 nazvané „Právo EU: lepší výsledky díky lepšímu uplatňování“ ⁽⁴⁾ (C(2016)8600),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 2. dubna 2012 nazvané „Aktualizace sdělení o vztazích se stěžovatelem v případech uplatňování práva Unie“ (COM(2012)0154),
- s ohledem na interinstitucionální dohodu mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016 ⁽⁵⁾,
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů s názvem „Zpráva o právním státu 2020. Stav právního státu v Evropské unii“ (COM(2020)0580),
- s ohledem na zprávu Komise Evropskému parlamentu a Radě v souladu s článkem 10 rámcového rozhodnutí Rady 2008/841/SVV ze dne 24. října 2008 o boji proti organizované trestné činnosti (COM(2016)0448),
- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě s názvem „Devátá zpráva o pokroku na cestě k účinné a skutečné bezpečnostní unii“ (COM(2017)0407),

⁽¹⁾ Úř. věst. C 28, 27.1.2020, s. 108.

⁽²⁾ Úř. věst. C 86, 6.3.2018, s. 126.

⁽³⁾ Úř. věst. C 440, 30.12.2015, s. 17.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 18, 19.1.2017, s. 10.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

Středa 20. ledna 2021

- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES ⁽⁶⁾ (čtvrté směrnice o boji proti praní peněz) ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU ⁽⁷⁾ (pátá směrnice o boji proti praní peněz),
 - s ohledem na přezkum Evropského účetního dvora č. 07/2018 s názvem „Uplatňování právních předpisů EU: povinnosti Evropské komise v oblasti dohledu podle čl. 17 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii (situační zpráva)“,
 - s ohledem na přezkum Evropského účetního dvora č. 02/2020 s názvem „Tvorba právních předpisů v EU po téměř dvaceti letech zlepšování právní úpravy“,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanoviska Výboru pro ústavní záležitosti a Petičního výboru,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti (A9-0270/2020),
- A. vzhledem k tomu, že podle čl. 4 odst. 3 SEU a čl. 288 odst. 3 a čl. 291 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) nesou primární odpovědnost za správné provádění a uplatňování práva EU ve stanovených lhůtách a také za poskytnutí dostatečných prostředků k zajištění účinné právní ochrany v oblastech, které spadají do pravomocí EU, členské státy; vzhledem k tomu, že právní předpisy EU jsou účinné pouze tehdy, jsou-li na jedné straně provedeny včas, úplným a přesným způsobem a na straně druhé řádně uplatňovány ve vnitrostátním právu členskými státy, což je nezbytné k zajištění přínosů politiky EU pro všechny evropské občany a rovných podmínek pro podniky na celém vnitřním trhu; vzhledem k tomu, že právní předpisy EU by měly dodržovat zásady loajální spolupráce, svěřeni pravomocí, subsidiarity a proporcionality;
- B. vzhledem k tomu, že je nezbytné uznat význam aktivního přispívání vnitrostátních parlamentů k řádnému fungování EU a k zajištění dodržování zásady subsidiarity v souladu s postupem zakotveným v Protokolu č. 2 SFEU o používání zásad subsidiarity a proporcionality; vzhledem k tomu, že bychom měli i nadále podporovat užší spolupráci s vnitrostátními parlamenty v procesu tvorby právních předpisů; připomíná, že v roce 2019 bylo předloženo 159 zpráv, avšak žádné odůvodněné stanovisko, přičemž za posledních devět let bylo předloženo celkem 4 918 zpráv a 439 odůvodněných stanovisek; vzhledem k tomu, že dosud byl postup „žluté karty“ aktivován pouze třikrát, zatímco „oranžová karta“ nebyla použita nikdy;
- C. vzhledem k tomu, že dialog mezi orgány EU a vnitrostátními orgány měl od roku 2014 zásadní význam pro vyřešení 90 % řízení o nesplnění povinnosti bez zapojení Soudního dvora Evropské unie (SDEU); vzhledem k tomu, že řízení o nesplnění povinnosti by se měla využívat pouze jako krajní opatření; vzhledem k tomu, že evropské právní předpisy by měly být formulovány tak, aby usnadnily provedení do vnitrostátního práva;
- D. vzhledem k tomu, že byl zaveden postup využívající platformu „EU Pilot“, aby bylo možné prostřednictvím strukturovaného dialogu o řešení problémů mezi Komisí a členskými státy ve vhodných případech rychle řešit potenciální případy porušení práva EU již v rané fázi; vzhledem k tomu, že od roku 2017 je tento postup používán stále méně, neboť se zjistilo, že celý proces zatěžuje další byrokracií, aniž by byl skutečným přínosem; vzhledem k tomu, že Komise dosud nereagovala na opakované výzvy Parlamentu, aby byl průběžně informován o použití systému EU Pilot a zahájených řízeních o nesplnění povinnosti, zejména pokud jsou výsledkem petic;
- E. vzhledem k tomu, že Komise se v roce 2016 rozhodla zaměřit se ve své práci týkající se případů nesplnění povinnosti a stížností přednostně na nejzávažnější případy porušení práva EU, které mají významný vliv na zájmy občanů a podniků, a vzhledem k tomu, že rok 2017 byl prvním rokem, kdy Komise uplatnila tento nový, cílenější přístup;

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 73.⁽⁷⁾ Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 43.

Středa 20. ledna 2021

- F. vzhledem k tomu, že řízení o nesplnění povinnosti a další mechanismy na podporu provádění a dodržování předpisů zaručují, aby občané a podniky EU nebyly negativně dotčeni pozdním nebo neúplným provedením právních předpisů EU v právu členských států nebo jejich nesprávným uplatňováním; vzhledem k tomu, že řízení o nesplnění povinnosti má negativní dopad v tom smyslu, že důsledky neúplného provedení nebo nesprávného uplatňování evropských právních předpisů ze strany členských států nesou občané; vzhledem k tomu, že je žádoucí zajistit účinnější interinstitucionální spolupráci, jak na úrovni členských států, tak i na úrovni EU, a také zavést nové nebo přepracovat stávající mechanismy, které by zaručily správné uplatňování právních předpisů EU;
- G. vzhledem k tomu, že dodržování zásad právního státu je předpokladem k zajištění demokracie a základních práv; vzhledem k tomu, že respektování právního státu je základní podmínkou dodržování všech práv a povinností vyplývajících ze Smluv a sekundárních právních předpisů; vzhledem k tomu, že EU musí hrát určitou úlohu při řešení otázek právního státu bez ohledu na to, kde se objeví; vzhledem k tomu, že vnitrostátní soudy v členských státech zajišťují účinné prosazování práv a povinností stanovených právními předpisy EU; vzhledem k tomu, že nezávislé a účinné soudní systémy v členských státech jsou základem vzájemné důvěry, která je jádrem společného prostoru svobody, bezpečnosti a práva, prostředí příznivého pro investice, udržitelnosti dlouhodobého růstu a ochrany finančních zájmů EU;
- H. vzhledem k tomu, že ochrana základních práv a občanských svobod, nezávislé a nestranné soudy, svoboda projevu, pluralita sdělovacích prostředků a jejich nezávislost na politickém vlivu nebo tlaku, dodržování zákonů ze strany nadnárodních subjektů a boj proti korupci a proti pronikání organizované trestné činnosti do legální ekonomiky jsou základní podmínkou zajištění rovného zacházení před zákonem, ochrany práv občanů, prevence zneužívání pravomocí a zajištění odpovědnosti osob zastávajících veřejnou funkci; vzhledem k tomu, že svoboda, pluralita a nezávislost sdělovacích prostředků jsou základními složkami práva na svobodu projevu, a vzhledem k tomu, že nezávislé a svobodné sdělovací prostředky hrají v demokratické společnosti klíčovou úlohu, jak je stanoveno v Listině základních práv Evropské unie („Listina“) a SEU; vzhledem k tomu, že dezinformační kampaně, jejichž cílem je uvádět veřejnost v omyl ohledně činnosti EU, se zaměřují také na opatření přijatá s cílem zajistit řádné uplatňování práva EU v členských státech;
- I. vzhledem k tomu, že článek 21 Listiny zakazuje jakoukoli formu diskriminace, včetně diskriminace na základě zdravotního postižení; vzhledem k tomu, že v několika členských státech stále není správně uplatňována řada legislativních aktů zaměřených na konkrétní prosazování této základní zásady;
- J. vzhledem ke zjištění Europolu, že 0,7 až 1,28 % ročního hrubého domácího produktu EU se využívá na podezřelou finanční činnost, jako je praní nezákonně nabytých finančních prostředků, a vzhledem k tomu, že Komise zahájila proti většině členských států řízení o nesplnění povinnosti kvůli nesprávnému provedení směrnic o boji proti praní peněz ve vnitrostátních právních předpisech, a to zejména 4. a 5. směrnice;
- K. vzhledem k tomu, že několik členských států zavedlo programy, které přímo či nepřímo zahrnují prodej občanství EU, a vzhledem k tomu, že existují vážné obavy, že by tyto programy mohly být zneužívány a vést k problémům souvisejícím s bezpečnostními riziky a nedostatečnou transparentností, podkopávat důvěru občanů v hodnoty a zásady EU a usnadňovat terorismus, organizovanou trestnou činnost a praní peněz;
- L. vzhledem k tomu, že podle zprávy Komise nezaručuje rámcové rozhodnutí Rady 2008/841/SVV o boji proti organizované trestné činnosti⁽⁸⁾ nezbytnou minimální míru sblížení právních předpisů u trestných činů řízení zločinného spolčení nebo účasti v něm na základě jednotné definice zločinného spolčení; vzhledem k tomu, že rámcové rozhodnutí umožňuje členským státům nezavádět pojem zločinného spolčení do vnitrostátních právních předpisů, ale nadále uplatňovat stávající vnitrostátní trestní právo za použití obecných pravidel o spoluúčasti na určitých trestných činech a jejich přípravě, a vzhledem k tomu, že by v důsledku toho mohly vzniknout další rozdíly v praktickém provádění rámcového rozhodnutí;

⁽⁸⁾ Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě v souladu s článkem 10 rámcového rozhodnutí Rady 2008/841/SVV ze dne 24. října 2008 o boji proti organizované trestné činnosti (COM(2016)0448).

Středa 20. ledna 2021

- M. vzhledem k tomu, že uprchlická krize ukázala, že je naléhavě nutné reformovat společný evropský azylový systém a zajistit účinnější rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy; vzhledem k tomu, že mechanismy povinné nouzové relokace žadatelů o azyl z Itálie a Řecka se ukázaly jako neúčinné, zejména s ohledem na závažné následky na fyzickém a duševním zdraví nezletilých osob, především nezletilých osob bez doprovodu; vzhledem k tomu, že Komise zahájila řízení o nesplnění povinnosti proti České republice, Polsku a Maďarsku za to, že odmítly rozhodnutí o relokaci splnit;
- N. vzhledem k tomu, že podle Schengenského hraničního kodexu je dočasné znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích povoleno pouze za výjimečných okolností a jako krajní řešení; vzhledem k tomu, že mnohé členské státy porušily pravidla tím, že hraniční kontroly bezdůvodně prodloužily; vzhledem k tomu, že Komise nepovažovala za vhodné zahájit proti těmto členským státům řízení o nesplnění povinnosti;
- O. vzhledem k tomu, že základní složkou práva na svobodu projevu je svoboda, pluralita a nezávislost sdělovacích prostředků, a vzhledem k tomu, že sdělovací prostředky hrají v demokratické společnosti klíčovou úlohu, jak je stanoveno v Listině a SEU;
- P. vzhledem k tomu, že cílem směrnice 2014/59/EU, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení problémů úvěrových institucí a investičních podniků, je omezit škody způsobené dopadem hospodářských krizí na veřejné rozpočty a současně pomocí rekapitalizace bank omezit účinky jejich selhání na akcionáře, držitele dluhopisů a majitele běžných účtů s částkou přesahující 100 000 EUR; vzhledem k tomu, že majitelům běžných účtů, a tudíž střadatelům hrozí, že budou muset platit za špatné řízení vedoucí k selhání bank, jak stanovuje směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank, a zejména za jejich rekapitalizaci podle této směrnice;
- Q. vzhledem k tomu, že Komise v roce 2019 pokračovala ve sledování provádění čtvrté směrnice o kapitálových požadavcích, směrnice o systémech pojištění vkladů, směrnice o ozdravných postupech a řešení krize bank a směrnice o hierarchii bankovních věřitelů; vzhledem k tomu, že v roce 2019 zahájila řízení o nesplnění povinnosti proti 12 členským státům za to, že nepřijaly opatření nezbytná pro úplné provedení směrnice o hierarchii bankovních věřitelů ve vlastním právu;
1. vítá výroční zprávy Komise o uplatňování práva EU za roky 2017, 2018 a 2019, včetně zpráv týkajících se jednotlivých zemí; uznává, že tyto výroční zprávy, petiční právo a evropská občanská iniciativa jsou důležitými nástroji, které umožňují normotvůrcům EU zjistit případné problémy; vítá odhodlání Komise přikládat velký význam přínosu občanů, podniků a dalších zúčastněných stran při odhalování případů porušování práva EU; naléhavě vybízí Komisi, aby posílila veřejnou diskusi o svých výročních zprávách;
2. konstatuje, že značné množství petic vyjadřuje znepokojení občanů ohledně údajného porušování právního státu členskými státy, a vítá zapojení občanů při výkonu jejich práv; domnívá se, že toto monitorování má zásadní význam z hlediska odhalování a prevence rizik ohrožujících právní stát a práva a svobody občanů EU ve fázi, kdy ještě není nutná formální reakce; vítá v tomto ohledu první zprávu Komise o stavu právního státu, která bude zveřejňována každý rok, jakožto nový preventivní nástroj a součást nového výročního evropského mechanismu právního státu; znovu opakuje, že podporuje vytvoření mechanismu EU pro demokracii, právní stát a základní práva, který by se řídil interinstitucionální dohodou;
3. připomíná, že Parlament každoročně dostává značný počet petic od dotčených občanů, kteří vyjadřují nespokojenost se stavem uplatňování právních předpisů EU v členských státech; je obzvláště znepokojen tím, že řada předkladatelů petic je odkazována na jiné orgány; znovu vyjadřuje své znepokojení nad tím, že tento přístup může vést občany k přesvědčení, že jejich hlas zůstává orgány EU nevyslyšen; poukazuje na důležitou úlohu občanské společnosti a dalších zúčastněných stran, zejména oznamovatelů, při sledování toho, jak se uplatňuje právo EU, a poskytování příslušných informací;
4. vyjadřuje znepokojení nad tím, že v roce 2019 zahájila Komise 797 nových řízení o nesplnění povinnosti, což je více než v roce 2018 (644 řízení) a v roce 2017 (716 řízení); je znepokojen rovněž tím, že v roce 2019 vydala Komise 316 odůvodněných stanovisek, zatímco v roce 2018 to bylo 157 stanovisek a v roce 2017 275 stanovisek; konstatuje však, že v roce 2019 stále nebylo ukončeno 1 564 řízení o nesplnění povinnosti, což představuje mírný pokles ve srovnání s 1 571 řízeními, která nebyla uzavřena do konce roku 2018, a mírný nárůst oproti roku 2017, kdy stále probíhalo 1 559 řízení; vítá skutečnost, že počet řízení o nesplnění povinnosti včasného provedení, která nebyla v roce 2019 stále ještě uzavřena, klesl na 599, což je o 21 % méně než počet dosud neuzavřených řízení na konci roku 2018 (758);

Středa 20. ledna 2021

5. zdůrazňuje klíčovou úlohu SDEU jako jediného orgánu odpovědného za rozhodování o platnosti práva EU, který tak zajišťuje jeho správný výklad a uplatňování ze strany orgánů EU a členských států; připomíná, že řízení o předběžné otázce je základním mechanismem práva EU, který pomáhá objasnit, jak má být právo EU vykládáno a uplatňováno; vybízí soudy členských států, aby se v případě pochybností obracely na Soudní dvůr, a předcházely tak řízením o nesplnění povinnosti;

6. poukazuje na to, že v roce 2019 bylo zahájeno řízení o nesplnění povinností v těchto hlavních oblastech politiky (v pořadí od nejvyššího k nejnižšímu počtu případů): životní prostředí, vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky, mobilita a doprava; s politováním konstatuje, že právní předpisy v oblasti životního prostředí vedly v roce 2019 k největšímu počtu problémů týkajících se jejich provádění v právu členských států a prosazování, zatímco v roce 2018 byla oblast životního prostředí, pokud jde o počet nových řízení o neplnění povinností, na třetím místě;

7. konstatuje, že podle těchto zpráv byl největší počet řízení o neplnění povinností kvůli nesprávnému provedení příslušných předpisů v právu členských států zahájen v těchto letech s členskými státy v oblasti životního prostředí, mobility, dopravy a vnitřního trhu;

8. zdůrazňuje, že nedostatečné prosazování předpisů nejenže podkopává účinnost vnitřního trhu, ale má také přímý dopad na práva jednotlivců, a poškozuje tak důvěryhodnost a obraz Unie; domnívá se, že vysoký počet řízení o neplnění povinností ukazuje, že zajištění včasného, správného a účinného uplatňování právních předpisů EU v členských státech představuje i nadále velkou výzvu a prioritu; vyzývá Komisi, aby poskytla více informací o kritériích používaných v rámci nového metodického přístupu uplatňovaného od roku 2017, jejichž cílem je zjistit nejzávažnější případy porušování předpisů a stížnosti týkající se právních předpisů EU; vyjadřuje politování nad tím, že rostoucí počet těchto řízení vede k tomu, že průměrná doba potřebná k vyšetření možného porušování práva EU se od roku 2017 neustále prodlužuje; vyzývá Komisi, aby snížila průměrnou dobu vyřizování stížností a řízení o neplnění povinností; vyzývá Komisi, aby případně výrazně zkrátila dobu potřebnou k tomu, aby členský stát stanul podle článků 258 a 260 SFEU před Soudním dvorem;

9. se znepokojením konstatuje, že mezi lety 2018 a 2019 došlo k prodloužení průměrného času potřebného k provedení směrnic ve vnitrostátním právu členských států EU, a to o tři měsíce; vyzývá k tomu, aby byly legislativní postupy vhodně načasovány tak, aby poskytovaly dost času k provedení příslušných předpisů ve vnitrostátním právu; zdůrazňuje, že právní předpisy Evropské unie musejí být formulovány jasně a srozumitelně a musejí respektovat zásadu právní jednoznačnosti, transparentnosti a právní jistoty; vyzývá k provádění předběžného a následného hodnocení dopadu právních předpisů EU; znovu opakuje, že právní předpisy, na základě nichž bylo zahájeno řízení o neplnění povinností v těch nejzávažnějších případech, vycházejí ze směrnic; připomíná, že nařízení se ve všech členských státech používají povinně a přímo; vyzývá proto Komisi, aby v případě, že hodlá vydávat návrhy právních předpisů, využívala v co největší míře nařízení;

10. poukazuje na kontrolní úlohu, již Parlament sehrává pomocí parlamentních otázek a petic při upozorňování Komise na nedostatky v uplatňování práva EU v členských státech; vybízí Komisi, aby v souladu se situační zprávou Evropského účetního dvora dále zpřísnila svůj dohled nad způsobem uplatňování práva EU v členských státech; zdůrazňuje, že z hlediska účinného a správného uplatňování práva EU a také z hlediska řešení problémů týkajících se zavádění přísnějších požadavků, než stanovují právní předpisy EU, při jejich provádění v právu členských států a při uplatňování předpisů EU má zásadní význam úzký strukturovaný dialog mezi Komisí a členskými státy již v rané fázi; připomíná, že aby byla v rámci legislativních debat zajištěna větší transparentnost, je nutné vytvořit společnou databázi a internetové stránky pro všechny části legislativního postupu; vyzývá Komisi, aby důsledněji prosazovala dodržování předpisů v nejrůznějších politických oblastech a aby podle možnosti případně rozšířila preventivní nástroje, jako je například vypracování prováděcích a jiných plánů či informativních dokumentů, tvorba specializovaných internetových stránek nebo výměna osvědčených postupů, které mají členským státům pomoci při vyhledávání problémů s prováděním právních předpisů EU ve vlastním právu, při jejich řešení v rané fázi řízení o neplnění povinností a při hledání společných řešení, a zvýšit tak účinnost právních předpisů EU;

11. oceňuje práci Evropské komise a to, že dodržuje zásadu subsidiarity; poukazuje na klíčovou úlohu parlamentů členských států, popřípadě regionálních parlamentů, při kontrole návrhů právních předpisů EU před zahájením legislativní fáze; konstatuje, že stávající formy spolupráce s parlamenty členských států lze zdokonalit; vyjadřuje politování nad stávající strukturou postupu v rámci kontroly subsidiarity, který vede výbory vnitrostátních parlamentů pro záležitosti EU k tomu, že věnují příliš dlouhou dobu technickému a právnímu posuzování, ačkoli musejí dodržet krátké lhůty; navrhuje, aby byly tyto mechanismy přepracovány, tak aby byla zajištěna jejich větší funkčnost a účinnost a aby bylo možné vypracovat političtější přístup ke kontrole subsidiarity v rámci EU; navrhuje, aby byl do kontroly subsidiarity zapojen také Evropský výbor regionů, který zastupuje regionální a místní orgány;

Středa 20. ledna 2021

12. vyjadřuje vážné znepokojení nad tím, že řada členských států stále ještě neuplatňuje čtvrtou a pátou směrnici o boji proti praní peněz; naléhavě vyzývá členské státy, aby tyto směrnice ve svých právních předpisech co nejdříve řádně provedly; s potěšením konstatuje, že Komise přijala sdělení nazvané „Směrem k lepšímu provádění rámce EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu“, které spolu s řadou zpráv může pomoci evropským a vnitrostátním orgánům účinněji řešit problém praní peněz, včetně rizik souvisejících s financováním terorismu;

13. vyjadřuje znepokojení nad důsledky některých programů týkajících se investic a občanství, které v nedávné době přijaly některé členské státy EU; vyzývá Komisi, aby zavedla právní předpisy, které takové praktiky zakážou;

14. odsuzuje nejednotnost a nepřiměřenost evropských právních předpisů pro boj proti přeshraniční organizované trestné činnosti, mj. proti obchodování s drogami nebo obchodování s lidmi; žádá Komisi, aby i nadále sledovala správné provedení rámcového rozhodnutí o boji proti organizované trestné činnosti v právu členských států a využívala přitom pravomocí, které jí byly k prosazování právních předpisů svěřeny Smlouvami; vyzývá Komisi, aby předložila legislativní návrh směrnice vycházející z čl. 83 odst. 1 SFEU, kterým by se přepracovalo rámcové rozhodnutí Rady 2008/841/SVV o boji proti organizované trestné činnosti a v jehož rámci by došlo k aktualizaci definice trestných činů, aby byl kladen větší důraz na přeshraniční povahu zločineckých organizací, na kterou již několikrát upozorňovaly ve svých zprávách příslušné evropské agentury, zejména Europol a Eurojust, mj. aby byly zvýšeny sankce a přidán trestný čin zločinného spolčení, které se v případě mafie vyznačuje zastrasováním, spolčením za účelem úmyslného páčání trestné činnosti a schopností ovlivňovat veřejné orgány; domnívá se, že v této souvislosti by bylo rovněž vhodné přijmout obecné evropské právní předpisy na ochranu osob, které se rozhodnou spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení;

15. poukazuje na význam právních předpisů, které orgánům činným v trestním řízení umožňují účinně zakročit proti nezákonně získanému majetku, čímž se pachatelům trestných činů znemožní profitovat z výnosů z trestné činnosti tím, že je začlení do legální ekonomiky nebo jimi budou financovat jinou trestnou činnost; konstatuje, že evropské právní předpisy jsou v tomto ohledu nedostatečné, a to navzdory tomu, že brzy vstoupí v platnost nařízení (EU) 2018/1805; vítá proto závazek Komise přezkoumat veškeré související právní předpisy týkající se zajišťování a konfiskace nástrojů trestné činnosti v EU a výnosů z této činnosti a analyzovat případnou potřebu dalších společných pravidel, zejména pokud jde o aspekty zajištění výnosů z trestné činnosti a jejich konfiskace i bez pravomocného rozsudku a o správu tohoto majetku;

16. vítá úsilí Komise i nadále sledovat, zda došlo k úplnému provedení směrnic o procesních právech v oblasti svobody, bezpečnosti a práva v rámci evropského prostoru v právu členských států; zdůrazňuje však, že je znepokojen přetrvávajícími obtížemi při provádění směrnice 2012/29/EU, kterou se zavádějí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu⁽⁹⁾; poukazuje na to, že je znepokojen zahájením řízení o neplnění povinností proti různým členským státům za to, že ve svém právu neprovedly směrnici (EU) 2016/800 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení⁽¹⁰⁾;

17. zdůrazňuje, že je potřeba zlepšit právní předpisy EU v oblasti daní, aby byly daňové systémy transparentnější, odpovědnější a účinnější a aby se omezila nekalá soutěž mezi členskými státy a rozšiřování daňových rájů; domnívá se, že v politice EU musí hrát ústřední úlohu spravedlivé zdanění a rozhodný boj proti daňovým podvodům, daňovým únikům, agresivnímu daňovému plánování a praní peněz; vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily konkurenceschopný, spravedlivý a spolehlivý systém zdanění, který by byl vhodný pro digitální éru a nové obchodní modely;

18. vyjadřuje politování nad tím, že se Komise nerozhodla zahájit řízení o neplnění povinností proti těm členským státům, které porušily schengenská pravidla;

19. vyjadřuje se kriticky ohledně toho, že členské státy neplní své závazky týkající se solidarity a rozdělení odpovědnosti při relokaci žadatelů o azyl;

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 1.

Středa 20. ledna 2021

20. naléhavě vyzývá členské státy, aby ve svém vnitrostátním právu provedly evropské právní předpisy v oblasti boje proti závažné trestné činnosti a terorismu; poukazuje zejména na nedostatky v provádění předpisů v právu několika členských států, které Komise zjistila v souvislosti se směrnicí (EU) 2017/541 o boji proti terorismu⁽¹¹⁾; konstatuje, že většina členských států, proti nimž Komise v roce 2019 vedla řízení o neplnění povinností v souvislosti se směrnicí (EU) 2016/681 o jmenné evidenci cestujících (PNR)⁽¹²⁾, mezitím informovala Komisi o tom, že přijaly opatření nutná k úspěšnému provedení této směrnice;

21. vyzývá orgány EU, aby zaručily důsledné uplatňování Listiny ve všech svých rozhodnutích, akcích a politických opatřeních jakožto prostředek k prosazování plurality, nezávislosti a svobody sdělovacích prostředků; je znepokojen stavem sdělovacích prostředků v EU; důrazně odsuzuje všechny praktiky, jejichž cílem je zastrašit novináře nebo jim vyhrožovat; v této souvislosti znovu vyzývá Komisi, aby předložila komplexní návrh legislativního aktu, jehož cílem je stanovit minimální normy proti strategickým soudním žalobám proti účasti veřejnosti v celé EU; vyzývá Komisi, aby přijala opatření, která by zabránila zneužívání soudů k zastrašování nebo poškozování novinářů;

22. odsuzuje rostoucí počet dezinformačních kampaní, jež jsou vedeny s úmyslem uvádět veřejnost v omyl, pokud jde o činnost EU, a jež se zaměřují také na opatření přijatá s cílem zajistit řádné uplatňování práva EU v členských státech; vyzývá Komisi, aby tomuto jevu zabránila, neboť se snaží podkopat demokratický proces a důvěru občanů v demokratické instituce EU; vyzývá Komisi, aby přijala jasné a široké soubor opatření k řešení šíření a dopadu dezinformací na internetu v Evropě a k zajištění ochrany evropských hodnot a demokratických systémů;

23. je znepokojen závažnými nedostatky, pokud jde o uplatňování právních předpisů EU v oblasti životního prostředí a energetiky, zejména pokud jde o nakládání s odpady a jejich likvidaci, energetickou účinnost, ztrátu biologické rozmanitosti, nadměrné využívání přírodních zdrojů a chráněných oblastí, nedostatečné čištění městských odpadních vod a znečišťování ovzduší, které mají závažný dopad na lidské zdraví; se znepokojením konstatuje, že v souvislosti s nesprávným provedením ustanovení směrnice o odpovědnosti za životní prostředí, která má zásadní význam z hlediska správného uplatňování zásady „znečišťovatel platí“ a odpovědnosti za škody na životním prostředí obecně, probíhá 19 řízení o neplnění povinností;

24. konstatuje zejména, že většina členských států stále systematicky porušuje evropské normy týkající se limitních hodnot látek znečišťujících ovzduší; zdůrazňuje, že degradace ekosystémů a ztráta biologické rozmanitosti jsou závažným problémem v celé EU; vyzývá Komisi, aby předložila návrh nového právního předpisu na obnovu ekosystémů, který by vycházel ze stávajících povinností stanovených už ve směrnici o ochraně přírodních stanovišť a v dalších právních předpisech EU a šel i nad rámec těchto povinností; vyzývá Komisi, aby v souladu s prioritami stanovenými ve sdělení „Právo EU: lepší výsledky díky lepšímu uplatňování“ přijala opatření k bezpodmínečnému zajištění rychlého, úplného a správného provedení všech směrnic EU týkajících se životního prostředí v právních předpisech všech členských států;

25. zdůrazňuje, že absence provázaného komplexního souboru kodifikovaných pravidel týkajících se řádné správy, která by platila v celé Unii, brání občanům a podnikům v tom, aby snadno a plně porozuměli svým právům podle práva Unie; zdůrazňuje proto, že kodifikace pravidel řádné správy v podobě nařízení stanovujícího různé aspekty správních postupů – včetně oznámení, závazných časových lhůt, práva být vyslechnut a práva každého člověka na přístup ke svému spisu – by měla z hlediska posílení práv občanů a zvýšení transparentnosti zásadní význam; domnívá se, že toto nařízení by zvýšilo účinnost, účelnost a kapacitu veřejné správy a veřejných služeb, a v tomto ohledu by reagovalo na potřeby investic a reforem v celé Evropské unii;

26. znovu vyzývá k přijetí nařízení o otevřené účinné a nezávislé správě EU podle článku 298 SFEU, a konstatuje, že v návaznosti na tento požadavek nepředložila Komise žádné návrhy; znovu proto vyzývá Komisi, aby předložila legislativní návrh týkající se evropského správního práva procesního a zohlednila přitom kroky, které Parlament v této oblasti dosud učinil;

27. poukazuje zejména na nedostatečné provádění právních předpisů EU v oblasti svobody, bezpečnosti a práva v právu členských států a na jejich nedostatečné uplatňování a monitorování navzdory tomu, že pokud jde o tyto návrhy, poukazuje během legislativního procesu Komise a Rada na jejich značnou naléhavost; vyzývá Komisi a orgány členských států, aby uplatňování práva EU v této oblasti aktivně a komplexně sledovaly a prosazovaly;

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 88, 31.3.2017, s. 6.

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 132.

Středa 20. ledna 2021

28. uznává, že aby bylo zajištěno správné uplatňování práva EU a řádné fungování vnitřního trhu, musejí být občané a podnikatelé informováni o otázkách vyplývajících z každodenního uplatňování práva EU; vyzývá k prohloubení spolupráce v této oblasti, mimo jiné i prostřednictvím systému SOLVIT;

29. vyjadřuje politování nad přetrvávající nejednotností mezi členskými státy, pokud jde o účinné uplatňování právních předpisů zaměřených na budování sociální a inkluzivní Unie a o boj proti všem formám diskriminace ohrožených skupin obyvatel; je znepokojen závažnými nedostatky a prodlevou při uplatňování práva EU, které spadá do oblasti evropského pilíře sociálních práv, zejména pokud jde o uplatňování právní úpravy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a to počínaje směrnicí o pracovní době⁽¹³⁾ až po právní předpisy o rovném zacházení a mzdách pro ženy a muže; poukazuje na široký výklad v rozsudcích Soudního dvora EU, pokud jde o pojem stejná odměna za stejnou práci, a vyzývá Komisi, aby se více zasadila o boj proti diskriminaci a rozdílům v odměňování žen a mužů na evropské úrovni;

30. vyzývá Komisi, aby zajistila, že pandemie onemocnění COVID-19 nebude členskými státy využívána jako záminka k nesprávnému uplatňování právních předpisů EU a že jakékoli zpoždění při provádění směrnic v právním řádu členských států bude řádně odůvodněno;

31. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, Výboru regionů, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a parlamentům členských států.

⁽¹³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby (Úř. věst. L 299, 18.11.2003, s. 9),

Středa 20. ledna 2021

P9_TA(2021)0012

Provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2020

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky – výroční zpráva za rok 2020 (2020/2206(INI))

(2021/C 456/07)

Evropský parlament,

- s ohledem na výroční zprávu Rady Evropskému parlamentu o společné zahraniční a bezpečnostní politice,
- s ohledem na hlavu V Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouvy o EU“),
- s ohledem na Chartu Organizace spojených národů a Helsinský závěrečný akt Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) z roku 1975,
- s ohledem na prohlášení vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, místopředsedkyně Komise o politické odpovědnosti ⁽¹⁾,
- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN nazvanou „Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030“ ze dne 25. září 2015,
- s ohledem na závěry Rady o integrovaném přístupu k vnějším konfliktům a krizím ze dne 22. ledna 2018,
- s ohledem na třetí zprávu skupiny významných mezinárodních a regionálních odborníků OSN pro Jemen nazvanou „Jemen: pandemie beztržnosti v trpící zemi“, která zahrnuje období od července 2019 do června 2020,
- s ohledem na globální strategii zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie ze dne 28. června 2016,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 8. dubna 2020 o globální reakci EU na onemocnění COVID-19 (JOIN(2020)0011),
- s ohledem na své usnesení ze dne 23. října 2020 o rovnosti žen a mužů v zahraniční a bezpečnostní politice EU ⁽²⁾,
- s ohledem na doporučení Evropského parlamentu Radě, Komisi a místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 13. března 2019 ohledně rozsahu a mandátu zvláštních zástupců EU ⁽³⁾,
- s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1325 (2000) o ženách, míru a bezpečnosti,
- s ohledem na Evropský program pro bezpečnost na období 2015–2020,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 10. června 2020 nazvané „Boj proti dezinformacím o onemocnění COVID-19 – pravda a mýty“ (JOIN(2020)0008),
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2020 o koordinovaných opatřeních EU v boji proti pandemii onemocnění COVID-19 a jejím následkům ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 210, 3.8.2010, s. 1.

⁽²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0286.

⁽³⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0172.

⁽⁴⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0054.

Středa 20. ledna 2021

- s ohledem na závěry Rady o bezpečnosti a obraně ze dne 17. června 2020,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 9. září 2020 nazvané „Zpráva o strategickém výhledu 2020 – Zmapování cesty k odolnější Evropě“,
 - s ohledem na závěry Rady ze dne 18. června 2019, 15. července 2019, 14. října 2019 a 12. prosince 2019, prohlášení ministrů zahraničních věcí EU ze dne 15. května 2020 a závěry Evropské rady ze dne 20. června 2019, 17. října 2019 a 1. října 2020 o protiprávních činnostech Turecka ve východním Středomoří a závěry Rady ze dne 14. října 2019 o severovýchodní Sýrii,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. dubna 2020 nazvané „Podpora západního Balkánu v boji s pandemií onemocnění COVID-19 a při obnově po ní. Příspěvek Komise před setkáním vedoucích představitelů EU a zemí západního Balkánu dne 6. května 2020“ (COM(2020)0315),
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0266/2020),
- A. vzhledem k tomu, že Parlament má povinnost a odpovědnost vykonávat svůj demokratický dohled nad společnou zahraniční a bezpečnostní politikou (SZBP) a společnou bezpečnostní a obrannou politikou (SBOP) a že k úplnému plnění této úlohy by měl transparentním a včasným způsobem získávat nezbytné informace a účinné prostředky, a to i v souvislosti se všemi programy pro obranný průmysl;
- B. vzhledem k tomu, že SZBP EU usiluje o zajištění bezpečnosti a stability a současně šíří evropské hodnoty svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv;
- C. vzhledem k tomu, že svět čelí situaci agresivní geopolitické soutěže, která vyžaduje rychlé a vhodné mechanismy a schopnosti reakce v oblasti zahraniční politiky;
- D. vzhledem k tomu, že je potřeba silnější, ambicióznější, důvěryhodnější a jednotná společná zahraniční politika, jež se stala nutností, neboť EU čelí mnoha geopolitickým výzvám v širším regionu, které přímo či nepřímo ovlivňují všechny její členské státy a její občany;
- E. vzhledem k tomu, že EU v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky nedosahuje svého potenciálu z důvodu nedostatečné jednoty mezi členskými státy;
- F. vzhledem k tomu, že žádný členský stát EU není schopen sám řešit žádné globální výzvy, kterým Evropa v současnosti čelí; vzhledem k tomu, že ambiciózní a účinná SZBP musí být podpořena odpovídajícími finančními zdroji a zlepšenými mechanismy rozhodování;
- G. vzhledem k tomu, že v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19 se demokracie, právní stát, lidská práva a základní svobody v mnoha částech světa zhoršily a narůstá počet dezinformačních kampaní a kybernetických útoků ze zemí mimo EU vzhledem k tomu, že spíše než mnohostranná spolupráce v souladu s mezinárodním řádem založeným na pravidlech vzrostly izolacionistické, jednostranné a antiglobalistické tendence a systémová rivalita;
- H. vzhledem k tomu, že výzvy, jako je oživení populismu a autoritářství, rostoucí neochota respektovat mezinárodní právo, lidská práva a právní stát a útoky na liberální demokracii a multilateralismus v kombinaci s konkurencí mezi velmocemi, která se proměnila v rivalitu, zejména mezi USA a Čínou, představují skutečnou hrozbu pro mezinárodní bezpečnost a hodnoty, zájmy a vliv EU, již hrozí, že nebude zapojena do rozhodování a tato konkurence ji bude značně znevýhodňovat;
- I. vzhledem k tomu, že evropská politika sousedství je klíčovým nástrojem, pokud jde o východní a jižní sousedy EU;
- J. vzhledem k tomu, že nestabilita a nepředvídatelnost na hranicích Unie a v jejich bezprostředním sousedství představují přímou hrozbu pro bezpečnost Unie a jejích členských států; vzhledem k tomu, že pandemie onemocnění COVID-19 může vést ke zhoršení mezinárodní bezpečnostní situace; vzhledem k tomu, že vážné hospodářské a sociální důsledky této pandemie budou mít vážný dopad na současnou míru chudoby a nerovnosti na celém světě, a vzhledem k tomu, že proto mohou vést k akutním sociálním nepokojům a vážným protestům, které se v mnoha nestabilních zemích mohou stát novou příčinou nestability; vzhledem k tomu, že mnohé z hrozeb, které se objevily v předchozích letech, včetně

Středa 20. ledna 2021

kybernetických útoků, změny klimatu a pandemií, se nyní proměnily ve skutečnost a mají čím dál závažnější dopady na různé aspekty lidského života, jakož i na možnosti rozvoje, světový geopolitický řád a stabilitu;

- K. vzhledem k tomu, že využívání informací o celosvětovém stavu moří má zásadní význam pro zajištění strategického monitorování, umožnění analýzy rizik a včasného varování EU a jejích členských států a posílení poskytování informací na podporu civilních a vojenských námořních bezpečnostních operací;
- L. vzhledem k tomu, že boj proti terorismu má v Evropském programu pro bezpečnost na období 2015–2020 vysokou prioritu;
- M. vzhledem k tomu, že pandemie onemocnění COVID-19 zdůraznila zranitelnost EU vůči autoritářským režimům, křehkost tradičních vnějších spojení EU a potřebu Unie zajistit, že její zahraniční politika bude v souladu s jejími základními hodnotami; vzhledem k tomu, že to EU tedy podněcuje, aby přehodnotila své vnější vztahy a založila je na zásadách solidarity a multilateralismu; vzhledem k tomu, že pandemie onemocnění COVID-19 a její dalekosáhlé důsledky postihují obzvláště těžce nejzranitelnější osoby, zejména v regionech se slabšími zdravotními a sociálními systémy;
- N. vzhledem k tomu, že v posledních letech se objevily nové, vícerozměrné výzvy, mezi něž patří šíření zbraní hromadného ničení, zpochybňování dohod o nešíření zbraní, zhoršení regionálních konfliktů, které vede k vysídlování obyvatelstva, soutěž o přírodní zdroje, energetická závislost, změna klimatu, konsolidace nefungujících států, terorismus, nadnárodní organizovaný zločin, kybernetické útoky a dezinformační kampaně;
- O. vzhledem k tomu, že s ohledem na zhroucení důležitých dohod o kontrole zbraní a odzbrojení a na rychlý vývoj technologií nových zbraní by se v zájmu ochrany občanů EU a mezinárodní stability a bezpečnosti mělo stát hlavním tématem SZBP odzbrojení a kontrola a nešíření zbraní; vzhledem k tomu, že společný postoj 2008/944/SZBP musí být aktualizován, aby mohla být důsledně uplatňována příslušná kritéria;

Zajištění postavení EU jako vyhledávaného partnera v měnícím se geopolitickém uspořádání

1. zdůrazňuje, že pandemie onemocnění COVID-19 je varovným signálem, že je zapotřebí silnější, nezávislejší, jednotnější a asertivnější zahraniční a bezpečnostní politiky, aby si Unie posílila vedoucí úlohu na mezinárodní scéně, a byla tak schopna obhájit a rozvinout mezinárodní pořádek založený na pravidlech, který zaručí multilateralismus, demokracii a lidská práva, a důrazněji prosazovat své hodnoty a zájmy na celém světě; zdůrazňuje, že za tímto účelem musí EU nejprve úspěšně pomáhat svým partnerům ve svém bezprostředním sousedství;
2. prosazuje a obhájí úlohu EU jako spolehlivého globálního partnera, preferovaného vyhledávaného partnera pro třetí strany, zásadového, ale nikoli dogmatického, poctivého zprostředkovatele, referenčního aktéra při řešení konfliktů a mediaci, který prosazuje diplomacii a dialog jakožto upřednostňovaný způsob, a hraje tak konstruktivní úlohu v globálních konfliktech, jako hlavního propagátora udržitelného rozvoje a hlavního přispěvatele do mnohostranného rámce, ale také jako globálního aktéra, který je v případě potřeby připraven jednat samostatně a rozhodně na obranu hodnot a zájmů EU a který přebírá odpovědnost tím, že zajišťuje vlastní bezpečnost a prosazuje mezinárodní mír a stabilitu, a to na základě zásad a hodnot zakotvených v Chartě OSN a v mezinárodním právu a dodržování mezinárodního řádu založeného na pravidlech; zastává názor, že je zapotřebí kreativity, proaktivnějšího přístupu a větší jednoty a solidarity mezi členskými státy, jakož i závazku a zdrojů členských států s cílem zvýšit vliv EU na celosvětové úrovni a propagovat její pozitivní model síly a její odpovědnou úlohu v globálním řízení a umožnit jí převzít svou strategickou odpovědnost ve svém bezprostředním sousedství;
3. zdůrazňuje, že rostoucí nestabilita ve světě, narůstající konfrontační prostředí, eroze multilateralismu a vzestup autoritářství, stejně jako komplexní globální výzvy, zejména rostoucí napětí vyznačující se přetrváváním a někdy i opětovným zahajováním ozbrojených konfliktů, mimo jiné na východních a jižních hranicích evropského kontinentu, terorismus, změna klimatu a rostoucí ohrožení přírodních zdrojů, nekontrolované migrační toky, zdravotní rizika, hybridní hrozby, jako jsou dezinformační kampaně, aktivní opatření a kybernetické útoky, by měly vést EU k budování strategické nezávislosti a posílení spolupráce se svými spojenci; zdůrazňuje, že je třeba, aby Unie navázala v tomto ohledu strategičtější spolupráci se třetími zeměmi na základě důvěry a vzájemného prospěchu a vybudovala spojení s podobně smýšlejícími demokraciemi, a to i s jižní polokoulí, a v případě potřeby i ad hoc koalice s dalšími podobně smýšlejícími partnery;

Středa 20. ledna 2021

4. v tomto ohledu zdůrazňuje, že Unie musí úzce spolupracovat s klíčovými partnery na celém světě a hrát aktivní úlohu při obraně institucí, které mají zásadní význam pro mezinárodní právo a mnohostranný systém; trvá na tom, že je důležité posílit partnerství EU s OSN a NATO a prohloubit spolupráci s organizacemi, jako je Rada Evropy, OBSE, Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN), Africká unie, Organizace amerických států (OAS), Liga arabských států, Společenství latinskoamerických a karibských států (CELAC) a Mercosur; vyzývá k posílení spolupráce a koordinace mezi EU s NATO, sdílení znalostí a zdrojů a zamezení zdvojování činností s cílem přijmout společný doplňkový přístup k současným a budoucím bezpečnostním výzvám na regionální a celosvětové úrovni a rovněž ke konfliktním situacím, zdravotním krizím, asymetrickým a hybridním hrozbám, kybernetickým útokům a dezinformacím; zdůrazňuje význam Mezinárodního trestního soudu (MTS) při vyšetřování zločinů proti lidskosti a obhajobě jejich obětí a vítá silnou podporu, kterou Unie tomuto soudu, který byl v nedávné době vystaven tlaku a útokům, vyslovila;

5. vyjadřuje znepokojení nad bezprecedentním rozsahem dezinformačních a propagačních kampaní sponzorovaných státními i jinými subjekty, které mají devastující dopad na společnosti, a to i v evropském sousedství, a zejména na západním Balkáně; odsuzuje manipulaci informací a jejich přizpůsobování k válečným účelům, kterých se mimo jiné dopouští státní subjekty, subjekty na nižší než státní úrovni a nestátní subjekty se zlými úmysly a platformy a organizace využívané autoritářskými třetími zeměmi, které přímo nebo nepřímo financují a ovlivňují evropské politické strany a aktéry; vítá tolik potřebnou reakci orgánů EU na tuto novou výzvu, jako je zřízení nového zvláštního výboru Parlamentu, který se zabývá zahraničním vměšováním do demokratických procesů v EU, včetně dezinformací, a přijetí rozhodnutí Rady týkajícího se restriktivních opatření proti kybernetickým útokům ohrožujícím Unii a její členské státy⁽²⁾; zdůrazňuje potřebu reakce, která neomezuje základní práva a svobody; poukazuje na význam účinné strategické komunikace EU a vítá posílení skupiny Stratcom v rámci Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) a její snahy o identifikaci a potlačení dezinformačních kampaní; zdůrazňuje, že je třeba, aby EU více posílila své kapacity nutné k tomu, aby byla schopna aktivně bojovat proti falešným zprávám a dezinformacím, které ohrožují demokracii, a zlepšit svou bezpečnost s cílem lépe chránit své informační a komunikační sítě; vyzývá EU, aby se stala průkopníkem při prosazování kolektivního rámce sebeobrany a spolupráce proti hybridním hrozbám a škodlivému vlivu autoritářských režimů, zejména v souvislosti s demokratickým řízením a soukromými podniky na celosvětové úrovni; zdůrazňuje proto, že EU musí posílit svá spojení s dalšími celosvětovými demokratickými aktéry s cílem bojovat proti těmto hrozbám na celosvětové úrovni, mimo jiné prostřednictvím reformovaných a odolnějších mnohostranných institucí;

6. trvá na tom, že hlavní zásadou zahraniční a bezpečnostní politiky EU musí být podpora cílů článku 21 Smlouvy o EU, jako jsou demokracie, lidská důstojnost, lidská práva a základní svobody, včetně svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení, ochrana všech menšin a náboženských komunit, včetně křesťanů, židů, muslimů, nevěřících a dalších skupin, a prosazování rovnosti žen a mužů; vítá v tomto ohledu nedávné rozhodnutí Komise prodloužit mandát zvláštního vyslance pro prosazování svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení mimo EU, avšak naléhavě vyzývá k tomu, aby byl jmenován co nejdříve; vyzývá delegace EU, aby pozorně sledovaly globální situaci v oblasti lidských práv, určily trendy a podporovaly občany a organizace občanské společnosti v jejich úsilí o zvrácení negativního trendu v oblasti lidských práv na celém světě; zdůrazňuje, že zahraniční a bezpečnostní politika EU je účinnější, pokud se s jejími ekonomickými a politickými pobídkami pojí určité podmínky; v této souvislosti připomíná, že by Komise měla sledovat situaci v oblasti lidských práv ve třetích zemích, které jsou osvobozeny od vízové povinnosti, a pravidelně o tom podávat zprávy Parlamentu a že v případě porušení předpisů v dotyčné zemi by měla pozastavit platnost tohoto osvobození; vyzývá Komisi a Radu, aby posílily programy Unie na podporu demokracie na celosvětové úrovni tím, že budou prosazovat prodemokratické procesy zdola nahoru a budovat institucionální odolnost a podporovat činnost evropských politických nadací při posilování demokratických procesů; připomíná svou výzvu k provedení reformy a přezkumu zvláštních zástupců a zvláštních vyslanců EU, kterou vyjádřil ve svém doporučení ze dne 13. března 2019;

7. zdůrazňuje, že EU by se měla zabývat základními příčinami migrace, jako je chudoba, nedostatečné zabezpečení dodávek jídla a potravin, nezaměstnanost, nestabilita a nedostatečná bezpečnost ve třetích zemích, z nichž hromadně přicházejí nelegální migranti; zdůrazňuje, že je třeba se zaměřit i na pomoc při rozvoji stabilních institucí, a podpořit tak udržitelný společenský rozvoj v těchto státech;

⁽²⁾ Rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/797 ze dne 17. května 2019, o omezujících opatřeních proti kybernetickým útokům ohrožujícím Unii nebo její členské státy (Úř. věst. L 129 I, 17.5.2019, s. 13).

Středa 20. ledna 2021

Nová úroveň ambicí pro SZBP: strategické regionální přístupy založené na silnější politické vůli

8. připomíná, že žádný členský stát EU sám o sobě nemá dostatečné schopnosti a zdroje pro účinné řešení současných mezinárodních výzev; domnívá se, že v této souvislosti potřebuje EU především silnější a skutečnou politickou vůli ze strany členských států EU společně se dohodnout na cílech zahraniční politiky EU, jako je předcházení konfliktům a mírové dohody, prosazovat je a bojovat proti snahám třetích zemí o oslabení a rozdělení EU, včetně podkopání evropských hodnot; zdůrazňuje, že pouze silná a jednotná Evropská unie se zavedenou zahraniční, bezpečnostní a obrannou politikou, jejíž členské státy podporují místopředsedu, vysokého představitele při provádění odsouhlasených cílů, bude schopná hrát silnou úlohu v novém geopolitickém prostředí; vyzývá orgány EU a členské státy, aby v zájmu podpory soudržné a inkluzivní celosvětové reakce na pandemii koordinovaly veškerá opatření v reakci na krizi způsobenou onemocněním COVID-19 mezi sebou navzájem i s mezinárodními partnery, a vítá v tomto ohledu přístup týmu Evropa;

9. opakuje svou výzvu k revizi globální strategie EU s cílem vyvodit poučení z nové geopolitické dynamiky, současných hrozeb včetně pandemie onemocnění COVID-19 a očekávaných nadcházejících výzev a přehodnotit cíle a prostředky SZBP; zdůrazňuje, že kromě toho, že EU musí dále rozvíjet spolupráci s mezinárodními partnery a spojenci, je třeba, aby zároveň zrychlila rozhodování v oblasti zahraničních věcí a svou schopnost spolupracovat s podobně smýšlejícími partnery a současně posilovat multilateralismus a své strategické schopnosti jednat, v případě potřeby i samostatně; zdůrazňuje, že EU je odpovědná za budování své strategické autonomie, pokud jde o společné otázky v oblasti diplomacie, bezpečnosti a obrany, jakož i hospodářské, zdravotní a obchodní záležitosti, aby mohla řešit mnohé společné problémy a bránit své zájmy, normy a hodnoty ve světě po pandemii; zdůrazňuje proto, že je třeba, aby si evropské země zachovaly schopnost samostatně rozhodovat a jednat; naléhavě vyzývá členské státy, aby urychleně provedly a uplatňovaly nové nařízení s cílem zavést mechanismy prověřování zahraničních investic v kritických odvětvích; vybízí členské státy EU, aby vytvořily nové fórum pro mnohostrannou spolupráci, které by vycházelo z odkazu Koordinačního výboru pro mnohostrannou strategickou kontrolu vývozu a monitorovalo a kontrolovalo vývoz technologií, obchodní toky a citlivé investice do problematických zemí;

10. zastává názor, že při kombinování a integraci všech aspektů tvrdé a měkké síly vnější činnosti EU k dosažení cílů SZBP stále existuje značný nevyužitý potenciál; připomíná v této souvislosti, že diplomacie Evropského parlamentu s vlastními výraznými a doplňkovými nástroji a kanály představuje důležitý pilíř zahraniční politiky EU; je přesvědčen, že by Evropský parlament měl být proto uznán za nedílnou součást koncepce „tým Evropa“, kterou prosazuje Komise a ESVC; v této souvislosti zdůrazňuje význam úlohy Parlamentu při mediaci a demokratické podpoře, jakož i cenný přínos parlamentních shromáždění pro vnější činnost Evropy, a to i v otázkách bezpečnosti a obrany, a také to, že je třeba jejich činnost podporovat a zajistit její řádný průběh; vyzývá zejména místopředsedu, vysokého představitele a předsedy Komise a Rady, aby Parlament průběžně informovali a zapojovali do vnější činnosti EU;

11. domnívá se, že ambice mít v EU silnou, nezávislou a plně rozvinutou zahraniční a bezpečnostní politiku vyžaduje rovněž existenci diplomatického orgánu se stejnými znaky, který by byl od samého počátku zřízen jako výhradně evropský orgán; v této souvislosti podporuje pokrok na cestě ke zřízení evropské diplomatické akademie, jejímž úkolem bude vytvořit nezávislý systém výběru a odborné přípravy budoucích diplomatů EU v rámci skutečné evropské diplomatické kariéry;

12. zdůrazňuje, že ustanovení Smlouvy o EU týkající se konzultací a poskytování informací Parlamentu v oblasti SZBP by se měla promítnout do jasných pravidel pro sdílení příslušných dokumentů, včetně návrhů strategií, transparentně a včas; poukazuje na to, že je třeba podstatně zlepšit způsob, jakým Komise a ESVC v současné době předávají Parlamentu citlivé nebo důvěrné informace; dále vyzývá k přezkumu toho, jak by bylo možné zlepšit kvalitu, rozsah a formát schůzí výborů a dialogu s ESVC a Komisí; domnívá se, že „prohlášení o politické odpovědnosti“ z roku 2010 již není vhodným základem pro vztahy mezi Parlamentem a místopředsedou Komise, vysokým představitelem a mělo by být nahrazeno interinstitucionální dohodou s cílem posílit práva Parlamentu na výkon demokratické kontroly v souladu se Smlouvami; dále připomíná, že požádal o přezkum rozhodnutí Rady o zřízení ESVC;

13. vyslovuje politování nad nedostatečným pokrokem ve zlepšování rozhodovacího procesu v otázkách SZBP, což má dopad na účinnost, rychlost a důvěryhodnost činnosti a rozhodování EU na mezinárodní scéně; vyzývá členské státy, aby urychleně zahájily rozpravu o možnosti posunu od jednomyslného rozhodování k hlasování kvalifikovanou většinou, přinejmenším ve vybraných oblastech SZBP, jako jsou rozhodnutí v otázkách lidských práv a sankcí, jako konkrétní způsob posílení vlivu EU na globální scéně;

Středa 20. ledna 2021

14. vítá přijetí nového globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv (unijní obdoby Magnitského zákona), který umožňuje, aby EU ukládala cílené sankce osobám odpovědným za závažné porušování lidských práv a jejich zneužívání na celém světě; doporučuje, aby byla působnost režimu sankcí v budoucnosti rozšířena tak, aby zahrnoval i případy korupce;

15. požaduje revizi seznamů zařízení, jejichž vývoz do třetích zemí je zakázán, aby se zabránilo situacím, kdy členské státy poskytují nástroje financované z prostředků EU, které se nakonec použijí k útlaku občanů;

16. podporuje celounijní diskusi o zvážení nových formátů spolupráce, jako je Evropská bezpečnostní rada, jelikož je nejvyšší čas formálně zřídit účinné formáty a instituce s cílem zlepšit soudržnost a vliv zahraniční a bezpečnostní politiky EU; je přesvědčen, že o této myšlence by mělo být diskutováno v rámci Konference o budoucnosti Evropy, a rovněž připomíná svou výzvu ke zřízení Rady ministrů obrany;

17. zdůrazňuje skutečnost, že se EU zavázala k posílení úlohy OSN na mezinárodní scéně, a zdůrazňuje proto, že je třeba reformovat systém OSN a posílit soudržnost činností všech jejích agentur, organizací a programů s cílem zajistit dosažení cílů Agendy 2030 pro udržitelný rozvoj; znovu vyzývá členské státy, aby podpořily reformy složení a fungování Rady bezpečnosti s cílem učinit ji efektivnější a operativnější, zásadní pro zajištění světového míru, s agendou, která jde nad rámec vojenské bezpečnosti a zahrnuje pohyb uprchlíků a vysídlených osob, zajišťování potravin, změnu klimatu a boj proti pandemiím;

18. zdůrazňuje zásadní význam EU při podpoře probíhajících demokratických a volebních procesů a při zajišťování jejich transparentnosti a legitimacy;

19. uznává, že stabilita, bezpečnost, mír a prosperita zemí západního Balkánu a východního a jižního sousedství mají přímý dopad na stabilitu a bezpečnost samotné Unie a jejích členských států, stejně jako na její pověst coby geopolitického globálního aktéra; zdůrazňuje, že Evropská unie je největším obchodním partnerem a investorem v zemích západního Balkánu a Východního partnerství; požaduje, aby EU převzala strategickou odpovědnost v sousedství EU a hrála včasnější, aktivnější, jednotnější a účinnější úlohu při mediaci a mírovém řešení probíhajícího napětí a konfliktů a při předcházení možným budoucím konfliktům v sousedství; je přesvědčen, že toho lze docílit upřednostňováním úsilí při preventivním budování míru, včetně preventivní diplomacie a mechanismů včasného varování, posílením dvoustranné spolupráce a podporou demokratických sil a právního státu, vytvořením pozitivních pobídek pro sociálně-hospodářskou stabilizaci a rozvoj a budováním odolnosti společností, na což je třeba vyčlenit dostatečné rozpočtové zdroje; znovu potvrzuje svou silnou podporu normandskému formátu, berlínské konferenci o Libyi a Minské skupině;

20. připomíná, že rozšíření považuje za klíčovou transformační politiku EU, a vítá revidovanou metodologii Komise a její silnější důraz na politickou povahu procesu rozšíření; podporuje evropskou perspektivu pro země západního Balkánu a vítá opětovné potvrzení jednoznačné podpory členských států EU této perspektivě, jak je uvedeno v Záhřebském prohlášení ze dne 6. května 2020, jakož i rozhodnutí zahájit přístupová jednání s Albánií a Severní Makedonií; vyzývá Radu a Komisi, aby s těmito dvěma zeměmi zahájily neprodleně mezivládní konference a aby proces přistoupení celkově urychlily, protože země západního Balkánu jsou geograficky, historicky a kulturně součástí Evropy; naléhavě vyzývá především Bulharsko, aby se přestalo stavět proti zahájení mezivládní konference se Severní Makedonií; zdůrazňuje, že integrace těchto zemí do EU má zásadní význam pro stabilitu a bezpečnost kontinentu jako celku, jakož i pro vliv EU v dotyčném regionu i v jiných částech světa; zdůrazňuje, že by přístupový proces měl přinést udržitelnou demokratickou, hospodářskou a ekologickou transformaci a sociální konvergenci a zajistil dobré sousedské vztahy a regionální spolupráci; připomíná, že proces rozšíření je založen na zásluhách a vychází z přísné a spravedlivé podmíněnosti v souladu s uplatňováním kodaňských kritérií; připomíná, že přijetí reforem musí být na místě hmatatelné, a zdůrazňuje, že je třeba poskytnout jasné, transparentní a konzistentní přístupová kritéria, stejně jako pokračující politickou, finanční (IPA III) a technickou podporu během celého procesu, a zlepšit měření pokroku v praxi; zdůrazňuje, že by se kandidátské a potenciální kandidátské země měly připojit k příslušným prohlášením místopředsedy, vysokého představitele jménem EU a rozhodnutím Rady v souvislosti se SZBP;

21. vítá výsledky summitu EU se zeměmi Východního partnerství a doufá, že se těchto šest zemí skutečně zaváže k reformním procesům nezbytným pro budování demokratičtějších, úspěšnějších, spravedlivějších a stabilnějších společností, které se více přiblíží základním hodnotám a zásadám; zdůrazňuje, že spolupráce se zeměmi Východního partnerství a dalšími zeměmi sousedícími s EU by měla vzhledem k zásadnímu zájmu EU na rozvoji a demokratizaci těchto

Středa 20. ledna 2021

zemí být pro SZBP prioritou; vyzývá Komisi a ESVČ, aby nadále posilovaly hospodářské vazby a vazby na základě propojitelnosti a využívaly obchodních dohod a dohod o přidružení, přístupu na jednotný trh a intenzivnějších mezilidských kontaktů, mj. prostřednictvím usnadnění udělování a liberalizace víz, jsou-li splněny všechny požadavky; zdůrazňuje, že výše uvedené skutečnosti by mohly sloužit jako pobídky k posilování demokratických reforem a přijímání pravidel a norem EU; vyzývá EU, aby zachovala individualizovanou diferenciaci v zemích Východního partnerství založenou na zásadě „více za více“ a „méně za méně“; uznává jedinečné zkušenosti a odborné znalosti zemí Východního partnerství, včetně jejich příspěvku k misím, bojovým uskupením a operacím společné bezpečnosti a obranné politiky EU (SBOP), a vyzývá k prohloubení spolupráce mezi EU a Východním partnerstvím v obranných politikách souvisejících s EU;

22. podporuje požadavky běloruského lidu na svobodu, demokracii a důstojnost a na uspořádání nových, svobodných a spravedlivých prezidentských voleb; uznává důležitou úlohu koordinační rady jakožto zástupce protestujících běloruských občanů; důrazně odsuzuje násilný zákrok proti pokojným demonstrantům a vítá přijetí sankcí proti Lukašenkovi režimu i proti samotnému Alexandru Lukašenkovi a opakuje svůj postoj, že neuznává výsledky zfalšovaných prezidentských voleb, které se konaly dne 9. srpna 2020; žádá EU, aby důkladně přezkoumala své vztahy mezi EU a Běloruskem s ohledem na to, že tento režim nedodržuje své vlastní závazky vyplývající z mezinárodního práva a dohod s EU, a aby vytvořila pobídky pro sociálně-hospodářskou stabilizaci, rozvoj a podporu demokratickým silám;

23. zdůrazňuje význam závazku EU podporovat svrchovanost, nezávislost a územní celistvost svých partnerů v rámci mezinárodně uznávaných hranic; je znepokojen rozšiřováním oblastí otevřených konfliktů v nejbližším sousedství EU, jakož i zmrazenými konflikty a pokračující faktickou okupací území svrchovaných států ze strany Ruské federace; připomíná, že odsuzuje agresivní ruskou politiku vůči Ukrajině, jeho negativní úlohu v několika zmrazených konfliktech a nátlak, který vyvíjí na některé své nejbližší sousedy z EU, jakož i porušování práv krymských Tatarů, blokádu Azovského moře, pokračující zabírání ukrajinských plynových polí v Černém moři a porušování územní celistvosti Gruzie a Moldavska, kterých se Rusko dopouští; je i nadále plně odhodlaný uplatňovat politiku neuznání nezákonné anexy Krymu; vyzývá Rusko, aby převzalo svou odpovědnost, využilo svého vlivu na separatisty podporované Ruskem a plně plnilo své závazky vyplývající z minských dohod; vyzývá EU, aby zintenzivnila svou činnost při mírovém řešení tzv. zmrazených konfliktů, mimo jiné prostřednictvím dialogu se zúčastněnými třetími zeměmi, aby aktivně prosazovala řešení na základě norem a zásad mezinárodního práva, Charty OSN a Helsinského závěrečného aktu OBSE z roku 1975 a aby zvýšila podporu pro civilisty postižené konflikty, vnitřně vysídlené osoby a uprchlíky; požaduje také, aby Ruská federace ukončila okupaci gruzínských oblastí Abcházie a Cchingvali/Jižní Osetie a aby zastavila faktickou integraci obou oblastí do ruské správy;

24. bere na vědomí dohodu o úplném příměří v Náhorním Karabachu a jeho blízkosti, kterou Arménie, Ázerbájdžán a Rusko podepsaly dne 9. listopadu 2020; doufá, že tato dohoda přispěje k záchraně životů civilistů i vojenského personálu a otevře lepší vyhlídky pro mírové řešení tohoto krvavého konfliktu; vyjadřuje politování nad tím, že změny současného stavu byly provedeny za použití vojenské síly a nikoli na základě mírových jednání; důrazně odsuzuje zabíjení civilistů a ničení civilních zařízení a míst konání bohoslužeb, stejně jako údajné používání kazetové munice v konfliktu; naléhavě vyzývá Arménii i Ázerbájdžán, aby bez dalšího odkladu ratifikovaly Úmluvu o kazetové munici, která komplexně zakazuje její používání; zdůrazňuje, že je třeba nalézt trvalé řešení a že proces dosažení míru a určení budoucího právního statusu regionu by měl být veden spolupředsedy Minské skupiny a založen na hlavních zásadách této skupiny; zdůrazňuje, že je naléhavě třeba zajistit, aby se humanitární pomoc dostala k těm, kteří ji potřebují, aby byla zajištěna bezpečnost arménské populace a ochráněno její kulturní dědictví v Náhorním Karabachu a aby bylo vnitřně vysídleným osobám a uprchlíkům umožněno vrátit se do svých bývalých domovů; žádá o řádné prošetření obvinění z válečných zločinů a o to, aby byly odpovědné osoby postaveny před soud; žádá, aby EU byla smysluplněji zapojena do řešení konfliktu a nenechávala osud regionu v rukou jiných mocností;

25. vítá připravované společné sdělení Komise a vysokého představitele o obnoveném partnerství se zeměmi jižního sousedství; vyzývá EU, aby ve svých politikách vztahujících se k tomuto regionu uznala specifika každé ze zemí jižního Středomoří; vyzývá EU, aby posílila spolupráci s regionálními aktéry, jako je Liga arabských států, Africká unie a Unie pro Středomoří, a aby aktivně podporovala meziregionální spolupráci mezi zeměmi jižního sousedství jako nepostradatelný nástroj bezpečnosti a udržitelného hospodářského rozvoje; zdůrazňuje potřebu posílit vztahy Unie se zeměmi severní Afriky; vyjadřuje politování nad skutečností, že 25 let od zahájení tzv. barcelonského procesu stále ještě nebyl vytvořen prostor sdílené prosperity, stability a svobody se středomořskými zeměmi jižního sousedství; plně podporuje berlínský proces a vítá všechny iniciativy OSN, jejichž cílem je nalézt pro krizi v Libyi komplexní politické řešení;

Středa 20. ledna 2021

26. zdůrazňuje, že EU by měla věnovat více pozornosti konfliktu v Sýrii a usilovat o potrestání představitelů syrského režimu a jeho spojenců, zejména Ruska a Íránu, kteří nesou odpovědnost za četné válečné zločiny spáchané od roku 2011;

27. domnívá se, že by EU měla nadále hrát aktivní úlohu, pokud jde o mírový proces na Blízkém východě a uzavření dohody, včetně záležitostí spojených s dohodou o konečném statusu mezi dotýcnými stranami, přičemž je především třeba zachovat podmínky na místě umožňující mírové řešení v podobě existence dvou států na základě hranic z roku 1967, kdy by hlavním městem obou států byl Jeruzalém a kdy by vedle sebe v míru a bezpečí existoval bezpečný Stát Izrael a nezávislý, demokratický, ucelený a životaschopný Palestinský stát, a to na základě práva na sebeurčení a plného dodržování mezinárodního práva;

28. bere na vědomí Abrahamské dohody, kterými se normalizovaly diplomatické vztahy mezi Izraelem a Spojenými arabskými emiráty a Bahrajnem; v tomto ohledu oceňuje úlohu Spojených států při zprostředkování Abrahamských dohod; poukazuje na to, že arabské státy, jako je Egypt nebo Jordánsko, které s Izraelem udržují diplomatické vztahy již řadu let, sehrály smysluplnou úlohu při podpoře dialogu o mírovém procesu na Blízkém východě, i pokud jde o bezpečnost a stabilitu; zdůrazňuje trvalý význam investování do smysluplných jednání mezi Izraelem a Palestinou; vítá skutečnost, že jedním z výchozích bodů Abrahamských dohod bylo zastavení plánů na anexi na Západním břehu Jordánu, a vyzývá všechny strany, aby tak učinily;

29. vítá nedávno dosaženou dohodu palestinských politických sil ohledně konání parlamentních a prezidentských voleb v příštích šesti měsících a zdůrazňuje, že demokratické volby jsou pro Unii nadále klíčovou prioritou; zdůrazňuje, že je třeba podporovat mírový proces na Blízkém východě a zajistit dostatečné finanční zdroje na práci Agentury Organizace spojených národů pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě (UNRWA), a to v úzké spolupráci s mezinárodním společenstvím dárců;

30. vítá závazek EU zachovat společný komplexní akční plán (JCPOA) a zajistit, aby ho všechny strany v plném rozsahu prováděly; zdůrazňuje, že tato mnohostranná dohoda je zásadním úspěchem evropské diplomacie a zůstává klíčovým pilířem globální struktury nešíření jaderných zbraní, který je základním kamenem míru, bezpečnosti a stability v regionu, a že je v zájmu EU zajistit plné zachování a provádění této dohody; vyzývá USA, aby se zdržely jednostranných kroků, a přispěly tak k regionálnímu a celosvětovému míru a bezpečnosti a k celosvětovému řádu založenému na pravidlech; naléhavě vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie, aby využil všech dostupných politických a diplomatických prostředků k zajištění společného komplexního akčního plánu; vyzývá vysokého představitele, místopředsedu, aby s ohledem na stávající rivalitu v oblasti Perského zálivu zintenzivnil politický dialog se zeměmi v tomto regionu s cílem podpořit zmírnění napětí a inkluzivní regionální bezpečnostní strukturu, a to v souladu se závěry Rady pro zahraniční věci ze dne 10. ledna 2020; vyzývá v této souvislosti vysokého představitele, místopředsedu Komise, aby za účelem zjednodušení tohoto úkolu zvážil jmenování zvláštního vyslance pro oblast Perského zálivu;

31. vyzývá Francii, Německo a Spojené království jako signatáře společného komplexního akčního plánu, EU a její členské státy, aby si vybudovaly jednotu, odstrašující schopnost a odolnost vůči sekundárním sankcím ze strany třetích zemí a aby zavedly opatření na ochranu legitimních zájmů EU, mimo jiné prostřednictvím plného zprovoznění nástroje na podporu obchodních výměn (INSTEX); odmítá jednostranné a extraterritoriální opětovné zavedení sankcí ze strany Spojených států po jejich odstoupení od společného komplexního akčního plánu, neboť to oslabuje legitimní hospodářské a zahraničněpolitické zájmy EU, zejména tím, že brání humanitárnímu obchodu s Íránem v době onemocnění COVID-19; vyzývá USA, aby se bezpodmínečně znovu vrátily ke společnému komplexnímu akčnímu plánu, který by měl jít ruku v ruce s tím, že Írán by měl být naléhavě vyzván, aby se v plné míře vrátil k dodržování svých závazků vyplývajících z této dohody; odsuzuje proto rozhodnutí Íránu zahájit obohacování uranu na 20 %, které představuje přímé a velmi závažné porušení jaderné dohody;

32. bere na vědomí zprávu skupiny předních mezinárodních a regionálních odborníků OSN pro Jemen, která stanovila, že jemenská vláda, Hútiové, dočasná jižní rada a členové koalice vedené Saúdkou Arábií a Spojenými arabskými emiráty se dopustili závažného porušování mezinárodních lidských práv a mezinárodního humanitárního práva, které lze považovat za válečné zločiny, jako jsou bezohledné útoky na civilní obyvatelstvo a civilní struktury; vyzývá EU a její členské státy, aby zajistily, že nejzávažnější trestné činy nezůstanou nepotrestány, mimo jiné tím, že podpoří postoupení situace v Jemenu Mezinárodnímu trestnímu soudu; vyzývá EU a její členské státy, aby zavedly cílené sankce proti úředníkům v Saúdské Arábii a Spojených arabských emirátech, kteří se na údajných válečných zločinech podíleli; znovu opakuje svou výzvu členským státům, aby zastavily prodej zbraní do Saúdské Arábie a Spojených arabských emirátů, neboť se tím vlastně spolupodílejí na udržování konfliktu a prodlužování utrpení jemenského lidu;

Středa 20. ledna 2021

33. je toho názoru, že EU musí bezodkladně stanovit lepší geopolitickou a celkovou strategii svých krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých vztahů s Tureckem, zejména s ohledem na jeho trvajících odklon od demokracie, rostoucí asertivitu turecké zahraniční politiky, která přispívá k eskalaci napětí a má destabilizující vliv, čímž ohrožuje mír a stabilitu ve východním Středomoří, na Blízkém východě a v oblasti jižního Kavkazu, a jeho úlohu v konfliktech v Sýrii, Iráku, Libyi a Náhorním Karabachu;

34. vyzývá EU, aby hrála významnou úlohu v oblasti Středomoří a stala se aktérem schopným zaručit stabilitu této oblasti, a to i v souvislosti s bojem proti organizované trestné činnosti, terorismu a nelegální migraci; zdůrazňuje, že probíhající legislativní práce na novém paktu o migraci a azylu je pro spolunormotvůrce EU klíčovou příležitostí pro to, aby zdokonalili azylovou a migrační politiku EU s cílem učinit Unii méně závislou na Turecku;

35. znovu opakuje, že přístupová jednání s Tureckem jsou formálně pozastavena, a to s ohledem na situaci v oblasti lidských práv, kroky oslabující demokracii a výzvy z hlediska právního státu v Turecku; domnívá se, že vztahy s Tureckem by neměly být založeny na iluzorním a zastaralém procesu přistoupení; zdůrazňuje, že EU, její členské státy a Turecko mají společný strategický zájem na vytvoření stabilního a bezpečného prostředí ve východním Středomoří; připomíná však, že zásadní dialog, který musí mít přednost před vytvořením takového stabilního a bezpečného prostředí, může existovat pouze tehdy, bude-li zabráněno jednostranným provokacím, zejména prostřednictvím vojenských, námořních nebo leteckých akcí; v tomto ohledu připomíná plnou solidaritu EU s jejími členskými státy Řeckem a Kypr;

36. znovu opakuje, že Unie je připravena využít veškerých nástrojů a možností, které má k dispozici, mimo jiné opatření stanovených článkem 29 Smlouvy o EU a článkem 215 Smlouvy o fungování Evropské unie, k obraně svých zájmů a zájmů svých členských států; připomíná závěry Rady ze dne 14. října 2019, v nichž byly členské státy vyzvány k tomu, aby na vnitrostátní úrovni zaujaly pevné stanovisko k politice vývozu zbraní do Turecka na základě ustanovení společného postoje 2008/944/SZBP a aby přísně uplatňovaly kritérium 4 týkající se regionální stability, a vyzývá vysokého představitele, místopředsedu Komise a Radu, aby zvážili zavedení iniciativy, na základě které by v souladu s tímto společným postojem musely všechny členské státy zastavit vydávání licencí pro vývoz zbraní do Turecka; připomíná závěry Rady ze dne 1. října 2020, ve kterých se zdůrazňuje, že EU využije veškeré nástroje a možnosti, které má k dispozici, včetně uvalení sankčního režimu na Turecko, aby hájila své zájmy a zájmy svých členských států; znovu opakuje svou výzvu vysokému představiteli, místopředsedovi Komise pro případ, že Turecko bude pokračovat ve svých současných nezákonných jednostranných akcích ve východním Středomoří, které narušují svrchovanost členských států EU a porušují mezinárodní právo, a nenaváže dialog podle mezinárodního práva; vyzývá vedení NATO, aby Turecku co nejdůrazněji sdělilo, že nebude tolerovat jeho agresivní chování vůči jiným členům NATO;

37. důrazně odsuzuje podpis obou memorand o porozumění mezi Tureckem a Libyí o vymezení námořních zón a o souhrnné bezpečnostní a vojenské spolupráci, které jsou vzájemně propojené a jsou v jednoznačném rozporu s mezinárodním právem i rezolucí Rady bezpečnosti OSN, kterou se na Libyí uvaluje zbrojní embargo;

38. důrazně odsuzuje destabilizační úlohu Turecka, která ještě více narušuje křehkou stabilitu v celé oblasti jižního Kavkazu; vyzývá Turecko, aby se zdrželo jakéhokoli vměšování do konfliktu v Náhorním Karabachu, včetně vojenské podpory Ázerbájdžánu, a aby ustoupilo od destabilizační činnosti a aktivně prosazovalo mír; odsuzuje také přesun zahraničních teroristických bojovníků ze strany Turecka ze Sýrie a z jiných států do Náhorního Karabachu, což potvrdili mezinárodní aktéři, včetně zemí spolupředsedů Minské skupiny OBSE; vyjadřuje politování nad jeho ochotou destabilizovat kvůli svým ambicím, jimiž je hrát v konfliktu rozhodnější úlohu, Minskou skupinu OBSE;

39. podtrhuje, že je zásadní a ve společném zájmu EU a Spojeného království, umocněném jejich společnými zásadami, sdílenými hodnotami i zeměpisnou blízkostí a dlouhotrvající společnou strategickou spoluprací, dohodnout se na společných řešeních výzev v oblasti zahraniční, bezpečnostní a obranné politiky na základě zásad multilateralismu, řešení konfliktů prostřednictvím dialogu a diplomacie a mezinárodního práva, neboť většina mezinárodních hrozeb se obou stran týká se stejnou intenzitou; vítá uzavření dohody o obchodu a spolupráci mezi EU a Spojeným královstvím, která občanům a podnikům na obou stranách přináší jasnost a jistotu; zdůrazňuje, že v současné době provádí kontrolu dohody a má v úmyslu pečlivě sledovat provádění dohody mezi EU a Spojeným královstvím ve všech jejích podrobnostech;

Středa 20. ledna 2021

40. zdůrazňuje, že transatlantická spolupráce je nadále zásadní a v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU si zachovává prvořadý význam; vyzývá k tomu, aby bylo zintenzivněno úsilí o dosažení pevného a obnoveného transatlantického partnerství a trvalého dialogu založeného na vzájemné úctě a přijetí konkrétních opatření na podporu multilaterálního, právního státu, lidských práv, transatlantické bezpečnosti, hospodářské spolupráce a boje proti změně klimatu a aby byl zachován mezinárodní systém založený na pravidlech s cílem řešit současné i budoucí výzvy a krize v oblasti vnějších vztahů, bezpečnosti a obchodu, zejména s ohledem na současnou naléhavou situaci v oblasti zdraví a na hospodářské, sociální, bezpečnostní a politické výzvy, které s sebou tato situace nese;

41. trvá na tom, že transatlantické partnerství by mělo být oživeno, aby bylo možné efektivněji reagovat na pandemii a další důležité mezinárodní výzvy, jako je změna klimatu; uznává, že je zapotřebí najít nový základ pro spolupráci mezi EU a USA, pokud jde o boj proti nacionalistickým, autoritářským a hegemonickým ambicím, expanzionistickým tendencím na Blízkém východě a v oblasti Perského zálivu, multipolaritě hospodářských subjektů, které se stávají stále dominantnějšími, a současně hospodářské krizi na obou stranách Atlantiku; vítá iniciativu EU zavést transatlantický dialog o Číně;

42. domnívá se, že toto partnerství může prosperovat pouze tehdy, bude-li založeno na vztazích se sdílenými hodnotami a zájmy, na dodržování mezinárodního práva a respektu k multilaterálním institucím, ale také na důvěře, která byla bohužel v posledních letech poškozena nepřiměřenými jednostrannými opatřeními, která oslabila také multilaterální rámce, k nimž EU a její členské státy patří; v tomto ohledu vyjadřuje hluboké politování nad unilateralistickými tendencemi vlády amerického prezidenta Donalda Trumpa; zdůrazňuje, že slabší západní vazby umožňují neliberalním zemím zaplnit prázdné místo ve vedení na mezinárodní scéně; vyjadřuje naději, že USA změní cestu, na kterou se vydaly v posledních letech, kdy se stáhly z celosvětového multilaterálního řádu založeného na pravidlech, a umožní tak obnovení úzké jednoty při přijímání transatlantických opatření, jež budou v plném souladu s hodnotami a zásadami společnými EU i USA; opakuje, že je zapotřebí, aby evropské členské státy NATO přijaly větší odpovědnost, pokud jde o sdílení zátěže při ochraně transatlantického prostoru, a aby reagovaly na nové hybridní hrozby; zdůrazňuje, že spojení sil s USA v úsilí o budování míru by v budoucnu přineslo větší součinnost a umožnilo by lépe reagovat na globální výzvy;

43. co nejostřeji odsuzuje útok davu výtržníků na americký Kongres vyvolaný konspiračními teoriemi a nepodloženými tvrzeními prezidenta Donalda Trumpa, že prezidentské volby ze dne 3. listopadu 2020 byly zmanipulované; důvěřuje USA, že zajistí pokojné předání moci nově zvolenému prezidentu Josephu Bidenovi a nově zvolené viceprezidentce Kamale Harrisové; je znepokojen nárůstem populismu a extremismu na obou stranách Atlantiku a zdůrazňuje naléhavou potřebu hájit demokracii, lidská práva a právní stát na celém světě;

44. požaduje zachování silného a jednotného postoje vůči Ruské federaci, mimo jiné prostřednictvím revize pěti základních politických zásad EU; vyzývá k vypracování nové strategie EU-Rusko, která by prodemokratické složce ruské společnosti zaslala jasný signál, že EU je nadále ochotna angažovat se a spolupracovat; vyzývá k posílení sankčního režimu, zejména s ohledem na aktuální vývoj v souvislosti s pokusem o zavraždění Alexeje Navalného na ruském území prostřednictvím vojenské nervově paralytické látky z řady novičok vyvinuté v Rusku; vítá skutečnost, že Rada pro zahraniční věci přijala v reakci na použití chemických zbraní při pokusu o zavraždění Alexeje Navalného omezující opatření; opakuje svou výzvu k nezávislému mezinárodnímu vyšetření jeho otrávení;

45. opakuje, že klíčovým předpokladem jakékoli podstatné změny ve vztazích mezi EU a Ruskem je dodržování dohod z Minsku; odsuzuje negativní úlohu Ruska při dezinformačních kampaních a dalších formách hybridní války vedené proti EU a Západu, která má za cíl oslabit naši vnitřní soudržnost a tím i schopnost účinně jednat na světové scéně; dále odsuzuje cílené zabíjení na území EU a používání chemických zbraní, jakož i složitou domácí situaci, pokud jde o lidská práva a základní svobody; zdůrazňuje, že je nutné vyvíjet na Ruskou federaci tlak, aby dodržovala mezinárodní právo a smlouvy; je znepokojen skutečností, že Rusko opakovaně porušuje dohody o kontrole zbraní a normy v této oblasti, což vedlo ke kolapsu Smlouvy o jaderných zbraních středního doletu (INF), i Úmluvu o chemických zbraních, neboť používá vojenské nervově paralytické látky, a to jak na svém území, tak na území EU;

46. zdůrazňuje, že Afrika je v rámci mnohostranného systému důležitým strategickým partnerem; vítá současné úsilí o přepracování a výrazné zdokonalení strategie EU-Afrika na základě modelu, který není založen na vztazích dárce a příjemce, ale na společném a koordinovaném rovnocenném partnerství a vybudování vzájemně prospěšných vztahů, jež vychází z jasného porozumění vlastním i společným zájmům a povinnostem, s cílem vytvořit spravedlivé a udržitelné partnerství zaměřené na lidi, a to i z hlediska lidských práv, bezpečnosti a spolupráce v boji proti terorismu; v tomto ohledu zdůrazňuje, že je nutné věnovat zvláštní pozornost situaci v oblasti Sahelu vzhledem k rostoucí nestabilitě a k významným přímým a nepřímým dopadům, které mají události v tomto regionu na EU; vzhledem k vývoji situace v Libyi trvá na evropské vizi solidarity i lidských práv, pokud jde o politiku poskytování rozvojové pomoci a upevňování dohod

Středa 20. ledna 2021

o hospodářském partnerství; požaduje společný přístup a úsilí EU, pokud jde o posílení propojenosti EU s Afrikou, angažovanosti v Africe a informovanosti o ní; připomíná, že evropská přítomnost a věrohodný závazek Evropy mají zásadní význam pro zmírňování humanitárních a socioekonomických problémů;

47. bere na vědomí význam evropských misí zaměřených na budování kapacit a výcvik, pokud jde o podporu míru, bezpečnosti a stability v Africe; opakuje význam stabilizačních misí a operací EU v Africe, zejména v subsaharském a sahelském regionu, a vyzývá ESVC a Radu, aby zajistily posílení mandátu a prostředků misí SBOP v Africe, čímž by jim poskytl prostředky potřebné k tomu, aby mohly nadále účinně fungovat a reagovat na vážné výzvy, se kterými se tento region potýká; poukazuje na vedoucí úlohu EU při diplomatickém a mírovém řešení konfliktů, včetně mediačních iniciativ a programů na odzbrojení, demobilizaci a reintegraci;

48. je přesvědčen, že posílení vztahů s Latinskou Amerikou a Karibikem má prvořadý význam pro geopolitickou strategii EU ve světě; zdůrazňuje, že je zapotřebí, aby Unie posílila vazby, které spojují EU se zeměmi tohoto regionu, které společně představují třetinu členů OSN, a to na základě společných hodnot a zásad, zejména při obraně multilaterálního řádu založeného na pravidlech, při prosazování zelené agendy a boji proti chudobě a nerovnostem; naléhavě žádá Unii, aby si zachovala své postavení upřednostňovaného partnera zemí Latinské Ameriky, a to s ohledem na možnost, že v regionu budou zabírat čím dál větší prostor i jiní geopolitičtí aktéři;

49. v tomto ohledu vyzývá k cílené a mnohostranné spolupráci s tímto regionem, která bude podporována společným příběhem pro EU, který bude propagovat strategie, jež přispívají ke společnému řešení společných výzev, jako je propagace míru, bezpečnosti a prosperity, a zároveň zajistí společný přístup ke vznikajícím hrozbám souvisejícím se změnou klimatu; poukazuje na význam Latinské Ameriky pro EU a vyzývá k tomu, aby tato oblast byla nadále považována za jeden z hlavních geostrategických zájmů SZBP, což prokáže tím, že se bude podílet na prosazování demokracie a lidských práv v této oblasti a bude napomáhat jejímu hospodářskému rozvoji; zdůrazňuje, že dodržování zásad právního státu a stabilní politický a právní rámec, včetně boje proti korupci a beztrestnosti, jakož i pokrok směrem k demokracii, dodržování lidských práv a podpora základních svobod jsou základem pro hlubší integraci a spolupráci se zeměmi regionu Latinské Ameriky a Karibiku; zdůrazňuje, že je důležité pokročit v revizi globálních dohod s Chile a Mexikem a dokončit ji, jakož i dohodu o přidružení mezi EU a Mercosurem, a poukazuje na to, že jde o klíčové spojení a partnery EU; je mimořádně znepokojen nedodržováním demokracie a zásad právního státu a útoky proti demokraticky zvoleným představitelům opozice, novinářům, studentům a obráncům lidských práv, zejména těm, kteří pracují na tématech ochrany životního prostředí, a jejich právním zástupcům;

50. opakuje svou bezvýhradnou podporu mírovému procesu v Kolumbii a jeho realizaci, která je rozhodujícím krokem pro budoucnost Kolumbijců a stabilizaci regionu; vyzývá k zachování rozhodného společného postoje v souvislosti s venezuelským režimem a porušováním lidských práv ze strany režimu prezidenta Nicoláse Madura a rovněž v souvislosti se systémem sankcí, zejména ve světle nedávných událostí a nedávných stížností, které předložily různé subjekty, včetně OSN;

51. podtrhuje, že je důležité, aby EU uplatňovala jednotnou, realistickou, účinnou, pevnou a asertivnější strategii, která sjednotí všechny členské státy a vybuduje vztahy s Čínskou lidovou republikou (ČLR) v zájmu EU jako celku, přičemž v rámci této strategie by měla aktivně a asertivně usilovat o vyváženější a recipročnější hospodářské vztahy založené na evropských hodnotách a zájmech, a to s velmi silným a zvláštním zaměřením na lidská práva a svobodu náboženského vyznání a přesvědčení; zdůrazňuje, že pokud jde o Čínu, je důležité usilovat o dosažení společného přístupu s USA a dalšími podobně smýšlejícími partnery;

52. žádá, aby politika EU vůči Číně byla založena na těchto zásadách: pokud je to možné, spolupracovat; v případě potřeby soutěžit; v nutných případech konfrontovat; připomíná, že asertivní veřejná diplomacie Číny způsobila, že řada zemí je závislá na jejích investicích a úvěrech; zdůrazňuje, že by EU měla aktivně zvýšit svou přítomnost a viditelnost v partnerských státech po celém světě coby významný investor a dárcce rozvojové pomoci;

53. vybízí ČLR, aby převzala větší odpovědnost při řešení celosvětových výzev a současně zachovala spolupráci v mnohostranných rámcích, kdykoli to bude možné, zejména například tím, že přijme ambicióznější opatření a učiní závazky v oblasti klimatu v souladu s cíli Pařížské dohody a v oblasti biologické rozmanitosti a podpoří mnohostranné reakce na pandemii onemocnění COVID-19, mimo jiné umožněním mezinárodního vyšetřování původu tohoto onemocnění; odsuzuje dezinformace Číny ohledně původu pandemie onemocnění COVID-19, její manipulaci mnohostranného systému, šíření zlovolného vlivu Číny, kybernetické útoky a zkorumpované investiční projekty; chválí Tchaj-wan za efektivní úsilí o zabránění šíření koronaviru a jeho solidaritu s EU, kterou prokázal tím, že během pandemie daroval více než sedm milionů ochranných roušek, které posloužily celé řadě členských států;

Středa 20. ledna 2021

54. vyzývá Komisi, Radu a vysokého představitele, místopředsedu Komise, aby ČLR informovali o tom, že EU nebude tolerovat přetrvávající porušování lidských práv v Hongkongu, Tibetu a Sin-tiangu ani to, jakým způsobem zachází s příslušníky menšin, a aby na mezinárodní scéně hráli rozhodující úlohu s cílem zajistit autonomii Hongkongu; odsuzuje porušování modelu „jedna země, dva systémy“ přijetím zákona o národní bezpečnosti v Číně, který vážně ohrožuje vysoký stupeň autonomie Hongkongu a má ničivý dopad na nezávislost soudního systému a svobodu projevu v Hongkongu; vyjadřuje znepokojení ohledně dopadu zavedení zákona o národní bezpečnosti v Hongkongu na vztahy mezi Čínou a Tchaj-wanem; zdůrazňuje, že pokračující oslabování autonomie Hongkongu čínskou vládou je nejen v rozporu s povinnostmi Číny vyplývajícími z dvoustranných smluv a mezinárodního práva, ale zpochybňuje také úlohu Pekingu coby důvěryhodného partnera; konstatuje, že Parlament přihledne k porušování lidských práv na pevninské Číně a v Hongkongu, až bude požádán o podpoření komplexní dohody o investicích a jakékoli další budoucí obchodní dohody s Čínou; nabádá členské státy, aby provedly balíček opatření dohodnutý na zasedání Rady pro zahraniční věci dne 28. července 2020, jakož i usnesení Parlamentu ze dne 19. června 2020⁽⁶⁾; žádá Komisi a členské státy, aby aktivně zakročily proti brutálnímu pronásledování Ujgurů v Sin-tiangu, jakož i dalších etnických a náboženských menšin, zejména křesťanů a Tibetanů; vyzývá členské státy a místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby v rámci globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv přijali sankce vůči čínským úředníkům a státem řízeným subjektům odpovědným za organizaci politiky hromadného zadržování Ujgurů a nucené práce v Číně;

55. znovu potvrzuje, že Unie bude nadále ostražitá, pokud jde o situaci v Tchaj-wanu a modernizaci politických a obchodních vztahů mezi EU a Čínskou republikou (Tchaj-wanem); vyzývá ČLR, aby veškeré spory na pozemních a námořních hranicích vyřešila poklidnou cestou v souladu s mezinárodním právem a aby se zdržela veškerých provokativních vojenských manévřů zaměřených na destabilizaci Jihočínského moře; zdůrazňuje, že ochrana míru, stability a svobody plavby v indicko-tichomořském regionu má nadále prvořadý význam pro zájmy EU a jejích členských států; s mimořádným znepokojením bere na vědomí nedávné vyostření napětí na indicko-čínských hranicích, stejně jako v Jihočínském moři a Tchajwanském průlivu, jakož i čím dál častější provokativní vojenské manévry Číny vůči Tchaj-wanu; vyzývá všechny zúčastněné strany, aby své spory vyřešily poklidně za pomoci konstruktivního dialogu a aby se vyhnuly jednostranným opatřením ke změně stávající situace; domnívá se, že by vztahy mezi kontinentální Čínou a Tchaj-wanem měly být vyvíjeny konstruktivně, bez destabilizujících iniciativ či nátlaku z jakékoli strany, a že k jakékoli změně těchto vztahů nesmí dojít proti vůli tchajwanských občanů; vyzývá EU a její členské státy, aby přezkoumaly svou politiku spolupráce s Tchaj-wanem a aby se společně s mezinárodními partnery snažily pomoci ochránit demokracii na Tchaj-wanu před zahraničními hrozbami; žádá EU a její členské státy, aby prosazovaly členství Tchaj-wanu jako pozorovatele ve Světové zdravotnické organizaci, Světovém zdravotnickém shromáždění a v dalších mezinárodních organizacích, mechanismech a aktivitách, jakož i v globální síti pro předcházení nemocem;

56. zdůrazňuje, že je třeba, aby EU věnovala zvýšenou pozornost strategickým regionům, které stále více získávají mezinárodní pozornost, jako je mimo jiné Afrika, Arktida a indicko-tichomořský region, kde Čína provádí expanzivní politiku, na kterou musí EU reagovat soudržně; poukazuje na to, že je třeba dále rozšířit spolupráci s důležitými podobně smýšlejícími partnery v indicko-tichomořské oblasti, jako je Japonsko, Indie, Jižní Korea, Austrálie a Nový Zéland; v tomto ohledu vítá úsilí o rozvoj evropské indicko-tichomořské strategie založené na zásadách a hodnotách EU, která by mohla zahrnovat společná vojenská cvičení Austrálie a NATO v Tichomoří; je toho názoru, že by EU měla podle soudržné strategie vůči Číně, v rámci níž EU a členské státy v případě potřeby zakročí, usilovat o užší spolupráci se zeměmi v regionu a s dalšími demokraciemi, k čemuž by měla v plné míře využít strategii EU pro propojení Evropy a Asie; varuje před úsilím Číny o silnější uplatňování své síly v regionu, zejména na Tchaj-wanu, což vede k pohraničním sporům s mnoha jejími sousedy;

57. zdůrazňuje, že je třeba využít potenciál pro další zlepšení vztahů mezi EU a Indií s ohledem na vývoj v regionu a důležitou úlohu Indie v regionu i v ostatních částech světa;

58. vítá začlenění společného sdělení o Arktidě do pracovního programu Komise na rok 2021; domnívá se, že je třeba, aby EU měla strategii pro arktickou oblast;

Posilování kapacit a prostředků EU v oblasti SZBP

59. zdůrazňuje svou podporu postupnému formování a prosazování společné obranné politiky zaměřené na posilování SBOP a jejích cílů a úkolů, jak stanovují Smlouvy, s cílem vytvořit plnohodnotnou obrannou unii, která by uznávala specifickou ústavní situaci neutrálních zemí, byla by založena na jasných strategických cílech a zaměřovala by se na lidskou bezpečnost a udržitelný mír; vítá v této souvislosti iniciativu, jejímž cílem je přijmout v roce 2022 strategické směřování (Strategic Compass); zdůrazňuje potřebu dále posilovat vztahy mezi EU a NATO, přičemž poukazuje na jejich kompatibilitu

⁽⁶⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0174.

Středa 20. ledna 2021

a vzájemný strategický význam; vyzývá evropské země, aby investovaly více do své obranné schopnosti, nalezly novou rovnováhu, pokud jde o úkoly v rámci NATO, a staly se rovnocennějším partnerem Spojených států; je si vědom toho, že mise a operace SBOP přispívají k mezinárodnímu míru, bezpečnosti a stabilitě; vítá pokrok, kterého bylo dosaženo při vytváření evropského mírového nástroje; trvá na tom, že je nutné přejít od prohlášení k činům, zejména tím, že by EU byla prostřednictvím Evropského obranného fondu, který by měl dostatečný rozpočet, vybavena skutečně evropskou obranně-průmyslovou základnou, a že by bylo zajištěno rychlejší a důslednější uplatňování stále strukturované spolupráce s cílem vybudovat strategickou autonomii EU, což by jí umožnilo podporovat integrovanější vnitřní trh s obranným vybavením; poukazuje na potřebu vést inkluzivní mnohostranné konzultace s cílem pěstovat společnou strategickou kulturu v oblasti bezpečnosti a obrany;

60. připomíná, že účast žen na mírových a bezpečnostních procesech může hrát významnou roli při dosahování úspěchu a udržitelnosti mírových dohod stejně jako při zajišťování trvalého a kvalitního míru; zdůrazňuje, že závazky a prohlášení týkající se podpory programu pro ženy, mír a bezpečnost a rovného zastoupení žen v zahraniční a bezpečnostní politice často zůstávají na úrovni rétoriky, než že by byly zaměřeny na jeho skutečnou realizaci, kterou by měly zajišťovat, což vede k omezenému pokroku při plnění cílů tohoto programu na celém světě; připomíná, že při řešení konfliktů se dosahuje vyšší úspěšnosti, pokud je v daném procesu respektováno rovné zastoupení a obecně rovnost žen a mužů, a vyzývá k zajištění větší účasti žen na rozhodovacím procesu a jejich většího zastoupení na vedoucích postech v rámci misí SBOP; dále vyzývá k systematictějšímu začleňování genderové perspektivy do těchto misí, k zajištění školení v oblasti rovnosti mužů a žen a programu pro ženy, mír a bezpečnost pro všechny vojenské a civilní pracovníky vysílané ze strany EU, včetně středního a vyššího managementu ESVČ a vedoucích a velitelů misí a operací SBOP, a k aktivnímu přispívání k uplatňování rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1325 o ženách, míru a bezpečnosti; vyzývá ke stanovení konkrétních měřitelných cílů týkajících se rozmanitosti a přítomnosti žen na vedoucích pozicích v rámci ESVČ, včetně cíle, kterým by mělo být dosažení 50 % žen na vedoucích pozicích, jako je vedoucí delegace, zvláštní zástupce EU a vedoucí misí a operací SBOP; vyzývá k tomu, aby se akční plán EU pro rovnost žen a mužů III a akční plán pro ženy, mír a bezpečnost promítl do akčních plánů členských států, včetně jejich hodnocení v polovině období, a aby se stal akční plán pro ženy, mír a bezpečnost součástí akčního plánu EU pro rovnost žen a mužů III;

61. zdůrazňuje, že EU musí na mezinárodní scéně převzít vedoucí úlohu při řešení následků pandemie, což si žádá dostatečné finanční zdroje; zdůrazňuje potřebu ambicióznějšího víceletého finančního rámce (VFR) v oblasti vnější činnosti a obrany, včetně navýšení prostředků na SZBP, nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI), nástroj předvstupní pomoci (NPP III), Evropský obranný fond a vojenskou mobilitu, a vyzývá Radu, aby zajistila včasné schválení evropského mírového nástroje; s politováním konstatuje, že Rada v novém VFR navrhla škrtky týkající se vnějších finančních nástrojů a že se balíčku na podporu oživení Next Generation EU nedostává finančních prostředků; zdůrazňuje, že tyto škrtky mohou brzdit úlohu EU na celosvětové scéně a zasadit ránu její schopnosti stabilizovat a transformovat přístupující země; zdůrazňuje, že Parlament musí být smysluplným způsobem zapojen do strategického řízení ročních a víceletých pracovních programů a kontroly nástrojů financování vnější činnosti; připomíná, že v rámci VFR je nutné podstatně navýšit rozpočtové zdroje EU určené k civilnímu předcházení konfliktům a zvýšit financování v oblasti budování míru, vedení dialogu, mediace a usmíření;

62. požaduje posílení obranných schopností, zejména prostřednictvím prohloubené spolupráce, jako je společné využívání a výměna zkušeností, a dostatečného financování smysluplných projektů a ambicióznější stále strukturované spolupráce (PESCO), Evropského obranného fondu, vojenské mobility a evropského kosmického programu, s tím, že přednostně by se měl řešit problém rozdílných schopností, který byl zjištěn v rámci plánu rozvoje schopností (CDP) a koordinovaného každoročního přezkumu v oblasti obrany (CARD); konstatuje, že tyto kroky by měly být také ku prospěchu NATO a transatlantických vztahů; zdůrazňuje, že je nutné zajistit větší provázanost jednotlivých unijních nástrojů a mechanismů v rámci obranné spolupráce EU, a vyzývá v tomto ohledu k optimalizaci zdrojů a k zabránění zbytečnému zdvojování nákladů a nástrojů; požaduje, aby byla oddělení ESVČ pro strategickou komunikaci zvýšena podpora, bylo posíleno personální obsazení a poskytnuty odpovídající rozpočtové zdroje, a to pod podmínkou, že bude provedeno nezávislé důkladné posouzení jeho minulé i současné činnosti; vyzývá k přezkoumání mandátu oddělení ESVČ pro strategickou komunikaci, tak aby zahrnoval zahraniční vměšování ze strany nově se objevujících aktérů, jako je Čína;

63. znovu vyzývá k větší podpoře strategie EU v oblasti námořní bezpečnosti, neboť zachování svobody plavby je stále významnějším problémem jak celosvětově, tak v sousedství EU; zdůrazňuje, že svobodu plavby je třeba vždy respektovat; připomíná, že aby bylo možné dosáhnout účinné správy celosvětových námořních informací, je nutné rozšířit a podpořit strukturální koordinaci mezi příslušnými institucemi, organizacemi a orgány členských států, zejména tím, že bude umožněno sbližování dvou hlavních civilních a vojenských složek, které tvoří základ poznatků o situaci na moři;

Středa 20. ledna 2021

64. poukazuje na význam misí a operací probíhajících v rámci SBOP; zdůrazňuje, že s neunijními zeměmi existují rámcové dohody, kterými se řídí jejich účast v unijních operacích v oblasti krizového řízení; upozorňuje na to, že v těchto dohodách se kladě důraz na kolektivní přístup, jímž se řídí snaha o dosažení míru a bezpečnosti;

65. upozorňuje na střednědobé až dlouhodobé hrozby, kterými se bude muset SZBP v budoucnu zabývat, včetně bezpečnostních rizik, která představují autoritářské režimy, nestátní subjekty, změna klimatu, kybernetické hrozby, chemické, biologické, radiologické a jaderné hrozby, hybridní hrozby, mj. širší používání umělé inteligence, dezinformační kampaně, závody ve vesmíru a jejich militarizace, nově vznikající technologie, terorismus a nekontrolované migrační toky, a které existují vedle již vzniklých geopolitických výzev; poukazuje na to, že je nutné, aby EU dosáhla pokroku při definování a uznání hybridních hrozeb; vyzývá EU, aby zajistila větší informovanost o těchto hrozbách a vytvořila společnou schopnost těmto hrozbám odolávat; zdůrazňuje, že těmto hrozbám je možné čelit pouze na základě koordinované činnosti a včasných přiměřených investic do evropského výzkumu a inovací; vítá, že v rámci Parlamentu byl vytvořen zvláštní výbor pro umělou inteligenci v digitálním věku jakožto fórum, které se má zabývat strategickými otázkami spojenými s umělou inteligencí; považuje za důležité zajistit lepší provázanost vnitřních a vnějších aspektů politiky EU s cílem zajistit, aby směřovala k dosažení cílů SZBP, včetně energetické politiky EU;

66. poukazuje na to, že je nutné vypracovat ucelený rozměr SZBP související s klimatickou politikou, jelikož změna klimatu hraje jakožto faktor destabilizující hospodářství, společnost a politiku a zvyšující riziko stále větší roli;

67. vítá analýzu hrozeb založenou na zpravodajských informacích, kterou v současné době provádí místopředseda Komise, vysoký představitel a která má sloužit jako východisko pro budoucí strategické směřování, a vyzývá k diskusi v Parlamentu o výsledku této analýzy; vítá nový přístup Komise k začlenění strategické prognózy do tvorby politik EU, mimo jiné v oblasti zahraničních a bezpečnostních záležitostí;

o

o o

68. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení předsedovi Evropské rady, Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a členským státům.

Středa 20. ledna 2021

P9_TA(2021)0013

Provádění společné bezpečnostní a obranné politiky – výroční zpráva za rok 2020

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o provádění společné bezpečnostní a obranné politiky – výroční zpráva za rok 2020 (2020/2207(INI))

(2021/C 456/08)

Evropský parlament,

- s ohledem na Lisabonskou smlouvu,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 20. prosince 2013, 26. června 2015, 15. prosince 2016, 22. června 2017, 28. června 2018, 14. prosince 2018, 20. června 2019, 12. prosince 2019 a 21. července 2020,
- s ohledem na závěry Rady ohledně společné bezpečnostní a obranné politiky ze dne 25. listopadu 2013, 18. listopadu 2014, 18. května 2015, 27. června 2016, 14. listopadu 2016, 18. května 2017, 17. července 2017, 25. června 2018, 17. června 2019 a 17. června 2020,
- s ohledem na závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o zřízení paktu pro civilní SBOP,
- s ohledem na závěry Rady ohledně žen, míru a bezpečnosti ze dne 10. prosince 2018,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 19. června 2017 o rámci pro společnou diplomatickou reakci EU na nepřátelské činnosti v kyberprostoru,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 7. června 2018 o mládeži, míru a bezpečnosti a ze dne 5. června 2020 o mládeži a vnější činnosti,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/797 ze dne 17. května 2019 o omezujících opatřeních proti kybernetickým útokům ohrožujícím Unii nebo její členské státy⁽¹⁾,
- s ohledem na závěry Rady o dalším úsilí za účelem posílení odolnosti a boje proti hybridním hrozbám ze dne 10. prosince 2019,
- s ohledem na dokument nazvaný „Sdílená vize, společný postup: silnější Evropa – Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie“, který dne 28. června 2016 představila místopředsedkyně Komise, vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,
- s ohledem na společné sdělení Evropskému parlamentu a Radě „Akční plán o vojenské mobilitě“ ze dne 28. března 2018 (JOIN(2018)0005),
- s ohledem na společná prohlášení předsedů Evropské rady a Komise a generálního tajemníka Severoatlantické aliance ze dne 8. července 2016 a 12. července 2018,
- s ohledem na Chartu Organizace spojených národů,
- s ohledem na Helsinský závěrečný akt z roku 1975, který zveřejnila Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE),
- s ohledem na společný soubor 42 návrhů, které potvrdily Rada EU a rada NATO dne 6. prosince 2016, a na zprávy ze dne 14. června 2017 a 5. prosince 2017 o pokroku při jeho provádění a na nový soubor 32 návrhů, které potvrdily obě rady dne 5. prosince 2017,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 129 I, 17.5.2019, s. 13.

Středa 20. ledna 2021

- s ohledem na pátou zprávu o pokroku při provádění společného souboru návrhů ze dne 16. června 2020, které byly potvrzeny Radou EU a radou NATO ve dnech 6. prosince 2016 a 5. prosince 2017,
- s ohledem na mimořádný dopad odchodu Velké Británie z EU na potenciální obrannou kapacitu Unie, vzhledem k tomu, že jde o jednu z nejmocnějších evropských vojenských sil,
- s ohledem na nelegální invazi Ruska na Krym a jeho nezákonnou anexi,
- s ohledem na porušování hranic vzdušného prostoru a námořních hranic členských států ze strany Ruska,
- s ohledem na narůstající ekonomickou a vojenskou přítomnost Číny ve Středomoří a v afrických zemích,
- s ohledem na hrozbu teroristických útoků v tuzemsku i v zahraničí, zejména ze strany ISIS,
- s ohledem na nové technologie, jako je umělá inteligence, vesmírné kapacity a kvantová výpočetní technika, které pro lidstvo představují nové možnosti, ale také nové náročné úkoly v oblasti obranné a zahraniční politiky, jež vyžadují jasnou strategii a dosažení konsenzu mezi spojenci,
- s ohledem na druhou zprávu o pokroku v oblasti priorit EU a OSN na období let 2019–2021 zaměřených na mírové operace a řešení krizí,
- s ohledem na rezoluce Valného shromáždění OSN č. 3212(1974), 32/15(1977), 33/15(1978), 34/30(1979) a 37/253 (1983),
- s ohledem na rezoluce Rady bezpečnosti OSN (UNSCR) č. 353(1974), 361(1975), 367(1975), 458(1979), 541(1983), 550(1984), 649(1990), 716(1991), 750(1992), 774(1992), 789(1992), 889 (1993), 939(1994), 1032(1995), 1062 (1996), 1250(1999), 2009(2011), 2095(2013) a 2174(2014),
- s ohledem na cíle udržitelného rozvoje OSN, se zvláštním důrazem na cíl udržitelného rozvoje č. 16, který se zaměřuje na podporu mírumilovných a inkluzivních společností pro udržitelný rozvoj,
- s ohledem na dokument OSN z června 2018 s názvem „Zajištění naší společné budoucnosti – program odzbrojení“,
- s ohledem na přezkum Evropského účetního dvora (EÚD) č. 09/2019 o evropské obraně,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. prosince 2016 ⁽²⁾, 13. prosince 2017 ⁽³⁾, 12. prosince 2018 ⁽⁴⁾ a 15. ledna 2020 ⁽⁵⁾ o provádění společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP),
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. června 2018 o vzájemných vztazích EU-NATO ⁽⁶⁾,
- s ohledem na své doporučení Radě a místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „místopředseda Komise, vysoký představitel“) ohledně přípravy procesu přezkumu Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (NPT) v roce 2020, kontrole jaderných zbraní a možnostech jaderného odzbrojení,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. září 2020 o vývozu zbraní: provádění společného postoje 2008/944/SZBP ⁽⁷⁾,

⁽²⁾ Úř. věst. C 224, 27.6.2018, s. 50.

⁽³⁾ Úř. věst. C 369, 11.10.2018, s. 36.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 388, 13.11.2020, s. 91.

⁽⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0008.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 28, 27.1.2020, s. 49.

⁽⁷⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0224.

Středa 20. ledna 2021

- s ohledem na své usnesení ze dne 14. února 2019 o budoucnosti Smlouvy o likvidaci raket středního a kratšího doletu (INF) a důsledcích pro Evropskou unii ⁽⁸⁾,
- s ohledem na svůj postoj ze dne 18. dubna 2019 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský obranný fond ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své doporučení Radě o rozhodnutí o zřízení evropského mírového nástroje ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. září 2018 o autonomních zbraňových systémech ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 23. července 2020 o závěrech mimořádného zasedání Evropské rady konaného ve dnech 17.–21. července 2020 ⁽¹²⁾,
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0265/2020),

1. připomíná, že EU má ambice stát se celosvětovým obhájcem míru a bezpečnosti, a vyzývá ji, aby v rámci své činnosti a svých opatření usilovala o zachování mezinárodního míru, bezpečnosti, skutečného multilateralismu, spolupráce, globální stability a o aktivní podporu mezinárodního řádu založeného na pravidlech, mezinárodního práva, lidských práv a demokracie, v souladu se zásadami a hodnotami Charty OSN a cíli podle článku 21 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouvy o EU“);

2. zdůrazňuje, že s ohledem na stávající rostoucí mnohotvárné hrozby pro globální regionální a národní bezpečnost a stabilitu, jimž EU čelí ve vysoce multipolárním a nepředvídatelném prostředí s důraznějšími a konkurenčnějšími globálními a regionálními mocnostmi a měnícími se spojenectvími, budou moci evropské aktéry rozvíjet silnější společnou bezpečnostní a obrannou politiku (SBOP) pouze prostřednictvím kombinované váhy silné a jednotné Evropské unie a jejích členských států, v úzké spolupráci s podobně smýšlejícími demokraciemi, s cílem hrát silnější a relevantnější úlohu na mezinárodní scéně v novém geopolitickém prostředí a přispívat k míru, bezpečnosti lidí, udržitelnému rozvoji, prosperitě, svobodě, dodržování základních práv a hodnot a demokracie;

3. konstatuje, že trvalé zhoršování bezpečnostního prostředí Unie má přímý či nepřímý dopad na bezpečnost jejích členských států a občanů; zdůrazňuje, že v tomto nestálém a nepředvídatelném prostředí by měla Unie a její členské státy spolu hrát důležitější úlohu s cílem zajistit bezpečnost členských států, občanů a hodnot před mnohostrannými hrozbami, riziky a výzvami;

4. bere na vědomí cíl Evropské unie rozvíjet strategickou autonomii jakožto ambici založenou na schopnosti Unie nezávisle vyhodnocovat krizovou situaci a přijímat autonomní rozhodnutí a na její schopnosti jednat samostatně, když to okolnosti vyžadují, s cílem bránit své zájmy a hodnoty a současně plně respektovat spojenectví a své strategické partnery i zásadu komplementarity s NATO;

5. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, a Radu, aby stanovili společnou formální definici strategické autonomie a velmi jasně definovali její cíle, zdroje a prostředky na provádění; považuje schopnost autonomního jednání za důležitý prostředek EU pro posílení mnohostranných akcí, jež sníží její zranitelnost vůči vnějším hrozbám a učiní z ní spolehlivějšího partnera v mnohostranném pořádku založeném na pravidlech;

6. je přesvědčen, že pandemie COVID-19 prokázala zranitelnost EU i její závislost na třetích zemích; zdůrazňuje proto, že je v této souvislosti ještě důležitější zintenzivnit úsilí EU o strategickou autonomii;

7. konstatuje, že bylo dosaženo určitého pokroku při provádění SBOP; vítá skutečnost, že EU je stále odhodlána zvyšovat svoji globální přítomnost a schopnost prosazovat a zajišťovat celosvětovou bezpečnost, a to i prostřednictvím misí a operací SBOP, s cílem dosahovat udržitelného míru a prosperity a aktivně přispívat k překonávání a urovnávání konfliktů po celém světě, zejména ve svém sousedství;

⁽⁸⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0130.

⁽⁹⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0430.

⁽¹⁰⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0330.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 86.

⁽¹²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0206.

Středa 20. ledna 2021

8. vítá oznámení místopředsedy Komise, vysokého představitele, že do konce roku 2020 bude představena analýza společných hrozeb a výzev, která poskytne základ pro politické diskuse s členskými státy a pro tvorbu strategického směřování; konstatuje, že strategické směřování posílí a bude řídit provádění úrovně ambicí EU stanovené v roce 2016 a vymezí strategický přístup a konkrétní cíle ve čtyřech klíčových oblastech: krizové řízení, odolnost, schopnosti a partnerství, a to nejpozději do roku 2022; zdůrazňuje, že je to nezbytné, neboť je třeba, aby EU vyvíjela ilustrativní scénáře pro vojenské a civilní zásahy a dobře se připravila na operační a politické úrovni; doufá, že strategické směřování jako první krok k vyvinutí nezávislých operačních kapacit EU povede k harmonizovanější strategické kultuře, a tak usnadní rozhodování v Unii;

9. zvažuje předložení vlastních zpráv a doporučení v klíčových oblastech strategického směřování za účelem poskytnutí podnětů a pokynů Parlamentu v souladu s našimi demokratickými institucionálními zásadami;

10. zdůrazňuje, že pro Unii má zásadní význam udržitelná regionální stabilita, bezpečnost a prosperita a předcházení destabilizačním procesům v jejím sousedství, a to jak na východě, tak na jihu a v Arktidě; zdůrazňuje klíčovou úlohu, kterou hrály operace EUFOR Althea a EULEX Kosovo při prosazování stability a bezpečnosti posilováním odolnosti zemí a podporou budování kapacit v regionu, který má pro EU strategický význam; vítá prodloužení mandátů mise EULEX Kosovo a EUAM Ukrajina a znovu vyzdvihuje důležitost zapojení SBOP na západním Balkáně a ve východním sousedství; vybízí k přezkumu probíhající mise SBOP EUAM Ukrajina s cílem určit, jak může tato mise dále napomoci bezpečnosti Ukrajiny;

11. poukazuje na skutečnost, že nestabilita v jižním sousedství EU, zejména v regionech oblasti Sahelu, západní Afriky a Afrického rohu, má v konečném důsledku negativní vedlejší účinky, zejména na jižní sousedství EU, a představuje tudíž přímou výzvu pro naši správu evropských vnějších hranic;

12. je znepokojen tím, že vojenské síly Ruské federace stále okupují velké části Ukrajiny a Gruzie a že jsou nadále přítomny v Moldavské republice, což představuje porušení mezinárodního práva, a že Rusko nadále destabilizuje mír a bezpečnost v regionu; vyjadřuje znepokojení nad nebyvalým rozsahem státem podporovaných dezinformačních kampaní ve východním sousedství; nadále odsuzuje ruskou vojenskou intervenci a nezákonnou anexi Krymského poloostrova a udržování zamrzlého konfliktu v Moldavsku; zdůrazňuje, že pokud jde o politiku EU v této oblasti, je třeba vystupovat jednotně;

13. vítá ukončení nepřátelských akcí v Náhorním Karabachu a jeho okolí; se znepokojením poukazuje na vojenské zapojení třetích zemí do tohoto konfliktu, a zejména na destabilizující úlohu a vměšování Turecka; vyzývá k mezinárodnímu vyšetření údajné přítomnosti zahraničních bojovníků a používání klusterové munice a fosforových bomb; vyzývá Evropskou unii a mezinárodní orgány, aby zajistily, že vojenské zločiny v Náhorním Karabachu a používání zakázaných zbraní v tomto konfliktu nezůstanou nepotrestány; trvá na tom, že je třeba umožnit dodávky humanitární pomoci, přistoupit neodkladně k výměně uvězněných a zraněných a že je třeba chránit kulturní dědictví Náhorního Karabachu;

14. vyjadřuje hluboké znepokojení nad nedávnou eskalací napětí v některých potenciálních oblastech konfliktů v indicko-tichomořské oblasti, jako jsou sporné hranice mezi Indií a Čínou, Východočínské a Jihočínské moře a Tchajwanský průliv, včetně stále více provokativních vojenských manévřů Číny zaměřených na Tchaj-wan; vyzývá všechny zúčastněné strany, aby řešily své neshody mírovými prostředky a zmírily napětí a zdržely se jednostranných kroků ke změně současného stavu; zdůrazňuje význam mírového rozvoje v celém Tchajwanském průlivu pro zachování míru, stability a prosperity Číny a Tchaj-wanu a také v asijsko-tichomořské oblasti, která má i nadále zásadní význam pro zájmy EU; vyzývá EU a její členské státy, aby přehodnotily svou politiku angažovanosti vůči Tchaj-wanu a aby spolupracovaly s mezinárodními partnery stejného smýšlení s cílem chránit demokratický Tchaj-wan před hrozbami ze zahraničí; vyjadřuje znepokojení nad dezinformační kampaní, kterou s nekalým úmyslem vedou některé třetí země s cílem narušit úsilí demokracií v indicko-pacifickém regionu, včetně Tchaj-wanu, v boji proti pandemii COVID-19; vyzývá EU a její členské státy, aby podporovaly smysluplnou a pragmatickou účast Tchaj-wanu jako pozorovatele na zasedáních, mechanismech a činnostech Světové zdravotnické organizace (WHO) s cílem společně bojovat proti celosvětové krizi v oblasti veřejného zdraví;

15. je krajně znepokojen protiprávními činnostmi a hrozbami vojenského zásahu proti členským státům EU ze strany Turecka ve východním Středomoří a důrazně je odsuzuje; se znepokojením konstatuje, že jednostranné akce Turecka v rozporu s úsilím o deeskalaci porušují mezinárodní právo a přímo narušují suverenitu některých členských států; znovu

Středa 20. ledna 2021

opakuje, že Unie je připravena využít veškerých nástrojů a možností, které má k dispozici, mimo jiné opatření v souladu s článkem 29 Smlouvy o EU a článkem 215 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouvy o fungování EU“), k obraně svých zájmů a zájmů svých členských států; připomíná nedávné závěry Rady o východním Středomoří a vyzývá k nové souhrnné strategii EU-Turecko;

16. zdůrazňuje, že přístup k nezávadné pitné vodě může vést k závažným konfliktům; zdůrazňuje, že Evropská unie musí vytvořit politickou strategii, která usnadní řešení v těchto oblastech s vysoce destabilizujícím potenciálem, a současně musí pobízet země, v nichž probíhá konflikt a které se nacházejí v nejdůležitějších oblastech vodních zdrojů, aby podepsaly Helsinskou úmluvu o vodě z roku 1992, jež byla dokončena v New Yorku v roce 1997 a která se týká ochrany a využívání přeshraničních vodních cest a mezinárodních jezer;

Konsolidace úsilí Evropské unie: posílení účinnosti misí a operací SBOP v nepředvídatelném a destabilizovaném prostředí

17. domnívá se, že SBOP se zakládá v první řadě na schopnosti Unie nasazovat civilní a vojenské mise a operace v případech krizových situací, jež mají vliv na bezpečnost Unie a jejích členských států nebo které vyžadují mezinárodní intervenci v souladu s mezinárodním právem a s Chartou a rezolucemi OSN; konstatuje, že Unie v současné době provádí jedenáct civilních a šest vojenských misí a operací a z těchto vojenských misí a operací jsou tři mise s výkonnými pravomocemi (ATALANTA, EUNAVFOR MED IRINI, EUFOR ALTHEA) a tři mise bez výkonných pravomocí (EUTM Mali, EUTM Somálsko, EUTM RCA); připomíná, že mandáty mise SBOP jsou zaměřeny mimo jiné na posílení reformy bezpečnostního sektoru, urychlení pokroku v reformě soudnictví a posílení vojenského a policejního výcviku; doporučuje, aby byly operace a mise pravidelně vyhodnocovány s cílem stanovit, kde by mohla být dále posílena jejich efektivita; zdůrazňuje, že je důležité, aby byly mise vysílány rychleji, pružněji a konzistentnějším způsobem;

18. bere na vědomí, že některým členským státům bohužel stále chybí politická vůle k tomu, aby se významným a důvěryhodným způsobem zapojily do misí a operací SBOP; zdůrazňuje, že je důležité, aby byly mise a operace robustnější, a to jak z hlediska lidských zdrojů, tak z hlediska jejich mandátu; vyzývá členské státy, aby více přispívaly svými silami a prostředky do všech misí a operací SBOP a zejména se zaměřily na stávající nedostatky, protože otázka financování misí a operací SBOP je klíčová pro jejich udržitelnost, zejména v době krizí, a pro otázku potenciálního zvýšení napětí a konfliktů; zdůrazňuje, že rozpočet SBOP by neměl být oslabován;

19. zdůrazňuje, že účast žen v misích SBOP přispívá k efektivitě mise a zvyšuje důvěryhodnost EU jakožto zastávce rovných práv pro muže a ženy na celém světě; vyzývá k smysluplnému začleňování hlediska rovnosti žen a mužů při formování SBOP, zejména prostřednictvím lepší genderové vyváženosti pracovníků a vedení misí a operací SBOP a specifického výcviku vyslaných pracovníků; vítá skutečnost, že všechny civilní mise SBOP nyní jmenovaly poradce pro otázky rovnosti žen a mužů, a vyzývá vojenské mise SBOP, aby učinily totéž; vybízí členské státy, aby navrhly ženy jako kandidátky na stávající volná místa; vyzývá k tomu, aby veškerý vojenský a civilní personál vyslaný EU byl dostatečně proškolen v oblasti rovnosti žen a mužů a v oblasti provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1325 o ženách, míru a bezpečnosti, zejména pokud jde o to, jak začlenit hledisko rovnosti žen a mužů do jejich úkolů; vyjadřuje politování nad tím, že počet žen pracujících v misích SBOP, a zejména ve vojenských operacích, je i nadále velmi nízký; naléhavě vyzývá Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ), aby prosazovala potřebu konkrétního cíle a politického závazku zvýšit počet žen v misích a operacích EU pro řešení krizí; naléhavě vyzývá členské státy, aby se zabývaly způsoby, jak posílit politiky v oblasti nábory a udržení pracovníků a podpořit účast žen v misích pro budování a udržování míru; zdůrazňuje, že je třeba začlenit do rozpočtu EU novou položku, která by financovala postavení poradců pro otázky rovnosti žen a mužů v rámci vojenských misí SBOP;

20. zdůrazňuje celkové zapojení Unie v oblasti Sahelu a Afrického rohu prostřednictvím šesti civilních (EUCAP Mali, EUCAP Niger, EUCAP Somálsko) a vojenských misí (EUTM Mali, EUTM Somálsko, EUNAVFOR ATALANTA, EUNAVFOR MED Irini);

21. konstatuje, že vojenské operace SBOP jsou čím dál více zaměřeny na výcvik ozbrojených sil (tj. školící mise EUTM) bez výkonných pravomocí; domnívá se, že mandát těchto misí je třeba posílit, aniž by to mělo vliv na jejich nevýkonnou povahu, s cílem umožnit evropským poradcům kontrolovat co nejbližší místu nasazení, zda byly výcvikové programy provedeny dobře a zda jsou zcela v souladu s aktuálními operačními potřebami místních ozbrojených sil; konstatuje, že by

Středa 20. ledna 2021

to rovněž umožnilo lépe předcházet špatnému řízení a případům zneužívání při nasazení vycvičených sil v terénu; zdůrazňuje, že to platí zejména pro misi EUTM Mali, kde jsou nasazeny malijské ozbrojené síly ve velmi rozdílných a problematických oblastech, což vyžaduje dohled nad tím, jak je evropský výcvik nyní prováděn;

22. zdůrazňuje, že pouze několik misí SBOP pořádá školení o sexuálním obtěžování a obtěžování na základě pohlaví, a vyzývá ESVC a členské státy, aby poskytovaly povinné školení v oblasti takového obtěžování ve všech misích a operacích a aby zajistily účinnou ochranu obětí a oznamovatelů; vyzývá k aktualizaci obecných norem chování pro mise a operace SBOP tak, aby zahrnovaly zásadu nulové tolerance vůči nečinnosti vedoucích a řídicích představitelů EU, pokud jde o sexuální a genderově podmíněné násilí;

23. vítá závěry Rady ze dne 12. října 2020 o operaci EUFOR Althea a připravenost pokračovat v plnění mandátu této operace, jenž spočívá v podpoře orgánů Bosny a Hercegoviny při udržování bezpečného a chráněného prostředí na základě obnoveného souhlasu OSN; uznává výzvy, jež představuje pandemie COVID-19, a oceňuje skutečnost, že pracovníci misí fungují i během této doby;

24. připomíná, že bezpečnostní situace v Somálsku je velmi znepokojivá a je destabilizujícím prvkem celé oblasti Afrického rohu i mimo ni; v této souvislosti se domnívá, že posílení mise EUTM Somálsko, pokud jde o schopnost poskytovat strukturám velení poradenství, umožní významně ovlivňovat vedení operací v rámci mnohostranného mechanismu vojenské pomoci;

25. vybízí k vyvíjení úsilí v procesu regionalizace, který byl spuštěn prostřednictvím regionální poradní a koordinační jednotky a rozhodnutím Rady ze dne 12. února 2019 tak, aby tento proces vstoupil do druhé fáze a došlo tím k posílení regionálního přístupu EU v oblasti Sahelu, zejména EUTM Mali v rámci rozšíření jeho působnosti na skupinu G5 Sahel, aby kroky EU byly efektivnější a operativnější přes hranice zemí G5 Sahel, a na podporu přeshraniční spolupráce a tak zefektivnění činností EUCAP Sahel Mali, EUCAP Sahel Niger a EUTM Mali; vyzývá k jejímu přejmenování na EUTM Sahel; konstatuje, že pro dosažení stability a dlouhodobého rozvoje tohoto kontinentu je zásadní konzistentnost a bezpečnostní spolupráce s africkými zeměmi; je toho názoru, že regionalizace přístupu SBOP v Sahelu má význam, ale vyžaduje jasnější organizaci mezi již existujícími civilními a vojenskými misemi SBOP, místními aktéry a dalšími mezinárodními organizacemi (tj. mírovou misí OSN MINUSMA a operací Barkhane vedenou francouzskou armádou) pro zajištění operační synergie a koordinovaného úsilí na úrovni Unie;

26. vyjadřuje znepokojení nad probíhající dezinformační kampaní namířenou proti EU ve Středoafričské republice; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby podnikl kroky k tomu, aby bylo možné účinně identifikovat zdroj těchto dezinformací a bojovat proti takovým útokům; vítá zahájení mise EUAM RCA na podporu reformy bezpečnostního sektoru Středoafričské republiky a na prodloužení mandátu EUTM RCA; domnívá se, že je třeba, aby Unie rychle a účinně zlepšila své kapacity pro dodávky vybavení nad rámec výcviku poskytovaného misemi EUCAP a EUTM; konstatuje, že vytvoření evropského mírového nástroje by zajistilo komplexní přístup k budování kapacit vojenských sil našich partnerů; poukazuje na to, že jiné asertivní a aktivní zahraniční subjekty, které nemusí nutně sdílet stejné etické zásady jako Unie a její členské státy, zaplňují mezeru v oblasti kapacit a jsou zapojeny do dodávek vybavení těmito silám, bez ohledu na dodržování zásad právního státu a mezinárodních norem;

27. je hluboce znepokojen zhoršením bezpečnostní a humanitární situace v oblasti Sahelu, kde terorismus zvyšuje tlak na země skupiny G5 Sahel a jejich sousedství, což zhoršuje místní politické, etnické a náboženské napětí; zdůrazňuje význam podpory, kterou v této souvislosti poskytují mise a operace EU v Sahelu; připomíná, že je velmi důležité zachovat dlouhodobé investice mezinárodního společenství s cílem usilovat o bezpečnost a stabilitu v Mali a Sahelu; vítá obnovení činnosti misí a operací EU v Mali;

28. vyzývá k novému přístupu na operativní úrovni k reformě bezpečnostního sektoru, pomoci v otázkách bezpečnosti a budování vojenských kapacit, který bude vycházet ze získaných zkušeností, zejména v Mali, a který bude klást důraz na a) demokratickou kontrolu všech bezpečnostních sil včetně ozbrojených sil, b) demokratickou a transparentní správu tohoto odvětví, c) systematické monitorování plného a přísného dodržování mezinárodních lidských práv a mezinárodního humanitárního práva ze strany všech aktérů a, d) na jasný mechanismus pozastavení nebo odnětí v případě beztrestnosti a pokračujícího porušování;

Středa 20. ledna 2021

29. bere na vědomí lepší úroveň koordinace mezi civilními a vojenskými misemi ve třech zemích: Mali, Středoafrická republika a Somálsko; vítá koordinované úsilí mise Evropské unie zaměřené na budování kapacit v Somálsku (EUCAP Somálsko) a mise EUTM Somálsko ve snaze doplnit operativní sblížení mezi somálskou policií a somálskou armádou v osvobozených oblastech, jež byly pod vlivem skupiny aš-Šabáb; zdůrazňuje, že integrovaný přístup nástrojů, rozpočtových nástrojů a aktérů v EUAM CAR a EUTM CAR je třeba ve vhodných případech zopakovat i v jiných misích a operacích SBOP;

30. vítá zahájení operace EUNAVFOR MED IRINI, která má za cíl přispívat k udržitelnému míru, bezpečnosti a stabilitě prostřednictvím podpory prosazování zbrojního embarga vůči Libyi v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 2526 (2020), výcviku libyjské pobřežní stráže a narušování činnosti převaděčů; konkrétně vyzývá členské státy, aby vyčlenily potřebné prostředky v podobě zpravodajství, pozorování, průzkumu a námořních sil, které jsou třeba k posílení schopností operace IRINI, jež má dosud omezené kapacity, a vybízí k užší spolupráci s probíhající námořní operací NATO Sea Guardian a ke spolupráci s regionálními partnery; zdůrazňuje mezinárodní závazky v oblasti vyhledávání a záchran osob na moři, které se ocitly v nouzi; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby v této oblasti využil veškeré prostředky EU, zejména pak Satelitní středisko EU a Středisko EU pro analýzu zpravodajských informací; vítá stálý pokrok směrem ke stabilizaci situace v Libyi a vyzývá EU, aby přijala aktivní úlohu v procesu mediace a tak přispěla k vytvoření nezbytných základů pro mírovou, stabilní a demokratickou Libyi;

31. bere na vědomí rozhodnutí Rady ze dne 20. června 2020 rozšířit mandát tří jejích civilních misí SBOP; jedná se o misi Evropské unie pro pomoc při integrované správě hranic v Libyi (EUBAM Libya), misi Evropské unie pro pomoc na hranicích na hraničním přechodu Rafáh (EUBAM Rafah) a policejní misi Evropské unie pro palestinská území (EUPOL COPPS);

32. vyzývá k dalšímu rozvoji a posílení rozhodování EU v civilně-vojenských záležitostech a k rozvoji a posílení struktur velení a řízení, přičemž je třeba zajistit samostatné vojenské i civilní linie vedení;

33. konstatuje, že v roce 2020 měl být zahájen strategický přezkum útvaru schopnosti vojenského plánování a vedení (MPCC); vyzývá, vzhledem k dopadu tohoto přezkumu na velení a řízení vojenských misí a operací, místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby Parlament bez zbytečného prodlení průběžně informoval o možných a zvolených možnostech; zdůrazňuje, že EU vyžaduje trvalou a plnohodnotnou strukturu vojenského velení, aby mohla jednat autonomně, a proto vyzývá Radu, aby takovou strukturu zavedla;

34. bere na vědomí celkový pokrok, kterého bylo dosaženo, a úsilí, jež bylo vyvinuto, v uplatnění paktu pro civilní SBOP, jehož cílem je zvýšit u civilní SBOP účinnost, flexibilitu a schopnost reagovat jak na národní úrovni prostřednictvím rozvoje a uplatnění vnitrostátních prováděcích plánů na zvýšení národních příspěvků na civilní SBOP, tak na úrovni EU prostřednictvím rozvoje společného akčního plánu; vyzývá, aby byl do začátku léta 2023 plně proveden pakt pro civilní SBOP; bere na vědomí, že se civilní SBOP potýká s četnými problémy souvisejícími s kapacitami, a to pokud jde o dostupnost dostatečného počtu policistů, soudců, státních zástupců a dalších odborníků z oblasti soudnictví a civilní bezpečnosti; vyjadřuje přesvědčení, že EU musí pokračovat v komplexním hodnocení civilních misí EUCAP Sahel Mali, EUCAP Sahel Niger, EUCAP Somálsko a mise EUAM Středoafrická republika z hlediska mandátu, rozpočtu a lidských zdrojů tak, aby byly plně funkční a účinné; vyzývá členské státy, aby poskytly podrobný každoroční přezkum, v němž zhodnotí pokrok v provádění paktu pro civilní SBOP; vyzývá všechny dotčené aktéry k posílení spolupráce a synergií mezi civilními a vojenskými misemi nasazenými ve stejném operačním prostoru, zejména s významem pro mobilitu a zabezpečenou digitální infrastrukturu; vítá vytvoření centra excelence pro civilní řešení krizí, jež bylo otevřeno v září 2020, a vyzývá členské státy, aby se aktivně podílely na jeho práci;

35. chválí nepřetržitost a stálou přítomnost misí a operací SBOP i přes velmi náročné podmínky a negativní dopady způsobené pandemií COVID-19; naléhavě žádá, aby rozpočet, zdroje, plánování a vybavení pro mise a operace SBOP byly posuzovány a upravovány ve světle poznatků získaných během krize způsobené pandemií COVID-19, aby bylo zajištěno zachování efektivity operací; zdůrazňuje, že je důležité, aby EU zvážila, co dalšího by bylo možné udělat pro minimalizaci a řízení rizika infikování zaměstnanců, vyjadřuje vážné znepokojení nad negativním znásobujícím dopadem onemocnění COVID-19 na stávající krizi a domnívá se, že je naprosto nezbytné, aby EU zabránila tomu, aby onemocnění COVID-19

Středa 20. ledna 2021

zničilo mnohaletý pokrok v budování míru; je znepokojen vlnou dezinformací, které jsou namířené zejména proti misím a operacím SBOP v době pandemie COVID-19; zdůrazňuje, že je třeba, aby EU posílila své strategické komunikační nástroje a veřejnou diplomacii, a to zejména v zemích, kde jsou nasazeny mise a prováděny operace SBOP;

36. uznává příspěvek civilních a vojenských misí SBOP k udržování míru, pro stabilitu, posílení mezinárodní bezpečnosti a podporu třetích zemí v boji proti terorismu; naléhavě vyzývá EU k rozšiřování institucionálních kapacit EU v oblasti předcházení konfliktům a mediaci; vyzývá k proaktivnímu přístupu k řešení vleklých konfliktů v bezprostředním sousedství EU; vyzývá k uplatnění přístupů, které zohledňují konflikty a jsou zaměřené na lidi, a které budou do centra zapojení EU stavět lidskou bezpečnost a lidská práva;

37. je přesvědčen, že Unie musí soustředit své úsilí na mise a operace, při kterých vytváří největší přidanou hodnotu; klade si otázku, zda je na místě nadále zachovávat některé mise, uvítal by proto úvahy o významu a účinnosti některých misí;

38. vyzývá k rychlému přijetí a zavedení evropského mírového nástroje, jenž bude zaměřen na zvýšení účinnosti misí EU a bude podporovat její partnery a přispívat k mírovým operacím; zdůrazňuje, že z tohoto nástroje by měla být financována část nákladů na obrannou činnost EU, včetně společných nákladů na vojenské operace SBOP a nákladů spojených s budováním vojenských kapacit pro partnery v zemích, v nichž EU zasahuje, a měl by být proto vybaven rozpočtem, který by postačoval pro účinné řešení současných výzev spojených se školením, operacemi, misemi, projekty a vojenským vybavením včetně zbraní, munice a transportu, a to v plném souladu se společným postojem, lidskými právy a humanitárním právem, který bude zahrnovat účinná ustanovení o transparentnosti, jak se stanoví v doporučení ze dne 28. března 2019 o zřízení evropského mírového nástroje; připomíná, že je třeba provádět souhrnné posouzení rizik ex ante a úzce monitorovat jeho využívání přijímajícími zeměmi, zejména v oblastech s rychle se měnícím politickým terénem a velkou propustností státních hranic, a že je nutno zavést nezbytné záruky na úrovni EU, aby předešlo tomu, že tyto zbraně získají teroristické skupiny a další aktéři využívající je k nekalým účelům;

39. vítá skutečnost, že v projevu o stavu Unie 2020 byl oznámen záměr vypracovat v roce 2021 společné sdělení o strategickém přístupu na podporu odzbrojení, demobilizace a opětovného začlenění bývalých účastníků bojů v rámci včasného přezkumu koncepce EU na podporu odzbrojení, demobilizace a opětovného začlenění z roku 2006; zdůrazňuje význam reformy bezpečnostního sektoru jakožto priority, zejména pro naše civilní mise SBOP, jejímž hlavním cílem by mělo být zavedení přístupu zdůrazňujícího bezpečnost lidí; zdůrazňuje, že nový strategický přístup k odzbrojení, demobilizaci a opětovnému začlenění musí zajistit soulad mezi nástroji SBOP a rozvojem pomocí EU;

Rozvoj účinných schopností SBOP

40. vítá iniciativy EU na rozvíjení schopností, mezi které patří program rozvoje CARD, stálá strukturovaná spolupráce (PESCO) a Evropský obranný fond a dva programy, jež mu předcházely PADR a EDIP, protože mohou přispívat k větší soudržnosti, koordinaci a interoperabilitě při provádění SBOP, přípravě půdy pro splnění petersberských úkolů a upevnění solidarity, soudržnosti, odolnosti a strategické autonomie Unie;

41. uznává, že začlenění do iniciativ EU v oblasti rozvoje schopností a smysluplná účast většího počtu členských států na hlavních evropských projektech v oblasti obrany, které jsou v současné době prováděny téměř výhradně na dvoustranném základě (tj. FCAS a MGC), mají zásadní význam pro úspěch procesu evropské integrace v oblasti obrany a představují jasnou přidanou hodnotu pro evropské úsilí o posílenou spolupráci, integraci v oblasti obrany a interoperabilitu ve prospěch misí a operací SBOP;

42. konstatuje, že je klíčové zvýšit soudržnost, inkluzivnost, koordinaci a vzájemný soulad nástrojů obranného plánování EU a nástrojů a iniciativ rozvoje kapacit, aby vytvořily užitečné synergie a vzájemně se posilovaly, předcházely zdvojování, zajistily účinné a strategické využití zdrojů a interoperabilitu a usnadnily rychlé nasazení;

Středa 20. ledna 2021

43. vyzývá členské státy, aby zvýšily své výdaje na obranu a usilovaly o dosažení cíle ve výši 2 % HDP;

44. vítá dohodu, již bylo dosaženo ohledně nařízení o EDF, a vyzývá k rychlému přijetí a ustanovení Evropského obranného fondu, který se bude zabývat společně schválenými prioritami v rámci rozvoje schopností obrany v letecké, pozemské, námořní a kybernetické oblasti a jejich urychlením, a tím podporovat schopnost EU působit jako celosvětový aktér přispívající k celosvětové bezpečnosti a tuto bezpečnost zajišťující; vyzývá členské státy, Radu a Komisi, aby poskytly Evropskému obrannému fondu odpovídající financování a aby se soustředily na strukturální projekty s vysokou přidanou hodnotou, a tak usnadnily průmyslovou spolupráci mezi členskými státy a upevnění pevné evropské technologické a průmyslové základny obrany (EDTIB), posílení technických, průmyslových a strategických kapacit s cílem posílit schopnost EU vytvářet autonomně vojenské kapacity a těmito kapacitami disponovat a zachovávat dlouhodobou evropskou technologickou autonomii; vybízí iniciativy v oblasti obranných kapacit, aby usnadnily zapojení malých a středních podniků;

45. poukazuje na vysoce citlivý a strategický charakter výzkumu v oblasti obrany a na potřebu regulovat přístup subjektů kontrolovaných třetími stranami mimo EU k projektům financovaným z Evropského obranného fondu tak, aby byl v souladu s ambicí EU v oblasti strategické autonomie; zdůrazňuje, že účast třetích zemí v Evropském obranném fondu v některých specifických a výjimečných případech, kdy konkrétním projektům přináší prokazatelnou technologickou a operační přidanou hodnotu, by měla být prováděna na základě účinné reciprocity, neměla by oslabovat strategické bezpečnostní zájmy EU, neměla by podřývat cíle Evropského obranného fondu a musí být přísně monitorována v souladu s pravidly stanovenými v návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský obranný fond (COM(2018)0476), jako je udržování duševního vlastnictví v EU;

46. vítá strategický přezkum první fáze stálé strukturované spolupráce do konce roku 2020, včetně přehledu o pokroku programu a určení nezbytných opatření k tomu, aby byla stálá strukturovaná spolupráce účinnější a více orientovaná na cíle; považuje stálou strukturovanou spolupráci za nástroj, který přispívá k posílení udržitelné a účinné obranné spolupráce a integrace obrany EU zlepšením obranných kapacit a interoperability zúčastněných členských států, zejména pokud jde o dostupnost, flexibilitu a schopnost nasazení sil; připomíná, že projekty stálé strukturované spolupráce by měly pomoci maximalizovat účinnost výdajů na obranu; domnívá se, že stálá strukturovaná spolupráce by se měla využívat jako doplňkový nástroj při dosahování cílů EU a měla by přispívat k cílům NATO; vítá nedávné přijetí rozhodnutí o zapojení třetích zemí do stálé strukturované spolupráce, avšak konstatuje, že jakákoli mimořádná účast v jednotlivých projektech stálé strukturované spolupráce musí přinášet přidanou hodnotu členským státům EU i projektům a musí přispívat k posílení stálé strukturované spolupráce a SZBP a k naplnění náročnějších závazků, a sice na základě velmi přísných politicky a právně relevantních podmínek, a musí být uskutečňována na základě účinné reciprocity;

47. vyzývá zúčastněné členské státy, aby projevily plnou politickou angažovanost, úsilí a strategické ambice, poskytly nezbytné zdroje a splnily ambiciózní a závazné společné závazky, na nichž se dohodly, a současně zajistily hmatatelný pokrok při rychlém a účinném provádění stávajících projektů stálé strukturované spolupráce; zdůrazňuje, že projekty v první vlně jsou hlavně projekty budování kapacit, do nichž je zapojeno co nejvíce členských států, a že inkluzivní povaha projektů stálé strukturované spolupráce by neměla vést zúčastněné členské státy k oslabení jejich ambicí; je znepokojen tím, že nedostatky ve schopnostech a kritické nedostatky zjištěné v procesu základního cíle prostřednictvím plánu rozvoje schopností (CDP) a koordinovaného každoročního přezkumu v oblasti obrany (CARD) nebudou odpovídajícím způsobem nebo plně vyřešeny v zájmu provádění úspěšných vojenských operací; doporučuje, aby byl proveden přezkum stávajících 47 projektů stálé strukturované spolupráce s cílem ověřit dosažený pokrok a určit projekty, které by mohly být podle uvážení zúčastněných členských států seskupeny; vybízí zúčastněné členské státy, aby se zaměřily na projekty stálé strukturované spolupráce, které přinášejí skutečnou přidanou hodnotu s výraznějším operačním zaměřením, vzájemně prospěšným ziskem a strategickými předpoklady pro Unii, a na projekty se strategickým rozměrem, který řeší budoucí bezpečnostní hrozby; důrazně vybízí členské státy, aby v rámci reformy systému bojového uskupení EU posoudily možnosti, jak jej začlenit do stálé strukturované spolupráce s cílem zvýšit jeho operační kapacitu, modularitu a flexibilitu, a to zřízením stálých mezinárodních jednotek určených k plnění vojenských úkolů, jak je uvedeno v článku 43 Smlouvy o EU, a k posílení schopnosti EU provádět náročné operace pro řešení krizí;

Posílení spolupráce se strategickými partnery

48. vítá pokrok, kterého bylo dosaženo ve spolupráci EU-NATO od podpisu společného prohlášení ve Varšavě v roce 2016; chválí pokrok, kterého bylo dosaženo při provádění společného souboru návrhů z let 2016 a 2017, zejména v oblasti posílení politického dialogu EU-NATO na všech úrovních a rovněž strukturovaného dialogu o vojenské mobilitě,

Středa 20. ledna 2021

úsilí dosáhnout větší soudržnosti mezi vlastními procesy obranného plánování a bližší spolupráce v oblasti kybernetické bezpečnosti a obrany a při boji proti hybridním hrozbám a dezinformačním kampaním; bere na vědomí úroveň spolupráce mezi NATO a EU při pomoci civilním orgánům v úsilí o omezení a zastavení šíření pandemie COVID-19; vyzývá EU a NATO k dalšímu zlepšení vzájemně se posilující spolupráce, a to i mezi misemi a operacemi, a k prohloubení jejich strategického partnerství; zdůrazňuje, že je důležité posílit partnerství EU a NATO v oblasti vojenské mobility; zdůrazňuje význam uspořádání a uskutečnění společné odborné přípravy a cvičení mezi evropskými ozbrojenými silami, jakož i paralelního a koordinovaného cvičení EU a NATO;

49. v tomto ohledu vítá operaci Atlantické odhodlání (Atlantic Resolve) a posílenou předsunutou přítomnost NATO na evropském kontinentu a uznává, že jednotky NATO sehrávají důležitou úlohu v úsilí o zabránění další ruské agrese a v případě konfliktu poskytují významnou pomoc;

50. připomíná, že pro státy, které jsou rovněž členy Severoatlantické aliance, zůstává NATO i nadále základním kamenem společné obrany, jak je výslovně uznáno ve Smlouvě o fungování EU; domnívá se, že spolupráce EU a NATO by se měla vzájemně doplňovat a plně respektovat zvláštnosti a úlohu každé z těchto dvou institucí a neměla by zbytečně replikovat nebo nahrazovat struktury; připomíná, že spolupráce v oblasti obrany je jedním z pilířů transatlantické spolupráce a má i nadále prvořadý význam pro vzájemnou bezpečnost spojeneckých a partnerských zemí, a opakuje proto, že je třeba vztahy posílit; připomíná, že na základě principu „jeden soubor sil“ nepředstavuje rozvoj obranných schopností EU konkurenční hrozbu pro alianci a bude přínosem pro země, které jsou stranami SBOP i NATO; připomíná, že účinnější spolupráce EU v oblasti bezpečnosti a obrany by se měla považovat za faktor, který posiluje evropský pilíř NATO a přispívá k tomu, že se EU více podílí na zajišťování vlastní bezpečnosti; domnívá se, že iniciativy v oblasti schopností by měly zajistit interoperabilitu se spojenci a usnadnit rychlé nasazení; se znepokojením konstatuje, že solidaritu aliance oslabily některé rozdílnosti po akcích Turecka ve východním Středomoří;

51. zdůrazňuje, že je třeba posílit postavení EU jakožto subjektu zajišťujícího námořní bezpečnost, odolnost EU a jejich členských států vůči krizovým situacím v jejich teritoriálních vodách a význam soudržné námořní strategie v boji proti nelegálním nestátním námořním subjektům; domnívá se, že je nezbytné harmonizovat intervenční pravidla, normy pro vybavení a posílit odbornou přípravu pracovníků s cílem provádět koordinované a jednotné akce v rámci evropských a mezinárodních operací nebo v případě námořních krizí, událostí a mimořádných událostí; zdůrazňuje, že je třeba, aby EU a NATO spolupracovaly s cílem dosáhnout společného účinného přístupu k hrozbám v oblasti námořní bezpečnosti, jako je přeshraniční a organizovaná trestná činnost, včetně sítí organizované trestné činnosti, které usnadňují obchodování s lidmi, zbraněmi a drogami, pašování a námořní pirátství;

52. silně podporuje strategické partnerství mezi EU a OSN v oblasti řešení krizí a civilních, policejních a vojenských mírových operací; vítá pokrok, kterého bylo dosaženo při provádění osmi společně stanovených a schválených priorit EU-OSN na období 2019–2021 v oblasti mírových operací a řešení krizí; naléhavě vyzývá členské státy, aby více přispívaly k mírové činnosti OSN, a vyzývá orgány EU, aby byly v tomto smyslu nápomocny; konstatuje, že bylo dosaženo určitého pokroku, pokud jde o posílení spolupráce mezi misemi a operacemi v této oblasti – zejména podepsáním rámcové dohody mezi EU a OSN o poskytování vzájemné podpory v rámci misí a operací v této oblasti ze dne 29. září 2020 – agendy týkající se žen, míru a bezpečnosti, která je podkladem pro provádění akčního plánu EU pro ženy, mír a bezpečnost, předcházení konfliktům a pokroku na politické a strategické úrovni; vyzývá EU a OSN, aby prozkoumaly další příležitosti k bližší spolupráci, zejména ve společných operačních prostorech, v oblastech, mezi které patří plánování předávání misí, opatření na podporu v této oblasti, výměna informací mimo oblasti misí a plánování pro nepředvídané události v souvislosti s onemocněním COVID-19 a rovněž v oblasti klimatu a obrany;

53. znovu potvrzuje, že navzdory brexitu zůstává Spojené království blízkým strategickým partnerem EU a jejich členských států, a že je prvořadě zachovat silnou a úzkou obrannou a bezpečnostní spolupráci mezi EU a Spojeným královstvím, jelikož EU i Spojené království sdílí stejné strategické prostředí a jejich mír a bezpečnost čelí stejným hrozbám; vybízí Spojené království, aby se zapojovalo do misí a operací SBOP, operací pro řešení krizí, rozvoje obranných schopností, příslušných agentur Unie, jakož i do projektů stále strukturované spolupráce, a to při respektování rozhodovací samostatnosti EU, svrchovanosti Spojeného království a zásady vyvážených práv a povinností na základě účinné reciprocity a včetně spravedlivého a odpovídajícího finančního příspěvku; bere na vědomí vystoupení Spojeného království ze SBOP ke dni 31. prosince 2020; žádá, aby byly zavedeny rychlé postupy výměn s cílem zajistit kontinuitu misí a operací SBOP, v nichž hráli vyslaní britští pracovníci významnou úlohu;

Středa 20. ledna 2021

54. vyzývá EU, aby udržovala užší spolupráci se stávajícími regionálními silami, jako je Africká unie, ECOWAS, Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN) a Arktická rada, a s podobně smýšlejícími zeměmi, které nejsou členy NATO;

55. vyzývá k systematictějšímu provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1325 o ženách, míru a bezpečnosti, vzhledem k tomu, že od jejího přijetí uplynulo dvacet let, a k posílení agendy EU pro ženy, mír a bezpečnost; vyzývá ke smysluplnému začleňování hlediska rovnosti žen a mužů při formování SBOP, zejména prostřednictvím lepší genderové vyváženosti mezi pracovníky a ve vedení misí a operací SBOP a prostřednictvím specifického školení vyslaných pracovníků;

56. vyzývá k provedení rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2250 o mládeži, míru a bezpečnosti a ke smysluplnému zahrnutí mládeže a její perspektivy do analýzy konfliktu, což podtrhne podporu, kterou poskytují mise a operace SBOP; vyzývá k přijetí opatření EU, která zvýší možnosti smysluplného zapojení mladých lidí do zachování a prosazování míru a bezpečnosti;

57. vyzývá EU, aby se zabývala setrvalými a rostoucími hrozbami pro ochranu a zachování kulturního dědictví a potírala pašování kulturních artefaktů, zejména v oblastech konfliktu; konstatuje, že zbavíme-li společnost jejího kulturního dědictví a historických kořenů, bude více náchylná k radikalizaci a celosvětovým džihádistickým ideologiím; žádá EU, aby vypracovala širokou strategii pro boj proti těmto hrozbám;

Zvyšování odolnosti a připravenosti Unie

58. je znepokojen tím, že někteří globální aktéři a rostoucí počet regionálních aktérů záměrně obcházejí nebo se pokoušejí zničit mezinárodní řád založený na pravidlech, multilateralismus a hodnoty udržitelného míru, prosperity a svobody, tedy základy, na nichž je postavena Evropská unie, čelí překážkám; konstatuje, že pandemie COVID-19 odhalila nové globální nestability a napětí a prohloubila ty stávající; zdůrazňuje, že pandemie posílila veřejnou podporu pro Unii, která bude méně závislá na zbytku světa, bude lépe chráněna a schopna jednat nezávisle; žádá posílení úlohy Evropské unie na mezinárodní scéně, větší evropskou jednotnost, solidaritu a odolnost a soudržnější zahraniční politiku s účinným multilateralismem jakožto ústředním prvkem; vítá závěry Rady z června 2020 podporující silnou Evropskou unii, která prosazuje mír a bezpečnost a chrání své obyvatele;

59. zdůrazňuje důležitou roli, kterou hrají ozbrojené síly během pandemie COVID-19, a vítá vojenskou pomoc civilním orgánům, zejména při budování polních nemocnic, převozu pacientů a dodávkách a distribuci vybavení; domnívá se, že tato cenná pomoc ukázala, že je třeba rozhodnout získané zkušenosti, aby bylo možné posílit vojenské prostředky a schopnosti členských států na podporu mechanismu civilní ochrany Unie, který je hlavním nástrojem k řešení mimořádných událostí, ale i pro účely humanitární pomoci; dále se domnívá, že v zájmu účinného řešení zdravotních krizí je zásadně důležité připravit vojenský zdravotnický personál členských států na rychlou účast; znovu upozorňuje na význam vzájemné pomoci a solidarity v souladu s čl. 42 odst. 7 Smlouvy o EU a článkem 222 Smlouvy o fungování EU;

60. zdůrazňuje význam vojenské mobility; domnívá se, že je nezbytné urychlit a usnadnit plnou vojenskou mobilitu v celé Evropě, a vyzývá proto ke zjednodušení a harmonizaci postupů, které členským státům umožní jednat rychleji, neboť vojenská mobilita je přínosná při řešení civilních krizí; trvá na tom, že je důležité, aby byl k dispozici odpovídající rozpočet na projekty vojenské mobility; vítá skutečnost, že projekt vojenské mobility je součástí stále strukturované spolupráce; trvá na tom, že je třeba vytvořit evropské mechanismy zaměřené na usnadnění přeshraničního využití vojenských logistických schopností v zájmu zvládnutí podobných mimořádných událostí, které by umožnily lepší koordinaci, součinnost, solidaritu a podporu; trvá na tom, že taková pomoc a solidarita v době pandemií a podobných krizí by mohla být rozšířena mimo jiné na partnerské země v bezprostředním sousedství EU; zdůrazňuje, že je třeba zvýšit připravenost EU na chemické, biologické, radiologické a jaderné útoky a související kapacity; zdůrazňuje, že je třeba zintenzivnit monitorování a ochranu životně důležité a kritické infrastruktury, zejména pokud jde o podmořské internetové kabely z optických vláken;

61. domnívá se, že je důležité zajistit lepší provázanost vnitřních a vnějších aspektů politiky EU s cílem zajistit, aby směřovala k dosažení cílů společné zahraniční a bezpečnostní politiky, včetně energetické politiky EU;

Středa 20. ledna 2021

62. domnívá se, že je nezbytné ochránit všechna slabá místa Evropské unie, aby se zajistila účinná společná obrana evropských občanů; se znepokojením bere na vědomí rostoucí militarizaci Krymského poloostrova a pokusy Ruské federace o destabilizaci černoomořského regionu, přičemž tato situace byla na summitu NATO ve Walesu v roce 2014 vyhodnocena tak, že byla uznána zranitelnost východního okraje Severoatlantické aliance; vyzývá EU, aby uznala zranitelnost východoevropských členských států jako prostředek k posílení evropské obrany a aby společně s NATO vypracovala komplexní strategii pro zabezpečení a obranu východního křídla;

Aktivní boj proti hybridním hrozbám a předcházení jejich vzniku

63. vítá přijatý soubor priorit a zásad pro spolupráci EU v oblasti boje proti hybridním hrozbám a posílení odolnosti proti nim, včetně boje proti dezinformacím, hybridnímu válčení, špiónáži, falešným zprávám a propagandě, a zavedení systému včasného varování, který podpoří spolupráci se skupinou G7 a s NATO; vyzývá EU a členské státy, aby rozvíjely a posilovaly zabezpečení svých informačních a komunikačních systémů, včetně zabezpečených komunikačních kanálů; zdůrazňuje, že je důležité a naléhavě nutné, aby EU posílila svou strategickou komunikaci a více do ní investovala, jakož i do svých schopností stát se odolnější, pokud jde o řešení veškerých zahraničních zásahů, které ohrožují její demokratický systém, svrchovanost a občany, a odrazování od nich; zdůrazňuje důležitou úlohu pracovní skupiny East StratCom a uznává důležitou práci vykonanou v rámci projektu „EU proti dezinformacím“ a žádá další rozpočtovou a politickou podporu s cílem dále zlepšovat její schopnost bojovat proti dezinformacím a informovat o opatřeních a politikách EU;

64. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné, aby EU zavedla důslednější strategii k odhalování agresivních a škodlivých dezinformačních kampaní, které proti ní vedou třetí země a nestátní subjekty; zdůrazňuje, že je třeba přezkoumat mandát týmu ESVC pro strategickou komunikaci s cílem řešit zahraniční vměšování a zainteresovat ověřovatele faktů, výzkumné pracovníky, začínající podniky a organizace občanské společnosti; trvá na tom, že je třeba poskytnout dostatečné personální a finanční prostředky všem útvarům EU, které se zabývají zahraničním vměšováním a dezinformacemi, aby bylo možné lépe odhalovat a vyšetřovat pokusy o zásah do demokratických procesů EU nebo do činností EU v zahraničí, a bojovat proti nim; zdůrazňuje, že je důležité spolupracovat a pomáhat partnerským zemím, zejména v bezprostředním sousedství EU, v jejich úsilí řešit nepřátelské zahraniční vměšování, zejména dezinformace a propagandu, a bojovat proti nim, neboť v mnoha případech se tyto činy snaží svést tyto země z cesty prodemokratických reforem a napadají evropské hodnoty a ideály;

65. vítá přijetí rozhodnutí Rady, které poprvé umožňuje EU zavést cílená omezující opatření pro odrazování od kybernetických útoků, které představují vnější hrozbu pro EU a její členské státy, včetně kybernetických útoků proti třetím zemím nebo mezinárodním organizacím, a pro reakci na ně, a uvalovat sankce na osoby nebo subjekty, které jsou za tyto kybernetické útoky odpovědné; zdůrazňuje, že je třeba zlepšit systém vízových omezení v rámci sankčního mechanismu EU, a to využíváním biometrických postupů pro udělování víz, s cílem zabránit subjektům zapojeným do hybridní války, aby mohly cestovat do EU pod falešnou identitou; zdůrazňuje naléhavou potřebu další integrace aspektů kybernetických hrozeb do systémů řešení krizí EU; zdůrazňuje, že užší spolupráce při předcházení kybernetickým hrozbám a boji proti nim je v současné době mimořádně zranitelnosti klíčová pro posílení mezinárodní bezpečnosti a stability v kyberprostoru; vítá značný pokrok, jehož v tomto ohledu dosáhl tým rychlé kybernetické reakce v rámci stále strukturované spolupráce; vyzývá k posílení podpory Agentury Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost (ENISA) a k intenzivní koordinaci v této souvislosti se střediskem excelence NATO pro spolupráci při kybernetické obraně; vyzývá k větší koordinaci EU, pokud jde o společné přičítání odpovědnosti za nepřátelské kybernetické útoky, i k užší spolupráci s podobně smýšlejícími mezinárodními organizacemi a zeměmi; je obzvláště znepokojen neustálým odhalováním menších kybernetických útoků nebo neoprávněných vniknutí do systémů kritické infrastruktury, které jsou zatím neškodné, ale mohou mít velký dopad; naléhavě vyzývá členské státy, aby posílily své systémy kritické infrastruktury, jako je výroba elektrické energie a strategické komunikace, a to na všech úrovních;

66. uznává rostoucí význam kybernetických a automatizovaných zpravodajských schopností a zdůrazňuje, že tyto schopnosti představují hrozbu pro všechny členské státy a orgány EU; naléhavě vyzývá všechny orgány EU a členské státy, aby pokračovaly ve zdokonalování svých počítačových technologií a technologií umělé inteligence, a dále vybízí ke spolupráci na tomto technologickém pokroku;

67. zdůrazňuje, že je důležité vytvořit kapacity v oblasti kvantové výpočetní techniky, a připomíná, že je třeba posílit spolupráci mezi EU a USA v této oblasti s cílem zajistit, aby se kvantová výpočetní technika nejprve začala používat mezi partnery, kteří mají vřelé vztahy a podporují stejné cíle;

Středa 20. ledna 2021

68. bere na vědomí rostoucí význam bezpečnosti vesmírného prostoru a satelitů; zdůrazňuje důležitou úlohu Satelitního střediska Evropské unie a pověřuje jej, aby vypracovalo analýzu bezpečnosti a nedostatků satelitů EU a členských států, pokud jde o odolnost vůči kosmickému smetí, kybernetickým útokům a přímým raketovým útokům, a aby o tom podalo zprávu;

Poskytnutí prostředků Unii k provádění SBOP

69. zdůrazňuje, že odpovídající úroveň finančních zdrojů, pracovníků a prostředků je klíčová pro zajištění toho, aby byla Unie dostatečně silná a schopná prosazovat mír a bezpečnost v rámci svých hranic i ve světě; vyzývá členské státy, aby projevíly politickou vůli naplnit evropské ambice v oblasti obrany a aby dodržely své závazky;

70. lituje nedostatek ambicí Evropské rady ve víceletém finančním rámci (VFR), pokud jde o bezpečnostní a obranné iniciativy; naléhavě vyzývá Komisi, aby předložila a provedla ambiciózní strategický pracovní program pro Evropský obranný fond (na výzkumné i nevýzkumné programy), jehož účelem bude posílit společné akce a přeshraniční spolupráci v celé Unii, a pro vojenskou mobilitu s cílem pomoci členským státům jednat rychleji a účinněji, mimo jiné financováním dopravní infrastruktury dvojího užití a zjednodušením diplomatických oprávnění a celních předpisů; vyzývá EU, aby vybuodovala svůj vlastní systém obrany před balistickými raketami a integrovaný a vrstvený strategický systém letecké obrany, který by byl rovněž navržen k obraně proti nadzvukovým střelám; připomíná, že evropští občané jasně a trvale vyzývají k posílení role Unie v zajišťování udržitelné stability a bezpečnosti, čehož lze dosáhnout pouze s potřebnými finančními prostředky a ambiciózním VFR v oblasti vnější činnosti a obrany;

71. varuje před nebezpečím nedostatečných ambicí, pokud jde o financování evropských iniciativ v oblasti obrany ve VFR, v kombinaci s významnými a nekoordinovanými škrty v národních rozpočtech na obranu, které jsou důsledkem koronavirové krize; zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy vyčlenily potřebné finanční prostředky na národní úrovni, a umožnily tak Unii působit jako celosvětový obhájce míru; z tohoto důvodu souhlasí s posouzením Evropského účetního dvora, že „členské státy EU zdaleka nemají vojenské schopnosti, které potřebují, aby mohly naplnit ambice EU ve vojenské oblasti“;

72. připomíná, že ačkoli projekty a iniciativy společné evropské obrany hrají významnou roli při řešení nedostatků v oblastech výzkumu a vývoje souvisejících s obranou, sdílení zdrojů a koordinaci úsilí, podstatná část prostředků na obranu využívaná pro mise SBOP je i nadále poskytována členskými státy a hrazena z vnitrostátních rozpočtů na obranu;

73. naléhavě vyzývá členské státy, aby dodržovaly svůj formální závazek na úrovni Rady a převzaly odpovědnost za svá rozhodnutí v Radě o nasazování civilních a vojenských misí tím, že poskytnou Unii potřebné personální zajištění a schopnosti pro dosažení cílů, které jednomyslně odsouhlasily, a tudíž naplňovaly svůj závazek k bezpečnější Evropské unii;

74. zdůrazňuje význam mezinárodní účasti na misích a operacích SBOP jakožto posílení evropských schopností a požaduje důraznější provádění stávajících rámcových dohod o účasti, které podporují kolektivní povahu příspěvků k míru a bezpečnosti;

75. bere na vědomí důležitou práci, kterou vykonalo středisko Satelitní středisko Evropské unie (EU SatCen), a zdůrazňuje, že Unie musí mít dostatečné zdroje v oblasti kosmického snímkování a shromažďování zpravodajských informací; zdůrazňuje dále, že EU SatCen by mělo mít prospěch ze strukturálních finančních prostředků Unie, aby mohlo nadále přispívat k činnosti Unie, zejména s cílem poskytovat podporu misím a operacím SBOP prostřednictvím satelitních snímků ve vysokém rozlišení;

Ustanovení ambiciózní agendy EU v oblasti celosvětové kontroly zbraní, nešíření zbraní a odzbrojení

76. je silně znepokojen současným ohrožením mezinárodních hodnot a právního státu a možným dalším úpadkem globální architektury nešíření zbraní a odzbrojení; obává se, že nedodržování hlavních smluv na kontrolu zbraní, odstoupení od nich nebo jejich neprodloužení by vážně poškodilo mezinárodní režimy kontroly zbraní, které desítky let zajišťovaly stabilitu, a naruší vztahy mezi státy disponujícími jadernými zbraněmi, a rovněž by mohlo přímo ohrozit evropskou bezpečnost, zejména kvůli absenci norem regulujících a omezujících použití taktických jaderných zbraní krátkého a středního dosahu a mohlo by vést k novým závodům v jaderném zbrojení; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné obnovit přeshraniční důvěru;

77. se znepokojením bere na vědomí normalizaci nebezpečné rétoriky týkající se používání jaderných zbraní; znovu potvrzuje, že ve světě bez přítomnosti nebo šíření jaderných zbraní bude posílen mezinárodní mír a bezpečnost a že odzbrojení neznamená jen snížení počtu aktivních válečných hlavic, ale také snížení vojenské a politické úlohy přisuzované těmto zbraním;

Středa 20. ledna 2021

78. znovu vyslovuje svou plnou podporu závazku EU a jejích členských států ke Smlouvě o nešíření jaderných zbraní jako základnímu kameni režimu nešíření jaderných zbraní a odzbrojení; opakuje své výzvy, aby EU zaujala pevný společný postoj před 10. hodnotící konferencí stran Smlouvy o nešíření jaderných zbraní, včetně požadavku, aby byla na konferenci přijata konkrétní a účinná opatření, která by byla klíčovým prvkem v zachování strategické stability a předcházení novému závodu ve zbrojení;

79. znovu vyjadřuje hluboké politování nad odstoupením USA a Ruské federace od Smlouvy o likvidaci raket středního a krátkého doletu; bere na vědomí odpovědnost Ruska za neúspěch smlouvy, neboť ji soustavně nedodržovalo; obává se, že konec této smlouvy by mohl vést k eskalaci napětí a zvýšení jaderných a vojenských hrozeb a rizik a zároveň ohrozit budoucnost režimů kontroly zbraní; zdůrazňuje, že se ostře staví proti jakýmkoli novým závodům ve zbrojení mezi USA a Ruskou federací a proti jejich možným důsledkům pro Evropu, jakož i proti opětovné militarizaci na evropské půdě; naléhavě vyzývá Radu a místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby zahájili iniciativu vedenou EU s cílem prosadit změnu Smlouvy o likvidaci raket středního a krátkého doletu na mnohostrannou smlouvu;

80. připomíná, že základním kamenem celosvětové a evropské bezpečnosti a stability jsou účinné mezinárodní režimy kontroly zbraní, odzbrojení a nešíření zbraní;

81. vybízí USA a Ruskou federaci, aby pokračily v jednání o prodloužení nové Smlouvy o omezení strategických zbraní (START), která vyprší v únoru 2021; věří, že prodloužení této smlouvy by poskytlo oběma signatářům více času na jednání se záměrem dohodnout se na novém nástroji pro kontrolu zbraní; vyzývá k okamžitému zapojení dalších států, a zejména Číny, do všech stávajících smluv (jako jsou nová smlouva START, Smlouva o likvidaci raket středního a krátkého doletu a Smlouva o otevřeném nebi) nebo do budoucích jednání o nástrojích kontroly jaderných zbraní;

82. vyjadřuje politování nad tím, že Rusko plní své závazky vyplývající ze Smlouvy o otevřeném nebi selektivně; vyjadřuje hluboké politování nad rozhodnutím USA odstoupit od Smlouvy o otevřeném nebi – významného nástroje pro kontrolu zbraní, který přispěl k budování důvěry a poskytl menším státům cennou schopnost monitorovat a ověřovat vojenské aktivity jejich sousedů; vyzývá zbývající signatářské státy, aby pokračovaly v provádění této smlouvy a zároveň zajistily její funkčnost a užitečnost; vyzývá USA, aby zrušily své rozhodnutí odstoupit od Smlouvy o otevřeném nebi;

83. vítá finanční příspěvky EU projektům a aktivitám Organizace pro zákaz chemických zbraní (OPCW); vítá skutečnost, že Rada přijala režim horizontálních sankcí, které mají za cíl řešit rostoucí využívání a šíření chemických zbraní; odsuzuje nedávné použití chemických zbraní a domnívá se, že nedostatečná odpovědnost za tyto případy podkopává mezinárodní normy zakazující použití těchto zbraní; vyzývá EU, aby se ujala iniciativy k řešení otázky beztrestnosti za použití chemických zbraní a aby zvažila, jak posílit OPCW, aby byla zajištěna rychlá a přesná identifikace pachatelů a účinné mechanismy reakce; vyzývá EU, aby pokračovala v úsilí v boji proti šíření a používání chemických zbraní a v podpoře mezinárodního zákazu chemických zbraní v souladu s Úmluvou o chemických zbraních (CWC);

84. vyjadřuje vážné znepokojení nad pokusem o vraždu prominentního vůdce ruské opozice Alexeje Navalného pomocí zakázané nervové paralytické látky, což podle Úmluvy o chemických zbraních představuje použití chemické zbraně a jako takové je vážným porušením mezinárodních norem; žádá o nezávislé mezinárodní prošetření těchto událostí; vítá rozhodnutí Rady zavést sankce vůči všem osobám odpovědným za tuto otravu;

85. žádá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby předložil návrhy na rozšíření odborných znalostí v oblasti nešíření jaderných zbraní a kontroly zbraní v EU a aby zajistil, že EU bude v rozvoji a posilování globálních snah o nešíření a kontrolu zbraní na základě pravidel a vytváření architektury odzbrojení hrát rozhodnou a konstruktivní úlohu; v této souvislosti vítá jmenování nového zvláštního vyslance pro nešíření jaderných zbraní; uvědomuje si, že v oblasti kontroly zbraní je naléhavě nutné uzavřít nové mezinárodní dohody; konstatuje, že v souvislosti s jaderným odstrašováním může vývoj nadzvukových střel ohrozit zásady vzájemně zajištěného zničení, a vyzývá proto k uzavření celosvětové smlouvy o kontrole zbraní, která by se týkala použití, rozsahu, rychlosti, doktríny, kontroly jaderných hlavic a umístění nadzvukových zbraňových systémů poblíž pobřeží a kterou iniciovala EU;

86. opakuje, že je odhodlán usilovat o zachování účinných mezinárodních systémů kontroly a nešíření zbraní a odzbrojení, které jsou základem světové i evropské bezpečnosti; opakuje svou plnou podporu práci Úřadu OSN pro otázky odzbrojení a programu OSN pro odzbrojení; opětovně zdůrazňuje svůj závazek provádět politiku, jejímž cílem je dosáhnout pokroku na cestě k omezení veškerého jaderného arzenálu;

Středa 20. ledna 2021

87. vítá závěry Rady týkající se přezkumu jejího společného postoje 2008/944/SZBP ze dne 8. prosince 2008, kterým se stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu⁽¹³⁾; je pevně přesvědčen, že vzhledem k tomu, že je EU v oblasti obrany stále ambicióznější, je třeba dosáhnout větší konvergence, transparentnosti a vzájemného souladu politik členských států v oblasti vývozu zbraní a rovněž posílit veřejný dohled; vyzývá členské státy, aby překonaly své rozdílné výklady společného postoje a v plném rozsahu dodržovaly jeho osm kritérií, a zejména aby důsledně uplatňovaly čtvrté kritérium týkající se regionální stability a zastavily veškerý vývoz vojenského vybavení, které by mohlo být použito proti jiným členským státům; vítá úsilí o zvýšení transparentnosti a veřejné a parlamentní kontroly vývozu zbraní; vyzývá ke společnému úsilí o zlepšení posuzování rizik, kontroly koncovými uživateli a ověřování po dodávce;

88. naléhavě žádá členské státy, aby dodržovaly Kodex chování EU pro vývoz zbraní; připomíná, že je nutné, aby všechny členské státy důsledně uplatňovaly pravidla EU stanovená ve společném postoji Rady 2008/944/SZBP; připomíná, že členské státy se zavázaly k tomu, že na vnitrostátní úrovni zaujmou pevné stanovisko k politice vývozu zbraní do Turecka na základě ustanovení společného postoje 2008/944/SZBP a že budou přísně uplatňovat kritérium 4 týkající se regionální stability; opakovaně vyzývá vysokého představitele, místopředsedu Komise, aby v případě, že Turecko bude pokračovat ve svých stávajících nezákonných a jednostranných akcích ve východním Středomoří, které narušují svrchovanost členských států (především Řecka a Kypru) a porušují mezinárodní právo, a pokud se nezapojí do dialogu podle mezinárodního práva, zahájil v Radě iniciativu usilující o to, aby všechny členské státy v souladu se společným postojem zastavily vývoz veškerého vojenského vybavení do Turecka, včetně zbraní, zbraní pro zboží dvojího užití a know-how;

89. vítá činnosti EU zaměřené na podporu univerzální platnosti Smlouvy o obchodu se zbraněmi a vyzývá všechny přední země vyvážející zbraně, aby ji co nejdříve podepsaly a ratifikovaly;

90. konstatuje, že technologický vývoj v oblasti umělé inteligence přináší nové etické výzvy; vyzývá EU, aby stanula v čele mezinárodního úsilí o zavedení komplexního regulačního rámce, jenž by při vývoji a použití zbraní využívajících umělou inteligenci zajistil smysluplnou lidskou kontrolu nad zásadními funkcemi výběru cílů a útoků na cíle; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, členské státy a Evropskou radu, aby přijali společný postoj k autonomním zbraňovým systémům, který zajistí smysluplnou lidskou kontrolu nad klíčovými funkcemi zbraňových systémů; trvá na zahájení mezinárodních jednání o společné definici a rámci pro používání zbraní s určitou mírou autonomie a vyzývá k přijetí právně závazného nástroje, který by zakazoval smrtící autonomní zbraně postrádající smysluplnou lidskou kontrolu;

91. vyzývá EU, aby se ujala vedoucí úlohy v celosvětovém úsilí o vytvoření komplexního a účinného celosvětového systému kontroly zbraní, pokud jde o šíření raket a technologií bezpilotních bojových prostředků;

Zajištění demokratického dohledu, legitimacy a inkluzivního zapojení

92. zdůrazňuje, že je třeba, aby Parlament řešil všechny záležitosti obrany konzistentně; žádá, aby byl mandát podvýboru pro bezpečnost a obranu znovu posouzen a rozšířen s ohledem na rostoucí počet obranných iniciativ na úrovni EU a s ohledem na vytvoření Generálního ředitelství Komise pro obranný průmysl a vesmír;

93. vítá pravidelnou výměnu názorů s místopředsedou Komise, vysokým představitelem o otázkách SBOP a vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele, aby zajistil náležité zohlednění názorů Parlamentu; zdůrazňuje, že je třeba zajistit pravidelné podávání informací ze strany zvláštních zástupců EU, zvláštních vyslanců EU a velitelů misí a operací; konstatuje, že před strategickým plánováním misí SBOP, změnami jejich mandátů a záměry ukončit je by měl být konzultován Parlament; vyzývá ke komplexnímu uplatňování článku 36 Smlouvy o EU;

94. zdůrazňuje, že je třeba rozvíjet stále užší spolupráci v oblastech SBOP s národními parlamenty, aby bylo dosaženo větší odpovědnosti, transparentnosti a kontroly;

95. opakuje, že je důležité zlepšovat nástroje dostupné občanské společnosti s cílem zajistit smysluplné a podstatné zapojení do formulování politik souvisejících s obranou a účinný dohled;

⁽¹³⁾ Úř. věst. L 335, 13.12.2008, s. 99.

Středa 20. ledna 2021

o

o o

96. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Evropské radě, Radě, Komisi, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, místopředsedovi Komise, generálnímu tajemníkovi OSN, generálnímu tajemníkovi NATO, agenturám EU působícím v oblastech bezpečnosti a obrany a parlamentům členských států.

Středa 20. ledna 2021

P9_TA(2021)0014

Lidská práva a demokracie ve světě a politika EU v této oblasti – výroční zpráva za rok 2019

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2021 o lidských právech a demokracii ve světě a o politice Evropské unie v této oblasti – výroční zpráva za rok 2019 (2020/2208(INI))

(2021/C 456/09)

Evropský parlament,

- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv a další smlouvy a nástroje OSN týkající se lidských práv,
- s ohledem na Evropskou úmluvu o lidských právech,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina základních práv“),
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, a zejména na jeho zásadu č. 2, 3, 11 a 17,
- s ohledem na články 2, 3, 8, 21 a 23 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“),
- s ohledem na články 17 a 207 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na globální strategii zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie představenou dne 28. června 2016,
- s ohledem na 17 cílů udržitelného rozvoje OSN a Agendu pro udržitelný rozvoj 2030,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a na obecné připomínky vydané Výborem OSN pro lidská práva,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech a na obecné připomínky Výboru OSN pro hospodářská, sociální a kulturní práva,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW) a na obecná doporučení Výboru OSN pro odstranění diskriminace žen,
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989 a na dva opční protokoly k této úmluvě, které byly přijaty dne 25. května 2000,
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením ze dne 30. března 2007,
- s ohledem na politické prohlášení Valného shromáždění OSN o HIV a AIDS: o urychleném postupu k urychlení boje proti HIV a o ukončení epidemie AIDS do roku 2030, které bylo přijato dne 8. června 2016,
- s ohledem na Deklaraci OSN o právech příslušníků národnostních, etnických, náboženských a jazykových menšin přijatou dne 18. prosince 1992,
- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN ze dne 22. prosince 2018 o celosvětové výzvě ke konkrétním opatřením pro úplné odstranění rasismu, rasové diskriminace, xenofobie a související nesnášenlivosti a ke komplexnímu provádění Durbanské deklarace a akčního programu a k příslušným následným opatřením,
- s ohledem na rozhodnutí Valného shromáždění OSN ze dne 28. května 2019, kterým byl 22. srpen vyhlášen Mezinárodním dnem památky obětí násilných činů spáchaných na základě náboženského vyznání nebo přesvědčení,
- s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 2467 ze dne 29. dubna 2019 o sexuálním násilí souvisejícím s konflikty,

Středa 20. ledna 2021

- s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1325 týkající se žen, míru a bezpečnosti a na strategický přístup EU pro ženy, mír a bezpečnost na období 2019–2024,
- s ohledem na iniciativu EU-OSN „Spotlight“ zaměřenou na vymýcení násilí páchaného na ženách a dívkách,
- s ohledem na Pekingskou akční platformu a akční program Mezinárodní konference o populaci a rozvoji a na výsledky jejich hodnotících konferencí,
- s ohledem na Úmluvu Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 190 ze dne 21. června 2019 o násilí a obtěžování,
- s ohledem na Deklaraci o budoucnosti práce přijatou u příležitosti 100. výročí založení MOP dne 21. června 2019,
- s ohledem na memorandum o porozumění ze dne 16. srpna 2019 týkající se spolupráce mezi Programem OSN pro životní prostředí a Úřadem vysokého komisaře OSN pro lidská práva,
- s ohledem na Rámcovou úmluvu Rady Evropy o ochraně národnostních menšin a na Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků přijatou dne 5. listopadu 1992,
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (dále jen „Istanbulská úmluva“) ze dne 11. května 2011, kterou ne všechny členské státy ratifikovaly,
- s ohledem na Akční plán pro lidská práva a demokracii (2015–2019) – „Zajistit ústřední postavení otázky lidských práv v agendě EU“ ze dne 28. dubna 2015 (JOIN(2015)0016), který Rada přijala dne 20. července 2015, a na jeho přezkum v polovině období z června 2017 (SWD(2017)0254),
- s ohledem na akční plán EU pro lidská práva a demokracii (2020–2024), který Rada přijala dne 17. listopadu 2020,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 18. února 2019 o prioritách EU ve fórech OSN pro lidská práva v roce 2019,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 17. června 2019 o opatřeních EU k posílení multilateralismu založeného na pravidlech,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 15. července 2019 o prioritách EU v OSN a na 74. zasedání Valného shromáždění OSN,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 14. října 2019 o demokracii,
- s ohledem na obecné zásady EU pro prosazování a ochranu požívání veškerých lidských práv lesbickými, gay, bisexuálními, transgender a intersexuálními (LGBTI) osobami přijaté dne 24. června 2013,
- s ohledem na pokyny EU týkající na podporu a ochranu svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení přijaté dne 24. června 2013,
- s ohledem na obecné zásady EU týkající se trestu smrti, které Rada aktualizovala dne 12. dubna 2013, obecné zásady EU týkající se svobody projevu online i offline, které Rada přijala dne 12. května 2014, a obecné zásady EU týkající se obránců lidských práv, které Rada přijala dne 14. června 2004,
- s ohledem na obecné zásady EU v oblasti lidských práv týkající se zajištění nediskriminace v rámci vnější činnosti, které Rada přijala dne 18. března 2019,
- s ohledem na obecné zásady EU v oblasti lidských práv týkající se nezávadné pitné vody a odpovídajících hygienických podmínek, které Rada přijala dne 17. června 2019,
- s ohledem na revizi obecných zásad politiky EU vůči třetím zemím týkající se mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání z roku 2019, kterou Rada přijala dne 16. září 2019,

Středa 20. ledna 2021

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. října 2020 nazvané „Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2020“ (COM(2020)0660) a na geopolitickou agendu pro volební období EU 2019–2024,
- s ohledem na zprávu Komise z června 2020 s názvem „Legal gender recognition in the EU: the journeys of trans people towards full equality“ (Právní uznání genderové identity v EU: cesta transsexuálních osob směrem k plné rovnosti),
- s ohledem na společné sdělení Komise ze dne 25. listopadu 2020 nazvané „Akční plán EU pro rovnost žen a mužů (GAP) III – ambiciózní agenda pro genderovou rovnost a posílení postavení žen v rámci vnější činnosti EU“ (JOIN(2020)0017) a na závěry předsednictví Rady ze dne 16. prosince 2020 o GAP III,
- s ohledem na průzkum Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA) („LGBTI Survey II“) nazvaný „Dlouhá cesta k rovnosti LGBTI osob“, zveřejněný dne 14. května 2020,
- s ohledem na rozhodnutí evropského veřejného ochránce práv ze dne 30. července 2020 o úloze zvláštního vyslance EU pro prosazování svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení mimo EU,
- s ohledem na zprávy zvláštního vyslance EU pro prosazování svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení mimo EU a na zprávy z meziskupiny EP pro svobodu náboženského vyznání nebo přesvědčení a náboženskou toleranci,
- s ohledem na výroční zprávu EU o lidských právech a demokracii ve světě za rok 2019,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. září 2017 o korupci a lidských právech ve třetích zemích ⁽¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. července 2018 o porušování práv původních obyvatel ve světě, včetně zabírání půdy ⁽²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2019 o pokynech EU a mandátu zvláštního vyslance EU pro prosazování svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení mimo EU ⁽³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o lidských právech a demokracii ve světě a o politice Evropské unie v této oblasti – výroční zpráva za rok 2018 ⁽⁴⁾ a na svá předchozí usnesení k předešlým výročním zprávám,
- s ohledem na všechna svá usnesení týkající se porušování lidských práv, demokracie a právního státu (tzv. „naléhavá usnesení“) podle článku 144 jednacího řádu, která byla přijata v roce 2019,
- s ohledem na Sacharovovu cenu za svobodu myšlení, kterou v roce 2019 získal Ilham Tohti, ujgurský obránce lidských práv, profesor ekonomie, zastánce práv ujgurské menšiny v Číně a politický vězeň držený v Číně,
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na stanovisko Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví,
- s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0259/2020),

A. vzhledem k tomu, že oslava 10 let existence Listiny základních práv v roce 2019 připomněla Unii její proklamovaný závazek a ze Smluv vyplývající povinnost, aby rozhodně pokračovala v opatřeních na ochranu, prosazování a dodržování lidských práv, a to jak uvnitř, tak vně svých hranic; vzhledem k tomu, že při této příležitosti EU znovu potvrdila svůj závazek být i nadále vlivným aktérem na světové scéně a nadále plnit vedoucí úlohu globálního obránce demokracie a lidských práv;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 337, 20.9.2018, s. 82.

⁽²⁾ Úř. věst. C 118, 8.4.2020, s. 15.

⁽³⁾ Úř. věst. C 411, 27.11.2020, s. 30.

⁽⁴⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0007.

Středa 20. ledna 2021

- B. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je jednou ze základních hodnot EU a právo na rovné zacházení a zákaz diskriminace je součástí základních práv, která jsou zakotvena ve Smlouvách a v Listině základních práv, a vzhledem k tomu, že by se tudíž mělo v rámci veškeré činnosti a politik EU přihlížet k problematice rovnosti žen a mužů, která by do nich měla být začleněna jako horizontální zásada;
- C. vzhledem k tomu, že křesťané jsou nejpronásledovanější náboženskou skupinou na světě a tvoří 80 % všech pronásledovaných věřících; vzhledem k tomu, že toto pronásledování sahá od rutinní diskriminace ve vzdělávání, zaměstnání a společenském životě přes omezení všech forem projevu až po fyzické útoky proti křesťanským komunitám, které se blíží naplnění mezinárodní definice genocidy přijaté OSN;
- D. vzhledem k tomu, že Pekingská deklarace a akční platforma z roku 1995 už 25 let poukazuje na význam rovných práv a příležitostí pro ženy a na jejich rovnou účast na rozhodování a demokratickém procesu upevňování demokracie;
- E. vzhledem k tomu, že nedostatek žen při rozvoji umělé inteligence zvyšuje riziko předpojatosti; vzhledem k tomu, že vzdělávání v oblasti vědy je důležité pro získávání dovedností, důstojné práce a pracovních míst v budoucnu i pro to, aby se prolomily genderové stereotypy, podle nichž jsou tyto oblasti považovány za typicky mužské, aby se tak ženám umožnilo plné uplatňování lidských práv;
- F. vzhledem k tomu, že během oslav 30. výročí vzniku Úmluvy OSN o právech dítěte v listopadu 2019 EU zdůraznila svůj závazek vypracovat komplexní strategii v oblasti práv dětí a rodičů a učinit tato práva ústředním bodem politik EU; vzhledem k tomu, že Parlament uspořádal dne 20. listopadu 2019 specializovanou konferenci, která se zabývala řadou otázek včetně výzev v oblasti ochrany práv dítěte v neustále se měnícím digitálním světě, zejména v souvislosti se zákazem přístupu k dětské pornografii a bojem proti obtěžování a násilí, překonávání překážek na cestě k plnému požívání práv dětí a řešení měnící se povahy ozbrojených konfliktů a jejich dopadu na budoucnost dětí, včetně dopadu těchto konfliktů na jejich vývoj, vzdělání a pozdější život, přičemž byla zohledněna prohlášení pronesená během diskuse dětmi;
- G. vzhledem k tomu, že krize vyvolaná globální pandemií COVID-19, způsoby, jakými na ni státy reagovaly, prohloubení nerovností a obtížná situace, kterou tato pandemie způsobila zejména v případě nejvíce zranitelných a marginalizovaných skupin, jakož i žen, a její dopad na mezinárodní vztahy, mezinárodní řád založený na pravidlech a konflikty, což jsou všechno faktory, jež mají dlouhodobý dopad na všechny záležitosti týkající se dodržování lidských práv;
- H. vzhledem k tomu, že názorným příkladem je to, že krize způsobená pandemií vedla většinu zemí k přijetí mimořádných opatření, která omezila svobodu požívání mnoha lidských práv, mezi něž patří především svoboda pohybu a shromažďování, nebo k zavedení nových prostředků sledování, aby se zabránilo přenosu viru COVID-19; vzhledem k tomu, že tato opatření oprávněně vyvolala otázky ohledně jejich nezbytnosti, zákonnosti, přiměřenosti, nediskriminační povahy, doby trvání a důsledků v duchu ochrany základních svobod z krátkodobého i dlouhodobějšího hlediska; vzhledem k tomu, že tuto pandemii doprovází další negativní trendy, které v některých zemích oslabují demokracii a omezují prostor pro občanskou společnost;
- I. vzhledem k tomu, že globální recese způsobená pandemií by mohla vést vlády k tomu, aby upřednostňovaly stimulaci hospodářských činností a přilákání investic; zdůrazňuje, že by tak neměly činit na úkor svých vlastních ambicí týkajících se politických cílů a standardů v některých jiných oblastech, jako je ochrana lidských práv, opatření v oblasti klimatu a boj proti chudobě, zejména chudobě dětí a jejich rodin;
- J. vzhledem k tomu, že celosvětový nárůst autoritářství a populismu představuje hrozbu pro hodnoty a zásady, na nichž je Unie založena;
- K. vzhledem k tomu, že neliberální režimy se stále více vzdalují od cesty zralých demokracií a západních demokratických standardů a zakotvují se v pozicích, které vedou k soustavnému a záměrnému porušování lidských práv; vzhledem k tomu, že tyto neliberální režimy omezují základní práva a svobody, a poskytují tak falešný dojem volební legitimacy ve volbách, které nelze považovat za svobodné, spravedlivé nebo transparentní;

Středa 20. ledna 2021

- L. vzhledem k tomu, že krizové situace v oblasti životního prostředí včetně změny klimatu a odlesňování jsou výsledkem lidských činů a vedou k porušování lidských práv nejen přímo postižených osob, ale také lidstva jako celku; vzhledem k tomu, že je důležité si uvědomovat souvislost mezi lidskými právy a ochranou životního prostředí; vzhledem k tomu, že zajištění přístupu k vodě je zásadní, pokud jde o předcházení napětí v některých regionech;
- M. vzhledem k tomu, že nezbytným předpokladem pro úspěšnou a účinnou politiku EU v oblasti lidských práv je větší soulad mezi vnitřními a vnějšími politikami EU a také mezi jednotlivými vnějšími politikami EU; vzhledem k tomu, že politiky na podporu lidských práv, demokracie, právního státu a boje proti beztrestnosti by měly být začleněny do všech ostatních politik EU s vnějším rozměrem, jako jsou politiky v oblasti rozvoje, migrace, bezpečnosti, boje proti terorismu, práv žen a rovnosti žen a mužů, rozšíření a obchodu; vzhledem k tomu, že větší konzistentnost by měla EU umožnit rychleji reagovat v raných fázích případů porušování lidských práv a být aktivnějším a důvěryhodnějším aktérem v oblasti lidských práv v globálním měřítku;
- N. vzhledem k tomu, že plné dodržování lidských práv a evropských norem v partnerských a sousedních zemích EU včetně zvládání uprchlické krize a řešení migrace je jednou z klíčových priorit Evropské unie; vzhledem k tomu, že situace v oblasti lidských práv, na niž měla dopad pandemie COVID-19, je v sousedních zemích znepokojující, a tyto země musí v tomto ohledu přijmout vhodná opatření a pracovat v souladu se svou občanskou společností, která zahrnuje i osoby s proevropským a demokratickým zaměřením;
- O. vzhledem k tomu, že v rostoucím počtu zemí, zejména v Asii, na Blízkém východě a v Africe, jsou využívány zákazy cestování k tomu, aby bylo obhájcem lidských práv zabráněno v účasti na mezinárodních akcích;

Lidská práva a demokracie: obecné trendy a klíčové výzvy

1. vítá, jak na pandemii COVID-19 zareagovaly ty země, které daly na první místo právo na život a zdraví; zdůrazňuje, že je současně nutné zajistit, aby měli lidé odpovídající životní úroveň; připomíná, že veškerá opatření v reakci na pandemii musí být zakotvena v lidských právech a zásadách nediskriminace a být s nimi v souladu a měla by zaručit pokrok při plnění cílů udržitelného rozvoje;
2. zdůrazňuje potřebu zajistit plné dodržování lidských práv a zásady, že lidská práva jsou univerzální a nezcizitelná, nedělitelná, vzájemně provázaná a na sobě závislá, a odsuzuje jakékoli pokusy o jejich relativizaci;
3. vyjadřuje však velmi vážné znepokojení nad poklesem norem v oblasti demokracie a lidských práv a požívání základních svobod, který krize v některých zemích způsobila; domnívá se, že tento tlak je primárně výsledkem rostoucího autoritářství, jakož i ničivých hospodářských a sociálních důsledků krize a jejich využívání jako záminky k manipulaci státních orgánů a volebních harmonogramů, k potlačování činnosti obránců lidských práv, zejména obránců menšin, politických protivníků, zástupců médií nebo občanské společnosti a k omezování základních svobod a lidských práv, včetně osob nebo skupin čelících diskriminaci, jako jsou náboženské menšiny a menšiny vyznávající určité přesvědčení, a LGBTI osoby, pro účely nesouvisející s pandemií; v této souvislosti rovněž zdůrazňuje nárůst nenávistných výroků založených na rase, etniku, náboženství nebo kastě, dezinformace, cílené obviňování zranitelných skupin z šíření viru, nárůst domácího a genderově motivovaného násilí a genderových nerovností; vyjadřuje znepokojení v souvislosti s případy diskriminace při distribuci pomoci poskytované v souvislosti s pandemií COVID-19; považuje za nepřijatelné, aby byla pomoc z jakýchkoli důvodů upírána, a to i na základě náboženství; rovněž zdůrazňuje, že jsou v rozporu s lidskými právy široce využívány digitální technologie zaměřené na zastavení pandemie, pomocí nichž jsou sledováni občané a jsou získávány jejich soukromé údaje;
4. potvrzuje, že státy se musí zdržet toho, aby pandemii COVID-19 zneužívaly k upevnění autoritářské moci, oslabení demokracie a právního státu nebo pošlapávání lidských práv; vyjadřuje hluboké znepokojení nad vyhrocením opatření přijímaných autoritářskými režimy, jejichž cílem je potlačit nesouhlas a omezit prostor pro činnost občanské společnosti; zdůrazňuje důležitost občanské společnosti, jejíž existence umožňuje flexibilní, včasné a účinné reakce na režimy porušující mezinárodní právo, lidská práva a demokratické zásady; je znepokojen tím, že mimořádná opatření přijatá v souvislosti s pandemií COVID-19 často nejsou doprovázena jasnými povinnostmi, pokud jde o jejich zrušení po skončení krize;

Středa 20. ledna 2021

5. připomíná, že všeobecný přístup ke zdravotní péči je lidským právem a podporuje veškerý pokrok směrem ke všeobecné zdravotní péči, která má zásadní význam pro udržitelný rozvoj; vítá globální reakci Evropské unie na pandemii COVID-19 založenou na koncepci „tým Evropa“, která klade důraz na vyjádření solidarity a poskytnutí hmatatelné pomoci partnerům, zejména nejohroženějším a nejvíce zasaženým zemím;

6. se znepokojením si všimá nedostatků v systémech zdravotní péče v mnoha zemích, které oslabují právo lidí na fyzické i duševní zdraví a léčiva, a to i pokud jde o preventivní opatření k předcházení infekce, opatření související s vodou a hygienická opatření jakož i opatření související s informacemi a nediskriminací v oblasti přístupu a práv; vítá prohlášení Komise, že vakcína proti COVID-19 by měla být celosvětově dostupná a že EU vynaloží za tímto účelem veškeré úsilí;

7. připomíná, že při řešení pandemie COVID-19 musí státy zajistit, aby jejich reakce zahrnovaly genderově citlivý a průřezový přístup s cílem zaručit všem ženám a dívkám právo na život bez diskriminace a násilí a přístup k základním službám v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, které potřebují;

8. připomíná, že pandemie rovněž vedla k tomu, že na celosvětové úrovni došlo ke snížení monitorování a dokumentace případů porušení lidských práv; podporuje mezinárodní úsilí o hodnocení reakcí různých států na pandemii, pokud jde o omezení politických, sociálních a hospodářských svobod, jakož i úsilí o vytvoření společného rámce založeného na lidských právech, který poslouží jako základ pro budoucí reakce na sanitární krizi; v této souvislosti vítá, že Komise v součinnosti s Mezinárodním institutem pro demokracii a volební podporu (IDEA) zahájily globální monitorování (tzv. Global Monitor);

9. důrazně odsuzuje velký počet případů diskriminace, netolerance, pronásledování a zabíjení v souvislosti s etnickým původem, státní příslušností, společenskou třídou, kastou, náboženským vyznáním, přesvědčením, jazykem, věkem, pohlavím, sexuální orientací, genderovou identitou, vyjádřením pohlavní identity nebo pohlavními znaky, ke kterým v mnoha zemích a společnostech stále dochází; vyjadřuje politování nad tím, že se jednotlivci i komunity stávají terčem netolerantních a nenávisných prohlášení a činů; považuje rozmach rasismu, antisemitismu a xenofobie v mnoha zemích za nepřijatelný; trvá na tom, že vlády na celém světě musí rasismus a diskriminaci jednoznačně odsoudit a projevovat vůči těmto jevům nulovou toleranci;

10. zdůrazňuje obrovskou a rostoucí hrozbu pro lidská práva, kterou s sebou přináší změna klimatu, ničení životního prostředí a úbytek biologické rozmanitosti tím, že lidé připravují o základní právo na život, zejména kvůli vyšší úrovni světového hladu, hospodářským a sociálním nerovnostem, omezením přístupu k vodě a dalším úmrtím na podvýživu a zvýšenému šíření nemocí; konstatuje, že změna klimatu také brání uplatňování dalších lidských práv, včetně práva na zajištění potravin, nezávadnou pitnou vodu a hygienu, zdraví, adekvátní bydlení, sebeurčení, práci a rozvoj; dále upozorňuje na rizika, která změna klimatu představuje pro mír a bezpečnost, protože nedostatek potravin a vody může vést k boji o přírodní zdroje a poté k nestabilitě a konfliktům uvnitř států a mezi nimi; upozorňuje zejména na souvislost mezi tímto využíváním přírodních zdrojů a přímým či nepřímým financováním konfliktů, válek a násilí, a to i některými aktéry ze soukromé sféry; zdůrazňuje, že nejméně rozvinuté země jsou vůči změně klimatu nejzranitelnější, protože je pro ně nejtěžší čelit jejím ničivým dopadům, přestože produkují méně skleníkových plynů než bohatší země, kterým takovéto těžké dopady nehrozí;

11. potvrzuje, že podpora a ochrana lidských práv a opatření v oblasti klimatu a životního prostředí jsou vzájemně propojeny, protože zejména mezinárodní právo v oblasti lidských práv poskytuje přístup k nápravným opatřením a právním prostředkům k nápravě škody způsobené změnou klimatu, k provádění opatření pro boj proti změně klimatu a k tomu, aby bylo možné volat země, podniky a osoby k odpovědnosti za jejich reakci na změnu klimatu a za jednání přispívající k dalšímu zhoršování stavu životního prostředí;

12. zdůrazňuje, že biologická rozmanitost a lidská práva jsou vzájemně provázané a navzájem závislé, a připomíná, že státy mají povinnost chránit biologickou rozmanitost, na níž tato práva závisí, a to zajištěním účasti občanů na rozhodování o biologické rozmanitosti a umožněním přístupu k účinným opravným prostředkům v případě ztráty a degradace biologické rozmanitosti; vyjadřuje podporu vznikajícímu normativnímu úsilí na mezinárodní úrovni v souvislosti s trestnými činy v oblasti životního prostředí; v tomto ohledu vybízí EU a členské státy, aby prosazovaly uznání ekocidy jako mezinárodního zločinu podle Římského statutu Mezinárodního trestního soudu;

Středa 20. ledna 2021

13. zdůrazňuje, že je třeba věnovat zvláštní pozornost pomoci osobám vysídleným v důsledku změny klimatu a životního prostředí; považuje za důležité, aby se na mezinárodní úrovni usilovalo o vymezení pojmu „osoby vysídlené v důsledku změn životního prostředí“ v rámci Organizace spojených národů s cílem vytvořit mezinárodní právní rámec a zaujmout společný přístup k ochraně osob nucených opustit své bydliště; uznává, že dopady změny klimatu na životní prostředí mohou zhoršit nucené vysídlování, a proto zdůrazňuje, že je třeba v souladu s Pařížskou dohodou rychle zavádět politiky ke snižování dopadů změny klimatu;

14. vyjadřuje značné znepokojení nad odlesňováním, nezákonnou těžbou a výrobou nelegálních drog, zejména v Amazonii v roce 2019, neboť lesy přispívají ke zmírňování změny klimatu tím, že absorbují a ukládají oxid uhličitý; zdůrazňuje, že původní obyvatelé jsou často prvními oběťmi odlesňování, které kromě jiných práv ohrožuje jejich práva k půdě a přístup k životně důležitým zdrojům; v této souvislosti zdůrazňuje jejich právo určit a stanovit priority a strategie pro svůj vlastní rozvoj a využívání své půdy, území a dalších zdrojů; zdůrazňuje, že beztestnost porušování práv původních obyvatel je hnací silou odlesňování, a proto považuje za zásadní, aby za tato porušování práv byla vyvozena odpovědnost; konstatuje, že nezákonné využívání přírodních zdrojů může vést k závažným negativním dopadům na sociální, hospodářská, kulturní, občanská a politická práva místních komunit, včetně základního práva lidí na sebeurčení a zásady trvalé svrchovanosti nad svými přírodními zdroji;

15. vítá rostoucí ambice a mobilizaci občanů, zejména mladších generací, k politickým a společenským změnám příznivým pro dodržování lidských práv, demokratickou správu věcí veřejných, rovnost a sociální spravedlnost, ambicióznější opatření v oblasti klimatu a lepší ochranu životního prostředí; zdůrazňuje, že v roce 2019 se ve všech regionech světa zrodila masivní protestní hnutí, která odrážejí tyto ambice a jež požadují změny v institucionálním a hospodářském uspořádání společností a opatření na boj proti změně klimatu a podporují rozvoj spravedlivější globální společnosti; odsuzuje skutečnost, že obyvatelům řady zemí je prostřednictvím různých zákonů, správních a jiných opatření, jako je násilné potlačování protestů, šikanování a svévolné zadržování, upíráno právo na pokojné protesty; zdůrazňuje, že v roce 2019 byly zadrženy stovky pokojných demonstrantů, přičemž s mnohými osobami bylo špatně zacházeno a mnozí demonstranti byli svévolně zadržováni a nuceni zaplatit vysoké pokuty v soudních řízeních, v nichž nebyly zaručeny minimální procesní normy; zdůrazňuje, že je důležité zachovat pokojný charakter protestních akcí, a vyjadřuje znepokojení v souvislosti s některými okrajovými skupinami, které využívají demonstrace a formující se sociální hnutí k tomu, aby páchaly násilí a narušovaly každodenní život; žádá vlády, aby vůči pokojným demonstrantům nepoužívaly nepřiměřenou sílu a aby všechny pachatele takovýchto činů pohnaly k odpovědnosti;

16. považuje za zásadní politické reakce na oprávněné požadavky společností, rodin a jednotlivců, které jsou založeny na inkluzivním dialogu; na druhé straně odsuzuje potlačování pokojných hnutí, zejména nepřiměřeným použitím síly bezpečnostními složkami, které určité vlády používají vůči obyvatelům svých zemí s cílem umlčet nesouhlasné a kritické hlasy;

17. zdůrazňuje, že vraždy, fyzické a pomlouvačné útoky, uvěznění, vyhrožování smrtí, obtěžování, zastrasování a omezování svobody projevu jsou i nadále nástroji, které jsou po celém světě systematicky využívány proti obráncům lidských práv, včetně obránek lidských práv, obráncům práv na svobodu náboženského vyznání a přesvědčení, místním komunitám, původnímu obyvatelstvu, ochráncům životního prostředí a půdy, nevládním organizacím a aktivistům občanské společnosti, oznamovatelům a novinářům; konstatuje, že obránek lidských práv čelí genderově specifickým hrozbám;

18. je hluboce znepokojen tím, že některé země používají represivní právní předpisy v oblasti kybernetické bezpečnosti a boje proti terorismu k zásahům proti obráncům lidských práv; poukazuje na existenci politických trendů směrem k hlubšímu nacionalismu a zneužívání náboženského vyznání k politickým účelům, které roznecují nesnášenlivost;

19. zdůrazňuje, že je povinností orgánů EU aktivně podporovat organizace a jednotlivce zapojené do obrany demokracie a lidských práv; požaduje spravedlnost a odpovědnost v případě všech útoků na obránce lidských práv; vyzývá EU, aby podporovala a chránila obránce lidských práv v celé jejich rozmanitosti; v této souvislosti zdůrazňuje význam opatření Parlamentu při zasazování se o to, aby byly jejich názory brány v potaz, a při prosazování toho, aby orgány třetích zemí okamžitě a bezpodmínečně propustily obránce lidských práv, kteří byli pro svou činnost zadrženi; podporuje práci evropských politických nadací při posilování demokratických procesů a podpoře nové generace politických vůdců po celém světě;

Středa 20. ledna 2021

20. je vážně znepokojen přetrvávajícími válkami a vojenskými konflikty a vleklou okupací nebo zabíráním území, které dávají prostor hrubému porušování mezinárodního humanitárního práva a lidských práv, zejména genocidám, masovému zabíjení a nucenému vysídlování civilního obyvatelstva, včetně náboženských menšin, a používání sexuálního násilí, zejména vůči ženám a dětem; důrazně odsuzuje zapojení diktátorských či autoritářských režimů do zástupných válek a zdůrazňuje, že předpokladem udržitelného míru jsou vyjednaná politická řešení; vyjadřuje hluboké znepokojení nad zvýšeným mezinárodním politickým napětím a nad zvýšenou aktivitou nestátních ozbrojených skupin a teroristických organizací a rozvojem násilí mezi komunitami v některých regionech světa;

21. vyjadřuje politování nad skutečností, že zatímco OSN si v roce 2020 připomněla sedmdesáté páté výročí svého vzniku, řada vlád inspirovaných uzavřenými postoji podnikla kroky proti multilateralismu a snahám o mezinárodní spolupráci ve prospěch míru, řešení konfliktů a ochrany lidských práv na základě účelů a zásad Všeobecné deklarace lidských práv OSN, mezinárodního práva, Charty OSN a Helsinského závěrečného aktu; kritizuje, že se na mezinárodní úrovni demokratické země neujaly společného vedení, které by důsledně reagovalo na závažná porušení mezinárodního práva v oblasti lidských práv a které by spojilo síly k prosazování lidských práv a demokracie a posilovalo mezinárodní systémy založené na pravidlech, a naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby se této „prázdné pozice“ ve vedení ujal;

22. vyjadřuje politování nad neutěšenou situací migrantů a uprchlíků po celém světě, zejména vysídlených žen, dětí a osob se zdravotním postižením a chronickým onemocněním, osob s různou sexuální orientací, osob náležících k pronásledovaným etnickým a náboženským menšinám a menšinám vyznávajícím určité přesvědčení, které patří k nejzranitelnějším skupinám; konstatuje, že počet mezinárodních migrantů se v roce 2019 odhaduje na téměř 272 milionů ⁽⁵⁾, což odpovídá 3,5 % světové populace, z nichž více než 20 milionů představují uprchlíci ⁽⁶⁾, a že během posledních dvou let došlo k rozsáhlému vysídlování a migraci; všímá si, že v roce 2019 vzrostl počet žadatelů o azyl, kteří požádali o mezinárodní ochranu v členských státech EU-27 ⁽⁷⁾ v důsledku represí a porušování lidských práv, jehož se mimo jiné dopustily diktátorské režimy, které jsou u moci nezákonně; odsuzuje politická opatření narušující lidská práva migrantů a uprchlíků a ohrožující jejich bezpečnost a životy; důrazně odsuzuje případy diskriminace, netolerance, pronásledování a zabíjení týkající se migrace nebo statusu žadatelů o azyl; odmítá negativní tendenci k obtěžování a kriminalizaci práce těch, kdo obhajují lidská práva migrantů a uprchlíků a poskytují jim pomoc;

23. vítá skutečnost, že úsilí o prosazování práv žen a dívek získalo celosvětově větší význam; konstatuje však, že žádná země na světě dosud nedosáhla rovnosti žen a mužů;

24. zdůrazňuje však, že ve všech oblastech světa, včetně EU, přetrvává všeobecně rozšířené genderově podmíněné násilí, včetně femicidy, a diskriminace, přičemž tato situace vyplývá z nerovnosti mezi ženami a muži, nerovných genderových norem a mocenské dynamiky, z kulturních zvyklostí, jako je diskriminace na základě kast, nebo z dlouho zavedených diskriminačních právních systémů, jakož i z propagandy a dezinformačních akcí, které oslabují práva žen; odsuzuje vykořisťování žen prostřednictvím obchodování s lidmi a všechny formy genderově podmíněného násilí, včetně sexuálního, fyzického a psychického násilí, což jsou jevy, které patří k nejrozšířenějším a nejsystematičtějším formám porušování lidských práv

25. dále poukazuje na, že se ženy stávají terčem sexuálního násilí z důvodu jejich názorů, náboženství, filozofické orientace nebo aktivismu při obraně lidských práv; zdůrazňuje, že ženy a dívky z etnických a náboženských menšin a z menšin vyznávajících určité přesvědčení jsou vystaveny násilí na základě pohlaví a diskriminaci dvojnásobnou měrou; připomíná, že v důsledku sociální stigmatizace a diskriminačních právních systémů přetrvává v některých zemích systémový problém násilí vůči lesbickým a bisexuálním ženám ve formě „znásilnění za trest“;

26. odsuzuje pokračující neváživost vůči rovnosti žen a mužů a právům žen, včetně všech pokusů o omezení stávajících nároků a ochrany v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, jakož i právní předpisy, politiky a postupy, které tato práva v mnoha zemích světa nadále popírají nebo omezují; v této souvislosti odsuzuje upírání přístupu k cenově dostupné, kvalitní a komplexní sexuální výchově, službám plánovaného rodičovství, moderní antikoncepci, bezpečnému a zákonnému umělému přerušení těhotenství a zdravotní péči pro matky, a odsuzuje také zneužívání a špatné zacházení se ženami v zařízeních zdravotní péče o matky a předporodní a poporodní péče, jakož i donucovací sexuální a reprodukční

⁽⁵⁾ World Migration Report 2020 (Zpráva o světové migraci z roku 2020) – Mezinárodní organizace pro migraci (https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2020.pdf).

⁽⁶⁾ Dle údajů zveřejněných Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (<https://www.unhcr.org/refugee-statistics/download/?url=fd4j>).

⁽⁷⁾ Asylum statistics – Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics).

Středa 20. ledna 2021

zdravotní praktiky, které nerespektují svobodný a informovaný souhlas ženy; zdůrazňuje, že s cílem zabránit chudobě a sociálnímu vyloučení je třeba chránit rodiče, kteří jsou ve znevýhodněném postavení, zejména pak samoživitele a rodiče s početnou rodinou; poukazuje na to, že je třeba vytvořit sociální a hospodářské prostředí a podmínky, díky nimž se budou rodiče moci dále profesně rozvíjet;

27. zdůrazňuje, že je nutné chránit matky v nesnadných životních situacích, zejména matky samoživitelky, aby se zabránilo chudobě a sociálnímu vyloučení; poukazuje na to, že je třeba vytvořit sociální a hospodářské prostředí a podmínky, díky nimž se budou matky moci dále profesně rozvíjet;

28. odsuzuje vlády na celém světě, které se staví proti požadavkům žen na rovnoprávnost nebo podporují negativní reakce na tyto požadavky; zdůrazňuje významnou úlohu, kterou ženy hrají prostřednictvím svého aktivismu v politických a sociálních hnutích, a vyjadřuje politování nad tím, že za to platí vysokou cenu, když se stávají oběťmi násilí způsobeného brutálními represemi a válkou a sexuálního zneužívání během ozbrojených konfliktů;

29. vyjadřuje hluboké znepokojení nad pokračováním závažného porušování lidských práv dětí po celém světě v roce 2019, kdy se slavilo 30. výročí vzniku Úmluvy o právech dítěte, a to jmenovitě nad dětskou prací, předčasnými a nucenými sňatky, obchodováním s dětmi a vykořisťováním dětí, a to i za sexuálním účelem, odvozy a vojenskou službou dětí ve skupinách, využíváním dětských vojáků v ozbrojených konfliktech, sexuálním zneužíváním dětí a dětskou prostitucí, rozdělováním rodin a zadržováním dětí z důvodů souvisejících s přistěhovalectvím a také nad problémy dívek spojenými se sexuálním násilím a genderově podmíněným násilím, předčasným těhotenstvím, nákazou virem HIV a předčasným ukončováním školní docházky; považuje za politováníhodné, že v souvislosti s pandemií muselo mnoho dětí a mladých lidí začít pracovat, aby uspokojili své základní potřeby a podpořili svou rodinu, a v důsledku toho zanechali vzdělání; zdůrazňuje, že tento nežádoucí vývoj je úpadkem školního vzdělávání dětí;

30. vyjadřuje hluboký zármutek nad teroristickými a bombovými útoky spáchanými v první polovině roku 2019, jejichž terčem byli věřící a jejich modlitebny, a tyto útoky odsuzuje; je znepokojen tím, že k těmto hrozným činům došlo ve stejnou dobu, kdy probíhaly nenávistné kampaně zahájené určitými politickými představiteli a teroristickými skupinami, jejichž cílem je upřít nebo omezit právo na svobodu myšlení, svědomí, náboženského vyznání nebo přesvědčení; naléhavě vyzývá státy, aby prosazovaly svobodu myšlení, svědomí, náboženského vyznání nebo přesvědčení a rychlými zásahy proti pachatelům násilí nebo podněcovatelům k nenávisti chránily zranitelné náboženské menšiny a menšiny vyznávající určité přesvědčení;

Zařazení podpory a ochrany demokracie a lidských práv do centra zahraniční politiky EU

31. připomíná, že Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, solidarity, právního státu a dodržování lidských práv, jak je stanoveno v článku 2 Smlouvy o EU; zdůrazňuje, že prosazování těchto hodnot navenek, podpora demokracie, právního státu a univerzálnosti a nedělitelnosti lidských práv a dodržování zásad zakotvených v Chartě OSN a v mezinárodním právu je jádrem společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU v souladu s článkem 21 Smlouvy o EU a strategickým zájmem Unie, což by se mělo účinným a soudržným způsobem odrážet ve všech oblastech vztahů Unie se třetími zeměmi;

32. zdůrazňuje, že je důležité, aby se Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ) a Komise postavily proti porušování lidských práv, kdekoliv k němu dojde, a to i v blízkých partnerských zemích, a aby na taková porušení důrazně a hlasitě reagovaly a aby neustále zvyšovaly povědomí a rozšiřovaly znalosti úředníků EU a jejich členských států o lidských právech a rovnosti žen a mužů; připomíná, že klíčovým prvkem úspěšné politiky v oblasti lidských práv je účinné zapojení občanské společnosti a smysluplný dialog s ní; vyzývá všechny delegace EU a jejich kontaktní místa pro lidská práva, aby důsledně plnily svou povinnost setkávat se s obránci lidských práv, včetně obránců lidských práv a zástupců občanské společnosti, navštěvovat zadržené aktivisty, prodemokratické disidenty a obránce lidských práv, sledovat jejich soudní procesy a zasazovat se na místě za jejich ochranu; vyzývá rovněž delegace EU, aby takovéto akce podporovaly také v případě, kdy se je snaží zorganizovat poslanci EP, kteří danou zemi navštěvují v rámci oficiální cesty organizované Evropským parlamentem; zdůrazňuje, že je důležité zabývat se nejen důsledky, ale i základními příčinami porušování lidských práv;

Středa 20. ledna 2021

Práce EU na mnohostranné úrovni

33. naléhavě vyzývá EU a členské státy, aby v souladu se závazky k multilateralismu deklarovanými v akčním plánu pro lidská práva a demokracii vypracovaly jasnou strategii boje proti zvyšující se tendenci států upouštět od dodržování mezinárodního rámce pro lidská práva a vzepřít se tomuto rámci, jakož i boje proti pokusům oslabit pojetí lidských práv zakotvené ve Všeobecné deklaraci lidských práv OSN, které se objevují na mezinárodní úrovni; zdůrazňuje svůj názor, že by v této souvislosti mezinárodní právo v oblasti lidských práv a příslib dosažení cílů udržitelného rozvoje do roku 2030 měly nadále představovat základní kameny; doporučuje, aby EU pokračovala ve svém úsilí prostřednictvím spolupráce se zeměmi a zúčastněnými stranami, které mohou nebo nemusí sdílet stejné hodnoty jako EU, s cílem zachovat nebo rozvíjet mezinárodní normy v oblasti lidských práv v souladu s článkem 21 Smlouvy o EU;

34. žádá členské státy, aby zefektivnily zahraniční a bezpečnostní politiku EU tím, že budou v Radě používat pravidlo hlasování kvalifikovanou většinou, konkrétně u otázek, jež souvisí s lidskoprávní problematikou a zejména v případech záležitostí, jež spadají do působnosti akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii, a v případech schvalování sankcí; vyzývá členské státy, aby na mnohostranných fórech hovořily jednotným a silným hlasem EU a aby v době krizí, které zpochybňují základní hodnoty a zájmy Evropské unie, postupovaly jednotně, protože to je jediný způsob, jak může Unie hrát vedoucí úlohu na mezinárodní scéně a využívat svůj vliv k uskutečňování pozitivních změn a zajišťování koordinovanějších reakcí na globální výzvy, především pokud jde o podporu a ochranu lidských práv a výzvy v oblasti životního prostředí a klimatu;

35. opakuje, že EU bude na mezinárodní scéně uznávána a bude působit důvěryhodně a účinně pouze tehdy, budou-li její základní hodnoty, zejména úcta ke svobodě a demokracii, dodržování lidských práv, zásad právního státu a rovnosti, důvěryhodné navenek, a to bude možné pouze tehdy, zajistí-li EU vnitřní a vnější soudržnost své politiky v těchto záležitostech; vyzývá EU a její členské státy, aby šly příkladem, přísně dodržovaly lidská práva a zajistily důslednou obranu a dodržování svých hodnot a podpůrné prostředí pro občanskou společnost;

36. vyjadřuje politování nad tím, že autoritářské režimy zneužívají mnohostranné instituce a snaží se neutralizovat mnohostranné instituce a mechanismy v oblasti lidských práv, pokud jde o jejich schopnost pohnat státy k odpovědnosti za porušování lidských práv; vyzývá EU a její členské státy, aby s cílem podpořit reformu mnohostranných institucí, tak aby byly odolnější vůči negativnímu vlivu autoritářských režimů, spolupracovaly s podobně smýšlejícími demokratickými spojenci; vyjadřuje rovněž politování nad skutečností, že členy Rady pro lidská práva OSN (UNHRC) jsou často země, v nichž prokazatelně došlo k závažnému porušování lidských práv, a vyzývá členské státy EU, aby při hlasování postupovaly velmi obezřetně a nepodporovaly země, které kandidují na členy UNHRC a které zjevně porušují lidská práva;

37. domnívá se, že dialog o lidských právech se třetími zeměmi může představovat užitečný nástroj pro bilaterální angažovanost při prosazování lidských práv a jejich obraně, a to za předpokladu, že bude probíhat tak, aby bylo možné dosáhnout žádaných výsledků, a že bude pravidelně přezkoumáván; připomíná, že obecné zásady EU pro dialog o lidských právech nastiňují řadu kritérií pro zahájení dialogu, včetně „rozsahu, v jakém je vláda ochotna situaci zlepšit, míry odhodlání vlády, pokud jde o mezinárodní úmluvy o lidských právech, připravenosti vlády spolupracovat v rámci postupů a mechanismů OSN v oblasti lidských práv a včetně postoje vlády k občanské společnosti“; vyzývá ESVC, aby pravidelně vyhodnocovala každý dialog, jak stanoví obecné zásady EU; trvá na tom, že je důležité upozornit na jednotlivé případy v rámci dialogu o lidských právech a zajistit vhodná opatření v návaznosti na tyto případy a jejich transparentnost;

Zvláštní zástupce EU pro lidská práva

38. vítá jmenování Eamona Gilmora dne 28. února 2019 zvláštním zástupcem EU pro lidská práva (dále jen „zvláštní zástupce EU“); opakuje, že jmenování zvláštního zástupce EU by mělo být předmětem předchozího slyšení v Parlamentu; vybízí zvláštního zástupce EU, aby vyvíjel diplomatické úsilí o zvyšování účinnosti politiky EU v oblasti lidských práv, o upevňování mezinárodních aliancí na podporu agendy v oblasti lidských práv a o přesvědčování účastníků z celého světa, aby přijali politiku, která by byla v souladu s přísnými normami v oblasti demokracie, lidských práv, právního státu a řádné správy věcí veřejných a s mezinárodním právem a normami, zejména s mezinárodním humanitárním právem a mezinárodním trestním soudnictvím, a tuto politiku prováděli; dále doporučuje, aby zvláštní zástupce EU znásobil své úsilí o zajištění vnitřní soudržnosti EU při vymezování a provádění zahraniční politiky EU v oblasti lidských práv; trvá na tom, aby jeho pravidelné zprávy Radě byly sdíleny také s Parlamentem; vyzývá EU, aby v rámci celkové reformy postavení zvláštního zástupce EU zvýšila viditelnost této funkce a transparentnost činností a misí s ní spojených, mj. prostřednictvím

Středa 20. ledna 2021

samostatného oddílu na internetových stránkách ESVČ, a učinila ze zvláštního zástupce EU funkci stálou a disponující dostatečnými zdroji a právem veřejně vystupovat v souvislosti s podáváním informací o výsledcích návštěv zemí mimo EU a informovat o stanoviscích EU k otázkám týkajícím se lidských práv;

Mezinárodní dohody

39. opakuje svou výzvu, aby do všech mezinárodních dohod, zejména o obchodu a přidružení, mezi EU a třetími zeměmi byly systematicky začleňovány doložky o lidských právech a aby byly řádně prosazovány a jejich prosazování bylo sledováno, mimo jiné prostřednictvím měřitelných kritérií a pravidelného posuzování jejich vlivu, se zapojením Parlamentu a občanské společnosti; zdůrazňuje, že tyto doložky by měly stanovit mechanismy k zajištění jejich účinného prosazování a postupy stanovující jasné a věrohodné důsledky vyplývající z porušování dohod, včetně pozastavení nebo, v krajním případě, odstoupení EU od dohod; vyzývá k lepší koordinaci a komunikaci mezi specializovanými subjekty odpovědnými za příslušné politické oblasti, jako je obchod a lidská práva, s cílem účinněji začlenit aspekty týkající se lidských práv do obchodní a investiční politiky; naléhavě vyzývá k vytvoření nezávislých mechanismů ke sledování dodržování lidských práv ve vztahu k obchodním dohodám a dohodám o zahraničních investicích, jakož i nezávislého mechanismu pro podávání a vyřizování stížností, s cílem poskytnout postiženým občanům a místním zúčastněným stranám účinné možnosti nápravy;

40. zdůrazňuje, že prosazování demokracie a lidských práv ve třetích zemích a jejich ochranu lze účinně zajistit, pouze pokud se s ekonomickými a politickými pobídkami EU, jako je přístup k finančním prostředkům EU, poskytování všeobecného systému preferencí (GSP) a další zjednodušení celních sazeb a zrušení vízové povinnosti ze strany EU, pojí určité podmínky; v této souvislosti připomíná, že podle nařízení (EU) 2018/1806 by Komise měla mj. sledovat situaci v oblasti lidských práv ve třetích zemích, které jsou osvobozeny od vízové povinnosti, a pravidelně o tom podávat zprávy Parlamentu a že v případě porušení předpisů v dotyčné zemi by měla pozastavit platnost tohoto osvobození;

Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci

41. vyzývá k zavedení opatření a podpory na prosazování a ochranu demokracie a lidských práv v rámci nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci a k vytvoření dostatečného rozpočtu pro tato opatření a podporu, aby odpovídaly úrovni závazků a ambicí Unie;

42. vyzývá Komisi, aby sledovala dodržování lidských práv a článku 8 – Obecné zásady tohoto nástroje partnerskými zeměmi, které mají užitek z financování v rámci tohoto nástroje, a aby získané informace shrnula do kapitoly ve své výroční zprávě o dosahování cílů nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci; vyzývá Komisi, aby pro případ závažného porušení lidských práv nebo zásad nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci ze strany příjemců financování navrhla vhodná opatření, včetně pozastavení financování státních subjektů ze strany EU a přeměňování pomoci k občanské společnosti; vyzývá k větší transparentnosti, pokud jde o ustanovení týkající se lidských práv v dohodách o financování, a k vyjasnění mechanismu a kritérií pro pozastavení platnosti těchto dohod v případě porušování lidských práv, demokratických zásad a právního státu a v případě závažné korupce; vyzývá Komisi, aby se v zemích, v nichž dochází k rozsáhlému porušování lidských práv a represím vůči obráncům lidských práv, důsledně vyhýbala využívání rozpočtové podpory pro vlády třetích zemích jako funkčního způsobu jednání;

43. žádá EU, aby posuzovala veškeré porušování předpisů v souvislosti s unijní politikou, projekty a financováním ve třetích zemích s mimořádnou pečlivostí a aby mu předcházela, mimo jiné tím, že vytvoří mechanismy pro podávání stížností ze strany jednotlivců i skupin, jejichž práva mohla být v důsledku činnosti EU v těchto zemích porušena;

44. vítá neocenitelnou pomoc, která je organizacím občanské společnosti na celém světě poskytována prostřednictvím evropského nástroje pro demokracii a lidská práva, jenž byl stěžejním nástrojem při provádění vnější politiky Evropské unie v oblasti lidských práv; žádá, aby bylo v rámci nástupnického globálního nástroje dále rozšířeno financování občanské společnosti a lidských práv;

45. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s ESVČ stanovila rámec pro vypracovávání výročních zpráv, které Evropská investiční banka (EIB) podává o svých operacích mimo EU s ohledem na dodržování obecných zásad, jimiž se řídí vnější činnost Unie, jak je uvedeno v článku 21 Smlouvy o EU a ve strategickém rámci a akčním plánu EU pro lidská práva; naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila, aby projekty podporované EIB byly v souladu s politikou a závazky EU v oblasti lidských práv a aby existovaly mechanismy odpovědnosti, jimiž mohou jednotlivci upozorňovat na porušování práv v souvislosti s činností EIB; vyzývá EIB, aby svou politiku týkající se sociálních norem dále rozvinula a vytvořila z ní politiku lidských práv v oblasti bankovníctví; požaduje, aby do hodnocení projektů této banky byly začleněny ukazatele týkající se lidských práv;

Středa 20. ledna 2021

Akční plán EU pro lidská práva a demokracii

46. vítá přijetí akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024; vyjadřuje znepokojení nad tím, že ESVČ nevěnovala náležitou pozornost nabídce Parlamentu a jeho podvýboru pro lidská práva aktivně přispívat k přípravě tohoto plánu v duchu dobré interinstitucionální spolupráce;

47. vyzývá ESVČ a Komisi, aby pořádaly pravidelné konzultace s občanskou společností a aby se zapojily do strukturovaného a pravidelného dialogu s příslušnými orgány Parlamentu o provádění nového akčního plánu s cílem umožnit Parlamentu podílet se na opatřeních akčního plánu, zejména prostřednictvím parlamentní diplomacie, a umožnit mu účinně plnit jeho kontrolní úlohu; doporučuje, aby byl vytvořen soubor měřítek a ukazatelů pokroku s cílem účinně sledovat provádění akčního plánu; vyzývá ESVČ, aby podala zprávu o pokroku při dosahování cílů akčního plánu ve srovnání s těmito měřítky; požaduje, aby ESVČ pravidelně sledovala usnesení a rozpravy Parlamentu, které mají význam pro provádění akčního plánu; trvá na tom, aby členské státy převzaly odpovědnost za akční plán a přispěly k výroční zprávě o jeho provádění tím, že budou informovat o své vlastní činnosti prováděné na základě tohoto strategického dokumentu;

Reagování na globální výzvy v oblasti lidských práv a demokracie*Demokratická správa věcí veřejných a otevírání prostoru pro občanskou společnost*

48. zastává názor, že demokratická správa věcí veřejných a právní stát jsou celosvětově napadány v důsledku kombinace faktorů, mezi které patří vzestup autoritářství a populismu, větší nerovnost a chudoba, tlak na občanskou společnost, šíření falešných zpráv, dezinformace, kybernetické hrozby a hybridní války, politické vměšování a kampaně ze strany vnějších subjektů, ztráta důvěryhodnosti veřejných orgánů, polarizace společnosti a oslabení kolektivních organizací hájících veřejný zájem; zdůrazňuje rovněž, že útoky na svobodu sdělovacích prostředků a pokusy o manipulaci veřejného diskurzu šířením falešných zpráv v sociálních médiích nebyly nikdy tak časté a tak silné; vyjadřuje znepokojení nad tím, že na celém světě dochází k napodobování autoritářských praktik, jako je stigmatizace aktérů občanské společnosti coby „zahraničních agentů“, a k jejich šíření;

49. vyzývá EU a její členské státy, aby i nadále podporovaly upevňování demokratických institucí a transparentních a důvěryhodných volebních procesů na celém světě, podněcovaly a rozpoutávaly demokratickou diskusi, bojovaly proti nerovnostem, zajišťovaly činnost organizací občanské společnosti, podporovaly dialog mezi různými segmenty společnosti, bojovaly proti korupci a beztrestnosti a posilovaly nezávislost a nestrannost soudnictví a mechanismu odpovědnosti; vyzývá EU, aby ještě více zintenzivnila své úsilí v oblasti pozorování voleb a těsněji spolupracovala s mezinárodními organizacemi, zejména s těmi, které jsou obzvláště důležité, jako Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě;

50. zdůrazňuje, že korupce a porušování lidských práv jsou ve své podstatě mezi sebou propojeny; vyzývá EU, aby do svého programu v oblasti lidských práv začlenila boj proti korupci; znovu připomíná povinnost EU chránit protikorupční sdružení, investigativní novináře a oznamovatele, kteří pracují na odhalování korupce a podvodů;

Opatření v oblasti klimatu a lidská práva

51. potvrzuje, že podpora a ochrana lidských práv a opatření v oblasti klimatu a životního prostředí jsou vzájemně propojeny, protože zejména mezinárodní právo v oblasti lidských práv poskytuje právní cesty k nápravě škody způsobené změnou klimatu, k provádění opatření pro boj proti změně klimatu a k tomu, aby bylo možné volat státy, zejména ty, které jsou největšími znečišťovateli, podniky a subjekty s rozhodovací pravomocí k odpovědnosti za jejich reakci na změnu klimatu;

52. podporuje inkluzivní přístup založený na právech k podpoře opatření v oblasti klimatu, který zajišťuje účast veřejnosti a přístup ke spravedlnosti při tvorbě, provádění a přezkumu politických rozhodnutí týkajících se změny klimatu a jejích důsledků; potvrzuje, že boj proti změně klimatu je nerozlučně spjatý s podporou a ochranou těch, kteří brání planetu a její přírodní zdroje, včetně obránců půdy a životního prostředí a původních společností;

Přístup EU ke konfliktům, odpovědnosti za porušování lidských práv a boji proti beztrestnosti

53. zdůrazňuje složitost moderních konfliktů, které se často vyvinou uvnitř států na vnitrostátní nebo regionální úrovni, někdy i ve formě hybridních nebo kybernetických útoků, je do nich zapojeno mnoho stran včetně teroristických organizací a nestátních aktérů a mají katastrofální humanitární důsledky především proto, že je těžké rozlišit, kdo bojuje a kdo ne;

Středa 20. ledna 2021

vyzývá EU, aby posílila svou reakci na konflikty, řešila jejich hlavní příčiny, investovala do předcházení konfliktům a snah o mediaci, hledala a udržovala prostor pro politická řešení, vytvářela spojení s podobně smýšlejícími zeměmi a regionálními organizacemi, poskytovala další podporu, finanční, technickou i personální, civilním misím a vojenským operacím zaměřeným na udržení míru a podporovala iniciativy na vybudování důvěry mezi nepřátelými stranami; vyzývá rovněž EU, aby zajistila zohledňování genderového hlediska v tomto úsilí, posílila úlohu žen a mladých lidí při předcházení konfliktům a jejich řešení, jakož i při udržování míru, poskytování humanitární pomoci, obnově po skončení konfliktu, přechodném soudnictví a při podpoře lidských práv a demokratických reforem; vyzývá rovněž EU, aby řešila problém obchodování s lidmi a sexuálního a genderově motivovaného násilí a zajistila trvalý přístup k základním zdravotnickým službám nezbytným k záchraně životů; trvá na tom, že je důležité zajistit soudržnost politiky EU v případech, kdy dochází k okupaci nebo anexi území; připomíná, že politika EU by se ve všech těchto situacích měla řídit mezinárodním humanitárním právem, a to i v případech vleklé okupace území;

54. vyzývá všechny vlády, aby mezinárodním pozorovatelům, včetně zvláštního zástupce EU pro lidská práva, vysoké komisařky OSN pro lidská práva a zmocněnců OSN ke zvláštním postupům, umožnily neomezený přístup na celé jejich území; zdůrazňuje, že je důležité poskytnout klíčovým mezinárodním humanitárním organizacím a mezinárodním pozorovatelům neomezený přístup do oblastí postižených pokračujícími konflikty a vojenskou agresí;

55. vyzývá členské státy, aby přísně dodržovaly ustanovení článku 7 Smlouvy o obchodu se zbraněmi OSN „Vývoz a posouzení vývozu“ a společného postoje EU k vývozu zbraní tím, že odmítnou jakýkoli převod zbraní a sledovacího zařízení, který by vedl k riziku, že se dovážející stát nebo nestátní aktéři mohou dopustit porušení lidských práv nebo mezinárodního humanitárního práva nebo tomu mohou napomáhat, a to i v rámci evropského mírového nástroje;

56. vyzývá členské státy, aby v rámci evropského mírového nástroje vytvořily pilíř lidských práv, jehož cílem by bylo mimo jiné posílit a podporovat občanskou společnost, a to i prostřednictvím programů s finančními prostředky vyčleněnými přímo na podporu obránců lidských práv jakožto přispěvatelů k budování míru; vyzývá členské státy, aby zvážily možnost začlenění povinných záruk v oblasti lidských práv a posouzení dopadů do budoucího evropského mírového nástroje, včetně dodržování silného politického rámce pro náležitou péči v oblasti lidských práv v záležitostech spojených s obranou a bezpečností, který by se inspiroval politikou OSN týkající se náležité péče v oblasti lidských práv;

57. znovu potvrzuje svou neochvějnou podporu Mezinárodnímu trestnímu soudu (MTS) a vyzývá státy, které jsou smluvními stranami Římského statutu, aby MTS poskytly náležité finanční zdroje, aby mohl plnit úkoly v rámci svého mandátu; vyzývá MTS, aby i nadále nestranně a nezávisle pracoval; žádá EU a její členské státy, aby vybídl všechny členy OSN k tomu, aby ratifikovali a provedli Římský statut; žádá signatáře Římského statutu, aby spolupracovali s MTS; považuje útoky proti MTS za hluboce politováníhodné a nakonec odsuzuje jednotlivé sankce, uvalené na jeho zaměstnance, zejména ty, které jsou namířeny proti vrchnímu žalobci MTS, jež jsou nepřijatelné; vyzývá smluvní strany, aby přijaly konkrétní opatření ke zrušení těchto sankcí a na podporu osob, které jsou jimi dotčeny; zdůrazňuje, že MTS je jedinou mezinárodní institucí, která má schopnost stíhat některé z nejstrašnějších zločinů na světě a bránit oběti, které nemají nikoho jiného, na koho by se mohly obrátit; uznává práci nezávislého odborného přezkumu, který byl pověřen určením oblastí pro reformu, a vyzývá MTS, aby přijal veškerá nezbytná opatření ke zlepšení své výkonnosti, účinnosti a pozitivního dopadu, zejména v souvislosti s komunitami a oběťmi, které ovlivňuje jeho práce; žádá EU a členské státy, aby i nadále chránily nezávislost a nestrannost MTS před útoky, jejichž cílem je bránit fungování mezinárodního trestního soudnictví; vyzývá Komisi a ESVČ, aby prozkoumaly způsoby a navrhly nové nástroje, kterými lze přispět k boji proti mezinárodní trestné činnosti, pomoci obětem případů porušování mezinárodního práva v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva v přístupu k mezinárodní spravedlnosti a ke zjednání nápravy a získání náhrady, mimo jiné prostřednictvím budování schopnosti členských států a třetích zemí uplatňovat ve svých vnitrostátních právních systémech zásadu univerzální jurisdikce;

58. opakovaně vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, aby jmenoval zvláštního zástupce EU pro mezinárodní humanitární právo a mezinárodní spravedlnost, který bude propagovat, šířit a reprezentovat závazek EU k boji proti beztrestnosti;

59. vyzývá členské státy a síť EU pro vyšetřování genocidy, aby podpořily vyšetřovací tým OSN při shromažďování, ochraně a uchovávání důkazů zločinů páchaných v současnosti nebo spáchaných v nedávné době, aby se neztratily;

Středa 20. ledna 2021

60. prohlašuje, že je třeba zajistit spravedlnost pro všechny oběti porušení mezinárodních lidských práv a humanitárního práva a v souvislosti se všemi pokračujícími ozbrojenými konflikty vyzývá k okamžitému zastavení nepřátelských akcí; zdůrazňuje, že mezinárodní společenství nese odpovědnost za to, aby ukončilo beztrestnost a případy hrubého porušování, které jsou páčány v některých zemích;

61. vyjadřuje hluboké znepokojení v souvislosti s využíváním sexuálního a genderově podmíněného násilí jakožto válečné zbraně; připomíná, že sexuální trestné činy a genderově podmíněné násilí jsou považovány Římským statutem za válečné zločiny, zločiny proti lidskosti nebo základní prvky genocidy či mučení; vyzývá ke společnému postupu s cílem ukončit používání sexuálního násilí jako válečné zbraně; vítá rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 2467 o sexuálním násilí souvisejícím s konflikty a všechny související rezoluce Rady bezpečnosti OSN počínaje rezolucí č. 1325 o ženách, míru a bezpečnosti, která potvrzuje závazek Rady bezpečnosti OSN předcházet používání sexuálního násilí jako válečné a teroristické taktiky za využití všech prostředků, které má k dispozici, včetně sankcí a dalších cílených opatření proti pachatelům takových činů; zdůrazňuje, že je nutné zajistit veškerou nezbytnou bezpečnou zdravotní a psychologickou pomoc a služby ženám znásilněným ve válce, a to včetně bezpečného přerušování těhotenství, jak stanoví mezinárodní humanitární právo; vyzývá EU, aby bojovala proti beztrestnosti za porušování sexuálních a reprodukčních práv v konfliktech a podporovala práva žen a dívek na pravdu, účinnou nápravu a odškodnění za porušení těchto práv; dále vítá skutečnost, že dne 30. října 2019 OSN vytvořila Globální fond pro oběti sexuálního násilí souvisejícího s konflikty s cílem pomoci těmto osobám v přístupu k odškodnění;

62. bere na vědomí hodnotící zprávy OSN týkající se úsilí o prosazování práva a nápravu sexuálního vykořisťování a zneužívání ze strany zaměstnanců Organizace spojených národů a přidružených pracovníků během operací k udržení míru; zdůrazňuje, že je zapotřebí, aby OSN, členské státy EU a orgány evropské společné bezpečnostní a obranné politiky neprodleně a s co největší rozhodností prošetřily, stíhaly a odsoudily každého zaměstnance orgánů OSN, členského státu či EU, který se dopustil sexuálního násilí; připomíná potřebu reformy příslušných struktur tak, aby byla ukončena beztrestnost zaměstnanců OSN a EU, a také vytvořením funkčních a transparentních mechanismů dohledu a odpovědnosti; považuje za nepřijatelné, že právní kroky v souvislosti s údajným zneužíváním zůstávají v současné době čistě dobrovolné a závislé na zemi, která vyslala vojenské jednotky; je přesvědčen o tom, že tyto závažné trestné činy lze omezit a lze jim předjet prostřednictvím školení a vzdělávání; připomíná, že je naléhavě nutné těmto trestným činům v budoucnu předcházet, a to i s ohledem na obnovení důvěry místního obyvatelstva v mezinárodní operace k udržení míru;

63. zdůrazňuje spojitost mezi případy porušování lidských práv a velmi rozšířenou beztrestností a nevyvozováním odpovědnosti v regionech a zemích, které jsou dotčeny konflikty nebo je pro ně charakteristické politicky motivované zastrasování, diskriminace, obtěžování a fyzické napadání, únosy, policejní brutalita, svévolné zatýkání a případy mučení a zabíjení; žádá EU, aby podpořila opatření zaměřená na potírání beztrestnosti a posílení odpovědnosti v zemích, v nichž dynamika beztrestnosti odměňuje ty, kdo nesou největší odpovědnost, a oslabuje oběti;

64. vyjadřuje politování nad tím, že bylo nutné pozastavit činnost laureátky Sacharovovy ceny paní Aun Schan Su Ťij ve Společenství Sacharovovy ceny, avšak zároveň toto rozhodnutí vítá jako reakci na to, že se nepostavila proti probíhajícím zločinům páchaným na komunitě Rohingyů v Myanmaru a akceptovala je;

65. vyjadřuje znepokojení nad tím, že ve jménu boje proti nelegálním drogám dochází k mimosoudním popravám, mučení a jinému porušování lidských práv; připomíná, že boj proti trestné činnosti neospravedlňuje žádné porušení lidských práv, a vyzývá ke shromažďování osvědčených postupů zahrnujících minimalizaci škod na základě právního státu;

66. oceňuje práci a příspěvek k boji proti beztrestnosti zvláštní zpravodajky OSN pro mimosoudní, zrychlené a svévolné popravy Agnès Callamardové při provádění vyšetřování podezřelých případů mimosoudních vražd v roce 2019, jako byla například vražda novináře Džamála Chášukdzího, přičemž byla vystavena zastrasování a vyhrožování;

67. podporuje reformy soudnictví s cílem zajistit jeho nestrannost a nezávislost, včetně řešení otázek spojených s přijímáním a jmenováním soudců, korupcí a genderovými předsudky v soudnictví;

Středa 20. ledna 2021

68. vyzývá k urychlenému přijetí a zavedení autonomního, flexibilního a reakceschopného globálního mechanismu sankcí EU v oblasti lidských práv, tzv. Magnitského zákona EU, jako zásadní součásti stávajícího souboru nástrojů EU v oblasti lidských práv a zahraniční politiky, který by posílil úlohu EU jako globálního činitele v oblasti lidských práv a umožnil cílené sankce proti jednotlivcům a státním i nestátním aktérům a dalším subjektům odpovědným nebo spoluodpovědným za závažné porušování lidských práv, včetně aktů systematické korupce souvisejících se závažnými případy porušování lidských práv; vítá přijímání globálních sankčních mechanismů v oblasti lidských práv ve stále více zemích; zdůrazňuje, že je důležité, aby byl tento systém v souladu s mechanismem EU pro soudní přezkum; zdůrazňuje, že je nezbytné přidělit tomuto mechanismu dostatečné zdroje, které umožní jeho účinné provádění; vyzývá ke zřízení poradního výboru na úrovni EU s účastí Parlamentu; zdůrazňuje, že takovýto mechanismus přispěje k boji proti porušování lidských práv, boji proti beztrestnosti a ochraně aktivistů a obhájců v oblasti lidských práv po celém světě, a znovu potvrzuje, že je důležité, aby Evropská unie účinným způsobem prosazovala sankce v oblasti lidských práv, a uplatňovala proto hlasování kvalifikovanou většinou; vítá, že Rada přijala rozhodnutí o cílených omezujících opatřeních v zájmu odrazování od kybernetických útoků, které představují vnější hrozbu pro EU nebo její členské státy, a pro účely reakce na takové útoky;

69. domnívá se, že celosvětová pandemie onemocnění COVID-19 by neměla sloužit jako záminka k oslabování sankčních režimů; zdůrazňuje však, že sankce by neměly bránit poskytování humanitární pomoci, včetně lékařské pomoci, v souladu s mezinárodním humanitárním právem;

Obránci lidských práv

70. odsuzuje zabíjení, svévolné zadržování, mučení, pronásledování, obtěžování, zastrašování, vydírání, dálkové digitální a fyzické sledování obránců lidských práv, jejich rodin a právníků, jakož i těch, kteří je podporují a sympatizují s nimi, a pomlouvačné kampaně proti těmto osobám; s velkým znepokojením poukazuje na to, že se zvýšil počet obránců lidských práv v oblasti půdy a životního prostředí, kteří byli v roce 2019 násilně napadeni nebo zavražděni za to, že se zasazovali o ochranu přírodních zdrojů a práv jednotlivců na život v bezpečném a zdravém prostředí; konstatuje, že v některých částech světa tyto útoky dosáhly nebezpečné úrovně; zdůrazňuje v této souvislosti, že obránci lidských práv jsou obzvláště zranitelní a potřebují dostatečnou ochranu k tomu, aby mohli provádět svou důležitou činnost, aniž by byli obtěžováni nebo stíháni; zdůrazňuje úlohu, kterou mohou náboženské organizace sehrávat při řešení humanitárních krizí, prosazování míru, spravedlnosti a dodržování lidských práv, při řešení nenásilí a vystupování jako zprostředkovatelé v jednáních o řešení sporů;

71. je obzvláště znepokojen rostoucím počtem rozsudků vynášených bez záruky zajištění minimálních norem pro spravedlivé soudní řízení, které vyžaduje mezinárodní právo; vyzývá EU, aby nadále využívala spolupráci a diplomacii s cílem zajistit, aby bylo každému zajištěno právo na spravedlivé soudní řízení;

72. vyzývá k ukončení všech útoků proti obráncům lidských práv, propuštění všech svévolně zadržovaných a k tomu, aby byly odpovědné osoby pohnány k odpovědnosti; vyzývá EU a její členské státy, aby na vysoké úrovni rozvinuly strategickou vizi, která zabrání růstu globálních útoků namířených proti obráncům lidských práv, a to i prostřednictvím přijetí důrazných závěrů Rady EU pro zahraniční věci, v nichž by ministři zahraničí vyzvali ke globálním opatřením EU na ochranu obránců lidských práv; vyzývá orgány EU, aby posílily svou podporu obránců lidských práv jako klíčovou a nedílnou součást vnější politiky Unie v oblasti lidských práv; zdůrazňuje, že základními prováděcími prvky této politiky jsou politický dialog a jednání s orgány zemí mimo EU, pozorování soudních procesů, setkávání s obránci lidských práv při návštěvách příslušných zemí, návštěvy zadržovaných obránců lidských práv, podpora při přemístění a veřejná prohlášení; vyzývá EU a její členské státy, aby zintenzivnily své úsilí tím, že budou jednat jednotnějším způsobem a budou používat tyto nástroje soudržně a jednotně bez ohledu na to, o kterou zemi jde, v případech, kdy dojde k porušení práv obránců lidských práv; vyzývá EU a její členské státy, aby v této souvislosti vydávaly každoroční závěry Rady o obráncích lidských práv, v nichž vyhodnotí opatření, která v souvislosti s obránci lidských práv přijaly, a stanoví vůči nim strategické závazky na nejvyšší úrovni; zdůrazňuje pokračující činnost Parlamentu a jeho podvýboru pro lidská práva v roce 2019 s cílem podpořit obránce lidských práv a upozornit na jejich situaci, včetně laureátů Sacharovovy ceny a kandidátů na tuto cenu, zejména pokud jsou v nebezpečí nebo čelí porušování svých práv;

73. vyzývá EU, aby obráncyním lidských práv, které se potýkají s genderově podmíněným násilím, zaručila přístup k ochranným mechanismům a ke zdrojům, aby je politicky podporovala, zvýšila finanční prostředky pro nezávislé organizace občanské společnosti, které prosazují práva žen a dívek, a aby jako přílohu k obecným zásadám EU týkajícím se obránců lidských práv přijala soubor nástrojů, který by poskytl praktická opatření umožňující EU lépe uspokojit potřeby obránců lidských práv po celém světě;

Středa 20. ledna 2021

74. vyzývá EU a její členské státy, aby výrazněji usilovaly o propuštění uvězněných obránců lidských práv, včetně typických případů uvězněných obránců lidských práv, které ilustrují způsob, jakým represivní vlády po celém světě soustavně zneužívají právní předpisy ve snaze obránce lidských práv očernit a umlčet; zdůrazňuje, že mezi tyto případy patří i nositelé a finalisté Sacharovovy ceny Evropského parlamentu;

75. naléhavě vyzývá delegace EU a zastoupení členských států, aby nadále používaly veřejnou diplomacii a iniciativy pro upozorňování na jednotlivé případy obhájců lidských práv a případně usnadnily vydávání mimořádných víz a poskytovaly dočasné útočiště v členských státech EU;

76. vyzývá EU a její členské státy, aby zlepšily přístup k vízům EU pro krátkodobé přemístění obránců lidských práv, zejména tím, že do příručky EU o vízech začlení pokyny pro snazší vydávání víz obráncům lidských práv a jejich rodinným příslušníkům, a aby usilovaly o změny právních předpisů týkajících se víz, zejména vízového kodexu;

77. vítá obnovení mechanismu EU na ochranu obránců lidských práv ProtectDefenders.eu v listopadu 2019 na další tři roky; připomíná význam tohoto mechanismu vzhledem k rostoucím potřebám a rozmanitosti problémů, kterým obránci lidských práv čelí; vyzývá k posílení tohoto mechanismu a jeho neustálému přehodnocování v souladu s jeho potřebami;

Práva žen a rovnost pohlaví

78. vyzývá Komisi a členské státy, aby soudržným způsobem prováděly strategii pro rovnost žen a mužů, a to jak v rámci EU, tak mimo ni, a aby přijímaly efektivní a konkrétní opatření v boji proti odmítavému postoji vůči právům žen, rovnosti žen a mužů a sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům;

79. připomíná, že sexuální a reprodukční zdraví a práva a přiměřená sexuální výchova jsou lidskými právy; vyzývá EU a členské státy, aby znovu potvrdily nezcizitelné právo žen na tělesnou integritu, důstojnost a samostatné rozhodování a aby prosazovaly univerzálnost a nedělitelnost všech lidských práv za všech okolností a bránily a podporovaly zejména ta, která jsou nejvíce ohrožena, jako sexuální a reprodukční zdraví a práva;

80. vítá závěry předsednictví Rady o akčním plánu EU pro rovnost žen a mužů a posílení postavení žen ve vnějších vztazích na období 2021–2025 (akční plán pro rovnost žen a mužů III) se silnými závazky a opatřeními v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, které podpořilo 24 členských států; v této souvislosti vyzývá k posílení podpory EU pro země mimo EU, zejména pro země usilující o přistoupení a pro sousední země, které zavádějí nové politiky a legislativní změny s cílem uvést vnitrostátní právní rámce do souladu s mezinárodními závazky a závazky v oblasti cílů udržitelného rozvoje, které se týkají práv žen a rovnosti pohlaví, chránit obránkyně lidských práv, prosazovat sexuální a reprodukční zdraví a práva žen, poskytovat mladým lidem vědecky podloženou, komplexní a přiměřenou sexuální výchovu, která dívkám a mladým ženám umožní bezpečný přechod do dospělosti, a předcházet sexuálnímu a genderově podmíněnému násilí a mrzačení ženských pohlavních orgánů a jiným škodlivým praktikám, včetně předčasných a nucených sňatků, a s tímto násilím a praktikami skoncovat;

81. dále vyzývá EU a členské státy, aby podporovaly rovnost žen a mužů a sexuální a reprodukční zdraví a práva v rámci veškeré své vnější činnosti, a to i na mnohostranných a dvoustranných fórech, a věnovaly zvláštní pozornost marginalizovaným či zranitelným skupinám, jakou jsou LGBTI osoby, a usilovaly o zajištění všeobecné zdravotní péče prostřednictvím souvisejících intervencí v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv a HIV;

82. vybízí k tomu, aby se šlo nad rámec pouhého řešení základních příčin strukturální nerovnosti mezi ženami a muži, a to zaručením rovných příležitostí a posílením účasti žen;

83. poukazuje na to, že je třeba vytvořit sociální a hospodářské prostředí a podmínky, díky nimž se budou rodiče moci dále profesně rozvíjet;

Středa 20. ledna 2021

84. vyzývá členské státy, aby přijaly společný přístup a aby spolupracovaly s mezinárodními institucemi s cílem získat nové srovnatelné a rozčleněné údaje a vypracovat cílenou politiku a legislativní intervence pro boj proti porušování lidských práv, a vyzývá Komisi, aby zahrnula závazky a kritéria pro vymýcení praktik mrzačení ženských pohlavních orgánů do svých jednání o spolupráci a dohod s dotčenými státy;

85. připomíná, že Istanbulská úmluva, jakožto první všeobecně závazná smlouva o boji proti násilí páchanému na ženách a dívkách a domácímu násilí, stanoví referenční hodnoty pro mezinárodní normy, které je třeba ratifikovat a uplatňovat; znovu opakuje, že přistoupení EU k Istanbulské úmluvě bylo uznáno za klíčovou prioritu strategie EU pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025; vyzývá EU a všechny její členské státy, které tak dosud neučinily, aby co nejdříve ratifikovaly a provedly Istanbulskou úmluvu; požaduje, aby EU spolupracovala s dalšími zeměmi s cílem posílit jejich opatření v oblasti vzdělávání, zdravotní péče a sociálních služeb, shromažďování údajů, financování a programování, a celosvětově tak zlepšit prevenci sexuálního násilí a násilí na základě pohlaví i potírání těchto trestných činů;

86. zdůrazňuje, že migrantky a uprchlice a dívky, které potřebují ochranu, by měly být považovány za nositelky práv;

87. oceňuje pokrok dosažený v rámci iniciativy EU–OSN „Spotlight“; vyzývá Komisi k zajištění toho, aby projekty financované v rámci této iniciativy usilovaly o řešení základních příčin porušování práv žen, včetně přetrvávání škodlivých genderových stereotypů;

Práva dítěte

88. opakuje svou výzvu EU a jejím členským státům, aby zintenzivnily spolupráci a dialog se zeměmi mimo EU a aby si jako prioritu stanovily práva dětí a jejich ochranu s cílem zajistit, aby práva dětí byla dodržována všude na světě a aby žádné dítě nebylo opomenuto; v této souvislosti naléhavě žádá EU a její členské státy, aby spolupracovaly s partnerskými zeměmi a přislíbily další finanční zdroje, zejména v rámci oficiální rozvojové pomoci, s cílem čelit globálním výzvám, pokud jde o zdraví a vzdělávání dětí, včetně práva na vzdělávání v mateřském jazyce, vymýcení dětské práce, boje proti násilí, pohlavnímu zneužívání a předčasným a nuceným sňatkům, obchodování s dětmi a vykořisťování dětí a náboru dětí do armády a jejich využívání v ozbrojených konfliktech, čímž už utrpěly miliony dětí; připomíná, že nejlepší zájem dítěte zahrnuje ochranu dítěte, péči o něj a jeho bezpečí v prostředí, kde může vyrůstat za potřebné podpory a ochrany a současně jsou uspokojovány jeho primární potřeby; zdůrazňuje, že vzdělání je klíčovým nástrojem v boji proti diskriminaci a násilí páchanému na dětech; vyzývá k přijetí opatření, která by usnadnila přístup dětí ke vzdělání;

89. vítá pozornost věnovanou opatřením EU na ochranu a prosazování práv dítěte u příležitosti 30. výročí vzniku Úmluvy OSN o právech dítěte a opakuje svou výzvu Komisi, aby prozkoumala, jak může EU jako orgán přistoupit k Úmluvě OSN o právech dítěte;

Práva osob se zdravotním postižením

90. vítá ratifikaci Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a opčního protokolu k této úmluvě v roce 2019; zdůrazňuje, že je důležité plně zohledňovat specifické potřeby osob se zdravotním postižením; vyzývá EU, aby do své vnější činnosti a politiky rozvojové pomoci začlenila boj proti diskriminaci na základě zdravotního postižení, spolu s bojem za rovný přístup na trh práce a přístup ke vzdělávání a odborné přípravě, a aby prosazovala řešení, která osobám se zdravotním postižením usnadní fungování ve společnosti; znovu připomíná význam účinného provádění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením ve všech příslušných politikách EU jak ze strany členských států, tak ze strany orgánů EU, zejména s ohledem na závazky EU v oblasti humanitární pomoci a mezinárodní spolupráce; zdůrazňuje, že je důležité zabránit diskriminaci a že je třeba důvěryhodným způsobem prosazovat zásadu všeobecné přístupnosti a zajistit dodržování veškerých práv osob se zdravotním postižením;

Práva leseb, gayů, bisexuálů a transgender a intersexuálních osob

91. odsuzuje stigmatizaci, svévolné zadržování, mučení, pronásledování a zabíjení LGBTI osob i podněcování k násilí namířeného proti nim; považuje za politováníhodné, že dochází k narůstání rozdílů ve vývoji mezi zeměmi, které směřují k lepší ochraně práv LGBTI osob, zejména prostřednictvím dekriminálizace homosexuality, a zeměmi, které podkopávají jejich práva a nechávají volný prostor pronásledování, diskriminaci a stigmatizaci LGBTI osob; domnívá se, že by násilné praktiky a činy vůči jednotlivcům na základě jejich skutečné i domnělé sexuální orientace, genderové identity nebo vyjádření či pohlavních znaků neměly zůstat nepotrestány a je nutné je vymýtit;

Středa 20. ledna 2021

92. vyzývá EU, aby hrála vedoucí úlohu při obraně lidských práv LGBTI osob a v potírání diskriminace a stigmatizace těchto osob, tzv. konverzní terapie, mrzačení pohlavních orgánů a nucené sterilizace transgender osob; dále vyzývá EU, aby využila všech diplomatických nástrojů, které má k dispozici, aby se zasadila o dekriminální styk partnerů stejného pohlaví po vzájemném souhlasu a aby šla příkladem v boji proti násilí a diskriminaci na základě sexuální orientace, genderové identity, genderového vyjádření a pohlavních znaků tím, že bude účinně provádět novou strategii pro rovnost LGBTI+ osob, a to v rámci EU i mimo ni; vyzývá EU a její členské státy, aby důkladně a důsledně prováděly obecné zásady EU pro prosazování a ochranu požívání veškerých lidských práv LGBTI osobami ve všech svých vnějších politikách;

93. poukazuje na to, že pandemie COVID-19 tvrdě zasáhla komunity LGBTI, a to z důvodu nárůstu domácího násilí páchaného na LGBTI osobách, které byly nuceny dodržovat karanténu nebo se vrátit do diskriminujících rodin a domácností, vedla k nárůstu nezaměstnanosti a bezdomovectví, nedostupnosti života zachraňující léčby, jako jsou služby v oblasti boje proti HIV a zdravotní péče v oblasti změny pohlaví, a vedla k nárůstu počtu případů, kdy byly osoby LGBTI stavěny do role obětních beránků; žádá, aby byly osoby LGBTI začleněny do programů na zmírnění následků pandemie COVID-19;

Původní obyvatelstvo

94. je vážně znepokojen utrpením a zranitelností komunit původních obyvatel a jednotlivců, které vyplývají mimo jiné z důsledků změny klimatu, pandemie COVID-19, ztráty půdy a obživy v důsledku činnosti podniků a souvisejících negativních dopadů; vyjadřuje politování nad skutečností, že původní obyvatelé po celém světě i nadále čelí všeobecně rozšířené a systematické diskriminaci a pronásledování, včetně nuceného vysídlování, svévolného zatýkání a zabíjení obránců lidských práv a zastánců ochrany půdy; doporučuje, aby EU a její členské státy začlenily odkazy na původní obyvatelstvo a práva obsažená v Deklaraci OSN o právech původních obyvatel do příslušných a nově vznikajících rámců náležité péče a zajistily, aby nadnárodní společnosti byly v případě porušení svých závazků hnány k odpovědnosti;

95. opakuje svou výzvu EU, jejím členským státům a jejich partnerům v mezinárodním společenství k přijetí všech opatření nezbytných k uznání, ochraně a prosazování práv původního obyvatelstva, včetně práva na vlastní jazyk, půdu, území a přírodní zdroje; vítá činnost, kterou v tomto směru vyvíjí občanská společnost a nevládní organizace; znovu potvrzuje, že je třeba vytvořit mechanismus pro stížnosti, jehož prostřednictvím se budou podávat stížnosti týkající se porušování a zneužívání práv původních obyvatel v důsledku činnosti nadnárodních podniků; připomíná své rozhodnutí jmenovat stálého zpravodaje pro původní obyvatele v Parlamentu, jehož úkolem bude monitorovat situaci původních obyvatel v oblasti lidských práv; vyzývá státy, aby ratifikovaly ustanovení Úmluvy Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 169 ze dne 27. června 1989 o domorodém a kmenovém obyvatelstvu;

96. naléhavě vybízí vlády, aby prováděly rozvojové a environmentální politiky, které uznávají hospodářská, sociální a kulturní práva původních a místních obyvatel a tyto obyvatele začleňují, a to v souladu s cíli udržitelného rozvoje OSN;

Rasismus, diskriminace, xenofobie a související nesnášenlivost

97. vítá skutečnost, že Rada v roce 2019 přijala obecné zásady EU v oblasti lidských práv o zajištění nediskriminace v rámci vnější činnosti; vyzývá EU a její členské státy, aby využily veškeré nástroje, které mají k dispozici, aby zajistily, že osoby odpovědné za porušování práv na základě diskriminace z důvodu rasy, kasty (práce a původu), náboženství, etnického původu či národnosti jsou volány k odpovědnosti;

98. s velkým znepokojením bere na vědomí rozsah a důsledky kastovní hierarchie, diskriminace na základě příslušnosti k určité kastě a pokračující porušování lidských práv z těchto důvodů, včetně odpírání přístupu k právnímu systému nebo zaměstnání, pokračující segregace, chudoby a stigmatizace, překážek z důvodu příslušnosti ke kastě, pokud jde o výkon základních lidských práv a usnadnění lidského rozvoje; opakuje svůj požadavek na vypracování politiky EU v oblasti diskriminace na základě příslušnosti k určité kastě; opětovně vyzývá EU a její členské státy, aby zvýšily své úsilí a podpořily iniciativy na úrovni OSN a v delegacích a misích EU ve třetích zemích s cílem odstranit diskriminaci na základě příslušnosti k určité kastě;

99. připomíná, že je důležité aktivně podporovat inkluzivní a protirasistické iniciativy, zejména vzhledem k celosvětovému nárůstu počtu xenofobních a rasistických útoků v kontextu zvýšeného tlaku na uplatňování sociální spravedlnosti, které se staly podnětem k vlně celosvětových protestů;

Středa 20. ledna 2021

100. znovu opakuje zásadní úlohu vzdělávání při odstraňování předsudků a stereotypů, při podpoře tolerance, porozumění a rozmanitosti a zdůrazňuje, že vzdělávání je klíčovým nástrojem k ukončení strukturální diskriminace a rasismu v naší společnosti; vyzývá členské státy, aby ve všech oblastech podporovaly antidiskriminační politiky; domnívá se, že boj proti rasismu je horizontální otázkou a že by měl být zohledněn ve všech oblastech politiky Unie;

101. vyzývá všechny delegace EU a jejich kontaktní místa pro lidská práva, aby důsledně plnily svou povinnost vyhodnocovat a analyzovat situaci v oblasti nediskriminace a získané informace prezentovaly ve strategiích EU v oblasti lidských práv a demokracie pro jednotlivé země v kapitole týkající se nediskriminace a vyloučení, jakož i v jejich příslušných oddílech věnovaných konkrétním důvodům diskriminace nebo diskriminovaným skupinám; zdůrazňuje, že aktualizace situace v oblasti nediskriminace ve výročních zprávách o provádění strategií v oblasti lidských práv a demokracie pro jednotlivé země a ve zprávách vedoucích misí jsou zásadní pro přípravu dialogů o lidských právech a jejich informovanost a že pokyny rovněž uvádí, že EU musí vybízet k aktivní účasti občanské společnosti v mnohostranných fórech a mechanismech a podporovat ji, a to v souvislosti s diskriminací založenou na kastě (práce a původu);

Národnostní, etnické a jazykové menšiny

102. s politováním konstatuje, že řada zemí navzdory svým mezinárodním povinnostem a závazkům chránit menšiny uplatňuje politiku nucené asimilace národnostních, etnických a jazykových menšin a nezohledňuje jejich základní a lidská práva;

103. vyzývá vlády partnerských zemí EU, aby dodržovaly základní lidská práva národnostních, etnických a jazykových menšin a v zájmu zachování kultur a diversity respektovaly jejich kulturu, jazyk, náboženství, tradice a dějiny; připomíná, že je zapotřebí naplňovat povinnosti a závazky, které státy přijaly v rámci mezinárodních smluv a dohod, a dodržovat doporučení Rady Evropy;

Svoboda myšlení, svědomí, náboženského vyznání nebo přesvědčení

104. je zděšen množstvím vražd, útoků a činů pronásledování, diskriminace, obtěžování a podněcování k nepřátelství, k nimž došlo, a množstvím omezení práv, která byla v roce 2019 uvalena na jednotlivce a skupiny z důvodu jejich náboženského vyznání, přesvědčení, ateismu či agnosticismu; znovu potvrzuje svou podporu obětem násilí na základě náboženského vyznání nebo přesvědčení a svůj závazek toto násilí vymýtit; zdůrazňuje, že je třeba věnovat zvláštní pozornost situaci pronásledovaných náboženských skupin ve světě, které čelí diskriminaci, vyhrožování, zákonům proti rouhání, zákonům proti konverzi, demolici míst bohoslužeb, násilí, zotročování, znásilňování, násilným zmizením, popravám a genocidě; poukazuje na to, že je nutné věnovat zvláštní pozornost mimo jiné situaci pronásledovaných křesťanů na celém světě, kteří představují převážnou většinu náboženských skupin čelících diskriminaci, násilí a smrti;

105. dále vyjadřuje znepokojení nad zneužíváním a instrumentalizací náboženství k podrývání jiných lidských práv, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práv LGBTI osob; vyjadřuje politování nad skutečností, že některé země již uplatňují nebo prosazují trestněprávní předpisy, které stanovují postihy za rouhání, konverzi nebo odpadlictví od víry; zdůrazňuje, že právo na svobodu náboženského vyznání nebo přesvědčení zahrnuje i právo nemít víru, zastávat teistické, neteistické, agnostické a ateistické přesvědčení a právo odstoupit od víry;

106. vyzývá Komisi, ESVC a členské státy, aby prováděly obecné zásady EU na podporu a ochranu svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení; znovu vyzývá Radu a Komisi, aby provedly transparentní a komplexní posouzení účinnosti a přidáné hodnoty postoje zvláštního vyslance před zahájením procesu obnovení jejich mandátu a postoje ze strany Komise; trvá na tom, aby na jejich práci byly po provedení posouzení poskytnuty dostatečné zdroje s cílem zvýšit účinnost EU v této oblasti; vyjadřuje politování nad zpožděním při provádění tohoto posouzení; vyzývá Komisi, aby zajistila transparentnost při jmenování, mandátu, činnostech a oznamovacích povinnostech příštího zvláštního vyslance a aby zajistila jeho závazek k univerzálnosti, nedělitelnosti a vzájemné závislosti všech lidských práv a evropských hodnot; připomíná Komisi, že je třeba dostatečně podpořit institucionální mandát, kapacitu a povinnosti zvláštního vyslance;

107. vítá globální výměnu informací o náboženství ve společnosti, kterou zahájila vysoká představitelka, místopředsedkyně v Bruselu dne 6. září 2019; doporučuje však, aby byla věnována stejná pozornost vztahům v rámci jednoho náboženství a vztahům mezi různými náboženstvími; v této souvislosti vyzývá k rozvoji podpory EU pro dialog v rámci jednoho náboženství na místní úrovni s cílem bojovat proti extremismu a nenávistným výrokům; dále požaduje, aby cíle podpory a ochrany svobody myšlení, svědomí, náboženského vyznání nebo přesvědčení byly začleněny do širší škály činností EU souvisejících s lidskými právy;

Středa 20. ledna 2021

108. připomíná význam, který přikládá akademické svobodě, a naléhavě vyzývá EU a členské státy, aby zintenzivnily své diplomatické úsilí prostřednictvím dvoustranného a mnohostranného zapojení v souvislosti s hrozbami nebo útoky na akademickou svobodu ze strany států a nestátních subjektů, zejména násilnými útoky na instituce a členy vysokoškolské komunity, jakož i diskriminačními politikami či praktikami, nepřiměřenými omezeními nebo tlakem na výzkum nebo projevy a neoprávněným stíháním nebo zadržováním; vyzývá ESVČ a Komisi, aby přehodnotily stávající mechanismy podpory a ochrany obránců lidských práv s cílem rozvíjet kapacity pro identifikaci a poskytování pomoci, včetně ochrany a podpory v mimořádných situacích, v případech, kdy dochází k útokům na akademickou svobodu; žádá Komisi, aby zajistila nadále vysokou úroveň podpory Evropského meziuniverzitního centra pro lidská práva a demokratizaci a Globálního kampusu pro lidská práva a demokracii jako stěžejního nástroje podpory EU, pokud jde o vzdělávání v oblasti lidských práv na celém světě;

Svoboda projevu, svoboda sdělovacích prostředků a právo na informace

109. odsuzuje zabíjení, únosy, věznění, obtěžování a zastrašování mnoha novinářů, bloggerů a oznamovatelů a útoky proti nim, včetně fyzických útoků a útoků za pomoci soudních prostředků, a kontrolu nebo odpojení internetu a sdělovacích prostředků; připomíná, že svoboda projevu a svoboda sdělovacích prostředků představují základ demokratické společnosti; uznává význam práva na informace v moderních společnostech, a to i v mateřském jazyce všech etnických komunit, a úlohu, kterou hrají všechny formy komunikace při rozvoji kultury pluralismu; připomíná, že by se sdělovací prostředky měly řídit zásadou nediskriminace;

110. odsuzuje pokusy některých režimů a orgánů o odstranění nebo omezení práv na svobodu projevu nebo svobodu sdělovacích prostředků, které nezákonně zdůvodňují jako nezbytné pro účely posílení bezpečnosti nebo veřejného zdraví nebo boje proti terorismu, pomluvám, urážkám nebo rouhání; zdůrazňuje novou vlnu cenzury některých vlád, které používají boj proti falešným zprávám během pandemie COVID-19 jako záminku;

111. odsuzuje dezinformační a propagandistické útoky zaměřené na delegitimizaci hodnot, které EU prosazuje, a na menšiny; je mimořádně znepokojen nárůstem nenávistných verbálních projevů a podněcováním k násilí v on-line i off-line komunikaci, neboť představují přímou hrozbu právnímu státu a hodnotám zakotveným v lidských právech; konstatuje, že zvýšená sociální a politická polarizace, kterou posilují algoritmy sociálních médií, které používají metody mentálního ovlivňování, podporuje radikalismus a zcela brání kritickému myšlení, znemožňuje dialog a připravuje cestu k extremismu;

112. doporučuje, aby byly zavedeny nejlepší možné mechanismy ochrany proti šíření dezinformací a nepřátelské propagandy tím, že na úrovni EU i na mezinárodní úrovni bude vypracován právní rámec k boji s hybridními hrozbami, mezi něž patří i kybernetické útoky a informační válka; i nadále podporuje iniciativy, které pomáhají rozlišovat mezi falešnými zprávami nebo propagandistickými dezinformacemi a informacemi získanými v rámci skutečné a nezávislé práce novinářů;

113. zdůrazňuje případy koncentrace sdělovacích prostředků v rukou jednotlivců, jakož i nedostatečnou transparentnost vlastnictví sdělovacích prostředků, což omezuje pluralitu, která je nezbytná pro přístup k nezkriveným informacím;

114. důrazně odsuzuje neodůvodněná soudní řízení proti novinářům s cílem je finančně zruinovat a umlčet je, zejména v případech korupce; zdůrazňuje, že je třeba vytvořit platformy poskytující včasné varování v případě, že jsou novináři ohroženi, a také platformy zajišťující ochranu jejich práce, aby spolupracovníci mohli pokračovat v probíhajícím vyšetřování, aniž by ho museli přerušovat ze strachu z právních důsledků;

115. připomíná, že jakákoli omezení svobody projevu nebo svobody sdělovacích prostředků musí sloužit zákonnému cíli v souladu s mezinárodními závazky zakotvenými v článku 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech;

116. vyzývá EU, aby vynaložila veškeré úsilí na ochranu svobody projevu, svobody sdělovacích prostředků a osob, které se za ni snaží zasazovat; vyzývá EU a její členské státy, aby odsoudily veškeré způsoby fyzického nebo soudního zastrašování, které se proti novinářům používají ve snaze je umlčet; naléhavě vyzývá zvláštního zástupce EU, aby věnoval zvláštní pozornost ochraně svobody, nezávislosti a pluralitě sdělovacích prostředků na celém světě; zdůrazňuje, že je důležité zajistit účinné a systematické uplatňování obecných zásad EU v oblasti lidských práv ohledně svobody projevu online a offline a pravidelné sledování jejich dopadu;

Středa 20. ledna 2021

117. zdůrazňuje pokračující změny v mediálním prostředí a rostoucí využívání sociálních sítí po celém světě; zdůrazňuje výzvy a rizika, která tento vývoj představuje mimo jiné v oblasti porušování svobody projevu offline a online, cenzury, ochrany údajů, nenávistných výroků, obtěžování a bezpečnosti novinářů a oznamovatelů; vyzývá Komisi, aby sledovala politiky a postupy společností v oblasti sociálních médií, zejména jejich samoregulační nástroje, které mají dopad na uplatňování svobody projevu po celém světě, a případně předložila návrhy na změny politik nebo právních předpisů;

Trest smrti, mučení a jiné formy špatného zacházení

118. odsuzuje využívání mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení a trestu smrti, jež se nadále uplatňuje v mnoha zemích po celém světě; vyzývá země, které tak ještě neučinily, aby zavedly okamžité moratorium na trest smrti jakožto první krok k jeho zrušení; vítá pozitivní vývoj v roce 2019, kdy docházelo k oslabování politické podpory pro zachování trestu smrti v některých zemích, které jej dosud nezrušily; lituje však rozhodnutí některých vnitrostátních soudních orgánů, která vedla ke zvýšení počtu poprav ve srovnání s předchozími roky; vyzývá EU, aby i nadále systematicky odsuzovala používání trestu smrti a aby po celém světě prováděla komunikační kampaně proti trestu smrti; naléhavě žádá EU a její členské státy, aby na všech mezinárodních fórech obhajovaly zrušení trestu smrti a zasazovaly se o co nejširší podporu tohoto postoje;

119. znovu potvrzuje svůj závazek zakázat mučení všude na světě, stát při obětech a hnát mučitele k odpovědnosti; vítá aktualizaci obecných zásad politiky EU vůči třetím zemím týkajících se mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání; naléhavě žádá všechny členské státy a další země, které tak dosud neučinily, aby ratifikovaly Úmluvu OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání a její opční protokol (OPCAT), jejíž 35. výročí vzniku jsme oslavili v roce 2019; uznává význam organizací občanské společnosti a obránců lidských práv v boji proti mučení a jiným formám špatného zacházení;

Boj proti modernímu otroctví a obchodování s lidmi

120. požaduje důraznější mezinárodní reakci v oblasti odstranění moderního otroctví a obchodování s lidmi a jejich sítí se zavedením nových povinností náležité péče pro podniky, pokud jde o odhalování, vyhodnocování, eliminaci a zmírňování takových situací a jejich předcházení a spolupráci s úřady na zlepšení trestních politik proti obchodníkům s lidmi a těm, kteří využívají moderní otroctví nebo z něj mají užitek; připomíná, že tyto nepřijatelné pracovní podmínky ničí lidskou důstojnost a poškozují základní lidská práva; vyzývá státy, které tak dosud neučinily, aby ratifikovaly úmluvy Mezinárodní organizace práce týkající se boje proti výše zmíněným jevům a dětské práci;

Hospodářská, sociální a kulturní práva

121. vyzývá EU, aby posílila své úsilí v oblasti podpory a ochrany hospodářských, sociálních a kulturních práv prostřednictvím zahraniční politiky a vnější činnosti EU, zejména účinným využíváním doložek o lidských právech obsažených v mezinárodních dohodách, včetně ustanovení o práci, a investicemi do kultury a vzdělávání, které jsou nositeli dlouhodobých změn; vítá přijetí Úmluvy Mezinárodní organizace práce o násilí a obtěžování, která obsahuje nové a závazné mezinárodní pracovní normy, které jsou zásadní pro ochranu obětí násilí a obtěžování a vypovězení těchto jevů z oblasti práce; zdůrazňuje potřebu zvláštní ochrany pracujících matek, a to během jejich těhotenství i po něm, mimo jiné v souvislosti s jejich zdravím, mateřskou dovolenou a dávkami, ochranou zaměstnanosti a nediskriminací a kojením;

122. odsuzuje skutečnost, že k porušování zaměstnaneckých a odborářských práv stále dochází na celém světě, přičemž tyto případy se týkají především svobody sdružování, práva kolektivně vyjednávat, práva na informace, konzultace a účast a práva na kolektivní akce, jakož i práva na spravedlivou odměnu, důstojné pracovní podmínky a zdraví a bezpečnost na pracovišti;

123. připomíná, že přístup ke kultuře a vzdělávání jsou základními právy; bere na vědomí význam kulturní diplomacie k prosazování hodnot a míru a dodržování lidských práv; vyzývá EU, aby začlenila kulturu, vzdělávání a související práva do své politiky v oblasti lidských práv na poli vnějších vztahů;

Středa 20. ledna 2021

Podnikání a lidská práva

124. vítá pokusy řady evropských společností provádět své politiky korporátní odpovědnosti ve snaze dodržovat lidská práva a uplatňovat řadu zavedených politik a právních předpisů, které mají podpořit nebo vyžadovat přístup náležité péče v jednotlivých členských státech; vyzývá společnosti se sídlem v EU, aby dostály své korporátní odpovědnosti a začaly dodržovat etická pravidla a normy přijaté v rámci jednotného trhu EU;

125. požaduje vytvoření povinného nástroje EU pro náležitou péči v oblasti lidských práv a životního prostředí, který bude vyžadovat, aby se společnosti aktivně podílely na určování, posuzování, zmírňování, prevenci a oznamování veškerých nepříznivých dopadů jejich podniků a dodavatelských řetězců na lidská práva, bude se vztahovat na právnické osoby, ředitele a vedoucí pracovníky v případě porušení lidských práv a poskytne obětem přístup ke spravedlnosti a nápravě; vítá oznámení, že návrh Komise bude zahrnovat systém odpovědnosti; vyzývá Komisi, aby zvážila, že přezkoumá možnosti zařadit do návrhu další druhy odpovědnosti, včetně trestní odpovědnosti za závažnější případy porušení;

126. doporučuje, aby byla do tohoto nástroje jako zvláštní součást začleněna zákonná povinnost řádné péče, aby se zabránilo využívání moderního otroctví a dětské práce ze strany podniků v jejich zámořských dodavatelských řetězcích; doporučuje, aby byl u nástroje náležité péče stanoven požadavek transparentnosti, která by obětem při podávání stížnosti usnadnila přístup k nápravě; vyzývá k zavedení účinných mechanismů na ochranu osob, které podávají stížnosti, před odvetnými opatřeními, včetně právních předpisů odrazujících od praxe strategických soudních procesů proti účasti veřejnosti; připomíná četné případy porušování lidských práv, k nimž může docházet v souvislosti s využíváním přírodních zdrojů;

127. zdůrazňuje, že je důležité, aby všechny země plně uplatňovaly obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv, a vyzývá ty členské státy EU, které dosud nepřijaly národní akční plány pro obchodní práva, aby tak co nejdříve učinily; vybízí EU a její členské státy, aby se konstruktivně účastnily činnosti mezivládní pracovní skupiny OSN pro nadnárodní korporace a jiné podniky s ohledem na lidská práva;

128. zdůrazňuje, že je třeba vytvořit mezinárodní závazný nástroj, kterým bude možno v rámci mezinárodního práva v oblasti lidských práv regulovat činnosti nadnárodních korporací a jiných společností;

Nové technologie a lidská práva

129. je znepokojen tím, že v reakci na pandemii COVID-19 se využívá řada nástrojů založených na datech a nových technologiích; zdůrazňuje často přehlédnutelná rizika, která tyto nástroje představují, pokud jde o požívání základních svobod, zneužívání pravomocí a zvýšenou zranitelnost vůči kybernetickým útokům, pokud neexistují účinná technická a právní ochranná opatření; vyjadřuje znepokojení nad pokračujícím využíváním technologií k monitorování a omezování svobody projevu jakožto nástroje zastrasování; požaduje, aby EU jakožto lídr v oblasti stanovování globálních norem ochrany soukromí a údajů zavedla nové normy a osvědčené postupy jak pro použití v rámci EU, tak jako řešení, která budou napodobována po celém světě, s cílem zabránit potenciálně škodlivým účinkům nových nástrojů založených na datech;

130. připomíná své usnesení ze dne 27. února 2014 o používání bezpilotních letounů vybavených zbraněmi⁽⁸⁾ a vyjadřuje trvalé znepokojení nad používáním těchto letounů mimo mezinárodní právní rámec; opět vyzývá EU, aby urychleně vypracovala právně závazný rámec pro používání bezpilotních letounů vybavených zbraněmi s cílem zajistit, aby se členské státy v souladu se svými právními závazky nedopouštěly nezákonného cíleného zabíjení ani takového zabíjení neumožňovaly třetím státům; dále vyzývá Komisi, aby v budoucnu Parlament pravidelně a řádně informovala o všech případech, kdy jsou finanční prostředky EU využívány na projekty v oblasti výzkumu a vývoje v souvislosti s výrobou bezpilotních letounů; vyzývá k provádění posouzení dopadu na lidská práva v případě dalších projektů zaměřených na vyvíjení bezpilotních letounů; připomíná své usnesení ze dne 12. září 2018 o autonomních zbraňových systémech⁽⁹⁾; naléhavě vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie a členské státy, aby zakázaly vývoj, výrobu a používání plně autonomních zbraní, které postrádají účinnou lidskou kontrolu nad zásadními funkcemi výběru a ataku cíle; trvá na tom, aby bylo zahájeno mezinárodní jednání o právně závazném nástroji, který by smrtící autonomní systémy bez smysluplné lidské kontroly zakázal; naléhavě vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele a členské státy, aby v tomto ohledu přijali společný postoj pro mezinárodní jednání;

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 285, 29.8.2017, s. 110.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 86.

Středa 20. ledna 2021

Migranti a uprchlíci

131. naléhavě žádá vlády, aby své reakce založily na dodržování lidských práv a účtě k důstojnosti a zavedly řešení, která se budou zabývat zranitelností migrantů a uprchlíků a jejich potřebou ochrany v souladu se zásadami solidarity a partnerství a poskytnou jednoznačný výklad, pokud jde o vhodné a dostupné legální cesty pro migraci; vyzývá EU a členské státy, aby řešily základní příčiny migrace, které jednotlivce a rodiny vedou k tomu, aby opustili svou domovskou zemi, protože nemohou žít v důstojném a bezpečném prostředí;

132. znovu opakuje, že je třeba bojovat proti zločineckým organizacím a osobám zapojeným do obchodování s lidmi; vyjadřuje politování nad špatnou situací uprchlíků v uprchlických táborech, nad jejich špatnou perspektivou, dlouhými čekacími lhůtami pro vyřízení žádostí o azyl a problematickým přístupem k základní zdravotní péči a v případě dětí ke vzdělání; naléhavě vyzývá k nalezení alternativ k zadržování migrantů a uprchlíků, které by je nepřipravovaly o svobodu, a v tomto kontextu odmítá jakékoli nelidské či ponižující zacházení s migranty; zdůrazňuje, že při provádění povinných lékařských prohlídek je třeba dodržovat lidská práva, a zdůrazňuje, že všem žadatelům o azyl a migrantům musí být zaručen přístup k základním službám, včetně komplexní zdravotní péče; zdůrazňuje, že je důležité zachovat právo na azyl na celém světě;

133. vyzývá příslušné orgány členských států EU, aby jednaly s osobami, které žádají o postavení uprchlíka, s dobrou vůlí a péčí a v souladu se zásadami právního státu a aby podporovaly slučování rodin s cílem ukončit situace, v nichž jsou uprchlíci odděleni od svých blízkých příbuzných, zejména dětí;

Podpora demokracii

134. vyzývá EU, aby více podporovala demokratický občanský aktivismus, který od roku 2019 vzrostl v souvislosti se vzestupem populismu, nacionalismu a autoritářských režimů; vyzývá Komisi a Radu, aby posílily programy Unie na podporu demokracie na celosvětové úrovni tím, že budou podporovat prodemokratické procesy zdola nahoru, a budování institucionální odolnosti; v této souvislosti zdůrazňuje činnosti na podporu demokracie prováděné Parlamentem, včetně sledování voleb, mediace a programů odborné přípravy a poradenství, které je třeba přizpůsobit vyvíjející se situaci partnerských zemí se zohledněním kulturních a vnitrostátních reálií dotyčných třetích zemí, s cílem posílit s nimi dialog a partnerství; podporuje výzvu obsaženou v závěrech Rady ze dne 14. října 2019 o demokracii a v akčním plánu EU pro lidská práva a demokracii na období 2020-2024 k prosazování pružnějšího, inovativnějšího, dlouhodobého a vůči konfliktům citlivějšího přístupu k podpoře demokracie; vítá a v této souvislosti podporuje činnost nezávislých organizací, které fungují na základě základních hodnot Evropské unie a podporují přechod k demokracii ve světě;

135. zavazuje se, že bude podporovat větší transparentnost demokratických procesů, zejména financování politických a tematických kampaní různými nestátními aktéry;

o

o o

136. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, vládám a parlamentům členských států, Radě bezpečnosti OSN, generálnímu tajemníkovi OSN, předsedovi 75. zasedání Valného shromáždění OSN, předsedovi Rady OSN pro lidská práva, vysokému komisaři OSN pro lidská práva a vedoucím delegací EU.

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0016

Konektivita a vztahy mezi EU a Asií

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o konektivě a vztazích mezi EU a Asií (2020/2115(INI))
(2021/C 456/10)

Evropský parlament,

- s ohledem na globální strategii zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie ze dne 28. června 2016,
- s ohledem na společné prohlášení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 19. září 2018 nazvané „Propojení Evropy a Asie – základní prvky strategie EU“ (JOIN(2018)0031),
- s ohledem na partnerství mezi EU a Japonskem v oblasti udržitelné konektivity a kvalitní infrastruktury uzavřené dne 27. září 2019,
- s ohledem na společné prohlášení EU a USA ze dne 12. července 2012 o asijsko-tichomořské oblasti,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 28. května 2018 o posílené bezpečnostní spolupráci EU v Asii a s Asií,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 15. května 2019 s názvem „EU a Střední Asie: Nové příležitosti pro silnější partnerství“ (JOIN(2019)0009),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 9. března 2020 nazvané „Směrem ke komplexní strategii s Afrikou“ (JOIN(2020)0004),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 16. dubna 2019 nazvané „Evropská unie, Latinská Amerika a Karibik: spojenými silami ke společné budoucnosti“ (JOIN(2019)0006),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 27. dubna 2016 nazvané: „Integrovaná politika Evropské unie pro Arktidu“ (JOIN(2016)0021),
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 18. března 2020 nazvané „Politika Východního partnerství po roce 2020: posílení odolnosti – východní partnerství, které je přínosné pro všechny“ (JOIN(2020)0007),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. října 2020 nazvané „Hospodářský a investiční plán pro západní Balkán“ (COM(2020)0641),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. dubna 2020 nazvané „Podpora západního Balkánu v boji s pandemií onemocnění COVID-19 a při obnově po ní. Příspěvek Komise před setkáním vedoucích představitelů EU a zemí západního Balkánu dne 6. května 2020“ (COM(2020)0315),
- s ohledem na agendu zemí západního Balkánu v oblasti propojení přijatou v roce 2015,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 7. června 2017 nazvané „Strategický přístup k odolnosti“ (JOIN(2017)0021),

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 (2015) a akční program z Addis Abeby pro financování rozvoje (2015),
 - s ohledem na zásady skupiny G20 pro investice do kvalitní infrastruktury (2019) a plán pro infrastrukturu jako kategorii aktiv (2018),
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. ledna 2020 nazvané „Bezpečné zavádění sítí 5G v EU – Implementace souboru opatření EU“ (COM(2020)0050),
 - s ohledem na prohlášení předsedy a závěry ze 13. zasedání ministrů zahraničních věcí Asie-Evropa (ASEM) konaného ve dnech 20.–21. listopadu 2017,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro mezinárodní obchod a Výboru pro dopravu a cestovní ruch,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A9-0269/2020),
- A. vzhledem k tomu, že rozšířená globální strategie EU v oblasti konektivity vyžaduje účinné řízení a široké zapojení členských států i hospodářských a společenských zúčastněných stran, aby mohla účinně zastupovat základní hodnoty EU a její společné zájmy;
- B. vzhledem k tomu, že ve stále propojenějším a globalizovanějším světě musí EU provádět a představovat strategie v oblasti konektivity, aby podpořila své zájmy, hodnoty a postoje a posílila spolupráci se svými partnery v digitální oblasti i v oblasti zdraví, bezpečnosti, ekologické transformace, dopravy, energetiky a zejména propojení lidí; vzhledem k tomu, že významný hospodářský potenciál mezi Evropou, Asií a dalšími kontinenty zůstává nevyužit kvůli chybějící fyzické a digitální infrastruktuře;
- C. vzhledem k tomu, že význam účinné strategie EU v oblasti konektivity byl dále zdůrazněn pandemií onemocnění COVID-19, v jejímž průběhu se jasně projeví jak nedostatky, tak silné stránky evropských i globálních sítí pro konektivitu; vzhledem k tomu, že hospodářské pobídky po skončení pandemie onemocnění COVID-19 představují novou příležitost a mohou být využity k tomu, aby se investice staly udržitelnějšími, digitalizovanějšími a ekologičtějšími, i k posílení našich programů konektivity s cílem dosáhnout větší odolnosti;
- D. vzhledem k tomu, že se globální strategie v oblasti konektivity musí opírat o udržitelný přístup založený na pravidlech a měla by sloužit cílům hlavních politik EU, jako jsou hospodářské oživení, Zelená dohoda pro Evropu, digitální transformace a globální podpora lidských práv a účinný multilateralismus; vzhledem k tomu, že regionální a globální bezpečnostní rámce by měly přispívat k vytvoření bezpečného prostředí pro dobré fungování vztahů mezi státy; vzhledem k tomu, že by tyto rámce měly stavět na síle Evropy v oblasti obchodní politiky a diplomacie a řešit nové a naléhavé výzvy, jako je celosvětové zdraví a bezpečnost, hybridní hrozby, terorismus a chudoba;
- E. vzhledem k tomu, že konektivita je už nyní nedílnou součástí velkého počtu strategií EU; vzhledem k tomu, že je třeba posílit soudržnost a viditelnost všech politik v oblasti konektivity; vzhledem k tomu, že globální konektivita má dopad na konkurenceschopnost Evropy a třetích zemí, jelikož evropským i ostatním podnikům, zejména těm malým a středním, poskytuje obchodní příležitosti k dosažení společné prosperity;
- F. vzhledem k tomu, že strategie v oblasti udržitelné konektivity by měla sloužit k plnění cílů udržitelného rozvoje;
- G. vzhledem k tomu, že provádění strategie EU v oblasti konektivity bude vyžadovat zvláštní veřejné finanční zdroje ve víceletém finančním rámci (VFR) na období 2021–2027, vyčlenění lidských zdrojů i opětovné úsilí o snazší zapojení soukromého sektoru, jak je výslovně uvedeno ve společném sdělení z roku 2018 o propojení Evropy a Asie; vzhledem k tomu, že mnoho rozvíjejících se regionů potřebuje významný objem investic založených na pravidlech, aby mohly dosáhnout nové hospodářské dynamiky, zejména po pandemii onemocnění COVID-19;
- H. vzhledem k tomu, že pro EU, která je jedním z největších hospodářství na světě a průkopníkem regionální spolupráce a propojování lidí, má globální strategie v oblasti konektivity potenciál poskytovat přidanou hodnotu při provádění a podpoře její globální agendy, včetně přístupu „tým Evropa“ a regionálních programů, jako je práce na přípravě evropské indicko-tichomořské strategie a spolupráce s ASEM prostřednictvím součinnosti mezi klíčovými politikami EU, a posílit tak i úlohu EU jakožto globálního aktéra;

Čtvrtek 21. ledna 2021

- I. vzhledem k tomu, že dohody EU o volném obchodu s Japonskem a Jižní Koreou povedou k posílení obchodu mezi Asií a Evropou a budou vyžadovat zlepšení dopravní infrastruktury;
- J. vzhledem k tomu, že díky partnerství mezi EU a Japonskem v oblasti konektivity z roku 2019 se význam globální strategie ještě zvýšil; vzhledem k tomu, že by měla být navázána partnerství s dalšími asijskými partnery, včetně Indie, která je rodícím se globálním hráčem; vzhledem k tomu, že by Afrika a země evropského sousedství měly být v oblasti konektivity považovány za prioritní regiony;
- K. vzhledem k tomu, že by do globální strategie mělo být začleněno také společné sdělení o vztazích mezi EU, Latinskou Amerikou a Karibikem;
- L. vzhledem k tomu, že globální strategie v oblasti konektivity by měla být součástí pracovního programu Komise pro rok 2021;
- M. vzhledem k tomu, že je v Evropě i mimo ni klíčové zachovat stávající infrastrukturu pro ekologické druhy dopravy; vzhledem k tomu, že Evropa musí více investovat do udržitelné infrastruktury, jako je moderní vysokorychlostní železniční síť, která by mohla nahradit některé letecké dopravní trasy v Evropě; vzhledem k tomu, že zkušenosti ukazují, že neudržitelné projekty vedou k vysoké míře zadlužení a plýtvání zdroji, podkopávají přínosy investic do infrastruktury pro místní komunity, zvyšují znečištění a poškozují životní prostředí;
- N. vzhledem k tomu, že si globální hráči v posledních letech uvědomují potenciál dopravní konektivity a stanuli v čele strategického rozvoje globální infrastruktury; vzhledem k tomu, že vznikají nové příležitosti pro dopravní síť mezi EU a Asií, zejména v odvětví železniční a námořní dopravy; vzhledem k tomu, že se během krize způsobené onemocněním COVID-19 ukázalo, že kontinuita dopravy s Asií má zásadní význam pro zabezpečení dodavatelského řetězce pro všechny druhy zboží; vzhledem k tomu, že doprava mezi EU a Asií na mezinárodní scéně vyniká, pokud jde o objem obchodu a překonávané vzdálenosti; vzhledem k tomu, že je nezbytné zajistit bezpečnost, zabezpečení a ekologickou udržitelnost všech druhů dopravy používaných mezi EU a Asií, se zvláštním zaměřením na emise skleníkových plynů;

Zásady strategie v oblasti konektivity

1. upozorňuje na zásadní úlohu, kterou konektivita hraje v geopolitických vztazích EU a jejích členských států, a zdůrazňuje, že konektivita, jakožto základní směřování Evropské unie, je hluboce zakořeněna v přístupu EU k domácím i mezinárodním výzvám; poukazuje na to, že politiky v oblasti konektivity jsou v EU úspěšně prováděny a že opatření týkající se konektivity jsou stále častěji zahrnována do řady vnějších vztahů EU;
2. vybízí Komisi a Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ), aby vytvořily globální strategii EU v oblasti konektivity jakožto rozšíření stávající strategie EU pro propojení Evropy a Asie, aby tak sjednotily filozofii a politiky v oblasti konektivity s cílem posílit úlohu EU jakožto skutečného a nepostradatelného geopolitického a geoeconomického aktéra se společnou vizí, který je hybnou silou mezikulturní spolupráce, a posílily partnerství s demokraciemi po celém světě, které sdílejí naše základní hodnoty; vzhledem k tomu, že je třeba s globální strategií harmonizovat specifické regionální priority a politiky, jako je politika Východního partnerství, Evropská politika sousedství, společné sdělení o vztazích s Latinskou Amerikou a Karibikem a budoucí indicko-tichomořská strategie;
3. trvá na tom, že pokud se svět rozdělí na nepřátelské tábory nebo propadne do úplné roztržičnosti, globální výzvy se ještě prohloubí; domnívá se proto, že by konektivita měla být podporována jako zásada, která usiluje o spolupráci, kdykoli je to potřebné a možné;
4. zdůrazňuje, že by konektivita měla představovat klíčovou prioritu činnosti EU s cílem potvrdit evropské ambice, dosáhnout proaktivnější evropské pozice v globální politice a stanovit podmínky pro spolupráci Evropy s ostatními zeměmi na bilaterální úrovni i v rámci mnohostranných fór při podpoře konektivity, která bude fiskálně, hospodářsky, sociálně a environmentálně udržitelná;
5. očekává, že globální strategie přispěje k provádění hlavních rámcových politik EU zaměřených na budování silné a spravedlivé Unie, investování do mírových mezinárodních vztahů založených na vzájemném respektu, dosažení udržitelného hospodářského a sociálního pokroku, a to i na základě ambiciózních obchodních dohod vedoucích ke splnění Zelené dohody pro Evropu a digitální transformace, a posílení celosvětové spravedlnosti;
6. domnívá se, že podpora udržitelné formy globalizace bude vyžadovat spolupráci se třetími zeměmi při provádění Pařížské dohody a cílů udržitelného rozvoje, které představují klíčové prvky globální strategie;

Čtvrtek 21. ledna 2021

7. domnívá se, že globální strategie musí komplexně řešit široké spektrum otázek politického, hospodářského, kulturního a bezpečnostního rázu i otázek v oblasti udržitelnosti v souladu se základními hodnotami EU a jejími společnými zájmy, musí provádět stěžejní projekty, které jsou projevem našich hodnot v oblasti svobody, lidských práv, právního státu, demokracie, solidarity proti diskriminaci, udržitelnosti, inkluzivity, transparentní sociální spravedlnosti, rovných podmínek, reciprocity a příklonu k multilateralismu založenému na pravidlech, a musí posílit mezinárodní úlohu EU jakožto subjektu vytvářejícího normy; chápe, že na její provádění musí být vyčleněny dostatečné lidské a finanční zdroje;

8. vybízí hospodářské a společenské subjekty a příslušné odborníky v této oblasti na úrovni EU i v členských státech, aby se zapojili do vypracovávání a provádění globální strategie; vyzývá Komisi, aby pro takové zapojení vytvořila vhodná fóra; trvá na tom, že parlamenty musí hrát aktivní úlohu při utváření politiky v oblasti konektivity dohledu nad ní;

9. připomíná, že aby bylo možné generovat udržitelný růst a vytvářet pracovní místa, jsou nezbytné investice do konektivity; zdůrazňuje, že tyto investice by měly být v souladu s veřejným zájmem, transparentností, efektivním fungováním trhu, rovnými podmínkami, včetně spravedlivého přístupu na trhy veřejných zakázek, a s udržitelností veřejných financí a současně by měly předcházet dluhové pasti; poukazuje na to, že takové investice musí podporovat hospodářskou odolnost, dekarbonizaci ekonomiky v souladu s Pařížskou dohodou, rozvoj nových dovedností pracovníků a dodržovat vysoké normy v oblasti životního prostředí a biologické rozmanitosti; dále zdůrazňuje, že investice musí splňovat vysoké normy EU v oblasti sociálních a pracovních práv, transparentnosti, lidských práv, náležité péče, interoperability a řádné správy a měly by dát osobám, kterých se tyto projekty týkají, možnost vyjádřit jejich názor na základě vhodných, inkluzivních a veřejných konzultací se zúčastněnými stranami a otevřeného přístupu, a to i pro místní zúčastněné strany, jako jsou např. malé a střední podniky;

10. vyzývá všechny evropské země, aby se zapojily do strategie EU v oblasti konektivity, včetně zemí v Evropském sdružení volného obchodu, zemí západního Balkánu a Evropského sousedství, a aby rovněž funkčně integrovaly různé rozvojové regiony; vybízí Spojené království, aby v rámci podpory strategické mezinárodní konektivity spojilo síly s EU, zejména s ohledem na nedávnou zprávu Dolní sněmovny o budoucnosti mezinárodní politiky Spojeného království; je toho názoru, že by měly být upřednostňovány projekty, na něž dohlíží několik evropských zemí;

11. klade maximální důraz na to, že je zapotřebí navázat spravedlivou spolupráci s našimi partnery a ostatními dotčenými zeměmi a regiony, a zároveň používat „měkkou sílu“ na podporu evropských hodnot a zabezpečení silných a dlouhodobých partnerství; domnívá se, že globální strategie musí vytvářet výhody pro obě strany, zajistit vzájemný přístup na trh a předcházet jednostranným závislostem či dluhovým pastem, které ohrožují autonomii zúčastněných zemí, a musí být založena na vzájemném respektu;

12. poukazuje na zásadní význam západního Balkánu, který je jednou z priorit globální strategie; je přesvědčen, že globální strategie může vytvářet pozitivní součinnost s dalšími politickými a hospodářskými procesy v regionu, zejména pokud jde o regionální integraci; domnívá se, že stávající plány v oblasti infrastruktury pro země západního Balkánu, jako je unijní agenda v oblasti konektivity týkající se zemí západního Balkánu, by měly být harmonizovány s globální strategií; vítá dynamiku investic do konektivity na západním Balkánu v rámci hospodářského a investičního plánu pro tento region; dále zdůrazňuje význam Východního partnerství a zaměření na konektivitu, jak je uvedeno ve společném sdělení ze dne 18. března 2020;

Řízení globální strategie

13. zdůrazňuje, že globální strategie musí být sledována a koordinována ve snaze o dosažení vnitřní konektivity v rámci EU i mezi EU a jejími budoucími členy, například prostřednictvím transevropské dopravní sítě (TEN-T) nebo iniciativy Trojmoří, musí vést k posilování společných hodnot, norem a zájmů a k zajištění sdílené odpovědnosti za tuto strategii ze strany orgánů EU a členských států; domnívá se, že bez aktivní vlastní odpovědnosti členských států bude globální strategie jako automobil bez kol;

14. zdůrazňuje mnohostranný charakter globální strategie, který bude vyžadovat účinnou koordinaci existujících strategií, politik a projektů v oblasti mezinárodní konektivity a interoperability; očekává, že v tomto ohledu dojde k posílení a zefektivnění koordinace mezi ESVČ a generálními ředitelstvími Komise;

15. zdůrazňuje, že globální strategie musí mít jasnější vedení a rozdělení pravomocí v rámci Komise na každé úrovni, včetně té nejvyšší; navrhuje proto, aby bylo provádění globální strategie pravidelně projednáváno skupinou komisařů pro silnější Evropu, která by měla sloužit jako orgán pro koordinaci konektivity, a aby této skupině spolupředsedali místopředseda Komise, vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a koordinátor Komise pro konektivitu, v ideálním případě některý z výkonných místopředsedů;

Čtvrtek 21. ledna 2021

16. doporučuje, aby sekretariát orgánu pro koordinaci konektivity zajišťovala ESVČ, přičemž příslušná pracovní úroveň by měla zahrnovat všechny příslušné generální ředitele a měli by jí spolupředsedat generální tajemníci Komise a ESVČ, s cílem maximalizovat součinnost a efektivitu;

17. zdůrazňuje, že je třeba do globální strategie zapojit Parlament, Radu, členské státy a vnitrostátní parlamenty; trvá na tom, že by Komise měla pravidelně podávat zprávy o výsledcích dosažených při provádění globální strategie, o nichž by Parlament a Rada podrobně jednaly; vyzývá ke jmenování vnitrostátních koordinátorů pro konektivitu ve vládách členských států; je toho názoru, že vytvoření zvláštní pracovní skupiny Rady by mohlo vést k tomu, že by členské státy v oblasti konektivity postupovaly jednotněji, efektivněji a více se s tímto úsilím ztotožňovaly; navrhuje, aby se na konektivitu uplatňovalo hlasování kvalifikovanou většinou, s výjimkou oblastí, které jsou relevantní pro národní bezpečnost nebo s ní souvisí;

18. domnívá se, že výměna informací s příslušnými zúčastněnými stranami, včetně finančních institucí EU, a jejich aktivní zapojení je s ohledem na stávající investiční mezery v této oblasti pro úspěch globální strategie zásadní; doporučuje, aby byla vytvořena odborná skupina na vysoké úrovni pro mezinárodní konektivitu jakožto poradní orgán Komise, jež by zahrnovala zástupce podnikatelské sféry, jak je plánováno v návrhu na poradní skupinu pro podnikání uvedeném ve společném sdělení ze dne 19. září 2018, jakož i zástupce občanské společnosti a další zúčastněné strany zaměřené na lidská práva, životní prostředí a pracovní práva, a zástupce mezinárodních finančních institucí se zvláštním zaměřením na Evropskou investiční banku (EIB), jakožto banku EU, a to v souladu s kritériem rovnosti žen a mužů;

19. je pevně přesvědčen, že by evropské i vnitrostátní rozvojové banky, investiční agentury a exportní úvěrové agentury měly hrát ústřední úlohu při řízení investic v mezinárodních projektech týkajících se konektivity, zejména pokud jde o zapojení soukromého sektoru do financování a provádění projektů a o poskytování poradenství ohledně investičních potřeb nebo stávajících investičních rámců, v závislosti na úrovni rozvoje dané země; podporuje zřízení jednotného kontaktního rozhraní pro soukromý sektor;

20. hodlá v této souvislosti přisoudit úlohu EIB a Evropské bance pro obnovu a rozvoj; je pevně přesvědčen, že základem globální strategie musí být aktivní podpora zapojení soukromého sektoru do financovatelných mezinárodních projektů v oblasti konektivity; žádá, aby bylo urychleno probíhající úsilí směřující k posílení evropské struktury pro financování rozvoje, jež by mohlo případně vést k vytvoření plnohodnotné evropské rozvojové banky; podporuje spolupráci s ostatními mezinárodními finančními institucemi založenou na evropských hodnotách a strategických zájmech;

21. zdůrazňuje, že pokud má být globální strategie důvěryhodná, musí být vybavena nezbytnými nástroji a prostředky, aby mohla být prováděna v rozsahu, který odpovídá jejím ambicím; oceňuje významný objem financování EU vyčleněného na mezinárodní spolupráci, a zejména značný objem grantů ve srovnání s ostatními významnými světovými mocnostmi, který mezi lety 2014 a 2018 činil 345 miliard EUR;

22. kritizuje skutečnost, že povědomí veřejnosti a viditelnost mezinárodních příspěvků EU určených na podporu a financování politik v oblasti konektivity jsou nedostatečné, a vyzývá k tomu, aby byly bezodkladně provedeny přiměřené změny; dále zdůrazňuje, že je třeba pro globální strategii vytvořit zvláštní komunikační politiku, a požaduje jasnější a účinnější komunikaci o jejích přínosech, výsledcích a cílech, aby byla zajištěna nezbytná podpora pro její úspěch; zdůrazňuje v této souvislosti potenciál stěžejních projektů;

23. domnívá se, že v zájmu dosažení cílů globální strategie by na ní měly být v rámci VFR 2021–2027 přiděleny odpovídající veřejné zdroje; vyzývá k tomu, aby globální strategie byla zakotvena do budoucích nařízení o nástroji pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci a nástroji předvstupní pomoci III, aby tak EU mohla účinně dosahovat cílů globální strategie s využitím finančních programů EU, jako je Invest EU, a zejména Evropský fond pro udržitelný fond plus, Záruka pro vnější činnost a nástroje pro zeměpisné investice, jako investiční nástroj sousedství, investiční nástroj pro Střední Asii a investiční nástroj pro Asii; poukazuje rovněž na možnost pomáhat partnerským zemím rozvíjet domácí mechanismy financování;

24. je přesvědčen, že by globální strategie sice měla uplatňovat vícerozměrný přístup, avšak zároveň se jednoznačně zaměřovat na vymezený soubor priorit; vítá proto skutečnost, že byla konektivita EU významným způsobem začleněna do osmnáctiměsíčního programu německého, portugalského a slovinského předsednictví Evropské rady; zdůrazňuje, že je důležité určovat stěžejní projekty pro příslušná odvětví, které by měly mít významnou evropskou přidanou hodnotu, představovat strategický veřejný zájem a demonstrovat jedinečný přístup EU založený na hodnotách; vyzývá Komisi a ESVČ, aby navrhly kritéria pro určování těchto projektů;

Čtvrtek 21. ledna 2021

25. vítá iniciativy, jako jsou zásady skupiny G20 pro investice do kvalitní infrastruktury a rezoluce Environmentálního shromáždění OSN o udržitelné infrastruktuře; vybízí Komisi, ESVČ a členské státy, aby prosazovaly strategický přístup EU k mezinárodní konektivitě na všech mnohostranných a vícestranných fórech, jako je Valné shromáždění OSN, proces ASEM či skupina G7;

Priority globální strategie

Ekologická transformace

26. zdůrazňuje úlohu EU při provádění Pařížské dohody prostřednictvím podpory oběhového hospodářství a investic odolných vůči změně klimatu, a to vedle dalších iniciativ; domnívá se, že zastřešující prioritou globální strategie by měla být reakce na změnu klimatu zaměřená na dekarbonizaci ekonomik a zachování biologické rozmanitosti a ochranu životního prostředí, se zvláštním ohledem na rozvoj kvalitní infrastruktury; poukazuje na to, že je v Evropě i mimo ni klíčové zachovat stávající infrastrukturu pro způsoby dopravy šetrné k životnímu prostředí; vyzývá k systematické ekologizaci relevantních investic do konektivity; v této souvislosti doporučuje stanovení transparentních kritérií pro nabídková řízení založených na nákladech vyplývajících z životního cyklu výrobků nebo služeb a na dodržování norem a předpisů EU; domnívá se, že hlavní prioritu představuje sociálně spravedlivá a udržitelná ekologizace rozvojové spolupráce, široce zaměřené investice do infrastruktury a zejména energetický rozměr; považuje spolupráci v oblasti alternativních zdrojů energie a energetické účinnosti za klíčové majákové projekty; navrhuje, aby se spolupráce na rozvoji obnovitelných zdrojů energie stala jedním z pilířů konektivity mezi EU a Afrikou; považuje budování kapacit v oblasti udržitelnosti za jeden z hlavních rozměrů; vítá ambiciózní vědeckou spolupráci na zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, ochraně biologické rozmanitosti a podpoře oběhovosti hospodářství, udržitelného růstu a spravedlivé transformace;

Doprava

27. důrazně podporuje přijetí globálního koordinovaného přístupu v podobě úzké spolupráce se třetími zeměmi na obnově a zachování konektivity, odolné dopravní infrastruktury a průmyslu podporujícího globální dodavatelské řetězce; vítá spolupráci mezi EU a Asií na iniciativách, jako je program dopravního koridoru Evropa – Kavkaz – Asie, i podporu nových iniciativ zaměřených na spolupráci s významnými asijskými partnery, jako je Indie a Střední Asie, v oblasti udržitelné dopravy;

28. zdůrazňuje, že by EU měla propojit dobře rozvinutý rámec TEN-T se sítěmi v Asii, a zároveň dokončit své vlastní projekty TEN-T v rámci EU, jako jsou Rail Baltica a další; vítá přijetí hospodářského a investičního plánu EU pro oblast západního Balkánu a probíhající rozšiřování transevropské sítě TEN-T do zemí západního Balkánu a zemí Východního partnerství, které je vzhledem k jejich zeměpisné poloze třeba pokládat za klíčovou součást strategie v oblasti konektivity; domnívá se, že by měl být jmenován zvláštní koordinátor TEN-T pro kandidátské země a země Východního partnerství;

29. zdůrazňuje význam železničních spojení; poukazuje na to, že je nezbytné zajistit jednotný právní režim pro železniční přepravu zboží na celém euroasijském kontinentu; požaduje rozšíření uplatňování technických specifikací EU, zejména bezpečnostních norem pro přepravu nebezpečného zboží po železnici a dodržování odpovídajících pokynů OTIF⁽¹⁾ podle přílohy 2 SMGS⁽²⁾, a vytvoření nových hospodářských perspektiv otevřením trhů a podporou investičních příležitostí;

30. zdůrazňuje význam probíhajících jednání o komplexních dohodách o letecké dopravě s partnerskými zeměmi v Asii, zejména dohody mezi EU a Sdružením národů jihovýchodní Asie (ASEAN), která by vytvořila spravedlivé a transparentní tržní podmínky založené na jasném regulačním rámci, a zejména na dodržování přísných norem Evropské unie; zdůrazňuje význam podpory EU poskytované asijským zemím při zmírňování dopadu civilního letectví na změnu klimatu;

⁽¹⁾ Mezivládní organizace pro mezinárodní železniční přepravu.

⁽²⁾ Dohoda Organizace pro spolupráci železnic o mezinárodní železniční přepravě zboží.

Čtvrtek 21. ledna 2021

31. vyzývá Komisi, aby usilovala o další pokrok ve svých iniciativách v oblasti námořní dopravy s cílem digitalizovat a zjednodušit administrativní formality a posílit námořní bezpečnost v asijských přístavech, a to prostřednictvím Mezinárodní námořní organizace a dohod o námořní dopravě; zdůrazňuje, že je důležité dále spolupracovat se třetími zeměmi v Asii prostřednictvím příslušných dohod o námořní dopravě, neboť by to pomohlo regulovat a usnadňovat námořní dopravu a zajistit její větší udržitelnost;

32. zdůrazňuje, že globální strategie musí zajistit, aby nákladní dopravci z Asie dodržovali normy EU v odvětví silniční dopravy; vyzývá ke spolupráci Komise s členskými státy, pokud jde o prosazování unijních a vnitrostátních právních předpisů v tomto odvětví;

Digitální transformace

33. upozorňuje zejména na skutečnost, že digitalizace je klíčovou dimenzí 21. století, a zdůrazňuje její dopad na každodenní život každého jednotlivce na celém světě; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby si stanovily ambicióznější cíle v oblasti digitální transformace; očekává, že se EU stane konkurenceschopným globálním aktérem v oblasti digitalizace, který se bude moci srovnávat s USA i Čínou; v tomto kontextu se domnívá, že podpora digitální konektivity a digitálního přístupu prostřednictvím sítí s velmi vysokou kapacitou založených na optických vláknech a 5G je pro EU věcí velké priority; je přesvědčen, že rozvoj otevřené strategické autonomie v tomto odvětví musí zahrnovat diverzifikaci dodavatelského řetězce výrobců zařízení prostřednictvím podpory otevřené a interoperabilní síťové architektury a partnerství v oblasti digitalizace se třetími zeměmi a regiony, které sdílejí naše hodnoty a využívají technologii při plném respektování základních práv; naléhavě vyzývá Komisi, aby podmiňovala projekty v oblasti konektivity se třetími zeměmi etickým používáním technologií jak ve svých zemích, tak v zahraničí; zdůrazňuje v této souvislosti, že bezpečnostní hledisko je prvořadé;

34. potvrzuje skutečnost, že EU jako normativní orgán by měla usilovat o to, aby byla jedním z lídrů při vytváření mezinárodních standardů, norem a postupů a jejich ochraně a prosazování v rámci pokojného, bezpečného a otevřeného prostředí informačních a komunikačních technologií založeného na zásadách právního státu a udržitelné a odpovědné digitalizaci a také při řešení hrozeb v oblasti kybernetické bezpečnosti a ochraně lidských práv a svobod online, včetně ochrany osobních údajů;

35. doporučuje, aby byla výrazně posílena spolupráce v oblasti ochrany údajů se zeměmi ASEAN a s Indií, Japonskem, USA, Austrálií, Kanadou, Jižní Koreou, Novým Zélandem a dalšími zeměmi s cílem dosáhnout pokroku při rozhodování o odpovídající ochraně toků údajů; domnívá se, že ustanovení o internetovém obchodování a digitálním obchodu obsažená v obchodních smlouvách by měla sloužit ve prospěch cílů digitálního pilíře globální strategie; pokud jde o toky údajů, konstatuje, že EU již předložila návrhy při několika jednáních v souladu s ochranou údajů a obecným nařízením o ochraně osobních údajů^(*); konstatuje, že rozhodnutí o přiměřenosti ve vztahu k Japonsku je příkladem pro posilování digitální integrace; podporuje propojení agendy digitální konektivity s připravovanou strategií EU pro globální spolupráci v digitální oblasti;

36. zdůrazňuje, že infrastruktura 5G je součástí strategické odolnosti Evropy; vyzývá Komisi, aby vypracovala plán rozvoje evropské technologie 5G a postupného vyřazování technologie 5G vytvořené třetími zeměmi, které nesdílejí evropské hodnoty a normy; naléhavě vyzývá Komisi, aby jednoznačně podmiňovala projekty v oblasti konektivity se třetími zeměmi etickým používáním technologií jak ve svých zemích, tak v zahraničí; vítá ustanovení týkající se kybernetické bezpečnosti v programu Digitální Evropa, pokud jde o nabídkové řízení; je zastáncem začlenění přístupu založeného na sadě nástrojů 5G do podpory digitální konektivity vzhledem k jeho možnostem exteritoriální aplikace; vybízí Komisi, aby s partnery v oblasti konektivity usilovala o uzavření mezinárodních dohod obdobných dohodě EU o mobilním roamingu; vítá iniciativu Internet nové generace a investice do projektů digitální infrastruktury, jako je například projekt budování propojení mezi Evropou a Latinskou Amerikou pomocí podmořského kabelu; doporučuje, aby Komise určila skutečné potřeby cílené digitální oficiální rozvojové pomoci; navrhuje, aby Komise podpořila spolupráci s podobně smýšlejícími zeměmi na vývoji sítě 6G jako stěžejního projektu;

Mezilidské kontakty

37. domnívá se, že mezilidský rozměr je základním pilířem globální strategie a měl by mít vyšší prioritu; požaduje v této souvislosti možnosti reciproční mobility mezi Evropou a Asií; zdůrazňuje, že je zapotřebí odpovídající financování veřejné diplomacie;

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

Čtvrtek 21. ledna 2021

38. klade velký důraz na podporu mezilidských kontaktů mezi studenty, stážisty absolvujícími odbornou přípravu, mladými odborníky, akademiky, občanskou společností, výzkumnými pracovníky nevládních organizací a kulturními obory, což je zásadním předpokladem pro vzájemné porozumění a respekt; zasazuje se o takovou spolupráci založenou na inkluzivitě, reciprocitě a rovnosti žen a mužů; zejména požaduje posílení rozměru mládeže prostřednictvím fór mládeže s cílem vzájemně podporovat znalost cizích jazyků, výměny studentů a akademiků a vzájemné uznávání diplomů; zasazuje se v této souvislosti o otevření platformy eTwinning pro partnerské země v oblasti konektivity; připomíná možnosti regionálních výměn, například mezi inovátory a spolupráce mezi městy; zdůrazňuje, že konektivita skýtá Evropě příležitost hrát ústřední roli na průsečíku mezi výzkumem, inovacemi a investicemi; domnívá se, že v rámci tohoto pilíře by měla být věnována zvláštní pozornost otázkám menšin;

39. oceňuje iniciativy přijaté pro západní Balkán, jejichž cílem je podpora spolupráce a výměn mládeže, a také odborné přípravy a vzdělávání, a vybízí k tomu, aby byly podobné programy nabízeny i dalším partnerům globální strategie, počínaje zeměmi Východního partnerství; konstatuje, že konektivita mezi EU a zeměmi západního Balkánu je nedílnou součástí globální strategie, neboť země tohoto regionu jsou potenciálními budoucími členy Unie;

40. oceňuje uspořádání fóra EU a ASEAN pro mladé lídry a fóra strategických myslitelů v únoru 2018 a pořádání summitů mladých vůdčích osobností nadace Asie-Evropa probíhajících souběžně se summity ASEM; navrhuje, aby se tato setkání konala pravidelně a aby byla podobná každoroční fóra rovněž ustavena v rámci vztahů mezi EU a Africkou unií;

41. vyzývá Komisi, aby globální strategii sladila s připravovanou strategií EU pro spolupráci v oblasti výzkumu a investic; vyzývá Komisi, aby pokračovala ve svém strategickém přístupu ke spolupráci v oblasti výzkumu a inovací zlepšováním vztahů s podobně smýšlejícími partnery, mimo jiné zvážením statusu přidruženého partnera, a založením spolupráce na takových univerzálních zásadách, jakými jsou akademická svoboda, otevřený přístup, ochrana duševního vlastnictví, rovné podmínky, integrita výzkumu a ochrana osobních údajů; vybízí k přijetí politik spolupráce v oblasti výzkumu zaměřeného na jednotlivé země; zdůrazňuje význam stanovení kritérií pro určení citlivých odvětví v oblasti výzkumu a inovací, včetně v oblasti technologií dvojího užití;

Obchod, investice, konkurenceschopnost a normy

42. konstatuje, že by EU měla posílit své vazby s hostitelskými zeměmi a předložit jim důvěryhodnou a udržitelnou alternativní nabídku pro financování konektivity;

43. je přesvědčen, že mezilidský rozměr je rovněž nezbytný pro to, aby byla konkurenceschopnost založena na hodnotách EU a pro efektivní evropskou ekonomickou diplomacii;

44. domnívá se, že by obchodní politika měla napomáhat dosažení cílů globální strategie podporou spravedlivého a udržitelného obchodu a investic; zdůrazňuje, že je důležité posílit jak ekonomickou odolnost prostřednictvím diverzifikace dodavatelských řetězců, tak rovněž regionální integraci; zdůrazňuje, že globální strategie by měla jít ruku v ruce s úsilím o zvýšení možností vzájemného přístupu na trhy, včetně přístupu k veřejným zakázkám, a se snahami o podporu otevřeného a transparentního investičního prostředí, které vytvoří nové příležitosti a přispěje ke globální konkurenceschopnosti; poukazuje na význam spolupráce v oblasti náležité péče, práv duševního vlastnictví a zeměpisných označení;

45. zdůrazňuje v této souvislosti ústřední úlohu mezinárodních norem týkajících se životního prostředí, udržitelnosti a sociální oblasti v obchodních a investičních dohodách; připomíná přezkum 15bodového akčního plánu Komise a diskuse v Radě o obchodu a udržitelném rozvoji; vyzývá Komisi, aby v plném rozsahu zavedla nástroje na ochranu obchodu s cílem zajistit, aby evropské podniky nebyly vystavovány nekalým obchodním praktikám, a aby účinně prováděla kapitoly o obchodu a udržitelném rozvoji v souladu s Pařížskou dohodou, cíli OSN v oblasti udržitelného rozvoje a úmluvami MOP za účelem vypracování globální strategie a usilování o udržitelnou integraci; domnívá se, že by Komise a ESVČ měly ke všeobecnému systému preferencí zaujmout strategičtější přístup, a to i tím, že posílí svou činnost na nejvyšší politické úrovni s cílem zvýšit účinnost tohoto nástroje ve vztahu k dodržování lidských práv, mezinárodních pracovních norem a norem v oblasti životního prostředí a řádné správy;

Čtvrtek 21. ledna 2021

46. zdůrazňuje význam strategického vztahu a systémového soupeření mezi EU a Čínou a vyzývá členské státy a orgány EU, aby vystupovaly vůči Číně jednotně a koordinovaně; znovu Čínu vyzývá, aby dále pokračovala v ambiciózní reformě Světové obchodní organizace, včetně komplexních pravidel pro průmyslové dotace, a uznává znepokojení nad praktikami čínských státních podniků narušujícími trh, nucenými transfery technologií a lokalizací dat, nadměrnými kapacitami a s nimi spojeného dumpingového vývozu a dalšími nekalými obchodními praktikami; je přesvědčen o tom, že rozšíření rovných podmínek na třetí trhy je zásadní pro vytváření dlouhodobých příležitostí pro evropské podniky;

47. zdůrazňuje úlohu mezinárodních obchodních dohod vyjednaných EU a význam jejich řádného provádění; je toho názoru, že by konektivita měla být zahrnuta do sdělení Komise o přezkumu obchodní politiky; zdůrazňuje mezinárodní a transparentní normy při podpoře kvalitní infrastruktury a interoperability sítí; vyzývá Komisi, aby učinila stávající dohody ambicióznějšími a systematicky začleňovala politiku normalizace do dvoustranných partnerství a obchodních dohod s cílem podpořit mnohostranné stanovování norem a široké přebírání mezinárodně dohodnutých norem a transparentní spolupráci v oblasti regulace v plném souladu s právem na regulaci;

48. zastává názor, že unijní model normalizace má tu výhodu, že je inovativní, otevřený a inkluzivní, a musí být schopný nadále čelit celosvětové konkurenci různých modelů normalizace; očekává od Komise aktivní úlohu při prosazování politiky v oblasti normalizace; doporučuje proto, aby byla koordinační odpovědnost za politiku normalizace EU svěřena vysoce postavenému úředníkovi Komise, nejlépe komisaři pro vnitřní trh; vyzývá Komisi a ESVČ, aby v rámci mezinárodních fór pro stanovování norem úžeji koordinovaly svůj postup s podobně smýšlejícími demokratickými partnery, aby tak prosazovaly mezinárodní normy, které podporují demokracii, právní stát a základní práva;

Zdraví

49. je přesvědčen, že pandemie onemocnění COVID-19 prokázala, že je nezbytně nutné učinit ze zdravotnictví novou prioritní oblast spolupráce, zejména pokud jde o odolnost systémů zdravotnictví a přístup k léčivým přípravkům, lékařskému vybavení a očkovacím látkám, posílit strategickou autonomii EU v oblasti zdraví, vyvarovat se jednostranným závislostem a zajistit bezpečné a rozmanité farmaceutické a se zdravím spojené průmyslové dodavatelské řetězce, výměnu osvědčených postupů v oblasti řešení krizí a opatření pro předcházení pandemiím a reciprocitu v řízení cestování a otevřených hranic; navrhuje vytvořit spojení mezi iniciativou EU v oblasti zdraví s globální strategií a navázat partnerství s dalšími regionálními mechanismy, jako je Centrum ASEAN pro kontrolu infekčních nemocí; zdůrazňuje, že by EU měla využívat konektivitu v oblasti zdraví k tomu, aby se poučila z úspěšných příkladů zvládnutí pandemie podobně smýšlejícími partnery, jako je Nový Zéland, Korejská republika a Tchaj-wan;

50. zdůrazňuje poučení z pandemie onemocnění COVID-19, pokud jde o význam koordinovaných opatření k zajištění toho, aby světové dopravní trasy a dodavatelské řetězce zůstaly otevřené a bezpečné;

Bezpečnost

51. je přesvědčen, že je třeba naléhavě rozvíjet bezpečnostní rozměr globální strategie s ohledem na rizika, která by mohla být spojena s konektivitou; zdůrazňuje, že je zapotřebí geopolitický přístup ke globální spolupráci, aby mohla EU úspěšně čelit novým bezpečnostním výzvám, včetně kybernetické bezpečnosti, digitální konektivity, kritické infrastruktury a možného dvojího užití technologií; zdůrazňuje závažnost teroristických hrozeb; upozorňuje na rostoucí obavy o bezpečnost v evropském sousedství; naléhavě vyzývá ESVČ a členské státy, aby v těchto otázkách hrály aktivnější úlohu;

52. zdůrazňuje, že je třeba rozvíjet silnější bezpečnostní rozměr v našem partnerství s Afrikou; připomíná závěry Rady z roku 2018 o posílené bezpečnostní spolupráci EU v Asii a s Asií; bere na vědomí rostoucí závažnost bezpečnostních hrozeb v indicko-tichomořském regionu pro EU, jak se uvádí v indicko-tichomořských strategiích členských států; podporuje iniciativu na vypracování společné indicko-tichomořské strategie EU a spolupráci s partnery v indicko-tichomořském regionu, včetně výměn v rámci vojenských sil; je přesvědčen, že hlavními zásadami spolupráce s indicko-tichomořským regionem by měly být otevřenost, prosperita, inkluzivita, udržitelnost, transparentnost, reciprocita a životaschopnost;

Čtvrtek 21. ledna 2021

Partnerství v oblasti konektivity

53. velmi vítá vznik partnerství mezi EU a Japonskem v oblasti udržitelné konektivity a kvalitní infrastruktury a jeho zaměření na udržitelnou konektivitu se západním Balkánem, východní Evropou, střední Asíí, indicko-tichomořskou oblastí a Afrikou; doufá, že EU a Japonsko aktivně podpoří partnerství v oblasti konektivity mezi příslušnými cílovými skupinami a že se podaří zahájit praktické uplatňování partnerství v první polovině roku 2021;

54. vítá dohodu o hospodářském partnerství mezi EU a Japonskem, která vstoupila v platnost dne 1. února 2019, a posílenou koordinaci mezi EIB, Japonskou agenturou pro mezinárodní spolupráci a Japonskou bankou pro mezinárodní spolupráci, zejména pokud jde o financování zelené konektivity; domnívá se, že západní Balkán a jihovýchodní Asie poskytují velmi dobré příležitosti pro spolupráci mezi Japonskem a EU v oblasti konektivity se třetími partnery; vidí velký potenciál pro zapojení soukromého sektoru včetně malých a středních podniků; dále podporuje posouzení bezpečnostních aspektů spolupráce v oblasti konektivity mezi Japonskem a EU, včetně námořní bezpečnosti;

55. velmi vítá probíhající jednání s Indií o budování partnerství v oblasti konektivity; doufá, že Itálie a Indie v období, kdy budou předsedat Evropské radě, respektive skupině G20, využijí svého vlivu k dosažení pokroku; bere na vědomí iniciativu pro propojení regionální infrastruktury v jižní Asii; bere na vědomí účast Indie v iniciativě pro víceodvětvovou technickou a hospodářskou spolupráci v Bengálském zálivu (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation) a v mezinárodním severojižním dopravním koridoru (International North–South Transport Corridor); domnívá se, že vzhledem k současným okolnostem by Indie měla hrát významnější úlohu a že je třeba usilovat o hlubší spolupráci mezi EU a jihoasijskými státy; je zastáncem pomoci při koordinaci různých strategií v oblasti propojení v Asii, kterých Světová banka napočítala celkem 16;

56. připomíná, že jak Ruská federace, tak Turecko mají rovněž zájem stát se zúčastněnými stranami v propojení EU a Asie; je připraven s nimi spolupracovat, kdekoli je to možné; je si vědom toho, že státy ve Střední Asii v posledních dvaceti letech významným způsobem těží z většího zapojení do globální ekonomiky; domnívá se, že by EU měla hrát mnohem významnější úlohu a měla by se stát v tomto regionu jedním z klíčových aktérů, a to prostřednictvím obchodu a investic jakožto hnací síly sdílené prosperity; vyjadřuje znepokojení nad tím, že projekty financované Čínou ve Střední Asii postrádají transparentnost; trvá na upřednostnění vysokých pracovních a environmentálních norem a zajištění udržitelnosti dluhu;

57. vítá průzkumné výměny informací mezi EU a Koreou o partnerství v oblasti konektivity a doufá, že v roce 2021 bude v tomto směru dosaženo značného pokroku; podporuje vytvoření partnerství mezi EU a sdružením ASEAN v oblasti konektivity, mimo jiné s cílem propojit jej se stávajícím hlavním plánem týkajícím se konektivity a odpovídajícím projektovým plánem sdružení ASEAN; je si vědom toho, že vzhledem k tomu, že region ASEAN je po USA a Číně třetím největším obchodním partnerem EU, bude zajištění lepšího přístupu na trh a posílení spolupráce prostřednictvím dohod o komplexním partnerství pro vývozce z EU velmi přínosné; podporuje regionální dohodu o volném obchodu mezi EU a ASEAN; vybízí k využívání investic ke snížení odlesňování a diverzifikaci udržitelného zemědělství;

58. oceňuje výsledky společného ministerského prohlášení EU-ASEAN o konektivitě ze dne 1. prosince 2020 a vyzývá EU, aby bezodkladně začala vyvíjet a zavádět nástroje a rámce pro spolupráci se sdružením ASEAN v oblasti konektivity;

59. bere na vědomí regionální iniciativy Austrálie v oblasti politiky konektivity a výměny mezi EU a Austrálií týkající se konektivity v zeměpisných oblastech zájmu; naléhavě vyzývá k užší spolupráci s Austrálií s cílem projevit solidaritu mezi demokraciemi; vidí potenciál pro spolupráci s partnery v povodí řeky Mekong;

60. zdůrazňuje potřebu spolupráce v oblasti konektivity s Tchaj-wanem s cílem poučit se z jeho osvědčených postupů při zvládání pandemie onemocnění COVID-19, posílit mezilidské kontakty, zmenšit digitální propast v regionu jihovýchodní Asie a zkoumat možnosti investiční dohody mezi EU a Tchaj-wanem;

61. vyzývá Komisi, aby posoudila dohodu o Regionálním komplexním ekonomickém partnerství a úlohu Číny v tomto partnerství;

Čtvrtek 21. ledna 2021

62. vyjadřuje své pevné přesvědčení, že by EU měla posílit spolupráci s USA; vítá koncept Blue Dot Network (BDN), který iniciovaly Spojené státy; vyzývá Komisi a ESVČ, aby spolupracovaly s USA v otázce BDN s cílem posílit transatlantickou spolupráci v oblasti udržitelné konektivity založené na pravidlech, zároveň však poukazuje na obavy týkající se tohoto konceptu; doufá v budoucí spolupráci, zejména pokud jde o dodržování vysoce kvalitních norem u projektů konektivity a podporu zapojení soukromého sektoru;

63. schvaluje závazky k posílení partnerství mezi EU, Latinskou Amerikou a Karibikem, jak bylo zdůrazněno ve společném sdělení z roku 2019, a to i pokud jde o digitální ekonomiku a konektivitu; zdůrazňuje, že je třeba posílit partnerství s Latinskou Amerikou a Karibikem, které plně sdílejí evropské základní hodnoty a zájmy;

64. poukazuje na to, že spolupráce EU s Čínou v rámci platformy pro propojení mezi EU a Čínou vykazuje omezené výsledky; považuje iniciativu „Jeden pás, jedna cesta“ za ústřední prvek čínské asertivní zahraniční politiky; je ochoten zvážit partnerství v rámci iniciativy „Jeden pás, jedna cesta“ v konkrétních případech, kdy to neohrožuje základní zásady EU, kde iniciativa splňuje mezinárodní standardy a kde jsou dotčené projekty kontrolovány Komisí, aby se zajistil jejich soulad s normami a standardy EU, jako jsou sociální, environmentální a fiskální normy a udržitelnost, transparentnost, inkluzivita, právní stát, dodržování lidských práv a reciprocita, aby se nezvýšil mezinárodní vliv na silné vyzbrojování třetích zemí a aby byla zajištěna integrita společného trhu a politická soudržnost EU; v této souvislosti se domnívá, že je třeba zaměřit se na zlepšení euroasijské dopravní infrastruktury, zejména pro multimodální a udržitelnou dopravu;

65. zdůrazňuje význam pokračující práce platformy pro propojení mezi EU a Čínou, pokud jde o její úsilí o prozkoumání možností dopravní spolupráce mezi rozšířenou sítí EU TEN-T a iniciativou „Jeden pás, jedna cesta“; zdůrazňuje nutnost globálního a komplexního přístupu, který zajistí volnou a spravedlivou hospodářskou soutěž pro podniky působící v oblasti rozvoje dopravní infrastruktury s Čínou, včetně plné transparentnosti a rovných podmínek; v této souvislosti zdůrazňuje, že smluvní doložky v této oblasti by měly být co nejtransparentnější a měly by zajistit ochranu základních zájmů EU;

66. konstatuje, že politiky v oblasti konektivity by měly omezit negativní externality, jako jsou dopady na životní prostředí a znečištění; zdůrazňuje, že v rámci celé globální strategie má velký význam udržitelnost; vybízí proto EU, aby spolupracovala s asijskými partnerskými zeměmi na zajištění bezpečnějšího a lépe chráněného dopravního propojení s Asií, v neposlední řadě v oblasti toků dat, mobility a kybernetické bezpečnosti;

67. zdůrazňuje význam nejvzdálenějších regionů Evropy, zejména regionů blíže k Asii, a zdůrazňuje jejich ekonomický potenciál; vybízí Komisi, aby usnadnila investice v těchto regionech s cílem posílit jejich propojenost a podpořit jejich hospodářství;

68. vyzývá Komisi a ESVČ, aby vytvořily spolehlivé systémy monitorování strategií propojování dalších zemí a regionů, které se budou zaměřovat na skutečně vynaložené finanční zdroje, dopady na finanční stabilitu, udržitelný rozvoj, dodržování lidských práv, právní stát, řádnou správu věcí veřejných a zásady multilateralismu; poukazuje na potenciál „týmu Evropa“ při hledání součinnosti v úsilí EU a členských států v oblasti konektivity; zasazuje se o spolupráci s partnerskými zeměmi při sledování dlouhodobých dopadů na strukturální politiky, zlepšování průmyslové a hospodářské situace a zmírňování chudoby;

Globální konektivita

69. důrazně zdůrazňuje skutečnost, že globální strategie musí věnovat zvláštní pozornost propojení s evropským sousedstvím a se sousedním africkým kontinentem vzhledem k jeho stále více většímu geopolitickému významu pro několik globálních aktérů; očekává, že tyto snahy budou odrážet zkušenosti EU s politikami na podporu propojení prováděnými v Africe prostřednictvím rozvojové spolupráce; požaduje, aby byl tento cíl projednán s Africkou unií na vysoké úrovni a aby bylo do konce roku 2021 vytvořeno partnerství mezi EU a Afrikou v oblasti konektivity;

70. oceňuje Komisi a místopředsedu Komise, vysokého představitele za jejich ochotu předložit v roce 2021 strategii pro arktickou oblast a požaduje, aby se EU v Arktidě aktivně angažovala; vyjadřuje znepokojení nad dopadem změny klimatu na tento křehký region; bere zejména na vědomí potenciální otevření nové námořní trasy do Asie v důsledku tání mořského ledu, která by mohla být rovněž využita pro digitální spoje, jako jsou kabely z optických vláken, a bere na vědomí čínskou iniciativu Polární hedvábní stezky; očekává, že jádrem tohoto úsilí bude udržitelná konektivita;

Čtvrtek 21. ledna 2021

71. bere na vědomí úspěch prvního Fóra pro evropskou konektivitu v roce 2019; vyjadřuje politování nad zrušením fóra v roce 2020 v důsledku onemocnění COVID-19; očekává s potěšením příští fórum v roce 2021, pokud to pandemická situace umožní; je toho názoru, že nadcházející fóra by měla být využita k zapojení všech euroasijských partnerů v oblasti konektivity, včetně Ruska a Číny, do mnohostranných diskusí o jejich vizích budoucího hospodářského, politického a bezpečnostního řádu v Eurasii;

72. očekává, že Komise představí nový komunikační přístup s jasnou argumentací s cílem odpovídajícím způsobem zviditelnit politiky EU v oblasti konektivity a jejich výsledky a stanovit dostatečnou odpovědnost; důrazně požaduje přeformulování strategie EU v oblasti konektivity do jasného a přitažlivého jazyka a pojmů, které vyjadřují konkrétní evropský přístup ke konektivě založený na hodnotách, a jasný plán pro provádění globální strategie a dosažení jejích cílů;

o

o o

73. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení předsedovi Evropské rady, Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, členským státům a partnerům EU v oblasti konektivity.

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0017

Opatření na podporu obnovy populací nad úroveň maximálního udržitelného výnosu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 na téma „Více ryb v mořích? Opatření na podporu obnovy populací nad úroveň maximálního udržitelného výnosu, včetně oblastí na obnovu rybích populací a chráněných mořských oblastí“ (2019/2162(INI))

(2021/C 456/11)

Evropský parlament,

- s ohledem na čl. 3 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii a na články 11, 39 a 191 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné rybářské politice ⁽¹⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského Parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17. června 2008, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (směrnice o mořském prostředí) ⁽²⁾,
- s ohledem na článek 13 SFEU, podle něhož musí Unie a členské státy při stanovování politik Unie v oblasti rybolovu (a dalších politik) zohledňovat skutečnost, že zvířata jsou vnímající bytosti, a věnovat proto maximální pozornost příslušným požadavkům na dobré životní podmínky zvířat,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1241 ze dne 20. června 2019 o zachování rybolovných zdrojů a o ochraně mořských ekosystémů pomocí technických opatření ⁽³⁾,
- s ohledem na směrnici Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin ⁽⁴⁾ a směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků ⁽⁵⁾,
- s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování ⁽⁶⁾, a zejména na článek 3 tohoto nařízení, jehož hlavní zásada, podle níž „během usmrcování a souvisejících úkonů musí být zvířata ušetřena veškeré zbytečné bolesti, úzkosti nebo utrpení“, platí i pro ryby,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/89/EU ze dne 23. července 2014, kterou se stanoví rámec pro územní plánování námořních prostor ⁽⁷⁾ (směrnice o územním plánování námořních prostor),
- s ohledem na směrnici Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů ⁽⁸⁾, zejména pokud jde o povrchový odtok hnojiv,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise ⁽⁹⁾ a na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 ze dne 6. září 2006 o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí na orgány a subjekty Společenství ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 22.

⁽²⁾ Úř. věst. L 164, 25.6.2008, s. 19.

⁽³⁾ Úř. věst. L 198, 25.7.2019, s. 105.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 303, 18.11.2009, s. 1.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 257, 28.8.2014, s. 135.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 375, 31.12.1991, s. 1.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 145, 31.5.2001, s. 43.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 264, 25.9.2006, s. 13.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, kterou představila Komise ve svém sdělení ze dne 20. května 2020 nazvaném „Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 – Navrácení přírody do našeho života“ (COM(2020)0380),
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2018 o mezinárodní správě oceánů: agendě pro budoucnost našich oceánů v souvislosti s cíli udržitelného rozvoje pro rok 2030 ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na zprávu Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) z roku 2020 o stavu rybolovu a akvakultury ve světě (SOFIA 2020),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. května 2020 nazvané „Strategie ‚od zemědělce ke spotřebiteli‘ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy“ (COM(2020)0381),
- s ohledem na sdělení Komise z 16. června 2020 nazvané „Směrem k udržitelnějšímu rybolovu v EU: aktuální stav a pokyny pro rok 2021“ (COM(2020)0248),
- s ohledem na Deklaraci z Johannesburgu o udržitelném rozvoji z roku 2002, Johannesburgský prováděcí plán a výsledný dokument konference OSN o udržitelném rozvoji Rio+20 z června 2012 nazvaný „Budoucnost, jakou chceme“,
- s ohledem na zprávu Vědeckotechnického a hospodářského výboru pro rybářství (VTHVR) působícího v rámci Komise z roku 2020 o monitorování provádění společné rybářské politiky (STECF-Adhoc-20-01),
- s ohledem na Úmluvu o biologické rozmanitosti, a zejména na cíl č. 11 v rámci cílů z Aichi v oblasti biologické rozmanitosti, které jsou součástí strategického plánu pro biologickou rozmanitost na období 2011–2020 v rámci této úmluvy,
- s ohledem na globální hodnotící zprávu o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách z roku 2019 vypracovanou Mezivládní vědecko-politickou platformou pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES),
- s ohledem na zvláštní zprávu Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) z roku 2019 o oceánech a kryosféře v měnícím se klimatu,
- s ohledem na usnesení Mezinárodního svazu ochrany přírody (IUCN) z roku 2016 o zvýšení podílu chráněných mořských oblastí s cílem účinně chránit mořskou biologickou rozmanitost,
- s ohledem na cíl udržitelného rozvoje č. 14 Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 týkající se ochrany a využívání oceánů, moří a mořských zdrojů,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 25. června 2020 o provádění rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí (COM(2020)0259),
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2020 o 15. zasedání konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti (COP15) ⁽¹²⁾,
- s ohledem na zprávu Světové banky z roku 2017 nazvanou „Nový pohled na potopené miliardy: Pokrok a výzvy celosvětového mořského rybolovu“,
- s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 1/2017 ze dne 21. února 2017 s názvem „Provádění sítě Natura 2000 s plným využitím jejího potenciálu vyžaduje více úsilí“,
- s ohledem na zprávu Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) č. 17/2019 ze dne 25. června 2020 nazvanou „Marine messages II“,

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 458, 19.12.2018, s. 9.

⁽¹²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0015.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na rozhodnutí evropské veřejné ochránkyně práv ve věci 640/2019/FP o transparentnosti rozhodovacího procesu Rady EU, který vedl k přijetí každoročních nařízení, kterými se stanoví rybolovné kvóty (celkové přípustné odlovy),
 - s ohledem na zprávu EEA č. 3/2015 ze dne 1. října 2015 nazvanou „Mořské chráněné oblasti v evropských mořích: přehled a vyhlídky do budoucna“,
 - s ohledem na zprávu Komise ze dne 1. října 2015 o pokroku při zřizování chráněných mořských oblastí podle článku 21 rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí 2008/56/ES (COM(2015)0481),
 - s ohledem na zprávu Komise ze dne 31. července 2018 posuzující programy opatření členských států podle rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí (COM(2018)0562),
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 16. června 2020 nazvané „Směrem k udržitelnějšímu rybolovu v EU: aktuální stav a pokyny pro rok 2021“ (COM(2020)0248),
 - s ohledem na článek 54 svého jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro rybolov (A9-0264/2020),
- A. vzhledem k tomu, že společná rybářská politika má zajistit, aby rybolov a akvakultura byly z hlediska životního prostředí dlouhodobě udržitelné a byly řízeny způsobem, jenž je v souladu s cíli dosáhnout přínosů v hospodářské a sociální oblasti a v oblasti zaměstnanosti a přispět k dostupnosti dodávek potravin; vzhledem k tomu, že aby bylo možné dosáhnout cíle postupné obnovy a zachování rybích populací na úrovních biomasy schopných poskytnout maximální udržitelný výnos, bylo nutné dosáhnout míry využití umožňující maximální udržitelný výnos do roku 2015 tam, kde to bylo možné, a pro všechny populace postupným, přírůstkovým způsobem nejpozději do roku 2020;
- B. vzhledem k tomu, že cíl udržitelného rozvoje č. 14 požaduje, aby oceány, moře a mořské zdroje byly zachovány a využívány udržitelným způsobem;
- C. vzhledem k tomu, že cílem rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí je chránit a zachovat mořské prostředí, předejít zhoršení jeho stavu, obnovit mořské ekosystémy a dosáhnout v mořských vodách EU dobrého stavu životního prostředí do roku 2020;
- D. vzhledem k tomu, že podle rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí je dobrý stav životního prostředí založen na 11 deskriptorech; vzhledem k tomu, že deskriptor 3 se vztahuje na populace všech komerčně využívaných ryb a měkkýšů a koryšů, které jsou v rámci bezpečných biologických limitů, přičemž rozložení populace podle věku a velikosti svědčí o zdravé skupině;
- E. vzhledem k tomu, že podle deskriptoru 3 určujícího dobrý stav životního prostředí existují tři primární kritéria hodnocení – (I.) udržitelné využívání, (II.) reprodukční kapacita a (III.) zachovávání podílu starších a větších ryb, avšak na základě prvních dvou kritérií lze hodnotit pouze 10,5 % populací a pro kritérium III neexistuje na evropské úrovni uspokojivá společná metodika hodnocení;
- F. vzhledem k tomu, že shromažďování údajů o některých rybích populacích vyžaduje okamžité zlepšení, zejména pokud jde o populace v Černém moři, Středomoří a Makaronésii, aby bylo možné provést vědecké posouzení, které je zásadní pro udržitelné řízení populací;
- G. vzhledem k tomu, že opatření na řízení rybolovu přijatá v rámci společné rybářské politiky přinášejí ovoce, neboť počet populací ryb, které jsou využívány na udržitelné úrovni, roste, což u populací, které byly využívány nadměrně, umožňuje dosahovat vyšších výnosů;
- H. vzhledem k tomu, že přibližně 38 % populací v severovýchodním Atlantiku a přibližně 92 % populací, které jsou vědecky posuzovány ve Středozemním a Černém moři, je stále nadměrně využíváno, což podle kritérií VTHVR znamená využíváno nad úroveň maximálního udržitelného výnosu, a to navzdory zákonnému požadavku ukončit nadměrný rybolov do roku 2020; konstatuje, že podle zprávy SOFIA organizace FAO z roku 2020 bylo ve Středozemním a Černém moři v roce 2017 nadměrně využíváno 62,5 % populací;

Čtvrtek 21. ledna 2021

- I. vzhledem k tomu, že Komisí navržené celkové přípustné odlovy v severovýchodním Atlantiku byly v souladu s maximálním udržitelným výnosem u všech 78 populací, u nichž bylo k dispozici vědecké stanovisko;
- J. vzhledem k tomu, že Rada v roce 2019 stanovila celkový přípustný odlov pro 62 ze 78 populací v souladu s maximálním udržitelným výnosem; vzhledem k tomu, že se proto očekává, že v roce 2020 bude 99 % vykládky v Baltském a Severním moři a v Atlantském oceánu řízené výhradně Evropskou unií pocházet z udržitelně řízeného rybolovu;
- K. vzhledem k tomu, že v severovýchodním Atlantiku se objem biomasy od roku 2007 zvyšuje a v roce 2018 byl u plně posuzovaných populací o 48 % vyšší než v roce 2003; vzhledem k tomu, že ve Středozemním a Černém moři se situace od začátku série údajů v roce 2003 v podstatě nezměnila, i když od roku 2012 může docházet k mírnému nárůstu biomasy;
- L. vzhledem k tomu, že maximální hospodářský výnos odpovídá objemu odlovu, který maximalizuje hospodářské přínosy pro loďstva, a zvyšuje tak odolnost tohoto odvětví, a při němž jsou populace udržovány na úrovni ležící nad maximálním udržitelným výnosem;
- M. vzhledem k tomu, že u vícedruhového rybolovu nelze použít řízení druhů vycházející z modelu maximálního udržitelného výnosu, a to ani tehdy, jedná-li se o vědecky známý a dokumentovaný rybolov;
- N. vzhledem k tomu, že vědecké studie na toto téma vzbudily obavy ohledně dlouhodobého negativního dopadu, který má na populace, biologickou rozmanitost oceánů a mořské prostředí používání určitých rybolovných technik, jako jsou kontaktní zařízení pro lov při dně a lovná zařízení s uzavíracím mechanismem;
- O. vzhledem k tomu, že společná rybářská politika není dosud plně prováděna a některá z jejích opatření, jako je zřízení oblastí na obnovu rybích populací, nebyla dosud použita;
- P. vzhledem k tomu, že podle údajů platformy IPBES bylo 66 % mořského prostředí na celém světě změněno v důsledku lidské činnosti a že 34,2 % populací ryb je loveno na biologicky neudržitelné úrovni, jak uvádí organizace FAO;
- Q. vzhledem k tomu, že IUCN vyzývá k tomu, aby bylo alespoň 30 % všech mořských stanovišť do roku 2020 přeměněno na síť vysoce chráněných mořských oblastí, a to vedle jiných účinných opatření na ochranu jednotlivých území, s cílem dosáhnout toho, aby alespoň na 30 % plochy oceánu neprobíhal žádný výlov ani těžební aktivita, aniž by byly zohledněny socioekonomické důsledky;
- R. vzhledem k tomu, že ve zprávě SOFIA za rok 2020, kterou vypracovává organizace FAO, se znovu uvádí, že řízení je nejlepším nástrojem ochrany a jedinou cestou k udržitelnosti a že udržitelnost populací se zvyšuje, jsou-li účinně řízeny, přičemž 78,7 % celosvětových vykládek mořských ryb pochází z biologicky udržitelných populací;
- S. vzhledem k tomu, že strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 vyzývá ke stanovení právně závazného cíle chránit alespoň 30 % mořských oblastí EU a přísně chránit 10 % mořských oblastí EU;
- T. vzhledem k tomu, že dálkové elektronické sledování, například pomocí přenosu údajů o poloze plavidla v téměř reálném čase, a posílení kontrol na místě hrají pozitivní úlohu při prosazování chráněných mořských oblastí;
- U. vzhledem k tomu, že úbytek mořské biologické rozmanitosti má socioekonomický dopad na odvětví rybolovu, pobřežní a zámořské komunity a společnost jakožto celek, a mělo by se mu proto předcházet; vzhledem k tomu, že podle Světové banky by obnovení populací ryb mělo větší hospodářský přínos než jejich současný stav;
- V. vzhledem k tomu, že zdravá stanoviště, včetně písčinych břehů, mořských řas a korálových útesů, jsou nezbytná pro obnovu fungování mořského ekosystému, doplnění rybích populací a zajištění úložišť uhlíku za účelem zmírnění změny klimatu;

Čtvrtek 21. ledna 2021

- W. vzhledem k tomu, že dobře spravované chráněné mořské oblasti jsou zásadní pro podporu biologické rozmanitosti a zachování přírodních stanovišť jiných druhů, jako jsou ptáci;
- X. vzhledem k tomu, že mezi vědci panuje široký konsenzus ohledně toho, že chráněné mořské oblasti mohou být pro rybolov přínosem, a to díky svému vedlejšímu účinku a pozitivnímu vlivu na zaměstnávání, např. díky ochraně míst, kde dochází k reprodukci, a ochraně nedospělých jedinců a dospělých matek s dobrými reprodukčními schopnostmi;
- Y. vzhledem k tomu, že na obnovu populací ryb má rovněž dopad znečištění z pevniny, zejména v částečně uzavřených mořských oblastech, a z jiných mořských činností;
- Z. vzhledem k tomu, že celkové množství biomasy druhů, které podléhají kvótám, bylo v populacích řízených Evropskou unií v roce 2018 o 48 % vyšší než v roce 2003;
- AA. vzhledem k tomu, že ulovené volně žijící ryby jsou zdaleka nejzdravějším a nejekologičtějším zdrojem bílkovin na Zemi díky nízké uhlíkové stopě odvětví rybolovu; vzhledem k tomu, že mořské plody jsou proto nejlepší volbou pro boj proti změně klimatu;
- AB. vzhledem k tomu, že Rada EU se doposud neřídila doporučením veřejné ochránkyně práv aktivně zveřejňovat dokumenty související s přijímáním nařízení týkajících se celkového přípustného odlovu;
- AC. vzhledem k tomu, že rybolov na úrovni maximálního udržitelného výnosu v severovýchodním Atlantiku i nadále přináší pozitivní výsledky;

Zlepšení řízení rybolovu za účelem ukončení nadměrného rybolovu

1. opětovně vyzývá k důslednému uplatňování společné rybářské politiky s cílem obnovovat a udržovat populace ryb nad úrovní biomasy schopnými zajistit maximální udržitelný výnos;
2. zdůrazňuje, že příroda, ryby a další živé organismy mají hodnotu samy o sobě, a to i v případě, že nejsou využívány v rámci lidské činnosti;
3. vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily účast vědců tak, aby bylo nejpozději do roku 2025 dosaženo 100 % posouzení populací ryb využívaných k rybolovu v evropských vodách a aby mohl být pro tyto populace vypočítán maximální udržitelný výnos, bude-li to z vědeckého hlediska možné;
4. připomíná, že členské státy zodpovídají za shromažďování údajů a že tyto údaje jsou velmi důležité z hlediska posuzování zdravotního stavu rybích populací; poukazuje na to, že podle článku 23 nařízení (EU) 2017/1004 ⁽¹³⁾ je Komise povinna předložit Parlamentu a Radě zprávu o provádění a fungování tohoto nařízení;
5. vyzývá Komisi, aby předložila své návrhy na celkové přípustné odlovy, a Radu, aby celkové přípustné odlovy stanovila na úrovni maximálního udržitelného výnosu, jak stanovuje nařízení o společné rybářské politice;
6. vybízí Komisi, členské státy a vědeckou obec, aby vypracovaly model optimalizace řízení a využívání multispecifického rybolovu založený na vědeckých poznatcích; konstatuje, že tento model by měl umožnit uplatňování podobných cílů řízení, jako je používání maximálního udržitelného výnosu ve společné rybářské politice, čímž by bylo možné sledovat vývoj uplatňovaných pravidel řízení;
7. naléhavě vyzývá Komisi, aby s cílem minimalizovat nepříznivý dopad rybolovných činností a dalších faktorů, jako je změna klimatu, na mořské ekosystémy, populace ryb a společnost, rozšířila provádění ekosystémového přístupu k řízení rybolovu, mimo jiné tím, že by v rostoucí míře používala vícedruhové přístupy; opakuje, že z hlediska lepšího řízení rybolovu má zásadní význam zajištění úplné dokumentace rybích populací a kvalitních údajů; vyzývá Komisi a členské státy, aby vzhledem k dopadu rekreačního rybolovu na životní prostředí a jeho socioekonomické hodnotě přijaly nezbytné kroky k zajištění lepšího sběru příslušných údajů;

⁽¹³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1004 ze dne 17. května 2017 o vytvoření rámce Unie pro shromažďování, správu a využívání údajů v odvětví rybolovu a pro podporu vědeckého poradenství pro společnou rybářskou politiku a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 199/2008 (Úř. věst. L 157, 20.6.2017, s. 1).

Čtvrtek 21. ledna 2021

8. vyzývá Komisi, aby pokračovala v podpoře plánů na zlepšení selektivity a přežívání necílových druhů a aby v rámci zavádění ekosystémového přístupu k řízení rybolovu stanovila, které postupy mají nepříznivý dopad na populace ryb, biologickou rozmanitost oceánů a mořské prostředí, a aby zavedla opatření za účelem jejich omezení a změny;
9. domnívá se, že EU by měla na základě hodnocení společné rybářské politiky do roku 2022 v případě potřeby přizpůsobit současné postupy řízení rybolovu a urychlit přechod na rybolov s mírným dopadem nejen za účelem zachování populací ryb na stávající úrovni, ale také, a to je důležitější, za účelem obnovení populací ryb a mořských ekosystémů, a to na základě konzultací se zúčastněnými stranami, zejména z oblasti rybolovu, a podporovat tato opatření prostřednictvím Evropského námořního a rybářského fondu;
10. domnívá se, že zvláštní pozornost a podporu je nutné věnovat drobnému rybolovu, který je potenciálně méně dravý a udržitelnější, nejen pokud jde o hospodaření s biologickými zdroji, ale také ze sociálně-ekonomického hlediska;
11. žádá Komisi, aby s cílem stanovit jednotná kritéria a jednotnou metodiku hodnocení, které by byly pro všechny členské státy společné, podpořila v rámci rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí harmonizaci ukazatelů pro kritérium III pro dobrý stav prostředí mořských vod;
12. vyzývá Komisi, aby přezkoumala význam používání jiných ukazatelů při řízení rybolovu, než je maximální udržitelný výnos, které by zohledňovaly interakci mezi jednotlivými druhy, socioekonomické faktory a vliv změny klimatu a znečištění; konstatuje, že v některých zemích se zkoumají a zavádějí jiné ukazatele, jako například maximální hospodářský výnos;
13. poukazuje na to, že omezování tlaku spojeného s lidskou činností na rybolovné zdroje vyžaduje další výzkum a inovace v odvětví rybolovu, aby bylo možné vypracovat osvědčené postupy spojené s oběhovým hospodářstvím, udržitelností a selektivností rybolovných zařízení;
14. poukazuje na význam drobného pobřežního rybolovu a domnívá se, že toto odvětví by mohlo významným způsobem přispět k přechodu na udržitelné hospodaření s rybími populacemi; vyzývá proto členské státy, aby v rámci kvót stanovených pro každý členský stát navýšily procento stanovené pro toto odvětví;
15. vyzývá Komisi, aby zajistila, aby členské státy přijaly programy zaměřené na dopad rybolovné činnosti na širší prostředí, mj. na vedlejší úlovky citlivých druhů a na mořské dno;
16. požaduje, aby Rada v souladu s doporučením evropské veřejné ochránkyně práv, s nařízením (ES) č. 1049/2001 a nařízením (ES) č. 1367/2006 aktivně zveřejňovala veškeré dokumenty týkající se přijímání nařízení týkajících se celkového přípustného odlovu;

Rozšíření sítě chráněných oblastí a zlepšení jejich řízení

17. zdůrazňuje, že i přesto, že Evropská unie učinila pokrok a splnila cíl označit 10 % vodních ploch v Evropě za chráněné, síť chráněných mořských oblastí není ani zdaleka plně účinná a pouze malá část z již existujících chráněných mořských oblastí má k dispozici plány řízení a ochranná opatření;
18. zdůrazňuje, že pokud jsou chráněné mořské oblasti úspěšné, poskytují značné socioekonomické přínosy, zejména pro pobřežní komunity a odvětví rybolovu a cestovního ruchu, a že chráněné mořské oblasti mohou plnit klíčovou ekologickou funkci, pokud jde o reprodukci rybích populací (zajišťují oblasti tření a dorůstání ryb), a zlepšit odolnost těchto populací;
19. vítá návrh Komise, který předložila ve své strategii v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, chránit alespoň 30 % mořských oblastí EU, například vymezením oblastí na obnovu rybích populací, jak je stanoveno v rámci SRP, a oblastí, v nichž jsou omezeny nejdestruktivnější techniky rybolovu a hospodářské činnosti;
20. požaduje, aby byla třetina této oblasti (tj. 10 % evropských vod) chráněna vysokým stupněm ochrany, včetně oblastí, v nichž jsou zakázány veškeré úlovky a jakákoli hospodářská činnost (zóny se zákazem rybolovu);

Čtvrtek 21. ledna 2021

21. vybízí Komisi, aby k jakémukoli legislativnímu návrhu připojila posouzení dopadu založená na nejlepších dostupných vědeckých poznatcích a v úzké spolupráci s místními komunitami a orgány;
22. naléhavě vyzývá Komisi, aby přijala pokyny pro cíle týkající se chráněných mořských oblastí, které by byly uplatňovány na úrovni každého mořského regionu v EU, aby se zajistila vyvážená zeměpisná distribuce a ekologická reprezentativnost;
23. naléhavě vyzývá členské státy, aby v zájmu splnění těchto cílů nadále vyhlášovaly chráněné mořské oblasti podle směrnice o ptácích⁽¹⁴⁾ a směrnice o přírodních stanovištích⁽¹⁵⁾ a rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí;
24. vyzývá k tomu, aby byly chráněné mořské oblasti součástí soudržné sítě spojených oblastí zahrnujících i pobřežní a hlubokomořské oblasti; připomíná požadavek na ukončení rybolovu za pomoci kontaktního zařízení pro lov při dně v oblastech hlubších než 400 m s prokazatelným či pravděpodobným výskytem zranitelných mořských ekosystémů;
25. naléhavě vyzývá Komisi, aby pro členské státy zavedla přísné pokyny založené na vědeckých poznatcích pro řízení chráněných mořských oblastí a klasifikační systém chráněných mořských oblastí, který by zohlednil fázi jejich vzniku, plány řízení a příznivý vliv na ekosystémy, a vycházela při tom z již existujících pokynů, jako jsou společné standardy IUCN;
26. trvá na tom, že Komise musí dohody o rybolovu s třetími zeměmi doplnit řídicími a správními opatřeními, jako jsou chráněné mořské oblasti, což umožní zlepšit řízení rybích populací a řešit řadu kumulativních dopadů těchto dohod, jako je znečištění, nezákonný, nehlášený a neregulovaný rybolov a rozvoj některých praktik, jako je průmyslový rybolov, který ohrožuje udržitelnost některých populací;
27. naléhavě vyzývá členské státy, aby pro stávající i budoucí chráněné mořské oblasti stanovily rozhodné a účinné plány řízení a také aby zavedly přísnější opatření v oblasti kontroly, monitorování a dohledu k zajištění respektování chráněných mořských oblastí;
28. žádá, aby se do kontroly, monitorování a dohledu nad chráněnými mořskými oblastmi zapojilo odvětví komerčního i rekreačního rybolovu, jakož i příslušné organizace s pravomocemi v oblasti řízení lidských a hospodářských činností na moři (např. regionální organizace pro řízení rybolovu nebo Mezinárodní námořní organizace);
29. zdůrazňuje, že je zapotřebí důkladnějšího dohledu nad opatřeními pro řízení rybolovu v lokalitách Natura 2000, která předložily členské státy EU, aby bylo zajištěno dosažení cílů ochrany v souladu s článkem 11 společné rybářské politiky;
30. zdůrazňuje, že vymezení oblastí a vypracování řídicích opatření by mělo být založeno na nejlepších dostupných vědeckých doporučeních;
31. uznává, že úspěch chráněných mořských i jiných oblastí závisí na tom, aby byly důkladně vědecky podložené a aby je přijali komerční i rekreační rybáři, pobřežní komunity a další zúčastněné strany, a také na jasné komunikaci toho, co je chráněno, jakým způsobem a proč; vyzývá proto k tomu, aby bylo odvětví rybolovu, včetně drobných rybářů a vědeckých orgánů pro řízení rybolovu, a další zúčastněné strany zapojeny do koncipování podoby, správy a monitorování chráněných mořských oblastí; vyzývá k tomu, aby byla podporována účast občanské společnosti vytvářením námořních vzdělávacích oblastí;
32. zdůrazňuje význam komplexního konzistentního přístupu při vyhlášení chráněných mořských oblastí, v rámci kterého se nejen omezí komerční rybolov, ale budou regulovány i další činnosti, jako je průzkum a těžba fosilních paliv a jiné těžební činnosti, průmyslová akvakultura, bagrování pod vodou, mořské větrné parky, doprava, rekreační rybolov a jiné volnočasové aktivity;
33. vyzývá členské státy, aby v rámci společné rybářské politiky rozšířily síť oblastí na obnovu rybích populací, zejména pokud existují jasné důkazy o vysokých koncentracích ryb pod minimální referenční velikost pro zachování nebo o místech tření; zdůrazňuje, že je třeba zahrnout hodnocení vymezení a úspěšnosti těchto oblastí do nadcházející zprávy o fungování společné rybářské politiky;

⁽¹⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7).

⁽¹⁵⁾ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7).

Čtvrtek 21. ledna 2021

34. vyzývá Komisi a členské státy, aby v mezinárodních jednáních o smlouvě o ochraně a udržitelném využívání biologické rozmanitosti moří v oblastech nacházejících se mimo jurisdikci jednotlivých států a v rámci regionálních organizací pro řízení rybolovu prosazovaly ambiciózní celosvětový mechanismus pro zřizování chráněných mořských oblastí na volném moři nebo v oblastech nacházejících se mimo jurisdikci jednotlivých států a aby po dosažení dohody o biologické rozmanitosti moří v oblastech nacházejících se mimo jurisdikci jednotlivých států hrály aktivní úlohu při vytváření nových účinně řízených nástrojů správy založených na jednotlivých oblastech, včetně chráněných mořských oblastí na volném moři; připomíná, že vytváření chráněných mořských oblastí v oblastech nacházejících se mimo jurisdikci jednotlivých států se musí opírat o posouzení socioekonomického a ekologického dopadu založená na nejlepším dostupném vědeckém poradenství;

35. vyzývá Komisi a členské státy, aby podpořily myšlenku, že oceán jako celek poskytuje lidstvu ekosystémové služby, a musí být proto v rámci mezinárodních jednání pod záštitou OSN považován za globální veřejný statek;

Řešení dalších ekologických faktorů, které ohrožují obnovu populací ryb

36. zdůrazňuje, že rychlá a důrazná opatření zaměřená na boj proti změně klimatu mají zásadní význam pro zachování zdravých populací a stanovišť mořských organismů, a tedy i pro pokračování udržitelných rybolovných aktivit a z dlouhodobého hlediska také pro potravinové zabezpečení; připomíná, že podle článku 2 Pařížské dohody o změně klimatu mají strany za cíl „zvýšování schopnosti přizpůsobit se nepříznivým dopadům změny klimatu a posilování odolnosti vůči změně klimatu a nízkoemisního rozvoje způsobem, který neohrozí produkci potravin“;

37. zdůrazňuje pozitivní příspěvek chráněných mořských oblastí k přizpůsobení se změně klimatu posílením odolnosti ekosystémů; naléhavě vyzývá členské státy, aby posílily úlohu sítí chráněných mořských oblastí ve svých vnitrostátních strategiích pro přizpůsobení se změně klimatu;

38. zdůrazňuje, že obnova populací ryb a jejich zachování na udržitelné úrovni také vyžaduje řešení některých antropogenních vlivů souvisejících se změnou klimatu, jako je úbytek kyslíku a acidifikace, a také různých zdrojů znečištění pocházejících zejména z pevniny, ale v některých případech i z mořského prostředí, které mají nepříznivý dopad na obnovu populací ryb nebo je oslabují, jako jsou dusičnany, odpadní vody, hnojiva, pesticidy, toxické chemikálie, znečištění z průmyslové činnosti a z masové turistiky, odpad z akvakultury, znečištění plasty a mikroplasty, opalovací krémy, hormony, „hlukový smog“, úniky ropy a ztracená či zahozená rybolovná zařízení;

39. vyzývá Komisi, aby zveřejnila studii o dopadu těchto různých zdrojů znečištění na obnovu populací ryb a na mořské ekosystémy;

40. zdůrazňuje potřebu zapojit rybáře do boje proti znečištění moří a oceánů; vyzývá proto Komisi, aby naléhala na členské státy, aby přijaly právní předpisy opravňující rybáře k vykládce veškerého odpadu uloveného v moři; domnívá se, že by tato pravidla měla stanovit mechanismy pobídek pro rybáře a odpovídající systémy sběru;

41. zdůrazňuje, že je důležité zvýšit míru přežití necílových druhů snížením poranění a stresu během odlovu a vypuštění;

42. vyzývá Komisi, aby tyto požadavky zohlednila a reagovala na ně ve svém novém akčním plánu na zachování zdrojů ryb a ochranu mořských ekosystémů, který plánuje předložit do roku 2021, a v rámci revize SRP a také ve všech připravovaných legislativních návrzích;

o

o o

43. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0018

Zatčení Alexeje Navalného**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o zatčení Alexeje Navalného (2021/2513(RSP))**

(2021/C 456/12)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Rusku, zejména usnesení ze dne 17. září 2020 o situaci v Rusku a otrávení Alexeje Navalného⁽¹⁾,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv OSN, Evropskou úmluvu o lidských právech (EÚLP) a Mezinárodní pakt o občanských a politických právech,
 - s ohledem na prohlášení OSN o obráncích lidských práv, které přijalo Valné shromáždění OSN dne 9. prosince 1998,
 - s ohledem na Úmluvu o zákazu vývoje, výroby, hromadění zásob a používání chemických zbraní a o jejich zničení (Úmluva o chemických zbraních),
 - s ohledem na ústavu Ruské federace, zejména na její kapitolu 2, konkrétně článek 29 o ochraně svobody slova, a na mezinárodní závazky v oblasti lidských práv, které se Rusko zavázalo dodržovat jakožto člen Rady Evropy, Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) a OSN,
 - s ohledem na prohlášení předsedy Evropské rady a místopředsedy Evropské komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 17. ledna 2021 a na prohlášení předsedkyně Evropské komise ze dne 18. ledna 2021, učiněná v reakci na zadržení Alexeje Navalného,
 - s ohledem na prohlášení čelných představitelů členských států EU o zatčení Alexeje Navalného po jeho příletu do Moskvy,
 - s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 1. října 2020,
 - s ohledem na výsledek zasedání Rady pro zahraniční věci ze dne 12. října 2020 a na politickou dohodu, již Rada dosáhla ohledně zavedení omezujících opatření proti osobám spojeným s pokusem o vraždu Alexeje Navalného,
 - s ohledem na rozsudky Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) ve věci Navalní v. Rusko ze dne 17. října 2017, Navalnyj v. Rusko ze dne 15. listopadu 2018 a Navalnyj v. Rusko (č. 2) ze dne 9. dubna 2019,
 - s ohledem na globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv, označovaný také jako „evropský zákon Magnitského“, který přijala Rada dne 7. prosince 2020,
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Alexej Navalnyj, přední ruský politik, právník a protikorupční aktivista, odhalil řadu případů korupce, do nichž byly zapojeny různé podniky a ruští politici, stál v čele několika veřejných procesů v celém Rusku a stal se jedním z nejefektivnějších představitelů ruské opozice;
- B. vzhledem k tomu, že Alexej Navalnyj je jedním z největších kritiků ruských orgánů a prezidenta Putina a díky své neústupnosti a statečnosti je zdrojem naděje pro všechny ruské občany, kteří věří, že v jejich zemi je možná svoboda, demokracie, politický pluralismus a zodpovědnost;

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0232.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- C. vzhledem k tomu, že dne 17. ledna 2021 byl Alexej Navalnyj zatčen na mezinárodním letišti Šeremetěvo v Moskvě, když se vracel do Ruska z Německa, kde se podrobil lékařské péči poté, co by otráven, a že mu byl odepřen přístup k jeho právním zástupcům;
- D. vzhledem k tomu, že dne 18. ledna 2021 byl Alexej Navalnyj v bezprecedentním, narychlo uspořádaném slyšení, které proběhlo na policejní stanici bez přítomnosti jeho právníka, odsouzen k třiceti dnům vězení, ačkoli dosud neproběhlo soudní řízení;
- E. vzhledem k tomu, že bylo zatčeno kolem 70 osob čekajících na návrat Alexeje Navalného, přičemž mezi nimi byli i novináři a jeho příznivci;
- F. vzhledem k tomu, že Alexej Navalnyj byl se souhlasem ruských orgánů přepraven do Německa, aby se podrobil lékařské péči poté, co byl 20. srpna 2020 otráven; vzhledem k tomu, že skupině investigativních novinářů, mezi nimiž byl i investigativní tým Bellingcat, se podařilo identifikovat několik pachatelů, kteří se na otrávení Alexeje Navalného podíleli, přičemž všichni z nich byli pracovníky bezpečnostních služeb Ruské federace;
- G. vzhledem k tomu, že v univerzitní nemocnici Charité v Berlíně dospěli k závěru, že Alexej Navalnyj byl otráven nervově paralytickou látkou ze skupiny novičok, což jsou vojenské nervově paralytické látky vyvíjené v Sovětském svazu a Ruské federaci, které mají k dispozici pouze vojenské struktury a tajné služby v Rusku; vzhledem k tomu, že povahu otravy potvrdilo několik laboratoří v Německu, Francii a Švédsku, stejně jako Organizace pro zákaz chemických zbraní (OPCW);
- H. vzhledem k tomu, že podle Úmluvy o chemických zbraních se otrava jednotlivce použitím nervově paralytické látky považuje za použití chemické zbraně a že použití chemických zbraní kýmoli a za jakýchkoli okolností představuje závažné porušení mezinárodního práva a mezinárodních norem v oblasti lidských práv;
- I. vzhledem k tomu, že EU společně se svými mezinárodními partnery vyzvala ruské orgány, aby důkladně vyšetřily pokus o vraždu Alexeje Navalného za použití zakázané nervově paralytické látky, plně spolupracovaly s OPCW s cílem zajistit nestranné mezinárodní vyšetřování a postavily odpovědné osoby před soud; vzhledem k tomu, že k tomuto důkladnému a nestrannému vyšetřování ze strany ruských orgánů dodnes nedošlo a Rusko výslovně odmítlo veškeré výzvy k vyšetření tohoto činu;
- J. vzhledem k tomu, že Rusko nezažádalo žádné vyšetřování a nespolupracuje ani s OPCW, a EU tudíž uvalila dne 15. října 2020 sankce vůči šesti osobám s ruskou státní příslušností a jednomu subjektu, které byly do tohoto zločinu zapojeny;
- K. vzhledem k tomu, že pokus o vraždu Alexeje Navalného se odehrál v období příprav na komunální a regionální volby v Rusku, které měly proběhnout v září 2020, což vrhá znepokojivé světlo na stav demokracie, základních svobod a lidských práv v zemi;
- L. vzhledem k tomu, že ruská federální vězeňská služba oznámila, že důvodem k zadržení Alexeje Navalného, dokud neproběhne soudní řízení, je to, že porušil podmínky dřívějšího podmíněného trestu v tzv. případě Yves Rocher, ačkoli ve skutečnosti se Alexej Navalnyj zotavoval z pokusu o vraždu zosnovaného ruskými orgány;
- M. vzhledem k tomu, že ESLP ve svém rozhodnutí ze dne 17. října 2017 uvedl, že odsouzení Alexeje Navalného a jeho bratra Olega za finanční trestné činy v tzv. případě Yves Rocher v roce 2014 bylo nespravedlivé a že ruské soudy vydaly v tomto případě „svévolná a zcela zjevně bezdůvodná“ rozhodnutí, a nařídil, aby Ruská federace oběma bratrům vyplatila jako náhradu škody a nákladů přes 80 000 EUR;
- N. vzhledem k tomu, že Alexej Navalnyj byl několikrát napaden, zatčen, zadržován a souzen s cílem dosáhnout toho, aby zastavil svou politickou a veřejnou činnost; vzhledem k tomu, že ruské orgány využily jeho dřívějších politicky motivovaných trestů k tomu, aby mu znemožnily kandidovat v ruských prezidentských volbách v roce 2018;
- O. vzhledem k tomu, že ruské orgány zahájily dne 18. ledna 2021 nové trestní stíhání Alexeje Navalného, jehož obviňují z podvodů při převodech peněz různým charitativním organizacím;

Čtvrtek 21. ledna 2021

- P. vzhledem k tomu, že v ústavě Ruské federace je zakotveno právo na svobodu myšlení, projevu, sdružování a pokojného shromažďování; vzhledem k tomu, že Ruská federace je signatářem Všeobecné deklarace lidských práv a Evropské úmluvy o lidských právech a také členem Rady Evropy, a zavázala se tudíž dodržovat mezinárodní standardy a zásady, kterými se řídí právní stát, lidská práva a základní svobody;
- Q. vzhledem k tomu, že podle proslulé ruské lidskoprávní organizace Memorial je v Ruské federaci více než 300 politických a náboženských vězňů; vzhledem k tomu, že EU prokazuje svou solidaritu se všemi disidenty a ruskými občany, kteří riskují svou svobodu a život a navzdory nátlaku Kremlu a ruských orgánů pokračují v boji za svobodu, lidská práva a demokracii;
- R. vzhledem k tomu, že stav lidských práv a právního státu se v Rusku neustále zhoršuje a že tamní orgány se systematicky snaží umlčet svobodu slova, omezit svobodu shromažďování a bránit opozičním činnostem, reagují represemi na veškeré činnosti zaměřené na odhalování korupce a snaží se ochromit činnost ruské občanské společnosti;
- S. vzhledem k tomu, že nebylo potrestáno porušování mezinárodního práva na Ukrajině a v Gruzii ani státem podporované vraždy a fyzická likvidace představitelů opozice, novinářů i jiných osob, jako tomu bylo v případech Borise Němcova, Anny Politkovské, Sergeje Magnitského a dalších; vzhledem k tomu, že tyto četné pokusy o vraždu jedem a jinými prostředky a odmítnutí spolupracovat v rámci soudního řízení týkajícího se sestřelení letu MH17 mají za následek, že se vztahy s Ruskou federací ocitly na dosud nejnižší bod;
- T. vzhledem k tomu, že od prosince 2020 může Evropská unie využívat svůj nový globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv, který je namířen proti osobám nebo organizacím, které jsou odpovědné za závažné porušování nebo zneužívání lidských práv kdekoli na světě nebo které tyto činnosti podporují či jsou do nich jinak zapojeny;
1. vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění Alexeje Navalného a všech ostatních osob, které byly zatčeny v souvislosti s jeho návratem do Ruska, ať už to jsou novináři, členové jeho týmu nebo občané, kteří mu přišli vyjádřit podporu;
 2. ostře odsuzuje zadržování Alexeje Navalného a jeho příznivců a politicky motivovanou represi, kterou proti nim používají ruské orgány, mimo jiné prostřednictvím soudního systému; znovu odsuzuje pokus o zavraždění Alexeje Navalného a vyjadřuje hluboké znepokojení nad zmenšujícím se prostorem pro politickou opozici, nesouhlasné projevy a občanskou společnost v Ruské federaci;
 3. co nejdůrazněji odsuzuje jednání Ruské federace, které považuje za nehodné člena Rady Evropy a OBSE, jenž se zavázal dodržovat základní svobody, lidská práva a zásady právního státu zakotvené v Evropské úmluvě o lidských právech a Mezinárodním paktu o občanských a politických právech; vyzývá Radu Evropy a OBSE, aby přijaly přiměřená opatření k posouzení případů porušování závazků Ruské federace;
 4. připomíná, že zadržování politických oponentů je v rozporu s mezinárodními závazky Ruska, a trvá na tom, že justice musí být odpolitizována a musí být respektována práva na spravedlivý proces a na právního zástupce; vyzývá Výbor ministrů a členské země Rady Evropy, aby využily své pravomoci zakotvené v čl. 46 odst. 4 EÚLP a podaly proti Ruské federaci žalobu u ESLP;
 5. vyzývá ruské orgány, aby ukončily pronásledování, zastrašování, násilí a represe vůči svým politickým oponentům tak, že ukončí převládající beztrestnost, která již vedla ke ztrátám na životech v případě mnoha novinářů, obránců lidských práv a opozičních politiků, a aby zajistily, že tito lidé budou moci působit bez toho, aby se museli obávat o svůj život či životy svých příbuzných a přátel;
 6. vyjadřuje přesvědčení, že pokus o vraždu Alexeje Navalného a jeho zatčení okamžitě po návratu do Ruska mají za cíl odradit od dalšího odhalování závažné korupce v rámci režimu a jsou součástí systematických snah o umlčení a likvidaci Alexeje Navalného, politické opozice a jiných disidentů v zemi, zejména s ohledem na nadcházející parlamentní volby, které se mají konat na podzim 2021; je přesvědčen, že režim tímto krokem projevuje své pohrdání vlastními občany, bezohledně se snaží udržet se u moci a zbavuje občany veškerých nadějí na demokracii a svobodu; vyjadřuje solidaritu s demokratickými silami v Rusku, které se zasazují o vytvoření otevřené a svobodné společnosti;

Čtvrtek 21. ledna 2021

7. zdůrazňuje, že je odhodlán úzce monitorovat vývoj situace ohledně Alexeje Navalného a jeho fyzického a duševního stavu, za nějž nesou odpovědnost pouze a jen ruské státní orgány;
8. odsuzuje opakované případy, kdy Ruská federace použila proti ruským občanům nervově paralytické látky, a připomíná, že podle mezinárodního práva je použití chemických zbraní za všech okolností odsouzenímhodným zločinem; i nadále důrazně žádá ruské orgány, aby Organizaci pro zákaz chemických zbraní předaly veškeré informace o programu Novičok a aby bez dalšího odkladu vyšetřily zločin spáchaný na Alexeji Navalném a stíhaly jeho pachatele; opakuje svou výzvu k zahájení mezinárodního vyšetřování případů porušování ruských mezinárodních závazků v oblasti chemických zbraní;
9. vyzývá Radu, aby na svých příštích zasedáních zaujala k této věci aktivní postoj a aby výrazně zpřísnila omezující opatření EU vůči Rusku, mimo jiné uvalením sankcí vůči osobám a právním subjektům, které se podílely na rozhodnutí o zatčení a uvěznění Alexeje Navalného; domnívá se dále, že EU by měla v rámci globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv uvalit další cílená omezující opatření na všechny osoby, které se podílely na útocích na Alexeje Navalného nebo za ně nesou zodpovědnost;
10. důrazně žádá Radu, aby uvalila sankce vůči ruským oligarchům s vazbou na režim, osobám z nejbližšího okolí prezidenta Putina a tvůrcům mediální propagandy, kteří vlastní majetek v Evropské unii a mohou volně cestovat do členských států; je přesvědčen, že tyto sankce by měly být rovněž rozšířeny na jejich nejbližší rodinné příslušníky; prohlašuje, že Evropská unie by již neměla být místem, na které směřuje ruský majetek nejasného původu;
11. vyzývá EU a její členské státy, aby vypracovaly novou strategii vztahů EU s Ruskem, jejímž jádrem by byla podpora občanské společnosti v zájmu rozvoje demokratických hodnot, právního státu, základních svobod a lidských práv; vyzývá EU a její členské státy, aby kriticky přehodnotily spolupráci s Ruskem na různých zahraničněpolitických platformách a projektech, jako je Nord Stream 2, jehož výstavbu musí EU okamžitě zastavit;
12. vyzývá ruskou vládu a Státní dumu, aby přezkoumaly právní rámec pro volby a zákon o zahraničních agentech a nežádoucích organizacích s cílem usnadnit pluralitu a svobodné a spravedlivé volby v souladu s mezinárodními standardy a vytvořit rovné podmínky pro opoziční kandidáty; požaduje, aby ruská vláda během nadcházejících voleb do Dumy zaručila všem demokratickým stranám rovný přístup a rovné příležitosti, protože odmítnutí registrace stran představuje zneužití registračního procesu, které ničí politickou soutěž a pluralitní demokracii; zdůrazňuje, že rostoucí měrou dochází ke sblížování postojů a taktik mezi režimem v Rusku a diktaturou v Bělorusku; všímá si toho, že oba tyto režimy se obávají sílícího volání občanů po změně, což je důvodem, proč je pro ně pohodlným politickým řešením manipulace voleb;
13. lituje, že Alexej Navalnyj nemohl vystoupit na schůzi Výboru pro právní záležitosti a lidská práva Parlamentního shromáždění Rady Evropy (PACE) naplánovanou na 19. ledna 2021, zatímco ruské parlamentní delegaci bylo nedávno umožněno, aby se k tomuto shromáždění znovu připojila;
14. opakuje svou výzvu Evropské službě pro vnější činnost a členským státům, aby i nadále pozorně sledovaly situaci v oblasti lidských práv v Ruské federaci, a vyzývá delegaci EU v Rusku a velvyslanectví členských států, aby pokračovaly ve sledování soudních případů, které se týkají organizací občanské společnosti, opozičních politiků a aktivistů, včetně případu Alexeje Navalného; vyzývá EU, aby zvýšila podporu poskytovanou ruským disidentům, nevládním organizacím a organizacím občanské společnosti a nezávislým sdělovacím prostředkům a novinářům;
15. vyzývá členské státy EU, aby své postoje vůči Rusku koordinovaly a aby na bilaterálních a multilaterálních fórech vystupovaly vůči Rusku jednotně; zdůrazňuje, že EU by měla využít změnu administrativy ve Washingtonu k tomu, aby posílila jednotný transatlantický postup na ochranu demokracie a základních hodnot proti autoritářským režimům; připomíná, že Parlament stojí na straně ruského lidu v jeho zápasu za základní svobody, lidská práva a demokracii;
16. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, Radě Evropy, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a prezidentovi, vládě a Státní dumě Ruské federace.

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0019

Aktuální vývoj situace ohledně Národního shromáždění ve Venezuele**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o aktuálním vývoji situace ohledně Národního shromáždění ve Venezuele (2021/2508(RSP))**

(2021/C 456/13)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Venezuele, zejména na usnesení ze dne 31. ledna 2019 o situaci ve Venezuele ⁽¹⁾, ze dne 16. ledna 2020 o situaci ve Venezuele po nelegálním zvolení nového předsedy a předsednictva Národního shromáždění (parlamentním převratu) ⁽²⁾ a ze dne 10. července 2020 o humanitární situaci ve Venezuele a migrační a uprchlické krizi ⁽³⁾,
- s ohledem na prohlášení místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 6. ledna 2021 a 7. prosince 2020 o Venezuele a ohledně voleb do Národního shromáždění, které se konaly dne 6. prosince 2020, a na předchozí prohlášení mluvčího ze dne 4. a 16. června 2020 o aktuálním vývoji situace ve Venezuele,
- s ohledem na prohlášení mezinárodní kontaktní skupiny ze dne 8. prosince 2020 o volbách do venezuelského Národního shromáždění, které se konaly dne 6. prosince 2020, ze dne 16. června 2020, v němž se odmítá jako nelegitimní jmenování vedení Národní volební rady Nejvyšším soudem, a ze dne 24. června 2020 o zhoršení politické krize ve Venezuele,
- s ohledem na nedávná prohlášení Linské skupiny, zejména na prohlášení ze dne 5. ledna 2021,
- s ohledem na prohlášení Výboru Evropského parlamentu pro zahraniční věci ze dne 11. června 2020 o útocích proti venezuelskému Národnímu shromáždění,
- s ohledem na prohlášení spolupředsedů skupiny pro podporu demokracie a koordinaci voleb ze dne 2. prosince 2020 o neuznání parlamentních voleb ve Venezuele konaných dne 6. prosince 2020 ze strany Evropského parlamentu,
- s ohledem na nedávná prohlášení generálního tajemníka Organizace amerických států o situaci ve Venezuele,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/898 ze dne 29. června 2020, kterým se mění rozhodnutí (SZBP) 2017/2074 o omezujících opatřeních vzhledem k situaci ve Venezuele ⁽⁴⁾ a doplňuje 11 vedoucích venezuelských činitelů na seznam osob, na něž se vztahují omezující opatření,
- s ohledem na první zprávu nezávislé mezinárodní vyšetřovací mise OSN ohledně Bolívarovské republiky Venezuela zveřejněnou dne 16. září 2020,
- s ohledem na mezinárodní dárcovskou konferenci jako výraz solidarity s venezuelskými uprchlíky a migranty v Latinské Americe a v Karibiku, která se konala dne 26. května 2020,
- s ohledem na venezuelskou ústavu,
- s ohledem na Římský statut Mezinárodního trestního soudu,
- s ohledem na zprávu Mezinárodního trestního soudu ze dne 14. prosince 2020 nazvanou „Předběžné vyšetřování (2020) – Venezuela I“,
- s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 411, 27.11.2020, s. 185.

⁽²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0013.

⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0193.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 205 I, 29.6.2020, s. 6.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- A. vzhledem k tomu, že nelegální a nelegitimní parlamentní volby, které se konaly dne 6. prosince 2020 ve Venezuele, nespĺňovaly minimální mezinárodní standardy pro věrohodný proces a nerespektovaly zásady politického pluralismu, demokracie, transparentnosti a právního státu; vzhledem k tomu, že účast byla velmi nízká, a proto je zřejmé, že venezuelský lid tyto volby odmítá; vzhledem k tomu, že demokratické síly ve Venezuele se jednomyslně dohodly, že se do této volební frašky nezapojí; vzhledem k tomu, že tuto dohodu podepsalo dvacet sedm politických stran, včetně čtyř největších opozičních stran: Voluntad Popular, Primero Justicia, Acción Democrática a Un Nuevo Tiempo; vzhledem k tomu, že volby nespĺňovaly podmínky stanovené ve venezuelských právních předpisech;
- B. vzhledem k tomu, že mezinárodní společenství zahrnující Evropskou unii, mezinárodní kontaktní skupinu, Limskou skupinu a Spojené státy odmítlo uspořádání parlamentních voleb v roce 2020 kvůli absenci svobodných a spravedlivých podmínek a neuznalo výsledky tohoto volebního procesu jako legitimní a reprezentativní projev vůle venezuelského lidu; vzhledem k tomu, že tyto nelegální volby dále zúžily demokratický prostor v zemi na minimum a vytvořily zásadní překážky pro vyřešení politické krize ve Venezuele;
- C. vzhledem k tomu, že dne 26. prosince 2020 legitimní Národní shromáždění z roku 2015, kterému předsedal Juan Guaidó, přijalo právní předpisy s cílem prodloužit svůj ústavní a administrativní mandát o rok, dokud neproběhnou ve Venezuele svobodné, spravedlivé, ověřitelné a demokratické volby;
- D. vzhledem k tomu, že dne 13. června 2020 nelegitimní Nejvyšší soud jmenoval nové členy Národní volební rady (CNE), přestože k tomu neměl zákonnou pravomoc; vzhledem k tomu, že podle článků 187 a 296 venezuelské ústavy má výlučnou pravomoc jmenovat členy Národní volební rady pouze Národní shromáždění, orgán demokraticky zvolený venezuelským lidem; vzhledem k tomu, že mezinárodní společenství neuznává žádné rozhodnutí nebo rozsudek jednostranně přijatý těmito nelegitimními orgány; vzhledem k tomu, že činitelé odpovědní za tato rozhodnutí byli rovněž zahrnuti na sankční seznam Rady;
- E. vzhledem k tomu, že v červenci 2020 Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva, v jehož čele stojí Michelle Bacheletová, shledal, že „rozhodnutí Nejvyššího soudu snižují možnost vytvořit podmínky pro demokratické a důvěryhodné volební procesy“ a „jmenují nové vedení Národní volební rady, aniž se dosáhlo shody všech politických sil“;
- F. vzhledem k tomu, že dne 10. ledna 2019 si Nicolás Maduro nezákonně a v rozporu s ústavním pořádkem uzurpoval před Nejvyšším soudem prezidentské pravomoci;
- G. vzhledem k tomu, že dne 23. ledna 2019 se legitimně a demokraticky zvolený předseda Národního shromáždění Juan Guaidó složením přísahy ujal funkce prozatímního prezidenta Venezuely v souladu s článkem 233 venezuelské ústavy;
- H. vzhledem k tomu, že EU a Parlament opakovaně vyzývají k „obnovení demokracie a právního státu ve Venezuele prostřednictvím důvěryhodného politického procesu“; vzhledem k tomu, že Nicolás Maduro v reakci na žádosti místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, mezinárodní kontaktní skupiny a Parlamentu veřejně odmítl možnost bezodkladného uspořádání svobodných, spravedlivých, transparentních, inkluzivních a věrohodných prezidentských, parlamentních a komunálních voleb;
- I. vzhledem k tomu, že Parlament uznal ve svém usnesení ze dne 31. ledna 2019 Juana Guaidóa za legitimního prozatímního prezidenta Bolívarovské republiky Venezuela v souladu s venezuelskou ústavou;
- J. vzhledem k tomu, že 25 z 27 členských států uznalo Juana Guaidóa za jediného legitimního prozatímního prezidenta země až do svolání nových, svobodných, transparentních a důvěryhodných prezidentských voleb za účelem obnovy demokracie; vzhledem k tomu, že totéž učinila řada dalších demokratických států;
- K. vzhledem k tomu, že dne 12. listopadu 2020 Rada prodloužila platnost omezujících opatření vůči Venezuele do 14. listopadu 2021; vzhledem k tomu, že tato opatření zahrnují embargo týkající se zbraní a materiálu použitelného k vnitřní represii, dále také zákaz vstupu a zmrazení majetku 36 venezuelských představitelů a vysokých funkcionářů;
- L. vzhledem k tomu, že v roce 2017 udělil Parlament Sacharovovu cenu za svobodu myšlení demokratické opozici a politickým vězňům ve Venezuele;

Čtvrtek 21. ledna 2021

- M. vzhledem k tomu, že COVID-19 dále zhoršil již tak kritickou situaci ve Venezuele; vzhledem k tomu, že zhroucení zdravotnictví, hyperinflace, vážný nedostatek potravin a léků a zoufalá humanitární krize donutily nejméně jednu šestinu obyvatel opustit zemi, přičemž do konce roku 2020 se vystěhovalo více než pět a půl milionu Venezuelců;
- N. vzhledem k tomu, že úřad žalobce Mezinárodního trestního soudu dne 14. prosince 2020 před vydáním své předběžné zprávy a po podrobném vyhodnocení a rozboru dostupných informací oznámil, že existují oprávněné důvody se domnívat, že veřejné orgány, členové ozbrojených sil a jednotlivci podporující venezuelskou vládu nesou odpovědnost za „věznění, mučení, znásilňování nebo jiné formy sexuálního násilí a pronásledování skupiny nebo společenství z politických důvodů a mohli spáchat velmi závažné zločiny proti lidskosti“; vzhledem k tomu, že konečné rozhodnutí v této věci bude přijato v první polovině roku 2021; vzhledem k tomu, že dne 16. září 2020 oznámila nezávislá mezinárodní vyšetřovací mise OSN ohledně Venezuely, že vláda a bezpečnostní síly režimu s vědomím prezidenta Madura a některých jeho ministrů spáchaly zločiny proti lidskosti zahrnující popravu a mučení, a uvedla, že venezuelský stát musí pohnat k odpovědnosti osoby odpovědné za mimosoudní popravu, nedobrovolná zmizení, svévolné zadržování a mučení a zabránit tomu, aby docházelo k dalším skutkům podobné povahy;
- O. vzhledem k tomu, že nejnovější zpráva institutu CASLA ze dne 14. ledna 2021 přináší důkazy o strategickém plánování systematických represí a o přetrvávajícím páčání zločinů proti lidskosti představiteli režimu a odhaluje nové formy mučení, nárůst počtu nezákonných tajných středisek pro zadržování a mučení a zapojení dalších států do podněcování k těmto zločinům a do jejich provádění; vzhledem k tomu, že tato zpráva rovněž upozorňuje, že političtí vězni jsou zadržováni pod zemí v nelidských podmínkách a jsou vystaveni neustálému fyzickému a psychickému mučení, což je v rozporu s minimálními normami stanovenými v Pravidlech pro zacházení s vězni přijatých prvním kongresem OSN pro předcházení trestné činnosti a zacházení s pachateli v roce 1955 v Ženevě a schválených Hospodářskou a sociální radou v rezolucích 663 C (XXIV) ze dne 31. července 1957 a 2076 (LXII) ze dne 13. května 1977;
- P. vzhledem k tomu, že dne 3. ledna 2021 zemřel ve venezuelské věznici v důsledku nemoci politický vězeň a příslušník domorodé etnické skupiny Pemónů Salvador Franco, aniž by se mu dostalo lékařské péče, a to navzdory skutečnosti, že od listopadu 2020 měl soudní příkaz ke svému přemístění do nemocnice, který byl ignorován;
- Q. vzhledem k tomu, že od 5. ledna 2021 režim zintenzivnil své útoky a pronásledování namířené proti několika málo svobodným a nezávislým sdělovacím prostředkům, které v této zemi ještě zbyly, zabavuje jejich majetek a vybavení a nutí je k okamžitému zastavení činnosti;
- R. vzhledem k tomu, že podle novinových zpráv a lidskoprávních aktivistů zemřelo v poslední době při střetech mezi policií a gangy ve venezuelském hlavním městě Caracasu nejméně 23 osob a vláda je podrobována mezinárodní kontrole a čelí vyšetřování v souvislosti s osobami zabitými bezpečnostními složkami;
1. připomíná, že dokud Venezuela neuspořádá skutečně svobodné, důvěryhodné, inkluzivní, transparentní a plně demokratické volby, bude Parlament i nadále považovat Národní shromáždění zvolené v prosinci 2015, jeho předsedu Juana Guaidóa a jeho delegovanou komisi, které rovněž předsedá Juan Guaidó, za jediný legitimní demokratický zastupitelský politický orgán ve Venezuele vzešlý z posledního svobodného vyjádření vůle Venezuelanů ve volebním procesu; vyzývá Radu a členské státy, aby jednoznačně uznaly ústavnost pokračování legitimního Národního shromáždění Venezuely ustaveného na základě voleb v roce 2015 a legitimního prozatímního prezidenta Venezuely Juana Guaidóa;
 2. vyjadřuje politování nad nezákonným, nelegitimním a nekalým průběhem parlamentních voleb konaných dne 6. prosince 2020, jejichž výsledek odmítá, a znovu opakuje, že volební proces nesplňoval mezinárodně přijímané podmínky a normy ani venezuelské zákony, nebyl svobodný ani spravedlivý a nepředstavuje vůli venezuelského lidu; neuznává ani legitimitu a zákonnost Národního shromáždění, které bylo dne 5. ledna 2021 na základě těchto nedemokratických voleb ustaveno;
 3. znovu opakuje, že jediným udržitelným řešením mnohovrstvé krize ve Venezuele, jež dopadá na celý region, jsou politické, mírové a demokratické kroky včetně důvěryhodných, inkluzivních, svobodných, spravedlivých a transparentních prezidentských, parlamentních, regionálních a místních voleb, jež budou respektovat mezinárodní normy, se zárukou rovných podmínek a volné účasti všech politických stran i kontroly ze strany objektivních mezinárodních pozorovatelů;

Čtvrtek 21. ledna 2021

4. vyjadřuje solidaritu a plnou podporu venezuelskému lidu, který trpí důsledky závažné humanitární a politické krize, jež je v současnosti ještě prohloubena pandemií COVID-19; upozorňuje na alarmující migrační krizi, která dopadá na celý region, a oceňuje úsilí a solidaritu sousedních zemí;
 5. žádá o bezpodmínečné okamžité propuštění více než 350 politických vězňů držených ve Venezuele, jejichž počet potvrdily organizace Foro Penal Venezolano a Organizace amerických států;
 6. připomíná povinnost zaručit v plné míře dodržování a ochranu lidských práv ve Venezuele a zavazuje se, že bude věnovat mimořádnou pozornost veškerým projevům represe, zejména vůči příslušníkům demokratických sil; odmítá hrozby místopředsdkyně nezákonně vytvořeného Národního shromáždění Iris Varelaové, že vydá příkaz k zatčení a stíhání členů opozice a prezidenta Juana Guaidóa, k zabavení jejich majetku a k odnětí jejich státního občanství;
 7. odsuzuje nedávné útoky režimu na svobodu projevu a uzavření redakcí novin a sdělovacích prostředků, které politicky nepodporují Madurův režim;
 8. vítá rozhodnutí Rady ze dne 29. června 2020 o rozšíření cílených sankcí na 11 dalších osob, což nepoškozuje obyvatele Venezuely, a vyzývá k okamžitému zpřísnění a rozšíření těchto sankcí; domnívá se, že orgány EU musí v souvislosti s těmito sankcemi omezit pohyb osob uvedených na seznamu a jejich nejbližších rodinných příslušníků a zmrazit jejich majetek a víza; dále vyzývá k okamžitému zákazu obchodování s krvavým zlatem z Venezuely a jeho oběhu v EU;
 9. znovu opakuje, že je důležité pokračovat v úzké spolupráci s mezinárodními spojenci, zejména s novou vládou USA a Lidskou skupinou, s cílem oživit rozsáhlé mezinárodní diplomatické úsilí o navrácení demokracie, právního státu a prosperity venezuelskému lidu; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele a Radu ke koordinovanému postupu na vysoké úrovni spolu s USA a Lidskou skupinou s cílem přispět ke komplexnějšímu strategickému přístupu v rámci mezinárodního diplomatického úsilí a opětovně vyostřenou situaci ve Venezuele důkladně vyhodnotit;
 10. vyzývá legitimní Národní shromáždění a jeho předsedu Juana Guaidóa, aby zajistili plnou transparentnost při správě finančních prostředků s cílem zaručit plnou odpovědnost;
 11. připomíná, že krize ve Venezuele je nejvíce podfinancovaná krize na světě, a vyzývá mezinárodní společenství, aby dostalo svým finančním závazkům a uvolnilo částky, které na humanitární krizi ve Venezuele přislíbilo na dárcovské konferenci;
 12. vyjadřuje plnou podporu vyšetřování vedenému Mezinárodním trestním soudem ve věci zločinů a represivních postupů, jichž se ve velkém měřítku dopustil venezuelský režim; vyzývá Evropskou unii, aby podpořila iniciativu smluvních stran Mezinárodního trestního soudu, jejímž cílem je zahájit vyšetřování zločinů proti lidskosti, jichž se měl dopustit Madurův režim, a pohnat tak příslušné osoby k odpovědnosti;
 13. v souladu se svými předchozími usneseními rozhodně podporuje výzvu generálního tajemníka OSN k plnému, nezávislému vyšetření případů zabití;
 14. žádá, aby byla vytvořena kontaktní skupina mezi poslanci Evropského parlamentu a demokraticky zvolenými zástupci delegované komise Národního shromáždění, s cílem usnadnit pravidelný kontakt a dialog s legitimními demokratickými silami ve Venezuele;
 15. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, legitimnímu prozatímnímu prezidentovi republiky a předsedovi Národního shromáždění Bolívarovské republiky Venezuela Juanu Guaidóvi, vládám a parlamentům zemí Lidské skupiny, Parlamentnímu shromáždění EU – Latinská Amerika, generálnímu tajemníkovi Organizace amerických států a generálnímu tajemníkovi OSN.
-

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0020

Důstojné a dostupné bydlení pro všechny**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o přístupu k důstojnému a dostupnému bydlení pro všechny (2019/2187(INI))**

(2021/C 456/14)

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, zejména na čl. 3 odst. 3 této smlouvy, a s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU), zejména na její články 9, 14, 148, 151, 153, 160 a 168 a na protokol č. 26 o službách obecného zájmu připojený k této smlouvě,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na hlavu IV této listiny (Solidarita),
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv OSN, zejména na její články 8 a 25,
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením,
- s ohledem na závěrečné připomínky Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením ze září 2015 k první zprávě Evropské unie z června 2014 určené tomuto výboru,
- s ohledem na cíle udržitelného rozvoje, které světové vedoucí představitelé přijali v září 2015 a které potvrdila Rada, a zejména na cíl udržitelného rozvoje č. 11 týkající se udržitelných měst a komunit a na cíl udržitelného rozvoje č. 3 týkající se zajištění zdravého života a podpory dobrých životních podmínek pro všechny v každém věku;
- s ohledem na Ženevskou chartu OSN o udržitelném bydlení a na její cíl, jímž je „zajistit všem přístup k důstojnému, přiměřenému, cenově dostupnému a zdravému bydlení pro všechny“⁽¹⁾,
- s ohledem na Pokyny WHO v oblasti bydlení a zdraví z roku 2018 s názvem „Recommendations to promote healthy housing for a sustainable and equitable future“ (Doporučení na podporu zdravého bydlení pro udržitelnou a spravedlivou budoucnost)⁽²⁾,
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, který v listopadu 2017 vyhlásila Evropská rada, Evropský parlament a Evropská komise, a zejména na jeho zásadu č. 19 „bydlení a pomoc pro osoby bez domova“ a zásadu č. 20 „přístup k základním službám“,
- s ohledem na revidovanou Evropskou sociální chartu, a zejména na její článek 30 o právu na ochranu před chudobou a sociálním vyloučením, na článek 31 o právu na bydlení a článek 16 o právu rodiny na sociální, právní a hospodářskou ochranu,
- s ohledem na akční plán partnerství pro bydlení, které je součástí městské agendy EU z roku 2018⁽³⁾,
- s ohledem na novou městskou agendu přijatou v říjnu 2016 na konferenci OSN o bydlení a udržitelném rozvoji měst (Habitat III), která se koná každých 20 let,
- s ohledem na zprávu pracovní skupiny na vysoké úrovni o investicích do sociální infrastruktury v Evropě z roku 2018⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ https://www.unece.org/fileadmin/DAM/hlm/charte/Language_versions/ENG_Geneva_UN_Charter.pdf.

⁽²⁾ <https://www.who.int/publications/i/item/who-housing-and-health-guidelines>

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/final_action_plan_euua_housing_partnership_december_2018_1.pdf

⁽⁴⁾ Zpráva pracovní skupiny na vysoké úrovni o investicích do sociální infrastruktury v Evropě: „Podpora investic do sociální infrastruktury v Evropě“ (Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe), Lieve Fransen, Gino del Bufalo a Edoardo Reviglio (leden 2018).

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na stanovisko Výboru regionů z roku 2017 nazvané „Směrem k evropské agendě sociálního bydlení“ ⁽⁵⁾,
- s ohledem na prohlášení organizace Eurocities z roku 2016 o státní podpoře a místních veřejných službách ⁽⁶⁾,
- s ohledem na závěrečné komuniqué z 19. neformální schůzky evropských ministrů odpovědných za politiku bydlení, která se konala ve dnech 9. a 10. prosince 2013 ⁽⁷⁾,
- s ohledem na usnesení starostů a primátorů velkých evropských měst z roku 2014 o právu na bydlení ⁽⁸⁾,
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 26. dubna 2017 nazvaný „Hodnocení doporučení z roku 2013 s názvem Investice do dětí: východisko z bludného kruhu znevýhodnění“ (SWD(2017)0258),
- s ohledem na zprávu zvláštního zpravodaje OSN o vyhovujícím bydlení jako součásti práva na přiměřenou životní úroveň a o právu na nediskriminaci v této souvislosti ze dne 30. prosince 2015 (A/HRC/31/54) ⁽⁹⁾, která analyzuje bezdomovectví jakožto globální krizi v oblasti lidských práv, jež vyžaduje naléhavou celosvětovou reakci;
- s ohledem na balíček týkající se investic v sociální oblasti, který předložila Komise v roce 2013,
- s ohledem na doporučení Komise ze dne 20. února 2013 na téma „Investice do dětí: východisko z bludného kruhu znevýhodnění“ (2013/112/EU),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. dubna 2011 nazvané „Rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020“ (COM(2011)0173) a na následné zprávy o jejich provádění a hodnocení,
- s ohledem na sdělení Komise s názvem „Rámec kvality pro služby obecného zájmu v Evropě“ (COM(2011)0900),
- s ohledem na rozhodnutí Komise ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. října 2020 s názvem „Renovační vlna pro Evropu – ekologičtější budovy, nová pracovní místa a lepší životní podmínky“ (COM(2020)0662),
- s ohledem na své legislativní usnesení ze dne 10. července 2020 o návrhu rozhodnutí Rady o hlavních směrech politiky zaměstnanosti členských států ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. června 2020 o evropské ochraně přeshraničních a sezónních pracovníků v kontextu krize COVID-19 ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu ⁽¹²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. října 2019 o zaměstnanosti a sociální politice v eurozóně ⁽¹³⁾,

⁽⁵⁾ <https://dmsearch.cor.europa.eu/search/opinion>

⁽⁶⁾ http://nws.eurocities.eu/MediaShell/media/EUROCITIES%20statement%20on%20state%20aid%20and%20local%20public%20services_16%2001%202016%20final.pdf.

⁽⁷⁾ <http://www.iut.nu/wp-content/uploads/2017/07/Housing-Ministers%C2%B4-Communiqu%C3%A9.pdf>.

⁽⁸⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/resolution-for-social-housing-in-europe.pdf>.

⁽⁹⁾ https://ap.ohchr.org/documents/dpage_e.aspx?si=A/HRC/31/54.

⁽¹⁰⁾ Přijaté texty P9_TA(2020)0194.

⁽¹¹⁾ Přijaté texty P9_TA(2020)0176.

⁽¹²⁾ Přijaté texty P9_TA(2020)0005.

⁽¹³⁾ Přijaté texty P9_TA(2019)0033.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na své usnesení ze dne 26. března 2019 o finanční trestné činnosti, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových únicích ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. března 2019 o evropském semestru pro koordinaci hospodářské politiky: hledisko zaměstnanosti a sociální hledisko v roční analýze růstu na rok 2019 ⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 2. března 2020 o provádění strategie EU pro pomoc osobám se zdravotním postižením po roce 2020 ⁽¹⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. listopadu 2017 o boji proti nerovnostem jakožto nástroji k podpoře tvorby pracovních míst a růstu ⁽¹⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 24. října 2017 o politikách zaměřených na zaručení minimálního příjmu jako nástroji boje proti chudobě ⁽¹⁸⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. července 2016 o provádění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením, a to se zvláštním ohledem na závěrečné připomínky Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením ⁽¹⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 5. července 2016 na téma „Uprchlíci: sociální začleňování a integrace na trhu práce“ ⁽²⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 26. května 2016 o chudobě z hlediska rovnosti žen a mužů ⁽²¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. dubna 2016 o naplňování cíle snižování chudoby s ohledem na zvyšování nákladů na domácnost ⁽²²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 24. listopadu 2015 o snižování nerovností se zvláštním zaměřením na dětskou chudobu ⁽²³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 24. listopadu 2015 o politice soudržnosti a marginalizovaných komunitách ⁽²⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2014 o strategii EU v oblasti bezdomovectví ⁽²⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 11. června 2013 o sociálním bydlení v Evropské unii ⁽²⁶⁾,
- s ohledem na zprávu Organizace spojených národů ze dne 26. prosince 2019 o pokynech pro uplatňování práva na vyhovující bydlení, kterou předložila zvláštní zpravodajka pro otázku vyhovujícího bydlení jako součásti práva na přiměřenou životní úroveň a pro otázku práva na nediskriminaci v této souvislosti,
- s ohledem na doporučení Výboru ministrů Rady Evropy CM/Rec(2010)5 ze dne 31. března 2010 o opatřeních pro boj proti diskriminaci na základě sexuální orientace a genderové identity,

⁽¹⁴⁾ Přijaté texty P8_TA(2019)0240.

⁽¹⁵⁾ Přijaté texty P8_TA(2019)0202.

⁽¹⁶⁾ Přijaté texty P9_TA(2020)0156.

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. C 356, 4.10.2018, s. 89.

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 346, 27.9.2018, s. 156.

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. C 101, 16.3.2018, s. 138.

⁽²⁰⁾ Úř. věst. C 101, 16.3.2018, s. 2.

⁽²¹⁾ Úř. věst. C 76, 28.2.2018, s. 93.

⁽²²⁾ Úř. věst. C 58, 15.2.2018, s. 192.

⁽²³⁾ Úř. věst. C 366, 21.10.2017, s. 19.

⁽²⁴⁾ Úř. věst. C 366, 21.10.2017, s. 31.

⁽²⁵⁾ Úř. věst. C 482, 23.12.2016, s. 141.

⁽²⁶⁾ Úř. věst. C 65, 19.2.2016, s. 40.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na II. průzkum o právech osob LGBTI z května 2020, který provedla Agentura Evropské unie pro základní práva,
 - s ohledem na evropskou občanskou iniciativu „Bydlení pro všechny“⁽²⁷⁾,
 - s ohledem na studii Komise z června 2020 s názvem „Legal gender recognition in the EU: the journeys of trans people towards full equality“ (Právní uznání genderové identity v EU: cesty transsexuálních osob směrem k plné rovnosti)⁽²⁸⁾,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zaměstnanost a sociální věci (A9-0247/2020),
- A. vzhledem k tomu, že přístup k vyhovujícímu bydlení je základním právem, na něž musíme nahlížet jako na základní podmínku uplatňování ostatních základních práv a přístupu k nim a jako na podmínku důstojného lidského života; vzhledem k tomu, že veřejné orgány členských států na celostátní, regionální či místní úrovni mají povinnost definovat svoji vlastní politiku v oblasti bydlení a přijmout opatření potřebná k tomu, aby toto základní právo bylo na jejich trhu s bydlením dodržováno;
- B. vzhledem k tomu, že podle článku 151 SFEU mají Unie a členské státy, vědomy si základních sociálních práv, jak jsou stanovena v Evropské sociální chartě podepsané dne 18. října 1961 v Turínu a v Chartě základních sociálních práv pracovníků z roku 1989, kterou přijalo Společenství, za cíl podporu zaměstnanosti, zlepšování životních a pracovních podmínek, tak aby bylo možno tyto podmínky harmonizovat a přitom zachovat jejich vyšší úroveň, a zajištění přiměřené sociální ochrany, sociálního dialogu, rozvoje lidských zdrojů za účelem dosažení trvale vysoké zaměstnanosti a boje proti vyloučení;
- C. vzhledem k tomu, že EU a její členské státy mají v souladu se základními právy, která jsou uvedena v článku 16, 30 a 31 Evropské sociální charty a v evropském pilíři sociálních práv, povinnost zajistit všem občanům přístup k důstojnému a cenově dostupnému bydlení;
- D. vzhledem k tomu, že článek 36 Listiny základních práv Evropské unie zavazuje Unii k tomu, aby v souladu se Smlouvami a s cílem podpořit sociální a územní soudržnost Unie uznávala a respektovala přístup ke službám obecného hospodářského zájmu, jak je stanoven vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi; vzhledem k tomu, že služby obecného zájmu jsou služby, které orgány veřejné moci v členských státech klasifikují jako služby obecného zájmu, a proto se na ně vztahují zvláštní povinnosti; vzhledem k tomu, že tyto služby může poskytovat buď stát, nebo soukromý sektor; vzhledem k tomu, že zahrnují sociální bydlení, které spadá pod sociální služby obecného zájmu; vzhledem k tomu, že sociální služby reagují na potřeby ohrožených občanů a jsou založeny na zásadách solidarity a rovného přístupu; vzhledem k tomu, že ve sdělení Komise o rámci kvality pro služby obecného zájmu v EU je zaručen přístup všech občanů k základním službám a podporuje se v něm kvalita v oblasti sociálních služeb;
- E. vzhledem k tomu, že v rámci cíle udržitelného rozvoje č. 11 je nutné přijmout konkrétní cíle na období do roku 2030, aby byl všem občanům zajištěn přístup k vyhovujícímu, bezpečnému a cenově dostupnému bydlení a základním službám, aby se zlepšily podmínky ve slumech, aby byla zajištěna inkluzivnější a udržitelnější urbanizace a aby ve všech zemích došlo k rozšíření kapacity pro participativní, integrované a udržitelné plánování lidských sídel a jejich správu;
- F. vzhledem k tomu, že stále větší počet lidí s nízkými a středními příjmy žijících v EU má problém se získáním bydlení a s náklady na bydlení a jeho udržování a že má bydlení, které není dostatečně bezpečné a je nezdravé, nekvalitní, nepřístupné, energeticky neefektivní či přeplněné, příp. žije bez domova nebo čelí hrozbě vystěhování;
- G. vzhledem k tomu, že nárůst počtu dokončených projektů v oblasti bydlení nevede k významnému zlepšení přístupu k bydlení v případě osob, jejichž příjem je příliš nízký na to, aby si mohly dovolit tržní nájem, a příliš vysoký na to, aby mohly získat sociální bydlení; vzhledem k tomu, že tento problém se týká zejména rodičů samoživitelů, osob s velkou rodinou a mladých lidí, kteří vstupují na trh práce;

⁽²⁷⁾ https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2019/000003_cs.

⁽²⁸⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/legal_gender_recognition_in_the_eu_the_journeys_of_trans_people_towards_full_equality_web.pdf.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- H. vzhledem k tomu, že nevyhovující bydlení si podle odhadů nadace Eurofound vyžádá v rámci hospodářství EU každoročně náklady ve výši 195 miliard EUR⁽²⁹⁾; vzhledem k tomu, že v roce 2018 žilo 17,1 % obyvatel EU v přeplněných bytech⁽³⁰⁾; vzhledem k tomu, že v EU žije 28,5 % mladých lidí ve věku 25–34 let se svými rodiči; vzhledem k tomu, že toto číslo je ovlivněno několika zejména socio-ekonomickými faktory a také dostupností bydlení⁽³¹⁾; vzhledem k tomu, že do roku 2030 budou žít více než dvě třetiny světové populace ve městech⁽³²⁾;
- I. vzhledem k tomu, že podíl obyvatel EU, kteří vynakládali v letech 2010 až 2018 více než 40 % disponibilního příjmu na bydlení, činil 10,2 %, ačkoli byly mezi jednotlivými členskými státy EU zaznamenány značné rozdíly;
- J. vzhledem k tomu, že ceny bydlení každým rokem setrvale rostou, a to rychleji než disponibilní příjem; vzhledem k tomu, že bydlení je nyní v případě evropských občanů nejvyšším výdajem;
- K. vzhledem k tomu, že trh s bydlením má podle odhadů generovat přibližně 25 bilionů EUR, a má proto zásadní význam z hlediska vytváření pracovních míst a je hnací silou hospodářské činnosti, což ovlivňuje mimo jiné mobilitu pracovní síly, energetickou účinnost, poptávku po infrastruktuře a její odolnost, udržitelnou dopravu a rozvoj měst;
- L. vzhledem k tomu, že v případě vlastníků a nájemců s nízkými příjmy došlo v posledních letech ke zhoršení cenové dostupnosti a podmínek bydlení; vzhledem k tomu, že téměř 38 % domácností ohrožených chudobou vynaložilo více než 40 % svého disponibilního příjmu na bydlení; vzhledem k tomu, že zohledníme-li náklady na bydlení, došlo v EU ke zvýšení počtu lidí ohrožených chudobou na 156 milionů;
- M. vzhledem k tomu, že v posledním desetiletí došlo v EU k růstu nákladů na pronájem a že mezi lety 2007 a 2019 vzrostly ve 22 členských státech také ceny nemovitostí;
- N. vzhledem k tomu, že nejnovější důkazy shromážděné po vypuknutí pandemie onemocnění COVID-19 naznačují, že ve střednědobém výhledu může hospodářská recese a ztráta pracovních míst dále zvýšit už tak vysoké náklady na bydlení a míru bezdomovectví v EU;
- O. vzhledem k tomu, že krize v oblasti bydlení se v mnoha členských státech vážněji dotýká městských oblastí, kde je obtížné nalézt finančně dostupné bydlení za tržní ceny, a to i v případě domácnosti se středními příjmy;
- P. vzhledem k tomu, že ke krizi v oblasti bydlení dochází jak v bohatých, tak i v méně bohatých zemích a že tato krize vede k sociálnímu vyloučení a územní segregaci; vzhledem k tomu, že ohrožené skupiny obyvatel, jako jsou chudí pracující, ženy, mladí lidé, zejména mladí nezaměstnaní, rodiče samoživitelé, velké rodiny, starší lidé, především ti, kteří bydlí sami, a dále osoby LGBTIQ, migranti, uprchlíci, osoby se zdravotním postižením, osoby s tělesným nebo psychickým onemocněním a osoby z marginalizovaných komunit včetně Romů, mají obtížnější přístup k důstojnému a cenově dostupnému bydlení;
- Q. vzhledem k tomu, že koronavirová krize situaci s nejistým bydlením a nadměrným zadlužením a riziko vystěhování a bezdomovectví jen zhoršila, přičemž poukázala na nejistou situaci řady lidí, zejména starších osob, ale také migrujících a sezónních pracovníků, kteří nemají přístup k bydlení, jež by splňovalo zdravotní požadavky a požadavky na omezení fyzického kontaktu;
- R. vzhledem k tomu, že průzkum nadace Eurofound týkající se onemocnění COVID-19 ukázal, že v dubnu 2020 zaznamenalo zhoršení své finanční situace už 38 % respondentů a 47 % respondentů⁽³³⁾ uvedlo, že má potíže vyjít se svým příjmem, přičemž tato hodnota dosahuje mezi nezaměstnanými až 87 %; vzhledem k tomu, že mezi těmito osobami mělo téměř 30 % osob nedoplatky za služby a 22 % za nájem či hypoteční splátky, přičemž jedna pětina osob se bojí v důsledku nedoplatek o stabilitu své situace s bydlením; vzhledem k tomu, že z výzkumu nadace Eurofound vyplývá, že v roce 2016 mělo 14 % osob v EU28 nedoplatky, protože nebyly schopny zajistit včasnou

⁽²⁹⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/news/news-articles/inadequate-housing-is-costing-europe-eu194-billion-per-year>.

⁽³⁰⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/housing/index.html?lang=en>.

⁽³¹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20190514-1>.

⁽³²⁾ https://www.un.org/en/events/citiesday/assets/pdf/the_worlds_cities_in_2018_data_booklet.pdf.

⁽³³⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/cs/publications/report/2020/addressing-household-over-indebtedness>.

Čtvrtek 21. ledna 2021

úhradu nájmu či hypotéky, spotřebitelských úvěrů, půjček od přátel nebo rodiny, příp. účtů za služby či telefon; vzhledem k tomu, že pokud by se započítal podíl osob, které mají obtíže (nebo značné obtíže) vyjít se svým příjmem, ale (zatím) nemají žádné nedoplatky, je nadměrným zadlužením ohroženo 21 % osob;

- S. vzhledem k tomu, že pandemie onemocnění COVID-19 má ničivý dopad na evropský trh práce, který je podle odhadů Mezinárodní organizace práce roven ve druhém čtvrtletí roku 2020 ztrátě 44 milionů pracovních míst na plný úvazek; vzhledem k tomu, že koronavirová krize zhoršila situaci nevládních a charitativních organizací, jež tradičně pomáhají lidem, kteří se ocitnou v obtížné životní situaci nebo v problémech s bydlením, a vedla k nejistotě ohledně toho, zda budou moci i nadále poskytovat své služby;
- T. vzhledem k tomu, že nucené vystěhování je definováno jako trvalé nebo dočasné vystěhování jednotlivců, rodin či komunit z domova nebo z půdy, jež obývají, bez poskytnutí a přístupu k vhodným formám právní nebo jiné ochrany, které by byly v souladu s mezinárodním právem v oblasti lidských práv; vzhledem k tomu, že nucené vystěhování se už dlouho považuje za hrubé porušení lidských práv;
- U. vzhledem k tomu, že nedostatek vyhovujícího bydlení je pro mnoho občanů EU vážným problémem; vzhledem k tomu, že v současné době v EU neexistují přesné údaje o počtu osob bez domova a že základem veškeré účinné veřejné politiky je důsledné shromažďování údajů;
- V. vzhledem k tomu, že v důsledku rostoucích nákladů na bydlení, dopadu hospodářské krize a následných opatření, mezi něž patří zmrazení nebo omezení sociálních programů a sociálních výhod, došlo v mnoha členských státech v posledních deseti letech k nárůstu bezdomovectví;
- W. vzhledem k tomu, že program „Bydlení především“ představuje integrovanou strategii boje proti bezdomovectví, která spojuje podpůrné bydlení se sociálními službami a začleněním osob bez domova na trh práce; vzhledem k tomu, že pokud by členské státy přijaly jeho zásady, mohlo by to vést k podstatnému omezení bezdomovectví;
- X. vzhledem k tomu, že evropský pilíř sociálních práv se ve své zásadě č. 19 zaměřuje na otázky pomoci v oblasti bydlení a bezdomovectví; vzhledem k tomu, že Komise oznámila, že do února 2021 předloží akční plán týkající se jejího uplatňování; vzhledem k tomu, že bezdomovectví je porušením práva na vyhovující bydlení a celé řady dalších lidských práv, včetně zákazu diskriminace, práva na zdraví, vodu a hygienu, bezpečnosti osob a zákazu krutého, ponižujícího a nelidského zacházení⁽³⁴⁾, a je tak v příkrém rozporu s cíli EU, pokud jde o sociální pokrok a její sociální model; vzhledem k tomu, že osoby bez domova a osoby žijící v neformálním bydlení jsou kvůli své bytové situaci často vystaveny kriminalizaci, obtěžování, stigmatizaci, sociálnímu vyloučení a diskriminačnímu zacházení; vzhledem k tomu, že jim odpírán přístup k hygienickým zařízením, jsou zadržovány a vyháněny z komunit a vystaveny extrémním formám násilí; vzhledem k tomu, že střední délka života osob bez domova je výrazně nižší než u celkové populace;
- Y. vzhledem k tomu, že definice bezdomovectví by měla zahrnovat jak materiální aspekt (tj. neexistenci minimálního vyhovujícího bydlení), tak i sociální aspekt (tj. bezpečné místo k navázání rodinných nebo sociálních vztahů, k zapojení se do obecního života a k vedení důstojného života)⁽³⁵⁾; vzhledem k tomu, že koronavirová krize ukázala, že boj proti bezdomovectví je otázkou veřejného zdraví a že mezi možná řešení by mohlo patřit například poskytování dočasného bydlení nebo uvalení moratoria na vystěhování, což jsou opatření, která se uplatňují v několika členských státech;
- Z. vzhledem k nárůstu bezdomovectví, k němuž dochází přinejmenším ve 24 členských státech; vzhledem k tomu, že v Evropské unii se každou noc musí 700 000 lidí bez domova uchýlit do přístřešků nebo spát na ulici, což za posledních 10 let představuje nárůst o 70 %;

⁽³⁴⁾ Závěrečná zpráva zvláštního zpravodaje OSN o právu na vyhovující bydlení, s. 3.

⁽³⁵⁾ Zpráva zvláštního zpravodaje OSN o vyhovujícím bydlení jako součásti práva na přiměřenou životní úroveň a o právu na nediskriminaci v této souvislosti (A/HRC/31/54).

Čtvrtek 21. ledna 2021

- AA. vzhledem k tomu, že panuje nedostatek cenově dostupného sociálního bydlení a přístupného bydlení; vzhledem k tomu, že 9,6 % obyvatel EU27 žije v domácnostech, které vynakládají na bydlení nejméně 40 % svého ekvivalizovaného disponibilního příjmu⁽³⁶⁾; vzhledem k tomu, že náklady na bydlení jsou u osob se zdravotním postižením vyšší (míra nadměrných nákladů na bydlení činí u osob se zdravotním postižením 12,5 % ve srovnání s 9,9 % u osob bez zdravotního postižení);
- AB. vzhledem k tomu, že cenovou dostupnost bydlení je třeba vnímat v celkovém vztahu ke struktuře a vývoji příjmů, k distributivní spravedlnosti a nadměrnému nárůstu nákladů na bydlení a že má jasný genderový rozměr; vzhledem k tomu, že selhání trhu s bydlením ohrožuje sociální soudržnost v Evropě, vede k nárůstu bezdomovectví a chudoby a má vliv na důvěru v demokracii; vzhledem k tomu, že k řešení všech těchto problémů musejí být celostátní a místní orgány schopny přijmout odpovídající politiku bydlení, včetně opatření v oblasti státní podpory, aby byly vytvořeny podmínky a podpora investic do sociálního a cenově dostupného bydlení;
- AC. vzhledem k tomu, že výše veřejných výdajů souvisejících se sociálním bydlením se v jednotlivých zemích v Evropě liší, přičemž některé z nich kladou větší důraz na podporu veřejného bydlení než jiné; vzhledem k tomu, že od finanční krize v roce 2008 došlo ke zvýšení potřeby sociálního bydlení, neboť osoby s nižšími příjmy čelí v souvislosti s bydlením vyššímu finančnímu tlaku; vzhledem k tomu, že země, které uplatňují univerzální model sociálního bydlení, mají obvykle rozsáhlé odvětví nájemního bydlení s hlavním cílem podporovat sociální mísení v zájmu zabránění segregace založené na sociálně-ekonomických faktorech⁽³⁷⁾;
- AD. vzhledem k tomu, že v roce 2018 došlo ve srovnání s rokem 2015 téměř v každém členském státě k růstu cen nemovitostí; vzhledem k tomu, že v posledních třech letech se ceny nemovitostí v EU zvýšily v průměru o 5 %;
- AE. vzhledem k tomu, že v posledních letech došlo k poklesu veřejných investic do sociálního bydlení; vzhledem k tomu, že výdaje na sociální bydlení (transfery a kapitál) ze strany vlád představují pouze 0,66 % evropského HDP, což je historicky nízké číslo, které má klesající tendenci;
- AF. vzhledem k tomu, že ačkoli bytový fond v EU významným způsobem roste, nedostatek bydlení stále zůstává významným problémem;
- AG. vzhledem k tomu, že pro 10,3 % lidí v EU představují náklady na bydlení nadměrnou zátěž;
- AH. vzhledem k tomu, že nevhodné podmínky bydlení a bezdomovectví negativně ovlivňují nejen fyzické a duševní zdraví, duševní rozpoložení a kvalitu života lidí, ale také jejich přístup k zaměstnání a dalším hospodářským a sociálním službám;
- AI. vzhledem k tomu, že na životní podmínky mají pozitivní vliv také rekreační zařízení, kulturní domy, parky a zelené plochy; vzhledem k tomu, že investice do sociálního bydlení by měly být zaměřeny také na financování budování fyzické obecní infrastruktury (kulturních domů, sportovních zařízení atd.) a na podporu komunitních programů, aby se zlepšila kvalita života lidí;
- AJ. vzhledem k tomu, že pokud jde o opatření zaměřená na řešení nerovností v oblasti zdraví, označila WHO za jedno z klíčových odvětví oblast bydlení⁽³⁸⁾; vzhledem k tomu, že 2,1 % evropských občanů nemá ve svém bytě koupelnu, sprchu ani toaletu; vzhledem k tomu, že většina těchto občanů žije v pěti členských státech: v Rumunsku (27,7 %), Bulharsku (15,3 %), Litvě (10,6 %), Lotyšsku (9,9 %) a Estonsku (5,3 %) ⁽³⁹⁾; vzhledem k tomu, že nedostatečnými investicemi do přístupu k hygienickým zařízením a dalším základním službám trpí zejména venkovské oblasti; vzhledem k tomu, že při vymezování a provádění své politiky a činnosti by Evropská unie měla zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví;

⁽³⁶⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Housing_statistics&oldid=497245#Housing_affordability.

⁽³⁷⁾ Rozvojová banka Rady Evropy, Nerovnost v oblasti bydlení v Evropě (Housing inequality in Europe), 2017, s. 34.

⁽³⁸⁾ https://www.who.int/social_determinants/Guidance_on_pro_equity_linkages/en.

⁽³⁹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20191119-1>.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- AK. vzhledem k tomu, že podle Komise jsou domácnosti s dětmi obecně vystaveny vyššímu riziku vážné deprivace v oblasti bydlení a podíl dětí žijících v přeplněné domácnosti je vyšší u chudých dětí než u obecné populace; vzhledem k tomu, že nedostupnost sociálního bydlení je u dětí z rodin s nízkými příjmy překážkou v důsledku nedostatečné nabídky sociálního bydlení, což vede k dlouhé čekací době; vzhledem k tomu, že přiměřeně vytápěné bydlení s nezávadnou vodou a hygienickým zařízením a bydlení obecně je klíčovým prvkem zajišťujícím zdraví a dobré životní podmínky dětí a jejich růst a rozvoj; vzhledem k tomu, že vyhovující bydlení podporuje u dětí také učení a studium ⁽⁴⁰⁾;
- AL. vzhledem k tomu, že energetická chudoba je přetrvávajícím problémem, který v EU postihuje miliony lidí, a vzhledem k tomu, že tuto krizi onemocnění COVID-19 jen dále prohlubuje, protože omezení volného pohybu vedlo k prudkému zvýšení spotřeby energie a příslušných účtů; vzhledem k tomu, že v důsledku tohoto onemocnění přišlo velké množství pracovníků navíc o práci nebo o část příjmu, a to navzdory finančním podpůrným opatřením a systémům kurzarbeitsu, které zavedla většina členských států a podpořila EU; vzhledem k tomu, že dávky v oblasti bydlení a příspěvky na nájem často nepostačují k pokrytí skutečných nákladů na bydlení a v některých zemích brání velmi přísná kritéria ohroženým skupinám obyvatel v přístupu k příspěvkům na bydlení;
- AM. vzhledem k tomu, že dochází ke stárnutí společnosti a k demografickým změnám; vzhledem k tomu, že bydlení je nutné s postupujícím věkem měnit, protože dochází ke změně životního stylu a rodinné situace; vzhledem k tomu, že mezi překážky bránící získání bydlení patří nedostatečný přístup k tomuto bydlení, samota, otázka bezpečnosti a náklady na údržbu;
- AN. vzhledem k tomu, že obydlí by mělo být bezpečné, pohodlné a snadno udržovatelné, což je obzvláště důležité pro starší osoby;
- AO. vzhledem k tomu, že energetická náročnost bytového fondu má přímý dopad na energetickou chudobu a náklady na údržbu; vzhledem k tomu, že trh s plynem a energií je jedním z nejvýnosnějších odvětví na světě, avšak téměř 7 % domácností v EU není schopno platit poplatky za služby ⁽⁴¹⁾; vzhledem k tomu, že domácnosti s nižšími příjmy platí za energii více; vzhledem k tomu, že iniciativa „Vlna renovací“ může hrát při úspoře energie zásadní roli a vést k omezení nákladů na energii a spotřeby energie, a pomoci tak při snižování energetické chudoby, zvyšování pohodlí a zlepšování hygienických a životních podmínek pro všechny;
- AP. vzhledem k tomu, že dekarbonizace hospodářství EU do roku 2050 je společným cílem v boji proti změně klimatu, přičemž jednou z hlavních příčin této změny je energie používaná k vytápění a chlazení budov; vzhledem k tomu, že prostřednictvím Zelené dohody pro Evropu si Evropská unie stanovila za cíl snížit energetickou náročnost budov;
- AQ. vzhledem k tomu, že ve více než polovině členských států EU je nyní více než 500 bytů na 1 000 obyvatel; vzhledem k tomu, že toto číslo je nejvyšší v zemích, které jsou turistickými destinacemi, kde rekreační domy vybudované k využívání v turisticky atraktivních místech v době hlavní sezóny nepřispívají k uspokojení potřeb širší společnosti v oblasti bydlení ⁽⁴²⁾;
- AR. vzhledem k tomu, že uprchlíci, žadatelé o azyl, migranti, zejména nehlášení, vnitřně vysídlené osoby, osoby bez státní příslušnosti, osoby se zdravotním postižením, děti a mládež, domorodé obyvatelstvo, ženy, osoby LGBTIQ, starší osoby a příslušníci rasových, etnických a náboženských menšin jsou nepřiměřeně zastoupeni mezi osobami, které žijí bez domova, v neformálním ubytování a v nevyhovujícím bydlení a jsou často odsouváni do nejokrajovějších a nejnebezpečnějších oblastí; vzhledem k tomu, že uvedené osoby se v důsledku své bytové situace často potýkají také s diskriminací z důvodu příslušnosti k několika skupinám; vzhledem k tomu, že Evropská unie má při vymezování a provádění své politiky a činnosti za cíl bojovat proti diskriminaci na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace;
- AS. vzhledem k tomu, že Komise dne 12. listopadu 2020 přijala svou první strategii pro rovnost osob LGBTIQ;

⁽⁴⁰⁾ Studie proveditelnosti pro záruku pro děti: diskusní dokument cílové skupiny o dětech žijících v nejisté rodinné situaci.

⁽⁴¹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200120-1>

⁽⁴²⁾ <https://www.oecd.org/els/family/HM1-1-Housing-stock-and-construction.pdf>.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- AT. vzhledem k tomu, že Výbor ministrů Rady Evropy ve svém doporučení CM/Rec(2010)5 doporučil členským státům přijmout opatření s cílem zajistit, aby všechny osoby měly bez diskriminace na základě sexuální orientace nebo genderové identity skutečně rovný přístup k vyhovujícímu bydlení; vzhledem k tomu, že Výbor ministrů dále doporučil věnovat náležitou pozornost rizikům bezdomovectví, s nímž se potýkají osoby LGBTIQ, včetně mladých lidí a dětí, které mohou být obzvlášť ohroženy sociálním vyloučením, a to i ze strany své vlastní rodiny;
- AU. vzhledem k tomu, že studie Komise zabývající se právním uznáním genderové identity v EU poukazuje na diskriminaci transsexuálních a genderově nekonformních osob v přístupu na trh s bydlením, včetně případů ztráty bydlení v důsledku rozvodu vyžadovaného v rámci některých procesů uznávání pohlaví v EU; vzhledem k tomu, že přístup k právnímu uznání pohlaví zvyšuje pravděpodobnost, že si daná osoba najde bydlení v případě, že její dokumenty musejí odpovídat jejímu genderovému vyjádření;
- AV. vzhledem k tomu, že Komise má celou řadu pravomocí týkajících se trhu s bydlením, mezi něž patří dohled nad bankami, měnová politika, půjčky a hypoteční úvěry, včetně předpisů týkajících se úlev a vypořádání dluhů, a že má také možnost zasáhnout v případě spekulativních bublin a veřejných nákladů na sociální financování bydlení a úvěrů v selhání; vzhledem k tomu, že podle protokolu č. 26 Smlouvy o fungování Evropské unie by poskytování služeb obecného hospodářského zájmu, jako je poskytování sociálního a cenově dostupného bydlení, mělo být založeno na konkrétních úkolech, kterými by byly pověřeny celostátní, regionální nebo místní orgány a které by odražely potřeby a přiměřenou podporu bydlení a komunit;
- AW. vzhledem k tomu, že významnou úlohu při pokračujícím zvyšování cen bydlení hrají spekulativní nákupy bydlení a půdy; vzhledem k tomu, že lze pozorovat výrazné nepřetržité zvyšování cen bytů a domů a tržních nájmu, zejména ve městech a v předměstských oblastech;
- AX. vzhledem k tomu, že nucené vystěhování je definováno jako trvalé nebo dočasné vystěhování jednotlivců, rodin či komunit z domova nebo z půdy, jež obývají, bez poskytnutí a přístupu k vhodným formám právní nebo jiné ochrany, které by byly v souladu s mezinárodním právem v oblasti lidských práv; vzhledem k tomu, že nucené vystěhování se už dlouho považuje za hrubé porušení lidských práv;

Zajištění přiměřeného, energeticky účinného a zdravého bydlení

1. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby bylo právo na vyhovující bydlení uznáno prostřednictvím platných evropských a vnitrostátních právních předpisů za základní lidské právo, které by bylo možné prosazovat; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily rovný přístup všech občanů k důstojnému bydlení, včetně čisté a kvalitní pitné vody, odpovídajícího a spravedlivého systému sanitárních a hygienických zařízení, napojení na vodovodní a kanalizační síť, kvalitního vnitřního prostředí a cenově dostupné, spolehlivé a udržitelné energie pro všechny, což přispěje k vymýcení chudoby ve všech jejích formách, zajistí lidská práva členů znevýhodněných domácností a podpoří nejzranitelnější skupiny s cílem chránit jejich zdraví a dobré životní podmínky;
2. znovu potvrzuje svou výzvu k zavedení celounijního moratoria na odpojování vytápění v zimním období a vyzývá k zavedení tzv. „zimní ochrany“; odsuzuje obcházení moratoria nepřipojením k vytápění v podzimním období, čímž se toto moratorium stává neúčinným; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby dodavatelé elektřiny zavedli systémy ochrany, které by zaručily domácí dodávky energie těm, kteří to nejvíce potřebují, neboť přístup k základním službám, jako je voda, elektřina a hygienická zařízení, má z hlediska dosažení cílů udržitelného rozvoje zásadní význam;
3. vyzývá k zavedení minimálních závazných požadavků na zdravé bydlení, včetně kvality vnitřního ovzduší, na úrovni EU, které by měly alespoň odpovídat pokynům WHO; vyzývá členské státy, aby dodržovaly základní pravidla pro hygienu a veřejné zdraví a pokyny Světové zdravotnické organizace (WHO), pokud jde o přiměřené bydlení, zdraví a teplotu, a tato pravidla prosazovaly a aby si vyměňovaly osvědčené postupy a úvahy na úrovni členských států;
4. vyzývá Komisi, aby jako prioritu stanovila snižování emisí a energetické náročnosti budov prostřednictvím jejich renovace; podporuje zaměření iniciativy „Vlna renovací“ na boj proti energetické chudobě a nejvíce energeticky náročným budovám, což je v souladu s cíli a zásadami Zelené dohody pro Evropu, aby byl zajištěn sociálně spravedlivý přechod ke klimaticky neutrální ekonomice, která by nikoho neopomíjela; vyzývá k tomu, aby se zvláštní pozornost věnovala

Čtvrtek 21. ledna 2021

sociálnímu bydlení, rodinným domům a bytovým domům obývaným vlastníky a také boji proti nevyhovujícímu bydlení a problému s přístupem k bydlení; zdůrazňuje proto, že nájemníci a vlastníci bytů, kteří v nich bydlí, by měli být o renovačních projektech plně informováni, měli by do nich být zapojeni a neměli by kvůli nim zažívat zvýšení celkových nákladů;

5. vyzývá členské státy, aby vedly kampaň zaměřenou na úsporu energie; poukazuje na úlohu, kterou hrají normy týkající se minimální energetické účinnosti budov při zvyšování objemu a rozsahu renovací nejvíce energeticky náročných budov, a vítá plán obsažený v iniciativě „Vlna renovací“, kterým je zavedení povinných minimálních norem v oblasti energetické účinnosti stávajících budov při nadcházející revizi směrnice o energetické účinnosti a směrnice o energetické náročnosti budov;

6. vítá, že Komise v rámci této iniciativy podporuje finanční řešení pro nízkopříjmové domácnosti; vítá model nákladové neutrality bydlení (zahrnující nájem, náklady na energii a provoz a místní daně), neboť kombinuje sociální a klimatické cíle a brání vystěhování nájemníků v důsledku rozsáhlé renovace, čímž zajišťuje, aby bylo zvýšení nájmu plně vyváжено úsporami energie; trvá na tom, že je nutné chránit nájemníky před vystěhováním během renovace domů či bytů;

7. konstatuje, že v rámci poskytování pobídek k renovaci, zejména v případě bytových domů, budou mít zásadní význam pobídky týkající se zapojení do renovace a komunikace a finanční pobídky; vyzývá Komisi, členské státy a finanční ústavy, aby zajistily širokou dostupnost finančních prostředků na renovaci a to, aby měly na tyto prostředky nárok všechny kategorie vlastníků, mj. i v případě neexistence společenství vlastníků;

8. vyzývá Komisi, aby v rámci víceletého finančního rámce a nástroje Evropské unie na podporu oživení stanovila jako prioritu vlnu renovací budov EU, v níž by byli lidé ve zranitelném postavení ústředním bodem politiky oživení, a aby zajistila rovný přístup k renovačním projektům pro všechny, jelikož investice v této oblasti mohou působit jako proticyklické opatření s významným potenciálem pro vytváření pracovních míst; vyzývá členské státy, aby ve svém plánu obnovy a odolnosti upřednostňovaly renovace, tak aby přispíval k důkladné renovaci alespoň 3 % evropského fondu budov ročně; požaduje, aby se zvláštní pozornost věnovala také budovám, jež se nacházejí v evropských regionech ohrožených zemětřesením a jež jsou v tomto ohledu vysoce rizikové;

9. vyzývá EU a členské státy, aby v rámci stavebnictví podporovaly oběhové hospodářství a aby uplatňovaly oběhové zásady s povinnými ekologickými kritérii týkajícími se budov a výrobků; vyzývá EU a členské státy, aby při zvažování možností renovace upřednostňovaly stavební prvky z nízkouhlíkových, udržitelných a netoxických materiálů, které lze snadno opravit a opětovně použít, a aby v případě vytápění a chlazení podporovaly rychlý přechod na obnovitelné zdroje energie; zdůrazňuje, že budovy šetrnější k životnímu prostředí, které by byly postaveny za použití ekologicky udržitelnějších a trvalejších materiálů, budou mít široký sociální i individuální hospodářský přínos; vyzývá Komisi a členské státy, aby do svého investičního plánu pro bydlení zavedly kritérium ekologického sociálního bydlení, včetně kritérií jeho udržitelnosti;

10. vyzývá Komisi, aby zajistila, aby bylo možné v rámci předpisů týkajících se zadávání veřejných zakázek vytvářet v odvětví sociálního bydlení inovační dlouhodobá partnerství pro oblast renovací, jako je strategie inteligentních čtvrtí navržená v rámci iniciativy týkající se finančně dostupného bydlení, která je součástí vlny renovací;

11. vyzývá členské státy, aby v zájmu posílení mezigeneračních vazeb podporovaly programy a pobídky pro rodiny k životu ve vzájemné blízkosti a aby umožnily starším osobám, které musejí opustit svůj domov z finančních nebo zdravotních důvodů, nalézt nové bydlení, které by uspokojilo jejich potřeby, aniž by tito lidé museli opustit komunitu, jejichž součástí jsou mnoho let;

Boj proti bezdomovectví a proti diskriminaci

12. vyzývá k tomu, aby byl na úrovni EU přijat cíl ukončit bezdomovectví do roku 2030; vyzývá Komisi, aby jakožto prioritu v souvislosti s akčním plánem evropského pilíře sociálních práv přijala účinnější opatření na podporu členských států při omezování a vymýcování bezdomovectví;

13. vyzývá Komisi, aby navrhla rámec EU pro strategii členských států v oblasti bezdomovectví, a vyzývá dále členské státy, aby přijaly zásadu „Bydlení především“ a upřednostňovaly poskytování trvalého bydlení lidem bez domova, mj. prostřednictvím proaktivních a reaktivních opatření, která by byla součástí jejich strategie v oblasti bezdomovectví, a to na základě systematických konzultací s nevládními organizacemi působícími v oblasti bezdomovectví, chudoby a diskriminace;

Čtvrtek 21. ledna 2021

14. domnívá se, že Komise by měla dále zkoumat uplatňování stávajících úspěšných modelů, zejména iniciativy „Bydlení především“, a to za použití odpovídajících finančních nástrojů, jako je Evropský sociální fond plus a Evropský fond pro regionální rozvoj;

15. zdůrazňuje, že při vypracovávání a provádění těchto strategií je nutné zajistit mezíresortní a mezivládní spolupráci a zapojení klíčových zúčastněných stran, a vybízí k výměně osvědčených postupů mezi členskými státy;

16. poukazuje na to, že je důležité shromažďovat za účasti příslušných nevládních organizací a orgánů působících v oblasti poskytování služeb osobám ohroženým bezdomovectvím nebo osobám bez domova spolehlivé údaje o bezdomovectví, včetně údajů o mladých lidech bez domova; vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly společnou rámcovou definici a srozumitelné ukazatele týkající se bezdomovectví v EU, což by umožnilo společné chápání, systematické srovnávání a posuzování rozsahu bezdomovectví v různých členských státech EU a systematické sledování míry bezdomovectví na úrovni EU ze strany institucí, jako je Eurostat; vyzývá k používání stávajících nástrojů, jako je evropská typologie bezdomovectví a vyloučení z přístupu k bydlení;

17. vyzývá členské státy a Komisi, aby přijaly opatření a zavedly programy pro mladé lidi, kteří dosáhnou věku 18 let a u nichž hrozí, že zůstanou bez domova; vyzývá Komisi, aby mladým lidem, kteří začínají samostatně bydlet, poskytla finanční podporu, zlepšila jejich přístup k informacím o finančních prostředcích pro cenově dostupné bydlení a zajistila, aby revidovaná záruka pro mladé lidi přispívala k řešení problému bezdomovectví mladých lidí, které v mnoha zemích EU roste;

18. vítá, že se bezdomovectví osob LGBTIQ, zejména mladých osob, dostalo v rámci strategie pro rovnost osob LGBTIQ pozornosti; vyzývá Komisi, aby vytvořila nástroje pro lepší sběr údajů, podpořila výzkum v celé EU a usnadnila výměnu přístupů k řešení problému osob LGBTIQ osob bez domova mezi členskými státy;

19. znovu opakuje svou výzvu ze dne 16. ledna 2014 k ukončení kriminalizace bezdomovců a ke změně diskriminačních praktik používaných k zamezení přístupu lidí bez domova k sociálním službám a přístřeší;

20. vyzývá Agenturu Evropské unie pro základní práva, aby lépe sledovala trestné činy z nenávisti a incidenty motivované aporofobií; zdůrazňuje, že chudoba a bezdomovectví není zločin; naléhavě vyzývá členské státy, aby do své veřejné politiky zavedly mechanismy, které by zaručily bezpečí osob bez domova, a aby do své politiky veřejné bezpečnosti zavedly aporofobii jako trestný čin z nenávisti; vyzývá Komisi a členské státy, aby zakázaly a řešily diskriminaci na základě bezdomovectví nebo jiné bytové situace a zrušily veškeré právní předpisy a opatření, které kriminalizují nebo penalizují osoby bez domova nebo chování spojené s bezdomovectvím, jako je spaní nebo konzumace jídla ve veřejných prostorech, a aby zakázaly nucené vyhánění osob bez domova z veřejných prostor, pokud jim není poskytnuta bezpečná alternativní možnost bydlení, a likvidaci jejich osobních věcí;

21. vyzývá členské státy, aby zajistily, aby byla mimořádná opatření k předcházení bezdomovectví a ochraně bezdomovců v průběhu koronavirové krize, zejména moratorium na vystěhování a odpojení od dodávek energie a poskytování dočasného bydlení, zachována tak dlouho, jak bude potřeba, a aby na ně navazovala odpovídající a stálá řešení; vyzývá členské státy, aby podporovaly a propagovaly nevládní a dobročinné organizace, které bezdomovcům poskytují zdravotní a sociální služby a pomáhají je chránit před onemocněním COVID-19;

22. je si vědom toho, že v některých mimořádných situacích, například pokud se lidé dostanou do nejisté administrativní situace, nebo v případě obětí domácího násilí je nutné osobám, které to potřebují, zajistit nouzové bytové řešení, jako jsou azylové domy; vyzývá členské státy, aby zajistily, aby nikdo nemusel spát na ulici jen proto, že nemá důstojnou alternativu; vyzývá Komisi a členské státy, aby spolupracovaly na podpoře bezpodmínečného přístupu všech osob, které to potřebují, k nouzovému ubytování přiměřené kvality, pokud se octnou v situaci, kdy naléhavě potřebují bydlení; zdůrazňuje však, že by se mělo jednat pouze o dočasné řešení, které by nemělo být alternativou ke strukturálnímu řešení, jako je prevence a poskytování vyhovujícího bydlení a sociální podpory v reakci na bezdomovectví;

23. připomíná, že krize bydlení postihuje především ženy; zdůrazňuje, že ženy jsou více postiženy chudobou, zejména z důvodu rozdílů ve mzdách a důchodech mezi ženami a muži a toho, že častěji pracují na částečný úvazek; poukazuje na to, že bezdomovectví žen je často méně viditelné a že je třeba se jím konkrétně zabývat; vyzývá Komisi a členské státy, aby v rámci své strategie týkající se bezdomovectví vypracovaly přístup zohledňující rovnost žen a mužů s cílem podpořit ženy

Čtvrtek 21. ledna 2021

bez domova, které jsou často vystaveny opakujícím se složitým traumatickým podmínkám, jako je domácí násilí a zneužívání, oddělení od dětí, stigmatizace a nedostatek bezpečných a zajištěných prostor; vyzývá Komisi a členské státy, aby v rámci své bytové politiky rozvíjely genderový přístup, zejména prostřednictvím podpory žen, které čelí specifické situaci, jako v případě rodičovství samoživitelů;

24. připomíná, že sociální izolace a karanténa v důsledku koronavirové krize mají dramatický dopad na počet případů násilí páchaného na ženách, mj. na vyšší výskyt domácího násilí a zneužívání dětí; připomíná, že ekonomická nezávislost žen se ukázala být klíčovým nástrojem v boji proti násilí páchanému na základě pohlaví; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby poskytly finanční podporu ženám, které se staly obětí násilí na základě pohlaví a začínají samostatný život, a zajistily jim lepší přístup k informacím o finančních prostředcích na cenově dostupné bydlení jakožto způsob, jak zlepšit jejich ekonomickou nezávislost a zvýšit jejich životní úroveň;

25. požaduje přijetí komplexní ucelené strategie boje proti chudobě se stanoveným cílem týkajícím se snížení chudoby, včetně dětské chudoby; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily prosazování práva dětí na vyhovující bydlení, mj. tím, že rodičům, kteří mají potíže s udržením bydlení nebo s přístupem k němu, poskytnou příslušnou podporu, aby mohli zůstat se svými dětmi, a aby věnovaly zvláštní pozornost mladým dospělým, kteří opouštějí ústavy sociální péče pro děti; vyzývá Komisi, aby nejpozději do roku 2021 předložila návrh na evropskou záruku pro děti, na niž by byl vyčleněn rozpočet ve výši 20 miliard EUR, a aby na základě jejího uplatňování mj. zajistila, aby mělo každé dítě v EU přístup k vyhovujícímu bydlení;

26. vyzývá členské státy, aby zajistily rovný přístup k důstojnému bydlení pro všechny, boj proti rasismu a protiromskému smýšlení a zákaz diskriminace na základě všech důvodů uvedených v článku 21 Listiny základních práv Evropské unie; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily uplatňování této listiny, směrnice o rasové rovnosti, rámce EU pro provádění vnitrostátních strategií pro integraci Romů a Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením; žádá, aby věnovaly zvláštní pozornost diskriminaci z několika různých důvodů; vyzývá Radu, aby urychleně přijala horizontální antidiskriminační směrnici; vyzývá Komisi, aby skutečně posoudila politický závazek členských států a aby proti těm státům, které neprosazují právní předpisy EU proti diskriminaci nebo kriminalizují bezdomovce, zahájila řízení o nesplnění povinnosti;

27. naléhavě vyzývá členské státy, aby stanovily politiku zaměřenou proti slumovým vůdcům a obchodníkům s chudobou a prováděly ji a aby si vyměňovaly osvědčené postupy týkající se této politiky;

28. se znepokojením konstatuje, že podmínky Romů, kdy mnozí z nich často žijí v segregovaných osadách, které se vyznačují nevyhovujícími životními podmínkami, jsou i nadále velmi znepokojivé; vyzývá členské státy, aby podporovaly zrušení prostorové segregace a zapojily romské příjemce do navrhování, provádění, monitorování a hodnocení všech fází projektů v oblasti bydlení s cílem účinně zajistit, aby měly k dispozici informace, které jim umožní využívat stávající fondy, a vytvořit opatření a mechanismy v oblasti boje proti diskriminaci, s cílem předcházet nucenému vystěhování, a aby pro kočovné Romy zřídily dostatečná a vyhovující tábořiště; poukazuje na naléhavou potřebu vzdělávacích a informačních kampaní pro veřejnost a veřejných investic v tomto ohledu, které jsou ještě nutnější vzhledem k nebezpečím, která přináší pandemie onemocnění COVID-19; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby využily plánovaný Fond pro spravedlivou transformaci určený na zlepšení situace v oblasti bydlení, zdraví a zaměstnanosti, tak aby nikdo včetně Romů nezůstal opomenut;

29. varuje, že má-li být jakékoli vystěhování v souladu s mezinárodním právem v oblasti lidských práv, musí být splněna řada kritérií, včetně smysluplného zapojení dotyčných osob, prozkoumání všech schůdných alternativ, přemístění do odpovídajícího bydlení, na němž se dotyčné domácnosti dohodnou, aby nikdo nebyl zbaven domova, a včetně přístupu k soudům, s cílem zajistit procesní spravedlnost a dodržování všech lidských práv; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že v případech, kdy tato kritéria nebudou splněna, bude vystěhování považováno za nucené a bude představovat porušení práva na bydlení; požaduje, aby nucené vystěhování, jak je definováno v mezinárodním právu v oblasti lidských práv, bylo zakázáno za všech okolností;

30. s hlubokým znepokojením konstatuje, že osoby se zdravotním postižením často čelí několika složitým problémům a nejrůznějšímu omezování práv v oblasti bydlení, jako je např. chybějící právo žít ve společenství s rovnými příležitostmi, nedostatečná dostupnost obecních služeb, které jsou nezbytné k zajištění přechodu z ústavní péče k životu v komunitě, to, že jsou často nuceny žít v oddělených rezidenčních institucích, chudoba, jejich nedostatečný přístup k programům bydlení, stávající překážky bránící dostupnosti bydlení apod.; připomíná Komisi a členským státům, že Úmluva o právech osob se

Čtvrtek 21. ledna 2021

zdravotním postižením jim ukládá určité povinnosti; vyzývá k rychlému zrušení institucionální péče v celé Evropě a k využívání dostupných finančních prostředků EU a finančních prostředků členských států k vytvoření přístupného, nesegregovaného bydlení a k zajištění nezbytných obecních služeb pro osoby se zdravotním postižením, aby bylo zajištěno jejich právo žít nezávisle v rámci komunity a aby měly rovné příležitosti podílet se na životě společnosti;

31. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby nebyly žádné finanční prostředky EU nebo členských států používány na projekty v oblasti bydlení, které by vedly k segregaci nebo sociálnímu vyloučení; vyzývá členské státy, aby pokud jde o rozvoj, architekturu a funkčnost měst, vždy zvažovaly kvalitu bydlení, tak aby došlo ke zlepšení životních podmínek všech; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly programy a pobídky, které vedou k upevnění mezigeneračních vazeb a umožňují lidem, zejména starším osobám, které musejí opustit svůj domov z finančních nebo zdravotních důvodů, nalézt nové bydlení, které by uspokojilo jejich potřeby, aniž by tito lidé museli opustit svou obec;

32. vyzývá Komisi a členské státy, aby v rámci plánované vlny renovací veřejných a soukromých budov zavedly obecnou povinnost splnit kritéria přístupnosti budov pro osoby se zdravotním postižením a starší osoby a také pro osoby s pohybovými a smyslovými omezeními a využily svůj potenciál k řešení přístupnosti budov pro tyto osoby, tak aby byly vzhledem k prohlubujícím se demografickým změnám pohodlné pro osoby, které v nich bydlí, a aby odpovídaly budoucím nárokům;

Integrovaný přístup k sociálnímu, veřejnému a cenově dostupnému bydlení na úrovni EU

33. vyzývá Komisi a členské státy, aby z bydlení učinily jeden ze základních kamenů akčního plánu evropského pilíře sociálních práv; připomíná, že politická opatření, programy financování a finanční nástroje EU mají na trhy s bydlením, na kvalitu bytového fondu a na život občanů značný dopad; vyzývá Komisi, aby urychleně vypracovala integrovanou strategii pro sociální, veřejné, nesegregované a cenově dostupné bydlení na úrovni EU, jež by pro celostátní, regionální a místní orgány sloužila jako podpůrný rámec, který by zajistil poskytování bezpečného, zdravého, přístupného a cenově dostupného bydlení pro všechny; vyzývá Komisi, aby v rámci této strategie zdokonalila svá opatření zaměřená na zapojení všech úrovní správy do úplného a důsledného uplatňování práva na důstojné bydlení pro všechny;

34. vítá zahrnutí cenové dostupnosti bydlení do evropského semestru; naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila, aby všechna doporučení pro jednotlivé země pozitivně přispívala k dodržování zásad evropského pilíře sociálních práv, stejně jako k dosažení cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje a cílů EU v oblasti klimatu, jak jsou definovány v Zelené dohodě; naléhavě vyzývá členské státy, aby se v oblasti cenové dostupnosti bydlení řídily doporučeními pro jednotlivé země; konstatuje, že vnitrostátní plány pro lepší bydlení by měly být zahrnuty do národních programů reforem, a žádá Komisi a členské státy, aby vypracovaly konkrétní strategie pro řešení překážek, které brání uplatňování práva na bydlení, jako je diskriminace, spekulace, predátorské poskytování úvěrů, zabírání půdy, konflikty, nucené vystěhovávání, zhoršování životního prostředí a náchylnost ke katastrofám;

35. zdůrazňuje, že je třeba zdokonalit index cen nemovitostí; považuje bydlení za cenově dostupné, pokud umožňuje ponechání dostatečných finančních prostředků na pokrytí dalších základních výdajů k vedení důstojného života; zdůrazňuje, že je třeba vypracovat komplexní definici cenové dostupnosti bydlení na úrovni EU, která by zohlednila širokou škálu ukazatelů, jako je míra vystěhovávání a míra chudoby; poukazuje na to, že stávající referenční prahová hodnota pro nadměrné náklady na bydlení, která je stanovena ve výši 40 % disponibilního příjmu domácnosti, neslouží k přesnému vyjádření počtu domácností, pro které jsou náklady na bydlení příliš vysoké; vyzývá k přehodnocení této prahové hodnoty a vybízí Eurostat, aby vypracoval širší soubor údajů týkajících se nákladů domácností na bydlení od 25 % do 40 % disponibilních příjmů v 5 % intervalech;

36. naléhavě vyzývá Komisi, aby prostřednictvím Eurostatu (statistiky EU v oblasti příjmů a životních podmínek (EU-SILC)) a Střediska EU pro sledování energetické chudoby poskytovala přesnější, kvalitnější a srovnatelné údaje o trzích s bydlením a sledovala cenovou dostupnost bydlení v celé EU, a to i na místní a regionální úrovni, s přihlédnutím k rozdílnosti vnitrostátních trhů s bydlením a k rozdílům mezi členskými státy;

37. vyzývá Radu a členské státy, aby znovu zavedly neformální setkávání ministrů odpovědných za politiku v oblasti bydlení, zapojily do nich také Parlament a zpřístupnily je zúčastněným stranám a aby předložily revidovaný formát kontaktních míst pro bydlení, tak aby byl zajištěn mechanismus pro výměnu informací mezi členskými státy a vytvořena platforma pro výměnu osvědčených postupů v oblasti řešení problematiky bezdomovectví a poskytování důstojného a cenově dostupného bydlení;

Čtvrtek 21. ledna 2021

38. vybízí členské státy, aby společně se sociálními partnery, občanskou společností a soukromým sektorem, z nichž mnozí hrají a mohou hrát klíčovou úlohu při vypracovávání a zachovávání vhodných řešení v oblasti bydlení pro osoby ve znevýhodněném postavení, spolupracovaly na financování sociálních investic zaměřených na řešení problémů v oblasti bydlení;

39. vyzývá členské státy, aby více investovaly do dostupných pečovatelských domů pro starší osoby s kvalitními pečovatelskými službami, které by byly přístupné širší škále starších obyvatel;

Zajištění ochrany před výpovědí z bytu a inkluzivní trhy s bydlením

40. poukazuje na to, že 25,1 % evropských nájemníků, kteří platí tržní nájemné, vydává na nájem přes 40 % příjmu a že dochází k neustálému růstu průměrného nájmu ⁽⁴³⁾; vyzývá členské státy a regionální a místní orgány, aby zavedly právní předpisy, včetně jasných předpisů o pronájmu, které by zajistily ochranu práva nájemníků a vlastníků bydlících ve vlastních obydlích, zvýšily ochranu vlastníků obydlí i nájemníků a zabránily vystěhování, a to i po renovačních opatřeních a i v případě osob žijících v bytech, které přešly z rukou státu během restitučního procesu; vyzývá členské státy a regionální a místní orgány, aby zajistily transparentnost nájemného, a aby poskytly podporu organizacím, které se zabývají ochranou nájemců a vlastníků, a zavedly nízkoprahové právní postupy pro řešení sporů;

41. vyzývá členské státy, aby prováděly takovou politiku v oblasti bydlení, která by se zakládala na zásadě neutrality mezi vlastnictvím nemovitosti, soukromě pronajímaným bydlením a pronajímaným sociálním bydlením; vyzývá Komisi, aby v rámci evropského semestru tuto zásadu respektovala; domnívá se, že právo na bydlení by nemělo být úzce definováno jako přístup k sociálnímu bydlení, ale v širším smyslu jako právo žít v domácnosti v klidu, bezpečí a důstojnosti; zdůrazňuje, že s cílem zajistit rovný přístup k bydlení je důležité, aby byla stanovena transparentní kritéria způsobilosti pro sociální a veřejně financované bydlení; vybízí členské státy, aby zavedly vlastní strategii pro předcházení sociální segregaci prostřednictvím širšího zeměpisného rozložení sociálního bydlení, které by bylo k dispozici všem občanům bez ohledu na jejich status, pohlaví, náboženské vyznání nebo etnickou příslušnost; vyzývá členské státy, aby usnadnily přístup k bydlení a propagovaly různorodost čtvrtí tím, že by mladým lidem, rodinám s nízkými a středními příjmy a osobám ze sociálně a ekonomicky znevýhodněných skupin zajistily širší přístup k úvěrovým možnostem a nájemním smlouvám s právem na odkup dané nemovitosti; vybízí členské státy, aby spolupracovaly s odvětvím bankovníctví, aby mohly těmto skupinám poskytovat státem zaručené, cenově přístupné půjčky, a zároveň aby zabránily vzniku bublin a nadměrnému zadlužování;

42. vyzývá členské státy, aby se snažily aktivněji napravit nerovnosti na trhu s bydlením, mimo jiné prostřednictvím poskytování komplexních informací o fungování trhů s bydlením, o počtu a zeměpisném rozložení transakcí, o cenových trendech v konkrétních segmentech trhu a o potenciálu rozvoje v jiných konkrétních segmentech;

43. zdůrazňuje, že vhodná politika a opatření na podporu odpovídající nabídky bydlení mají zásadní význam z hlediska vyváženého a rychlejšího hospodářského rozvoje bydlení ve prospěch celé společnosti a zajištění cenově dostupného a prosperujícího životního prostředí pro všechny; domnívá se, že přijatá opatření musejí být promyšlená a konkrétní a musejí se zaměřovat na zajištění práva na bydlení v přiměřené lhůtě a že členské státy musejí vyčlenit dostatečné zdroje a upřednostňovat potřeby znevýhodněných a marginalizovaných jednotlivců nebo skupin žijících v nejistých bytových podmínkách; vyzývá proto členské státy, aby s podporou ze strany Komise zajistily na pokrytí bytových potřeb těchto osob a skupin dostatečné, vyhovující a cenově dostupné sociální bydlení;

44. vyzývá členské státy, aby vypracovaly politiku v oblasti bytové výstavby, která by podpořila hospodářský růst v kontextu pandemie onemocnění COVID-19;

45. se znepokojením bere na vědomí zvýšenou financionalizaci trhu s bydlením, zejména ve městech, v jejímž rámci investoři považují bydlení spíše než za lidské právo za obchodovatelné aktivum; vyzývá Komisi, aby posoudila příspěvek politiky a regulací EU k financionalizaci trhu s bydlením a schopnost státních a místních orgánů zajistit právo na bydlení; vyzývá členské státy a místní orgány, aby zavedly vhodná opatření pro boj proti spekulativním investicím a politiku zvýhodňující dlouhodobé investice do trhu s bydlením a aby vypracovaly politiku územního plánování ve městech a na venkově, která by podporovala cenově dostupné bydlení, sociální rozmanitost a sociální soudržnost;

⁽⁴³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/housing/index.html?lang=en>.

Čtvrtek 21. ledna 2021

46. zdůrazňuje, že pro předcházení případům narušení trhu s bydlením a zabránění praní peněz v tomto odvětví má zásadní význam zajištění transparentnosti ohledně vlastnictví nemovitostí a transakcí s nimi; opakuje, že podle směrnice o boji proti praní peněz musí Komise do 31. prosince 2020 podat zprávu o potřebě harmonizovat informace o vlastnictví nemovitostí a o vzájemném propojení těchto vnitrostátních rejstříků, aby bylo možné zabránit spekulacím s nemovitostmi; opakuje proto svou výzvu ze dne 26. března 2019, že členské státy by měly mít k dispozici veřejně přístupné informace o skutečném vlastnictví půdy a nemovitostí;

47. vyzývá Komisi a členské státy, aby lépe chránily osoby čerpající hypoteční úvěry proti vystěhování; naléhavě žádá, aby občané, kteří jsou obětí vystěhování, mohli uplatnit svá práva u soudu; vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily stávající závazná pravidla chování pro věřitele, obsluhovatele úvěrů a obchodníky s úvěry, aby se zabránilo klamavým praktikám, obtěžování a porušování práv spotřebitelů, a to alespoň pokud jde o hypoteční úvěry, případně aby přijaly nová pravidla; domnívá se, že v těchto pravidlech by měly být nad rámec požadavků uvedených v článku 28 směrnice 2014/17/EU stanoveny zejména požadavky na přiměřená a schůdná opatření týkající se úlev; vyzývá Komisi, aby posoudila, zda by nebylo potřeba vypracovat legislativní návrh týkající se minimálního poměru mezi úvěrem a hodnotou nemovitosti na trhu s hypotečními úvěry; vyzývá Komisi, aby při navrhování pravidel pro zajišťování úvěrů zvažila jejich dopad na trhy s bydlením;

48. poukazuje na to, že expanzivní nárůst krátkodobých pronájmů k rekreačním účelům vede k mizení nemovitosti z trhu a ke zvyšování jejich cen, což má negativní vliv na kvalitu života ve městech a v turistických destinacích; vyzývá Komisi, aby směrnicí o službách vykládala v souladu s rozsudkem Evropského soudního dvora (C-390/18), v němž se cenová dostupnost bydlení a nedostatek nájemního bydlení považuje za „naléhavý důvod převažujícího veřejného zájmu“, a aby proto státním a místním orgánům poskytla širokou možnost definovat přiměřená pravidla týkající se pohostinských služeb, včetně povinné registrace, vydávání omezených povolení a konkrétních strategií územního plánování, časového omezení, zabránění „turistifikace“, vylidňování městských center a zhoršování kvality života v těchto centrech na úkor obyvatel; naléhavě vyzývá Komisi, aby do aktu o digitálních službách zahrнула v souladu s pravidly pro ochranu údajů návrh na povinné sdílení informací ze strany platform na krátkodobém trhu s nájemním bydlením, neboť k tomu, aby byla zajištěna dostupnost finančně dostupného bydlení, má přístup k informacím zásadní význam;

49. připomíná Komisi a členským státům, že pokud by neregulovaly trh s nemovitostmi a finanční subjekty působící na tomto trhu, tak aby byl zajištěn přístup k cenově dostupnému, vyhovujícímu bydlení pro všechny, znamenalo by to nesplnění jejich povinností týkajících se práva na bydlení;

50. vyzývá k tomu, aby bylo odvětví bydlení zahrnuto do sociálních služeb obecného zájmu, a nikoli pouze do sociálního bydlení, protože to má zásadní význam z hlediska zaručení práva na cenově dostupné a důstojné bydlení pro všechny;

Investice do sociálního, veřejného, cenově dostupného a energeticky účinného bydlení

51. zdůrazňuje, že investiční deficit v oblasti cenově dostupného bydlení činí 57 miliard EUR ročně ⁽⁴⁴⁾; vyzývá Komisi a členské státy, aby přednostně odstranily nedostatek investic v oblasti cenově dostupného bydlení; vyzývá v tomto ohledu k reformě rámce pro správu ekonomických záležitostí, která by členským státům umožnila realizaci potřebných ekologických a sociálních veřejných investic, včetně investic souvisejících s rozvojem a zlepšováním sociálního, veřejného, cenově dostupného a energeticky účinného bydlení; vyzývá dále k harmonizaci metodiky účtování amortizace investic do dostupného bydlení;

52. připomíná, že na sociální bydlení se jakožto na službu obecného hospodářského zájmu nevztahují požadavky týkající se oznamovací povinnosti v rámci pravidel pro státní podporu; připomíná dále, že sociální bydlení je v rozhodnutí o službách obecného hospodářského zájmu jediným odvětvím, u něhož Komise zmiňuje cílovou skupinu (znevýhodnění občané nebo sociálně méně zvýhodněné skupiny) a že tomu tak není v případě dalších sociálních služeb; domnívá se, že to může omezit možnost zajištění sociálního a cenově dostupného bydlení pro všechny; je si vědom toho, že na úrovni EU neexistuje schválená společná definice sociálního bydlení; upozorňuje však na to, že úzká definice sociálního bydlení jakožto „bydlení pro znevýhodněné občany nebo příslušníky sociálně méně zvýhodněných skupin, kteří nejsou z důvodů omezené solventnosti schopni získat bydlení za tržních podmínek“ je restriktivní a omezuje schopnost členských států definovat své služby obecného hospodářského zájmu a služby obecného zájmu; zdůrazňuje, že služby obecného

⁽⁴⁴⁾ Zpráva pracovní skupiny na vysoké úrovni o investicích do sociální infrastruktury v Evropě: „Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe“ (Podpora investic do sociální infrastruktury v Evropě) (2018).

Čtvrtek 21. ledna 2021

hospodářského zájmu v oblasti bydlení by se měly v zásadě řídit konkrétními požadavky stanovenými celostátními, regionálními a místními orgány, jelikož tyto orgány mají pravomoc zjišťovat, jaké bytové potřeby a životní podmínky mají nejrozličnější skupiny, a řešit je, přičemž tyto potřeby a podmínky se mohou mezi venkovskými a městskými oblastmi lišit, a jelikož tyto orgány hrají při cíleném rozhodování zásadní úlohu; naléhavě vyzývá Komisi, aby v rámci pravidel pro služby obecného hospodářského zájmu upravila definici cílové skupiny sociálního a veřejně financovaného bydlení, tak aby celostátní, regionální a místní orgány mohly podporovat bydlení pro všechny skupiny, jejichž potřebu důstojného a cenově dostupného bydlení nelze naplnit v rámci tržních podmínek, a aby zároveň zajistila, aby nejvíce znevýhodněným skupinám byly přiděleny dostatečné finanční prostředky, a to s cílem odblokovat investice, zajistit cenově dostupné bydlení, neutralitu vlastnictví nemovitostí a udržitelný rozvoj měst a obcí, vytvářet sociálně rozmanité čtvrti a posilovat sociální soudržnost;

53. vyzývá Komisi a členské státy, aby dále navýšily investice sociálního, veřejného, energeticky účinného, vyhovujícího a cenově dostupného bydlení v EU a do řešení problému bezdomovectví a vyloučení z přístupu k bydlení; vyzývá v tomto ohledu k investování prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj, Fondu pro spravedlivou transformaci, fondu InvestEU, fondu ESF+, programu Horizont Evropa a nástroje Next Generation EU, a zejména prostřednictvím nástroje na podporu oživení a odolnosti, investiční iniciativy pro reakci na koronavirus (CRII) a investiční iniciativy pro reakci na koronavirus plus (CRII+); vyzývá k zajištění větší součinnosti mezi těmito nástroji; vítá financování sociálních a cenově dostupných úvěrů na bydlení prostřednictvím fondu InvestEU a v rámci širšího portfolia EIB; vyzývá Komisi a členské státy, aby s cílem chránit zranitelné osoby před negativním dopadem současné krize začlenily spolu s ekologickou a digitální transformací sociální pokrok jako investiční prioritu do nástroje na podporu oživení a odolnosti a aby zahrnuly plány sociálního pokroku do plánů na podporu oživení a odolnosti a nastínily, jak budou uplatňovány zásady evropského pilíře sociálních práv a kam budou směřovat sociální investice, včetně investic do sociálního bydlení; naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila větší dostupnost finančních prostředků EU a financování ze strany EIB pro místní a regionální sociální a veřejné poskytovatele bydlení; vyzývá EIB, aby se pokusila navýšit příslušné úvěry prostřednictvím cílené odborné pomoci a užší spolupráce s finančními zprostředkovateli a členskými státy;

54. vyzývá Komisi, aby s cílem zajistit cenově dostupné bydlení vybízela k využívání evropských programů, které podporují obnovu domů;

55. vybízí členské státy, aby v souladu s cíli Evropské unie v oblasti klimatu zajistily, aby byly všechny budoucí projekty výstavby a obnovy bytového fondu zaměřeny na propagaci inteligentních budov, u nichž lze monitorovat spotřebu vody a energie a zvýšit jejich nákladovou efektivitu;

56. vyzývá Komisi, členské státy a regionální a místní orgány, aby uznaly, podporovaly a financovaly svěřenecké pozemkové komunity a další formy komunitně vedeného, demokratického a družstevního bydlení jako legitimní a životaschopné možnosti k zajištění tržního a sociálního bydlení; vyzývá k přijetí udržitelného přístupu k využívání půdy ve městech, například tím, že by se upřednostňovala rekonstrukce opuštěných domů před výstavbou nových budov;

o

o o

57. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0021

Právo odpojit se**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 obsahující doporučení Komisi k právu odpojit se (2019/2181(INL))**

(2021/C 456/15)

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 225 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na čl. 153 odst. 2 písm. b) SFEU ve spojení s čl. 153 odst. 1 písm. a), b) a i) této smlouvy,
- s ohledem na směrnici Rady 89/391/EHS ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci ⁽¹⁾,
- s ohledem na směrnici Rady 91/383/EHS ze dne 25. června 1991, kterou se doplňují opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zaměstnanců v pracovním poměru na dobu určitou nebo v dočasném pracovním poměru ⁽²⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby ⁽³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1152 ze dne 20. června 2019 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v Evropské unii ⁽⁴⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU ⁽⁵⁾,
- s ohledem na články 23 a 31 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“),
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, zejména na jeho články č. 5, 7, 8, 9 a 10,
- s ohledem na úmluvy a doporučení Mezinárodní organizace práce (MOP), zejména na úmluvu Pracovní doba (průmysl) (č. 1) z roku 1919, úmluvu Pracovní doba (obchod a kanceláře) (č. 30) z roku 1930, doporučení ke kolektivnímu vyjednávání (č. 163) z roku 1981, Úmluvu o pracovnících s povinnostmi k rodině (č. 156) z roku 1981 a související doporučení (č. 165) a na deklaraci k budoucnosti práce přijatou v roce 2019 u příležitosti 100. výročí založení MOP,
- s ohledem na revidovanou Evropskou sociální chartu Rady Evropy ze dne 3. května 1996, a zejména na článek 2 (týkající se práva na spravedlivé pracovní podmínky, včetně přiměřené pracovní doby a doby odpočinku), článek 3 (týkající se práva na bezpečné a zdravé pracovní podmínky), článek 6 (týkající se práva na kolektivní vyjednávání) a článek 27 (týkající se ochrany pracovníků s povinnostmi k rodině) této charty,
- s ohledem na článek 24 Všeobecné deklarace lidských práv,
- s ohledem na rámcové dohody evropských sociálních partnerů o práci na dálku (2002) a digitalizaci (2020),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 183, 29.6.1989, s. 1.⁽²⁾ Úř. věst. L 206, 29.7.1991, s. 19.⁽³⁾ Úř. věst. L 299, 18.11.2003, s. 9.⁽⁴⁾ Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 105.⁽⁵⁾ Úř. věst. L 188, 12.7.2019, s. 79.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na studii o posuzování evropské přidané hodnoty vypracovanou oddělením pro posuzování celoevropského přínosu, které je součástí Výzkumné služby Evropského parlamentu (EPRS), s názvem „Právo odpojit se“⁽⁶⁾,
- s ohledem na zprávu nadace Eurofound ze dne 31. července 2019 s názvem „Právo na vypnutí“,
- s ohledem na pracovní dokument nadace Eurofound s názvem „Právo odpojit se ve 27 členských státech EU“,
- s ohledem na judikaturu Soudního dvora Evropské unie (SDEU) týkající se kritérií pro určování pracovní doby, včetně práce na zavolanou a pracovní pohotovosti, významu doby odpočinku, požadavků pro měření pracovní doby a kritérií pro určování statusu pracovníka⁽⁷⁾,
- s ohledem na rozsudek SDEU ve věci C-518/15, podle něhož je nutné považovat dobu pohotovosti pracovníka nacházejícího se doma, který je povinen obratem reagovat na telefonáty zaměstnavatele, za „pracovní dobu“⁽⁸⁾,
- s ohledem na rozsudek SDEU ve věci C-55/18, podle něhož musejí členské státy požadovat, aby zaměstnavatelé vytvořili systém umožňující měření denní pracovní doby⁽⁹⁾,
- s ohledem na zprávu organizace UNI Global Union s názvem: „Právo odpojit se: osvědčené postupy“,
- s ohledem na bod 17 svého usnesení ze dne 10. října 2019 o zaměstnanosti a sociálních politikách v eurozóně⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na článek 5 rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 28. září 2005 o přijetí statutu poslanců Evropského parlamentu⁽¹¹⁾,
- s ohledem na články 47 a 54 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro zaměstnanost a sociální věci (A9-0246/2020),

- A. vzhledem k tomu, že na úrovni Unie neexistuje v současné době žádný konkrétní právní předpis upravující právo pracovníků odpojit se od digitálních nástrojů, včetně informačních a komunikačních technologií (IKT), používaných k pracovním účelům;
- B. vzhledem k tomu, že s digitalizací a vhodným využíváním digitálních nástrojů jsou pro zaměstnavatele a pracovníky spojeny mnohé ekonomické a sociální přínosy a výhody, jako jsou větší flexibilita a autonomie, možnosti lepší rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem a kratší doba na dojíždění, ale zároveň i nevýhody, neboť vedou k řadě etických a právních problémů a problémů souvisejících se zaměstnáním, jako je zvyšování pracovní zátěže a prodloužování pracovní doby, čímž se stírají hranice mezi pracovním a soukromým životem;
- C. vzhledem k tomu, že čím dál rozšířenější používání digitálních nástrojů k pracovním účelům vede ke kultuře „vždy ve spojení“, „neustále k dispozici“ a „kdykoli na zavolanou“, což může nepříznivě ovlivnit základní práva a spravedlivé pracovní podmínky pracovníků, včetně spravedlivého odměňování, vymezení pracovní doby a rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem, bezpečnosti a ochrany fyzického a duševního zdraví při práci, dobrých pracovních podmínek, ale také – kvůli neúměrnému dopadu na pracovníky s pečovatelskými povinnostmi, kterými jsou nejčastěji

⁽⁶⁾ PE 642.847, červenec 2020; [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/642847/EPRS_BRI\(2020\)642847_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/642847/EPRS_BRI(2020)642847_EN.pdf)

⁽⁷⁾ Viz mimo jiné rozsudky Soudního dvora ze dne 5. října 2004, Pfeiffer a další, C-397/01 až C-403/01, ECLI:EU:C:2004:584, bod 93; ze dne 7. září 2006, Komise v. Spojené království, C-484/04, ECLI:EU:C:2006:526, bod 36; ze dne 17. listopadu 2016, Betriebsrat der Ruhrlandklinik, C-216/15, ECLI:EU:C:2016:883, bod 27; ze dne 21. února 2018, Matzak, ECLI:EU:C:2018:82, C-518/15, bod 66; a ze dne 14. května 2019, Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO), C-55/18, ECLI:EU:C:2019:402, bod 60.

⁽⁸⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. února 2018, Matzak, ECLI:EU:C:2018:82, C-518/15, bod 66.

⁽⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. května 2019, Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO), C-55/18, ECLI:EU:C:2019:402, bod 60.

⁽¹⁰⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0033.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 262, 7.10.2005, s. 1.

Čtvrtek 21. ledna 2021

ženy – na rovnost žen a mužů; vzhledem k tomu, že digitální transformace by se měla řídit dodržováním lidských práv a základních práv a hodnot Unie a měla by mít pozitivní dopad na pracovníky a pracovní podmínky;

- D. vzhledem k tomu, že používání digitálních nástrojů po delší dobu může vést k nižšímu soustředění i ke kognitivnímu a emočnímu přetížení; vzhledem k tomu, že provádění monotónních opakovaných pohybů a setrvávání ve statické poloze po dlouhou dobu může vést k přepínání svalů a k poruchám pohybové soustavy; vzhledem k tomu, že Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny klasifikovala radiofrekvenční záření jako potenciálně karcinogenní; vzhledem k tomu, že expozice radiofrekvenčnímu záření může být zvláště riziková pro těhotné ženy;
- E. vzhledem k tomu, že nadměrné používání technologických zařízení může zhoršovat jevy, jako je izolace, závislost na technice, nedostatek spánku, emoční vyčerpání, úzkost a vyhoření; vzhledem k tomu, že podle WHO je celosvětově postiženo depresí a běžnými duševními poruchami v souvislosti s prací více než 300 milionů lidí a 38,2 % obyvatel Unie se každoročně potýká s duševní poruchou;
- F. vzhledem k tomu, že opatření přijatá v důsledku krize COVID-19 změnila způsob, jakým lidé pracují, a poukázala v celé Unii na význam digitálních řešení, mj. na využívání systémů práce z domova ze strany společností, osob samostatně výdělečně činných a orgánů veřejné správy; vzhledem k tomu, že podle nadace Eurofound začala více než třetina pracovníků v Unii v době omezení volného pohybu pracovat z domova, ve srovnání s 5 % lidí, kteří takto pracovali běžně, a že se během této doby výrazně zvýšilo využívání digitálních nástrojů k pracovním účelům; vzhledem k tomu, že podle nadace Eurofound uvedlo 27 % respondentů pracujících z domova, že pracovali v době svého volna, aby splnili pracovní požadavky ⁽¹²⁾; vzhledem k tomu, že během krize COVID-19 došlo k nárůstu práce na dálku a práce z domova a očekává se, že se tento druh práce bude i nadále využívat více než před krizí, či že se bude dokonce dále rozšiřovat;
- G. vzhledem k tomu, že ženy jsou zvláště ohroženy hospodářskými a sociálními dopady krize COVID-19, které se jich vážněji dotýkají kvůli jejich převládající nebo stále tradiční úloze pečovatelky o domácnost a rodinu; vzhledem k tomu, že nárůst práce na dálku během krize COVID-19 může rovněž představovat větší riziko pro mladé lidi a osoby s pečovatelskými povinnostmi, jako jsou rodiče samoživitelé, rodiny s dětmi a rodiny se závislými rodinnými příslušníky vyžadujícími péči; vzhledem k tomu, že v době práce na dálku, omezení fyzického kontaktu a omezení volného pohybu osob je třeba dobře vyvážit pracovní a soukromý život; vzhledem k tomu, že v souvislosti s právem odpojit se by měla být řešena aspekty rovnosti žen a mužů;
- H. vzhledem k tomu, že právo odpojit je základním právem, které je nedílnou součástí nových možností uspořádání pracovní doby v nové digitální éře; vzhledem k tomu, že toto právo by se mělo považovat za důležitý nástroj sociální politiky na úrovni Unie s cílem zajistit ochranu práv všech pracovníků; vzhledem k tomu, že právo odpojit se je obzvláště důležité pro nejzranitelnější pracovníky a pro osoby s pečovatelskými povinnostmi;
- I. vzhledem k tomu, že technický pokrok dále zkomplikoval sledování a dohled na pracovišti; vzhledem k tomu, že používání digitálních technologií na pracovišti, které zasahují do soukromí, je do určité míry řešeno a regulováno pouze v některých členských státech; vzhledem k tomu, že v článku 8 Evropské úmluvy o lidských právech (EÚLP) se uvádí, že „každý má právo na ochranu osobních údajů, které se ho týkají“; vzhledem k tomu, že se tento článek uplatňuje napříč jurisdikcemi jednotlivých států v zájmu ochrany soukromí pracovníků v souvislosti se zaměstnáním; vzhledem k tomu, že článek 8 EÚLP a provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (GDPR) ⁽¹³⁾ by měly zajistit, aby zaměstnanci dostávali odpovídající informace o rozsahu a povaze sledování a dohledu a aby byli zaměstnavatelé povinni odůvodnit příslušná opatření a minimalizovat jejich dopad tím, že by zaváděli takové metody, jež budou co nejméně zasahovat do soukromí pracovníků;
- J. vzhledem k tomu, že podle studie nadace Eurofound uvedlo 27 % respondentů pracujících z domova, že pracovali v době svého volna, aby splnili pracovní požadavky;

⁽¹²⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/publications/blog/covid-19-unleashed-the-potential-for-telework-how-are-workers-coping>

⁽¹³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

Čtvrtek 21. ledna 2021

1. zdůrazňuje, že používání digitálních nástrojů, včetně IKT, k pracovním účelům zvýšilo pružnost, pokud jde o čas, místo a způsob, jakým lze vykonávat práci a jakým mohou být pracovníci dosažitelní mimo jejich pracovní dobu; vzhledem k tomu, že vhodné využívání digitálních nástrojů může být pro zaměstnavatele a pracovníky přínosem, neboť jim umožňuje větší svobodu, nezávislost a pružnost, aby si lépe zorganizovali pracovní dobu a pracovní úkoly, strávili méně času cestováním do zaměstnání a mohli si lépe uspořádat své osobní a rodinné povinnosti, a tak dosáhli lepší rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem; konstatuje, že potřeby pracovníků se značně liší, a v této souvislosti zdůrazňuje, že je důležité vytvořit jasný rámec, který bude současně podporovat osobní flexibilitu i ochranu práv pracovníků;
2. zdůrazňuje, že neustálé připojení může v kombinaci s vysokými nároky na výkon zaměstnání a rostoucím očekáváním, že pracovníci budou kdykoli dosažitelní, nepříznivě ovlivnit základní práva pracovníků, rovnováhu mezi jejich pracovním a soukromým životem a jejich fyzické a duševní zdraví a pohodu;
3. je si vědom toho, že účinné zaznamenávání pracovní doby může přispět k dodržování smluvně stanovené pracovní doby; zdůrazňuje, že zatímco je důležité zaznamenávat pracovní dobu, aby nedocházelo k překračování dohodnuté doby a k porušování zákonem stanovených omezení, je nutné se zabývat i účinností, neboť předpisy v této oblasti existují pouze v několika členských státech;
4. konstatuje, že přibývá důkazů o tom, že vymezení pracovní doby, rovnováha mezi pracovním a soukromým životem, určitá flexibilita v organizaci pracovní doby i aktivní opatření na zlepšení pracovních podmínek mají mimo jiné příznivý dopad na fyzické a duševní zdraví pracovníků, bezpečnost při práci a pracovní produktivitu v důsledku menší únavy a stresu a vedou k vyšší míře spokojenosti se zaměstnáním, k větší motivaci a k nižší míře absencí⁽¹⁴⁾;
5. je si vědom toho, že je důležité, aby pracovníci i zaměstnavatelé využívali digitální nástroje k pracovním účelům řádně a efektivně, a že je třeba zabránit jakémukoli porušování práv pracovníků na spravedlivé pracovní podmínky, včetně práva na spravedlivé odměňování, vymezení pracovní doby a rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem, jakož i na bezpečnost a ochranu zdraví při práci;
6. domnívá se, že přerušování mimopracovní doby pracovníků a prodlužování jejich pracovní doby může zvýšit riziko neplaceného přesčasu, pracovní únavy a psychosociálních, duševních a fyzických problémů, jako je úzkost, deprese, vyhoření a „technostres“, a může mít negativní dopad na jejich bezpečnost a ochranu zdraví při práci, rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem a dobu odpočinku od práce;
7. bere na vědomí zjištění nadace Eurofound, podle nichž mají pracovníci, kteří pravidelně pracují z domova, dvakrát větší pravděpodobnost, že budou pracovat více než předepsaných maximálních 48 hodin týdně a že budou mezi pracovními dny odpočívat méně než předepsaných 11 hodin, jak stanoví právní předpisy Unie, než pracovníci, kteří pracují v prostorách zaměstnavatele; poukazuje na to, že téměř 30 % těchto osob pracujících na dálku uvádí, že pracují ve svém volném čase každý den nebo několikrát týdně, ve srovnání s méně než 5 % pracovníků z „kancelář“ a že osoby pracující na dálku mají také větší pravděpodobnost, že budou mít nepravidelnou pracovní dobu; zdůrazňuje, že v Unii roste počet pracovníků pracujících z domova, kteří uvádějí, že mají dlouhou pracovní dobu nebo nemohou využívat mimopracovní doby; dále konstatuje, že u pravidelných pracovníků na dálku je větší pravděpodobnost, že budou trpět stresem souvisejícím s prací nebo poruchami spánku, stresem a problémy vyvolanými expozicí světlu z digitální obrazovky, a konstatuje, že k dalším dopadům na zdraví pracovníků na dálku a „vysoce mobilních“ pracovníků patří bolesti hlavy, oční únava, únava, úzkost a muskuloskeletální poruchy; bere na vědomí, že pravidelná práce z domova si může vybrat svou daň na fyzickém stavu pracovníků, jelikož pracovní místa vytvořená účelově doma a laptopy a další vybavení IKT nemusejí splňovat ergonomické normy; vyzývá Komisi a členské státy, aby zlepšily výzkum a shromažďování údajů a provedly podrobné posouzení těchto problémů; zdůrazňuje, že vzhledem k předpokládanému rozšíření práce na dálku v dlouhodobějším horizontu se význam řešení těchto otázek zvyšuje;
8. poukazuje na skutečnost, že práce na dálku přispěla k zachování některých pracovních míst a podniků během krize COVID-19, avšak opakuje, že kvůli kombinaci dlouhé pracovní doby a vyšších požadavků může rovněž pro pracovníky znamenat vyšší rizika, což má negativní dopad na kvalitu jejich pracovní doby a rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem i na jejich fyzické a duševní zdraví; zdůrazňuje, že zvláštní obtíže vznikají v případech, kdy práce není vázána na konkrétní pracoviště, připojení k pracovnímu prostředí je trvalé a práce se mísí s rodinným a soukromým životem;

⁽¹⁴⁾ Messenger, MOP, citován ve studii o posuzování evropské přidané hodnoty vypracované oddělením pro posuzování celoevropského přínosu, které je součástí Výzkumné služby Evropského parlamentu (EPRS), s názvem „Právo odpojit se“ (PE 642.847, červenec 2020): [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/642847/EPRS_BRI\(2020\)642847_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/642847/EPRS_BRI(2020)642847_EN.pdf)

Čtvrtek 21. ledna 2021

9. zdůrazňuje, že právo pracovníků odpojit se je klíčové pro ochranu jejich fyzického a duševního zdraví a pohody i pro jejich ochranu před psychologickými riziky; opětovně poukazuje na význam a přínosy provádění posouzení psychosociálních rizik na úrovni soukromých i veřejných společností a opakuje, že je důležité podporovat duševní zdraví a předcházet duševním poruchám na pracovišti, což vede k vytváření lepších podmínek pro zaměstnance i zaměstnavatele; bere na vědomí, že pozitivní úlohu při zajišťování častějšího a přesnějšího posuzování rizik mohou hrát výbory pro bezpečnost a ochranu zdraví zřizované sociálními partnery;

10. připomíná, že podle stávajících právních předpisů a judikatury Soudního dvora Evropské unie nemusí být pracovníci zaměstnavateli k dispozici neustále a nepřetržitě a že existuje rozdíl mezi pracovní dobou, kdy pracovník zaměstnavateli k dispozici být musí, a dobou mimopracovní, kdy pracovník žádnou povinnost zůstat zaměstnavateli k dispozici nemá, a že pracovní pohotovost je pracovní dobou; je si však vědom toho, že právo odpojit se není v právních předpisech Unie výslovně upraveno; připomíná, že situace v jednotlivých členských státech je značně odlišná a že řada členských států a sociálních partnerů uskutečnila kroky k regulaci využívání digitálních nástrojů k pracovním účelům v právních předpisech, kolektivních smlouvách nebo na obou místech s cílem poskytnout pracovníkům a jejich rodinám záruky a ochranu; vyzývá Komisi a členské státy a vybízí sociální partnery, aby si vyměňovali osvědčené postupy a zajistili koordinovaný společný přístup ke stávajícím pracovním podmínkám, který nebude mít nepříznivé důsledky pro sociální práva a mobilitu v rámci Unie;

11. vyzývá Komisi, aby vyhodnotila rizika vyplývající z nerespektování práva odpojit se, a zabývala se jimi;

12. vyzývá členské státy a zaměstnavatele, aby zajistili, že pracovníci budou o svém právu odpojit se informováni a budou jej moci uplatňovat;

13. připomíná zvláštní potřeby různých odvětví a rozdíly mezi nimi, pokud jde o právo odpojit se; vyzývá Komisi, aby na základě důkladného posouzení, řádného hodnocení a konzultací s členskými státy a se sociálními partnery předložila návrh směrnice Unie o minimálních normách a podmínkách s cílem zajistit, aby pracovníci mohli své právo odpojit se účinně uplatňovat, a upravit využívání stávajících a nových digitálních nástrojů k pracovním účelům, přičemž zohlední rámcovou dohodu evropských sociálních partnerů o digitalizaci, jejíž součástí jsou ustanovení o připojení se a odpojení se; připomíná, že tato rámcová dohoda stanoví, že sociální partneři přijmou do tří let prováděcí ustanovení, takže pokud by byl legislativní návrh předložen před koncem tohoto období, znamenalo by to popření úlohy sociálních partnerů, jak je zakotvena v Smlouvě o fungování EU; trvá na tom, aby jakákoliv legislativní iniciativa respektovala autonomii sociálních partnerů na vnitrostátní úrovni, vnitrostátní kolektivní smlouvy a vnitrostátní tradice a modely trhu práce a neměla vliv na právo sjednávat, uzavírat a vymáhat kolektivní smlouvy v souladu s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi;

14. vyzývá Komisi, aby předložila legislativní rámec s cílem stanovit minimální požadavky pro práci na dálku v celé Unii, aby bylo zajištěno, že tento druh práce nebude mít dopad na podmínky zaměstnávání pracovníků na dálku; zdůrazňuje, že by tento rámec měl vyjasnit pracovní podmínky, včetně poskytování a používání vybavení, jako jsou stávající a nové digitální nástroje, a odpovědnosti za ně, a že by měl zajistit, aby byl tento druh práce vykonáván dobrovolně a aby práva, pracovní zátěž a výkonnostní normy pracovníků na dálku byly stejné, jako mají jiní srovnatelní pracovníci;

15. domnívá se, že by tato nová směrnice měla upřesnit, doplnit a plně dodržovat požadavky stanovené ve směrnici 2003/88/ES o některých aspektech úpravy pracovní doby, zejména pokud jde o nárok na placenou dovolenou, ve směrnici (EU) 2019/1152 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách, ve směrnici (EU) 2019/1158 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a ve směrnici Rady 89/391/EHS o bezpečnosti a ochraně zdraví zaměstnanců, zejména ty požadavky v těchto směrnicích, které se týkají maximální délky pracovní doby a minimální doby odpočinku, pružného uspořádání pracovní doby a povinností poskytovat informace, a neměla by mít žádné negativní dopady na pracovníky; je přesvědčen, že by nová směrnice měla nabídnout řešení v souvislosti se stávajícími modely, úlohou sociálních partnerů, povinnostmi zaměstnavatelů a potřebami pracovníků, pokud jde o organizaci jejich pracovní doby v případě, že používají digitální nástroje; zdůrazňuje, že je zásadně důležité, aby byla pravidla Unie správně provedena ve vnitrostátním právu a posléze i správně prováděna a uplatňována, a připomíná, že na digitální transformaci se plně vztahuje *acquis* Unie v oblasti zaměstnanosti a sociální *acquis*; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily řádné vymáhání předpisů prostřednictvím vnitrostátních orgánů inspekce práce;

Čtvrtek 21. ledna 2021

16. zdůrazňuje, že právo odpojit se umožňuje pracovníkům nevykonávat úkoly, činnosti a elektronickou komunikaci související s prací, například vést telefonní hovory nebo psát e-maily a jiné zprávy, mimo pracovní dobu, včetně doby na odpočinek, úředních svátků a každoroční dovolené, mateřské, otcovské a rodičovské dovolené a dalších druhů dovolené, aniž by jim za to hrozily jakékoli negativní důsledky; zdůrazňuje, že by měla být zachována určitá autonomie a pružnost a dodržována časová suverenita, podle níž musí mít pracovníci možnost rozvrhnout si svou pracovní dobu v souladu se svými osobními povinnostmi, zejména povinnostmi péče o děti nebo nemocné členy rodiny; zdůrazňuje, že zvýšení konektivity na pracovišti by nemělo vést k žádné diskriminaci nebo negativním důsledkům, pokud jde o nábor nebo kariérní postup;

17. zdůrazňuje, že pokrok v oblasti nových technologických možností, jako je umělá inteligence, hraje klíčovou úlohu při utváření pracoviště budoucnosti a při oceňování efektivity práce a neměl by vést k oddělení využívání digitálních nástrojů ani vyvolávat obavy, pokud jde o ochranu soukromí a nepřiměřené a nezákonné shromažďování osobních údajů a sledování a monitorování pracovníků; zdůrazňuje, že by nové formy pracovišť a nástroje pro sledování pracovní výkonnosti, které společně umožňují, aby ve velkém rozsahu kontrolovaly činnost pracovníků, neměly být vnímány jako příležitost k provádění systematického dohledu nad zaměstnanci; vyzývá sociální partnery a orgány dozoru pro ochranu údajů, aby zajistili, že veškeré nástroje pro sledování pracovníků budou používány pouze tehdy, bude-li to nezbytné a přiměřené, a aby zajistili právo zaměstnanců na soukromí a na sebezpečení při jejich práci; poukazuje na to, že pokud mají zaměstnanci možnost využívat komunikační služby poskytované zaměstnavatelem k soukromým účelům, nemá zaměstnavatel právo na přístup k metadatům o komunikaci nebo k jejímu obsahu a pracovníci musí být vyškoleni a informováni o zpracování jejich údajů; připomíná, že v pracovních vztazích nelze souhlas zaměstnance se zpracováním osobních údajů obvykle považovat za svobodný, a tudíž není platný, jelikož mezi subjektem údajů (zaměstnancem) a jejich správcem (zaměstnavatelem) existuje jasná nerovnováha sil;

18. připomíná, že dodržování pracovní doby a její předvídatelnost jsou považovány za základní nástroj k zajištění zdraví a bezpečnosti pracovníků a jejich rodin v Unii;

19. zdůrazňuje, že Komise, členské státy, zaměstnavatelé a pracovníci musí aktivně podporovat právo odpojit se a vybízet k jeho uplatňování a prosazovat efektivní, racionální a vyvážený přístup k digitálním nástrojům využívaným při práci, jakož i opatření na zvyšování povědomí a vzdělávací a školicí kampaně týkající se pracovní doby a práva odpojit se; zdůrazňuje význam rozumného využívání digitálních nástrojů, které zajistí, že právo odpojit se a všechna další práva koncipovaná k ochraně duševního a fyzického zdraví pracovníků budou účinně uplatňována a stanou se aktivní složkou pracovní kultury v Unii;

20. zdůrazňuje, že by zaměstnavatelé neměli vyžadovat, aby pracovníci byli přímo či nepřímo k dispozici nebo dosažitelní mimo jejich pracovní dobu, a že by spolupracovníci neměli kontaktovat své kolegy pro pracovní účely mimo dohodnutou pracovní dobu; připomíná, že doba, po kterou je pracovník pro zaměstnavatele k dispozici nebo dosažitelný, se považuje za pracovní dobu; zdůrazňuje, že vzhledem k měnící se povaze světa práce je čím dál tím více potřebné, aby byli pracovníci plně informováni o svých pracovních podmínkách s ohledem na uplatňování práva odpojit se, k čemuž by mělo docházet včas a písemnou nebo digitální formou, k níž mají pracovníci snadný přístup; upozorňuje, že zaměstnavatelé musí pracovníkům poskytovat dostatečné informace, včetně písemného prohlášení, o jejich právu odpojit se, konkrétně alespoň o praktických ujednáních týkajících se vypnutí digitálních nástrojů používaných k pracovním účelům, včetně veškerých monitorovacích nástrojů nebo nástrojů dohledu souvisejících s prací, o způsobu, jakým je pracovní doba zaznamenávána, zdravotních a bezpečnostních posouzení zaměstnavatele a o opatřeních na ochranu pracovníků před nepříznivým zacházením a pro uplatňování práva pracovníků na nápravu; znovu připomíná význam rovného zacházení s přeshraničními pracovníky a vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že pracovníci budou řádně informováni o jejich právu odpojit se, a to i přes hranice;

21. vyzdvihuje význam sociálních partnerů, pokud jde o zajištění účinného uplatňování a prosazování práva odpojit se v souladu s vnitrostátními postupy, a podtrhuje, že je proto třeba zohlednit práci, kterou v tomto ohledu již vykonali; je přesvědčen, že členské státy musí zajistit, aby pracovníci mohli své právo odpojit se účinně uplatňovat, mimo jiné prostřednictvím kolektivní smlouvy; vyzývá členské státy, aby zavedly přesné a dostatečné mechanismy s cílem zajistit minimální úroveň ochrany v souladu s právními předpisy Unie a prosazování práva odpojit se pro všechny pracovníky;

22. vyzývá členské státy, aby zajistily, že pracovníci, kteří se budou dovolávat svého práva odpojit se, budou chráněni před viktimizací a dalšími negativními důsledky a že budou zavedeny mechanismy pro řešení stížností či případů porušení práva odpojit se;

Čtvrtek 21. ledna 2021

23. zdůrazňuje, že všechny činnosti v oblasti distanční odborné přípravy a vzdělávání musí být rovněž započítávány jako pracovní činnost a nesmí probíhat během přesčasů nebo volných dnů bez odpovídající náhrady;
 24. zdůrazňuje význam podpory individuálních školení zaměřených na zlepšení dovedností v oblasti IT u všech pracovníků, a zejména osob se zdravotním postižením a starších kolegů, s cílem zajistit kvalitní a efektivní výkon jejich práce;
 25. vyzývá Komisi, aby zahrnula právo odpojit se do své nové strategie pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci a aby v rámci bezpečnosti a ochrany zdraví při práci výslovně vypracovala nová psychosociální opatření a činnosti;
 26. žádá Komisi, aby na základě čl. 153 odst. 2 písm. b) ve spojení s čl. 153 odst. 1 písm. a), b) a i) SFEU a podle doporučení uvedených v příloze k tomuto usnesení předložila návrh aktu o právu odpojit se;
 27. domnívá se, že požadovaný návrh nemá žádné finanční dopady;
 28. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení a připojená podrobná doporučení Komisi, Radě a parlamentům a vládám členských států.
-

Čtvrtek 21. ledna 2021

PŘÍLOHA K USNESENÍ:

DOPORUČENÍ TÝKAJÍCÍ SE OBSAHU POŽADOVANÉHO NÁVRHU

ZNĚNÍ POŽADOVANÉHO LEGISLATIVNÍHO NÁVRHU

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o právu odpojit se

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 153 odst. 2 písm. b) ve spojení s čl. 153 odst. 1 písm. a), b) a i) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽²⁾,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- 1) Čl. 153 odst. 1 písm. a), b) a i) Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) stanoví, že Unie podporuje a doplňuje činnost členských států, pokud jde o zlepšování pracovního prostředí s cílem chránit zdraví a bezpečnost pracovníků, pracovní podmínky a rovnost žen a mužů v souvislosti s příležitostmi na trhu práce a zacházením na pracovišti.
- 2) Článek 31 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) stanoví, že každý pracovník má právo na pracovní podmínky respektující jeho zdraví, bezpečnost a důstojnost, jakož i právo na stanovení maximální přípustné pracovní doby, na denní a týdenní odpočinek a na každoroční placenou dovolenou. Článek 30 Listiny stanoví právo na ochranu v případě neoprávněného propuštění a články 20 a 21 Listiny stanoví rovnost před zákonem a zakazují diskriminaci. Článek 23 Listiny požaduje zajištění rovnosti žen a mužů ve všech oblastech včetně zaměstnání, práce a odměny za práci.
- 3) Evropský pilíř sociálních práv stanoví, že bez ohledu na typ a dobu trvání pracovněprávního vztahu mají pracovníci právo na spravedlivé a rovné zacházení, pokud jde o pracovní podmínky, že má být zajištěna nezbytná flexibilita pro zaměstnavatele, aby se mohli rychle přizpůsobit změnám hospodářské situace, že se mají podporovat inovativní formy práce zajišťující kvalitní pracovní podmínky a že se má zamezit vzniku pracovněprávních vztahů vedoucích k nejistým pracovním podmínkám, mimo jiné prostřednictvím zákazu zneužívání atypických pracovních smluv (zásada č. 5). Evropský pilíř sociálních práv rovněž stanoví, že pracovníci mají právo být na začátku svého pracovněprávního vztahu písemně informováni o právech a povinnostech vyplývajících z pracovněprávního vztahu (zásada č. 7), že při návrhu a provádění hospodářských a sociálních politik a politik zaměstnanosti podle vnitrostátní praxe mají být konzultováni sociální partneři (zásada č. 8), že rodiče a osoby s pečovatelskými povinnostmi mají právo na vhodnou dovolenou a pružné pracovní podmínky (zásada č. 9) a že pracovníci mají právo na zdravé, bezpečné a dobře uzpůsobené pracovní prostředí a na ochranu údajů, jakož i právo na takové pracovní prostředí, které je uzpůsobeno jejich profesním potřebám a které jim umožňuje prodloužit svou účast na trhu práce (zásada č. 10).

⁽¹⁾ Úř. věst. C...

⁽²⁾ Úř. věst. C...

⁽³⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ...

Čtvrtek 21. ledna 2021

- 4) Tato směrnice zohledňuje úmluvy a doporučení Mezinárodní organizace práce s ohledem na organizaci pracovní doby, mimo jiné zejména úmluvu Pracovní doba (průmysl) (č. 1) z roku 1919, úmluvu Pracovní doba (obchod a kanceláře) (č. 30) z roku 1930, doporučení ke kolektivnímu vyjednávání (č. 163) z roku 1981, Úmluvu o pracovnících s povinnostmi k rodině (č. 156) z roku 1981 a související doporučení (č. 165) a deklaraci k budoucnosti práce přijatou v roce 2019 u příležitosti 100. výročí založení MOP.
- 5) Tato směrnice rovněž zohledňuje revidovanou Evropskou sociální chartu Rady Evropy ze dne 3. května 1996, a zejména článek 2 (týkající se práva na spravedlivé pracovní podmínky, včetně přiměřené pracovní doby a doby odpočinku), článek 3 (týkající se práva na bezpečné a zdravé pracovní podmínky), článek 6 (týkající se práva na kolektivní vyjednávání) a článek 27 (týkající se ochrany pracovníků s povinnostmi k rodině) této charty.
- 6) Článek 24 Všeobecné deklarace lidských práv stanoví, že každý má právo na odpočinek a na zotavení, zejména také na rozumné vymezení pracovní doby a na pravidelnou placenou dovolenou.
- 7) Digitální nástroje umožňují pracovníkům pracovat odkudkoli a kdykoli, a pokud jsou používány vhodným způsobem, mohou přispět ke zlepšení rovnováhy mezi jejich pracovním a soukromým životem, neboť jim při organizaci jejich soukromého života poskytují větší flexibilitu. Používání digitálních nástrojů, včetně IKT, k pracovním účelům může mít nicméně také negativní dopady, například vést k tomu, že pracovníci budou pracovat déle, neboť budou nuceni pracovat mimo pracovní dobu, a intenzivněji a že se rozostří hranice mezi pracovní dobou a volným časem. Nejsou-li tyto digitální nástroje využívány výlučně během pracovní doby, mohou zasahovat do soukromého života pracovníků. Dosažení zdravé rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem může být kvůli digitálním nástrojům obzvláště obtížné pro pracovníky s neplacenými pečovatelskými povinnostmi. Takové pečovatelské povinnosti vykonávají častěji ženy, které pracují méně hodin v placeném zaměstnání, a může se stát, že zaměstnání zcela opustí.
- 8) Digitální nástroje používané k pracovním účelům mohou navíc vytvářet neustálý tlak a stres, mít negativní dopad na fyzické a duševní zdraví a pohodu pracovníků a vést k psychosociálním nebo jiným nemocem z povolání, jako je úzkost, deprese, vyhoření, technostres, poruchy spánku a muskuloskeletální poruchy. Všechny tyto účinky znamenají stále větší zátěž pro zaměstnavatele a systémy sociálního pojištění a zvyšují riziko porušování práva pracovníků na pracovní podmínky, které respektují jejich zdraví a bezpečnost. Vzhledem k výzvám spojeným s výrazně narůstajícím používáním digitálních nástrojů k pracovním účelům, atypickými pracovní právními vztahy a prací na dálku, zvláště s ohledem na její rozšíření v důsledku krize COVID-19, což vedlo k dalšímu pracovnímu stresu a k rozostření hranice mezi pracovním a soukromým životem, je dnes ještě důležitější než kdy dříve zajistit, aby pracovníci mohli uplatňovat své právo odpojit se.
- 9) Stále rozšířenější používání digitálních technologií přeměnilo tradiční modely práce a vytvořilo kulturu „vždy ve spojení“ a „neustále k dispozici“. V tomto kontextu je třeba zajistit ochranu základních práv pracovníků, spravedlivé pracovní podmínky, včetně jejich práva na spravedlivou odměnu a respektování pracovní doby, zdraví a bezpečnost a rovnost žen a mužů.
- 10) Právo odpojit se je právo pracovníků nevykonávat pracovní úkony a nevyřizovat pracovní komunikaci, jako jsou telefonní hovory, e-maily a jiné zprávy, prostřednictvím digitálních nástrojů mimo pracovní dobu. Právo odpojit se by mělo pracovníkům mimo pracovní dobu umožňovat vypnout nástroje používané k práci a neodpovídat na požadavky zaměstnavatele, aniž by jim za to hrozily negativní důsledky, jako propuštění či jiná odvetná opatření. Zaměstnavatelé by naopak neměli od pracovníků vyžadovat, aby pracovali mimo pracovní dobu. Zaměstnavatelé by neměli prosazovat kulturu „vždy ve spojení“, kdy jsou pracovníci, kteří se svého práva odpojit se vzdají, jasně upřednostňováni před těmi, kteří tak neučiní. Pracovníci, kteří hlásí případy nedodržování práva odpojit se na pracovišti, by neměli být penalizováni.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- 11) Právo odpojit se by se mělo týkat všech pracovníků a všech odvětví ve veřejné i v soukromé sféře a mělo by být účinně prosazováno. Účelem práva odpojit se je zajistit ochranu zdraví a bezpečnosti pracovníků a spravedlivých pracovních podmínek, včetně rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem.
- 12) Na úrovni Unie v současné době neexistuje žádný právní předpis konkrétně upravující právo odpojit se a právní předpisy v této oblasti se v jednotlivých členských státech značně liší. Nicméně cílem směrnic Rady 89/391/EHS ⁽⁴⁾ a 91/383/EHS ⁽⁵⁾ je zlepšit bezpečnost a zdraví pracovníků v pracovním poměru na dobu neurčitou, na dobu určitou nebo v dočasném pracovním poměru; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ⁽⁶⁾ stanovuje minimální bezpečnostní a zdravotní požadavky na úpravu pracovní doby, včetně maximální povolené pracovní doby a minimálních dob odpočinku, které je třeba dodržet; cílem směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1152 ⁽⁷⁾ je zlepšení pracovních podmínek podporou transparentnějšího a předvídatelnějšího zaměstnání; a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ⁽⁸⁾ stanovuje minimální požadavky na usnadnění sladění pracovního a soukromého života pracovníkům, kteří jsou rodiči či pečujícími osobami.
- 13) Podle směrnice 2003/88/ES mají pracovníci v Unii právo na minimální bezpečnostní a zdravotní požadavky na úpravu pracovní doby. V tomto ohledu směrnice stanovuje denní dobu odpočinku, přestávky v práci, týdenní dobu odpočinku, maximální délku týdenní pracovní doby a dovolenou za kalendářní rok a upravuje některé aspekty noční práce, práce na směny a rozvržení práce. Podle ustálené judikatury Soudního dvora Evropské unie (SDEU) je pracovní pohotovost, kterou vykonává pracovník formou osobní přítomnosti na místě určeném svým zaměstnavatelem, třeba v „celém rozsahu považovat za pracovní dobu [...] bez ohledu na okolnost, že dotčený pracovník během této pracovní pohotovosti ve skutečnosti nevykonává nepřetržitou pracovní činnost“ ⁽⁹⁾, a doba pracovní pohotovosti, kterou pracovník musí trávit doma s tím, že je svému zaměstnavateli k dispozici, musí být považována za pracovní dobu ⁽¹⁰⁾. SDEU dále vykládá minimální dobu odpočinku jako „obzvláště důležitá pravidla sociálního práva Společenství, z nichž má mít prospěch každý pracovník, jelikož jsou minimálním požadavkem nutným k zajištění ochrany bezpečnosti a jeho zdraví“ ⁽¹¹⁾. Směrnice 2003/88/ES však právo pracovníka odpojit se výslovně neupravuje, ani nevyžaduje, aby byli pracovníci dosažitelní mimo pracovní dobu, během doby odpočinku nebo jiné mimopracovní doby, ale stanoví právo na nepřerušovanou denní, týdenní a roční dobu odpočinku, během níž by pracovník neměl být kontaktován. Kromě toho neexistuje žádné výslovné ustanovení Unie, které by umožňovalo prosazovat právo být nedostupný kdykoli mimo (smluvně) dohodnutou pracovní dobu.
- 14) SDEU potvrdil, že směrnice 89/391/EHS a 2003/88/ES ukládají zaměstnavatelům povinnost zavést systém umožňující měřit délku denní pracovní doby u každého pracovníka, přičemž tento systém musí být „objektivní, spolehlivý a přístupný“ ⁽¹²⁾.
- 15) SDEU ve své judikatuře stanovuje kritéria pro určování statusu pracovníka. Při provádění této směrnice by se k výkladu uvedených kritérií ze strany SDEU mělo přihlížet. Pokud tato kritéria splňují, spadají do oblasti působnosti této směrnice všichni pracovníci jak v soukromém, tak ve veřejném sektoru, včetně pracovníků na zvanou, pracovníků na částečný úvazek, osob vykonávajících občasnou práci, osob pracujících na základě poukazu, pracovníků platform, stážistů a učňů. Zneužívání právního postavení samostatně výdělečně činných osob, jak je vymezeno vnitrostátním právem, ať již na vnitrostátní úrovni, nebo v přeshraničních situacích, je jednou z forem falešně hlášené práce, jež je často spojena s nehlášenou prací. K falešné samostatné výdělečné činnosti dochází

⁽⁴⁾ Směrnice Rady 89/391/EHS ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci (Úř. věst. L 183, 29.6.1989, s. 1).

⁽⁵⁾ Směrnice Rady 91/383/EHS ze dne 25. června 1991, kterou se doplňují opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zaměstnanců v pracovním poměru na dobu určitou nebo v dočasném pracovním poměru (Úř. věst. L 206, 29.7.1991, s. 19).

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby (Úř. věst. L 299, 18.11.2003, s. 9).

⁽⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1152 ze dne 20. června 2019 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v Evropské unii (Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 105).

⁽⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU (Úř. věst. L 188, 12.7.2019, s. 79).

⁽⁹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. října 2004, Pfeiffer a další, C-397/01 až C-403/01, ECLI:EU:C:2004:584, bod 93.

⁽¹⁰⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. února 2018, Matzak, ECLI:EU:C:2018:82, C-518/15, bod 66.

⁽¹¹⁾ Rozsudek ze dne 7. září 2006, Komise v. Spojené království, C-484/04, ECLI:EU:C:2006:526, bod 38.

⁽¹²⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. května 2019, Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO), C-55/18, ECLI:EU:C:2019:402, bod 60.

Čtvrtek 21. ledna 2021

v případě, kdy je osoba nahlášena jako osoba samostatně výdělečně činná, přestože splňuje podmínky charakteristické pro pracovní právní vztah, za účelem obcházení určitých právních nebo daňových povinností. Tyto osoby by měly spadat do oblasti působnosti této směrnice. Při posuzování toho, zda v určitém případě existuje pracovní právní vztah, by se mělo vycházet ze skutečností týkajících se skutečného výkonu práce, nikoli z toho, jak tento vztah popisují jednotlivé strany. Pro účely této směrnice se pojem pracovník vztahuje na jakéhokoli pracovníka, který je v pracovní právním vztahu splňujícím kritéria SDEU.

- 16) V posledních desetiletích se počet standardních pracovních smluv snížil a převýšilo je atypické či pružné uspořádání práce, a to zejména z důvodu digitalizace hospodářských činností. Pro některé druhy atypické práce existují právní předpisy Unie. Směrnice Rady 97/81/ES⁽¹³⁾ provádí rámcovou dohodu o částečném pracovním úvazku mezi evropskými sociálními partnery a jejím účelem je zajistit odstranění diskriminace pracovníků na částečný úvazek, zlepšit kvalitu práce na částečný úvazek, usnadnit rozvoj částečného pracovního úvazku na základě dobrovolnosti a přispět k pružné organizaci pracovní doby způsobem, který přihlíží k potřebám zaměstnavatelů a zaměstnanců. Směrnice Rady 1999/70/ES⁽¹⁴⁾ provádí rámcovou dohodu o pracovních poměrech na dobu určitou mezi evropskými sociálními partnery a jejím účelem je zlepšit kvalitu práce na dobu určitou zajištěním uplatňování zásady nediskriminace a zabránit zneužití vyplývajícím z použití po sobě jdoucích pracovních smluv nebo poměrů uzavřených na dobu určitou. Cílem směrnice 2008/104/ES Evropského parlamentu a Rady⁽¹⁵⁾, která byla přijata poté, co se evropským sociálním partnerům nepodařilo přijmout rámcovou dohodu, je zabezpečit ochranu zaměstnanců agentur práce a zlepšit kvalitu agenturního zaměstnávání tím, že se zajistí uplatňování zásady rovného zacházení a že se agentury práce uznají za zaměstnavatele, přičemž se přihlíží k potřebě vytvořit vhodný rámec pro využívání agenturního zaměstnávání s cílem účinně přispět k vytváření pracovních míst a k rozvoji pružných forem práce.
- 17) Evropská sociální partneri v červenci roku 2002 přijali rámcovou dohodu o práci na dálku a v červnu roku 2020 rámcovou dohodu o digitalizaci. Rámcová dohoda o digitalizaci umožňuje stanovit opatření, na kterých se dohodnou sociální partneri, ohledně pracovního připojení a odpojení pracovníků. Vzhledem k vývoji, k němuž došlo od přijetí rámcové dohody o práci na dálku v roce 2002, je zřejmé, že je třeba tuto dohodu na úrovni Unie vyhodnotit a přijmout právní rámec, jenž by se týkal některých jejích prvků.
- 18) Pojem „zaměstnanec“ je podle čl. 3 odst. 1 písm. a) a čl. 3 odst. 2 směrnice 2008/104/ES vymezen vnitrostátními právními předpisy. SDEU však ve své ustálené judikatuře stanovuje kritéria, která se používají k posouzení toho, zda osoba má status zaměstnance. Konkrétně stanovuje, že rozhodující je, zda „určitá osoba vykonává ve prospěch jiné osoby a pod jejím vedením činnosti, za které pobírá odměnu“, a že „právní kvalifikace podle vnitrostátního práva, forma tohoto vztahu ani povaha právního vztahu mezi těmito dvěma osobami nejsou v tomto ohledu určující“⁽¹⁶⁾.
- 19) Některé členské státy již podnikly kroky k právní úpravě práva odpojit se u zaměstnanců, kteří využívají digitálních nástrojů k pracovním účelům. Další členské státy používání digitálních nástrojů k pracovním účelům podporují, aniž by se konkrétně zabývaly riziky, jež jsou s ním spojená, třetí skupina členských států na používání digitálních nástrojů uplatňuje obecné právní předpisy a čtvrtá skupina států pro něj zvláštní právní úpravu nemá⁽¹⁷⁾. Opatření v této oblasti na úrovni Unie by zajistilo minimální požadavky na ochranu všech pracovníků v Unii, kteří používají digitální nástroje k pracovním účelům, konkrétně jejich základních práv s ohledem na spravedlivé pracovní podmínky.
- 20) Účelem této směrnice je zlepšit pracovní podmínky pro všechny pracovníky stanovením minimálních požadavků na právo odpojit se. Tato směrnice by měla být prováděna způsobem, který bude v plné míře dodržovat požadavky stanovené ve směrnicích 89/391/EHS, 2003/88/ES, (EU) 2019/1152 a (EU) 2019/1158, a neměla by mít žádný negativní dopad na pracovníky.

⁽¹³⁾ Směrnice Rady 97/81/ES ze dne 15. prosince 1997 o Rámcové dohodě o částečném pracovním úvazku uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS (Úř. věst. L 14, 20.1.1998, s. 9).

⁽¹⁴⁾ Směrnice Rady 1999/70/ES ze dne 28. června 1999 o rámcové dohodě o pracovních poměrech na dobu určitou uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS (Úř. věst. L 175, 10.7.1999, s. 43).

⁽¹⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/104/ES ze dne 19. listopadu 2008 o agenturním zaměstnávání (Úř. věst. L 327, 5.12.2008, s. 9).

⁽¹⁶⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 17. listopadu 2016, Betriebsrat der Ruhrlandklinik, C-216/15, ECLI:EU:C:2016:883, bod 27.

⁽¹⁷⁾ Eurofound.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- 21) Praktická opatření pro výkon práva pracovníků odpojit se a provádění tohoto práva zaměstnavatelem by mělo být možné schválit prostřednictvím kolektivní smlouvy uzavřené mezi sociálními partnery nebo na úrovni podniku zaměstnavatele. Členské státy by měly např. prostřednictvím vnitrostátních orgánů inspekce práce zajistit, aby zaměstnavatelé pracovníkům poskytovali prohlášení, v němž tato praktická opatření stanoví.
- 22) Členské státy by měly zajistit, aby zaměstnavatelé zavedli objektivní, spolehlivý a přístupný systém umožňující měřit délku denní pracovní doby každého pracovníka v souladu s judikaturou SDEU, zejména s jeho rozsudkem ze dne 14. května 2019, *Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO)*, C-55/18 ⁽¹⁸⁾.
- 23) Nezávislost sociálních partnerů by měla být respektována. Členské státy by měly sociální partnery podporovat při uzavírání kolektivních smluv za účelem provádění této směrnice.
- 24) Členské státy by měly v souladu s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi zajistit účinné zapojení sociálních partnerů a podpořit a posílit sociální dialog za účelem provádění této směrnice. V zájmu tohoto cíle by členské státy měly zajistit, aby byl po konzultaci se sociálními partnery na příslušné úrovni stanoven minimální soubor pracovních podmínek, který pracovníkům umožní uplatňovat své právo odpojit se. Členské státy by měly mít možnost pověřit v souladu s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi prováděním této směrnice sociální partnery, aby byl tento minimální soubor pracovních podmínek stanoven nebo doplněn.
- 25) Odchytky od požadavku na provádění práva odpojit se by měly být umožněny pouze za výjimečných okolností, např. při zásahu vyšší moci či v jiných nouzových situacích, a to za podmínky, že zaměstnavatel každému dotčenému pracovníkovi poskytne písemné zdůvodnění, ve kterém potřebu této odchytky doloží. Minimální soubor pracovních podmínek, kterými se provádí právo odpojit se, by měl stanovit kritéria pro tyto odchytky a pro určení náhrady za jakoukoli práci vykonanou mimo pracovní dobu. Tato náhrada by měla zajistit, aby byl dodržen celkový cíl zajištění zdraví a bezpečnosti pracovníků.
- 26) Pracovníci, kteří uplatňují svá práva stanovená touto směrnicí, by měli být chráněni před jakýmkoli nepříznivými následky, včetně propuštění či jiných odvetných opatření. Tito pracovníci by také měli být chráněni před diskriminačními opatřeními, jako je ztráta příjmu nebo možnosti povýšení.
- 27) Pracovníci by měli požívat odpovídající a rychlé soudní a správní ochrany před jakýmkoli nepříznivým zacházením v reakci na uplatnění nebo pokus o uplatnění práv stanovených touto směrnicí, včetně práva na nápravu a práva na zahájení správního nebo soudního řízení za účelem zajištění souladu s touto směrnicí.
- 28) Členské státy by měly v souladu s vnitrostátními právními předpisy, kolektivními smlouvami nebo zvyklostmi stanovit opatření pro provádění práva odpojit se stanoveného touto směrnicí. Členské státy by měly stanovit účinné, přiměřené a odrazující sankce za porušení povinností vyplývajících z této směrnice.
- 29) Důkazní břemeno při dokazování, že nedošlo k propuštění nebo rovnocenným nepříznivým důsledkům z toho důvodu, že pracovník uplatnil nebo se pokusil uplatnit své právo odpojit se, by měl nést zaměstnavatel, předloží-li pracovník soudu nebo jinému příslušnému orgánu skutečnosti nasvědčující tomu, že byl propuštěn nebo vystaven nepříznivým důsledkům z těchto důvodů.
- 30) Tato směrnice stanoví minimální požadavky, a nezasahuje tudíž do práva členských států přijmout nebo zachovat příznivější ustanovení. Tato směrnice a její provádění by neměly být platným důvodem pro snížení obecné úrovně ochrany poskytované pracovníkům v oblasti působnosti této směrnice.
- 31) Komise by měla přezkoumat provádění této směrnice s cílem monitorovat a zajistit její dodržování. Za tímto účelem by členské státy měly Komisi předkládat pravidelné zprávy.
- 32) Pro vyhodnocení dopadu této směrnice by měla Komise spolu s členskými státy nadále pokračovat ve vzájemné spolupráci, za podpory orgánu ELA, s cílem vypracovat srovnatelné statistiky a údaje o provádění práv stanovených touto směrnicí.

⁽¹⁸⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 14. května 2019, *Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO)*, C-55/18, ECLI:EU:C:2019:402.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- 33) Jelikož cíle této směrnice, jímž je stanovení vhodných záruk pro prosazování práva odpojit se v Unii, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jej z důvodu jeho rozsahu a účinků může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné k dosažení tohoto cíle,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Předmět a rozsah působnosti

1. Tato směrnice stanoví minimální požadavky, které umožní pracovníkům využívajícím digitální nástroje, včetně IKT, k pracovním účelům, aby uplatňovali své právo odpojit se, a zajistí, aby zaměstnavatelé toto právo svých pracovníků dodržovali. Vztahuje se na všechna odvětví ve veřejné i v soukromé sféře a na všechny pracovníky bez ohledu na jejich status a uspořádání práce.
2. Tato směrnice upřesňuje a doplňuje směrnice 89/391/EHS, 2003/88/ES, (EU) 2019/1152 a (EU) 2019/1158 pro účely uvedené v odstavci 1, aniž jsou dotčeny požadavky stanovené v uvedených směrnicích.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

- 1) „odpojením se“ nevykonávání pracovních úkonů a nevyřizování pracovní komunikace prostřednictvím digitálních nástrojů mimo pracovní dobu, a to přímo či nepřímo;
- 2) „pracovní dobou“ pracovní doba ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice 2003/88/ES.

Článek 3

Právo odpojit se

1. Členské státy zajistí, aby zaměstnavatelé přijali nutná opatření s cílem poskytnout pracovníkům možnost uplatňovat jejich právo odpojit se.
2. Členské státy zajistí, aby zaměstnavatelé zavedli objektivní, spolehlivý a přístupný systém umožňující měřit délku denní pracovní doby každého pracovníka v souladu s právem pracovníků na soukromí a na ochranu osobních údajů. Pracovníci mají možnost obdržet na žádost záznam své pracovní doby.
3. Členské státy zajistí, aby zaměstnavatelé prováděli právo odpojit se spravedlivým, zákonným a transparentním způsobem.

Článek 4

Opatření provádějící právo odpojit se

1. Členské státy zajistí, aby byla po konzultaci se sociálními partnery na příslušné úrovni stanovena podrobná opatření, která pracovníkům umožní uplatňovat své právo odpojit se, a aby zaměstnavatelé toto právo prováděli spravedlivým a transparentním způsobem. Členské státy za tímto účelem zajistí alespoň následující pracovní podmínky:
 - a) praktická ujednání týkající se vypnutí digitálních nástrojů využívaných k pracovním účelům, včetně veškerých monitorovacích nástrojů, které souvisejí s prací;
 - b) systém pro měření délky pracovní doby;
 - c) zdravotní a bezpečnostní posouzení s ohledem na právo odpojit se, včetně hodnocení psychosociálních rizik;
 - d) kritéria pro uplatnění jakékoli odchylky od požadavku, aby zaměstnavatelé prováděli právo pracovníků odpojit se;
 - e) v případě odchylky podle písmene d) kritéria pro určení způsobu výpočtu náhrady za práci vykonanou mimo pracovní dobu v souladu se směrnicemi 89/391/EHS, 2003/88/ES, (EU) 2019/1152 a (EU) 2019/1158 a s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi;

Čtvrtek 21. ledna 2021

- f) opatření na zvyšování povědomí, včetně školení na pracovišti, která provedou zaměstnavatelé s ohledem na pracovní podmínky podle tohoto odstavce.

Jakákoli odchylka podle prvního pododstavce písm. d) je umožněna pouze ve výjimečných situacích, např. při zásahu vyšší moci či v jiných nouzových situacích, a to pod podmínkou, že zaměstnavatel každému dotčenému pracovníkovi při každém uplatnění této odchylky poskytne písemné zdůvodnění, ve kterém doloží potřebu tohoto kroku.

2. Členské státy mohou v souladu s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi pověřit sociální partnery, aby na vnitrostátní, regionální či odvětvové úrovni nebo na úrovni zaměstnavatele uzavřeli kolektivní smlouvy zajišťující nebo doplňující pracovní podmínky podle odstavce 1.

3. Členské státy zajistí, aby pracovníci, na které se nevztahuje kolektivní smlouva podle odstavce 2, požívali ochrany podle této směrnice.

Článek 5

Ochrana před nepříznivým zacházením

1. Členské státy zajistí, aby byla zakázána diskriminace, méně příznivé zacházení, propouštění a jiná nepříznivá opatření ze strany zaměstnavatelů z důvodu, že pracovník uplatnil nebo se pokusil uplatnit své právo odpojit se.

2. Členské státy zajistí, aby zaměstnavatelé chránili pracovníky, včetně zástupců pracovníků, před jakýmkoli nepříznivým zacházením nebo před nepříznivými následky v důsledku stížnosti podané zaměstnavateli nebo v důsledku jakéhokoli řízení zahájeného s cílem vymáhat dodržení práv stanovených v této směrnici.

3. Členské státy zajistí, aby v případech, kdy pracovníci, kteří se domnívají, že byli propuštěni nebo se stali obětí jiného nepříznivého zacházení z důvodu, že uplatnili nebo se pokusili uplatnit své právo odpojit se, a předložili soudu nebo jinému příslušnému orgánu skutečnosti nasvědčující tomu, že k takovému propuštění či jinému nepříznivému zacházení došlo z těchto důvodů, přísluší zaměstnavateli, aby prokázal, že se propuštění či jiné nepříznivé zacházení zakládalo na jiných důvodech.

4. Odstavec 3 nebrání členským státům zavést pravidla dokazování, která jsou pro pracovníky příznivější.

5. Členské státy nemusí uplatňovat odstavec 3 na řízení, v nichž zjišťování skutkového stavu přísluší soudu nebo příslušnému orgánu.

6. Odstavec 3 se nevztahuje na trestní řízení, pokud členské státy nestanoví jinak.

Článek 6

Právo na nápravu

1. Členské státy zajistí, aby pracovníci, jejichž právo odpojit se je porušováno, měli přístup k rychlému, účinnému a nestrannému řešení sporů a právo na nápravu v případě porušení jejich práv vyplývajících z této směrnice.

2. Členské státy mohou odborovým organizacím nebo jiným zástupcům pracovníků umožnit, aby se jménem dotčených pracovníků nebo na jejich podporu a s jejich souhlasem zapojili do správního řízení s cílem zajistit dodržování či prosazování této směrnice.

Článek 7

Povinnost poskytovat informace

Členské státy zajistí, aby zaměstnavatelé písemně poskytovali každému pracovníkovi jasné, dostatečné a adekvátní informace o jeho právu odpojit se, mimo jiné formou prohlášení, v němž budou stanoveny podmínky jakýchkoli platných kolektivních smluv nebo jiných dohod. Tyto informace musí obsahovat alespoň:

- a) praktická ujednání týkající se vypnutí digitálních nástrojů využívaných k pracovním účelům, včetně veškerých monitorovacích nástrojů, které souvisejí s prací, jak je uvedeno v čl. 4 odst. 1 písm. a);
- b) systém pro měření délky pracovní doby, jak je uvedeno v čl. 4 odst. 1 písm. b);
- c) zdravotní a bezpečnostní posouzení zaměstnavatele s ohledem na právo odpojit se, včetně hodnocení psychosociálních rizik, jak je uvedeno v čl. 4 odst. 1 písm. c);

Čtvrtek 21. ledna 2021

- d) kritéria pro uplatnění jakékoli odchylky od požadavku, aby zaměstnavatelé prováděli právo odpojit se, a veškerá kritéria pro určení náhrady za práci vykonanou mimo pracovní dobu, jak je uvedeno v čl. 4 odst. 1 písm. d) a e);
- e) opatření zaměstnavatele na zvyšování povědomí, včetně školení na pracovišti, jak je uvedeno v čl. 4 odst. 1 písm. f);
- f) opatření na ochranu pracovníků před nepříznivým zacházením v souladu s článkem 5;
- g) opatření pro uplatňování práva pracovníků na nápravu v souladu s článkem 6.

Článek 8

Sankce

Členské státy stanoví sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých na základě této směrnice nebo příslušných již platných předpisů týkajících se práv, která spadají do oblasti působnosti této směrnice, a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy tyto sankce a opatření oznámí Komisi do ... [dva roky po vstupu této směrnice v platnost] a neprodleně jí oznámí všechny jejich následné změny.

Článek 9

Úroveň ochrany

1. Tato směrnice není platným důvodem ke snížení obecné úrovně ochrany již poskytované pracovníkům v členských státech.
2. Tato směrnice se nedotýká práva členských států uplatňovat nebo přijímat právní nebo správní předpisy, které jsou pro pracovníky příznivější, nebo podporovat či umožňovat uplatňování kolektivních smluv, které jsou pro pracovníky příznivější.
3. Touto směrnicí nejsou dotčena žádná jiná práva, jež pracovníkům přiznávají jiné právní akty Unie.

Článek 10

Podávání zpráv, hodnocení a přezkum práva odpojit se

1. Do ... [pět let po vstupu této směrnice v platnost] a poté každé dva roky předloží členské státy Komisi zprávu o všech relevantních informacích týkajících se praktického provádění a uplatňování této směrnice, jakož i ukazatelů hodnocení prováděcích postupů práva odpojit se, ve které uvedou příslušná stanoviska vnitrostátních sociálních partnerů.
2. Na základě informací poskytnutých členskými státy podle odstavce 1 Komise do ... [šest let po vstupu této směrnice v platnost] a poté každé dva roky předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění a uplatňování této směrnice a zváží, zda jsou zapotřebí další opatření, včetně případných změn této směrnice.

Článek 11

Provedení ve vnitrostátním právu

1. Členské státy do ... [dva roky po vstupu této směrnice v platnost] přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tyto předpisy použijí ode dne ... [tři roky po vstupu této směrnice v platnost].

Uvedené předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Po vstupu této směrnice v platnost uvědomí členské státy Komisi včas o všech návrzích právních nebo správních předpisů, které hodlají přijmout v oblasti působnosti této směrnice, aby se k nim Komise mohla vyjádřit.

Čtvrtek 21. ledna 2021

3. V souladu s čl. 153 odst. 3 Smlouvy o fungování EU mohou členské státy provedením této směrnice pověřit sociální partnery, a to na jejich společnou žádost, avšak za předpokladu, že zajistí, aby tato směrnice byla dodržována.

Článek 12

Osobní údaje

Zaměstnavatelé zpracovávají osobní údaje podle čl. 4 odst. 1 písm. a) a b) této směrnice pouze za účelem zaznamenání pracovní doby jednotlivých pracovníků. Nesmějí tyto údaje zpracovávat za žádným jiným účelem. Osobní údaje se zpracovávají v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679⁽¹⁹⁾ a se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES⁽²⁰⁾.

Článek 13

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 14

Určení

Tato směrnice je určena členskými státy.

V ... dne ...

Za Evropský parlament
předseda

Za Radu
předseda nebo předsedkyně

⁽¹⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽²⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) (Úř. věst. L 201, 31.7.2002, s. 37).

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0022

Reforma unijního seznamu daňových rájů**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o reformě unijního seznamu daňových rájů (2020/2863(RSP))**

(2021/C 456/16)

Evropský parlament,

- s ohledem na usnesení Rady a zástupců vlád členských států ze dne 1. prosince 1997 o kodexu chování pro zdaňování podniků ⁽¹⁾, jehož cílem je omezit škodlivou daňovou soutěž v Evropské unii,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 17. června 2015 nazvané „Spravedlivý a efektivní systém daně z příjmů právnických osob v Evropské unii: pět klíčových oblastí, kde je třeba jednat“ (COM(2015)0302),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 28. ledna 2016 o vnější strategii pro efektivní zdanění (COM(2016)0024),
- s ohledem na závěry Rady ze dne 8. března 2016 o kodexu chování pro zdanění podniků ⁽²⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. července 2016 o dalších opatřeních pro zvýšení transparentnosti a pro boj proti daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem (COM(2016)0451), jehož součástí je vysvětlení procesu, na základě kterého jsou jurisdikce nespolupracující v daňové oblasti zařazovány na seznam EU,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 8. listopadu 2016 o kritériích a postupu pro sestavení unijního seznamu jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti,
- s ohledem na výsledky zasedání Rady Ecofin konaného dne 5. prosince 2017,
- s ohledem na poslední aktualizaci unijního seznamu jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti provedenou Radou dne 6. října 2020 ⁽³⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. července 2020 nazvané „Akční plán pro spravedlivé a jednoduché zdanění podporující strategii oživení“ (COM(2020)0312),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. července 2020 o řádné daňové správě v EU i mimo ni (COM(2020)0313),
- s ohledem na usnesení ze dne 25. listopadu 2015 o daňových rozhodnutích a jiných opatřeních podobných svojí povahou nebo účinkem ⁽⁴⁾, ze dne 6. července 2016 o daňových rozhodnutích a jiných opatřeních podobných svojí povahou nebo účinkem ⁽⁵⁾ a ze dne 26. března 2019 o finančních trestných činech, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových únicích ⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. prosince 2015 obsahující doporučení Komisi o zavedení transparentnosti, koordinace a konvergence do politik v oblasti daně z příjmu právnických osob v Unii ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Příloha I závěrů ze zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci (Ecofin) konaného dne 1. prosince 1997, jež se týkalo daňové politiky – usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 1. prosince 1997 o kodexu chování pro zdaňování podniků (Úř. věst. C 2, 6.1.1998, s. 1).

⁽²⁾ <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2016/03/08/ecofin-conclusions-code-conduct-business-taxation/>

⁽³⁾ Úř. věst. C 331, 7.10.2020, s. 3.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 366, 27.10.2017, s. 51.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 101, 16.3.2018, s. 79.

⁽⁶⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0240.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 399, 24.11.2017, s. 74.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na doporučení výboru PANA Radě a Komisi ze dne 13. prosince 2017 v návaznosti na vyšetřování praní peněz, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových úniků ⁽⁸⁾,
- s ohledem na opatření, která Komise přijala v návaznosti na výše uvedená usnesení a doporučení Evropského parlamentu ⁽⁹⁾,
- s ohledem na návrh Komise o veřejném podávání zpráv podle jednotlivých zemí (pCBCR) ⁽¹⁰⁾, jakož i na jeho postoji ze dne 27. března 2019 ⁽¹¹⁾ o tomto návrhu,
- s ohledem na studii Komise nazvanou „Dopady daňového plánování na výhledové efektivní daňové sazby“ („The Impact of Tax Planning on Forward-Looking Effective Tax Rates“) ⁽¹²⁾,
- s ohledem na studii Komise nazvanou „Ukazatele agresivního daňového plánování“ („Aggressive tax planning indicators“) ⁽¹³⁾,
- s ohledem na studii výzkumné služby Evropského parlamentu nazvanou „Přehled krycích společností v Evropské unii“ („An overview of shell companies in the European Union“) ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na zprávy o jednotlivých zemích vypracované Komisí v rámci evropského semestru,
- s ohledem na probíhající činnost panelu OSN na vysoké úrovni pro mezinárodní finanční odpovědnost, transparentnost a integritu,
- s ohledem na probíhající činnost inkluzivního rámce OECD/G20 pro řešení problému eroze základu daně a přesouvání zisku (BEPS) týkající se daňových problémů plynoucích z digitalizace,
- s ohledem na Dohodu o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii ⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na otázky položené Komisi a Radě o reformě unijního seznamu daňových rájů (O-000082/2020 – B9-0002/2021 a O-000081/2020 – B9-0001/2021),
- s ohledem na čl. 136 odst. 5 a čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- s ohledem na návrh usnesení Hospodářského a měnového výboru vypracovaný s pomocí podvýboru pro daňové záležitosti,

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 369, 11.10.2018, s. 132.

⁽⁹⁾ Společná opatření v návaznosti na usnesení Evropského parlamentu (ECON) obsahující doporučení Komisi o zavedení transparentnosti, koordinace a konvergence do politik v oblasti daně z příjmu právnických osob v Unii a na usnesení Evropského parlamentu (TAXE) o daňových rozhodnutích a jiných opatřeních podobných svojí povahou nebo účinkem, která Komise přijala dne 16. března 2016; opatření v návaznosti na usnesení Evropského parlamentu (TAX2) o daňových rozhodnutích a jiných opatřeních podobných svojí povahou nebo účinkem, která Komise přijala dne 16. listopadu 2016; opatření v návaznosti na nelegislativní usnesení Evropského parlamentu (PANA) ze dne 12. prosince 2017 o návrhu doporučení Evropského parlamentu Radě a Komisi v návaznosti na vyšetřování praní peněz, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových úniků, která Komise přijala v dubnu 2018; a opatření ze dne 27. srpna 2019 v návaznosti na usnesení Evropského parlamentu (TAX3) o finančních trestných činech, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových únicích.

⁽¹⁰⁾ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 12. dubna 2016, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, pokud jde o zveřejňování informací o dani z příjmu ze strany některých podniků a poboček (COM(2016)0198).

⁽¹¹⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0309.

⁽¹²⁾ Evropská komise, „The Impact of Tax Planning on Forward-Looking Effective Tax Rates“, Taxation paper No 64, 25. října 2016.

⁽¹³⁾ Evropská komise, „Aggressive tax planning indicators – Final Report“, Taxation paper No 71, 7. března 2018.

⁽¹⁴⁾ Kiendl Krišto I. a Thirion E., „An overview of shell companies in the European Union“, výzkumná služba Evropského parlamentu, říjen 2018.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. C 384 I, 12.11.2019, s. 1.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- A. vzhledem k tomu, že existence jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti a škodlivých daňových režimů, a to i v členských státech EU, vede k dramatickým finančním ztrátám pro členské státy EU, což odčerpává zdroje z vnitrostátních rozpočtů a oslabuje schopnosti vlád; vzhledem k tomu, že ztráty plynoucí z vyhýbání se daňovým povinnostem ze strany právnických osob se v současnosti odhadují na 500 miliard USD ročně ⁽¹⁶⁾; vzhledem k tomu, že toto omezení daňových příjmů je zvláště problematické v souvislosti s oživením po sanitární, sociální a hospodářské krizi způsobené pandemií COVID-19 a s financováním ekologické transformace;
- B. vzhledem k tomu, že podle průzkumu Eurobarometru z podzimu roku 2016 je 86 % občanů EU pro přísnější pravidla v oblasti vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových rájů ⁽¹⁷⁾;
- C. vzhledem k tomu, že Unie přijala svůj první seznam jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti (dále jen „seznam“) dne 5. prosince 2017; vzhledem k tomu, že tento seznam obsahoval 17 zemí či území mimo EU; vzhledem k tomu, že Unie seznam dvanáctkrát revidovala;
- D. vzhledem k tomu, že podle indexu korporátních daňových rájů („Corporate Tax Haven Index“) za rok 2019 se na nejvyšších místech mezi korporátními daňovými ráji nacházejí tyto jurisdikce: 1) Britské Panenské ostrovy, 2) Bermudy, 3) Kajmanské ostrovy, 4) Nizozemsko, 5) Švýcarsko, 6) Lucembursko, 7) Jersey, 8) Singapur, 9) Bahamy, 10) Hongkong a 11) Irsko;
- E. vzhledem k tomu, že bylo posouzeno 95 jurisdikcí na základě tří kritérií uvedených v závěrech Rady ze dne 8. listopadu 2016, konkrétně daňové transparentnosti, spravedlivého zdanění a uplatňování minimálních standardů OECD v oblasti BEPS;
- F. vzhledem k tomu, že více než 135 zemí a jurisdikcí spolupracuje na provádění akčního plánu BEPS, k čemuž je částečně motivuje riziko, že budou zařazeny na unijní seznam nespolupracujících jurisdikcí; vzhledem k tomu, že při procesu zařazování na seznam bylo téměř 40 zemí požádáno, aby reformovaly více než 120 škodlivých daňových praktik;
- G. vzhledem k tomu, že podle zprávy o stavu daňové spravedlnosti za rok 2020 byly jurisdikce na seznamu EU odpovědné za pouhých 2 % celosvětových daňových ztrát; vzhledem k tomu, že jurisdikcí odpovědnou za většinu celosvětových daňových ztrát byly shledány Kajmanské ostrovy, které ostatní stály více než 70 miliard USD ročně, což je 16,5 % celkových daňových ztrát;
- H. vzhledem k tomu, že Rada seznam naposledy revidovala dne 6. října 2020, kdy vyřadila Kajmanské ostrovy a Omán a přidala Barbados a Anguillu; vzhledem k tomu, že Kajmanské ostrovy stále nemají daň z příjmů právnických osob a podle Mezinárodního měnového fondu (MMF) jsou jednou z deseti hlavních destinací pro fiktivní investice ⁽¹⁸⁾, což vyvolává otázky ohledně transparentnosti a možného preferenčního přístupu k některým zemím;
- I. vzhledem k tomu, že na unijním seznamu nespolupracujících jurisdikcí se v současnosti nacházejí Americká Samoa, Americké Panenské ostrovy, Anguilla, Barbados, Fidži, Guam, Palau, Panama, Samoa, Seychely, Trinidad a Tobago a Vanuatu;
- J. vzhledem k tomu, že několik dalších jurisdikcí se zavázalo k uplatňování zásad v oblasti řádné správy daní týkajících se buď transparentnosti, nebo kritérií spravedlivého zdanění;
- K. vzhledem k tomu, že přístup veřejnosti k dokumentům a k činnosti Skupiny pro kodex chování (zdanění podniků) zůstává omezený, zejména pokud jde o proces zařazování na seznam EU; vzhledem k tomu, že evropský veřejný ochránce práv má mandát zabývat se tím, jak orgány EU uplatňují pravidla EU pro přístup veřejnosti k dokumentům ⁽¹⁹⁾ a zejména pravomoc nahlížet do všech dokumentů EU, ať již důvěrných, či nikoli, a může vydávat doporučení, zda by měly, nebo neměly být zveřejněny;

⁽¹⁶⁾ Cobham a Janský (2018); <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jid.3348>.

⁽¹⁷⁾ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/51abaf14-6b6e-11e7-b2f2-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>

⁽¹⁸⁾ <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2019/09/the-rise-of-phantom-FDI-in-tax-havens-damgaard.htm>

⁽¹⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. L 145, 31.5.2001, s. 43).

Čtvrtek 21. ledna 2021

- L. vzhledem k tomu, že Komise ve svém sdělení o řádné daňové správě v EU i mimo ni zdůraznila, že je nutné reformovat kodex chování pro zdaňování podniků a provést přezkum seznamu;
- M. vzhledem k tomu, že při použití nekonzervativnějšího vzorce pro rozdělení má EU v důsledku přesouvání zisku do daňových rájů celosvětově nejvyšší ztráty, které se odhadují na přibližně 20 % výnosu daně z příjmů právnických osob každý rok ⁽²⁰⁾;

1. uznává pozitivní dopad, který tento seznam již měl, avšak vyjadřuje politování nad tím, že jeho plného potenciálu se nevyužívá, neboť jurisdikce, které na něm v současné době figurují, představují méně než 2 % celosvětových daňových ztrát, takže jde o výčet matoucí a neúčinný ⁽²¹⁾; usiluje o posílení seznamu prostřednictvím větší transparentnosti a soudržnosti, přísnějších a nestrannějších kritérií, podle nichž se jurisdikce na seznam zařazují, a účinnějších opatření na ochranu proti vyhýbání se daňovým povinnostem; odsuzuje skutečnost, že byly ze seznamu vyjmuty země, které jednoznačně podporují erozi základu daně a přesouvání zisku (BEPS), jako jsou Kajmanské ostrovy; vyjadřuje politování nad tím, že veřejnosti nebylo podáno dostatečné vysvětlení, a to navzdory tomu, že evropské veřejné mínění podporuje zpřísnění pravidel ohledně daňových rájů;

Správa a transparentnost unijního seznamu nespolupracujících jurisdikcí v daňové oblasti

2. všímá si, že Komise navrhla postup prvotního zařazení na seznam jak ve svém sdělení o vnější strategii pro účinné zdanění, tak ve svém sdělení o dalších opatřeních na zvýšení transparentnosti a boje proti daňovým únikům; konstatuje, že Skupina pro kodex chování, zejména prostřednictvím své podskupiny pro třetí strany, byla pověřena přípravnými pracemi pro sestavení seznamu, přestože to původně součástí mandátu této skupiny nebylo; zpochybňuje schopnost a vhodnost takového neformálního seskupení k provádění podobné mise;

3. domnívá se, že unijní seznam je třeba reformovat na úrovni EU; doporučuje, aby byl tento proces formalizován, především prostřednictvím právně závazného nástroje; je přesvědčen, že tato reforma by měla být provedena do konce roku 2021, aby byla EU chráněna před dalšími ztrátami příjmů v období oživení po odeznění pandemie COVID-19; požaduje, aby Rada pověřila Komisi, aby s podporou členských států a s náležitým zapojením Evropského parlamentu provedla posouzení třetích jurisdikcí na základě jasných a transparentních kritérií a aby Radě předložila návrh seznamu, který by měl být zveřejněn předtím, než Rada seznam a jeho revize formálně přijme; vyzývá Radu, aby Parlamentu přiznala při jednáních Skupiny pro kodex chování pozorovatelskou úlohu; je přesvědčen, že tyto změny by zajistily nestrannost, objektivitu a odpovědnost při procesu zařazování jednotlivých jurisdikcí na seznam;

4. zdůrazňuje, že proces zařazování jurisdikcí na seznam musí být transparentní, aby se umožnila veřejná kontrola a zvýšila demokratická odpovědnost činitelů s rozhodovací pravomocí; usiluje o plnou transparentnost, pokud jde o postoj členských států; vyzývá proto Skupinu pro kodex chování, aby zveřejnila zúčastněné orgány, témata diskusí, technická posouzení, zápisy nebo shrnutí a přijaté závěry; domnívá se, že v zájmu zvýšení odpovědnosti a transparentnosti by zdroje údajů pro prověřování jurisdikcí měly být po zveřejnění snadno přístupné; domnívá se, že metodika posuzování režimů třetích zemí by měla být zpřesněna a v plné míře zveřejněna; vyzývá Skupinu pro kodex chování, aby systematicky zveřejňovala komplexní shrnutí svých interakcí se třetími zeměmi, projednávaných témat a závazků přijatých třetími zeměmi v rámci každého kroku procesu posuzování;

5. konstatuje, že nedostatek transparentnosti může vést k nesprávnému výkladu rozhodnutí a může ohrozit důvěru veřejnosti v proces zařazování jurisdikcí na seznam, zejména pokud se unijní seznam liší od seznamů daňových rájů vytvořených transparentním způsobem třetími stranami; připomíná původní seznam sestavený ze seznamů členských států, na nějž odkazuje Komise ve svém sdělení nazvaném „Spravedlivý a efektivní systém daně z příjmů právnických osob v Evropské unii: pět klíčových oblastí, kde je třeba jednat“ a který obsahoval 30 jurisdikcí, jež na něj zařadilo 10 nebo více členských států;

6. vítá kroky, které již byly v zájmu transparentnosti učiněny, jako je zveřejňování pololetních zpráv o pokroku a zveřejňování některých dopisů zaslaných jurisdikcím třetích zemí; vyzývá k tomu, aby dopisy zaslané Radou třetím jurisdikcím, které dosud nesplňují kritéria EU pro zařazení na seznam, obsahovaly požadavek na zveřejnění veškeré korespondence s EU a aby se jakákoli negativní reakce ze strany dotčené jurisdikce považovala za nedostatečnou spolupráci;

⁽²⁰⁾ Tørsløv, Wier a Zucman (2020); <http://gabriel-zucman.eu/files/TWZ2020.pdf>.

⁽²¹⁾ <https://www.taxjustice.net/reports/the-state-of-tax-justice-2020/>

Čtvrtek 21. ledna 2021

vyjadřuje politování nad tím, že tyto dokumenty jsou přístupné až po dokončení procesu posouzení; žádá, aby všechny dopisy a závazky třetích jurisdikcí byly zveřejněny ihned po jejich obdržení; vyzývá k tomu, aby byly veřejně dostupné informace k dispozici na uživatelsky vstřícné platformě;

7. vyzývá k pravidelné výměně názorů mezi předsedkyní Skupiny pro kodex chování a Parlamentem, což by mělo zahrnovat alespoň jednu formální účast na veřejném slyšení ročně;

8. zdůrazňuje, že úloha Parlamentu ve vztahu ke Skupině pro kodex chování by měla být formalizována, a to i pokud jde o řízení a kritéria procesu zařazování na seznam, například prostřednictvím vyjadřování stanoviska;

9. konstatuje, že proces zařazování na seznam EU se týká pouze třetích zemí; upozorňuje, že vliv Unie v boji proti daňovým únikům a škodlivým daňovým praktikám na celém světě závisí na tom, jak příkladně se k této věci Unie staví na svém území; zdůrazňuje, že je třeba zajistit soulad mezi kritérii pro zařazení na seznam a kritérii pro stanovení škodlivosti daňových praktik uvnitř EU; připomíná prohlášení předsedkyně Skupiny pro kodex chování učiněné během slyšení ve výboru TAX3 dne 10. října 2018, v němž uvedla, že v souvislosti s revizí mandátu této skupiny existuje možnost prověřit členské státy podle stejných kritérií, jako byla stanovena pro účely seznamu EU; konstatuje, že jeden členský stát obdržel od Globálního fóra pro transparentnost a výměnu informací v daňových záležitostech (Global Forum) ⁽²²⁾ hodnocení „částečně splňuje“, pokud jde o jeho soulad s mezinárodním standardem transparentnosti a výměny informací na základě žádosti, a poznamenává, že v případě takového hodnocení u třetí země ji Rada zařazuje na seznam ⁽²³⁾; v této souvislosti zdůrazňuje, že některým členským státům jsou pravidelně adresována specifická doporučení (doporučení pro jednotlivé země), která se týkají potřeby řešit agresivní daňové plánování ⁽²⁴⁾; zdůrazňuje, že Komise uznává, že některé z uvedených členských států přijaly v reakci na její kritiku opatření ke zlepšení svých daňových systémů, konstatuje však, že daňová pravidla v těchto členských státech jsou podle Komise stále agresivnímu daňovému plánování nakloněna; znovu opakuje svou výzvu obsaženou v usnesení výboru TAX3, aby Komise a Rada sledovaly dodržování doporučení ze strany jednotlivých zemí, kterým byla adresována, a to dokud nebudou provedeny zásadní daňové reformy, a aby navrhly v nutných případech opatření a v mezidobí považovaly tyto členské státy za daňové ráje EU; očekává, že tyto vlády budou uvedené výzvy řešit a omezí míru vyhýbání se daňovým povinnostem v celé své jurisdikci; zavazuje se, že bude pravidelně vyhodnocovat veškeré iniciativy, kterými vlády na doporučení reagují, a navrhopat opatření, kdykoli to bude třeba;

10. připomíná, že postup stanovený v článku 116 Smlouvy o fungování Evropské unie, podle něhož Parlament a Rada jednají řádným legislativním postupem, by se měl použít v případech, kdy škodlivé daňové praktiky vedou k narušení trhu v Unii;

11. vyzývá Skupinu pro kodex chování, aby prostřednictvím konzultací s rozvojovými zeměmi a organizacemi občanské společnosti zvýšila inkluzivnost tohoto procesu a míru jeho přijetí zvenčí; navrhuje, aby byla zřízena pracovní skupina nebo poradní orgán s třetími zeměmi, zejména rozvojovými zeměmi, členy občanské společnosti a odborníky, s cílem usnadnit dialog o přijatých rozhodnutích;

Aktualizace kritérií pro zařazení na seznam EU s cílem přizpůsobit je současným a budoucím výzvám

12. připomíná důležitost kritéria transparentnosti seznamu; vyzývá k tomu, aby bylo jasné vyloženo budoucí kritérium transparentnosti, pokud jde o skutečného konečného vlastníka, v souladu s 5. směrnici o boji proti praní peněz; poukazuje na nerovné podmínky mezi zeměmi, které dodržují společný standard OECD pro oznamování a zákon USA o podávání informací o zahraničních účtech pro daňové účely (FATCA); domnívá se proto, že nedostatečná reciprocita u amerického zákona FATCA by se měla prozkoumat na základě kritéria transparentnosti;

⁽²²⁾ <https://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/global-forum-reveals-compliance-ratings-from-new-peer-review-assessments-for-anguilla-chile-china-gibraltar-greece-korea-malta-papua-new-guinea-and-uruguay.htm>

⁽²³⁾ Úř. věst. C 331, 7.10.2020, s. 3.

⁽²⁴⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/2020-european-semester-country-specific-recommendations-commission-recommendations_en

Čtvrtek 21. ledna 2021

13. domnívá se, že kritérium spravedlivého zdanění by se nemělo omezovat na preferenční povahu daňových opatření, ale mělo by řešit daňové výjimky a nesoulad v převodních cenách; připomíná, že současný proces zařazování třetích zemí na seznam nezahrnuje samostatné kritérium týkající se 0 % nebo velmi nízkých daňových sazeb; vyzývá Komisi a Skupinu pro kodex chování, aby do posuzování zahrnuly daňová opatření vedoucí k nízké úrovni zdanění v souladu s probíhajícím jednáním o druhém pilíři inkluzivního rámce OECD/G20, zejména pokud jde o minimální zdanění; vyzývá Komisi a Radu, aby navrhly minimální účinnou míru zdanění, která by představovala samostatné kritérium pro seznam EU; doporučuje, aby jakákoli minimální účinná sazba byla nastavena na spravedlivou a dostatečnou úroveň a aby zohledňovala průměrnou zákonnou sazbu daně EU z příjmu právnických osob ⁽²⁵⁾ s cílem odrazovat od přesouvání zisku a bránit škodlivé daňové soutěži;

14. vyzývá Komisi, aby zvážila přínosy přijetí iniciativy podobné druhému pilíři inkluzivního rámce u kritérií pro zařazení na seznam EU v případě, že na úrovni OECD nebude do konce roku 2021 dosaženo politické shody ohledně provedení těchto opatření;

15. konstatuje, že některé z nejškodlivějších třetích jurisdikcí, včetně Kajmanských ostrovů a Bermud, byly ze seznamu odstraněny poté, co zavedly zcela minimální kritéria pro ekonomickou podstatu a slabá donucovací opatření; zdůrazňuje, že taková rozhodnutí mohou vyvolat otázky týkající se pravosti konkrétních činností a nestrannosti rozhodovacího procesu a podkopávat důvěru veřejnosti; vyzývá k posílení kritérií prověřování, včetně požadavků na ekonomickou podstatu v souladu s přístupem na základě vzorce, stejně jako požadavků na přiměřenost a jejich monitorování s cílem zvýšit účinnost seznamu a jeho schopnost reagovat na nové výzvy, které přináší digitalizace hospodářství; vyzývá Radu, aby do samostatného kritéria zahrнула, aby třetí jurisdikce se sazbou daně z příjmu právnických osob ve výši 0 % nebo bez daní ze zisků společností byly automaticky zařazovány na seznam; se znepokojením konstatuje, že třetí země mohou zrušit daňové režimy, které jsou v rozporu s právními předpisy, a nahradit je novými, jež budou pro EU potenciálně škodlivé; připomíná, že pro monitorování požadavků na ekonomickou podstatu je důležité veřejné podávání zpráv podle jednotlivých zemí;

16. zdůrazňuje, že pro účely prověřování třetích zemí jsou důležité minimální standardy BEPS, zejména postupy 5, 6, 13 a 14; zdůrazňuje význam toho, aby byly určeny další standardy BEPS, které mají být zahrnuty jako kritéria pro zařazení na seznam;

17. podporuje rozšíření zeměpisné působnosti seznamu EU s přihlédnutím k postavení nejméně rozvinutých zemí; zdůrazňuje, že v budoucích hodnoceních by měla být systematicky zvažována skutečnost, že některým rozvojovým zemím mohou chybět zdroje k rychlému provedení nově dohodnutých daňových norem; naléhavě proto vyzývá Radu, aby jako protiopatření nezvažovala krácení rozvojové pomoci, které by mělo přímý dopad na její konečné příjemce; konstatuje nicméně, že země s finančními centry o významné velikosti by neměly požívat stejné úrovně tolerance;

18. konstatuje, že mezi unijním seznamem nespolupracujících jurisdikcí a jeho vnitrostátními obdobami existují značné rozdíly; bere na vědomí ambici Komise účinněji sladit vnitrostátní seznamy se seznamem EU; vyzývá k vzestupné konvergenci a harmonizaci kritérií s cílem zajistit vyšší standardy a soudržnost;

19. vítá návrh Komise, aby byla při prověřování daňových jurisdikcí zohledněna metodika pro identifikaci vysoce rizikových třetích zemí pro účely boje proti praní peněz a financování terorismu s cílem zajistit, aby se oba postupy zařazování na seznam vzájemně posilovaly;

20. bere na vědomí úsilí o vytvoření rovných podmínek po odchodu Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie; žádá provádění důkladného posouzení těchto jurisdikcí, včetně průběžného hodnocení zámořských a závislých území Spojeného království, a to v souladu s normami stanovenými Skupinou pro kodex chování; zdůrazňuje, že budoucí vztah mezi EU a Spojeným královstvím by se měl zakládat na společných hodnotách a měl by směřovat ke společné prosperitě, což samo o sobě vylučuje agresivní daňovou soutěž; vyjadřuje politování nad tím, že v dohodě o obchodu a spolupráci mezi EU a Spojeným královstvím neexistují opatření k možnému obnovení rovnováhy pro případ, že by Spojené království v budoucnu zaujalo k daňovým únikům a praní peněz jiný postoj;

⁽²⁵⁾ Daňová politika v Evropské unii: průzkum za rok 2020, GŘ pro daně a celní unii, Evropská komise, s. 100.

Čtvrtek 21. ledna 2021

21. vyzývá k rovnému a nestrannému posouzení hlavních obchodních partnerů EU; vyzývá zejména k důkladnému posouzení USA, pokud jde o kritéria transparentnosti;

Koordinace obranných opatření

22. uznává, že zařazení na seznam může mít dopad na reputaci jurisdikcí, což může sloužit jako pobídka pro jejich zapojení do procesu prověřování; zdůrazňuje, že toto nestačí k účinnému boji proti negativním dopadům, které tyto jurisdikce mají na členské státy a vnitřní trh, neboť škodlivý dopad na reputaci určitých jurisdikcí po jejich zařazení na seznam je mírněn nedostatky při tomto procesu popsány výše, zejména nízkou transparentností, mírnými kritérii a omezenou zeměpisnou oblastí působnosti;

23. vítá propojení mezi normami řádné správy v oblasti daní a využíváním finančních prostředků EU podle finančního nařízení⁽²⁶⁾, nařízení o Evropském fondu pro udržitelný rozvoj⁽²⁷⁾, nařízení o Evropském fondu pro strategické investice⁽²⁸⁾ a rozhodnutí o vnějším zápůjčním mandátu⁽²⁹⁾ a uznává, že tyto normy jsou předpokladem pro podporu ze strany EU; varuje však před škodlivými dopady, ať už současnými, nebo potenciálními, na občany rozvojových zemí; zdůrazňuje, že je důležité vytvořit rovnocenné podmínky, které se budou uplatňovat na korporace a na subjekty a aktéry umožňující agresivní daňové plánování v rámci zadávání veřejných zakázek;

24. žádá, aby pravidla státní podpory a podpůrné programy členských států zajišťovaly, aby podniky s hospodářskými vazbami na nespolupracující jurisdikce, jako jsou subjekty usazené v těchto jurisdikcích pro daňové účely, nebyly způsobilé pro čerpání podpory; zdůrazňuje, že toto je důležité v souvislosti s vnitroevropskou solidaritou a budováním důvěry mezi členskými státy; připomíná, že k realizaci uvedeného účelu je nezbytná transparentnost pomocí veřejného podávání zpráv podle jednotlivých zemí za všechna odvětví; vyzývá Radu, aby urychleně uzavřela debatu a přijala svůj obecný přístup k legislativnímu návrhu;

25. podporuje a žádá posílení dodatečných požadavků na audit a hloubkové prověrky pro společnosti a investory usazené v nespolupracujících jurisdikcích; považuje obranná opatření za zásadní pro účinnost tohoto seznamu;

26. konstatuje, že přísná protiopatření by snížila motivaci k vyhýbání se daňovým povinnostem; zdůrazňuje, že soubor obranných opatření EU je oslabován diskrecí jednotlivých členských států při jejich uplatňování; vyzývá proto Komisi, aby zvážila předložení legislativního návrhu koordinovaných obranných opatření proti vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům, který by zohlednil jednání o druhém pilíři inkluzivního rámce nebo o minimální účinné daňové sazbě na úrovni EU a mohl by zahrnovat:

- a) nemožnost odpočtu nákladů;
- b) posílená pravidla pro ovládané zahraniční společnosti;
- c) opatření týkající se srážkové daně;
- d) omezení režimu osvobození příjmů z podílů od daní;
- e) pravidlo pro případy, kdy se osvobození neuplatní;
- f) důsledky pro zadávání veřejných zakázek a poskytování státní podpory;
- g) zvláštní požadavky na dokumentaci;

⁽²⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

⁽²⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1601 ze dne 26. září 2017 o zřízení Evropského fondu pro udržitelný rozvoj (EFSD), záruky EFSD a záručního fondu EFSD (Úř. věst. L 249, 27.9.2017, s. 1).

⁽²⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1017 ze dne 25. června 2015 o Evropském fondu pro strategické investice, Evropském centru pro investiční poradenství a Evropském portálu investičních projektů a o změně nařízení (EU) č. 1291/2013 a (EU) č. 1316/2013 – Evropský fond pro strategické investice (Úř. věst. L 169, 1.7.2015, s. 1).

⁽²⁹⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 466/2014/EU ze dne 16. dubna 2014, kterým se poskytuje záruka EU za případné ztráty Evropské investiční banky z finančních operací na podporu investičních projektů mimo Unii (Úř. věst. L 135, 8.5.2014, s. 1).

Čtvrtek 21. ledna 2021

h) neuplatnění ustanovení smluv o zamezení dvojího zdanění;

konstatuje, že jakákoli daňová opatření uplatňovaná na společnosti by měla být podmíněna propojením těchto pravidel se situací, kdy transakce nebo dotčený daňový poplatník naplní konkrétní kritéria škodlivosti; domnívá se, že tato opatření by měla být stejným způsobem uplatnitelná ve vztazích mezi členským státem a třetí zemí i ve vztazích mezi členskými státy;

27. bere na vědomí „šedý seznam“ jurisdikcí, které nedodržují pravidla, ale hodlají to změnit; vyzývá Radu a členské státy, aby zavedly zvláštní opatření, jako jsou častější audity nebo posílené politiky typu „poznej svého klienta“ pro transakce a hloubkové prověrky pro tyto jurisdikce;

28. vyzývá Komisi, aby uvedla seznam dohod mezi EU a třetími zeměmi nebo regiony, které nezahrnují „doložku o řádné správě“, jak se požaduje v odstavci 3.1 sdělení Komise o vnější strategii pro efektivní zdanění a jak se uvádí v závěrech Rady ze dne 25. května 2018, v nichž byla přijata standardní ustanovení pro účely dohod se třetími zeměmi ⁽³⁰⁾; vyzývá Komisi a Radu, aby vysvětlily, z jakého důvodu tato doložka chybí;

o

o o

29. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, sekretariátu Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a vládám a parlamentům členských států.

⁽³⁰⁾ <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2018/05/25/tax-fraud-standard-provision-agreed-for-agreements-with-third-countries/>

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0023

Zmírňování následků zemětřesení v Chorvatsku**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o zmírňování následků zemětřesení v Chorvatsku (2021/2504(RSP))**

(2021/C 456/17)

Evropský parlament,

— s ohledem na článek 3 Smlouvy o Evropské unii,

— s ohledem na článek 174, čl. 175 třetí pododstavec a článek 212 Smlouvy o fungování Evropské unie,

— s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 ze dne 11. listopadu 2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie ⁽¹⁾ ve znění nařízení (EU) č. 661/2014 ⁽²⁾ a nařízení (EU) 2020/461 ⁽³⁾,

— s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU ze dne 17. prosince 2013 o mechanismu civilní ochrany Unie ⁽⁴⁾ ve znění nařízení (EU) 2018/1475 ⁽⁵⁾ a rozhodnutí (EU) 2019/420 ⁽⁶⁾,

— s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 29. května 2018 a na následnou aktualizaci ze dne 14. ledna 2020 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu plus, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro správu hranic a víza (COM(2020)0023),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ⁽⁷⁾ ve znění nařízení (EU) 2015/1839 ⁽⁸⁾, nařízení (EU) 2016/2135 ⁽⁹⁾, nařízení (EU) 2017/825 ⁽¹⁰⁾, nařízení (EU) 2017/1199 ⁽¹¹⁾, nařízení (EU) 2017/2305 ⁽¹²⁾, nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽¹³⁾, nařízení (EU) 2018/1719 ⁽¹⁴⁾, nařízení (EU) 2019/711 ⁽¹⁵⁾, nařízení (EU) 2020/460 ⁽¹⁶⁾, nařízení (EU) 2020/558 ⁽¹⁷⁾, nařízení (EU) 2020/1041 ⁽¹⁸⁾ a nařízení (EU) 2020/1542 ⁽¹⁹⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 311, 14.11.2002, s. 3.

⁽²⁾ Úř. věst. L 189, 27.6.2014, s. 143.

⁽³⁾ Úř. věst. L 99, 31.3.2020, s. 9.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 924.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 250, 4.10.2018, s. 1.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 77 I, 20.3.2019, s. 1.

⁽⁷⁾ Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320.

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 270, 15.10.2015, s. 1.

⁽⁹⁾ Úř. věst. L 338, 13.12.2016, s. 34.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 129, 19.5.2017, s. 1.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 176, 7.7.2017, s. 1.

⁽¹²⁾ Úř. věst. L 335, 15.12.2017, s. 1.

⁽¹³⁾ Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. L 291, 16.11.2018, s. 5.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. L 123, 10.5.2019, s. 3.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. L 99, 31.3.2020, s. 5.

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. L 130, 24.4.2020, s. 1.

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. L 231, 17.7.2020, s. 4.

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. L 356, 26.10.2020, s. 1.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na nařízení Rady (EU) 2016/369 ze dne 15. března 2016 o poskytování mimořádné podpory v rámci Unie ⁽²⁰⁾ ve znění nařízení Rady (EU) 2020/521 ⁽²¹⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. října 2020 s názvem „Renovační vlna pro Evropu – ekologické budovy, nová pracovní místa, lepší životní úroveň“ (COM(2020)0662),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 375/2014 ze dne 3. dubna 2014 o zřízení Evropského dobrovolnického sboru humanitární pomoci („iniciativa Humanitární dobrovolníci EU“) ⁽²²⁾ s opravou ze dne 24. dubna 2014 ⁽²³⁾,
- s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1257/96 ze dne 20. června 1996 o humanitární pomoci ⁽²⁴⁾ ve znění nařízení (ES) č. 1882/2003 ⁽²⁵⁾, nařízení (ES) č. 219/2009 ⁽²⁶⁾ a nařízení (EU) 2019/1243 ⁽²⁷⁾,
- s ohledem na interinstitucionální dohodu ze dne 2. prosince 2013 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení ⁽²⁸⁾, zejména na bod 11 této dohody, a na interinstitucionální dohodu ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu na zavedení nových vlastních zdrojů ⁽²⁹⁾,
- s ohledem na návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady ze dne 13. října 2020 o uvolnění prostředků z Fondu solidarity Evropské unie za účelem poskytnutí pomoci Chorvatsku a Polsku v souvislosti s přírodními katastrofami a vyplacení záloh Chorvatsku, Německu, Řecku, Maďarsku, Irsku, Portugalsku a Španělsku v souvislosti s ohrožením veřejného zdraví (COM(2020)0960),
- s ohledem na rozhodnutí Rady ze dne 30. října 2020, kterým se přijímá postoj Rady k návrhu opravného rozpočtu č. 9 Evropské unie na rozpočtový rok 2020 ⁽³⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 24. listopadu 2020 o postoji Rady k návrhu opravného rozpočtu Evropské unie č. 9/2020 na rozpočtový rok 2020, který je přiložen k návrhu rozhodnutí o uvolnění prostředků z Fondu solidarity Evropské unie za účelem poskytnutí pomoci Chorvatsku a Polsku v souvislosti s přírodními katastrofami a vyplacení záloh Chorvatsku, Německu, Řecku, Maďarsku, Irsku, Portugalsku a Španělsku v souvislosti s ohrožením veřejného zdraví ⁽³¹⁾,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 28. listopadu 2008 vyzývající ke zvýšení schopností civilní ochrany prostřednictvím systému evropské vzájemné pomoci založeného na modulovém přístupu k civilní ochraně,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. listopadu 2007 o dopadu zemětřesení na regiony ⁽³²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. června 2008 o posílení schopnosti Unie reagovat na katastrofy ⁽³³⁾,
- s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,

⁽²⁰⁾ Úř. věst. L 70, 16.3.2016, s. 1.

⁽²¹⁾ Úř. věst. L 117, 15.4.2020, s. 3.

⁽²²⁾ Úř. věst. L 122, 24.4.2014, s. 1.

⁽²³⁾ Úř. věst. L 123, 19.5.2015, s. 122.

⁽²⁴⁾ Úř. věst. L 163, 2.7.1996, s. 1.

⁽²⁵⁾ Úř. věst. L 284, 31.10.2003, s. 1.

⁽²⁶⁾ Úř. věst. L 87, 31.3.2009, s. 109.

⁽²⁷⁾ Úř. věst. L 198, 25.7.2019, s. 241.

⁽²⁸⁾ Úř. věst. C 373, 20.12.2013, s. 1.

⁽²⁹⁾ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

⁽³⁰⁾ Úř. věst. C 372 I, 4.11.2020, s. 1.

⁽³¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0313.

⁽³²⁾ Úř. věst. C 282 E, 6.11.2008, s. 269.

⁽³³⁾ Úř. věst. C 286 E, 27.11.2009, s. 15.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- A. vzhledem k tomu, že minulý rok zasáhla Chorvatsko vlna velkých ničivých zemětřesení, z nichž jedno zasáhlo dne 22. března 2020 město Záhřeb a Záhřebskou a Krapinsko-zagorskou župu a dosáhlo síly 5,5, další dvě zemětřesení o síle 5,2 a 6,4 zasáhla dne 28. a 29. prosince 2020 Sisacko-moslavinskou župu a tutéž župu zasáhlo zemětřesení o síle 5,0 ještě dne 6. ledna 2021;
- B. vzhledem k tomu, že zemětřesení, k němuž došlo v březnu 2020, bylo nejsilnějším zemětřesením v záhřebském regionu od roku 1880, poničilo více než 26 000 budov, z nichž 1 900 bylo prohlášeno za nepoužitelné, a způsobilo škody za více než 11,5 miliardy EUR;
- C. vzhledem k tomu, že toto zemětřesení zapříčinilo smrt jednoho člověka a zranění 26 dalších, mělo obrovské dopady na socioekonomickou oblast, kulturu a infrastrukturu, dlouhodobě se odrazilo na psychice obyvatel a město Záhřeb a Záhřebská a Krapinsko-zagorská župa se z něj dosud zotavují;
- D. vzhledem k tomu, že Evropský parlament v listopadu 2020 schválil vyčlenění 683,7 milionu EUR z Fondu solidarity Evropské unie na řešení následků zemětřesení, které postihlo Záhřeb v březnu 2020;
- E. vzhledem k tomu, že při posledních zemětřeseních ve střední části Chorvatska bylo prakticky zničeno město Petrinja a byla vážně poškozena nedaleká města Glina, Sisak, Hrvatska Kostajnica, Majske Poljane a poškozeny byly i další obce v Sisacko-moslavinské, Záhřebské a Karlovačské župě;
- F. vzhledem k tomu, že při otřesech osm lidí zemřelo, 36 bylo zraněno a 30 osob bylo zachráněno ze sutin; vzhledem k tomu, že zemětřesení poškodila více než 45 000 budov⁽³⁴⁾ a měla přímý dopad na více než 70 000 lidí a že otřesy pocítili i obyvatelé Slovinska, Rakouska, Itálie, Maďarska, Bosny a Hercegoviny, Srbska a v menší míře také Německa, Slovenska a Česka;
- G. vzhledem k tomu, že Chorvatsko dne 22. března a 29. prosince 2020 aktivovalo mechanismus civilní ochrany Unie a požádalo o zimní stany, systémy osvětlení a osvětlovací věže, elektrické ohřívače, skládací lůžka, spací pytle a obytné kontejnery;
- H. vzhledem k tomu, že dne 4. ledna 2021 vyhlásila chorvatská vláda v nejpostiženějších župách, konkrétně v Sisacko-moslavinské župě a v některých částech Záhřebské a Karlovačské župy, stav přírodní katastrofy;
- I. vzhledem k tomu, že následné otřesy pokračovaly i v dalších týdnech a v postižených oblastech, ale i daleko od epicentra jsou stále pocíťovány; vzhledem k tomu, že lidé žijí v neustálém napětí kvůli nejistotě a strachu z dalších možných otřesů, k nimž denně dochází, a že v důsledku dalšího zemětřesení by mohlo dojít ke zřícení dalších budov; vzhledem k tomu, že to vše se událo v době pandemie onemocnění COVID-19, což by mohlo v blízké budoucnosti způsobit problémy v oblasti duševního zdraví a syndrom posttraumatického stresu;
- J. vzhledem k tomu, že zasažené regiony a města utrpěly největší materiální a socioekonomické škody od dob občanské války, která proběhla v 90. letech minulého století, a kromě dlouhodobého programu zotavení bezodkladně potřebují rychlou obnovu; vzhledem k tomu, že otřesy přivedly velký počet obyvatel postižených oblastí na pokraj zoufalství a způsobily řadu nepřímých škod v okolních oblastech; vzhledem k tomu, že dotčené oblasti již byly mimořádně sociálně znevýhodněné a z hospodářského hlediska chudé a nedávná zemětřesení budou mít pro jejich obyvatele i celý region další negativní finanční a sociálně-psychologické důsledky;
- K. vzhledem k tomu, že podle odhadů musí být přibližně 90 % domů ve městě Petrinja zbouráno; vzhledem k tomu, že menší osady a vesnice v okolí města Glina, jako například Majske Poljane, měly pouze částečný přístup k elektrické a vodě již před zemětřesením, a jejich obyvatelé jsou tak nyní ještě více odříznuti od základní infrastruktury a služeb;
- L. vzhledem k tomu, že existují náznaky, že otřesy poškodily hráze a protipovodňové systémy, což by v již tak zdevastovaných oblastech mohlo v tomto ročním období vyznačujícím se hojnými srážkami a záplavami způsobit další škody;
- M. vzhledem k tomu, že otřesy vážně poškodily místní a regionální infrastrukturu, zničily historické a kulturní dědictví a narušily hospodářskou činnost, zejména zemědělství a chov dobytka a jiných hospodářských zvířat, což je odvětví, na němž je místní populace nejvíce závislá;

⁽³⁴⁾ Podle předběžných odhadů chorvatského ministerstva pro územní plánování, stavebnictví a státní majetek (<https://mgipu.gov.hr/en>).

Čtvrtek 21. ledna 2021

- N. vzhledem k tomu, že místní zemědělská zařízení, jako jsou budovy, stroje, vybavení, pole a sklady krmiva, byla vážně poškozena a následkem zemětřesení utrpěla i hospodářská zvířata a zvířata v zájmovém chovu, neboť značné množství jich zahynulo nebo bylo opuštěno.
- O. vzhledem k tomu, že zemětřesení významně narušilo fungování veřejných a zdravotnických institucí a infrastruktury, jako jsou silnice a elektrina; vzhledem k tomu, že je třeba věnovat zvláštní pozornost výstavbě základní infrastruktury, která před zemětřesením chyběla, a vzhledem k tomu, že ve všech částech postižených oblastí je třeba rychle zajistit přístup k základním potřebám a službám;
- P. vzhledem k tomu, že celá řada škol musí být kompletně zbourána a některé univerzitní budovy, například Metalurgická fakulta a Pedagogická fakulta v Sisaku, již nebudou moci být využívány na začátku nového školního semestru k plnění svého účelu, tj. ke vzdělávacím aktivitám; vzhledem k tomu, že tyto instituce již byly v důsledku pandemie COVID-19 vystaveny tlaku a děti se nyní nemohou ani fyzicky zúčastnit výuky, ani využívat vzdělávací zařízení on-line ze svých domovů;
- Q. vzhledem k tomu, že zdravotní středisko v Sisaku muselo být bezprostředně po zemětřesení rychle evakuováno, což pacienty s COVID-19 a další nemocné vystavilo zvýšeným zdravotním rizikům, včetně osob se zdravotním postižením a dětí; vzhledem k tomu, že zdravotní střediska i lékárny ve městech Glina a Petrinja byly vážně poškozeny; vzhledem k tomu, že zemětřesení vystavilo chorvatské zdravotní i pečovatelské systémy další zátěži a urychlilo šíření onemocnění COVID-19, zejména v postižených oblastech;
- R. vzhledem k tomu, že některá území v Evropské unii jsou zranitelnější a více ohrožená seismickými jevy než jiné oblasti; vzhledem k tomu, že je nezbytné řádně koordinovat a monitorovat úsilí o udržitelnou obnovu a kvalitní stavební projekty odolné vůči zemětřesení, aby bylo možné napravit způsobené hospodářské a sociální ztráty, a zároveň dodržovat zásady transparentnosti, osvědčené postupy a pravidla pro veřejné zakázky;
- S. vzhledem k tomu, že rychlá a profesionální reakce vnitrostátních, regionálních a místních orgánů, jednotek civilní ochrany a záchranných složek, chorvatských ozbrojených sil a různých humanitárních organizací, a především stovek dobrovolníků, výrazně zmírnila bezprostřední následky zemětřesení;
- T. vzhledem k tomu, že krize COVID-19 a šíření viru dále komplikují záchranné práce a činnosti obnovy; vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 zatěžuje chorvatské hospodářství a vyžaduje dodatečné finanční zdroje;
1. vyjadřuje hlubokou účast a soucit s osobami postiženými zemětřesením a jejich rodinnými příslušníky, a vyjadřuje solidaritu chorvatským národním, regionálním a místním orgánům, které jsou zapojeny do poskytování pomoci;
 2. oceňuje neúnavné a rychlé nasazení záchranářských týmů, pracovníků civilní ochrany, chorvatských ozbrojených sil, dobrovolníků, organizací občanské společnosti, mezinárodních organizací a místních, regionálních a celostátních orgánů a všech dalších příslušných aktérů v postižených oblastech ve snaze zachránit životy, omezit rozsah škod a oživit základní činnosti potřebné pro zachování důstojné životní úrovně; vyjadřuje vděčnost všem osobám, organizacím a iniciativám, které toto úsilí podpořily a poskytly podporu a pomoc;
 3. vítá solidaritu členských států a dalších zemí, které poskytují podporu v této mimořádné situaci v podobě vzájemné pomoci, včetně základních potřeb, finanční pomoci, dobrovolníků a jiné pomoci, čímž pomáhají zmírnit zátěž vyplývající z prováděných zásahů; vítá solidaritu, kterou projevíly orgány EU a mezinárodní společenství prostřednictvím vzájemné pomoci při mimořádných situacích; zdůrazňuje proto význam mechanismu civilní ochrany Unie při podpoře spolupráce mezi vnitrostátními orgány civilní ochrany v celé Evropě v nepříznivých situacích a při minimalizaci dopadů mimořádných událostí;
 4. vyzývá Komisi a chorvatské orgány, aby prověřily všechny možné způsoby, jak poskytnout okamžitou pomoc a podporu při zajišťování důstojných a bezpečných životních podmínek pro mnoho lidí, kteří ztratili své domovy a stále nemají bezpečné ubytování, alespoň ve formě kontejnerů, což by mohlo zajistit minimální přístřeší během drsných zimních podmínek v nadcházejících měsících;
 5. vyzývá k tomu, aby byla zvláštní pozornost věnována osobám se zdravotním postižením, starším osobám i dětem a dospívajícím s kritickými potřebami jakožto nejzranitelnějším osobám ve společnosti; vítá v tomto ohledu veškerou pomoc, kterou již poskytly místní organizace;

Čtvrtek 21. ledna 2021

6. zdůrazňuje, že je důležité věnovat zvláštní pozornost velkému počtu hospodářských zvířat a zvířat v zájmovém chovu, jež byla zraněna nebo ztracena v důsledku zemětřesení; vítá v tomto ohledu značné úsilí a spolupráci mezi ministerstvem zemědělství, místními a regionálními orgány a nevládními organizacemi v oblasti dobrých životních podmínek zvířat;
7. zdůrazňuje závažnost situace na místě, která vyvíjí značný a intenzivní finanční tlak na vnitrostátní, regionální a místní veřejné orgány v Chorvatsku a může vést k nezvratnému úbytku obyvatelstva v postižených oblastech, přičemž postižené osoby čelí ničivým sociálním a ekonomickým důsledkům a extrémním psychologickým a sociálním tlakům;
8. vyzývá chorvatské orgány, aby spolu s odborníky Komise rychle a důkladně posoudily celkovou škodu v Sisacko-moslavinské župě s cílem zahájit obnovu a seizmicky odolnou rekonstrukci, jakmile to podmínky dovolí; zdůrazňuje, že po zahájení regionální obnovy a rekonstrukčních prací bude třeba věnovat velkou pozornost podpoře udržitelného hospodářského oživení a životním podmínkám lidí;
9. vyzývá chorvatské celostátní, regionální a místní orgány, aby bedlivě sledovaly aktivity v rámci obnovy a zajistily, aby splňovaly požadavky na seizmicky odolné budovy a infrastrukturu a aby se uplatňovaly osvědčené profesní postupy a odborné znalosti ostatních členských států; vyzývá chorvatské orgány a odpovědné instituce, aby zohlednily zkušenosti z období poválečné obnovy v postižených oblastech s cílem objasnit, zda nesrovnalosti ve stavebních postupech zapříčinily špatnou kvalitu, a přispěly tak k ničivým následkům nedávných zemětřesení; vítá rozhodnutí chorvatské vlády zveřejnit rejstřík společností, které se účastnily procesu obnovy, jako první krok k dosažení tohoto cíle;
10. poukazuje na problémy s předvídaním související se systémy včasného varování před zemětřesením v seizmicky vysoce aktivních regionech jihovýchodní Evropy; vyzývá Komisi, aby společně s členskými státy posílila výzkum a vzdělávání pro účely zavedení systému, který zajistí lepší připravenost s cílem předcházet podobným krizím a zvládat je a minimalizovat dopad katastrof obdobného rázu;
11. vyzývá k větší koordinaci a spolupráci mezi výzkumnými a rozvojovými institucemi členských států, zejména v případě těch, které čelí podobnému riziku; vyzývá ke zdokonalení systémů včasného varování v členských státech a k zavedení a posílení již existujících propojení mezi různými systémy včasného varování;
12. vyzývá chorvatské orgány, aby se ve svém plánu na podporu oživení a odolnosti přednostně zaměřovaly na komplexní preventivní renovaci, která zajistí nejvyšší seizmické standardy pro obytné i jiné budovy s největším rizikem v oblastech, jež jsou nejvíce náchylné vůči zemětřesení;
13. zdůrazňuje, že v případech závažných zemětřesení, jako jsou zemětřesení, k nimž došlo v nedávné době v Chorvatsku, si zmírnění následků žádá značný čas, což by mělo být zohledněno při budoucí revizi Fondu solidarity EU, aby byla zajištěna dostatečná absorpční doba pro financování po uplynutí stávajících lhůt pro podávání žádostí; dále zdůrazňuje, že je důležité navýšit výdaje Fondu solidarity EU nejen pro účely nápravy škod, ale také pro účely odolnosti v souvislosti se změnou klimatu, přírodními katastrofami a mimořádnými situacemi v oblasti veřejného zdraví, a vyjít tak z katastrof silněji;
14. vítá podporu Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti ve stávajícím finančním období, pokud jde o předcházení rizikům katastrof, posilování odolnosti, energetiku a seizmické z odolnění; vybízí chorvatské orgány, aby tato opatření odpovídajícím způsobem zahrnuly do svého plánování a přípravy přidělů rozpočtových prostředků EU na období 2021–2027; vyzývá Komisi, aby v souvislosti s plánováním a změnami vnitrostátních operačních programů, pokud jde o řešení přírodních katastrof, prokázala flexibilitu;
15. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s orgány EU a chorvatskými orgány navrhla rychlý způsob rozdělení nezbytné finanční a jiné pomoci s cílem zajistit rychlé oživení postižených oblastí, poskytnout Chorvatsku veškeré možné finanční prostředky na pomoc při rychlé obnově a poskytnout pomoc všem, kdo ji potřebují, a zároveň omezit administrativní zátěž spojenou s přístupem k pomoci a podpoře obyvatel v terénu;
16. zdůrazňuje, že je důležité obyvatele postižených oblastí upřednostnit při očkování proti onemocnění COVID-19; vybízí chorvatskou vládu, aby provedla rozhodnutí, jež oznámila, a přesměrovala značnou část svých dodávek vakcíny do Sisacko-moslavinské župy s cílem bezprostředně ochránit zdraví všech obyvatel, pomocníků a pracovníků na místě; vítá v tomto ohledu rozhodnutí členských států poskytnout část svých očkovacích zásob Chorvatsku;

Čtvrtek 21. ledna 2021

17. připomíná Komisi, že nové škody způsobené nedávným zemětřesením na budovách, které byly již poškozeny během zemětřesení v březnu 2020, budou vyžadovat další posouzení a renovační projekty; dále naléhavě žádá Komisi, aby do plánování a právních předpisů v rámci vlny renovací budov zahrnula cílená opatření proti zemětřesení a pro vypořádání se s jejich následky;

18. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládě Chorvatska a regionálním a místním orgánům v postižených oblastech a vládám i parlamentům členských států.

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0024

Genderová perspektiva koronavirové krize a pokrizového období**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o genderové perspektivě koronavirové krize a pokrizového období (2020/2121(INI))**

(2021/C 456/18)

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 2 a čl. 3 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii a na články 6, 8 a 153 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na článek 23 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, a zejména na jeho články 2, 3, 5, 9, 10, 16 a 20,
- s ohledem na Agendu pro udržitelný rozvoj 2030, zásadu „neopomíjet nikoho, a zejména na cíl č. 1, který usiluje o odstranění chudoby, cíl č. 3, který má zajistit, aby lidé mohli žít zdravě, cíl č. 5, jímž je dosažení genderové rovnosti a zlepšení životních podmínek žen a cíl č. 8, jímž je dosažení udržitelného a hospodářského růstu,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen ze dne 18. prosince 1979,
- s ohledem na článek 6 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením ze dne 3. května 2008,
- s ohledem na směrnice EU přijaté od roku 1975, které se týkají různých aspektů rovného zacházení se ženami a muži (směrnice Rady 79/7/EHS⁽¹⁾, 86/613/EHS⁽²⁾, 92/85/EHS⁽³⁾ a 2004/113/ES⁽⁴⁾, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES⁽⁵⁾, směrnice Rady 2010/18/EU⁽⁶⁾ a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/41/EU⁽⁷⁾),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU⁽⁸⁾,
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí („Istanbulská úmluva“),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. března 2020 nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů 2020–2025“ (COM(2020)0152),

⁽¹⁾ Směrnice Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 6, 10.1.1979, s. 24).

⁽²⁾ Směrnice Rady 86/613/EHS ze dne 11. prosince 1986 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné, včetně oblasti zemědělství, a o ochraně v mateřství (Úř. věst. L 359, 19.12.1986, s. 56).

⁽³⁾ Směrnice Rady 92/85/EHS ze dne 19. října 1992 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň (desátá směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) (Úř. věst. L 348, 28.11.1992, s. 1).

⁽⁴⁾ Směrnice Rady 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování (Úř. věst. L 373, 21.12.2004, s. 37).

⁽⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 23).

⁽⁶⁾ Směrnice Rady 2010/18/EU ze dne 8. března 2010, kterou se provádí revidovaná rámcová dohoda o rodičovské dovolené uzavřená mezi organizacemi BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP a EKOS a zrušuje se směrnice 96/34/ES (Úř. věst. L 68, 18.3.2010, s. 13).

⁽⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/41/EU ze dne 7. července 2010 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a o zrušení směrnice Rady 86/613/EHS (Úř. věst. L 180, 15.7.2010, s. 1).

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 188, 12.7.2019, s. 79.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na společný pracovní dokument útvarů ze dne 21. září 2015 nazvaný „Rovnost žen a mužů a posílení postavení žen: proměna života dívek a žen prostřednictvím vnějších vztahů EU (2016–2020)“ (SWD(2015)0182),
- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady ze dne 4. března 2016 o uzavření, jménem Evropské unie, Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí (COM(2016)0109),
- s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. února 2020 o prioritách EU pro 64. zasedání Komise OSN pro postavení žen ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 30. ledna 2020 o rozdílech v odměňování žen a mužů ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. února 2019 o odmítavých reakcích vůči ženským právům a rovnosti žen a mužů v EU ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. listopadu 2019 o přistoupení EU k Istanbulské úmluvě a dalších opatřeních pro boj proti násilí na základě pohlaví ⁽¹²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. listopadu 2018 o pečovatelských službách v EU pro větší rovnost žen a mužů ⁽¹³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 29. listopadu 2018 o situaci žen se zdravotním postižením ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2018 o emancipaci žen a dívek prostřednictvím digitálního sektoru ⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2018 o ženách, rovnosti žen a mužů a spravedlnosti v oblasti klimatu ⁽¹⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. října 2017 o posílení hospodářského postavení žen v soukromém a veřejném sektoru v EU ⁽¹⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. června 2017 o potřebě vypracovat strategii EU pro odstranění rozdílu ve výši důchodů žen a mužů a předcházení tomuto rozdílu ⁽¹⁸⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2017 o rovnosti žen a mužů v Evropské unii v letech 2014–2015 ⁽¹⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 4. dubna 2017 o ženách a jejich úloze ve venkovských oblastech ⁽²⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. února 2017 o podpoře rovnosti žen a mužů v oblasti duševního zdraví a klinického výzkumu ⁽²¹⁾,

⁽⁹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0039.

⁽¹⁰⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0025.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 449, 23.12.2020, s. 102.

⁽¹²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0080.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 80.

⁽¹⁴⁾ Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 164.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 28.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. C 458, 19.12.2018, s. 34.

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. C 346, 27.9.2018, s. 6.

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 331, 18.9.2018, s. 60.

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. C 263, 25.7.2018, s. 49.

⁽²⁰⁾ Úř. věst. C 298, 23.8.2018, s. 14.

⁽²¹⁾ Úř. věst. C 252, 18.7.2018, s. 99.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na své usnesení ze dne 8. března 2016 o situaci uprchlic a žadatelek o azyl v EU ⁽²²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. ledna 2016 o vnějších faktorech, které jsou překážkou podnikání žen v Evropě ⁽²³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. září 2015 o profesní dráze žen ve vědě a na vysokých školách a tzv. skleněném stropu, na který narážejí ⁽²⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2015 o strategii EU pro rovnost žen a mužů pro období po roce 2015 ⁽²⁵⁾,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 10. prosince 2019 o ekonomikách založených na genderové rovnosti v EU: další postup,
- s ohledem na zprávu Mezinárodní organizace práce nazvanou „COVID-19 a svět práce. Čtvrté vydání“, zveřejněnou dne 27. května 2020,
- s ohledem na analýzu Mezinárodní organizace práce nazvanou „Dopad na odvětví, reakce a doporučení související s koronavirem“,
- s ohledem na zprávu OECD nazvanou „Ženy v centru boje proti koronaviru“, zveřejněnou v dubnu 2020,
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 6. března 2019 s názvem „Zpráva o rovnosti žen a mužů v EU za rok 2019“ (SWD(2019)0101),
- s ohledem na zprávu OSN Women nazvanou „Dopad koronaviru na ženy“, zveřejněnou dne 9. dubna 2020,
- s ohledem na zprávu OSN o ženách nazvanou „From Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19“ (Od porozumění k akci: rovnost pohlaví v důsledku COVID-19), zveřejněnou dne 2. září 2020,
- s ohledem na publikaci UN Women nazvanou „Online and ICT* facilitated violence against women and girls during COVID-19“ (Násilí na ženách a dívkách během pandemie COVID-19 usnadněné internetem a IKT),
- s ohledem na zprávu Populačního fondu OSN (UNFPA) nazvanou „Dopad pandemie COVID-19 na plánované rodičovství a odstranění násilí na základě pohlaví, mrzačení ženských pohlavních orgánů a sňatků dětí“, zveřejněnou dne 27. dubna 2020,
- s ohledem na prohlášení UNFPA nazvané „V důsledku pandemie COVID-19 se očekávají další miliony případů násilí, sňatků dětí, mrzačení ženských pohlavních orgánů a neplánovaných těhotenství“, zveřejněnou dne 28. dubna 2020,
- s ohledem na prohlášení Marceline Naudiové, předsedkyně expertní skupiny pro boj proti násilí na ženách a domácímu násilí (GREVIO) působící v rámci Rady Evropy, ze dne 24. března 2020 o potřebě dodržovat v době pandemie standardy Istanbulské úmluvy,
- s ohledem na zprávu Společného výzkumného střediska nazvanou „Jak koronavirová krize ovlivní stávající rozdíly na základě pohlaví v Evropě?“,

⁽²²⁾ Úř. věst. C 50, 9.2.2018, s. 25.

⁽²³⁾ Úř. věst. C 11, 12.1.2018, s. 35.

⁽²⁴⁾ Úř. věst. C 316, 22.9.2017, s. 173.

⁽²⁵⁾ Úř. věst. C 407, 4.11.2016, s. 2.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na index rovnosti žen a mužů za rok 2019 Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE), zveřejněný dne 15. října 2019,
- s ohledem na zprávu EIGE nazvanou „Boj proti rozdílným v odměňování žen a mužů: ne bez lepší rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem“, zveřejněnou 29. května 2019,
- s ohledem na zprávu EIGE nazvanou „Peking + 25: pátý přezkum provádění Pekingské akční platformy členskými státy EU“, zveřejněnou dne 5. března 2020,
- s ohledem na údaje shromážděné pro účely průzkumu nadace Eurofound s názvem „Život, práce a pandemie COVID-19“ z června 2020,
- s ohledem na průzkum Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA) nazvaný „Dlouhá cesta k rovnosti LGBTI osob“, zveřejněný dne 14. května 2020,
- s ohledem na zprávu FRA nazvanou „Přetrvávající obavy: protiromské smýšlení jako překážka začleňování Romů“, zveřejněnou dne 5. dubna 2018,
- s ohledem na průzkum FRA nazvaný „Násilí na ženách: celounijní průzkum“, zveřejněný dne 5. března 2014,
- s ohledem na politický přehled ILGA Europe s názvem „COVID-19: domácí násilí vůči osobám LGBTI“,
- s ohledem na publikaci Evropské ženské lobby nazvanou „Rovnost mezi ženami a muži jako podstata reakce na koronavirus v celé Evropě“,
- s ohledem na publikaci Evropské sítě IPPF nazvanou „How to address the impact on women, girls and vulnerable groups and their sexual and reproductive safety“ (Jak řešit dopad na ženy, dívky a zranitelné skupiny a jejich sexuální a reprodukční bezpečnost),
- s ohledem na zprávu Evropské ženské lobby nazvanou „Proměňovat slova v činy: Fondy EU musí odrážet rovnost žen“,
- s ohledem na informativní zprávu Evropské ženské lobby nazvanou „Ženy nesmějí platit cenu za koronavirus!“,
- s ohledem na studii profesorky Sabine Oertelt-Prigione nazvanou „Dopad pohlaví a genderu při pandemii COVID-19“, zveřejněnou dne 27. května 2020,
- s ohledem na společnou zprávu Evropského parlamentního fóra pro sexuální a reprodukční práva a Mezinárodní federace pro plánované rodičovství nazvanou „Sexual and Reproductive Health and Rights during the COVID-19 pandemic“ (Sexuální a reprodukční zdraví a práva během pandemie COVID-19), která byla zveřejněna dne 22. dubna 2020,
- s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A9-0229/2020),

A. vzhledem k tomu, že krize COVID-19 a její důsledky obsahují jasné genderové hledisko, jelikož mají rozdílný dopad na ženy a muže, a zvýraznila stávající nerovnosti a nedostatky, pokud jde o genderovou rovnost a práva žen; vzhledem k tomu, že je proto zapotřebí reagovat způsobem zohledňujícím rovnost žen a mužů;

Čtvrtek 21. ledna 2021

- B. vzhledem k tomu, že COVID-19 ovlivňuje různými způsoby a v různé míře různé skupiny ve společnosti, včetně žen a mužů, mladých lidí, starších osob, osob se zdravotním postižením, obětí násilí na základě pohlaví a domácího násilí, osob z odlišného socioekonomického prostředí, dětí, samoživitelů a menšinových skupin včetně Romů, osob LGBTQI+, uprchlíků a migrantek, a má rovněž meziodvětvové důsledky; vzhledem k tomu, že ženy a dívky budou v krátkodobém, střednědobém i dlouhodobém horizontu neúměrně zasaženy a pandemie prohloubila stávající strukturální genderové nerovnosti, zejména pokud jde o dívky a ženy z marginalizovaných skupin;
- C. vzhledem k tomu, že z počátečních údajů o úmrtnosti vyplývá, že starší muži mají vyšší míru úmrtnosti na koronavirus než ženy, zatímco ženy jsou více ohroženy nákazou s ohledem na svoje nepoměrně vyšší zastoupení mezi pracovníky první linie v důležitých odvětvích během stávajících krizí;
- D. vzhledem k tomu, že EU a členské státy nebyly na takovou zdravotní krizi připraveny; vzhledem k tomu, že nediskriminační přístup ke zdravotní péči je základním lidským právem; vzhledem k tomu, že dříve existující překážky v přístupu ke klíčovým službám péče byly krizí v oblasti zdraví ještě zvýrazněny; vzhledem k tomu, že v důsledku rušení nebo odkládání „jiných než nezbytných“ zdravotnických služeb docházelo k prodávám a někdy i k překážkám v přístupu ke klíčové péči v případech akutních potíží, a to i pro ženy; vzhledem k tomu, že v tomto ohledu byl přístup ke zdravotní péči a službám v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví znemožněn, což přineslo závažné důsledky, a že v některých členských státech byly učiněny určité právní pokusy omezit právo na bezpečné a zákonné přerušování těhotenství; vzhledem k tomu, že mezi kritické potřeby žen patří přístup k péči v době mateřství a bezpečný porod, dostupnost antikoncepce, bezpečné potraty a služby in vitro a opatření pro klinické ošetření v případech znásilnění; vzhledem k tomu, že v důsledku mimořádné situace ve vnitrostátních systémech zdravotnictví a vzhledem k tomu, že základní služby a statky jsou během krize omezenější, hrozí, že ženy a dívky přijdou o své základní právo na zdravotní služby; vzhledem k tomu, že úsilí o zastavení epidemií může odklonit zdroje z běžných zdravotnických služeb a zhoršit již tak omezený přístup ke službám v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví;
- E. vzhledem k tomu, že ze zpráv a numerických údajů několika členských států v průběhu a následně po omezení volného pohybu vyplynulo, že došlo ke znepokojivému nárůstu domácího a genderového násilí, včetně fyzického násilí, psychologického násilí, nátlakové kontroly a kybernetického násilí; vzhledem k tomu, že násilí není soukromým problémem, ale závažným společenským jevem; vzhledem k tomu, že opatření omezující volný pohyb osob ztěžují obětem intimního partnerského násilí hledání pomoci, neboť jsou často v kontaktu jen s agresory, a že omezený přístup k podpůrným službám, jako jsou azylové domy pro ženy a krizové linky, a nedostatečné podpůrné struktury a zdroje mohou zhoršit již existující „stínovou“ pandemii; vzhledem k tomu, že počet lůžek v azylech pro ženy a dívky, které se staly oběťmi násilí, je pouze poloviční, než požaduje Istanbulská úmluva; vzhledem k tomu, že životy a dobré životní podmínky mnoha zranitelných skupin žen jsou v důsledku pandemie COVID-19 stále více ohroženy; vzhledem k tomu, že případy femicidy se nezapočítávají do oficiálního stavu úmrtí v souvislosti s onemocněním COVID-19, ale lze je spojovat s vypuknutím nákazy a opatřeními k zastavení nákazy, která byla během tohoto období přijata; vzhledem k tomu, že opatření spočívající v omezení pohybu a izolaci mohla vést k vyššímu riziku mrzačení ženských pohlavních orgánů, neboť v důsledku uzavření škol mohlo mnoho případů zůstat neodhaleno; vzhledem k tomu, že hospodářské a sociální stresory jsou přitěžujícími faktory, které by mohly dlouhodobě vést k nárůstu domácího násilí a násilí na základě pohlaví a ztížit ženám odchod od partnerů, kteří je zneužívají;
- F. vzhledem k tomu, že větší využívání internetu během pandemie zvyšuje násilí páchané na základě pohlaví a sexuální zneužívání dětí, zejména dívek, na internetu a za pomoci IKT; vzhledem k tomu, že cílem násilí za pomoci IKT jsou především obhájkyňe lidských práv, ženy v politice, novinářky, ženy patřící k etnickým menšinám, domorodé ženy, lesbické, bisexuální a transsexuální ženy a ženy se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že v Evropě je riziko, že se stanou obětí násilí na internetu, nejvyšší u mladých žen ve věku 18 až 29 let ⁽²⁶⁾;
- G. vzhledem k tomu, že většina pracovníků v první linii během nynější krize jsou ženy, včetně 76 % pracovníků ve zdravotnictví (lékařky, zdravotní sestry, porodní asistentky, personál v zařízeních pobytové péče), 82 % pokladních, 93 % pracovníků péče o děti a učitelů, 95 % uklízeček a pomocnic v domácnosti a 86 % pracovníků osobní péče ⁽²⁷⁾ v EU; vzhledem k tomu, že díky těmto pracovníkům, pro něž fyzická vzdálenost často není možná a kteří tak nesou

⁽²⁶⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU\(2018\)604979_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU(2018)604979_EN.pdf)

⁽²⁷⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/frontline-workers>

Čtvrtek 21. ledna 2021

zvýšenou zátěž plynoucí z případného šíření virů mezi své příbuzné, jsou zachovány naše hospodářské, sociální a zdravotnické systémy, náš veřejný život a základní činnosti;

- H. vzhledem k tomu, že mzdy v mnoha zásadních odvětvích, v nichž převládají ženy, mohou být nízké, přičemž se často vyplácí pouze minimální mzda; vzhledem k tomu, že horizontální a vertikální segregace na trhu práce v EU je stále významná, přičemž ženy jsou nadměrně zastoupeny v méně výdělečných odvětvích; vzhledem k tomu, že ve vzdělávání, ve zdravotnictví a v sociální oblasti pracuje 30 % žen oproti 8 % mužů a ve vědě, technologii, inženýrství a matematice pracuje 7 % žen oproti 33 % mužů ⁽²⁸⁾; vzhledem k varování MOP, že některé skupiny budou neúměrně zasaženy hospodářskou krizí, včetně těch, které vstupují na trh práce, čímž se zvýší nerovnost, a že ženy mají menší přístup k sociální ochraně a ponesou nepřiměřenou zátěž; vzhledem k tomu, že existuje důvod k obavám ohledně úbytku pracovních míst v povoláních, v nichž dominují ženy, v důsledku krize; vzhledem k tomu, že odvětví, v nichž převládají muži, se pravděpodobně zotaví dříve než odvětví, v nichž obvykle převažují ženy; vzhledem k tomu, že plán Next Generation EU by se měl v dostatečné míře zabývat odvětvími, v nichž jsou ženy nadměrně zastoupeny; vzhledem k tomu, že návrh Komise na plán oživení klade důraz na investice do přechodu na digitální technologie, které poslouží jako klíč k budoucí prosperitě a odolnosti Evropy; vzhledem k tomu, že index rovnosti žen a mužů za rok 2019 odhalil přetrvávající nerovnosti mezi muži a ženami v digitálním odvětví, a vzhledem k tomu, že je třeba usilovat o zmírnění rozdílů mezi ženami a muži i segregace na trhu práce během digitální transformace trhu práce;
- I. vzhledem k tomu, že u žen je vyšší pravděpodobnost pracovního poměru na dobu určitou, na částečný úvazek nebo nejistého zaměstnání (26,5 % v porovnání s 15,1 % mužů ⁽²⁹⁾), takže na ně v důsledku krize výrazně dopadlo propouštění a nucené dovolené a výhledově bude i dlouhodobě dopadat;
- J. vzhledem k tomu, že výzkum nadace Eurofound ukazuje, že koronavirová krize představuje vážné riziko návratu desetiletí pokroku dosaženého v oblasti rovnosti žen a mužů v účasti na trhu práce, zejména pokud je činnost dále omezována v odvětvích se zvýšeným zastoupením žen ⁽³⁰⁾; vzhledem k tomu, že výzkum ukazuje, že snižování rozdílů v zaměstnanosti žen a mužů mezi lety 2015 a 2018 stagnovalo a přetrvávající rozdíly v účasti na zaměstnání stojí Evropu více než 335 miliard EUR ročně, což odpovídá 2,41 % HDP EU v roce 2019 ⁽³¹⁾;
- K. vzhledem k tomu, že genderový dopad krize je dobře doložen mimo jiné činností institutu EIGE a organizace OSN Women; vzhledem k tomu, že vzhledem k nedostatku srovnatelných údajů rozčleněných podle pohlaví je ovšem obtížné změřit plný dopad krize; vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 měla nebývalý dopad na evropský trh práce; vzhledem k tomu, že tuto situaci je třeba pečlivě prozkoumat podle jednotlivých odvětví s údaji rozčleněnými podle pohlaví a věku, a to jak během období krize, tak během oživení; vzhledem k tomu, že úplné hospodářské a sociální důsledky pandemie a její následky pro oblast zaměstnanosti stále nejsou známy, ale předběžné studie, včetně studií nadace Eurofound, naznačují významné ztráty pracovních míst v odvětví služeb a průmyslu a také v kontaktních odvětvích, včetně odvětví maloobchodních, rekreačních a osobních služeb, kde jsou převážně zaměstnány ženy; vzhledem k tomu, že v jiných odvětvích byla naopak jistota zaměstnání navzdory krizi zachována, včetně veřejného a zdravotnického sektoru a IKT;
- L. vzhledem k tomu, že krize má významný dopad na podnikatele provozující začínající podniky;
- M. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 odhalila dlouhodobý problém v poskytování péče v mnoha členských státech EU; vzhledem k tomu, že péči je třeba vnímat komplexně a nepřetržitě, od péče o děti přes péči po dokončení školy, péči o osoby se zdravotním postižením až po péči o starší osoby;

⁽²⁸⁾ Institut EIGE, Index rovnosti žen a mužů, 2019.

⁽²⁹⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/economic-hardship-and-gender>

⁽³⁰⁾ Průzkum nadace Eurofound COVID-19, 2020.

⁽³¹⁾ Průzkum nadace Eurofound, Closing gender gaps in employment (Odstraňování rozdílů v zaměstnanosti žen a mužů): defending progress and responding to COVID-19 challenges (obrana pokroku a reakce na výzvy spojené s onemocněním COVID-19) (2020).

Čtvrtek 21. ledna 2021

- N. vzhledem k tomu, že uzavírání škol, středisek péče a pracovišť zvýšilo nerovnoměrné rozdělení neplacených domácích a pečovatelských povinností pro ženy, které často kromě vyvažování práce z domova zůstaly bez dostatečné podpory při péči o děti a seniory; vzhledem k tomu, že práce z domova nenahrazuje péči o děti; vzhledem k tomu, že ženy obvykle stráví každý týden o 13 hodin více neplacenou péčí a prací v domácnosti než muži⁽³²⁾; vzhledem k tomu, že krize způsobená onemocněním COVID-19 byla pro muže příležitostí, aby se více zapojili do pečovatelských povinností, avšak zároveň odhalila, že stále přetrvává nerovnoměrný podíl péče a domácí práce, což s největší pravděpodobností zasáhne vážněji ženy a dívky; vzhledem k tomu, že vyvažování práce na dálku a rodinných povinností, zvyšuje zátěž, a proto ženy čelí zvýšené emocionální, duševní a sociální zátěži; vzhledem k tomu, že by to mohlo vést k menšímu počtu úspěchů na pracovišti a mít dopad na jejich profesní rozvoj ve srovnání s muži;
- O. vzhledem k tomu, že rodiče samoživitelé jsou vystaveni neúměrné a extrémní zátěži, přičemž 85 % z nich jsou ženy, tj. 6,7 milionu domácností matek-samoživitelek v EU⁽³³⁾, z nichž je téměř polovina ohrožena sociálním vyloučením nebo chudobou;
- P. vzhledem k tomu, že podle průzkumu⁽³⁴⁾ měla pandemie COVID-19 těžší dopad na ženy s malými dětmi než na muže se stejnou situací v domácnosti; vzhledem k tomu, že téměř třetina (29 %) žen s malými dětmi považovala za obtížné soustředit se na svou práci ve srovnání s 16 % mužů s malými dětmi; vzhledem k tomu, že dvakrát více žen s dětmi (29 %) se po práci spíše cítily příliš unavené na to, aby pokračovaly prací v domácnosti, ve srovnání s 16 % mužů; vzhledem k tomu, že ženy s dětmi ve věku 0–11 let měly v dubnu 2020 větší pravděpodobnost, že budou cítit napětí, než muži s dětmi ve stejné věkové skupině (23 % oproti 19 %), nebo že se budou cítit osaměle (14 % oproti 6 %) a v depresi (14 % oproti 9 %);
- Q. vzhledem k tomu, že návrh Komise na plán oživení klade důraz na investice do ekologické transformace; vzhledem k tomu, že ženy pociťují dopad změny klimatu jinak, protože z různých důvodů čelí většímu riziku a zátěži; vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů a zapojení žen do rozhodování je předpokladem pro udržitelný rozvoj a účinné zvládání klimatických výzev; vzhledem k tomu, že všechna opatření v souvislosti s klimatem musí zahrnovat genderové i průřezové hledisko;
- R. vzhledem k tomu, že některé části společnosti, jako jsou rodiče samoživitelé, oběti násilí, ženy náležející k rasovým a etnickým menšinám, starší a mladé ženy, ženy se zdravotním postižením, romské ženy, LGBTQI+ osoby, ženy provozující prostituci, uprchlíci a migranti, jsou obzvláště zranitelné vůči viru nebo jeho socioekonomickým důsledkům, pokud jde o přijatá opatření a stávající nedostatky v oblasti infrastruktury a služeb;
- S. vzhledem k tomu, že ženy bez domova se v souvislosti s pandemií COVID-19 nadále potýkají se specifickými problémy, přičemž v dočasném a nouzovém ubytování hrozí zvlášť velké riziko přenosu nemoci a násilí páchaného na základě pohlaví a přístup k hygieně a zdravotnickým zařízením je zde nedostatečný;
- T. vzhledem k tomu, že COVID-19 je globální pandemií, která postihla všechny země na světě; vzhledem k tomu, že pandemie bude mít ničivý dopad na obyvatelstvo, zejména na ženy a dívky, v zemích s nedostatečně financovanými zdravotnickými systémy, a na obyvatelstvo zemí postižených konflikty; vzhledem k tomu, že v důsledku pandemie se do roku 2021 ocitne více než 47 milionů žen a dívek na celém světě pod hranicí chudoby⁽³⁵⁾;
- U. vzhledem k tomu, že podle nedávných údajů UNFPA má zpoždění nebo přerušení komunitních informačních programů a vzdělávání o škodlivých praktikách na celém světě vést k dalším dvěma milionům případů mrzačení ženských pohlavních orgánů a 13 milionům sňatků dětí v příštím desetiletí ve srovnání s odhady před pandemií;

⁽³²⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework>

⁽³³⁾ <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/how-will-covid-19-crisis-affect-existing-gender-divides-europe>

⁽³⁴⁾ Průzkum nadace Eurofound COVID-19, 2020.

⁽³⁵⁾ OSN Women, „From Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19“ (Od porozumění k akci: rovnost pohlaví v důsledku COVID-19).

Čtvrtek 21. ledna 2021

- V. vzhledem k tomu, že poskytování služeb by mělo být založeno na zjišťování potřeb založeném na údajích, přičemž rozpočtové zdroje by měly být přiděleny na základě tohoto výzkumu; vzhledem k tomu, že rozpočty a přidělování prostředků musí zohledňovat různé potřeby a okolnosti mužů a žen;
- W. vzhledem k tomu, že ženy nejsou stejně zapojeny jako muži, pokud jde o rozhodování ve fázi obnovy, a to z důvodu stávajícího tzv. skleněného stropu; vzhledem k tomu, že ženy a jejich organizace zastupující občanskou společnost musí hrát aktivní a ústřední úlohu v rozhodovacích procesech s cílem zajistit, aby jejich perspektivy a potřeby byly zohledněny při rozhodování, navrhování, provádění a sledování fáze oživení a souvisejících opatření na místní, regionální, vnitrostátní a unijní úrovni;
- X. vzhledem k tomu, že otázky týkající se práv žen a prosazování rovnosti žen a mužů musí být zohledňovány a projednány na nejvyšší úrovni, zejména s ohledem na provádění strategie EU pro rovnost žen a mužů; vzhledem k tomu, že Evropský parlament má Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví a Komise má komisaře s výlučnou odpovědností za rovnost, avšak neexistuje zvláštní složení Rady pro rovnost žen a mužů, a že ministři a státní pověřenci odpovědní za rovnost žen a mužů nemají žádné zvláštní fórum pro diskusi a rozhodování;
- Y. vzhledem k tomu, že zde uvedené kroky umožní vybudovat odolnost a zajistí připravenost na budoucí krizi;

Obecné poznámky

1. zdůrazňuje potřebu přístupu zohledňujícího rovnost žen a mužů, začleňování hlediska rovnosti žen a mužů a principů sestavování rozpočtu s ohledem na rovnost žen a mužů, ve vztahu ke všem relevantním aspektům reakce na krizi COVID-19 s cílem zachovat a chránit práva žen v průběhu pandemie a období po krizi a posílit rovnost žen a mužů;
2. zdůrazňuje, že je třeba uplatňovat ponaučení z minulých a současných krizí pro budoucí rozvoj a provádění politik, aby se neopakovaly minulé chyby, a že je třeba připravit půdu reakcím zohledňujícím rovnost žen a mužů ve všech fázích budoucích krizí s cílem zabránit negativním dopadům na práva žen; vyzývá Komisi, aby usnadnila vytvoření stálé sítě pro sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy v oblasti řešení aspektů COVID-19 s ohledem na rovnost žen a mužů; vyzývá Radu, aby vytvořila účelovou konfiguraci pro rovnost žen a mužů a zřídila formální pracovní útvar s cílem zavést společná konkrétní opatření zaměřená na řešení problémů v oblasti práv žen a rovnosti žen a mužů a aby zajistila projednávání otázek rovnosti žen a mužů na nejvyšší politické úrovni;
3. zdůrazňuje, že Komise a členské státy by měly systematicky provádět posouzení dopadu na rovnost žen a mužů, a to i u opatření, která jsou součástí plánu oživení; je odhodlán začlenit a posílit rovnost žen a mužů v rámci iniciativy „Next Generation EU“ prostřednictvím postoje Parlamentu;
4. naléhavě vyzývá Komisi, aby přezkoumala prevalenci viru mezi pracovníky v odvětvích důležitých v nynější krizi, zejména ženami a zástupci etnických menšin, vzhledem k jejich nepoměrně vysokému zastoupení v těchto odvětvích; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby vhodným způsobem reagovaly na posílení bezpečnosti při práci, a vyzývá členské státy, aby zlepšily své pracovní podmínky, a to i prostřednictvím rámcové směrnice⁽³⁶⁾, směrnice 92/85/EHS a strategického rámce EU pro ochranu zdraví a bezpečnost při práci na období po roce 2020;
5. vyzývá členské státy, Komisi, Eurostat a institut EIGE, aby pravidelně shromažďovaly údaje o pandemii COVID-19 rozčleněné mimo jiné podle pohlaví, věku a prolínající se diskriminace, jakož i údaje o socioekonomickém dopadu viru; zdůrazňuje, že opatření pro oživení musí vycházet z údajů rozčleněných podle pohlaví s cílem zajistit, aby reakce byly komplexní, přičemž zvláštní pozornost je třeba věnovat oblastem, kde jsou údaje nedostatečné a neporovnatelné, jako je násilí páchané na ženách a pečovatelské služby; zdůrazňuje, že tyto údaje musí být systematicky předkládány a zveřejňovány; zdůrazňuje, že je třeba, aby Komise a členské státy podporovaly budování kapacit vnitrostátních statistických orgánů a dalších příslušných aktérů v tomto ohledu;

⁽³⁶⁾ Směrnice Rady 89/391/EHS ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci (Úř. věst. L 183, 29.6.1989, s. 1).

Čtvrtek 21. ledna 2021

6. zdůrazňuje, že při přijímání a rušení opatření v krizových situacích, jakož i ve všech fázích navrhování, přijímání a provádění plánů obnovy je nezbytné rovnoměrné zastoupení žen a mužů ve vedoucích pozicích a rozhodovacích procesech, a to i těch z nejzranitelnějších skupin, aby byly plně a náležitě zohledněny jejich specifické potřeby a okolnosti a aby byla plánována účinná a cílená opatření, která zajistí, aby potřebný podpůrný balíček reagoval na jejich potřeby; vyzývá členské státy, aby během takovýchto krizí vytvořily zvláštní pracovní skupiny se zapojením příslušných zúčastněných stran a zástupců ženských organizací s cílem zajistit začleňování hlediska rovnosti žen a mužů; vyzývá vnitrostátní parlamenty členských států, aby vytvořily výbory pro dopad krize COVID-19 na ženy a dívky s cílem zajistit zvláštní prostor pro diskusi a sledování krize a jejích dopadů na rovnost žen a mužů; vítá záměr Komise usilovat o přijetí návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o zlepšení genderové vyváženosti mezi nevykonnými členy správní rady společností kótovaných na burzách a souvisejících opatřeních⁽³⁷⁾ (tzv. směrnice o zastoupení žen v řídicích a dozorcích orgánech), a naléhavě vyzývá Radu, aby jej odblokovala; dále zdůrazňuje, že do mechanismu civilní ochrany EU a dalších mechanismů reakce na krizi na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni musí být zapojeno více žen; dále se zavazuje, že zajistí, aby panely na slyšeních a seminářích Parlamentu byly genderově vyvážené, a že obohatí diskuse o opatřeních na oživení prostřednictvím rozmanitosti;

7. vyzývá Komisi a členské státy, aby pozorně sledovaly a důrazně reagovaly na dezinformace, negativní veřejné diskuse, nedostatečné stanovení priorit, omezení nebo odpírání přístupu k příslušným službám a regresivní iniciativy týkající se práv žen, LGBTQI+ a rovnosti žen a mužů; vyzývá Komisi, aby sledovala zmenšující se prostor pro organizace občanské společnosti a demonstrace související s výše uvedenými tématy v důsledku karanténních opatření jakožto otázky demokracie a základních práv během krize COVID-19 a v období po krizi; konstatuje, že budou přijata vhodná opatření, pokud se zjistí, že porušování zásad právního státu v členském státě dostatečně přímo ovlivňuje nebo vážně ohrožuje řádné finanční řízení rozpočtu EU nebo ochranu finančních zájmů Unie; vyzývá členské státy, aby zajistily, že mimořádná restriktivní opatření budou sloužit pouze k boji proti pandemii, budou časově omezená a budou slučitelná se základními právy;

Aspekty COVID-19 související se zdravím a dopad na rovnost žen a mužů

8. vyjadřuje své obavy ohledně vysoké míry úmrtnosti na COVID-19; bere na vědomí počáteční vyšší míru úmrtnosti mezi muži a vyzývá Světovou zdravotnickou organizaci (WHO) a příslušné agentury EU, aby přezkoumaly rozdílné dopady na zdraví mužů a žen; vyzývá Komisi, aby pokračovala v monitorování situace s ohledem na pochopení dlouhodobých zdravotních dopadů viru na ženy a muže; zdůrazňuje, že klinický výzkum viru musí zahrnovat genderově vyvážené zastoupení za účelem posouzení toho, jak by mohl virus a potenciální vakcína či léčba odlišně ovlivnit ženy a muže;

9. vybízí členské státy, aby zajistily pro ženy i muže přístup k základním součástem kvalitní lékařské a psychologické péče, jež nesouvisí s onemocněním COVID-19, jako je screening a léčba rakoviny, zdravotní péče o matky a novorozence a neodkladná péče o osoby, jež utrpěly srdeční infarkt či mrtvici; naléhavě vyzývá členské státy, aby v těchto oblastech postupovaly podle pokynů WHO;

10. vyjadřuje politování nad tím, že přístup ke službám sexuálního a reprodukčního zdraví a práv byl v některých členských státech během krize opomíjen, omezen nebo dokonce napaden; zdůrazňuje, že je třeba, aby během krize a následného období i v podobných krizových situacích členské státy zaručily bez diskriminace kvalitní a cenově dostupný přístup ke službám, informacím a komoditám v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, a to tak, že uznají zásadní povahu těchto služeb, které zachraňují životy a často jsou časově náročné, a měly by být poskytovány v souladu s pokyny WHO a přístupem založeným na lidských právech a soustředěným na pacienta; důrazně odmítá jakékoli pokusy o omezení práv souvisejících se sexuálním a reprodukčním zdravím a právy osob LGBTQI+ a zdůrazňuje, že oponenti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv by neměli mít možnost zneužívat tuto krizi jako prostředek k omezování práv žen, jako je právo na bezpečný potrat; vyzývá Komisi, aby usnadnila výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy a zároveň zapojila organizace občanské společnosti, které jsou v těchto oblastech často odborníky, pokud jde o nové metody poskytování péče související se sexuálním a reprodukčním zdravím a právy a způsoby řešení nedostatků v poskytování

⁽³⁷⁾ COM(2012)0614.

Čtvrtek 21. ledna 2021

služeb; zdůrazňuje, že je důležité komunikovat s poskytovateli služeb s cílem objasnit, že tyto služby jsou i nadále zásadní a měly by být důsledně poskytovány; zdůrazňuje, že veškeré služby v oblasti mateřství musí být k dispozici a musí být dostatečně personálně a finančně vybaveny;

11. vyzývá členské státy, aby investovaly do stabilních a odolných systémů zdravotní péče a ocenily a podporovaly klíčové pracovníky, jako jsou zdravotníci a sociální pracovníci tím, že zajistí bezpečné pracovní podmínky, poskytnou vhodné vybavení, vytvoří podmínky pro spravedlivou odměnu, nabídnou profesní rozvoj, mimo jiné prostřednictvím vysokoškolského vzdělávání, a zajistí přístup ke službám, jako je péče o děti a služby v oblasti duševního zdraví;

12. naléhavě vyzývá Komisi, aby ve svých politických reakcích souvisejících se zdravím, včetně programu EU4Health, evropského plánu boje proti rakovině a strategie EU v oblasti zdraví, zohlednila mimořádné okolnosti, jako je COVID-19, a také jejich dopad na genderově specifické aspekty zdravotní péče, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práv; vyzývá Komisi a členské státy, aby se zabývaly aspekty v oblasti zdraví, které jsou definovány ve strategii pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 při provádění programu EU4Health, např. v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, jako nedílné součásti zdraví a zásadního aspektu dobrých životních podmínek obyvatel a pokroku v oblasti rovnosti žen a mužů; požaduje, aby byly zvýšeny investice do služeb nezbytných pro rovnost žen a mužů a aby byli do provádění programu „EU pro zdraví“ začleněni odborníci na rovnost žen a mužů a dbalo se vyvážené zastoupení žen a mužů;

13. připomíná, že přístup ke zdravotní péči je lidským právem a vyžaduje odpovídající financování; připomíná členským státům, aby při posilování kapacit systémů zdravotní péče a kritické infrastruktury v důsledku onemocnění COVID-19 zohledňovaly jedinečné potřeby žen a mužů, zejména pokud jde o výdaje na zdraví, odhalování nemocí a reakci na ně, připravenost na mimořádné situace, výzkum a vývoj a zdravotnické pracovníky;

14. vyzývá členské státy, aby během krize a po jejím odeznění posílily iniciativy na podporu duševního zdraví s ohledem na stres, úzkost, depresi a osamění vyvolané zákazem vycházení, jakož i s ohledem na ekonomické obavy a genderově podmíněné násilí a další faktory spojené s krizí, a aby zohlednily různý dopad na ženy a muže a investovaly finanční zdroje, aby zajistily, že v případě potřeby budou dostupné adekvátní služby; vyzývá Komisi, aby uskutečnila celoevropskou kampaň zaměřenou na duševní zdraví;

Genderově podmíněné násilí během pandemie COVID-19

15. naléhavě žádá členské státy, aby se ve své reakci na pandemii COVID-19 zabývaly genderově podmíněným násilím, s nímž se potýkají ženy a dívky, včetně transsexuálních žen, jakož i intersexuální, nebinární a genderově nonkonformní osoby; naléhavě vyzývá členské státy, aby pokračovaly v analýze údajů a trendů v oblasti výskytu všech forem genderově podmíněného násilí a domácího násilí a podávání zpráv o nich, jakož i analýze údajů o důsledcích pro děti, a to v době, kdy jsou zavedena opatření omezující volný pohyb osob, a během období bezprostředně po něm; uznává, že reakce veřejnosti je nedostatečná, pokud jde o řešení násilí páchaného na ženách a dívkách a náležité zohlednění potřeby, aby plány reakce na mimořádné situace obsahovaly opatření pro předcházení násilí páchanému na ženách a aby tomu tak bylo i v případě budoucích mimořádných situací, přičemž je kladen nedostatečný důraz na zavedení výjimek z pravidel pro omezení volného pohybu osob, zřízení linek pomoci a nástrojů a signálů pro sdílení informací a zajištění trvalého přístupu ke zdravotnickým službám, jakož i na zachování bezpečného přístupu k legálním klinikám a azylovým domům nebo alternativnímu ubytování s dostatečnou kapacitou, policií a soudními službám, mimořádným soudům k vydávání příslušných omezujících a/nebo ochranných příkazů a aby bylo zajištěno, že budou považovány za nezbytné; žádá členské státy, aby zavedly bezpečné a pružné systémy nouzového varování, nabízely nové asistenční služby prostřednictvím telefonu, e-mailu a textových zpráv pro přímý kontakt s policií a on-line služby, jako jsou linky pomoci, skryté aplikace, digitální platformy, sítě lékáren, a aby poskytly nouzové financování na podporu služeb, nevládních organizací a organizací občanské společnosti; vyzývá členské státy, aby zajistily koordinovaný přístup podpůrných služeb při identifikaci ohrožených žen, aby zajistily, že všechna tato opatření budou dostupná a přístupná všem ženám a dívkám v jejich jurisdikci, včetně žen a dívek se zdravotním postižením, bez ohledu na jejich migrační status, a aby zajistily odbornou přípravu v oblasti rovnosti žen a mužů pro zdravotnické pracovníky i policisty v první linii a členy justice; vyzývá členské státy, aby se podělily o vnitrostátní inovace a osvědčené postupy v oblasti řešení domácího násilí s cílem lépe identifikovat a prosazovat účinné postupy a vyzývá Komisi, aby tyto postupy podpořila;

Čtvrtek 21. ledna 2021

16. v souvislosti s pandemií vyzývá členské státy, aby zajistily koordinovaný přístup mezi vládami a veřejnými službami, podpůrnými zařízeními a soukromým sektorem a aby aktualizovaly protokoly pro oběti genderově podmíněného násilí s cílem pomoci jim hledat pomoc, oznamovat trestné činy a mít přístup ke zdravotnickým službám, jakož i vybízet svědky k oznamování těchto trestných činů; vyzývá Komisi, aby vypracovala Protokol Evropské unie o násilí páchaném na ženách v době krize a mimořádných událostí s cílem předcházet násilí páchanému na ženách a podporovat oběti genderově podmíněného násilí v situacích, jako je pandemie COVID-19; zdůrazňuje, že tento protokol by měl zahrnovat základní služby ochrany obětí; vítá návrh německého předsednictví na zřízení celounijní linky pomoci obětem domácího násilí a genderově podmíněného násilí ve všech jazycích EU a naléhavě vyzývá Radu, aby jej podpořila;

17. vyzývá Komisi, aby podpořila kampaně ke zvýšení povědomí, informační kampaně a kampaně za účelem prosazování zájmů, které se budou zabývat domácím a genderově podmíněným násilím ve všech jeho formách, jako je fyzické násilí, sexuální obtěžování a kybernetické násilí a pohlavní vykořisťování, zejména ve vztahu k nově vytvořeným preventivním opatřením a pružným systémům varování v naléhavých situacích, aby tak povzbudily oznamování v koordinaci a ve spolupráci s uznávanými ženskými specializovanými organizacemi; vyzývá Komisi, aby spolupracovala s technologickými platformami v oblasti působnosti aktu o digitálních službách s cílem řešit nelegální on-line aktivity, včetně násilí páchaného na ženách a dívkách ve všech jeho formách, neboť internet byl a je od začátku pandemie široce používán pro práci, vzdělávání a zábavu a bude používán i nadále;

18. připomíná, že zvláštní zpravodajka OSN pro násilí páchané na ženách konstatovala, že krize COVID-19 dokládá nedostatky v řádném provádění ústředních úmluv na ochranu a prevenci genderově podmíněného násilí; vyzývá Radu, aby bezodkladně dokončila ratifikaci Istanbulské úmluvy Evropskou unií na základě širokého přistoupení bez jakýchkoli omezení a aby prosazovala její ratifikaci, rychlé a řádné provedení a vymáhání všemi členskými státy; vyzývá zbývající členské státy, aby úmluvu neprodleně ratifikovaly a aby na prevenci a potírání násilí na ženách a genderově podmíněného násilí a na ochranu jeho obětí vyčlenily přiměřené finanční a lidské zdroje, zejména v krizových obdobích; naléhavě vyzývá členské státy, aby zohlednily doporučení odborné skupiny Rady Evropy pro opatření proti násilí páchanému na ženách a domácímu násilí (GREVIO) a zlepšily své právní předpisy tak, aby byly v souladu s ustanoveními Istanbulské úmluvy, zejména pokud jde o společné definice aktů násilí na základě pohlaví;

19. vyzývá Radu, aby přidala násilí na ženách na seznam trestných činů v EU, a vyzývá Komisi, aby předložila návrh směrnice, která se bude zabývat genderově podmíněným násilím ve všech jeho formách, aby tak zavedla pevný právní rámec, koordinovala sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy, podpořila sběr přesných a srovnávacích údajů, přesně změřila rozsah tohoto násilí a zvážila možnost provádět předpovědi a posoudila dopad pandemie COVID-19 na poskytování klíčových služeb obětem; vítá závazek Komise k provedení nového průzkumu EU o genderově podmíněném násilí s výsledky, které budou prezentovány v roce 2023; zdůrazňuje, že je třeba shromažďovat harmonizované údaje o genderově podmíněném násilí, a vyzývá členské státy, aby na požádání shromažďovaly a poskytovaly příslušné údaje, a to i Eurostatu;

20. opakuje svou silnou podporu programu Spravedlnost i programu Občané, rovnost, práva a hodnoty (ORPH); vítá vytvoření nové složky týkající se hodnot Unie v rámci ORPH a zdůrazňuje, že by se měla soustředit na ochranu, podporu a zvyšování povědomí o právech na základě poskytování finanční podpory organizacím občanské společnosti působícím na místní, regionální a nadnárodní úrovni; připomíná postoj Parlamentu k zajištění odpovídajícího financování těchto programů; vítá, že při závěrečných jednáních o VFR na období 2021-2027 mezi Parlamentem a Radou bylo na stěžejní programy sjednáno přidělení dodatečných prostředků, z nichž bude program ORPH čerpat; vítá předběžnou dohodu o rozpočtu EU na rok 2021, která na program ORPH vyčleňuje dalších 6,6 milionu EUR; zdůrazňuje, že je třeba, aby z těchto přidělů byly vyčleněny odpovídající finanční prostředky na opatření zaměřená na předcházení genderově podmíněnému násilí a boj proti němu v rámci specifického cíle DAPHNE, a vítá vyčlenění prostředků, které bylo za tímto účelem schváleno; zdůrazňuje, že je třeba, aby EU byla ambicióznější, pokud jde o ochranu našich hodnot, a aby na tyto činnosti vyčlenila odpovídající finanční prostředky; žádá také naléhavě zavedení jasných opatření zaměřených na rovnost žen a mužů, a to vyčleněním finančních prostředků, které by řešily specifické potřeby žen v návaznosti na krizi, zejména v oblasti zaměstnanosti, genderově podmíněného násilí a v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práva, a to i pokud jde o programy a nástroje v rámci „Next Generation EU“ a VFR na období 2021-2027, v souladu s duálním přístupem strategie pro rovnost žen a mužů; vyzývá členské státy a Komisi, aby tuto skutečnost zvážily při předkládání vnitrostátních plánů reakce na pandemii COVID-19 s náležitým ohledem na stávající opatření a financování a s tím, že otázka rovnosti žen a mužů bude v centru zájmu hospodářského oživení; vyzývá členské státy a Komisi, aby v rámci opatření na obnovu uplatňovaly začleňování hlediska rovnosti žen a mužů a sestavování rozpočtu s ohledem na rovnost žen a mužů;

Čtvrtek 21. ledna 2021

21. se závažným znepokojením bere na vědomí dopad krize na osoby LGBTQ+, zejména na mladé lidi, z nichž mnoho muselo dodržovat sociální odstup nebo karanténu v nepřátelském rodinném prostředí, čímž se zvýšilo riziko toho, že mohly být vystaveny domácímu násilí a násilí z nenávisti vůči osobám LGBTQ+; konstatuje, že vyšší než průměrná míra osob LGBTQ+ je nezaměstnaná nebo pracuje na nejistých pracovních místech s omezenými a nestabilními finančními zdroji, což vede k tomu, že zůstávají v nepřátelském prostředí nebo prostředí, kde jsou vystavovány zneužívání; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že všechny iniciativy týkající se domácího, genderově podmíněného a sexuálního násilí v souvislosti s pandemií COVID-19 rovněž zohlední zvýšené riziko a specifické problémy osob LGBTQ+, a aby se služby na podporu obětí a zvláštní iniciativy v souvislosti s pandemií COVID-19, které reagují na domácí násilí, rozhodně dostaly až k osobám LGBTQ+, které se staly oběťmi domácího násilí;

22. vyzývá členské státy, aby zajistily poskytování účinné, přístupné, dostupné a kvalitní lékařské a psychologické podpory pro oběti genderově podmíněného násilí, včetně služeb v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, zejména v dobách krize, kdy musí být taková podpora považována za nezbytnou; žádá Komisi, aby úzce spolupracovala s členskými státy na zajištění plného provádění směrnice o právech obětí⁽³⁸⁾, a to se zaměřením na genderové hledisko v návaznosti na nedávnou zprávu o provádění⁽³⁹⁾ a s cílem posílit práva obětí genderově podmíněného násilí v nové strategii pro práva obětí;

COVID-19, ekonomika, oživení a dopad na rovnost žen a mužů

23. vyzývá Komisi, Parlament a Radu, aby zohlednily skutečnost, že krize způsobená onemocněním COVID-19 neúměrně postihuje ženy v sociálně-ekonomické oblasti, včetně jejich příjmů a míry zaměstnanosti, a povede k ještě hlubším nerovnostem mezi muži a ženami a diskriminaci na trhu práce, a vyzývá je, aby spolupracovaly s členskými státy s cílem důkladně prozkoumat a přijmout konkrétní opatření týkající se sociálně-ekonomických potřeb žen a mužů v návaznosti na tuto krizi a aby při provádění programů v rámci rozpočtu EU na rok 2021, příštího VFR a programu „Next Generation EU“ zohlednily horizontální a vertikální segregaci na trhu práce, a aby zajistily, aby všechny programy zahrnovaly hledisko rovnosti žen a mužů, sestavování rozpočtu s ohledem na rovnost žen a mužů i posouzení dopadů na rovnost žen a mužů provedených ex-post, jak je uvedeno ve strategii Komise pro rovnost žen a mužů na období 2020-2025; vyzývá k účinnému provádění a monitorování strategie; vyzývá členské státy, aby do vnitrostátních plánů na podporu oživení a odolnosti vypracovaných ve spolupráci s vnitrostátními orgány pro rovné zacházení začlenily kapitoly s cílenými opatřeními na podporu rovnosti žen a mužů;

24. zdůrazňuje, že po odeznění krize bude potřeba přezkoumat povahu a místo výkonu práce; zdůrazňuje, že práce z domova nenahrazuje péči o děti ani potřebu poskytování a přístupu k cenově dostupným a kvalitním službám péče o děti, ani nenahrazuje úpravy na pracovišti související se zdravotním postižením; poukazuje na to, že flexibilní pracovní doba podle dohody se zaměstnavateli může ženám a mužům poskytnout příležitost pracovat z domova nebo z místních sdílených kanceláří, a má potenciál vést k větší vyváženosti mezi prací a soukromým životem, což může vést k dlouhodobému růstu podporujícímu začleňování rovnosti žen a mužů; konstatuje, že tento přístup má potenciál posílit venkovské oblasti a infrastrukturu; vyzývá Komisi, aby zaručila splnění barcelonských cílů; naléhavě vyzývá členské státy, aby neprodleně ratifikovaly Úmluvu MOP o násilí a obtěžování z roku 2019 (č. 190) a provedly ji spolu s doprovodným doporučením (č. 206), které se týká všech míst, kde může docházet k násilí a obtěžování v souvislosti s prací, jako jsou veřejná a soukromá pracovní místa, jakož i pracovní sdělení;

25. vyzývá Komisi, aby shromažďovala rozčleněné a srovnatelné údaje o poskytování různých typů péče, včetně péče o děti, péče o starší osoby a osoby se zdravotním postižením, jakož i o pohlaví, věku a pracovním postavení pečovatele, které poslouží k vypracování studie zkoumající nerovnosti v oblasti péče s cílem vypracovat evropskou strategii pro pečující osoby, která by k péči přistupovala uceleným a celoživotním způsobem s přihlédnutím jak k potřebám pečovatelů, tak těch, o něž se pečuje; konstatuje, že strategie musí respektovat pravomoci členských států a regionů, ale měla by cílit na zlepšení spolupráce a koordinace na úrovni EU prostřednictvím relevantních iniciativ a investic, a to i v rámci programu InvestEU a facility na podporu oživení a odolnosti, s výhodami pro neformální i formální pečující osoby a osoby, o které pečují;

⁽³⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57).

⁽³⁹⁾ Zpráva Komise ze dne 11. května 2020 o provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu (COM(2020)0188).

Čtvrtek 21. ledna 2021

zdůrazňuje, že k vytvoření kvalitních, přístupných a cenově přijatelných pečovatelských služeb může přispět spolupráce a opatření na úrovni EU spolu s účinným využíváním fondů EU;

26. zdůrazňuje, že investice do péče je důležitá pro zajištění rovnosti žen a mužů a posílení hospodářského postavení žen, pro budování odolných společností a zlepšení právní úpravy zaměstnanosti, sociálního zabezpečení a důchodů v odvětvích, v nichž dominují ženy, a mají rovněž pozitivní dopad na HDP, neboť umožňují, aby se více žen podílelo na placené práci; zdůrazňuje, že je třeba změnit modely poskytování péče, jak jsou vnímány v důsledku pandemie COVID-19 a souvisejících opatření; v této souvislosti vyzývá Komisi, aby usnadnila výměnu osvědčených postupů v oblasti kvality, přístupnosti a cenové dostupnosti pečovatelských služeb; naléhavě vyzývá Komisi, aby přezkoumala situaci neformálních pečovatelů a aby sdílela osvědčené postupy týkající se toho, jak členské státy mohou upravovat jejich práci prostřednictvím právních předpisů; vyzývá členské státy, aby se zabývaly potřebami pečovatelů po odchodu do důchodu; vyzývá v této souvislosti k předložení návrhu doporučení Rady o sociální ochraně a službách pro pečovatele;

27. naléhavě vyzývá členské státy, aby motivovaly muže, například prostřednictvím motivačních opatření, k přechodu na pružné uspořádání práce, neboť takové uspořádání obvykle využívá neúměrně vysoký počet žen; naléhavě vyzývá členské státy, aby plně provedly a bezodkladně uplatňovaly směrnici o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem, a vyzývá Komisi, aby každoročně pečlivě a systematicky sledovala provádění této směrnice členskými státy; vybízí členské státy, aby řešily nedostatky v rovnováze mezi pracovním a soukromým životem tím, že zavedou opatření přesahující rámec norem stanovených touto směrnicí, zejména vzhledem k tomu, že je nutné řešit okolnosti vyvolané opatřeními v souvislosti s pandemií COVID-19 a jejich důsledky, pokud jde o lékařské protokoly v zařízeních, včetně kvalitních zařízení pro péči o děti;

28. vyzývá členské státy, aby v době, kdy stále platí opatření k řešení krize COVID-19, stanovily zvláštní dovolenou pro pečovatele a pracující rodiče, která je nepřenosná a plně placená;

29. uznává mimořádně náročné okolnosti, jimž rodiče samoživitelé, které tvoří z velké většiny (85 %) ženy, čelili během pandemie a v pokrizovém období v důsledku mnohočetné zátěže, včetně nepřerušovaného poskytování péče, obav ohledně úpravy opatrovnictví, potenciálních ekonomických obav a osamělosti; vyzývá Komisi a členské státy, aby vzaly v úvahu a dále přezkoumaly jejich specifickou situaci, včetně dodatečné zátěže, pokud jde o práci, školní docházku a poskytování péče, přístup k právníkům a provádění dohod o opatrovnictví;

30. zdůrazňuje význam zvyšování účasti žen na hospodářství a zajištění inkluzivnějšího růstu jako součásti řešení postpandemického oživení, neboť rovné příležitosti a větší účast žen na trhu práce mohou zvýšit zaměstnanost, hospodářskou prosperitu a konkurenceschopnost v EU; vybízí členské státy, aby dodržovaly hlavní směry politik zaměstnanosti v EU sestavené Komisí, s náležitým ohledem na jejich vnitrostátní modely trhu práce; v této souvislosti vyzývá členské státy, aby řádně zohlednily segregaci na trhu práce, nejisté zaměstnání, rozdíly v platech a důchodech s cílem zlepšit pracovní podmínky a sociální ochranu prostřednictvím uzpůsobených politik;

31. zdůrazňuje, že při navrhování opatření reagujících na krizi COVID-19 se musí Komise, Parlament a všechny členské státy řídit zásadou stejné odměny mužů a žen za stejnou práci nebo práce stejné hodnoty; apeluje na Komisi, aby splnila svůj závazek předložit urychleně závazná opatření týkající se platové transparentnosti za účelem účinného řešení rozdílů v odměňování žen a mužů a rozdílů ve výši důchodů žen a mužů, protože ekonomické ukazatele naznačují, že se tyto rozdíly v důsledku pandemie dále prohlubují; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby zvážila osvědčené postupy členských států a řádně zohlednila jedinečné podmínky malých a středních podniků (MSP) a různé modely trhu práce v EU; dále vyzývá Komisi, aby revidovala směrnici 2006/54/ES;

32. zdůrazňuje výzvy pro odvětví péče o domácnost a domácí péče a jeho pracovníky; vyzývá členské státy, aby ratifikovaly Úmluvu MOP č. 189 o pracovnících v domácnostech a zajistily, aby toto odvětví bylo způsobilé pro opatření zaměřená na zmírnění finančního dopadu krize, aby mohli obnovit svou činnost za odpovídajících podmínek; vyzývá členské státy, aby zajistily regularizaci odvětví práce v domácnosti;

33. vítá investiční iniciativu pro reakci na koronavirus (CRII) a balíček CRII Plus, který mobilizuje politiku soudržnosti na podporu nejexponovanějších odvětví, a rovněž vyzývá k přijetí cílených opatření zaměřených na odvětví, jež zaměstnávají převážně ženy; zdůrazňuje důležitost nástroje Komise pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE), který zajišťuje státní podporu pro nezaměstnané pracovníky nebo pracovníky na nucené dovolené; zdůrazňuje potřebu posoudit dopad těchto nástrojů na postavení žen a mužů na

Čtvrtek 21. ledna 2021

pracovním trhu EU a v souladu s tím upravit budoucí politiky; zdůrazňuje potřebu rekvalifikačních programů a programů na zvýšení kvalifikace pro ženy se zohledněním změn na pracovním trhu v důsledku pandemie COVID-19;

34. vyzývá Komisi, aby podpořila podnikatele, zejména ženy podnikatelky, které se snaží rozvíjet a stavět na dovednostech nebo zájmech získaných během pandemie COVID-19, a to i prostřednictvím podnikatelských příležitostí pro matky, rodiče samoživitele a další osoby, které se zapojují do podnikatelské činnosti méně často, a posílila tak jejich ekonomickou nezávislost, a aby zlepšila přístup k úvěrům, kapitálovému financování a mikrofinancování prostřednictvím programů a fondů EU a povědomí o nich, aby se krize stala příležitostí k pokroku prostřednictvím adaptace a transformace, jakožto součásti zelené a digitální ekonomiky; vyzývá orgány EU a členské státy, aby kladly zvláštní důraz na podporu malých a středních podniků, zejména na malé a střední podniky vedené ženami, které jsou často vystaveny jedinečným výzvám, pokud jde o přístup k požadovanému financování, a které budou rovněž vyžadovat podporu ve fázi oživení; vyzývá Komisi, institut EIGE a Eurostat, aby zintenzivnily shromažďování údajů o malých a středních podnicích vedených ženami, o samostatně výdělečně činných ženách a startupech vedených ženami a o dopadu pandemie COVID-19;

35. vyzývá Komisi a členské státy, aby zvýšily přítomnost a příspěvek žen v odvětví umělé inteligence (UI), odvětví přírodních věd, technologie, inženýrství a matematiky a také v zelené ekonomice; žádá víceúrovňový přístup k řešení genderových rozdílů na všech úrovních digitálního vzdělávání a zaměstnanosti k překlenutí digitální propasti, která byla odhalena, neboť práce a školní docházka, jakož i mnoho služeb a zařízení, se náhle přesunuly na internet; zdůrazňuje, že odstranění digitální propasti zvýší rovnost žen a mužů nejen z hlediska trhu práce, ale také prostřednictvím přístupu k technologiím v osobní sféře; vyzývá Komisi, aby začleňovala hledisko rovnosti žen a mužů do strategie pro jednotný trh a Digitální agendy s cílem účinně řešit nedostatečné zastoupení žen v rostoucích odvětvích pro budoucí hospodářství EU; vítá srovnávací přehled Komise „Women in Digital Scoreboard“, který sleduje zapojení žen do digitální ekonomiky, používání internetu, dovedností uživatelů internetu, odborné dovednosti a zaměstnanost; zdůrazňuje jeho význam, neboť může pomoci členským státům a Komisi přijímat informovaná rozhodnutí a stanovit příslušné cíle, zejména s ohledem na důsledky pandemie COVID-19;

36. konstatuje, že je důležité zohlednit zvláštní situaci žen, které se vracejí z mateřské dovolené, s cílem zajistit, aby měly přístup k vládním podporám bez diskriminace;

37. zdůrazňuje výzvy pro zemědělské odvětví a dodávky potravin v EU, jakož i specifické postavení žen ve venkovských oblastech; zdůrazňuje, že je důležité zachovat stávající tematický podprogram pro ženy ve venkovských oblastech prostřednictvím strategických plánů společné zemědělské politiky, který bude financován Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova; zdůrazňuje, že tento podprogram usiluje o podporu zaměstnanosti žen a podnikání žen; vyzývá v této souvislosti k vyčlenění finančních prostředků EU na zlepšení životních a pracovních podmínek ve venkovských oblastech; dále vyzývá k úvahám o úloze žen na venkově, pokud jde o ochranu životního prostředí a biologické rozmanitosti v rámci Zelené dohody pro Evropu; vyzývá členské státy, aby si vyměňovaly osvědčené postupy týkající se profesního postavení vypomáhajících manželů nebo manželek v odvětví zemědělství, a žádá Komisi, aby v tomto ohledu vypracovala pokyny;

COVID-19 a meziodvětvový přístup

38. zdůrazňuje, že kombinovaná a strukturální diskriminace vytváří dodatečné překážky, výzvy a negativní socioekonomický dopad na konkrétní skupiny žen a že je proto třeba v rámci opatření přijímaných v době krize i po jejím odeznění zajistit všem osobám bezpečnost, ochranu a dobré socioekonomické podmínky a jejich specifické potřeby je třeba řešit pomocí náležitě zohlednění meziodvětvového přístupu;

39. zdůrazňuje, že je důležité, aby ženy a dívky byly zapojeny do navrhování přístupných a cílených informací a aby tyto informace byly šířeny ve všech prostředích, zejména v době krize;

40. zdůrazňuje, že v důsledku vyšší střední délky života a vyšší pravděpodobnosti zdravotních problémů tvoří starší ženy často většinu obyvatel žijících v zařízeních dlouhodobé péče⁽⁴⁰⁾, která se v mnoha zemích stala ohnisky viru, a to mimo jiné v důsledku nedostatečných zdrojů a znalostí, které nepostačovaly k zajištění jejich bezpečnosti a ochrany; vyzývá Komisi, aby analyzovala různá prostředí, v nichž je poskytována formální dlouhodobá péče, a úroveň jejich odolnosti

⁽⁴⁰⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/gender-impacts-health>

Čtvrtek 21. ledna 2021

během pandemie COVID-19; vyzývá členské státy, aby přezkoumaly poskytování péče pro starší osoby jak v zařízeních ústavní péče, tak v zařízeních komunitní péče, včetně poskytování 24hodinové domácí péče nebo stálé domácí péče, a aby zajistily dobré životní podmínky starších žen, včetně přístupu k pečovatelským a zdravotnickým službám a ekonomické nezávislosti; vyzývá Radu, aby stanovila cíle pro poskytování přístupné, finančně dostupné a kvalitní dlouhodobé péče, které budou odpovídat barcelonským cílům;

41. vyjadřuje politování nad tím, že mnoho žen se zdravotním postižením, včetně žen, které jsou při každodenní péči závislé na jiných osobách, a zejména žen, které žijí v ústavech a jiných uzavřených zařízeních a mají vysokou potřebu podpory, bylo touto pandemií významně zasaženo, neboť nemohly mít přístup ke svým obvyklým podpůrným sítím nebo dodržovat omezení fyzického kontaktu a měly potíže s přístupem ke službám a zboží; vyzývá členské státy, aby zajistily, že tyto podpůrné sítě budou považovány za základní služby a budou odpovídajícím způsobem přizpůsobeny okolnostem a že v budoucnu budou při plánování krizových a mimořádných opatření zohledněny zvláštní potřeby osob se zdravotním postižením, zejména žen a dívek; vyzývá EU a členské státy k zajištění toho, aby práva všech žen a dívek se zdravotním postižením byla zakotvena v Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením, včetně jejich práva na samostatné bydlení a práva na přístup ke vzdělání, práci a zaměstnání;

42. vyzývá členské státy, aby zajistily poskytování podpory migrujícím ženám a mužům prostřednictvím přístupu k nezbytné zdravotní péči během krize; zdůrazňuje, že je zapotřebí, aby uprchlická a přijímací střediska náležitě zohledňovala potřeby žen a dívek a přihlížela k rizikům, pokud jde o známé výzvy v oblasti omezení fyzického kontaktu a udržování hygieny, jakož i jejich zranitelnost vůči genderově podmíněnému násilí, a aby poskytovala dostatečné finanční prostředky na zmírnění těchto zdravotních rizik;

43. zdůrazňuje mimořádnou situaci žen, které zažívají bezdomovectví, a žen živících se prostitucí, a jejich zvýšenou zranitelnost vůči genderově podmíněnému násilí a nedostatečný přístup k hygienickým a zdravotnickým zařízením v důsledku pandemie COVID-19 a následných mimořádných opatření; vyzývá členské státy, aby zajistily rozšíření služeb a odpovídající podpory na osoby v nejistých situacích, včetně žen ohrožených chudobou nebo žen žijících v chudobě, žen bez domova nebo žen ohrožených sociálním vyloučením; vítá Fond evropské pomoci nejchudším osobám, který poskytuje dodatečné zdroje na řešení materiální deprivace a sociální pomoci; zdůrazňuje, že je třeba, aby ženy bez domova a ženy bez dokladů měly přístup ke zdravotní péči; konstatuje, že situace těchto společenských skupin byla zohledněna v akčním plánu Komise pro integraci a začlenění; vyzývá členské státy, aby situaci žen zažívajících bezdomovectví řádně zohlednily ve svých plánech reakce na pandemii;

44. zdůrazňuje dodatečné potřeby menšinových skupin, jako jsou ženy romského původu, které kvůli nedostatečnému přístupu k základní infrastruktuře, službám a informacím, zejména během omezení volného pohybu osob, čelí zakořeněné diskriminaci a neustálému porušování svých práv;

45. zdůrazňuje zásadní povahu podpůrných služeb pro LGBTIQ+ osoby, včetně podpory v oblasti duševního zdraví, svěpomocných skupin a podpůrných služeb pro oběti genderově podmíněného násilí;

46. odsuzuje případy xenofobie a rasové diskriminace, jejichž počet se v důsledku krize zvýšil, a naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby ve svých reakcích projevovaly nulovou toleranci vůči rasistickým útokům a zaujaly meziodvětvový přístup, který bude zaměřen na potřeby marginalizovaných skupin obyvatelstva, včetně rasových a etnických menšin;

47. naléhavě vyzývá členské státy, aby schválily a prováděly směrnici proti diskriminaci a zaručily vymýcení vícenásobných forem diskriminace a diskriminace z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám ve všech členských státech EU;

48. zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy zajistily dětem trvalý přístup ke vzdělání, přičemž je třeba věnovat náležitou pozornost skupinám z marginalizovaných sociálně-ekonomických prostředí, zranitelným dětem a dívkám ohroženým chudobou nebo v chudobě, které jsou více ohroženy předčasným nebo nuceným sňatkem; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby distanční vzdělávání bylo plně přístupné všem; upozorňuje na to, že všichni mladí lidé potřebují přístup k nezbytným zdrojům a podporu v době, kdy jsou zavřené školy a aby se mohli vrátit do vzdělávacího systému, jakmile krize odezní;

Vnější činnost

49. zdůrazňuje, že globální povaha pandemie COVID-19 vyžaduje globální reakci; zdůrazňuje zranitelné postavení žen a dívek v mnoha částech světa – zejména v nestabilních a konfliktem zasažených zemích – v souvislosti s pandemií COVID-19, například z důvodu nedostatečného přístupu ke zdravotní péči, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, zranitelnosti vůči genderově podmíněnému násilí, včetně mrzačení ženských pohlavních orgánů a z důvodu

Čtvrtek 21. ledna 2021

předčasných nebo vynucených sňatků, postavení v zaměstnání, nedostatečného přístupu ke vzdělání a extrémní chudobě a hladu; konstatuje, že ženy jsou v mnoha partnerských zemích zaměstnávány ve feminizovaných odvětvích, jako je textilní průmysl a odvětví produkce potravin, která byla zasažena nejvíce, což mělo dopad na úroveň chudoby jejich rodin a komunit, stejně jako na ekonomickou nezávislost, zdraví a bezpečnost žen a dívek; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby finanční podpora poskytovaná partnerským zemím za účelem vyrovnání se s krizí byla přidělena rovněž na podporu žen a dívek; vyzývá k větší podpoře pro obhájce práv žen a organizace hájící práva žen a k jejich účasti na všech úrovních rozhodovacího procesu; zdůrazňuje, že je třeba vyvinout veškeré úsilí k zajištění toho, aby budoucí vakcína byla dostupná všem;

50. vítá balíček týmu Evropa předložený Komisí na podporu partnerských zemí v boji proti pandemii COVID-19 a jejím důsledkům a vyzdvihuje potřebu přístupu zohledňujícího rovnost žen a mužů, jakož i vyčlenění finančních prostředků k naplňování tohoto účelu, při přidělování těchto prostředků; zdůrazňuje, že na pandemii COVID-19 je zapotřebí reagovat způsobem zohledňujícím rovnost žen a mužů při provádění nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI) a nástroje předvstupní pomoci III, aby se zohlednilo specifické postavení žen a dívek a aby se poskytl podnět pro příležitosti v období po odeznění krize; vybízí k tomu, aby se vzdělávání v nouzových podmínkách upřednostnilo a aby se v něm v tomto období pokračovalo; vyzývá EU a její členské státy, aby upřednostnily globální solidaritu tím, že budou udržovat dostatečnou míru oficiální rozvojové pomoci a podpoří reakci partnerských zemí na krizi komplexním způsobem; vyzývá EU, aby se ve své humanitární a rozvojové reakci na pandemii COVID-19, v oblasti mezinárodního rozvoje a v novém akčním plánu pro rovnost žen a mužů III zaměřila na posilování přístupu ke zdravotní péči, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práv; zdůrazňuje, že ve všech zeměpisných a tematických programech NDICI by měly být dodržovány zásady začleňování hlediska rovnosti žen a mužů a sestavování rozpočtu s ohledem na rovnost žen a mužů;

51. vyzývá Komisi, aby zavedla obchodní politiku EU založenou na hodnotách, která zajistí vysokou úroveň ochrany pracovních a environmentálních práv, jakož i dodržování základních svobod a lidských práv, včetně rovnosti žen a mužů; připomíná, že do všech obchodních a investičních dohod EU musí být začleněno hledisko rovnosti žen a mužů a že tyto dohody musí obsahovat ambiciózní a právně vymahatelnou kapitolu zaměřenou na obchod a udržitelný rozvoj; připomíná, že jednání o obchodních dohodách by mohlo představovat důležitý nástroj pro prosazování rovnosti žen a mužů a emancipaci žen ve třetích zemích; vyzývá k prosazování a podpoře začlenění zvláštních kapitol o rovnosti žen a mužů do obchodních a investičních dohod EU na základě jejich přidané hodnoty, a to na základě stávajících mezinárodních příkladů;

52. vyzývá Komisi, aby začlenila ženy a dívky do středu své globální reakce a aby tyto osoby plně zapojila, naslouchala jim a posílila jejich pozici tak, aby se aktivně účastnily na řešení koronavirové pandemie;

Gender a oživení

53. vyzývá Komisi a členské státy, aby plně posoudily genderově specifické dopady a potřeby vyplývající z krize a jejich socio-ekonomických důsledků; vyzývá Komisi a členské státy, aby vyčlenily zvláštní a cílené rozpočtové zdroje na pomoc ženám zotavovat se z krize, a to i při provádění balíčku opatření na podporu oživení, zejména v oblasti zaměstnanosti, násilí a sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, a aby monitorovaly tyto výdaje a zohledňovaly rovnost žen a mužů ve všech rozpočtových, politických a legislativních návrzích v souladu se svými závazky v rámci strategie pro rovnost žen a mužů; vyzývá Komisi, aby ve svých nadcházejících návrzích posílila vazbu mezi politikami v oblasti změny klimatu, digitálními politikami a rovností žen a mužů; zdůrazňuje, že přípravné kroky jsou nejlepším způsobem, jak vybudovat odolnost vůči budoucím krizím ve všech oblastech;

54. žádá, aby byla otázka rovnosti žen a mužů jakožto jedna z politických priorit projednána na příští konferenci o budoucnosti Evropy a aby EU zajistila genderovou vyváženost ve svých orgánech a aby do své činnosti zapojila organizace hájící práva žen a sdružující ženy s cílem zabezpečit, aby EU v období po odeznění pandemie COVID-19 zohledňovala potřeby žen;

55. vyzývá EU a členské státy, aby udržovaly prostředí vstřícné pro organizace občanské společnosti, zejména prostřednictvím politické podpory a odpovídající úrovně financování;

Čtvrtek 21. ledna 2021

o

o o

56. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0025

Strategie EU pro rovnost žen a mužů

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o strategii EU pro rovnost žen a mužů (2019/2169(INI))
(2021/C 456/19)

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 2 a čl. 3 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii a články 6, 8, 10, 83, 153, 157 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“),
- s ohledem na články 21 a 23 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a na její cíle udržitelného rozvoje, zejména na cíl 5 a související cíle a ukazatele,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW) ze dne 18. prosince 1979,
- s ohledem na směrnice přijaté od roku 1975, týkající se různých aspektů rovného zacházení pro ženy a muže (směrnice 79/7/EHS ⁽¹⁾, směrnice 86/613/EHS ⁽²⁾, směrnice 92/85/EHS ⁽³⁾, směrnice 2004/113/ES ⁽⁴⁾, směrnice 2006/54/ES ⁽⁵⁾, směrnice 2010/18/EU ⁽⁶⁾ a směrnice 2010/41/EU ⁽⁷⁾),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU ⁽⁸⁾ (dále jen „směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem“),
- s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o zlepšení genderové vyváženosti mezi členy dozorčí rady/nevýkonnými členy správní rady společností kotovaných na burzách a o souvisejících opatřeních (směrnice o ženách v řídicích a dozorcích orgánech), který Komise předložila dne 14. března 2012 (COM(2012)0614),
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (Istanbulská úmluva),
- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady ze dne 4. března 2016 o uzavření, jménem Evropské unie, Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí, který předložila Komise (COM(2016)0109),
- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 6. března 2019 s názvem „Zpráva o rovnosti žen a mužů v EU za rok 2019“ (SWD(2019)0101),

⁽¹⁾ Směrnice Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 6, 10.1.1979, s. 24).

⁽²⁾ Směrnice Rady 86/613/EHS ze dne 11. prosince 1986 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné, včetně oblasti zemědělství, a o ochraně v mateřství (Úř. věst. L 359, 19.12.1986, s. 56).

⁽³⁾ Směrnice Rady 92/85/EHS ze dne 19. října 1992 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň (Úř. věst. L 348, 28.11.1992, s. 1).

⁽⁴⁾ Směrnice Rady 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování (Úř. věst. L 373, 21.12.2004, s. 37).

⁽⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 23).

⁽⁶⁾ Směrnice Rady 2010/18/EU ze dne 8. března 2010, kterou se provádí revidovaná rámcová dohoda o rodičovské dovolené uzavřená mezi organizacemi BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP a EKOS a zrušuje se směrnice 96/34/ES (Úř. věst. L 68, 18.3.2010, s. 13).

⁽⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/41/EU ze dne 7. července 2010 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a o zrušení směrnice Rady 86/613/EHS (Úř. věst. L 180, 15.7.2010, s. 1).

⁽⁸⁾ Úř. věst. L 188, 12.7.2019, s. 79.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na své usnesení ze dne 13. února 2020 o prioritách EU pro 64. zasedání Komise OSN pro postavení žen ⁽⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 30. ledna 2020 o rozdílech v odměňování žen a mužů ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. února 2019 o odmítavých reakcích vůči ženským právům a rovnosti žen a mužů v EU ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. listopadu 2019 o přistoupení EU k Istanbulské úmluvě a dalších opatřeních pro boj proti násilí na základě pohlaví ⁽¹²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2018 o rovnosti žen a mužů v odvětví médií v EU ⁽¹³⁾,
- s ohledem na index rovnosti žen a mužů za rok 2019 Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE), zveřejněný dne 15. října 2019,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2019 o rovnosti žen a mužů a daňových politikách v EU ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. března 2018 o rovnosti žen a mužů v obchodních dohodách EU ⁽¹⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. října 2017 o posílení hospodářského postavení žen v soukromém a veřejném sektoru v EU ⁽¹⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. června 2017 o potřebě vypracovat strategii EU pro odstranění rozdílu ve výši důchodů žen a mužů a předcházení tomuto rozdílu ⁽¹⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2017 o rovnosti žen a mužů v Evropské unii v letech 2014–2015 ⁽¹⁸⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. února 2017 o podpoře rovnosti žen a mužů v oblasti duševního zdraví a klinického výzkumu ⁽¹⁹⁾,
- s ohledem na úmluvu Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 100 z roku 1951, která se týká stejného odměňování, a na úmluvu MOP č. 190 z roku 2019 o násilí a obtěžování,
- s ohledem na doporučení Komise ze dne 7. března 2014 o posílení zásady rovného odměňování mužů a žen prostřednictvím transparentnosti ⁽²⁰⁾,
- s ohledem na strategický závazek Komise ohledně rovnosti žen a mužů na období let 2016–2019,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. listopadu 2017 nazvané „Akční plán EU na období 2017–2019: boj proti rozdílu v odměňování žen a mužů“ (COM(2017)0678),
- s ohledem na zprávu Komise z roku 2019 o rovnosti žen a mužů v EU,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 13. června 2019 na téma „odstraňování rozdílů v odměňování žen a mužů: klíčové politiky a opatření“,
- s ohledem na své usnesení ze dne 26. května 2016 o chudobě z hlediska rovnosti žen a mužů ⁽²¹⁾,

⁽⁹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0039.

⁽¹⁰⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0025.

⁽¹¹⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0111.

⁽¹²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0080.

⁽¹³⁾ Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 19.

⁽¹⁴⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0014.

⁽¹⁵⁾ Úř. věst. C 162, 10.5.2019, s. 9.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. C 346, 27.9.2018, s. 6.

⁽¹⁷⁾ Úř. věst. C 331, 18.9.2018, s. 60.

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 263, 25.7.2018, s. 49.

⁽¹⁹⁾ Úř. věst. C 252, 18.7.2018, s. 99.

⁽²⁰⁾ Úř. věst. L 69, 8.3.2014, s. 112.

⁽²¹⁾ Úř. věst. C 76, 28.2.2018, s. 93.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na své usnesení ze dne 16. listopadu 2017 o boji proti nerovnostem jakožto nástroji k podpoře tvorby pracovních míst a růstu ⁽²²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 26. února 2014 o pohlavním vykořisťování a prostituci a jejich dopadu na rovnost žen a mužů ⁽²³⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. ledna 2016 o vnějších faktorech, které jsou překážkou podnikání žen v Evropě ⁽²⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 4. dubna 2017 o ženách a jejich úloze ve venkovských oblastech ⁽²⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. listopadu 2018 o pečovatelských službách v EU pro větší rovnost žen a mužů ⁽²⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2020 o koordinovaných opatřeních EU v boji proti pandemii COVID-19 a jejím následkům ⁽²⁷⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. ledna 2018 o ženách, rovnosti žen a mužů a spravedlnosti v oblasti klimatu ⁽²⁸⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. dubna 2016 o rovnosti žen a mužů a zlepšování postavení žen v digitálním věku ⁽²⁹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2015 o strategii EU pro rovnost žen a mužů pro období po roce 2015 ⁽³⁰⁾,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 10. prosince 2019 na téma „ekonomiky založené na genderové rovnosti v EU: další postup“,
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, a zejména na jeho články 1, 2, 3, 6, 9, 11, 12 a 15,
- s ohledem na akční plán EU pro rovnost žen a mužů a na společný pracovní dokument útvarů nazvaný „Rovnost žen a mužů a posílení postavení žen: proměna života dívek a žen prostřednictvím vnějších vztahů EU (2016–2020)“ (SWD (2015)0182),
- s ohledem na Pekingskou deklaraci a akční platformu a výsledky hodnotících konferencí,
- s ohledem na Mezinárodní konferenci o populaci a rozvoji (ICPD), její akční program a výsledky hodnotících konferencí,
- s ohledem na Pařížskou dohodu přijatou v rámci Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu z roku 2016, na rozšířený Limský pracovní program týkající se genderu a svůj akční plán pro rovnost žen a mužů z prosince 2019,
- s ohledem na průzkum Agentury pro základní práva (FRA) nazvaný „Násilí páchané na ženách: průzkum v celé EU“, zveřejněný v roce 2014,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. března 2020 o Unii nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů 2020–2025“ (COM(2020)0152),
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 7. května 2020 nazvané „Demografické výzvy v EU s ohledem na hospodářské a rozvojové nerovnosti“,

⁽²²⁾ Úř. věst. C 356, 4.10.2018, s. 89.

⁽²³⁾ Úř. věst. C 285, 29.8.2017, s. 78.

⁽²⁴⁾ Úř. věst. C 11, 12.1.2018, s. 35.

⁽²⁵⁾ Úř. věst. C 298, 23.8.2018, s. 14.

⁽²⁶⁾ Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 80.

⁽²⁷⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0054.

⁽²⁸⁾ Úř. věst. C 458, 19.12.2018, s. 34.

⁽²⁹⁾ Úř. věst. C 66, 21.2.2018, s. 44.

⁽³⁰⁾ Úř. věst. C 407, 4.11.2016, s. 2.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na Evropskou chartu pro rovné postavení žen a mužů v místním životě,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanoviska Výboru pro zaměstnanost a sociální věci, Výboru pro kulturu a vzdělávání a Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A9-0234/2020),
- A. vzhledem k tomu, že právo na rovné zacházení je určujícím základním právem uznaným ve Smlouvách Evropské unie a v Listině základních práv a je nezbytné pro její další rozvoj;
- B. vzhledem k tomu, že členské státy dosáhly v indexu rovnosti žen a mužů EU za rok 2019 v průměru 67,4 bodu ze 100 a že jejich skóre se tak od roku 2005 zlepšilo o pouhých 5,4 bodu;
- C. vzhledem k tomu, že nerovnosti jsou udržovány při životě škodlivými strukturami a stereotypy, které se vyskytují všude ve světě, a že pokud se tyto struktury a stereotypy podaří odbourat, podpoří to rovnost žen a mužů; vzhledem k tomu, že podpora rovnosti žen a mužů a investice do žen a dívek jsou přínosné nejen pro společnost jako celek, ale jsou cílem samy o sobě; vzhledem k tomu, že je důležité prozkoumat přetrvávající a základní příčiny jevu přezdívaného „leaky pipeline“ (děravé potrubí); vzhledem k tomu, že v zájmu podpory demokratických hodnot, základních práv a zejména práv žen je zapotřebí silné hnutí za práva žen, a vzhledem k tomu, že ohrožení práv žen je také ohrožením demokracie;
- D. vzhledem k tomu, že genderová diskriminace je často spojena s diskriminací založenou na identitách, jako je pohlaví, rasa, barva pleti, etnický nebo sociální původ, genetické rysy, jazyk, náboženské vyznání nebo přesvědčení, politické nebo jiné názory, příslušnost k národnostní menšině, majetek, narození, zdravotní postižení, věk, sexuální orientace, genderová identita a její vyjádření a třída nebo migrační status, což vede ke dvojí a vícenásobné diskriminaci; vzhledem k tomu, že v jakékoli politice rovnosti žen a mužů je zásadní horizontální průřezová perspektiva, aby bylo možné tyto mnohačetné hrozby diskriminace rozpoznat a řešit; vzhledem k tomu, že v politikách EU dosud nebyl uplatňován průřezový přístup a důraz byl kladen většinou na individuální rozměr diskriminace, což neřeší její institucionální, strukturální a historickou dimenzi; vzhledem k tomu, že uplatňování průřezové analýzy nám nejen umožňuje porozumět strukturálním překážkám, ale také nabízí důkazy pro vytvoření referenčních hodnot a vytyčení cesty ke strategickým a účinným politikám proti systémové diskriminaci, vyloučení a sociálním nerovnostem, a vzhledem k tomu, že tímto způsobem je třeba usilovat o řešení všech forem diskriminace, aby byla zaručena rovnost pohlaví pro všechny ženy;
- E. vzhledem k tomu, že EU přijala důležité právní předpisy a učinila zásadní pokrok v úsilí o rovnost žen a mužů; vzhledem k tomu, že toto úsilí se v posledních letech zpomalilo a naopak vzkvétala hnutí, která se staví proti politikám rovnosti žen a mužů a právům žen, která se snažila obnovit tradiční genderové role jako normu, zpochybňovala současný stav a blokovala další pokrok; vzhledem k tomu, že se tato hnutí, která se staví proti politikám rovnosti žen a mužů, rozmanitosti rodin, sňatkům osob stejného pohlaví, sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a souvisejícím právům a proti začleňování genderového hlediska, snaží ovlivňovat tvorbu vnitrostátních a evropských politik, aby znepokojivým způsobem oslabovala již zavedená základní práva, a vzhledem k tomu, že ohrožení práv žen vždy ohrožuje i demokracii a sociální a hospodářský pokrok;
- F. vzhledem k tomu, že práva týkající se zdraví, zejména práva na sexuální a reprodukční zdraví, jsou základními právy žen a měla by být posílána a nelze je nijak omezovat nebo odstranit;
- G. vzhledem k tomu, že v některých členských státech je patrný regresivní vývoj, a to i v oblastech posilování hospodářského postavení žen, a existuje riziko, že by se mohla dále snížit prioritnost rovnosti žen a mužů v agendě členských států;
- H. vzhledem k tomu, že třetina žen v EU ve věku 15 a více let zažila nějakou formu fyzického nebo sexuálního násilí ⁽³¹⁾, polovina zažila sexuální obtěžování a desetina čelila obtěžování na internetu;

⁽³¹⁾ Průzkum Agentury Evropské unie pro základní práva z roku 2014, na úrovni EU v této oblasti nejkomplexnější, založený na údajích z 28 členských států.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- I. vzhledem k tomu, že násilí vůči ženám ve všech svých formách (fyzické, sexuální, psychologické, ekonomické nebo kybernetické násilí) představuje porušení lidských práv a jednu z největších překážek na cestě k rovnosti žen a mužů; vzhledem k tomu, že předpokladem rovnosti je život bez násilí; vzhledem k tomu, že násilí na základě pohlaví ve zdravotnictví, jako je například porodnické a gynekologické násilí, představuje formy násilí, které vyšly najevo až v posledních letech, a vzhledem k tomu, že násilí vůči starším ženám stále není do značné míry bráno v potaz; vzhledem k tomu, že dezinformační kampaně, které mají oslabit rovnost žen a mužů, brzdí také pokrok v potírání násilí vůči ženám, jak bylo patrné v souvislosti s Istanbulskou úmluvou, což v některých členských státech vede k odporu veřejnosti a škodlivým politickým rozhodnutím;
- J. vzhledem k tomu, že obchodování s lidmi představuje jednu z nejflagrantnějších forem porušování základních práv a lidské důstojnosti; vzhledem k tomu, že ženy a dívky tvoří 80 % registrovaných obětí obchodování s lidmi a 95 % registrovaných obětí obchodování za účelem sexuálního vykořisťování; vzhledem k tomu, že obchodování s lidmi tvoří stále větší součást organizované trestné činnosti, představuje určitou formu otroctví a porušení lidských práv a týká se především žen a dětí, zejména za účelem sexuálního vykořisťování; vzhledem k tomu, že trh s prostitucí napomáhá obchodování se ženami a dětmi a zhoršuje násilí páchané vůči nim; vzhledem k tomu, že členské státy musí své sociální a ekonomické politiky navrhnout tak, aby pomohly zranitelným ženám a dívkám opustit prostituci, mimo jiné zavedením zvláštních sociálních a ekonomických politik, které jim mají pomoci;
- K. vzhledem k tomu, že chudoba a sociální vyloučení mají strukturální příčiny, které je třeba vymýtit a zastavit, zejména prostřednictvím politik zaměstnanosti, bydlení, mobility a přístupu k veřejným službám; vzhledem k tomu, že prostitute, obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi, za účelem sexuálního vykořisťování je určitou formou otroctví a je neslučitelné s lidskou důstojností, zejména v zemích, kde byl legalizován sexuální průmysl; vzhledem k tomu, že v důsledku nárůstu organizované trestné činnosti a její ziskovosti roste na celém světě i obchodování s lidmi; vzhledem k tomu, že trh s prostitucí napomáhá obchodování se ženami a dětmi a zvyšuje násilí páchané vůči nim, zejména v zemích, kde byl sexuální průmysl legalizován;
- L. vzhledem k tomu, že podle OSN se téměř 35 % žen na celém světě potýká na svém pracovišti s psychickým nebo sexuálním obtěžováním, což má značné dopady na jejich osobní a profesní ambice, a že toto obtěžování snižuje sebeúctu těchto žen a oslabuje jejich vyjednávací pozici, když usilují o spravedlivější odměňování; vzhledem k tomu, že spravedlivá odměna a ekonomická nezávislost jsou nezbytným předpokladem pro to, aby ženy mohly opustit vztah, ve kterém dochází ke zneužívání a násilí;
- M. vzhledem k tomu, že rovnosti žen a mužů lze dosáhnout pouze zaručením jejich rovnosti před zákonem a rovnosti příležitostí, pokud jde o přístup ke vzdělávání, odborné přípravě a zaměstnání;
- N. vzhledem k tomu, že tradiční genderové role a stereotypy stále ovlivňují rozdělení práce v domácnosti, ve vzdělávání, na pracovištích i ve společnosti; vzhledem k tomu, že neplacenou pečovatelskou a domácí práci většinou vykonávají ženy, což má dopad na zaměstnanost a kariérní postup a zvyšuje rozdíly v odměňování a důchodech žen a mužů; vzhledem k tomu, že opatření v oblasti sladování pracovního a soukromého života, jako je směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem, představují první důležité kroky, které musí být členskými státy zejména řádně provedeny v jejich vnitrostátním právu, plně a včas uplatňovány a rovněž doplněny dalšími opatřeními, která by zapojila více mužů do neplacené pečovatelské práce s cílem poukázat na její význam srovnatelný s profesionální prací, zapojila je rovněž do pečovatelských povinností a podpořila model založený na „stejných příjmech a stejné odpovědnosti za péči“; vzhledem k tomu, že tradiční struktury, neplacená pečovatelská práce a odrazující prvky vnitrostátních daňových politik tlačí ženy do postavení druhé výdělečně činné osoby nebo je v tomto postavení udržují, což má negativní důsledky pro ženy a jejich ekonomickou nezávislost i pro společnost jako celek;
- O. vzhledem k tomu, že z odhadů vyplývá, že 80 % veškeré péče v celé EU poskytují neformální pečovatelé, jimiž jsou většinou ženy (75 %), což ukazuje na rozdíly mezi ženami a muži v oblasti péče, které výrazně ovlivňují rozdíly ve výši důchodů žen a mužů; vzhledem k tomu, že více než 50 % pečovatelů mladších 65 let kombinuje péči se zaměstnáním, takže složité hledají rovnováhu mezi prací a soukromým životem; vzhledem k tomu, že pečovatelé mohou být v mnohých případech zaměstnáni na málo placených pracovních místech s nízkou kvalifikací, která mohou být přizpůsobena jejich harmonogramu péče, a mohou být rovněž nuceni zkrátit si pracovní dobu nebo opustit placenou

Čtvrtek 21. ledna 2021

práci; vzhledem k tomu, že 7 až 21 % neformálních pečovatелů si zkracuje pracovní dobu a 3 až 18 % těchto pečovatелů z trhu práce odchází; vzhledem k tomu, že poskytování kvalitní péče v EU se značně liší jak v rámci členských států, tak mezi jednotlivými členskými státy, mezi soukromým a veřejným prostředím, městskými a venkovskými oblastmi a různými věkovými skupinami; vzhledem k tomu, že údaje o poskytování péče v EU jsou poměrně roztržité, že chybí holistický přístup k řešení demografických problémů, kterým EU čelí, což vede k tlaku na veřejné výdaje;

- P. vzhledem k tomu, že v různých členských státech existují nedostatky, pokud jde o přizpůsobování systémů péče o děti potřebám rodičů, včetně rodičů samoživitelů (zejména matek samoživitelek), a přetrvávají potíže při sladování rodinného, soukromého a pracovního života, zejména pokud jde o ženy; vzhledem k tomu, že ženy starší 45 let jsou často vnímány jako nedostatečně zaměstnané a zaměstnané za mnohem horších podmínek než muži, zejména když se vrací do práce po mateřské nebo rodičovské dovolené nebo jsou nuceny sladit práci s péčí o závislé osoby;
- Q. vzhledem k tomu, že v zájmu podpory rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem by měl být zajištěn dobře fungující systém pečovatelské dovolené s vysoce kvalitními, snadno přístupnými a cenově dostupnými zařízeními péče a výdaje na tato zařízení by měly být považovány za součást investic do infrastruktury; vzhledem k tomu, že tyto služby jsou předpokladem pro zapojení žen na trh práce a pro jejich působení na vedoucích pozicích ve vědě a výzkumu;
- R. vzhledem k tomu, že ochrana mateřství je právem, které musí být plně dodržováno, a vzhledem k tomu, že prodloužení mateřské dovolené s plnými právy a platem ve výši 100 % by mělo být realitou;
- S. vzhledem k tomu, že v mnoha případech není právo na stejnou odměnu za stejnou práci nebo za práci stejné hodnoty zaručeno, a to ani tehdy, pokud je zakotveno v právních předpisech; vzhledem k tomu, že důležitým výhodným nástrojem je při nápravě a překonávání nerovností mezi muži a ženami kolektivní vyjednávání; vzhledem k tomu, že rozdíl v hodinové mzdě žen a mužů v EU činí 16 %, ačkoliv tento údaj se v jednotlivých členských státech značně liší; vzhledem k tomu, že při zohlednění míry zaměstnanosti a celkové účasti na trhu práce se rozdíl v odměňování žen a mužů zvýší na 40 %; vzhledem k tomu, že k důsledkům rozdílů v odměňování žen a mužů patří také 37 % rozdíl v důchodech žen a mužů; vzhledem k tomu, že pokud jde o účast na trhu práce, na částečný úvazek pracuje v EU 8 % mužů, ovšem 31 % žen, což poukazuje na přetrvávající nerovnosti, jejichž základní příčiny je třeba řešit;
- T. vzhledem k tomu, že ačkoli zapojení žen na trhu práce vzrostlo, stále přetrvávají rozdíly v zaměstnanosti žen a mužů, v jejichž důsledku se ženy mohou ocitnout ve znevýhodněné nebo nejisté situaci; vzhledem k tomu, že rozdíl v míře zaměstnanosti mužů a žen v EU činí 11,6 %⁽³²⁾; vzhledem k tomu, že ženy jsou méně zastoupeny v dobře placených odvětvích a na rozhodovacích pozicích a častěji pracují na místech, na něž jsou překvalifikované, přičemž každá pátá pracující žena v EU spadá do nejnižší platové třídy, zatímco u mužů je to každý desátý; vzhledem k tomu, že z rozdílů v odměňování žen a mužů vyplývá také 37 % rozdíl⁽³³⁾ ve výši jejich důchodů, což bude přetrvávat po řadu desetiletí, a také rozdílná úroveň hospodářské nezávislosti žen a mužů; vzhledem k tomu, že je třeba vyvinout značné úsilí k odstranění všech těchto genderových rozdílů;
- U. vzhledem k tomu, že nedostatečná účast žen na trhu práce vede rovněž k tomu, že nemají rovný podíl na rozhodování nebo mzdách, což omezuje jejich potenciál měnit ekonomické, politické, sociální a kulturní struktury; vzhledem k tomu, že jednou z hlavních příčin rozdílů v odměňování žen a mužů je vertikální a horizontální segregace v zaměstnání a diskriminační postupy při náboru a kariérním postupu; vzhledem k tomu, že se ukázalo, že účinnými opatřeními pro zajištění parity a pro boj proti nerovným mocenským vztahům jsou genderové kvóty, systémy tzv. zipových seznamů a následné sankce za nedodržení předpisů nebo nefunkční postupy;

⁽³²⁾ Sdělení Komise nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů 2020–2025“ (COM(2020)0152).

⁽³³⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 30. ledna 2020 o rozdílech v odměňování žen a mužů (přijaté texty, P9_TA(2020)0025).

Čtvrtek 21. ledna 2021

- V. vzhledem k tomu, že pro plné zapojení žen do ekonomiky existuje ekonomický argument, neboť rozdíl v zaměstnanosti žen a mužů stojí Evropu 370 miliard EUR ročně⁽³⁴⁾;
- W. vzhledem k tomu, že zásadním předpokladem pro dosažení rovnosti žen a mužů a odstranění násilí na základě pohlaví je přístup ke komplexním informacím odpovídajícím věku a k výchově v otázkách sexuality a vztahů, jakož i přístup k sexuální a reprodukční zdravotní péči a právům, včetně plánování rodičovství, antikoncepčních metod a bezpečného a legálního přerušování těhotenství; vzhledem k tomu, že porušování práv žen na sexuální a reprodukční zdraví, včetně odepření bezpečné a legální péče spojené s přerušováním těhotenství, představuje jednu z forem násilí páchaného na ženách; vzhledem k tomu, že komplexní výchova v otázkách sexuality a vztahů, autonomie dívek a žen a jejich možnost svobodně a nezávisle rozhodovat o svém těle a životě jsou předpoklady, jejichž splnění je nezbytné pro ekonomickou nezávislost dívek a žen a tedy i pro rovnost žen a mužů a odstranění genderově podmíněného násilí;
- X. vzhledem k tomu, že ženy stály v čele boje proti pandemii onemocnění COVID-19 a že současná krize má nepřiměřený dopad na ženy, dívky a rovnost žen a mužů; vzhledem k tomu, že tyto dopady sahají od znepokojivého nárůstu násilí a obtěžování na základě pohlaví a neplacených a nerovnoměrně rozdělených pečovatelských a domácích povinností přes omezený přístup k sexuální a reprodukční zdravotní péči a souvisejícím právům až po obrovské hospodářské a pracovní dopady na ženy pracující ve zdravotnictví, pečovatelky a ženy působící v jiných feminizovaných a nejistých odvětvích; vzhledem k tomu, že pro vyvážení této rovnováhy jsou nutná zvláštní opatření; vzhledem k tomu, že programy na podporu oživení nebo prostředky určené na transformaci by měly být přidělovány genderově vyváženým způsobem; vzhledem k tomu, že v minulosti se ukázalo, že úsporná opatření mají škodlivý dopad na ženy, práva žen a rovnost žen a mužů;
- Y. vzhledem k tomu, že dodržování základních svobod a lidských práv, včetně rovnosti žen a mužů, je nezbytným předpokladem pro vytváření a šíření různých kulturních a vzdělávacích projevů, neboť všechna kulturní a tvůrčí odvětví mají značný vliv na naše přesvědčení, hodnoty a vnímání genderových otázek;
- Z. vzhledem k tomu, že ženy a dívky čelí řadě překážek v oblasti sportu a nejsou jen vystaveny násilí, ale jsou také diskriminovány, pokud jde o platy, finanční odměny spojené s výhrami a pracovní podmínky, a jsou výrazně nedostatečně zastoupeny ve správních radách sportovních organizací a sdělovacích prostředků;
- AA. vzhledem k tomu, že ženy představují v EU pouze 34,4 % osob samostatně výdělečně činných a 30 % začínajících podnikatelů;
- AB. vzhledem k tomu, že chudoba a sociální vyloučení v Evropě nepřiměřeně dopadá právě na ženy, zejména na matky samoživitelky, ženy se zdravotním postižením, starší ženy, ženy z venkovských a odlehklých oblastí, migrantky a ženy z etnických menšin; vzhledem k tomu, že 15 % domácností s dětmi v EU jsou domácnosti s jedním rodičem; vzhledem k tomu, že 85 % těchto domácností vedou matky samoživitelky a že 47 % domácností rodičů samoživitelů bylo v roce 2017 ohroženo chudobou nebo sociálním vyloučením; vzhledem k tomu, že stále častějším problémem je bezdomovectví žen; vzhledem k tomu, že antidiskriminační směrnice, která by prostřednictvím horizontálního přístupu poskytla větší ochranu, je stále zablokována v Radě;
- AC. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů a zapojení žen do rozhodování je předpokladem pro udržitelný rozvoj a účinné zvládání klimatických problémů, aby bylo dosaženo spravedlivé transformace, při které nikdo nebude opomenut; vzhledem k tomu, že klimatická krize zhoršuje nerovnosti mezi ženami a muži a ztěžuje dosažení genderové spravedlnosti; vzhledem k tomu, že ženy vnímají dopady změny klimatu jinak, neboť jsou z různých důvodů zranitelnější a čelí větším rizikům a zátěži, od nerovného přístupu ke zdrojům, vzdělání, pracovních příležitostí a pozemkovým právům až po sociální a kulturní normy, stereotypy a jejich rozdílné průřezové zkušenosti; vzhledem k tomu, že všechna klimatická opatření musí zahrnovat genderové hledisko i hledisko průřezové; vzhledem k tomu, že je třeba posílit práva žen v zájmu zmírnění dopadů změny klimatu na ženy a je třeba vytvořit příležitosti, díky nimž bude pro ženy snazší výrazněji se prosadit v diskusích a rozhodnutích o změně klimatu jakožto vedoucí představitelky, profesionálky a technické iniciátorky změn;

⁽³⁴⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/news/news-articles/gender-employment-gap-costs-europe-eu370-billion-per-year>

Čtvrtek 21. ledna 2021

- AD. vzhledem k tomu, že ženy žijící na venkově čelí celé řadě problémů, včetně nižší životní úrovně, omezenějších pracovních příležitostí, relativní izolace od trhů, omezeného přístupu k infrastruktuře, a to i k infrastruktuře venkovské, k veřejným službám a zdravotní péči, přístupu ke vzdělávání (včetně sexuální výchovy) a k informacím o možnostech vzdělávání, a že jsou nedostatečně zastoupeny na fórech, na nichž se přijímají rozhodnutí; vzhledem k tomu, že mohou vykonávat neviditelnou práci v zemědělských podnicích, neboť chybí formální status pro vypomáhající manželky, což vede k problémům s uznáním jejich práce vnitrostátními systémy;
- AE. vzhledem k tomu, že v Evropské unii žije 46 milionů žen a dívek se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že toto číslo představuje téměř 60 % celkové populace osob se zdravotním postižením; vzhledem k tomu, že většina zdravotního postižení se získává s věkem;
- AF. vzhledem k tomu, že více než polovina žen v produktivním věku se zdravotním postižením je ekonomicky neaktivní; vzhledem k tomu, že ve všech členských státech je míra silné hmotné deprivace vyšší u žen se zdravotním postižením než u žen bez postižení;
- AG. vzhledem k tomu, že index rovnosti žen a mužů za rok 2019 poukázal na přetrvávající nerovnosti mezi muži a ženami v digitálním odvětví a zdůraznil, že ve všech politikách zaměřených na digitální transformaci je třeba zohledňovat rovnost žen a mužů a provádět posouzení dopadů na rovnost žen a mužů; vzhledem k tomu, že je mimořádně důležité odstranit rozdíly v digitálních dovednostech žen a mužů, a to zlepšením přístupu dívek a žen k technologiím a internetu; vzhledem k tomu, že ženy jsou nevyužívaným zdrojem v nově se rozvíjejících oblastech, jako jsou digitalizace, umělá inteligence a IKT, neboť představují pouze 16 % z téměř 8 milionů osob pracujících v Evropě v odvětví IKT; vzhledem k tomu, že podíl mužů pracujících v digitálním odvětví je třikrát vyšší než podíl žen; vzhledem k tomu, že pro boj proti rozdílu v odměňování a důchodech žen a mužů, pro zaručení jejich ekonomické nezávislosti, ale i pro vznik nových pracovních příležitostí, a to i pro skupiny běžně vyloučené z trhu práce, má zásadní význam podpora většího zaměstnávání žen v digitálním odvětví a v jiných odvětvích budoucnosti; vzhledem k tomu, že v tomto ohledu je nezbytné stimulovat zapojení žen do digitálního podnikání, do vzdělávání a zaměstnání v oblasti přírodních věd, technologie, inženýrství a matematiky (STEM) a do vzdělávání a zaměstnání ve sféře IKT; vzhledem k tomu, že pokud by se na pracovní trh v digitálním odvětví zapojilo více žen, mohlo by se posílit HDP evropského hospodářství o 16 miliard EUR; vzhledem k tomu, že nerovnosti mezi muži a ženami a diskriminace na základě pohlaví se projevují i při navrhování, vytváření a používání umělé inteligence (UI); vzhledem k tomu, že neúplné soubory údajů a podjatost mohou narušit argumentaci systému UI a ohrozit rovnost mezi ženami a muži ve společnosti;
- AH. vzhledem k tomu, že shromažďování údajů rozlišených podle pohlaví má zásadní význam pro zviditelnění rozdílů a vytváření cílených politik a je mimořádně důležité pro přístup zohledňující rovnost žen a mužů u všech relevantních otázek, mimo jiné u násilí na základě pohlaví, zdravotních postižení, rakoviny a vzácných nebo chronických onemocnění, dopadů změny klimatu, digitálních dovedností a oborů STEM; vzhledem k tomu, že v různých oblastech politik EU a členských států stále chybí údaje zohledňující genderové aspekty;
- AI. vzhledem k tomu, že ženy jsou neúměrně nedostatečně zastoupeny ve zpravodajských a informačních médiích; vzhledem k tomu, že nerovné zobrazování žen a mužů v médiích přispívá k udržování stereotypů ovlivňujících obraz žen a mužů;
- AJ. vzhledem k tomu, že základními nástroji k dosažení rovnosti žen a mužů v rámci všech oblastí politiky EU je začleňování genderového hlediska, genderové rozpočtování a posouzení dopadů na rovnost žen a mužů; vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je v politikách EU řešena prostřednictvím různých fondů a nástrojů, a vzhledem k tomu, že velmi důležitým nástrojem je možnost optimální součinnosti mezi nimi; vzhledem k tomu, že to je obzvláště důležité v případě socioekonomických opatření přijatých v návaznosti na zdravotní krizi způsobenou onemocněním COVID-19, včetně plánu EU na podporu oživení;
- AK. vzhledem k tomu, že strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 a posílení genderově citlivých politik na úrovni EU mají zásadní význam pro zajištění toho, aby dopad krize způsobené onemocněním COVID-19 nezvýšil genderovou nerovnost a aby kroky v reakci na krizi přispívaly k omezení diskriminace žen;
- AL. vzhledem k tomu, že krize způsobená onemocněním COVID-19 postihla také osoby poskytující sexuální služby, zvýšila jejich riziko ztráty příjmů a chudoby a vyznačuje se pokračující absencí rámce upravujícího jejich lidská práva a jejich nedostatečným prosazováním;

Čtvrtek 21. ledna 2021

AM. vzhledem k tomu, že jednotná opatření mají zásadní význam pro rostoucí sblížování a harmonizaci práv žen v Evropě prostřednictvím silného paktu, na jehož základě si budou členské státy vyměňovat osvědčené postupy a zavázou se k nejambicióznějším právním předpisům, které v současné době v EU platí;

AN. vzhledem k tomu, že zatímco existuje komisařka výhradně odpovědná za rovnost a Evropský parlament má výbor zaměřený na práva žen a rovnost pohlaví, neexistuje žádné zvláštní složení Rady pro rovnost žen a mužů a ministři a státní tajemníci, kteří jsou odpovědní za rovnost žen a mužů, nemají žádné vyhrazené fórum k diskusi;

Obecné poznámky

1. vítá přijetí sdělení Komise nazvaného „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025“, jež bylo předloženo ve lhůtě prvních sto dnů mandátu nové Komise a které je výrazným dokladem politické angažovanosti v evropských politikách rovnosti žen a mužů a představuje rozhodný, jasný a ambiciózní politický rámec pro další uplatňování práv žen a rovnosti žen a mužů a pro obranu proti útokům na tato práva a rovnost; podporuje cíl Komise spočívající v Evropské unii bez diskriminace a strukturálních nerovností, a to ve vztahu ke všem osobám v celé jejich rozmanitosti; zdůrazňuje důležitost zvoleného dvojího přístupu, který sestává z cílených opatření a odhodlání důsledně uplatňovat genderový mainstreaming a intersekcionalitu jakožto průřezové zásady, a vítá silné propojení mezi oblastmi práce a odstraněním stereotypů, genderových předsudků a diskriminace a žádá, aby byly vytvořeny silné monitorovací mechanismy za účelem pravidelného měření a hodnocení úspěchu strategie a jejích opatření;

2. zdůrazňuje však nezbytnost přístupu založeného na příležitostech v rámci strategie pro rovnost žen a mužů; žádá Komisi, aby využila „rovné příležitosti pro ženy“ jako výchozí bod pro další zavádění strategie;

3. vítá, že pro novou Komisi a její předsedkyni je rovnost žen a mužů jednou z priorit a že byla jmenována zvláštní komisařka pro rovnost, a očekává, že výroční zpráva o rovnosti bude užitečným nástrojem pro hodnocení pokroku a zjištění stávajících nedostatků a potřeb začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do politického rámce;

4. vítá, že bylo oznámeno vytvoření několika doplňkových iniciativ EU, jako je evropská strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením zahrnující závazná opatření pro období po roce 2020, strategie pro osoby LGBTI+ a rámec EU o strategiích pro rovnost a začleňování Romů po roce 2020, a požaduje strategický rámec, který by je vzájemně propojil, a uplatňování průřezového přístupu ve všech těchto strategiích; zdůrazňuje, že je důležité monitorovat řešené situace a pružně přizpůsobovat strategie v oblasti genderové rovnosti a další příslušné strategie výsledkům a nadcházejícím výzvám s využitím stávajících politik nebo navrhováním nových nástrojů, jak ukázala nedávná krize způsobená onemocněním COVID-19; znovu opakuje, že je třeba posílit zvláštní opatření proti diskriminaci a také rovnost a ochranu žen, které čelí strukturálním genderovým nerovnostem, a připomíná Komisi, že v tomto směru je třeba vyvinout další úsilí;

5. vyjadřuje politování nad tím, že tato strategie zůstává nekonkrétní v otázce časových rámců několika velmi vítaných opatření a že nestanoví ani konkrétní cíle v oblasti rovnosti žen a mužů, kterých má být dosaženo do roku 2025, ani jasné monitorovací nástroje; vyzývá proto Komisi, aby stanovila konkrétní plán s časovým rámcem, cíli, mechanismem každoročního přezkumu a monitorování, jasnými a měřitelnými ukazateli úspěchu a dodatečnými cílenými opatřeními; dále vyzývá k tomu, aby byly předloženy pokyny a plán, jak účinně uplatňovat průřezový přístup a začleňovat genderové hledisko, včetně genderového rozpočtování, při tvorbě politik EU, a aby byly vytvořeny konkrétní nástroje (např. ukazatele, cíle a monitorovací nástroje) a přiděleny odpovídající lidské a finanční zdroje, které umožní jejich uplatňování ve všech politikách EU; požaduje jasné časové rámce pro vytvoření oznámeného rámce pro spolupráci internetových platform, strategii EU pro vymýcení obchodu s lidmi, strategii pro rovnost žen a mužů v audiovizuálním odvětví (jako součást dílčího programu MEDIA) a pro celounijní komunikační kampaň pro boj proti genderovým stereotypům;

6. vyzývá Komisi, aby při každém přezkumu dodržela závazky pracovního programu pro rok 2020 a předložila návrh závazných opatření v oblasti transparentnosti odměňování, strategii EU v oblasti práv obětí a novou strategii EU pro vymýcení obchodu s lidmi; vyjadřuje politování nad tím, že návrh závazných opatření v oblasti transparentnosti odměňování nebyl předložen v roce 2020, jak bylo plánováno;

7. naléhavě vyzývá členské státy, aby schválily a prováděly směrnici proti diskriminaci a zaručily vymýcení vícenásobných forem diskriminace a diskriminace z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám ve všech členských státech EU;

Čtvrtek 21. ledna 2021

8. připomíná, že je třeba bojovat proti vícevrstevné diskriminaci, zejména vůči znevýhodněným skupinám, včetně žen se zdravotním postižením, černošských žen, migrantek, příslušnic etnických menšin, romských žen, starších žen, svobodných matek, osob LGBTIQ+ a žen bez domova, a zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby měly prospěch z cílů a opatření strategie EU pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025; vyzývá Komisi, aby stanovila jasné formulované pokyny pro provádění meziodvětvového rámce, které by měly upřednostňovat účast skupin potýkajících se s průřezovou diskriminací, aby bylo možné posoudit odlišný dopad politik a opatření a přizpůsobit u každé oblasti reakci tak, aby byla založena na zásadě nediskriminace;

9. vyzývá Komisi a členské státy, aby v souladu s cíli strategie systematicky začleňovaly hledisko rovnosti žen a mužů do všech fází reakce na krizi způsobenou onemocněním COVID-19 a podporovaly zapojení žen na všech úrovních rozhodovacího procesu; zdůrazňuje, že by bylo špatným signálem odložit některé prvky nové strategie, a naléhavě proto vyzývá Komisi, aby s novou strategií pokračovala podle plánu; vyzývá Komisi a členské státy EU, aby při navrhování a rozdělování finančních prostředků dohodnutých v rámci plánu na podporu oživení „NextGenerationEU“ náležitě zohlednily potřeby žen;

10. zdůrazňuje, že je třeba zajistit spolehlivé a přiměřené shromažďování a analýzu údajů rozčleněných podle pohlaví, které budou sloužit jako základ pro účely rozhodování, a to zajištěním a rozšířením financování a kapacit institutu EIGE;

11. vyzývá členské státy, aby si pravidelně vyměňovaly osvědčené postupy a zavázaly se k čím dál většímu sblížení a harmonizaci práv žen v Evropě tím, že do svých příslušných právních předpisů zavedou nejambicióznější vnitrostátní opatření a postupy, které v současnosti platí v členských státech EU;

12. vyzývá dále, aby byl index rovnosti žen a mužů, který vypracovává institut EIGE, začleněn do monitorovacího procesu Komise a aby v návaznosti na doporučení Parlamentu, která jsou obsažena v jeho usnesení ze dne 14. června 2017 o potřebě vypracovat strategii EU pro odstranění rozdílu ve výši důchodů žen a mužů a předcházení tomuto rozdílu⁽³⁵⁾, byl vyvinut ukazatel rozdílu ve výši důchodů žen a mužů, který bude monitorován v rámci strategie pro rovnost žen a mužů, jakožto jediné strategie, která řeší všechny nerovnosti, s nimiž se ženy v průběhu svého života setkávají; dále vyzývá k tomu, aby byly zváženy další ukazatele týkající se genderových rozdílů v odměňování a péči, digitální propasti mezi ženami a muži atd.;

13. vyzývá Radu, aby vytvořila specializované fórum pro rovnost žen a mužů, na němž se shromáždí ministři a státní tajemníci odpovědní za rovnost žen a mužů s cílem přijmout společná a konkrétní opatření k řešení problémů v oblasti práv žen a rovnosti žen a mužů a zajistit, aby se otázky rovnosti žen a mužů projednávaly na nejvyšší politické úrovni;

14. vyzývá členské státy, aby vytvořily formální Radu pro rovnost žen a mužů s cílem poskytnout ministrům a státním tajemníkům odpovědným za rovnost žen a mužů zvláštní diskusní fórum, a aby usnadnily začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do všech politik EU, včetně politiky zaměstnanosti a sociální politiky;

15. vyjadřuje politování nad tím, že ve strategii pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 chybí odkaz na ochranu žen a dívek ohrožených sociálním vyloučením, chudobou a bezdomovectvím; vyzývá Komisi, aby se těmito otázkami zabývala v chystaném akčním plánu pro integraci a začleňování, aby se zabránilo vyloučení těchto žen ze sociálních a hospodářských politik, a tím i dalšímu prohlubování bludného kruhu chudoby;

16. vyzývá Radu, aby přijala závěry Rady o schválení strategie pro rovnost žen a mužů a určila konkrétní opatření k jejímu provádění;

Odstraňování násilí páchaného na ženách a násilí na základě pohlaví

17. podporuje závazek Komise bojovat proti násilí na základě pohlaví, podporovat a chránit oběti těchto zločinů a zajistit, aby byli jejich pachatelé pohnáni k odpovědnosti; podporuje záměr Komise nadále prosazovat ratifikaci Istanbulské úmluvy v rámci celé EU; vyzdvihuje v této souvislosti potřebu specifických opatření, která by řešila stávající rozdíly v právních předpisech, politikách a službách mezi členskými státy a nárůst domácího násilí a násilí na základě pohlaví během pandemie onemocnění COVID-19; poukazuje však na skutečnost, že již selhalo několik pokusů přesvědčit váhající členské státy a že maďarská vláda se nedávno rozhodla úmluvu neratifikovat; vřele proto vítá záměr Komise navrhnout v roce 2021 opatření pro dosažení cílů Istanbulské úmluvy, pokud by přistoupení EU k této úmluvě zůstalo

⁽³⁵⁾ Úř. věst. C 331, 18.9.2018, s. 60.

Čtvrtek 21. ledna 2021

zablokováno; vyzývá k tomu, aby byly nyní zahájeny přípravné akce s cílem zavést další právně závazná opatření a rámcovou směrnici EU s cílem předcházet všem formám násilí na základě pohlaví a bojovat proti nim, které by řešily mimo jiné otázky mrzačení ženských pohlavních orgánů, nucené potraty, sterilizace a sňatky, a aby byly zahrnuty také otázky sexuálního vykořisťování, obchodování s lidmi, kybernetického násilí, zveřejňování pornografie žen a nenávistné verbální projevy na internetu namířené proti ženám a aby byl při jejich řešení uplatňován meziodvětvový přístup; vítá iniciativu rozšiřující oblasti trestné činnosti na konkrétní formy násilí na základě pohlaví v souladu s čl. 83 odst. 1 Smlouvy o fungování EU; připomíná, že tato nová legislativní opatření by měla doplňovat ratifikaci Istanbulské úmluvy;

18. vítá plán na předložení dodatečného doporučení a případných právních předpisů týkajících se předcházení škodlivých praktik a na zprovoznění sítě EU pro předcházení násilí na základě pohlaví a domácímu násilí; požaduje používání definic a cílů Istanbulské úmluvy a soustavné zapojení organizací pro práva žen a organizací občanské společnosti; naléhavě žádá, aby byla navržena vhodná následná opatření, která budou dodržovat zásadu nediskriminace; zdůrazňuje význam zapojení místních a regionálních orgánů do tohoto procesu, je-li to vhodné z hlediska struktury daného členského státu; zdůrazňuje úlohu vzdělávání, včetně vzdělávání chlapců a mužů, a vyzývá v tomto ohledu k boji proti genderovým stereotypům; požaduje, aby byla zajištěna řádná ochrana žen, které se staly obětí domácího násilí, a aby za tímto účelem členské státy posílily své prostředky, a mohly tak účinněji reagovat;

19. zdůrazňuje, že je třeba shromažďovat rozčleněné údaje o všech formách násilí na základě pohlaví; vítá oznámení nového celounijního průzkumu o výskytu a dynamice všech forem násilí na ženách; zdůrazňuje potřebu komplexních a srovnatelných údajů rozlišených podle pohlaví na úrovni EU a sladění systémů shromažďování údajů mezi členskými státy;

20. zdůrazňuje, že je třeba chránit nezletilé dívky, ženy, které patří k menšinám nebo které mají zdravotní problém nebo zdravotní postižení, jako potenciální oběti a cíle různých forem násilí; podporuje záměr Komise předložit a financovat opatření k boji proti možnému zneužívání, vykořisťování a násilí vůči těmto zvláště zranitelným kategoriím;

21. vyzývá Komisi a členské státy, aby zaručily inkluzivní rovnost žen a dívek se zdravotním postižením ve všech oblastech života, zajistily jejich sexuální a reprodukční práva, poskytovaly jim ochranu před domácím násilím a násilím ze strany poskytovatelů pečovatelských a podpůrných služeb a aby za tímto účelem zahájily programy senzibilizace a budování kapacit pro pracovníky v oblasti zdravotní péče, sociálních služeb a pečovatelských služeb, vzdělávání, odborné přípravy a služeb zaměstnanosti, prosazování práva a soudnictví;

22. poukazuje na rozsah a dopad násilí a obtěžování na pracovišti a potřebu konkrétních opatření na úrovni EU k řešení těchto problémů a k boji proti psychickému a sexuálnímu obtěžování; zdůrazňuje, že ochrana a viditelnost chybí zejména v případě neformálních pečovatelů a pracovníků a v domácnostech a v zemědělství, a vyzývá členské státy, aby přijaly úmluvu MOP č. 189 s cílem posílit práva pracovníků, zejména žen, v neformální ekonomice a zajistit, aby mechanismy podávání stížností byly nezávislé, důvěrné a přístupné pro všechny ženy bez jakékoli diskriminace a aby byla zavedena zvláštní opatření na ochranu stěžovatelek před odvetnými opatřeními a opakovanou viktimizací ze strany zaměstnavatele; vítá závazek Komise přijmout coby zaměstnavatel nový komplexní právní rámec se souborem preventivních a reaktivních opatření proti obtěžování na pracovišti;

23. vyjadřuje politování nad tím, že je často opomíjen genderový rozměr obchodování s lidmi pro účely vykořisťování pracovní síly, zejména v případě pracovníků v domácnosti, z důvodu omezení, které rodinný domov představuje jako pracoviště, pokud jde o možnosti inspekce a kontroly pracovní činnosti; připomíná své usnesení ze dne 28. dubna 2016 o ženách pracujících v domácnosti a pečovateli v EU a žádá Komisi a členské státy, aby v této oblasti podporovaly šetření s cílem zlepšit mechanismy pro identifikaci a ochranu obětí a aby do procesu odhalování zapojily nevládní organizace, odbory, veřejné orgány a všechny občany;

24. je hluboce znepokojen povahou, rozsahem a závažností násilí a obtěžování v pracovním prostředí a dopadem všech forem násilí páchaného na ženách a dívkách v pracovních situacích; v tomto ohledu vítá nedávno přijatou úmluvu MOP č. 190 o násilí a obtěžování na pracovišti a vyzývá členské státy, aby ji bezodkladně ratifikovaly a provedly; rovněž vyzývá Komisi a členské státy, aby zavedly účinná a závazná opatření, jimiž vymezí a zakážou násilí a obtěžování v pracovním prostředí, včetně účinného přístupu k bezpečným a účinným mechanismům pro podávání stížností a řešení sporů

Čtvrtek 21. ledna 2021

zajišťujícím rovné podmínky žen a mužů, vzdělávacích a osvětových kampaní, podpůrných služeb a opravných prostředků;

25. domnívá se, že pracovnice, které jsou oběťmi násilí na základě pohlaví, by měly mít nárok na zkrácení nebo reorganizaci pracovní doby a na změnu pracovního místa; domnívá se, že násilí na základě pohlaví by mělo být zahrnuto do posouzení rizik na pracovišti;

26. odsuzuje kampaň proti Istanbulské úmluvě, která se zaměřuje na násilí páchané na ženách, a záměrnou kampaň za účelem její diskreditace; je znepokojen odmítnutím normy stanovící nulovou toleranci k násilí páchanému na ženách a násilí na základě pohlaví, která je založena na silném mezinárodním konsenzu; poukazuje na to, že tato skutečnost zpochybňuje podstatu lidských práv, jako je rovnost, nezávislost a důstojnost; zdůrazňuje klíčovou úlohu organizací občanské společnosti v boji proti násilí na základě pohlaví a při podpoře obětí, a naléhavě proto vyzývá Komisi, aby poskytla odpovídající finanční prostředky sdružením, která tyto cíle sledují; vítá závazek v rámci nové strategie pro práva obětí řešit specifické potřeby žen a dívek, které jsou oběťmi násilí, zejména s cílem zajistit práva obětí, jejich ochranu a odškodnění; vyzývá Radu, aby urychleně sjednala ratifikaci Istanbulské úmluvy a její plné provedení ze strany EU a aby prosazovala její ratifikaci ze strany všech členských států;

27. zdůrazňuje, že je třeba uznat všechny druhy násilí a obtěžování ve vzdělávacím systému, ve školách, na univerzitách, během stáží, programů pro profesní rozvoj a všech ostatních programů v celém odvětví a bojovat proti nim;

28. vítá navrhovaná konkrétní opatření pro řešení problému kybernetického násilí, které neúměrně postihuje ženy a dívky (včetně obtěžování na internetu, kybernetické šikany a sexistických nenávistných verbálních projevů), zejména pokud jde o aktivistky, političky a další veřejné činitelky účastnící se veřejného diskurzu; vítá v této souvislosti oznámení, že se tímto problémem bude zabývat akt o digitálních službách, který počítá s novým rámcem pro spolupráci s technologickými platformami a odvětvím IKT, aby tyto subjekty mohly tuto otázku řešit vhodnými technickými opatřeními, jako jsou techniky prevence a mechanismy reakce na škodlivý obsah; naléhavě vyzývá členské státy a EU, aby přijaly další opatření, včetně závazných legislativních opatření, s cílem bojovat proti těmto formám násilí v rámci směrnice o opatřeních pro prevenci a potírání všech forem násilí páchaného na ženách, a aby členské státy byly podporovány při vytváření vzdělávacích nástrojů pro příslušné útvary ve všech fázích, od prevence a ochrany až po stíhání, jako jsou policejní síly a soudní systém spolu s informačním a komunikačním odvětvím, přičemž je nutné chránit také základní práva na internetu;

29. je znepokojen tím, že v právu EU neexistuje výslovný zákaz diskriminace na základě pohlavní identity dané osoby a jejího vyjádření; poukazuje na přetrvávající diskriminaci, obtěžování a vyloučení osob LGBTIQ+ z trhu práce; připomíná své usnesení ze dne 14. února 2019 o budoucnosti seznamu opatření týkajících se osob LGBTIQ⁽³⁶⁾ a ze dne 18. prosince 2019 o veřejné diskriminaci osob LGBTIQ a nenávistných projevech vůči nim⁽³⁷⁾; vítá přijetí první strategie pro osoby LGBTIQ+ v historii a vyzývá Komisi, aby navázala na svůj seznam opatření týkajících se osob LGBTIQ na období 2016–2019 a zahrнула zvláštní opatření pro boj proti diskriminaci na pracovišti na základě sexuální orientace, pohlavní identity, vyjádření pohlavní identity a pohlavních znaků;

30. vítá nedávno přijatou vůbec první strategii EU pro práva obětí (2020–2025), která se bude zabývat specifickými potřebami obětí násilí na základě pohlaví, zejména zvláštním přístupem k psychickému násilí páchanému na ženách a dlouhodobým dopadem na jejich duševní zdraví; zdůrazňuje, že je třeba řešit stávající nedostatky v právních předpisech EU, a žádá Komisi, aby neprodleně předložila návrh revize směrnice o právech obětí s ohledem na mezinárodní normy týkající se násilí páchaného na ženách, jako je Istanbulská úmluva, s cílem posílit právní předpisy o právech, ochraně a odškodňování obětí; zdůrazňuje, že je třeba, aby všechny oběti měly účinný přístup ke spravedlnosti prostřednictvím provádění směrnice o právech obětí, které v některých členských státech stále chybí; žádá, aby byla i nadále podporována práva obětí, a to i prostřednictvím stávajících nástrojů, jako je evropský ochranný příkaz;

31. upozorňuje Komisi a členské státy na mimořádně dramatickou situaci dětí osiřelých v důsledku násilí na základě pohlaví nebo nucených žít v prostředí domácího násilí a naléhavě je vyzývá, aby tyto situace zohlednily při řešení problému domácího násilí;

⁽³⁶⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0129.

⁽³⁷⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0101.

Čtvrtek 21. ledna 2021

32. naléhavě žádá Komisi, aby předložila dlouho očekávanou strategii EU pro vymýcení obchodu s lidmi, a zdůrazňuje potřebu jasného uznání genderové povahy obchodování s lidmi a sexuálního vykořisťování, při nichž jsou nejvíce postiženy ženy a dívky; uznává, že sexuální vykořisťování pro účely náhradního mateřství a reprodukční účely nebo účely, jako jsou nucené sňatky, prostituce a pornografie, je nepřijatelné a představuje porušení lidské důstojnosti a lidských práv; žádá proto, aby se strategie důkladně zabývala situací žen provozujících prostituci a zvláštní pozornost věnovala vazbě mezi prostitucí a obchodováním se ženami a nezletilými v EU i ve světě a na stále častější využívání internetu pro účely vykořisťování; zdůrazňuje důležitou úlohu a činnost koordinátora EU pro boj proti obchodování s lidmi a naléhavě vyzývá Komisi, aby bez dalšího odkladu jmenovala nového koordinátora, který by pozorně sledoval provádění směrnice o boji proti obchodování s lidmi ze strany členských států; trvá na tom, že je důležité přijmout také opatření a strategie ke snížení poptávky;

33. vyzývá k přísnějším opatřením, pokud jde o právní předpisy týkající se sexuálních trestných činů, a zdůrazňuje, že sex musí být vždy dobrovolný; vyzývá Komisi, aby všem členským státům doporučila, aby ve svých vnitrostátních právních předpisech změnily definici znásilnění tak, aby byla založena na absenci souhlasu;

34. vítá celoevropskou komunikační kampaň zaměřenou na boj proti genderovým stereotypům a opatření k předcházení násilí zaměřená na muže, chlapce a různé projevy maskulinního chování; požaduje jasnější opatření zaměřená na destruktivní normy maskulinity, neboť genderové stereotypy jsou hlavní příčinou genderové nerovnosti a ovlivňují všechny oblasti společnosti;

35. vyzývá k větší pozornosti a podpoře zaměřené na zařízení náhradní péče pro děti a azylové domy pro oběti násilí, jež byly uzavřeny nebo jejichž kapacita byla během pandemie onemocnění COVID-19 výrazně omezena, takže ženám, mladým dívkám a dětem hrozilo, že budou muset strávit karanténu ve společné domácnosti s osobou, která se na nich dopouští násilí;

36. zdůrazňuje skutečnost, že násilí páchané na ženách je často hlavním důvodem, proč ženy žijí jako bezdomovkyně; naléhavě proto vyzývá Komisi, aby přijala nezbytná opatření k předcházení násilí páchanému na ženách, které vede k bezdomovectví nebo ho prodlužuje;

37. vítá ohlášení doporučení, které se bude vedle možných právních předpisů týkat prevence škodlivých praktik, za účelem boje proti mrzačení ženských pohlavních orgánů, nuceným sterilizacím, předčasným a nuceným sňatkům a tzv. „násilí z důvodu zachování cti“, které postihuje zvláště děti a mladé dívky;

Ženy a ekonomika

38. znovu vyzývá Komisi a členské státy, aby dále rozvíjely a zlepšovaly sběr údajů rozdělených podle pohlaví⁽³⁸⁾ a příslušné statistiky, výzkum a analýzy a také podporu a opatření zaměřené na zlepšení budování kapacit institucí a organizací občanské společnosti, pokud jde o sběr a analýzu údajů, zejména údajů o účasti žen na trhu práce a v oblastech, jako je neformální zaměstnanost, podnikání, přístup k financování a zdravotním službám, neplacená práce, chudoba a dopad systémů sociální ochrany; rovněž naléhavě vyzývá institut EIGE a všechny ostatní příslušné instituce a agentury EU, aby vypracovaly a začlenily nové ukazatele, jako je chudoba pracujících, časová chudoba, rozdíly ve využívání času, hodnota pečovatelské práce (placené/neplacené) a míra využívání možností u žen a mužů, a to i v souvislosti se směrnicí o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem; vyzývá Komisi, aby tyto údaje využila k efektivnímu provádění posouzení genderových dopadů svých politik a programů a programů ostatních institucí a agentur EU;

39. podporuje revizi barcelonských cílů a výzvu členským státům, aby zajistily odpovídající investice do pečovatelských služeb a služeb dlouhodobé péče, a to i z dostupných finančních prostředků EU, a aby zajistily cenově dostupnou, přístupnou a vysoce kvalitní péči o děti, včetně předškolního vzdělávání, a aby zejména mladým matkám poskytl příležitost pracovat nebo studovat, a připomíná v této souvislosti zásadu 11 evropského pilíře sociálních práv; požaduje finanční podporu a sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy, které dosud těchto cílů nedosáhly; dále vítá vypracování pokynů pro členské státy, jak řešit demotivující finanční faktory ve vztahu k sociální, hospodářské a daňové politice; zdůrazňuje, že cílem jsou rovnocenné povinnosti v oblasti péče a rovnocenné příjmy, což musí být ústředním prvkem tohoto úsilí, a v této souvislosti vítá jako první krok směrnicí o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem;

⁽³⁸⁾ Viz usnesení Evropského parlamentu ze dne 30. ledna 2020 o rozdílech v odměňování žen a mužů.

Čtvrtek 21. ledna 2021

40. vyzývá Komisi, aby předložila návrh evropské dohody v oblasti péče a zaujala komplexní přístup ke všem pečovatelským potřebám a službám a stanovila minimální normy a pokyny pro kvalitu péče během celého života, a to i pokud jde o děti, starší osoby a osoby s dlouhodobými potřebami; vyzývá Komisi a členské státy, aby shromažďovaly rozčleněné údaje o poskytování pečovatelských služeb; naléhavě vyzývá členské státy, aby urychleně a v plném rozsahu provedly a uplatňovaly směrnici o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem, a zajistily tak spravedlivé rozdělení pracovního a rodinného života, a vyzývá je, aby šly nad rámec minimálních norem směrnice zavedením opatření, jako je plně placená dovolená, prosazování stejné úlohy mužů jako pečovatelů, čímž se vyřeší genderové stereotypy v oblasti využívání otcovské/mateřské dovolené, uznání úlohy neformálních pečovatelů tím, že se zajistí jejich přístup k sociálnímu zabezpečení a jejich právo na důchod, podpora služeb přizpůsobených konkrétním problémům a potřebám rodičů nebo rodinných příslušníků, kteří pečují o osoby se zdravotním postižením, dlouhodobě nemocné osoby nebo seniory, a pružné uspořádání pracovní doby, jež není k újmě nebo na úkor mezd pracovníků a jejich přístupu k sociálním a pracovním právům a dávkám a které respektuje právo pracovníků odpojit se od pracovních povinností; naléhavě vyzývá Komisi, aby každoročně podrobně a systematicky vyhodnocovala provádění směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem členskými státy;

41. požaduje dostupné a kvalitní služby v oblasti péče o děti a dlouhodobé péče, které by zejména ženám umožnily návrat do zaměstnání a rovněž by usnadnily sladování pracovního a soukromého života;

42. zdůrazňuje, že je třeba vytvořit síť jeslí a školek; upozorňuje, že se jedná se o širokou sociální odpovědnost a mělo by se jednat o univerzální službu, která bude skutečně dostupná všem dětem a rodinám, které chtějí tuto síť využívat;

43. vybízí členské státy, aby na základě sdílení osvědčených postupů zavedly ve prospěch žen i mužů započítatelnou dobu péče s cílem kompenzovat přerušení zaměstnání za účelem poskytování neformální péče rodinným příslušníkům a dobu formálního volna za účelem péče, jako je mateřská, otcovská a rodičovská dovolená, a aby je spravedlivě započítaly do důchodových nároků; domnívá se, že tato započítatelná doba by měla být poskytována na krátkou dobu, aby nedocházelo k dalšímu zakořeňování stereotypů a nerovností;

44. naléhavě vyzývá členské státy, aby přijaly zvláštní opatření k boji proti riziku chudoby ve stáří a po odchodu do důchodu a ke zvýšení důchodů a sociálních dávek; je toho názoru, že je třeba překonat příjmovou nerovnost mezi muži a ženami v důchodu, což vyžaduje zvýšení důchodů a zachování a posílení veřejných, univerzálních a solidárních systémů sociálního zabezpečení, které zajistí jejich přerozdělování a spravedlivý a důstojný příjem po skončení pracovního života, a zaručení udržitelnosti veřejných systémů sociálního zabezpečení vytvářením pracovních míst s patřičnými právy a zlepšováním mezd;

45. vyzývá Komisi, Parlament a Radu, aby při navrhování programů v rámci příštího víceletého finančního rámce (VFR) a plánu na podporu oživení „NextGenerationEU“ pečlivě prozkoumaly potřeby žen a jejich účast na pracovním trhu a také horizontální a vertikální segregaci pracovního trhu;

46. považuje za prioritu přijmout opatření na podporu rodiny, a to i pokud jde o poskytování odpovídajících a cenově dostupných zařízení péče o děti, což pozitivně přispěje k účasti žen na trhu práce a k jejich vyhlídkám na důchodové zabezpečení;

47. vítá závazek Komise, že dohlédne na to, aby směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem byla v souladu s požadavky správně provedena do vnitrostátních právních předpisů do roku 2022, a zajistí její plné provádění;

48. vyzývá Komisi, aby shromažďovala údaje o poskytování různých typů péče (péče o děti, péče o starší osoby a osoby se zdravotním postižením nebo osoby vyžadující dlouhodobou péči) pro účely studie, která by prozkoumala nedostatky v péči a poskytla základ pro iniciativu evropské strategie v oblasti péče; konstatuje, že tato strategie musí respektovat pravomoci členských států, jak jsou stanoveny ve Smlouvách, a že jejím cílem by mělo být zlepšení spolupráce a koordinace všech opatření, která by mohla být přínosná jak pro neformální pečovatele v EU, tak i pro osoby, o něž pečují; zdůrazňuje, že k vytvoření kvalitních, přístupných a cenově přijatelných pečovatelských služeb může přispět spolupráce na evropské úrovni spolu s účinným využíváním fondů EU;

Čtvrtek 21. ledna 2021

49. vítá rozhodnutí Rady aktivovat „obecnou únikovou doložku“ a vyzývá členské státy, aby investovaly do veřejných služeb, včetně bezplatné péče o děti a zdravotní péče, s cílem vytvořit nová kvalitní pracovní místa a zmírnit sociálně-ekonomický dopad krize; domnívá se, že úsporná opatření mají dlouhodobé negativní dopady, zejména na ženy, a že nesmí být prosazována po skončení krize způsobené onemocněním COVID-19;

50. vítá nástroj pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE); vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby nástroj SURE řešil ztráty příjmů žen;

51. zdůrazňuje, že je třeba výrazně zvýšit investice do služeb, zejména do zdravotnických, vzdělávacích a dopravních služeb, aby řešily potřeby obyvatel a přispěly k nezávislosti, rovnosti a emancipaci žen;

52. vítá závazek Komise předložit závazná opatření pro transparentní odměňování, která mohou být užitečným nástrojem pro odhalování nedostatků a diskriminace v témže odvětví a pro překlenutí rozdílů v platech mužů a žen; vyjadřuje však politování nad zpožděním při zveřejnění tohoto návrhu a žádá Komisi, aby jej předložila co nejdříve; zdůrazňuje v tomto ohledu význam plné spolupráce a zapojení sociálních partnerů a všech zúčastněných stran v souladu s vnitrostátními postupy a zvyklostmi; poukazuje však na to, že stále je třeba vyřešit otázku stejného odměňování mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci v různých profesních odvětvích, aby se pokryly rozdíly v odměňování za rovnocennou práci na genderově segregovaném trhu práce, protože v některých odvětvích, v nichž jsou většinou zaměstnány ženy, jako je ošetrovatelství, pečovatelské služby, maloobchod, prodej a vzdělávání, jsou vypláceny nižší mzdy ve srovnání například s výrobními odvětvími nebo technickými povoláními, jimž dominují muži; důrazně doporučuje zahrnout zásadu stejného odměňování mužů a žen za rovnocennou práci, kterou lze definovat takto: „práce se považuje za rovnocennou, pokud po porovnání dvou skupin pracovníků, které nebyly vytvořeny nahodile, a s přihlédnutím k faktorům, jako jsou pracovní podmínky, míra odpovědnosti svěřená pracovníkům a fyzická nebo duševní náročnost práce, je odvedená práce srovnatelná“; poukazuje na to, že za tímto účelem je třeba vypracovat genderově neutrální nástroje hodnocení pracovních míst a klasifikační kritéria;

53. vítá hodnocení stávajícího rámce pro stejnou odměnu za stejnou nebo rovnocennou práci, které provedla Komise, zahájení postupu konzultací na téma, jak zlepšit rovnost žen a mužů ve světě práce, nadcházející zprávu o přiměřenosti důchodů a úvahu, že by v systémech zaměstnaneckého penzijního pojištění byly poskytovány důchodové kredity při přerušení kariéry kvůli poskytování péče;

54. vyzývá Komisi, aby na základě nedávného hodnocení fungování a provádění právních předpisů EU v oblasti rovného odměňování a v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie předložila v příštím roce revizi směrnice 2006/54/ES; domnívá se, že při revizi by měla být do směrnice zahrnuta definice „práce stejné hodnoty“ ve všech profesních oblastech, která bude zahrnovat genderové hledisko, odkaz na vícenásobnou diskriminaci a dodatečná opatření k zajištění vymahatelnosti směrnice;

55. připomíná své usnesení ze dne 30. ledna 2020 o rozdílech v odměňování žen a mužů; žádá, aby byl bezodkladně zveřejněn akční plán a aby byl do konce roku 2020 přijat nový, ambiciózní akční plán pro odstranění rozdílů v odměňování žen a mužů, který by měl členskými státy stanovit jasné cíle pro snižování těchto rozdílů v příštích pěti letech a zajistit, aby tyto cíle byly zohledněny v doporučeních pro jednotlivé země; zdůrazňuje, že je především nutné, aby nový akční plán zahrnoval i meziodvětvové hledisko; vyzývá Komisi a členské státy, aby zapojily sociální partnery a organizace občanské společnosti do tvorby nových politik, které mají odstranit rozdíly v odměňování žen a mužů a zlepšit a dále rozvíjet statistiky, výzkum a analýzy za účelem lepšího měření a sledování pokroku při odstraňování rozdílů v odměňování žen a mužů, přičemž zvláštní pozornost by měly věnovat skupinám, které jsou vystaveny vícenásobné a diskriminaci a diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám; vyzývá Komisi, aby věnovala pozornost faktorům, které vedou k rozdílu ve výši důchodů, a aby podpořila členské státy v přijímání opatření k jejich snížení tím, že zavede ukazatele rozdílů ve výši důchodů žen a mužů za účelem posouzení nerovností, které se nashromáždily během života žen;

56. konstatuje, že daňová politika má na různé typy domácností rozdílné dopady; zdůrazňuje, že zásadní význam pro dosažení daňové spravedlnosti pro ženy může mít individuální zdanění; poukazuje na to, že určité formy zdanění mají negativní dopad na zaměstnanost žen a jejich ekonomickou nezávislost, a konstatuje, že daňové politiky by měly být optimalizovány, aby posílily pobídky pro účast žen na trhu práce; upozorňuje na možné negativní důsledky společného zdanění pro rozdílné důchody mužů a žen; zdůrazňuje, že daňové systémy by měly upustit od předpokladu, že domácnosti

Čtvrtek 21. ledna 2021

shromažďují a sdílejí své finanční prostředky rovným dílem; zdůrazňuje dopad menstruační chudoby na mnoho evropských žen v důsledku nákladných menstruačních hygienických výrobků a jejich vysokého zdanění v mnoha členských státech, a proto naléhavě vyzývá členské státy, aby přijaly opatření proti této nepřímé daňové diskriminaci a menstruační chudobě;

57. připomíná, že finanční a daňové politiky mají výraznou genderovou složku; vítá závazek Komise k začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do celého VFR, a zejména do Evropského sociálního fondu plus (ESF+), s cílem prosazovat opatření podporující účast žen na trhu práce, rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem a podnikání žen, avšak vyjadřuje politování nad nedostatečným genderovým rozpočtováním v novém VFR a ve strukturálních fondech; vyzývá Komisi, aby dále podporovala a zlepšovala genderové rozpočtování, a členské státy, aby genderové hledisko začleňovaly do daňových politik, včetně genderových auditů fiskálních politik s cílem odstranit genderovou předpojatost v oblasti daní;

58. znovu připomíná, že v různých fázích procesu evropského semestru je nutné více se zaměřit na rovnost žen a mužů, a vyzývá k tomu, aby ve strategii navazující na strategii Evropa 2020 byl zaveden pilíř rovnosti žen a mužů a zastřešující cíl pro rovnost žen a mužů; naléhavě žádá, aby do konkrétních výzev pro jednotlivé země určených ve srovnávacím přehledu sociálních ukazatelů byly začleněny jasné ukazatele rovnosti žen a mužů a aby byly vypracovány statistické metody a analýzy pro sledování pokroku při prosazování rovnosti žen a mužů z průřezového hlediska;

59. zdůrazňuje, že 70 % celosvětové pracovní síly ve zdravotnictví a sociálních službách představují ženy, které často pobírají pouze minimální mzdu a pracují za nejistých pracovních podmínek, a požaduje vyrovnávání mezd a pracovních podmínek v odvětvích, v nichž výrazně převládají ženy, jako je péče, zdravotnictví a maloobchodní prodej, odstranění rozdílů mezi muži a ženami v odměňování a důchodech i segregace na trhu práce;

60. vyzývá Komisi a členské státy, aby po konzultaci se sociálními partnery vypracovaly pokyny pro zdraví a bezpečnost na pracovišti zohledňující rovnost žen a mužů, které by se zaměřily konkrétně na profese v přední linii, aby ochránily pracovníky v těchto profesích v případě budoucích epidemií; zdůrazňuje, že změny pracovních podmínek, jako je práce z domova, na jednu stranu poskytují příležitost k pružnějšímu uspořádání pracovní doby a lepšímu vyvážení pracovního a soukromého života, avšak na stranu druhou mají dopad na možnost odpojit se od pracovních povinností a zvyšují pracovní zátěž, přičemž ženy jsou postiženy mnohem více než muži kvůli své hlavní nebo tradiční úloze v péči o domácnost a rodinu; vyzývá proto Komisi, aby předložila legislativní návrh o právu odpojit se, který by zohledňoval rovnost žen a mužů, a dále směrnici o duševním zdraví na pracovišti, která by úzkost, depresi a vyhoření uznala za nemoci z povolání, a aby vytvořila mechanismy pro prevenci a opětovné začlenění dotčených zaměstnanců do pracovního procesu;

61. vyzývá Komisi, aby přezkoumala směrnici 92/85/EHS s cílem zajistit, aby ženy v celé Evropě mohly stejnou měrou jako muži těžit z volného pohybu pracovníků⁽³⁹⁾;

62. zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy předložily vhodně koncipované politiky a reformy trhu práce založené na důkazech, které skutečně zlepší pracovní podmínky žen a zvýší kvalitu zaměstnání;

63. vyzývá Komisi, aby předložila evropskou strategii pro sociální ochranu, která by se zabývala volným pohybem pracovníků a zejména feminizací chudoby a která by kladla zvláštní důraz na domácnosti matek samoživitelek;

64. zdůrazňuje, že rovné příležitosti a vyšší účast žen na trhu práce mohou přinést více pracovních míst, hospodářskou prosperitu a konkurenceschopnost v Evropě; vyzývá Komisi a členské státy, aby stanovily cíle pro snížení počtu nejistých pracovních míst a omezení nedobrovolné práce na částečný úvazek s cílem zlepšit situaci žen na trhu práce;

65. vyzývá Komisi, aby přijala zvláštní přístup pro matky samoživitelky, které jsou obzvláště zranitelné, protože často vydělávají méně než muži a po narození dítěte s větší pravděpodobností opouští trh práce; vyzývá Komisi, aby v tomto ohledu posílila prosazování stávajících právních nástrojů pro přeshraniční vymáhání výživného a zvýšila povědomí veřejnosti o jejich existenci; naléhavě vyzývá Komisi, aby úzce spolupracovala s členskými státy na zjišťování praktických problémů spojených s vymáháním výživného v přeshraničních případech a aby vyvinula nástroje k účinnému vymáhání platebních povinností;

⁽³⁹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/54/EU ze dne 16. dubna 2014 o opatřeních usnadňujících výkon práv udělených pracovníkům v souvislosti s jejich volným pohybem (Úř. věst. L 128, 30.4.2014, s. 8).

Čtvrtek 21. ledna 2021

66. konstatuje, že účast žen na trhu práce je nižší než účast mužů; zdůrazňuje, že je důležité snížit zdanění příjmů, má-li se podpořit účast na trhu práce;

67. naléhavě vyzývá členské státy, aby přijaly další kroky v boji proti diskriminaci žen na trhu práce;

68. připomíná přetrvávající nerovnosti ve světě práce, pokud jde o příjmy, kariérní vyhlídky, feminizovaná odvětví, přístup k sociální ochraně, vzdělávání a odbornou přípravu; připomíná, že všechny tyto aspekty je třeba řešit v zájmu dosažení rovnosti žen a mužů;

69. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily rovnou účast a rovné příležitosti na trhu práce pro muže i ženy a aby se zabývaly feminizací chudoby ve všech jejích formách, včetně chudoby ve starším věku, zejména tím, že budou zohledňovat otázky genderu v adekvátních důchodových nárocích a přístupu k nim s cílem odstranit rozdíl ve výši důchodů žen a mužů; dále je vyzývá, aby zlepšovaly pracovní podmínky ve feminizovaných odvětvích a povoláních, jako jsou pohostinství, cestovní ruch a úklidové a pečovatelské služby; zdůrazňuje, že je důležité řešit kulturní problém podhodnocování povolání, která vykonávají převážně ženy, a že je nutné bojovat proti takovýmto stereotypům a nadměrně vysokému zastoupení žen v atypických formách práce; vyzývá členské státy, aby zajistily rovné zacházení s migrujícími ženami (rovněž revizí systému uznávání odborných kvalifikací) a s dalšími zvláště zranitelnými skupinami žen; vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily rozsah kolektivního vyjednávání na odvětvové úrovni a zapojení sociálních partnerů do tvorby politik, což by podpořilo stabilní a kvalitní zaměstnání; zdůrazňuje, že jsou zapotřebí strategie, které povzbudí a podpoří podnikatelské iniciativy žen;

70. konstatuje, že rostoucí zakázková ekonomika doléhá na pracovníky, kteří jsou slaběji zastoupeni odborovými svazy a kterým hrozí nejistá pracovní místa v důsledku faktorů, jako je nestabilní pracovní doba a příjem, nedostatečné zajištění zaměstnaneckých práv, nejisté sociální zabezpečení a důchody nebo nedostatečný přístup k profesnímu rozvoji a rekvalifikaci; je znepokojen tím, že související nejistota a nestabilita, kterou zhoršuje omezení volného pohybu osob v důsledku současné krize, má obzvláště negativní dopad na ženy, které nadále nesou břemeno péče na velmi genderově strukturovaném trhu práce, zejména na ženy, které se potýkají s průřezovými formami diskriminace; vyzývá členské státy, aby uplatňovaly cílená opatření sociální ochrany žen samostatně výdělečně činných a žen zaměstnaných v zakázkové ekonomice; vyzývá Komisi, aby pečlivě sledovala uplatňování směrnice 2010/41/EU;

71. vítá, že se Komise zavázala přijmout akční plán pro provádění evropského pilíře sociálních práv; zdůrazňuje, že je třeba začlenit hledisko rovnosti žen a mužů uplatňováním meziodvětvového přístupu v souladu se zásadami 2 a 3 tohoto pilíře;

72. zdůrazňuje, že rozdíly v odměňování žen a mužů v mediálním prostředí jsou vysoké a že novinářky jsou častěji než muži vystaveny obtěžování, násilí, sexismu a diskriminaci; připomíná druhou kapitolu evropského pilíře sociálních práv o spravedlivých pracovních podmínkách; vyzývá proto členské státy, aby chránily právo všech mediálních pracovníků na spravedlivé a bezpečné pracovní podmínky;

73. vyzývá členské státy, aby přijaly opatření, která migrantkám a uprchlicím zajistí přístup ke zdravotní péči, zaměstnání, potravinám a informačním službám a zmírní rizika při zajišťování ochrany, zejména násilí mezi muži a ženami a obchodování se ženami;

74. vybízí členské státy, aby přijaly rozhodná opatření k postihu podniků, které nedodržují pracovníprávní předpisy a odlišně zacházejí s muži a ženami; dále se domnívá, že finanční prostředky EU by se měly podmíněně přidělovat podnikům, které dodržují vysoké pracovní standardy a nediskriminují ženy;

75. naléhavě žádá Komisi, aby se zasazovala o zvýšení počtu žen v ekonomických rozhodovacích pozicích zdůrazněním jeho hospodářských a společenských výhod a sdílením osvědčených postupů, např. veřejných indexů výsledků společností v otázce rovného postavení; naléhavě žádá Komisi, aby pokračovala ve spolupráci s členskými státy i se současným a příštím předsednictvím EU, neboť je naléhavě nutné překonat patovou situaci v Radě a přijmout směrnici o zastoupení žen v řídicích a dozorcích orgánech, a aby společně s členskými státy vypracovala strategii pro smysluplné zastoupení žen z různých prostředí v rozhodovacích funkcích, a to i ve všech orgánech a institucích EU;

76. připomíná, že nedostatečné zastoupení žen ve veřejném a politickém životě oslabuje řádné fungování demokratických institucí a procesů; vyzývá proto členské státy, aby podněcovaly a podporovaly opatření k usnadnění vyvážené účasti mužů a žen na rozhodování na celostátní, regionální a místní úrovni;

Čtvrtek 21. ledna 2021

77. vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly opatření k boji proti tzv. skleněnému stropu, jako je dlouhá rodičovská dovolená, přístup ke kvalitní a cenově dostupné péči o děti a odstranění všech forem přímé a nepřímé diskriminace při povyšování na trhu práce;

78. vítá podporu rovného zastoupení žen a mužů ve volených orgánech, jako je Evropský parlament; žádá zavedení závazných opatření, např. kvót, a zdůrazňuje, že Parlament v tomto ohledu musí sloužit jako vzor; dále vítá, že Komise oznámila, že hodlá jít příkladem při obsazování vedoucích pozic, a vyzývá ji, aby vypracovala strategie, které zaručí smysluplné zastoupení žen z různých prostředí v jejich rozhodovacích funkcích; bere na vědomí úsilí, které bylo v tomto ohledu vynaloženo pro sestavování současné Komise, a zdůrazňuje, že stejně ambiciózně musí jednat i Parlament; vyzývá členské státy, aby ve svých volebních systémech zavedly závazné kvóty s cílem zajistit rovné zastoupení žen a mužů v evropských i vnitrostátních parlamentech;

79. vítá závazek Komise podporovat účast žen jako voliček a kandidátek ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2024; v tomto ohledu zdůrazňuje, že je třeba revidovat volební zákon, aby bylo možné dočasně nahradit poslankyně a poslance Evropského parlamentu, kteří využívají svého práva na mateřskou, otcovskou nebo rodičovskou dovolenou; vyzývá Komisi, aby volební zákon odpovídajícím způsobem revidovala, a žádá Radu, aby tuto revizi schválila;

80. vyzývá k tomu, aby ženy mohly uskutečňovat své životní plány i ve venkovských a periferních oblastech; upozorňuje, že k tomu je zapotřebí vybudovat nezbytnou infrastrukturu, vytvořit nové oblasti podnikání, usnadnit návrat žen do zaměstnání a podněcovat spolupráci široké škály partnerů, aby byl podpořen, usnadněn a prosazován přístup těchto žen na trh práce, aby byly zajištěny rovné příležitosti a aby byla zlepšena sociální soudržnost na vesnicích;

81. zdůrazňuje aktivní a klíčovou úlohu žen v ekonomice venkovských oblastí a vyjadřuje politování nad tím, že přetrvávají značné genderové rozdíly v práci v zemědělství a v přístupu k sociálnímu zabezpečení, vzdělávání, mateřské dovolené a starobním důchodům; vyzývá Komisi, členské státy a regionální a místní orgány, aby podporovaly projekty určené pro ženy a zaměřené především na vytváření inovačních zemědělských činností ve venkovských oblastech a oblastech potýkajících se s odlivem obyvatel, s cílem posílit jejich pozici na zemědělském trhu, což může přispět ke vzniku nových pracovních míst; dále vyzývá Komisi, aby určila možnosti financování v rámci druhého pilíře SZP s cílem zlepšit přístup žen k půdě a řešit jejich pracovní podmínky ve venkovských oblastech, zejména podmínky sezónních pracovníků;

82. vyzývá Komisi, aby intenzivněji pracovala na předložení konkrétních opatření a zvláštních fondů pro boj proti feminizaci chudoby a nejisté práce a aby zvláštní důraz kladla na ženy, které se potýkají s vícenásobnou diskriminací;

83. opakuje svou výzvu Komisi a členským státům, kterou již uvedl v usnesení ze dne 28. dubna 2016 o pracovnících v domácnosti a pečovatelkách v EU; naléhavě vyzývá Komisi, aby zavedla rámec pro profesionalizaci domácí práce a péče, který povede k uznávání a standardizaci příslušných povolání a dovedností a k budování kariéry, a aby vybídla členské státy k tomu, aby zavedly systémy pro profesionalizaci, odbornou přípravu, soustavný rozvoj dovedností a uznávání kvalifikací žen zajišťujících domácí práce a pečovatelské služby a aby vytvořily veřejné agentury práce s cílem posílit profesionalizaci;

84. vyzývá členské státy, aby v rámci scénických umění podporovaly a rozvíjely politiky, které budou dodržovat hodnotu rovných příležitostí a rovnost žen a mužů ve všech činnostech a které budou klást důraz na snížení negativních dopadů dlouhodobých rozdílů a nerovností, jako jsou např. rozdíly mezi muži a ženami v hudebním odvětví, v němž je ve všech regionech a v Evropě zastoupeno přibližně 70 % mužů a 30 % žen, přičemž ženy představují nejvýše 20 % registrovaných skladatelů a textařů, v průměru mají o 30 % nižší příjmy než muži pracující v tomto odvětví, jsou autorkami pouze 2,3 % klasických děl uváděných na koncertech a vlastní pouze 15 % nahrávacích společností;

85. je znepokojen omezenou sociální mobilitou žen, která jim brání v mobilitě pracovních sil; zdůrazňuje, že v EU je třeba zlepšit příležitosti pro mobilitu pracovní síly;

Čtvrtek 21. ledna 2021

Digitální politiky pro rovnost žen a mužů

86. vyjadřuje politování nad nedostatečným zastoupením žen v digitální ekonomice, odvětví umělé inteligence a IKT a v oborech STEM (přírodní vědy, technologie, inženýrství a matematika) a upozorňuje na riziko, že tato skutečnost může posilovat a kopírovat stereotypy a genderovou předpojatost při programování umělé inteligence a vytváření dalších programů; upozorňuje na možné přínosy a příležitosti, ale i potenciální problémy, které ženám a dívkám přináší digitalizace, a naléhavě vyzývá Komisi, aby zajistila přijetí konkrétních opatření pro začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do provádění strategie pro jednotný trh a digitální agendy, která by s dostatečným předstihem zabránila jakýmkoli negativním dopadům digitalizace na ženy a dívky a zajistila jasné propojení mezi závazky k opuštění stereotypů a komplexními opatřeními, jež zajistí nezávislost žen při vytváření digitálního trhu práce; žádá Komisi, aby navrhla konkrétní opatření pro přeměnu technologií a umělé inteligence na nástroje sloužící k vymýcení genderových stereotypů, které dívkám a ženám umožní studovat obory STEM a IKT a setrvat na této profesní dráze;

87. žádá Komisi a členské státy, aby řešily horizontální a vertikální segregaci v zaměstnání a diskriminační praktiky při rozhodování o přijetí do zaměstnání a kariérním postupu, včetně politik na podporu začlenění žen z marginalizovaných skupin na pracovní trh;

88. požaduje, aby byly dále bourány tradiční genderové modely a přiřazování povolání a činností podle pohlaví s cílem překonat přetrvávající předsudky a genderové stereotypy; v této souvislosti zdůrazňuje, že je důležité, aby si to uvědomili všichni, kdo jsou zapojeni do procesu volby studijního zaměření a profesní dráhy;

89. zdůrazňuje, že je důležité, aby starší ženy, ženy ve venkovských oblastech a ženy a dívky ve znevýhodněném postavení, pro něž jsou nové technologie hůře dostupné, měly přístup k digitálním dovednostem a mohly je rozvíjet, aby zůstaly spojeny s aktivním životem a mohly snáze udržovat kontakty s přáteli a příbuznými;

90. vítá závazek Komise využívat program Horizont Evropa k poskytnutí poznatků a řešení případných genderových předsudků v oblasti umělé inteligence; žádá však, aby byly veškeré možné finanční prostředky využity na podporu projektů, které motivují dívky a ženy ke zlepšení jejich digitálních dovedností a znalosti oborů STEM;

91. konstatuje, že v případě událostí, jako je pokračující koronavirová pandemie, roste význam a příležitosti pro práci na dálku a práci z domova; vyzývá Komisi, aby do strategie začlenila úlohu práce na dálku a práce z domova jako důležitý faktor pro sladění pracovního a soukromého života;

Začleňování genderového hlediska do všech politik EU a financování politik v oblasti rovnosti žen a mužů

92. zdůrazňuje, že začleňování hlediska rovnosti žen a mužů a genderové rozpočtování jsou klíčovými nástroji k posouzení a zaměření účinků různých politických opatření a využívání rozpočtu na muže a ženy a měly by být využívány během celého procesu tvorby politik a rozpočtových opatření;

93. připomíná význam systematického začleňování genderového hlediska pro dosažení rovnosti žen a mužů; vítá proto nově vytvořenou pracovní skupinu Komise pro rovnost a žádá, aby byla řádně vyškolená a aby jí byly poskytnuty potřebné zdroje; vyzývá tuto pracovní skupinu, aby pravidelně informovala Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví o své činnosti; zdůrazňuje význam transparentnosti a zapojení organizací bojujících za práva žen a organizací občanské společnosti z různých prostředí; naléhavě žádá Komisi, aby přijala ustanovení, která generálním ředitelstvím uloží povinnost přihlížet k příspěvkům pracovní skupiny, a aby připravila školení pro všechny zaměstnance a postupy sledování a hodnocení toho, jak je zohledňována rovnost žen a mužů v souladu s jejím mandátem;

94. vyzývá Komisi, Parlament a Radu, aby vytvořily tematický podprogram pro ženy ve venkovských oblastech, a to prostřednictvím strategických plánů společné zemědělské politiky, které jsou financovány z Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV); zdůrazňuje, že tento podprogram by měl usilovat o podporu zaměstnanosti žen a podnikání žen využitím příležitostí spojených s agroturistikou a rozvojem digitálních vesnic, měl by zlepšovat přístup zemědělek k půdě, úvěrovým a finančním nástrojům a jejich dovednosti a výkonnost prostřednictvím vzdělávání, odborné přípravy a poradenských služeb, větší účast v místních akčních skupinách a rozvoj místních partnerství v rámci programu Leader; v této souvislosti vyzývá k vyčlenění finančních prostředků EU na zlepšení životních a pracovních podmínek ve venkovských oblastech, včetně lepšího přístupu ke službám a rozvoje infrastruktury, se zvláštním zaměřením na přístup k širokému širokopásmovému internetu, jakož i na podporu podnikatelských iniciativ a přístupu k úvěrům, čímž se posílí postavení žen ve venkovských oblastech; vyzývá členské státy,

Čtvrtek 21. ledna 2021

aby si vyměňovaly osvědčené postupy ohledně zaměstnaneckého statusu pro manželky vypomáhající v zemědělství a vyřešily tak otázku práv žen na sociální zabezpečení, včetně mateřské dovolené nebo nároku na důchod, a žádá Komisi, aby v tomto ohledu vypracovala pokyny;

95. vyzývá Komisi, aby podporovala podnikání žen a jejich přístup k půjčkám a kapitálovému financování z programů a fondů EU; vítá záměr Komise zavést v roce 2020 nová opatření na podporu začínajících podniků a inovativních malých a středních podniků řízených ženami a posílit rovnost žen a mužů v rámci programu Horizont Evropa; zdůrazňuje, že požadavek, aby žadatelé předkládali plány na prosazování rovnosti žen a mužů, je zásadním nástrojem pro pokrok v této oblasti; zdůrazňuje, že je třeba zvýšit povědomí o stávajících a budoucích možnostech financování žen a dívek podnikatelek z prostředků EU a více zviditelnit ženy ve vedoucích pozicích, aby se vytvořily silné modely hodné následování a překonaly stávající stereotypy;

96. zdůrazňuje, že reakce na epidemii způsobenou onemocněním COVID-19 by měla být využita k vytvoření dodatečných rozpočtových zdrojů, které by členské státy mohly uvolnit na podporu obětí násilí;

97. je hluboce znepokojen skutečností, že Zelená dohoda pro Evropu a související iniciativy nezahrnují genderové hledisko ani žádný odkaz na rovnost žen a mužů; naléhavě žádá, aby bylo hledisko rovnosti žen a mužů začleňováno do politik EU v oblasti životního prostředí a klimatu, jako je Zelená dohoda, a zdůrazňuje, že do všech těchto politik se musí promítat posouzení dopadů s cílem zajistit, aby byly řešeny stávající nerovnosti mezi ženami a muži a další formy sociálního vyloučení; vyzývá Komisi, aby posílila finanční a institucionální podporu pro prosazování genderově spravedlivých klimatických opatření, zavedla důsledná politická opatření na podporu rovné účasti žen v rozhodovacích orgánech a na vnitrostátní a místní úrovni politiky v oblasti klimatu, neboť to má zásadní význam pro dosažení klimatické spravedlnosti, a vyzývá k tomu, aby byly ženy a dívky uznávány a podporovány jako aktérky změn;

98. vyzývá Komisi, aby navrhla plán pro splnění závazků obnoveného akčního plánu pro rovnost žen a mužů, který byl dohodnut na konferenci COP25, a vytvořila stálé kontaktní místo EU pro rovnost žen a mužů a změnu klimatu s dostatečnými rozpočtovými zdroji, aby bylo možné provádět a sledovat opatření v oblasti klimatu zodpovědná z hlediska rovnosti žen a mužů v EU i ve světě;

99. zdůrazňuje, že je třeba, aby byly navýšeny zdroje dostupné pro programy EU, které se věnují podpoře genderové rovnosti a práv žen; vyzývá Komisi, aby zintenzivnila úsilí o uplatňování genderového rozpočtování jako nedílné součásti rozpočtového procesu ve všech jeho fázích a rozpočtových položkách a aby vytvořila samostatné rozpočtové položky určené pro cílená opatření; zdůrazňuje, že by v souvislosti s každým novým opatřením, mechanismem nebo strategií mělo být vypracováno posouzení genderového dopadu; v této souvislosti vyzývá Komisi a Radu, aby investovaly do odvětví pečovatelských služeb a přijaly Evropskou dohodu v oblasti péče, která by doplňovala Zelenou dohodu pro Evropu; vítá skutečnost, že začleňování hlediska rovnosti žen a mužů bude ve VFR poprvé v historii horizontální prioritou a bude doprovázeno důkladným posouzením dopadů na rovnost žen a mužů a monitorováním programů;

100. vyzývá Komisi, aby při utváření nejnovějších evropských politik a strategií, které v dlouhodobém horizontu přispějí ke zvýšení hospodářské nezávislosti žen a snížení nerovností v této oblasti, zohledňovala rovnost žen a mužů a hledisko životního cyklu;

101. vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly opatření, která zajistí, aby mohly ženy využívat příležitostí, které přináší ekologická transformace; zdůrazňuje, že rovnost žen a mužů by měla být začleňována do politik zaměstnanosti souvisejících s udržitelností a spravedlivým přechodem, aby tak byly prováděny politiky, které umožní náležitou rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem, a aby byla zajištěna stejná odměna, důstojný příjem, osobní rozvoj a odpovídající sociální ochrana; naléhavě vyzývá k tomu, aby projekty financované v rámci programů v oblasti životního prostředí a přístup k investicím na opatření v oblasti klimatu zahrnovaly hledisko rovnosti žen a mužů;

102. žádá členské státy a Komisi, aby obecně posílily rovnost žen a mužů a postavení žen v oblasti sportu, a to s ohledem na silnou a nepopíratelnou úlohu sportu, který může ženám a dívkám pomoci při rozbíjení genderových stereotypů, budování sebevědomí a při posilování jejich vůdčích dovedností; žádá členské státy a Komisi, aby poskytl účinné platformy, které podpoří ženské vzory a ženy v řídicích pozicích a jež zajistí mezinárodní, celostátní a místní dosah; žádá členské státy, aby podporovaly a vytvářely politiky k boji proti rozdílné odměňování a výhrách na základě pohlaví a proti veškerému násilí vůči ženám a dívkám v oblasti sportu a aby zajistily, že bude ženám ve sdělovacích prostředcích zaměřených na sport věnována větší pozornost a budou více zastoupeny v rozhodovacích pozicích v této oblasti; vyzývá Evropskou komisi, aby oblast sportu začlenila do plánované kampaně proti stereotypům;

Čtvrtek 21. ledna 2021

103. vyzývá EU, aby rámci reakci na krizi způsobenou onemocněním COVID-19 přijala meziodvětvové hledisko a hledisko rovnosti žen a mužů a aby vyčlenila značné finanční prostředky z nástroje na podporu oživení a odolnosti na opatření v oblasti rovnosti žen a mužů, zejména ve vysoce feminizovaných odvětvích, a na další pokrok v oblasti práv žen; vyzývá k tomu, aby financování bylo založeno na měřitelné zásadě začleňování hlediska rovnosti žen a mužů, jejímž prostřednictvím lze zaručit spravedlivé, přiměřené a soudržné rozdělování finančních prostředků; dále žádá, aby byl vytvořen zvláštní koronavirový fond pro rovnost žen a mužů, který by podpořil boj proti stávajícím nerovnostem;

104. naléhavě vyzývá k důslednějšímu začlenění hlediska rovnosti žen a mužů do nadcházející strategie pro rovnost osob se zdravotním postižením 2021, přičemž je třeba věnovat náležitou pozornost zlepšení přístupu na trh práce prostřednictvím cílených opatření a akcí;

105. připomíná své usnesení ze dne 29. listopadu 2018 o situaci zdravotně postižených žen⁽⁴⁰⁾; naléhavě vyzývá Komisi, aby v rámci Evropské strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením na období po roce 2020 předložila konsolidovaný návrh na zavedení pozitivních opatření zaměřených na ženy se zdravotním postižením s cílem zajistit jejich plné a efektivní zapojení do pracovního trhu a odstranit diskriminaci a předsudky, jimž čelí, včetně opatření na podporu zaměstnanosti, odborné přípravy, pracovního zařazení, rovných profesních příležitostí, rovného odměňování, přístupu k přiměřeným podmínkám na pracovišti a dalšího vzdělávání, přičemž by tento návrh měl věnovat pozornost jejich digitálnímu začlenění a potřebě zajistit rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem; rovněž žádá, aby opatření týkající se rozdílu v odměňování žen a mužů, v důchodech a v rozdělení pečovatelských povinností výslovně řešila potřeby rodičů a pečovatelů o děti se zdravotním postižením, zejména žen a domácností s jedním rodičem; bere na vědomí potřebu záruky pro práva osob se zdravotním postižením, jež bude zahrnovat zvláštní opatření, která se budou zabývat potřebami žen s postižením, a nutnost posílení záruky pro mladé lidi;

106. žádá Komisi, aby se zaměřila především na ženy v nejzranitelnější situaci; vyzývá proto k tomu, aby Komise zajistila, že v rámci žádného z příslušných opatření této strategie nezůstane žádná žena opomenuta;

107. upozorňuje na nedostatečné zohledňování hlediska rovnosti žen a mužů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; zdůrazňuje, že rovnost žen a mužů by měla být zohledňována při tvorbě všech politik v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a strategií prevence ve všech oborech, včetně nadcházejícího přezkumu strategického rámce pro zdraví a bezpečnost při práci po roce 2020; naléhavě vyzývá Komisi, členské státy a sociální partnery, aby považovali za nemoci z povolání a nemoci související s povoláním i další nemoci, jež mezi ně dosud nejsou řazeny a vyskytují se převážně ve feminizovaných zaměstnáních, jakož i nemoci, které se týkají konkrétně žen, aby zohledňovali rovnost žen a mužů v oblasti zdraví a bezpečnosti v povoláních, v nichž převládají muži, v případech, kdy stále existuje mnoho nedostatků, mimo jiné pokud jde o sanitární zařízení, pracovní vybavení nebo osobní ochranné prostředky, a aby zajistili ochranu matek a bezpečnost na pracovišti a opatření týkající se návratu do práce po mateřské dovolené a aby vyhodnocovali pracovní rizika ve feminizovaných odvětvích, včetně práce v domácnosti a péče;

108. žádá Komisi, aby s ohledem na prokazatelné přínosy mateřského mléka pro novorozence podporovala kojení, zejména v případě předčasně narozených dětí; vyzývá Komisi, aby podporovala politiku zajištění výživy předčasně narozených dětí kojením a dárcovstvím mateřského mléka a aby podporovala přeshraniční využívání mléčných bank s cílem zajistit, aby ženy v příhraničních regionech mohly tuto podporu v případě potřeby využít;

109. naléhavě požaduje, aby všechny obecné iniciativy v oblasti rovnosti žen a mužů podporované v rámci Evropské unie zahrnovaly hledisko zdravotního postižení; naléhavě požaduje, aby byla zaručena ochrana obětí genderové podmíněného násilí se zdravotním postižením, které jsou v opatrovnictví nebo v jiném režimu omezené způsobilosti k právním úkonům, přičemž za tímto účelem požaduje, aby měla tato skupina osob účinný přístup ke spravedlnosti a ke vzdělávání a byly posíleny kapacity odborníků zvláštních služeb, kteří jsou zapojeni do příslušných postupů (jako jsou odborníci v oblasti trestního soudnictví nebo zdravotnictví); naléhavě požaduje vytvoření přístupného vzdělávacího systému, který nebude zatížen stereotypy a dívkám a ženám se zdravotním postižením umožní zvolit si studijní obor a pracovní oblast podle jejich přání a nadání, aniž by je omezovala nepřístupnost, předsudky a stereotypy; podporuje účast žen se zdravotním postižením coby modelů změn v hnutích za rovnost žen a mužů a za práva žen; naléhavě požaduje, aby ženy a dívky se zdravotním postižením, včetně těch, které se nacházejí v pečovatelských zařízeních, byly zahrnuty do všech plánů členských států v oblasti prevence rakoviny prsu a děložního čípku a aby byla tato skupina zahrnuta do všech programů boje proti HIV/AIDS a dalších programů zaměřených na vymýcení sexuálně přenosných nemocí; naléhavě požaduje, aby všechny ukazatele a shromážděné údaje týkající se rovnosti žen a mužů byly rozčleněny podle věku, zdravotního postižení a pohlaví;

⁽⁴⁰⁾ Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 164.

Čtvrtek 21. ledna 2021

Boj proti odmítavým reakcím vůči rovnosti žen a mužů

110. zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy, Komise a klíčové zúčastněné strany (jako jsou zdravotníci, regulátoři a organizace) prováděly pravidelné výměny osvědčených postupů souvisejících s genderovými aspekty v oblasti zdraví včetně pokynů pro komplexní výchovu týkající se sexuality a vztahů, s otázkami sexuálního a reprodukčního zdraví a práv a s reakcemi na epidemie, které zohledňují genderové otázky; vyzývá Komisi, aby během provádění stávající strategie pro rovnost žen a mužů zavedla další opatření a zajistila podporu, která zaručí sexuální a reprodukční zdraví a práva, a aby do své příští strategie EU v oblasti zdraví zahrнула sexuální a reprodukční zdraví a práva; vyzývá Komisi, aby podporovala členské státy při posilování jejich systémů zdravotní péče a zajišťování kvalitního a univerzálního přístupu ke všem zdravotnickým službám a aby snížila rozdíly v přístupu ke službám zdravotní péče, včetně služeb v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, mezi členskými státy i v rámci nich; v této souvislosti žádá členské státy, aby zajistily bezpečný, včasný a plný přístup k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům a k nezbytné zdravotní péči;

111. žádá proto Komisi, aby se v rámci nadcházející strategie EU v oblasti zdraví zabývala nerovnostmi v oblasti zdraví, která by se měla zaměřit na přístup ke zdravotní prevenci ve všech fázích života a na zdraví a bezpečnost žen na pracovišti, a aby byla v evropském plánu boj proti rakovině věnována zvláštní pozornost rovnosti žen a mužů; znovu poukazuje na význam, který má lékařství a výzkum zohledňující hledisko genderové rovnosti, a proto zdůrazňuje, že je třeba podporovat investice do rozdílů mezi muži a ženami, pokud jde o jejich zdraví, a to prostřednictvím programu Horizont Evropa, aby tak zdravotnické systémy mohly lépe reagovat na rozdílné potřeby žen a mužů;

112. vyzývá Komisi, aby podporovala výzkum v oblasti nehormonální antikoncepce pro ženy, který by jim poskytl více alternativ, a aby podporovala výzkum antikoncepčních přípravků pro muže, a to s cílem zajistit rovnost v přístupu k antikoncepčním přípravkům a jejich používání a sdílenou odpovědnost;

113. požaduje, aby byli podporováni obhájci práv žen a organizace pro práva žen v EU a ve světě, včetně organizací zabývajících se sexuálním a reprodukčním zdravím a právy a situací a právy osob LGBTI+, a to prostřednictvím zvýšené a vyhrazené finanční podpory v příštím VFR; mimoto poukazuje na jejich finanční obtíže vyplývající ze současné krize a vyzývá k navýšení financování, aby bylo možné dostatečně financovat pokračování jejich činnosti; je hluboce znepokojen odporem proti etablovaným právům žen a rovnosti žen a mužů v některých členských státech a zejména pokusy o další kriminalizaci potratů a omezení přístupu mladých lidí ke komplexní sexuální výchově v Polsku a také přijatou reformou, která útočí na práva transgenderových a intersexuálních osob v Maďarsku; požaduje průběžné monitorování situace, pokud jde o práva žen a genderovou rovnost, včetně dezinformačních a zpátečnických iniciativ ve všech členských státech, a žádá, aby byl vytvořen výstražný systém, který na regresivní vývoj upozorní; vyzývá Komisi, aby podporovala studie analyzující vazbu mezi protidemokratickými hnutími a útoky a dezinformačními kampaněmi zaměřenými na práva žen a rovnost žen a mužů a demokracii, a vyzývá Komisi, aby analyzovala jejich hlavní příčiny a posílila své úsilí v boji proti nim, včetně ověřování faktů, protiargumentů a kampaní ke zvýšení informovanosti;

114. vyzývá Komisi, aby realizovala celosvětovou kampaň proti rostoucím útokům, kterým uvedené osoby čelí, a aby zajistila propuštění obránců lidských práv a věnovala zvláštní pozornost obhájcem práv žen; vyzývá k tomu, aby byla do obecných zásad EU týkajících se obhájců lidských práv okamžitě začleněna příloha, jejímž účelem bude uznat a rozvíjet další strategie a nástroje s cílem lépe a účinněji reagovat na konkrétní situace, hrozby a rizikové faktory, jimž čelí obránci lidských práv, a předcházet jim;

115. naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby chránily ženy, které jsou obzvláště ohroženy vícenásobnou diskriminací, a uznaly přitom průřezové formy diskriminace, jimž ženy čelí na základě pohlaví, etnického původu, státní příslušnosti, věku, zdravotního postižení, sociálního postavení, sexuální orientace a genderové identity a migračního statusu, a aby zajistily, že realizovaná opatření zohlední konkrétní potřeby těchto skupin a budou na ně reagovat;

Čtvrtek 21. ledna 2021

116. připomíná své usnesení ze dne 12. února 2019 o nutnosti posílit strategický rámec EU pro národní strategie pro začleňování Romů ⁽⁴¹⁾ na období po roce 2020, v němž se uvádí, že ve většině členských států se nikterak nezlepšil přístup k zaměstnání, že panují vážné obavy v souvislosti s bydlením a že v odstraňování chudoby bylo dosaženo jen nepatrného pokroku a že je zapotřebí silný genderový rozměr v rámci EU; je znepokojen verbálními projevy nenávisti proti Romům v souvislosti s pandemií COVID-19 a dodatečnými omezeními, která některé členské státy zavedly s cílem zavést karanténu v romských komunitách, a obává se negativních důsledků pro nejohroženější skupiny mezi Romy, jako jsou dívky, mladé ženy, starší ženy, osoby se zdravotním postižením nebo osoby LGBTIQ+; vítá přijetí strategického rámce EU pro rovnost a začlenění Romů, jenž umožňuje analyzovat dopad koronaviru na romské komunity a přijmout opatření s cílem zabránit tomu, aby síly protiromské nálady;

117. naléhavě vyzývá Komisi, aby vytvořila konkrétní rámec pro práva a ochranu sexuálních pracovníků během krize i po ní; dále trvá na tom, že je důležité začlenit opatření a strategie, které řeší diskriminaci, jíž čelí sexuální pracovníci, pokud jde o přístup k financování, bydlení, zdravotní péči, vzdělávání a jiným službám;

118. zdůrazňuje, že audiovizuální a tištěná média jsou jedním z odvětví, které má značný kulturní, společenský a hospodářský význam, a to jak při zrcadlení, tak při formování společnosti a kultury; vyjadřuje politování nad tím, že zastoupení žen na klíčových tvůrčích postech v tomto odvětví je extrémně nízké, což platí i pro filmový průmysl v Evropě a na celém světě; vyzývá Komisi, aby řešila genderové stereotypy ve sdělovacích prostředcích a podporovala genderově vyvážený obsah; zdůrazňuje, že je důležité podporovat mediální gramotnost a poskytnout všem příslušným zúčastněným stranám iniciativy v oblasti mediálního vzdělávání zohledňujícího rovnost žen a mužů; vyzývá členské státy, aby přijaly právní předpisy zakazující sexistickou reklamu ve sdělovacích prostředcích a podporovaly odbornou přípravu a praktické vzdělávání v oblasti genderových stereotypů ve školách zaměřených na žurnalistiku, komunikaci, sdělovací prostředky a reklamu; vyzývá Komisi, aby pomáhala sdílet osvědčené postupy v oblasti sexistické reklamy; žádá členské státy, aby koncipovaly a prováděly politiky k vymýcení přetrvávajících nerovností v rámci celého audiovizuálního odvětví s cílem poskytnout a zlepšit příležitosti pro ženy a dívky;

Rovnost žen a mužů prostřednictvím vnějších vztahů

119. v souladu s článkem 8 Smlouvy o fungování EU, který uvádí, že EU při všech svých činnostech usiluje o odstranění nerovností a podporuje rovné zacházení pro muže a ženy, požaduje soudržnost a vzájemné posílení vnitřních a vnějších politik EU, pokud jde o zásady týkající se vícenásobné diskriminace, začleňování genderového hlediska a rovnosti žen a mužů, boj proti genderovým stereotypům a normám i proti škodlivým praktikám a diskriminačním zákonům a podporu žen při rovném využívání všech lidských práv prostřednictvím vnějších vztahů; v této souvislosti zdůrazňuje zejména obchodní politiky EU, rozvojovou spolupráci a politiky v oblasti lidských práv; zdůrazňuje základní úlohu, kterou má posílení postavení žen, pokud jde o účinné provádění rozvojových politik; připomíná význam vzdělávání pro zlepšení postavení žen a dívek jak v EU, tak v partnerských zemích; zdůrazňuje, že vzdělávání je nejen právem, ale i klíčovým nástrojem pro boj proti sňatkům v raném věku a nuceným sňatkům a těhotenství dospívajících žen a dívek; trvá na tom, že je třeba, aby vnější politika EU přednostně pomáhala udržet dívky ve školách a zajišťovala pokračování jejich vzdělávání v partnerských zemích; vítá obnovený závazek k právům žen a dívek a odkaz na cíle udržitelného rozvoje, zejména na cíl udržitelného rozvoje č. 5, coby klíčový rámec pro strategii pro rovnost žen a mužů;

120. vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy sledovala a usilovala o plné provádění Pekingské akční platformy, akčního programu Mezinárodní konference o populaci a rozvoji ICDP a výsledků jejich hodnotících konferencí a všech cílů udržitelného rozvoje, včetně cílů 3.7 a 5.6, jak v rámci EU, tak mimo ní, a to za použití ukazatelů v souladu s rámcem OSN pro globální ukazatele cílů udržitelného rozvoje;

121. vítá nový akční plán pro rovnost žen a mužů III (GAPIII) coby klíčový nástroj pro podporu rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen a dívek v rámci vnějších vztahů; zdůrazňuje, že tento dokument musí být doprovázen jasnými, měřitelnými a časově vymezenými ukazateli, včetně rozdělení úloh a odpovědnosti mezi různé aktéry; vítá skutečnost, že nový akční plán zachovává cíl, aby 85 % všech nových programů přispívalo k rovnosti žen a mužů; vyjadřuje politování nad tím, že nebyl stanoven nový cíl, aby 20 % programů mělo dosažení rovnosti žen a mužů jako hlavní cíl; požaduje, aby

⁽⁴¹⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0075.

Čtvrtek 21. ledna 2021

v souladu s výše uvedeným nový nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci stanovil za prioritní cíl rovnost žen a mužů a práva žen ve všech zeměpisných a tematických programech; vítá, že v institucionální kultuře útvarů Komise a Evropské služby pro vnější činnost došlo k posunu s cílem účinněji plnit závazky EU týkající se práv žen a rovnosti žen a mužů;

122. vyzývá Komisi, aby dále posílila úlohu EU jako katalyzátoru rovnosti žen a mužů na celém světě;

123. vyzývá Komisi, aby usilovala o hlubší pochopení zvláštních potřeb migrantů a žen a dívek, které hledají azyl, pokud jde o přístup ke zdravotní péči a podporu vzdělávání a finanční bezpečnosti, s cílem zabránit riziku jejich vykořisťování a zajistit dodržování jejich práv;

124. konstatuje, že se Komise musí zabývat zvláštní situací ochrany žen před genderově podmíněným násilím v přijímacích zařízeních pro migranty a žadatele o azyl, a žádá, aby byla v případě potřeby zajištěna uzpůsobená infrastruktura pro ženy a dívky a odpovídající odborná příprava pro zaměstnance těchto zařízení;

125. vítá obchodní politiku EU založenou na hodnotách s vysokou úrovní ochrany pracovních a environmentálních práv, jakož i na dodržování základních svobod a lidských práv, včetně rovnosti žen a mužů; připomíná, že do všech obchodních a investičních dohod EU musí být začleněno hledisko rovnosti žen a mužů a že tyto dohody musí obsahovat ambiciózní a právně vymahatelnou kapitolu zaměřenou na obchod a udržitelný rozvoj; vítá závazek Komise vůbec poprvé zajistit začlenění zvláštní kapitoly o obchodu a rovnosti žen a mužů do aktualizované dohody o přidružení s Chile, a to na základě stávajících mezinárodních příkladů;

126. opětovně vyjadřuje svou trvalou podporu práci Komise v této oblasti;

o

o o

127. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0026

Překlenování digitální propasti mezi ženami a muži: účast žen v digitální ekonomice

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o překlenování digitální propasti mezi ženami a muži: účast žen v digitální ekonomice (2019/2168(INI))

(2021/C 456/20)

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 2 a čl. 3 odst. 3 druhý pododstavec Smlouvy o Evropské unii a na článek 8 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na článek 23 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na Pekingskou deklaraci a akční platformu přijatou na čtvrté světové konferenci o ženách v roce 1995, zejména pokud jde o oblast zájmu „Ženy a média“,
- s ohledem na úmluvu Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 190 o násilí a obtěžování z roku 2019 a na doporučení MOP č. 206 o násilí a obtěžování z roku 2019,
- s ohledem na závěrečný dokument ze zasedání Valného shromáždění OSN na vysoké úrovni ze dne 16. prosince 2015 o celkové kontrole provádění výsledků Světového summitu o informační společnosti,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. května 2015 nazvané „Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě“ (COM(2015)0192) a na přezkum provádění této strategie v polovině období ze dne 10. května 2017 s názvem „Propojený jednotný digitální trh pro všechny“ (COM(2017)0228),
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv, a zejména jeho zásady 1, 2, 3 a 20,
- s ohledem na pilíře II („Vytvoření vhodných podmínek pro rozvoj digitálních sítí a služeb“) a III („Maximalizace růstového potenciálu našeho evropského hospodářství“), které jsou součástí strategie Komise pro jednotný digitální trh,
- s ohledem na strategický rámec evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET 2020),
- s ohledem na studie Komise nazvané „IT pro práci: digitální technologie na pracovišti“ a „Ženy v digitálním věku“;
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. března 2020 o Unii nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů 2020–2025“ (COM(2020)0152),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 1. července 2020 nazvané „Evropská agenda dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost“ (COM(2020)0274),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 1. října 2013 nazvanou „Ženy činné v odvětví IKT“,
- s ohledem na studii Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE) ze dne 26. ledna 2017 s názvem „Gender a digitální agenda“,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 30. května 2016 o „rozvoji mediální gramotnosti a kritického myšlení prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy“,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 6. prosince 2018 o „rovnosti žen a mužů, mládeži a digitalizaci“,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 10. prosince 2019 o ekonomikách založených na genderové rovnosti v EU: další postup,

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na stanovisko Poradního výboru pro rovné příležitosti žen a mužů ze dne 19. prosince 2018 nazvané „Budoucnost strategie pro rovnost žen a mužů: Bitvy, které jsme vyhráli, nezůstávají nikdy vyhrané“,
- s ohledem na prohlášení o závazku týkajícím se žen v digitální oblasti („Women in Digital“), které v roce 2019 podepsali ministři a zástupci členských států EU 27 a Norska,
- s ohledem na své usnesení ze dne 24. května 2012 obsahující doporučení Komisi k uplatňování zásady stejného odměňování žen a mužů za stejnou či rovnocennou práci ⁽¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. března 2013 o odstranění genderových stereotypů v EU ⁽²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. září 2013 o digitální agendě pro růst, mobilitu a zaměstnanost: čas přeradit na vyšší rychlost ⁽³⁾, a zejména na Velkou koalici pro digitální pracovní místa,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. října 2015 o uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání ⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. dubna 2016 o rovnosti žen a mužů a zlepšování postavení žen v digitálním věku ⁽⁵⁾,
- s ohledem na fórum WSIS (Světový summit o informační společnosti) konané v roce 2019 na téma „Informační a komunikační technologie pro dosažení cílů udržitelného rozvoje“,
- s ohledem na fórum WSIS konané v roce 2020 na téma „Podpora digitální transformace a globálních partnerství: směry činnosti WSIS pro dosažení cílů udržitelného rozvoje“,
- s ohledem na otázku Komisi o emancipaci žen a dívek prostřednictvím digitálního sektoru (O-000004/2018 – B8-0010/2018),
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2018 o emancipaci žen a dívek prostřednictvím digitálního sektoru ⁽⁶⁾,
- s ohledem na své meziparlamentní setkání výborů, na němž se u příležitosti Mezinárodního dne žen 2018 hovořilo o tom, jak zlepšit postavení žen a dívek ve sdělovacích prostředcích a v oblasti IKT,
- s ohledem na podrobnou analýzu nazvanou „Posílení postavení žen na internetu“, kterou zveřejnilo generální ředitelství pro vnitřní politiky dne 30. října 2015 ⁽⁷⁾,
- s ohledem na studii nazvanou „Základní příčiny propasti v digitálních dovednostech žen a mužů a možná zlepšení digitálního začlenění žen a dívek“, kterou zveřejnilo generální ředitelství pro vnitřní politiky dne 15. února 2018 ⁽⁸⁾,
- s ohledem na studii nazvanou „Cyber violence and hate speech online against women“ (Kybernetické násilí a nenávistné projevy páchané na ženách), zveřejněnou generálním ředitelstvím pro vnitřní politiky dne 16. srpna 2018 ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 264 E, 13.9.2013, s. 75.

⁽²⁾ Úř. věst. C 36, 29.1.2016, s. 18.

⁽³⁾ Úř. věst. C 93, 9.3.2016, s. 120.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 349, 17.10.2017, s. 56.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 66, 21.2.2018, s. 44.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 28.

⁽⁷⁾ Podrobná analýza – „Posílení postavení žen na internetu“, Evropský parlament, Generální ředitelství pro vnitřní politiky, tematická sekce C – Občanská práva a ústavní záležitosti, 30. října 2015.

⁽⁸⁾ Studie – „Základní příčiny propasti v digitálních dovednostech žen a mužů a možná zlepšení digitálního začlenění žen a dívek“, Evropský parlament, Generální ředitelství pro vnitřní politiky, tematická sekce C – Občanská práva a ústavní záležitosti, 15. února 2018.

⁽⁹⁾ Studie – „Cyber violence and hate speech online against women“, Evropský parlament, generální ředitelství pro vnitřní politiky, Tematická sekce C – Občanská práva a ústavní záležitosti, 16. srpna 2018.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na studii nazvanou „Vzdělávání a zaměstnanost žen ve vědě, technických oborech a digitální ekonomice, včetně odvětví umělé inteligence, a související vliv na rovnost žen a mužů“, kterou zveřejnilo generální ředitelství pro vnitřní politiky dne 15. dubna 2020 ⁽¹⁰⁾,
 - s ohledem na průzkum Agentury Evropské unie pro základní práva s názvem „Násilí na ženách: průzkum napříč EU“ zveřejněný v roce 2014,
 - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV ⁽¹¹⁾,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. června 2012 nazvané „Strategie EU pro vymýcení obchodu s lidmi 2012-2016“ (COM(2012)0286) a na zprávu v polovině období ze dne 17. října 2014 o jejím provádění (SWD(2014)0318),
 - s ohledem na srovnávací přehled zapojení žen do digitální oblasti ⁽¹²⁾,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A9-0232/2020),
- A. vzhledem k tomu, že v článku 8 SFEU je stanoveno, že Unie v rámci veškeré své činnosti usiluje o odstranění nerovností a o podporu rovného zacházení s muži a ženami; vzhledem k tomu, že v zájmu dosažení rovnosti žen a mužů potřebují dívky a mladé ženy rovný přístup k technologiím a digitální odborné přípravě a musí být na internetu v bezpečí; vzhledem k tomu, že cíl udržitelného rozvoje č. 5 odkazuje na rovnost žen a mužů a posílení postavení žen a zahrnuje používání technologií a internetu;
- B. vzhledem k tomu, že digitalizace zásadně změnila většinu aspektů našeho života způsobem, který vytváří nesčetné příležitosti, ale přináší i nové výzvy; vzhledem k tomu, že krize COVID-19 a její následky pravděpodobně povedou k trvalým změnám života v Evropě, kdy zásadní úlohu sehráje digitalizace; vzhledem k tomu, že je třeba prozkoumat a vyhodnotit dopad digitalizace na vyhlídky žen na získání zaměstnání i důsledky práce na dálku; vzhledem k tomu, že vyvažování práce na dálku a pečovatelských povinností přidává další tlak, a ženy proto čelí zvýšené emocionální, duševní a sociální zátěži; vzhledem k tomu, že v důsledku pandemie čelí trh práce výzvě spojené s rozsáhlou digitální transformací;
- C. vzhledem k tomu, že genderové stereotypy představují závažnou překážku pro rovnost žen a mužů, jelikož přispívají ke genderové segregaci ve vzdělávání a zaměstnání a dále prohlubují nerovnou situaci žen a mužů v digitální oblasti a brání tomu, aby se ženy plně zapojily jako uživatelky, inovátorky a tvůrkyně; vzhledem k tomu, že rozšířené stereotypy zpravidla spojují intelektuální schopnosti na vysoké úrovni více s muži než se ženami a že tyto stereotypy a ovlivňují zájmy již šestiletých dětí, konkrétně dívek, které s nimi souhlasí;
- D. vzhledem k tomu, že index rovnosti žen a mužů za rok 2019 poukázal na přetrvávající genderové nerovnosti v digitálním odvětví;
- E. vzhledem k tomu, že údaje Eurostatu z roku 2018 ukázaly, že přibližně 1,3 milionu lidí studuje v Evropské unii informační a komunikační technologie (IKT) a že dívky a ženy jsou mezi studenty převážně v menšině, konkrétně jich je pouhých 17 % ze všech studentů IKT v EU;
- F. vzhledem k tomu, že 73 % chlapců ve věku 15 až 16 let nemá problém používat digitální zařízení, jež dobře neznají, přičemž ve stejné věkové skupině to platí jen o 63 % dívek ⁽¹³⁾, navzdory tomu, že dívky v digitální gramotnosti překonávají chlapce;

⁽¹⁰⁾ Studie – „Vzdělávání a zaměstnanost žen ve vědě, technických oborech a digitální ekonomice, včetně odvětví umělé inteligence, a související vliv na rovnost žen a mužů“, Evropský parlament, Generální ředitelství pro vnitřní politiky, tematická sekce C – Občanská práva a ústavní záležitosti, 15. dubna 2020.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. L 101, 15.4.2011, s. 1.

⁽¹²⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/women-digital-scoreboard>

⁽¹³⁾ Ukazatel EIGE č. 6. Zdroj: Informativní přehled institutu EIGE nazvaný „Rovnost žen a mužů a digitalizace v Evropské unii“, zveřejněný dne 11. října 2018.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- G. vzhledem k tomu, že genderové stereotypy značně ovlivňují volbu studijního zaměření; vzhledem k tomu, že jen velmi málo nezletilých dívek v členských státech EU (méně než 3 %) má zájem pracovat ve třiceti letech jako odbornice v oblasti IKT⁽¹⁴⁾; vzhledem k tomu, že učitelé a rodiče mohou prohlubovat genderové stereotypy tím, že dívky odrážejí od kariéry v oblasti IKT; vzhledem k tomu, že odstranění genderově specifických očekávání ohledně povolání a podpora ženských vzorů v oborech přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (STEM) a IKT může dívky motivovat ke studiu IKT;
- H. vzhledem k tomu, že ženy v odvětví IKT vydělávají o 19 % méně než muži; vzhledem k tomu, že rozdíly v odměňování žen a mužů mají přímý podíl na rozdílech ve výši jejich důchodů⁽¹⁵⁾; vzhledem k tomu, že výše platů mužů a žen musí být v souladu se zásadou spravedlnosti a rovnosti;
- I. vzhledem k tomu, že na celém světě ženy jako demografická skupina používají internet méně často než muži, a to až už se jedná o instalaci softwaru, nebo poslech rádia či sledování televize on-line nebo využívání služeb internetového bankovníctví či služeb elektronického obchodu;
- J. vzhledem k tomu, že v posledních několika letech došlo ke zvýšení počtu žen pracujících v oblasti kybernetické bezpečnosti, ovšem tato čísla zůstávají stále velmi nízká – méně než 20 % odborníků na kybernetickou bezpečnost v Evropě jsou ženy;
- K. vzhledem k tomu, že v budoucnu se očekává, že více než 90 % pracovních míst bude vyžadovat určitý stupeň elektronických dovedností a digitální gramotnosti;
- L. vzhledem k tomu, že ženy spíše obtížně hledají své místo na trhu práce v oblasti IKT v důsledku různých překážek, jako jsou stereotypy a dominance mužů na pracovištích, kde chybí rozmanitost; vzhledem k tomu, že v odvětví IKT existuje značná vertikální i horizontální segregace a že ženy mají často pro pozice, které zastávají, nadměrnou kvalifikaci; vzhledem k tomu, že pouze malá menšina žen zastává vedoucí pozice v oblasti softwarového inženýrství;
- M. vzhledem k tomu, že používání a tvorba softwaru se stávají klíčovými aktivy digitální transformace; vzhledem k tomu, že genderové rozdíly mezi vývojáři a inženýry softwaru jsou znepokojující, pokud jde o zapojení žen v tomto odvětví a také potenciální vědomé i nevědomé genderově diskriminační předsudky v aplikacích umělé inteligence, videohrách, hračkách a dalších aplikacích;
- N. vzhledem k tomu, že průzkum Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA) týkající se násilí páchaného na ženách ukazuje, že 14 % žen od 15 let zažilo kybernetické obtěžování⁽¹⁶⁾; vzhledem k tomu, že na vzdělávacích zařízeních v oborech STEM včetně škol, univerzit a pracovišť je hlášena vysoká míra sexuálního obtěžování, což dále vylučuje ženy z tohoto odvětví; vzhledem k tomu, že se mnoho žen během období pandemie COVID-19 stalo obětí nových forem sexuálního a psychického obtěžování na internetu, včetně tzv. zoom-bombingu, pronásledování nebo výhrůžek; vzhledem k tomu, že je naléhavě zapotřebí přijmout opatření k řešení těchto nových forem sexuálního a psychického obtěžování; vzhledem k tomu, že objektivizace, hypersexualizace a vykořisťování žen na internetu, zejména prostřednictvím internetové pornografie, má ničivý dopad na vytváření sexuality a obecněji na rovnost žen a mužů;
- O. vzhledem k tomu, že IKT jsou odvětvím s nízkým podílem žen v něm zaměstnaných; vzhledem k tomu, že značný počet žen opouští vyšší vzdělání, akademické příležitosti a kariéry v odvětví IKT (jev označovaný jako „leaky pipeline“, děravé potrubí), což je dáno nerovnováhou mezi pracovním a soukromým životem, organizačními omezeními a dominancí mužů v tomto prostředí; vzhledem k tomu, že roční ztráty produktivity evropského hospodářství v důsledku toho, že ženy opouštějí svá pracovní místa v digitálním odvětví a stávají se neaktivními, činí 16,1 miliardy EUR⁽¹⁷⁾;
- P. vzhledem k tomu, že odvětví IT zaznamenalo významný nárůst počtu žen v řídicích a dozorcích orgánech, ale je také odvětvím s nejvyšším procentem řídicích a dozorcích orgánů složených pouze z mužů;

⁽¹⁴⁾ Informativní přehled institutu EIGE nazvaný „Rovnost žen a mužů a digitalizace v Evropské unii“, zveřejněný dne 11. října 2018.

⁽¹⁵⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/women-ict>

⁽¹⁶⁾ Průzkum agentury FRA – [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU\(2018\)604979_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU(2018)604979_EN.pdf)

⁽¹⁷⁾ Studie Komise s názvem „Ženy v digitálním věku“ (2018).

Čtvrtek 21. ledna 2021

- Q. vzhledem k tomu, že digitální kompetence představují schopnost získávat, zpracovávat a sdělovat digitální informace a jsou ovlivněny sociálně-kulturním a ekonomickým zázemím; vzhledem k tomu, že ženy tráví péčí a prací v domácnosti více času než muži neplacenou; vzhledem k tomu, že to omezuje jejich volný čas, čas trávený placenou prací a možnosti získat digitální kompetence a dovednosti v oblasti využívání internetu; vzhledem k tomu, že opatření zaměřená na zvyšování povědomí, zpochybňování genderových stereotypů a norem a dosažení lepšího rozdělování neplacené péče o děti a domácích prací by umožnila větší účast žen na (digitálních) pracovních trzích a odborné přípravě a získání lepších digitálních kompetencí;
- R. vzhledem k tomu, že ženy tvoří pouze nepatrné procento investorů rizikového kapitálu, obchodních andělů a investorů; vzhledem k tomu, že dívky obvykle studují méně předmětů IKT a STEM již od základní školy přes střední školu až po vysokou školu, což vede k tomu, že ženy pracují v těchto oborech výrazně méně jako zaměstnankyně i jako zakladatelky a vlastnice soukromých podniků a začínajících podniků; vzhledem k tomu, že nižší podíl žen zapojených do technologických odvětví má přímý dopad na veškerý vývoj ve společnosti a vytváří inovační předpojatost, jež ovlivňuje to, které druhy inovací a nových technologií jsou poskytovány spotřebitelům;
- S. vzhledem k pozorovaným klesajícím trendům v počtech žen, které nastupují do vyššího vzdělávání souvisejícího s IKT, oproti roku 2011; vzhledem k tomu, že z 8 milionů odborníků v oblasti IKT v EU tvoří ženy 17 %; vzhledem k tomu, že pokud by na trh s digitálními pracovními místy vstoupilo více žen, mělo by toto odvětví obrovský prospěch z nevyužitých talentů, dovedností a rozmanitých úhlů pohledu, což by mohlo evropské hospodářství představovat roční nárůst HDP o 16 miliard EUR;
- T. vzhledem k tomu, že podle zprávy Světového ekonomického fóra „Global Gender Gap Report“ (Globální zpráva o genderových rozdílech) z roku 2018 je mezi odborníky na umělou inteligenci po celém světě pouze 22 % žen ve srovnání se 78 % mužů, což představuje genderovou propast ve výši 72 %, kterou je třeba odstranit; vzhledem k tomu, že v roce 2019 směřovalo z každých 100 USD investovaných do evropských technologických společností 92 USD do čistě mužských zakladatelských týmů ⁽¹⁸⁾;
- U. vzhledem k tomu, že digitální začlenění znamená schopnost všech jednotlivců a společenství mít přístup k IKT a využívat je; vzhledem k tomu, dívky a ženy jsou z digitálního začlenění vyloučeny nedostatečným přístupem, cenovou dostupností a vzděláním, jakož i genderovými očekáváními a sociokulturními normami, nižší účastí ve vzdělávání v oborech IKT a STEM, omezeným využíváním digitálních nástrojů a menší aktivitou na sociálních platformách z důvodu kybernetického násilí vůči nim; vzhledem k tomu, že genderový rozměr digitálního začlenění musí být součástí všech iniciativ a investic EU souvisejících s IKT a digitalizací;
- V. vzhledem k tomu, že digitální finanční začlenění znamená digitální přístup k formálním finančním službám, které odpovídají potřebám a jsou poskytovány odpovědným způsobem za dostupnou cenu, a jejich využívání; vzhledem k tomu, že právní předpisy a normy, které mohou oslabit právo žen zapojit se do pracovní síly, mít kontrolu nad majetkem, zřizovat financování na růst formálních podniků a mít k němu přístup, činit vlastní ekonomická rozhodnutí, jsou hlavními důvody finančního vyloučení žen; vzhledem k tomu, že přibližně 1 miliarda žen stále nemá přístup k formálním finančním službám z důvodu nedostatečného přístupu k dokladům totožnosti, mobilním telefonům, digitálním dovednostem a finančním znalostem i v důsledku nevhodných produktů; vzhledem k tomu, že lepší přístup k odpovědným digitálním finančním službám a jejich využívání mohou pomoci budovat ekonomickou sílu a ekonomickou nezávislost žen;
- W. vzhledem k tomu, že schopnost žen získat přístup k digitálním technologiím a používat je ovlivňují různé faktory, jako jsou investice, regulace a konkurence; vzhledem k tomu, že ženy a dívky ve venkovských a obtížně dostupných regionech čelí výzvám a překážkám v přístupu k internetu a digitálním technologiím, které jim brání v plném využívání digitálního potenciálu moderních technologií; vzhledem k tomu, že zejména v rozvojových zemích ženy a dívky ve venkovských oblastech obecně pracují v zemědělství a jejich práce je často neplacená a nejistá, což vede k tomu, že žijí v prostředí chudém na technologie a mají potíže s dostupností digitálních technologií;

⁽¹⁸⁾ <https://2019.stateofeuropeantech.com/chapter/diversity-inclusion/article/state-di-european-tech/>

Čtvrtek 21. ledna 2021

Obecné poznámky

1. vyzývá Komisi a členské státy, aby sladily opatření na podporu digitální transformace s cíli Unie v oblasti rovnosti žen a mužů; zdůrazňuje, že digitální transformace by nikoho neměla opomíjet; vítá skutečnost, že se Komise zavázala k zapojení většího počtu žen v rámci digitální ekonomiky a informační společnosti, jak je uvedeno ve strategii pro rovnost žen a mužů na období 2020-2025; vyzývá Komisi, aby se i nadále zabývala vážnou nerovností mezi ženami a muži v odvětví IKT v digitální agendě, v evropské digitální strategii a ve všech ostatních politikách a iniciativách, které se týkají dovedností a vzdělávání v oblasti digitalizace, s konkrétními opatřeními zaměřenými obzvláště na zvýšení účasti žen a dívek v tomto odvětví; zdůrazňuje, že zvýšení zapojení žen do digitálního odvětví může mít významný dopad na boj proti nerovnostem mezi ženami a muži, stereotypům a diskriminaci, na zlepšení přístupu žen na trh práce a jejich pracovních podmínek, jakož i na řešení rozdílů v odměňování žen a mužů; vyzývá Komisi a členské státy, aby poskytovaly odpovídající finanční prostředky na programy zaměřené na přilákání většího množství dívek a žen ke studiu a práci v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (STEM), aby vytvořily podnikatelské programy, jež budou poskytovat financování pro ženy a dívky, které zahajují technologické projekty nebo zakládají nové podniky, aby vypracovaly strategie zaměřené na zvyšování digitálního začlenění a digitálního finančního začlenění dívek a žen v oblastech týkajících se STEM, umělé inteligence a v odvětví výzkumu a inovací a aby přijaly víceúrovňový přístup k řešení genderových rozdílů na všech úrovních vzdělávání a zaměstnanosti v digitálním odvětví;

2. vyzývá Komisi, aby při jednáních o programech v příštím víceletém finančním rámci a o fondech a půjčkách v rámci plánu na podporu oživení náležitě zohlednila otázku rovných příležitostí pro ženy a muže a digitální propast mezi oběma pohlavími a aby zvýšila povědomí o těchto mechanismech mezi ženami; zdůrazňuje, že začleňování hlediska rovnosti žen a mužů a genderové rozpočtování s měřitelnými ukazateli by mělo být součástí politik na podporu rozvoje IKT; vyzývá Komisi, aby zajistila začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do aktu o digitálních službách a všech nadcházejících návrhů týkajících se digitálního prostředí;

3. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily důsledné provedení ministerského prohlášení o závazku týkajícího se žen v digitální oblasti („Women in Digital“); vyzývá Komisi, aby monitorovala provádění meziodvětvových vnitrostátních plánů členských států týkajících se žen v digitální oblasti;

Vzdělávání

4. zdůrazňuje, že je důležité zajistit začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do digitálního vzdělávání na všech úrovních, včetně mimoškolního, informálního a neformálního vzdělávání, a to i pro pedagogické pracovníky; vyzývá k vypracování konkrétních strategií pro různé věkové skupiny;

5. vybízí Komisi a členské státy, ale i vývojáře, podniky a univerzity, aby nerovnost mezi ženami a muži v odvětví IKT řešily a spolupracovaly při hledání řešení a sdílení osvědčených postupů, pokud jde o účinnější začleňování dívek do předmětů důležitých pro digitální vzdělávání od útlého věku a dále; vyzývá EU a členské státy, aby rozvíjely, podporovaly a prováděly opatření prosazovaná OSN a jejími orgány;

6. vyzývá Komisi, aby se důkladně zabývala tím, že málo žen studuje a profesně se věnuje oborům IKT, a aby zajistila silný genderový rozměr programu Digitální Evropa a aktualizovaného akčního plánu digitálního vzdělávání, včetně přístupnosti a finanční dostupnosti digitálního vybavení; vyzývá vzdělávací instituce, aby zahrnuly genderovou složku do všech učebních osnov, materiálů a výukových postupů v oborech STEM a IKT s cílem podnítit dívky ke studiu a pokračování ve studiu matematiky, programování, IKT a přírodních věd v rámci školní docházky; vybízí Komisi a členské státy, aby spolupracovaly se vzdělávacími institucemi a organizacemi občanské společnosti s cílem posoudit a přepracovat vzdělávací formáty IKT;

7. zdůrazňuje, že je důležité, aby se skutečnost, že ženy a dívky mají být spolutvůrkyněmi své vlastní budoucnosti v oborech STEM a IKT, stala nedílnou součástí vzdělávání během předškolní a základní školní docházky a aby se ustoupilo od škodlivých genderových stereotypů ustálených pro dívky a chlapce;

8. vyzývá Komisi a členské státy, aby při vytváření politik digitálního vzdělávání zohledňovaly hledisko rovnosti žen a mužů s cílem umožnit studentům i studentkám čelit budoucím výzvám; vyzývá Komisi a členské státy, aby na všech úrovních vzdělávání zavedly mentorské programy se ženskými vzory z oblasti IKT; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly osvětové kampaně zaměřené na studenty i jejich rodiče s cílem bojovat proti genderovým stereotypům ve školních projektech a v zaměstnání; zdůrazňuje, že je důležité vyzdvihovat zásluhy žen za jejich práci, aby před dívkami v knihách o vědě nefigurovala pouze mužská jména, ale aby měly také ženské vzory;

Čtvrtek 21. ledna 2021

9. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly celoživotní učení s cílem usnadnit profesní přechod žen na pozice související s IKT a rovněž podporovaly kurzy a programy zaměřené na zlepšení elektronických dovedností a rekvalifikaci dívek a žen a na zvyšování jejich kvalifikace; zdůrazňuje, že doporučení Rady týkající se odborného vzdělávání a přípravy a aktualizovaná agenda dovedností pro Evropu musí odrážet hledisko rovnosti žen a mužů;

10. vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly politiky a opatření k řešení jevu „děravého potrubí“;

11. vyzývá k tomu, aby se rovnost žen a mužů stala stálým strukturálním prvkem budoucích strategií a politik EU pro mládež;

Zaměstnanost a podnikání

12. apeluje na členské státy, aby v plné míře provedly směrnici o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem, a vyzývá Komisi, aby její provádění účinně monitorovala s cílem zajistit, aby oba rodiče mohli v tomto odvětví využívat otcovské, rodičovské a pečovatelské dovolené; vybízí členské státy, aby IKT považovaly za nástroj k prosazování rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem a aby sledovaly trendy v digitalizaci světa práce, včetně digitálního odvětví, s cílem přizpůsobit v případě potřeby svá stávající opatření týkající se rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem a podporovat a posilovat své systémy zaměřené na rovnoměrné rozdělení pečovatelských povinností; v této souvislosti vybízí Komisi a členské státy, aby zavedly politiky, které by řešily situaci osob samostatně výdělečně činných, zejména podnikatelek v odvětví IKT a v digitálním odvětví, a odpovídaly by na jejich potřebu přístupu k systémům sociální ochrany, mateřské dovolené a péči o děti; upozorňuje na to, že práce na dálku umožňuje ženám pracovat z domova a může vést k větší rovnováze mezi pracovním a soukromým životem; konstatuje však, že toto musí být monitorováno a řádně regulováno členskými státy;

13. zdůrazňuje, že rozdíly v odměňování žen a mužů mají negativní dopad na dávky sociálního zabezpečení a výši důchodů žen, a to i v digitálním odvětví; vítá závazek Komise předložit do konce roku 2020 závazná opatření týkající se transparentnosti odměňování, přičemž náležitě zohlední jedinečnou situaci evropských malých a středních podniků a různé modely trhu práce, které v EU existují, s cílem účinně řešit rozdíly v odměňování a důchodech žen a mužů a chudobu ve stáří;

14. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly rovnost žen a mužů ve společnostech činných v odvětví IKT, souvisejících odvětvích a digitální ekonomice a aby přijaly horizontální politiky ke snížení rozdílů v odměňování žen a mužů v digitální ekonomice prostřednictvím cílených opatření, včetně evropských fondů na financování ženami vedených projektů v digitálním odvětví, podpory minimálního počtu žen, které se účastní projektů v oblasti IKT, kurzů odborné přípravy pro oddělení lidských zdrojů na téma „nevědomé genderové diskriminační předsudky“ s cílem podpořit genderově vyvážené nabírání zaměstnanců, navrhování odměn a pobídkových programů pro společnosti a organizace aktivně provádějící genderově neutrální politiku v návaznosti na měřitelné cíle, podpory začleňování hlediska rovnosti pohlaví do výrobních strategií společností, navrhování produktů IKT a jejich uvádění na trh, výročních zpráv společností činných v odvětví IKT o rozmanitosti a rozdílech v odměňování žen a mužů, strategií veřejných zakázek nebo pokynů k nákupu služeb IKT od poskytovatelů, kteří ve složení svých společností a dozorčích či řídicích orgánů uplatňují genderovou vyváženost, usnadnění přidělování evropských finančních prostředků společností zohledňujícím kritéria genderové vyváženosti a motivování k realizaci plánů a protokolů rovnosti žen a mužů za účelem zlepšení a monitorování situace ve společnostech, pokud jde o zastoupení žen, mimo jiné na manažerských a vedoucích pozicích, jakož i mentorských programů;

15. vyzývá Komisi a členské státy, aby v plné míře analyzovaly příčiny a faktory toho, z jakého důvodu ženy ve vysoké míře předčasně ukončují profesní dráhu v digitálním odvětví; vyzývá Komisi a členské státy, aby analyzovaly dopad nedostatečné rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem na schopnost žen zapojit se do zvyšování kvalifikace potřebné k udržení požadované úrovně dovedností v odvětví IKT; vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily mechanismy a programy pro začlenění žen a dívek do iniciativ v digitálním odvětví týkajících se vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti, a to bez ohledu na jejich migrační status podle práva;

16. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly podnikání žen a jejich zapojení se do inovací, rozšířily možnosti financování pro podnikatelky a ženami vedené digitální začínající podniky, zlepšily přístupnost stávajících fondů tak, aby tyto osoby a subjekty měly rovné příležitosti k účasti na hospodářské soutěži na jednotném digitálním trhu, a vybízely k genderově vyváženějšímu obsazení finančních institucí;

Čtvrtek 21. ledna 2021

17. vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily financování výzkumu v oblasti rovnosti žen a mužů ve vztahu k IKT;

18. považuje za nanejvýš důležité, aby existovalo více ženských vzorů a aby se v odvětví IKT zvýšil počet žen na vedoucích pozicích; vyzývá mužské vzory, aby se vyjádřily ve prospěch rovnosti žen a mužů v digitální ekonomice; zdůrazňuje, že je třeba, aby společnosti činné v odvětví IKT zavedly postupy v oblasti lidských zdrojů, které budou podporovat rozmanitost, jako je genderová vyváženost ve středních a vyšších řídicích funkcích a v řídicích a dozorcích orgánech společností; vítá ohlášený záměr Komise vyslovit se ve prospěch přijetí návrhu směrnice o zlepšení genderové vyváženosti mezi členy dozorčí rady/nevýkonnými členy správní rady společností kótovaných na burzách (směrnice o zastoupení žen v řídicích a dozorcích orgánech) z roku 2012 a Radu vyzývá, aby tento návrh odblokovala a přijala;

Kultura, sdělovací prostředky a audiovizuální odvětví

19. zdůrazňuje, že kultura, sdělovací prostředky, reklama a audiovizuální odvětví přispívají k rozvoji a stupňování genderových stereotypů a k upevňování normativních a kulturních bariér, které se replikují skrze jazyk a šířené obrazy;

20. vyzývá audiovizuální a mediální průmysl, aby častěji prezentoval ženy pracující v odvětví STEM a IKT a aby vyobrazoval rozmanitost a příležitosti v odvětví STEM a IKT; vyzývá mediální průmysl, aby do diskuzních panelů, novinových článků a dalších prostor, v nichž se utváří veřejné mínění a diskuze o technologických tématech, zapojoval ženy;

21. připomíná význam odstranění genderové diskriminačních předsudků, které jsou vědomé i nevědomé, z algoritmů, aplikací umělé inteligence, videoher a hraček, které udržují škodlivé genderové předsudky a stereotypy a vedou k nižšímu zastoupení žen v digitálním odvětví, odvětví umělé inteligence a odvětví IKT; zdůrazňuje, že je zapotřebí řešit inovační předsudky v odvětví IKT, kdy tvůrci a vývojáři služeb, softwaru a uživatelských aplikací jsou většinou muži a uživateli jsou zejména ženy;

Občanská, politická a hospodářská emancipace žen

22. zdůrazňuje, že IKT mohou ženám výrazně usnadnit účast ve volebních procesech, veřejných konzultacích, průzkumech a debatách a umožnit jim organizovat se a hájit svá práva; vyzývá Komisi a členské státy, aby hledisko rovnosti pohlaví zohlednily při navrhování iniciativ v oblasti elektronické veřejné správy; zdůrazňuje, že pro kampaně, fóra a zviditelnění ženských vzorů je účinné využívat internet;

23. vyzývá Komisi a členské státy, aby konstruktivně spolupracovaly s digitálními organizacemi občanské společnosti, podporovaly je a vyzývaly je k tomu, aby se samy zapojily do internetové správy; vyzývá Komisi a členské státy, aby rovněž úzce spolupracovaly se ženami a ženskými organizacemi občanské společnosti a žen a zapojily je s cílem lépe reagovat na obavy, které panují v každodenním životě žen a dívek, a tyto obavy mírnit při navrhování a provádění politik v oblasti veřejných technologií a podporovat ekonomické a digitální začleňování žen;

24. vyzývá členské státy a Komisi, aby organizovaly osvětu, školení a kampaně na podporu začleňování genderového hlediska s cílem poukázat na to, jaký vliv má gramotnost v oblasti IKT na zlepšení hospodářského postavení žen;

25. domnívá se, že ženy je třeba podporovat v tom, aby hrály zásadnější úlohu při navrhování, rozvoji, výstavbě a údržbě inteligentních měst nebo inteligentních vesnic;

Shromažďování údajů

26. vítá vytvoření srovnávacího přehledu „Women in Digital“ jako zásadní součásti indexu digitální ekonomiky a společnosti, jakož i čtyř nových ukazatelů navržených ve zprávě výboru EIGE z roku 2018 nazvané „Rovnost žen a mužů a mládež: příležitosti a rizika plynoucí z digitalizace“;

27. vyzývá Komisi, členské státy i platformy a podniky, aby o používání IKT shromažďovaly porovnatelné údaje rozčleněné podle pohlaví a věku a aby také navrhly iniciativy, mimo jiné i v oblasti výzkumu, k lepšímu pochopení a řešení základních příčin digitální propasti mezi ženami a muži; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby shromažďovaly a využívaly stávající údaje rozčleněné podle pohlaví s cílem podpořit intenzivnější výzkum vzájemného působení různých

Čtvrtek 21. ledna 2021

faktorů, které ženám a dívkám brání v digitálním začlenění; zdůrazňuje, že harmonizované shromažďování údajů usnadňuje srovnávání a sdílení údajů a příkladů osvědčených postupů mezi členskými státy;

Boj proti násilí na základě pohlaví: kybernetické násilí

28. s velkým znepokojením uznává, že v digitálním světě roste počet případů počítačové kriminality, zastrasování, šikany, získávání osobních dat na internetu a jejich zveřejňování („doxing“), obtěžování a násilí páchaného na ženách; zdůrazňuje význam digitální a mediální gramotnosti, kybernetické hygieny a kybernetické bezpečnosti; vyzývá k vyčlenění prostředků a vytvoření kampaní za účelem zvýšení povědomí a informovanosti žen o tom, jak si mohou zajistit své účty a komunikaci, aby se na internetu chránily, a o účtivé společenské komunikaci na internetu s cílem varovat ženy před potenciálními obtěžovateli nebo agresory a informovat je o tom, jak v případě incidentu vyhledat pomoc; domnívá se, že tyto kampaně by měly bojovat proti genderově podmíněnému násilí a genderovým stereotypům, vzdělávat muže v tom, jak se chovat vůči ženám na internetu, a zajistit trvalou svobodu projevu žen a jejich smysluplnou účast ve veřejném diskurzu; dále se domnívá, že společnosti a vývojáři by se měli zabývat genderově podmíněným online násilím a zneužíváním ve svých infrastrukturách, a to prostřednictvím účinných mechanismů podávání zpráv a pozastavení; vyzývá členské státy, aby zjednotily kanály pro oznamování a podporovaly rozvoj nástrojů odborné přípravy pro policejní síly, soudní systém a odvětví IKT s cílem umožnit donucovacím orgánům účinně vyšetřovat a stíhat zákeřné útočníky a podporovat oběti obtěžování a násilí na internetu;

29. vyzývá orgány, instituce a jiné subjekty EU i členské státy a jejich donucovací orgány, aby spolupracovaly a činily konkrétní kroky v zájmu koordinace své činnosti za účelem zabránění tomu, aby byly IKT používány k páchaní trestných činů, včetně sexuálního obtěžování na internetu a obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování, a za účelem shromažďování údajů rozčleněných podle pohlaví a týkajících se genderově podmíněného násilí na internetu; vítá, že Komise ohlásila vypracování průzkumu genderově podmíněného násilí; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby poskytl odpovídající finanční prostředky na rozvoj řešení v oblasti umělé inteligence, jež by bránila kybernetickému násilí, sexuálnímu obtěžování a vykořisťování na internetu zaměřenému na ženy a dívky, jakož i obtěžování na pracovišti, a toto jednání potírala; vyzývá členské státy, aby revidovaly své trestní právo s cílem zajistit, aby byly definovány, uznány a trestně stíhány nové formy digitálního násilí, a aby ratifikovaly Úmluvu MOP o násilí a obtěžování z roku 2019, která se mimo jiné vztahuje na pracovní komunikaci;

30. domnívá se, že pro dosažení rovnosti žen a mužů je nezbytné vytvořit komplexní, věkově odpovídající sexuální a vztahovou výchovu, která bude zahrnovat boj proti kybernetickému násilí a sexuálnímu obtěžování na internetu, jakož i potírání online objektivizace a hypersexualizace žen a jejich sexuálního vykořisťování; vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly politiky a opatření k řešení případů sexuálního obtěžování ve vzdělávacích zařízeních a školách, kde jsou vyučovány obory STEM, stejně jako v odvětví IKT; vyzývá zaměstnavatele, aby přizpůsobili opatření v oblasti lidských zdrojů tak, aby odpovídala na staré i nové formy obtěžování na internetu, a to za pomoci povinných školení a linek tísňového volání pro oběti;

31. vyzývá k přijetí dalších právně závazných opatření a k přijetí směrnice, která by předcházela genderově podmíněnému násilí a bojovala proti němu, včetně kybernetického násilí, které je často zaměřeno na ženy, jako jsou veřejně známé osoby, političky a aktivistky, a verbálních projevů nenávisti proti ženám na internetu; vyzývá Komisi k zajištění toho, aby nadcházející návrh aktu o digitálních službách a nový rámec pro spolupráci mezi internetovými platformami stanovily povinnosti internetových platforem, pokud jde o nenávistné projevy šířené uživateli a další škodlivý, zneužívající a sexistický obsah, v zájmu ochrany a bezpečnosti žen v online prostoru; vyzývá Komisi, aby vypracovala harmonizované právní definici kybernetického násilí a nový kodex chování pro boj proti genderově podmíněnému násilí na internetu, který bude určen internetovým platformám;

Nové oblasti

32. vyzývá vnitrostátní orgány veřejné správy a orgány EU, aby spolupracovaly se soukromým sektorem na vytváření kampaní celoevropských vzorů a povzbuzovaly mladé odbornice k volbě povolání v oblasti kybernetické bezpečnosti, což by výrazně snížilo rozdíly v dovednostech, podpořilo hospodářství a zlepšilo celkovou odolnost odvětví kybernetické bezpečnosti v Evropě;

33. zdůrazňuje, že je nutné vyvinout další regulační úsilí za účelem zajištění toho, aby umělá inteligence dodržovala zásady a hodnoty rovnosti žen a mužů a nediskriminace, jež jsou zakotveny v článku 21 Listiny základních práv Evropské unie;

Čtvrtek 21. ledna 2021

34. zdůrazňuje, že je třeba optikou genderu prohloubit chápání nově se rozvíjejících oblastí, jako jsou algoritmické rozhodování, technologie blockchain, kryptoměny a dohled nad daty, a vypracovat strategie, která se těmito oblastmi budou zabývat;

Rovnost žen a mužů v oblasti rozvojové politiky

35. vyjadřuje znepokojení nad možným prohloubením digitální propasti mezi ženami a muži během současné krize v rozvojových zemích a regionech; zdůrazňuje, že je v rozvojových strategiích důležité podporovat digitální gramotnost žen a dívek, přístupnost digitálních řešení a cenovou dostupnost těchto nástrojů jakožto prostředků k dosažení rovnosti žen a mužů; zdůrazňuje, že je zapotřebí směřovat rozvojové fondy na podporu digitálního vzdělávání dívek a žen a podporovat projekty vedené ženami v digitálním odvětví, zejména projekty se společenským dopadem;

36. připomíná, že osoby se zdravotním postižením, etnické a menšinové skupiny, ženy z různého socioekonomického prostředí, starší ženy a ženy ve venkovských oblastech, stejně jako uprchlice a migrantky, se mohou potýkat s obtížemi v přístupu k digitálním službám a související infrastruktuře; zdůrazňuje význam meziodvětvového přístupu ke všem iniciativám zaměřeným na začleňování hlediska rovnosti žen a mužů, pokud jde o zlepšení přístupu žen k digitálním službám a jejich využívání, stejně jako o vzdělávání a zaměstnanost žen v digitální ekonomice; vyzývá členské státy, aby bojovaly proti digitálnímu vyloučení všech zranitelných skupin ve společnosti a aby jim zpřístupnily vzdělávání v oblasti IKT tím, že přizpůsobí výukové metody a harmonogramy tak, aby zohledňovaly různé faktory podmiňující přístup žen ke vzdělání;

o

o o

37. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0027

Zásah proti demokratické opozici v Hongkongu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o zásahu proti demokratické opozici v Hongkongu (2021/2505(RSP))

(2021/C 456/21)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá usnesení ze dne 19. června 2020 o zákonu Čínské lidové republiky (ČLR) o národní bezpečnosti pro Hongkong a potřebě, aby EU bránila vysokou úroveň autonomie Hongkongu ⁽¹⁾ a ze dne 18. července 2019 o situaci v Hongkongu ⁽²⁾, na svá usnesení ze dne 24. listopadu 2016 o případu Guie Minhaie, vydavatele uvězněného v Číně ⁽³⁾, ze dne 4. února 2016 o případu nezvěstných vydavatelů knih v Hongkongu ⁽⁴⁾ a na své usnesení ze dne 17. prosince 2020 ⁽⁵⁾, zejména pokud jde o význam tvorby účinných evropských právních předpisů týkajících se náležité péče podniků;
- s ohledem na svá předchozí usnesení o Číně, zejména na usnesení ze dne 12. září 2018 o stavu vztahů mezi EU a Čínou ⁽⁶⁾ a ze dne 16. prosince 2015 o vztazích mezi EU a Čínou ⁽⁷⁾,
- s ohledem na svá předchozí doporučení týkající se Hongkongu, zejména na doporučení ze dne 13. prosince 2017 Radě, Komisi a místopředsdkyni Komise, vysoké představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku o Hongkongu 20 let po jeho předání ⁽⁸⁾,
- s ohledem na prohlášení vysokého představitele jménem EU ze dne 7. ledna 2021 k hromadnému zatýkání osob zapojených do prodemokratických primárních voleb v červenci 2020, na prohlášení mluvčí ze dne 29. prosince 2020 k soudnímu řízení s deseti obyvateli Hongkongu, na prohlášení vysokého představitele jménem EU ze dne 12. listopadu 2020 ke zbavení členů Legislativní rady Hongkongu funkce, na prohlášení mluvčí ze dne 2. listopadu 2020 k zatčení několika prodemokratických zákonodárců a bývalých zákonodárců v Hongkongu, na prohlášení mluvčí ze dne 24. září 2020 k zatčení Joshuy Wonga a dalších prodemokratických aktivistů, na prohlášení mluvčí ze dne 10. srpna 2020 k nedávnému zatýkání a razíím na základě zákona o národní bezpečnosti v Hongkongu, na prohlášení vysokého představitele jménem EU ze dne 3. srpna 2020 k odkladu voleb do Legislativní rady v Hongkongu a na prohlášení vysokého představitele jménem Evropské unie ze dne 1. července 2020 k přijetí zákona o národní bezpečnosti pro Hongkong Všečínským shromážděním lidových zástupců;
- s ohledem na tiskové prohlášení své Konference předsedů ze dne 6. července 2020,
- s ohledem na přijetí zákona o národní bezpečnosti v Hongkongu stálým výborem Všečínského shromáždění lidových zástupců dne 30. června 2020,
- s ohledem na prohlášení ministrů zahraničních věcí zemí G7 ze dne 17. června 2020 k Hongkongu,
- s ohledem na základní zákon Zvláštní administrativní oblasti Hongkong přijatý dne 4. dubna 1990, který vstoupil v platnost dne 1. července 1997,
- s ohledem na společné prohlášení vlády Spojeného království a vlády Čínské lidové republiky k otázce Hongkongu ze dne 19. prosince 1984, známé jako společné čínsko-britské prohlášení,

⁽¹⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0174.

⁽²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0004.

⁽³⁾ Úř. věst. C 224, 27.6.2018, s. 78.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 35, 31.1.2018, s. 46.

⁽⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0375.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 103.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 399, 24.11.2017, s. 92.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 369, 11.10.2018, s. 156.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na 13. výroční strukturovaný dialog, který se konal v Hongkongu dne 28. listopadu 2019,
 - s ohledem na společné sdělení Komise a vysoké představitelky, místopředsedkyně Komise ze dne 12. března 2019 s názvem „EU-Čína – strategický výhled“ (JOIN(2019)0005),
 - s ohledem na politiku „jedné Číny“ zastávanou EU,
 - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dne 5. ledna 2021 zatkla hongkongská policie 53 aktivistů a zástupců demokratické opozice na základě obvinění z podvratné činnosti podle zákona o národní bezpečnosti pro Hongkong; vzhledem k tomu, že mezi zadrženými byli organizátoři a kandidáti demokratických primárních voleb, které se konaly v červenci minulého roku v rámci příprav na volby do Legislativní rady Zvláštní administrativní oblasti Hongkong, bývalí členové Legislativní rady, okresní zastupitelé a americký právník zapojený do prodemokratického hnutí; vzhledem k tomu, že na pokyn hongkongské policie banky též zmrazily 1,6 milionu HKD souvisejících s těmito 53 osobami; vzhledem k tomu, že kromě tří osob byli mezitím všichni propuštěni na kauci s tím, že další vyšetřování bude následovat;
- B. vzhledem k tomu, že se jednalo o poslední z celé řady zatýkání zástupců a aktivistů demokratické opozice a dalších akcí zaměřených na oslabení demokratických institucí v Hongkongu od vstupu zákona o národní bezpečnosti v platnost dne 1. července 2020; vzhledem k tomu, že od přijetí zákona bylo na jeho základě zatčeno 93 příslušníků opozice; vzhledem k tomu, že dne 1. září 2020 odborníci OSN v oblasti lidských práv uvedli, že zákon „vyvolává závažné obavy z hlediska zákonnosti a zahrnuje nepřiměřená omezení svobody přesvědčení, projevu a pokojného shromažďování“;
- C. vzhledem k tomu, že hongkongský ministr bezpečnosti prohlásil, že zatčení jsou podezřelí z pokusu paralyzovat vládu prostřednictvím svých plánů na využití svých demokratických práv a získání většiny křesel v zákonodárném orgánu;
- D. vzhledem k tomu, že řada prodemokratických představitelů byla z politických důvodů zbavena volené funkce na základě usnesení Shromáždění lidových zástupců ze dne 10. listopadu 2020 o stanovení patriotismu jakožto právního požadavku pro zákonodárce, což vedlo k rezignaci téměř všech členů opozice z Legislativní rady; vzhledem k tomu, že dříve nezávislé hongkongské soudnictví je pod stále větším tlakem čínské komunistické strany a státem kontrolovaného tisku;
- E. vzhledem k tomu, že dne 15. ledna 2021ablokovala společnost Hong Kong Broadband Network na žádost hongkongských orgánů prodemokratické webové stránky podle zákona o národní bezpečnosti; vzhledem k tomu, že tento první případ cenzury internetu podle zákona o národní bezpečnosti vzbuzuje obavy, že hongkongské orgány mají v plánu využívat tento právní předpis k dalšímu omezování svobody vyjadřování a informací na internetu; vzhledem k tomu, že by to mělo škodlivé dopady jak na občanské svobody, tak na demokracii;
- F. vzhledem k tomu, že se hongkongská vláda rozhodla o jeden rok odložit volby do Legislativní rady původně plánované na 6. září 2020, ve zjevné snaze o poškození opozice, která měla poprvé skutečnou šanci získat většinu; vzhledem k tomu, že okamžitě po vstupu zákona o národní bezpečnosti v platnost prohlásila hongkongská správkyně Carrie Lamová, že primární volby byly nelegální a mohly porušovat zákon o národní bezpečnosti;
- G. vzhledem k tomu, že dne 23. srpna 2020 zadržely čínské orgány dvanáct hongkongských aktivistů, kteří se údajně pokoušeli uprchnout z Hongkongu na lodi; vzhledem k tomu, že deset z dvanácti aktivistů bylo v soudním řízení, které nerespektovalo právo obžalovaných na spravedlivý proces, odsouzeno k trestu odnětí svobody na sedm měsíců až tři roky na základě obvinění z nelegálního překročení hranice; vzhledem k tomu, že jeden z těchto aktivistů, Kok Tsz-Lun, je devatenáctiletý student, který má čínské i portugalské občanství, a je tedy občanem EU; vzhledem k tomu, že obžalovaní byli zadrženi, drženi ve vazbě bez možnosti styku s okolím a souzeni v Šen-čenu; vzhledem k tomu, že jim byla také upřena možnost zvolit si své zástupce;
- H. vzhledem k tomu, že jejich zadržování a soudní řízení, které se konalo v Šen-čenu, byly v rozporu se zásadami spravedlivého a řádného soudního procesu; vzhledem k tomu, že dne 15. ledna 2021 odebralo zastoupení ministerstva spravedlnosti v provincii Sečuán čínskému právníkovi v oblasti lidských práv Lu Siweiovi licenci k výkonu právní praxe, neboť zastupoval jednoho z těchto 12 aktivistů; vzhledem k tomu, že právník v oblasti lidských práv Ren Quanniu se dne 19. ledna 2021 zúčastnil slyšení na zastoupení ministerstva spravedlnosti v provincii Che-nan, aby napadl rozhodnutí orgánu zahájit proces odebrání licence z téhož důvodu; vzhledem k tomu, že oběma právníkům hrozí ztráta

Čtvrtek 21. ledna 2021

licence poté, co se snažili zastupovat hongkongské aktivisty, kteří byli zadrženi čínskými orgány při pokusu o útěk na lodi do Tchaj-wanu; vzhledem k tomu, že 10 diplomatům, z nichž někteří zastupují členské státy EU, byla zakázána účast na slyšení Lu Siweie, které se konalo dne 13. ledna 2021 v Čcheng-tu;

- I. vzhledem k tomu, že dne 10. srpna 2020 byl z důvodu porušení zákona o národní bezpečnosti zatčen mediální magnát a zakladatel prodemokratického deníku *Apple Daily* Jimmy Lay;
- J. vzhledem k tomu, že zákon o národní bezpečnosti zcela jednoznačně porušuje společné čínsko-britské prohlášení z roku 1984 a základní zákon Zvláštní administrativní oblasti Hongkong z roku 1990, který zaručuje autonomii a nezávislost výkonné, zákonodárné a soudní moci, jakož i základní práva a svobody, jako je svoboda projevu, shromažďování, sdružování a tisku po dobu 50 let po předání svrchovanosti; vzhledem k tomu, že zákon o národní bezpečnosti rovněž Hongkongu znemožňuje dodržovat mezinárodní závazky v oblasti lidských práv, včetně Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, jehož uplatňování ze strany Hongkongu bude brzy přezkoumáno;
- K. vzhledem k tomu, že ve výroční zprávě organizace Human Rights Watch se uvádí, že pokud jde o lidská práva, Čína se nachází uprostřed nejtemnějšího období od masakru na náměstí Nebeského klidu;
- L. vzhledem k tomu, že Evropská unie je i nadále vážně znepokojena zákonem o národní bezpečnosti, který pro Hongkong přijala Čína; vzhledem k tomu, že se jedná o citlivou záležitost s dalekosáhlými důsledky pro Hongkong a jeho obyvatelstvo, pro občany EU a zahraniční občany, pro organizace občanské společnosti v EU a na mezinárodní úrovni, jakož i pro důvěru podniků v Hongkong; vzhledem k tomu, že zákon o národní bezpečnosti zvyšuje rizika, která v Hongkongu hrozí občanům EU;
- M. vzhledem k tomu, že EU vždy výrazně podporovala zásadu „jedna země, dva systémy“ a zachování vysoké úrovně autonomie Hongkongu v souladu se základním zákonem a mezinárodními závazky; vzhledem k tomu, že za současných okolností dospěla situace do bodu, kdy hrozí, že tyto zásady budou nenávratně zpochybněny;
- N. vzhledem k tomu, že EU a Čína se v prosinci 2020 v zásadě dohodly na komplexní dohodě o investicích mezi EU a Čínou;
 1. žádá okamžité a bezpodmínečné propuštění osob, které byly zatčeny v Hongkongu v prvních dvou týdnech roku 2021, a všech ostatních, které byly zatčeny dříve na základě obvinění z porušení zákona o národní bezpečnosti, a stažení všech obvinění vznesených proti těmto osobám; naléhavě žádá orgány, aby respektovaly zásady právního státu Hongkongu, lidská práva, demokratické zásady a vysoký stupeň autonomie podle zásady „jedna země, dva systémy“, jak je zakotveno v hongkongském základním zákoně a v souladu s vnitrostátními a mezinárodními závazky;
 2. žádá okamžité a bezpodmínečné propuštění hongkongských aktivistů zadržených dne 23. srpna 2020, kdy se údajně pokoušeli uprchnout na lodi, a stažení všech obvinění vznesených proti nim; vyzývá Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ), aby prostřednictvím delegace EU v Číně poskytovala i nadále pomoc Kokovi Tsz-Lunovi, který má dvojí (hongkongskou a portugalskou) státní příslušnost, a je tedy občanem EU, a který byl rovněž jedním z 10 odsouzených v Šen-čenu; vyzývá čínské orgány, aby jejich obhájcem, právníkům v oblasti lidských práv Lu Siweiovi a Renovi Quanniuovi neprodleně obnovily licence;
 3. žádá okamžité a bezpodmínečné propuštění všech pokojných hongkongských demonstrantů, kteří byli zatčeni v uplynulých letech, mj. Joshua Wong, Ivan Lam a Agnes Chowová, a stažení všech obvinění vznesených proti nim; žádá nezávislé, nestranné, účinné a okamžité prošetření použití síly proti protestujícím ze strany hongkongské policie;
 4. vyzývá hongkongské orgány, aby okamžitě přestaly používat zákon o národní bezpečnosti k potlačování práv na svobodu projevu, pokojné shromažďování a sdružování; zdůrazňuje, že je důležité, aby dalším krokem bylo zabránit vyloučení členů místních rad, jakož i jakýmkoli změnám volebního zákona, které by ještě více omezily prostor prodemokratického tábora, což by bylo v rozporu se zákonnými zárukami hongkongského základního zákona a s mezinárodními závazky a normami;
 5. vyzývá k úplnému zrušení zákona nazvaného „rozhodnutí Všečínského shromáždění lidových zástupců o zavedení a zlepšení právního systému a mechanismů prosazování právních předpisů pro Zvláštní administrativní oblast Hongkong na ochranu národní bezpečnosti“, který poškozují mezinárodní postavení Hongkongu tím, že oslabuje jeho autonomii a demokracii, nezávislost soudního systému a dodržování lidských práv; zdůrazňuje, že obyvatelé Hongkongu by měli

Čtvrtek 21. ledna 2021

požívat svobod a vysoké míry autonomie, jež zaručují základní zákon a Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, jehož je Hongkong smluvní stranou;

6. zdůrazňuje, že zavedení zákona o národní bezpečnosti je v rozporu se závazky a povinnostmi Čínské lidové republiky vyplývajícími z mezinárodního práva, zejména společného čínsko-britského prohlášení, znemožňuje navázání vztahu mezi Čínou a EU založeného na důvěře a narušuje budoucí spolupráci;

7. vyjadřuje znepokojení nad rostoucím počtem útoků čínské komunistické strany a státem kontrolovaného čínského tisku na hongkongské soudnictví, jejichž cílem je přímo zpochybnit nezávislost soudnictví; je znepokojen tím, že zákon o národní bezpečnosti by mohl být v další fázi použit k oslabení nezávislosti hongkongského soudnictví, neboť předsedkyni výkonné rady byla svěřena pravomoc jmenovat soudce za účelem stíhání případů týkajících se národní bezpečnosti a obviněné osoby by mohly být vydávány do pevninské Číny a souzeny čínskými soudy;

8. vřele vítá rozhodnutí vlády Spojeného království otevřít cestu k získání občanství pro více než jeden milion rezidentů Hongkongu, kteří jsou držiteli britských cestovních pasů pro osoby v zámorí; odsuzuje výhrůžky Číny, že přestane uznávat tyto pasy jako platné cestovní doklady, a je znepokojen nejnovějšími informacemi o tom, že Čína údajně zvažuje vyloučení držitelů britských cestovních pasů pro osoby v zámorí z vykonávání veřejných funkcí, nebo že jim dokonce odepře právo účastnit se voleb v Hongkongu; vyzývá Radu, ESVČ a Komisi, aby zlepšily koordinaci s cílem dosáhnout úspěšného a účinného vykonávání balíčku opatření pro Hongkong přijatého v červenci 2020; vyzývá ESVČ, aby zajistila transparentnější posouzení těchto opatření, včetně naléhavého vytvoření „systému záchranného člunu“ pro občany Hongkongu pro případ dalšího zhoršení situace v oblasti lidských práv a základních svobod;

9. naléhavě vybízí všechny zaměstnance EU a diplomatické pracovníky, aby dělali vše, co je v jejich silách, s cílem poskytnout ochranu a podporu pokojným aktivistům v Hongkongu, včetně navštěvování soudních řízení, žádostí o návštěvy ve věznicích a setrvalého a rozhodného dialogu s místními orgány, přičemž budou v plné míře uplatňovat obecné zásady EU týkající se obránců lidských práv a další relevantní politiky EU, včetně nového akčního plánu EU pro lidská práva a demokracii;

10. je hluboce znepokojen informacemi o tom, že hongkongské orgány zvažují možnost trestně stíhat dánské poslance Uffeho Elbæka a Katarinu Ammitzbøllou za to, že hongkongskému aktivistovi Tedovi Huimu pomohli odejít do exilu ve Spojeném království; je přesvědčen, že navrhovaná obvinění namířená proti těmto dánským poslancům jsou nelegitimní a falešná, a vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že čínská komunistická strana je rozhodnuta tvrdě zakročit proti všem hongkongským disidentům napříč demokratickým světem prostřednictvím extraterritoriálního uplatňování zákona o národní bezpečnosti (NSL); naléhavě Čínu vyzývá, aby propustila nespravedlivě zadržované občany EU, jako je např. irský občan Richard O'Halloran; vyzývá dále Komisi, aby vypracovala posouzení rizika, v němž vyhodnotí, jaké dopady by mohl mít zákon o národní bezpečnosti na evropské občany;

11. je obzvláště pobouřen pokračujícím vězněním švédského vydavatele Guiho Minhaie a naléhavě vybízí k důraznému a neústupnému zásahu nejvyšších činitelů EU a členských států s cílem dosáhnout jeho propuštění; vyzývá k propuštění hongkongského a současně i portugalského státního příslušníka Koka Tsz-Luna a naléhavě vybízí k tomu, aby mu byl umožněn přístup k portugalským konzulárním pracovníkům a k právnímu zástupci, jehož si sám vybere;

12. vítá rozhodnutí členských států EU a dalších mezinárodních partnerů pozastavit platnost smluv o vydávání uzavřených s Hongkongem; zdůrazňuje, že je důležité i nadále sledovat soudní řízení, setrvale vyhodnocovat situaci a připravovat reakce na možné dopady zákona o národní bezpečnosti mimo území Hongkongu; opět vyzývá členské státy, aby pozastavili platnost smluv o vydávání s Čínskou lidovou republikou, a zabránili tak např. vydávání Ujgurů, občanů Hongkongu, Tibetanů nebo čínských disidentů v Evropě, kteří by museli v Čínské lidové republice čelit politickým soudním procesům;

13. odsuzuje úlohu bank sídlících v Evropě, které pomáhají čínským orgánům při používání zákona o národní bezpečnosti pro zmrazování aktiv a bankovních účtů, které patří bývalým prodemokratickým poslancům a náboženským vůdcům;

14. připomíná, že Hongkong se těšil otevřenému přístupu na internet; je však znepokojen skutečností, že zákon o národní bezpečnosti policii svěřuje pravomoc přikázat poskytovatelům přístupu k internetu, aby zablokovali určité internetové stránky; vyjadřuje hluboké znepokojení nad nedávnými prohlášeními poskytovatele internetových služeb Hong Kong Broadband Network, že hodlá odmítat veškeré internetové stránky, které by mohly podněcovat k „protizákonným činům“ podle zákona o národní bezpečnosti, a že tedy panuje značné nebezpečí, že by mohl být Hongkong začleněn do oblasti spadající pod čínský firewall; naléhavě vybízí hongkongské orgány, aby neprodleně zrušily všechny příkazy, které již vydaly, a obnovily plný přístup na internet;

Čtvrtek 21. ledna 2021

15. naléhavě vybízí Radu, aby zintenzivnila debatu o balíčku opatření týkajících se Hongkongu a zdokonalila jejich hodnocení a aby urychleně zvážila zavedení cílených sankcí vůči jednotlivcům z Hongkongu a Číny, včetně Carrie Lamové, Teresy Yeuk-wah Chengové, Xia Baolonga, Xiaominga Zhanga, Lua Huininga, Zhenga Yanxionga, Ping-kiena Tanga, Wai-Chunga Loa a Ka-chiu Leea, v rámci globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv, přičemž zohlední skutečnost, že v průběhu roku 2021 je nezbytné obnovit občanská a politická práva a dodržovat podmínku, že zástupci demokratické opozice musí být propuštěni a musí jim být umožněno zúčastnit se nadcházejících voleb plně v souladu se základním zákonem Zvláštní administrativní oblasti Hongkong;

16. s politováním konstatuje, že rozhodnutí o politickém uzavření komplexní dohody o investicích mezi EU a Čínou nezohlednilo předchozí usnesení Parlamentu o Hongkongu a nevyužilo jednání o investicích jako nástroj zaměřený na zachování vysoké míry autonomie Hongkongu, jakož i hongkongských základních práv a svobod; s politováním konstatuje, že tím, že uspěla dosažení této dohody a zároveň neučinila žádné konkrétní kroky proti probíhajícímu závažnému porušování lidských práv např. v Hongkongu, provincii Sin-ťiang a v Tibetu EU riskuje, že oslabí vlastní důvěryhodnost jakožto globálního aktéra v oblasti lidských práv; upozorňuje na skutečnost, že Parlament tuto dohodu důkladně přezkoumá, včetně jejích ustanovení o pracovních právech, a připomíná Komisi, že až se po něm bude požadovat, aby přijal dohodu o investicích nebo budoucí obchodní dohody s Čínskou lidovou republikou, zohlední situaci v oblasti lidských práv v Číně, včetně Hongkongu;

17. naléhavě vybízí EU a všechny její členské státy, aby jednotně a rozhodně usilovaly o zřízení nezávislého orgánu OSN pro monitorování Číny prostřednictvím proaktivního rozšiřování koalic podobně smýšlejících zemí, pořádání schůzek členů Rady bezpečnosti ohledně Číny v „Arriově formátu“, aktivního vybízení vysoké komisařky OSN pro lidská práva, aby zahájila vyšetřování Rady pro lidská práva ve věci uvedeného porušování práv, a vybízení generálního tajemníka OSN, aby jmenoval zvláštního vyslance pro Čínu; naléhavě vybízí ESVC a členské státy, které jsou členy Rady OSN pro lidská práva, aby intenzivněji veřejně vyjadřovaly své znepokojení nad porušováním lidských práv v Číně např. tím, že dají podnět k uspořádání zvláštního zasedání k situaci v oblasti lidských práv v Číně včetně Hongkongu v rámci pracovního programu Rady na rok 2021, a zdůrazňuje, že z členství Číny v Radě pro ni vyplývá závazek zajišťovat vyšší standard v oblasti lidských práv;

18. vyzývá EU, aby se snažila přimět generálního tajemníka OSN nebo vysokou komisařku OSN pro lidská práva, aby jmenovali zvláštního vyslance OSN nebo zvláštního zpravodaje OSN pro situaci v Hongkongu, čímž by se připojili k iniciativě předsedů výborů pro zahraniční věci ze Spojeného království, Kanady, Austrálie a Nového Zélandu; vyzývá Radu a místopředsedu Komise/ vysokého představitele ke spolupráci s mezinárodním společenstvím na zřízení mezinárodní kontaktní skupiny pro Hongkong;

19. vyzývá mezinárodní společenství, aby dodrželo sliby, které dalo hongkongskému lidu, a přijalo naléhavá a bezprecedentní opatření s cílem pohnat Čínu k odpovědnosti za toto porušování mezinárodního práva; opět vyzývá EU a členské státy, aby zvážily podání žaloby u Mezinárodního soudního dvora s tím, že rozhodnutí Číny přinutit Hongkong, aby přijal a následně uplatňoval zákon o národní bezpečnosti, porušuje společné čínsko-britské prohlášení a Mezinárodní pakt o občanských a politických právech;

20. vítá nově zavedený dvoustranný dialog EU-USA o Číně, který byl zahájen dne 23. října 2020; vyzývá k posílení koordinace s mezinárodními partnery, včetně nadcházející vlády USA, pokud se jedná o všechny aspekty vztahů s Čínskou lidovou republikou a Hongkongem; trvá na tom, že lidská práva, a obzvláště pak situace v Hongkongu, musí v programu nadcházejícího dialogu EU-USA zaujímat klíčové postavení;

21. podotýká, že Čínská lidová republika si upuštěním od politiky „jedna země, dva systémy“ značně znepřátelila obyvatele Tchaj-wanu, a zdůrazňuje, že je ochoten spolupracovat s mezinárodními partnery, aby přispěl k zaručení demokracie na Tchaj-wanu;

22. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládě a parlamentu Čínské lidové republiky a předsedkyni Výkonné rady a Shromáždění Zvláštní administrativní oblasti Hongkong.

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0028

Situace v oblasti lidských práv v Turecku, zejména případ Selahattina Demirtase a dalších vězňů svědomí**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o situaci v oblasti lidských práv v Turecku, zejména o případu Selahattina Demirtase a dalších vězňů svědomí (2021/2506(RSP))**

(2021/C 456/22)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Turecku, zejména na usnesení ze dne 8. února 2018 o současné situaci v oblasti lidských práv v Turecku ⁽¹⁾, usnesení ze dne 13. března 2019 o zprávě Komise o Turecku za rok 2018 ⁽²⁾ a usnesení ze dne 19. září 2019 o situaci v Turecku, konkrétně o odvolání zvolených starostů z funkce ⁽³⁾,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. října 2020 o politice rozšíření EU (COM(2020)0660) a na průvodní dokument k tomuto sdělení nazvaný „Zpráva o Turecku za rok 2020“ (SWD(2020)0355),
 - s ohledem na rámec pro jednání s Tureckem ze dne 3. října 2005,
 - s ohledem na nařízení Rady (EU) 2020/1998 ⁽⁴⁾ o globálním režimu sankcí v oblasti lidských práv,
 - s ohledem na závěry Rady ze dne 10. a 11. prosince 2020 a na další příslušné závěry Rady a Evropské rady týkající se Turecka,
 - s ohledem na rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 22. prosince 2020 ve věci Demirtaş vs. Turecko (14305/17),
 - s ohledem na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 20. listopadu 2018 ve věci Demirtaş vs. Turecko,
 - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Turecko je kandidátskou zemí a dlouhodobým členem Rady Evropy; vzhledem k tomu, že jakožto člen Rady Evropy je Turecko smluvní stranou Evropské úmluvy o lidských právech a je vázáno ustanoveními a judikaturou Evropského soudu pro lidská práva;
- B. vzhledem k tomu, že turecká policie provádí od poloviny září 2020 po celém Turecku za úsvitu rozsáhlé zátahy, při nichž byly na základě obvinění z „terorismu“ zadrženy desítky politiků, politických aktivistů, právníků a dalších aktérů z řad občanské společnosti; vzhledem k tomu, že dne 31. prosince 2020 vstoupil v Turecku v platnost nový zákon o prevenci financování šíření zbraní masového ničení, v němž jsou pouze v šesti člancích stanoveny prostředky a předpisy pro boj proti financování terorismu, zatímco zbývající články poskytují tureckému ministru vnitra a prezidentovi rozsáhlou pravomoc omezit činnost nevládních organizací, obchodních partnerství, nezávislých skupin a sdružení a jejich úlohu;
- C. vzhledem k tomu, že bývalý poslanec tureckého parlamentu v letech 2007 až 2018, bývalý spolupředseda turecké Lidově demokratické strany (HDP) a prezidentský kandidát ve volbách v roce 2014 a 2018 (v nichž získal 9,76 % a 8,32 % hlasů) Selahattin Demirtaş je už více než 4 roky zadržován, a to na základě nepodložených obvinění a navzdory dvěma rozhodnutím Evropského soudu pro lidská práva o jeho propuštění;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 463, 21.12.2018, s. 56.⁽²⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0200.⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0017.⁽⁴⁾ Úř. věst. L 410 I, 7.12.2020, s. 1.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- D. vzhledem k tomu, že pan Demirtaş byl dne 4. listopadu 2016 zadržen spolu s osmi demokraticky zvolenými poslanci HDP, včetně bývalé spolupředsdkyně této strany paní Figen Yüksekdağové, a že byl původně soudně stíhán na základě obvinění z „členství v teroristické organizaci“, z „šíření teroristické propagandy“ a z mnoha dalších trestných činů, čímž turecké orgány zahájily trvalé pronásledování HDP a širší politicky motivované stíhání a zadržování členů této strany; vzhledem k tomu, že přestože HDP vyhrála v roce 2019 v místních volbách post starosty v 65 obcích, dnes funkci vykonává pouze šest starostů této strany, zatímco ostatní starostové byli zbaveni funkce nebo zatčeni a nahrazeni vládou jmenovanými zplnomocněnci;
- E. vzhledem k tomu, že dne 20. září 2019, tj. ve stejný den, kdy měl být v souladu s rozhodnutím 26. porotního soudu v Istanbulu pan Demirtaş propuštěn, se hlavní státní zástupce v Ankaře odvolal na staré pozastavené, avšak neukončené vyšetřování, které bylo důvodem k opětovnému zadržení pana Demirtaše a paní Yüksekdağové; vzhledem k tomu, že pan Demirtaş proto zůstává ve vyšetřovací vazbě kvůli vyšetřování protestů, které v říjnu 2014 proběhly na protest proti obléhání města Kobane jednotkami ISIS a proti nečinnosti turecké vlády a jejího mlčení tváří v tvář bezprostředně hrozícímu masakru a které se zvrhly v násilí a vyžádaly si desítky životů;
- F. vzhledem k tomu, že dne 22. prosince 2020 velký senát Evropského soudu pro lidská práva rozhodl, že tím, že turecká vláda pana Demirtaše zadržela a poté mu vazbu prodloužila na více než 4 roky, sledovala svůj postranní úmysl, kterým bylo zabránit mu v politické činnosti, zbavit voliče jejich zvoleného zástupce a „potlačit pluralitu a omezit svobodu v politické diskuzi: samou podstatu koncepce demokratické společnosti“ a že tím porušila článek 18 Evropské úmluvy o lidských právech; vzhledem k tomu, že ve svém závěrečném rozhodnutí dospěl k závěru, že k dalšímu zadržování pana Demirtaše neexistuje dostatek důvodů, a znovu nařídil jeho okamžité propuštění; vzhledem k tomu, že podle Evropského soudu pro lidská práva Turecko porušilo také svobodu projevu (článek 10 Evropské úmluvy o lidských právech), právo na svobodu a bezpečnost (čl. 5 odst. 1 a 3 úmluvy) a právo volit a být volen (čl. 3 odst. 1 úmluvy); vzhledem k tomu, že tento soud nenašel jasnou spojitost mezi projevy pana Demirtaše a trestnými činy terorismu;
- G. vzhledem k tomu, že dne 7. ledna 2021 turecký trestní soud potvrdil v rámci vyšetřování smrtelných teroristických útoků z roku 2014 obvinění 108 obžalovaných, včetně bývalých spolupředsedů HDP pana Demirtaše a paní Yüksekdağové, odmítl požadavek Evropského soudu pro lidská práva, aby byl pan Demirtaş propuštěn, a navrhl v případě obžalovaných, z nichž 27 je stále zadržováno, 38 trestů doživotního odnětí svobody s přitěžujícími okolnostmi;
- H. vzhledem k tomu, že nehledě na rozhodnutí tureckého ústavního soudu ze dne 9. června 2020, v němž se uvádí, že dlouhá vyšetřovací vazba pana Demirtaše porušuje jeho ústavní práva, zůstává pan Demirtaş ve vazbě ve věznici typu F se zvýšenou ostrahou v Erdine; vzhledem k tomu, že je pouze jedním z mnoha nezákonně zadržovaných osob v Turecku na základě politicky motivovaných obvinění;
- I. vzhledem k tomu, že nedávná politická prohlášení učiněná nejvýše postavenými tureckými vládními úředníky a vedoucími představiteli vládnoucí koalice o případu pana Demirtaše a úzká časová spojitost mezi těmito politickými prohlášeními a zcela zřejmě nezákonným postupem soudních orgánů jen poskytují další důkazy o politických motivech tohoto případu a závažným způsobem podkopávají nezávislost tureckého soudnictví;
- J. vzhledem k tomu, že v jiném případě Evropský soud pro lidská práva dne 10. prosince 2019 rozhodl, že zadržování významné osobnosti z řad občanské společnosti pana Osmana Kavalu bylo v rozporu s Evropskou úmluvou o lidských právech a že turecké orgány musejí zajistit jeho okamžité propuštění; vzhledem k tomu, že nehledě na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva mu istanbulský soud dne 9. října 2020 prodloužil vazbu na základě obvinění ze špionáže a pokusu o narušení ústavního pořádku během protestů v parku Gezi, které proběhly v roce 2013; vzhledem k tomu, že tím, že Turecko pana Kavalu z vazby navzdory výzvě Rady ministrů Rady Evropy nepropustilo, i nadále jedná v rozporu s Evropskou úmluvou o lidských právech;
1. vyzývá, aby byl v souladu s rozhodnutím Evropského soudu pro lidská práva, které svým rozhodnutím ze dne 22. prosince 2020 potvrdil velký senát, pan Demirtaş okamžitě a bezpodmínečně propuštěn z vazby a aby byla stažena všechna obvinění proti jeho osobě a proti paní Yüksekdağové, bývalým spolupředsedům opoziční HDP a dalším zadržovaným členům této strany; zdůrazňuje, že turecké orgány jim musejí umožnit nezávislý výkon demokratického mandátu, aniž by jim bylo vyhrožováno a bráněno; znovu opakuje, že podporuje všechny osoby, které neustále pracují na ukončení těchto případů a jiných případů vyloženého bezpráví a na tom, aby se Turecko vrátilo na cestu plnohodnotné demokracie;
 2. připomíná tureckým orgánům, že pokud pana Demirtaše nepropustí, dopouštějí se tak přímého porušení Evropské úmluvy o lidských právech a vlastního zákona a že to představuje další bezdůvodné porušování práv pana Demirtaše a jasné porušení povinností Turecka uplatňovat rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva; trvá na tom, že rozhodnutí tohoto soudu znamená, že jej turecké orgány musejí okamžitě propustit;

Čtvrtek 21. ledna 2021

3. zdůrazňuje, že Evropský soud pro lidská práva rozhodl, že dlouhá a nezákonná vyšetřovací vazba pana Demirtaše byla politicky motivovaná; je hluboce znepokojen nezákonným postupem a politickými prohlášeními vydanými v souvislosti s tímto případem, z čehož lze usuzovat, že turecká vláda zasahovala do rozhodnutí justičních orgánů ohledně prodloužení vazby pana Demirtaše;

4. vyzývá Výbor ministrů Rady Evropy, aby hned na příští schůzi naplánované na 21. března 2021 projednal odmítnutí Turecka vykonat rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ve věci Demirtaş vs. Turecko, aby o této záležitosti přijal prohlášení a podnikl nezbytné kroky k zajištění toho, aby vláda Turecka tento rozsudek bez dalších průtahů vykonala; je si zcela jist tím, že německé předsednictví Výboru ministrů Rady Evropy přijme všechna vhodná a potřebná opatření k tomu, aby bylo zajištěno vykonání rozsudku velkého senátu v případě pana Demirtaše; vyzývá delegaci EU v Radě Evropy, aby odhodlaněji usilovala o vykonání rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva o Turecku;

5. odsuzuje turecké orgány za to, jak zacházejí s panem Demirtaşem, neboť tak porušují jeho práva zakotvená v Evropské úmluvě o lidských právech, Mezinárodním paktu o občanských a politických právech a tureckých zákonech i lidskou důstojnost zakotvenou v článku 17 ústavy Turecké republiky; považuje nezákonné prodloužování vazby pana Demirtaše na více než čtyři roky za krutý a politicky motivovaný trest, který způsobuje nenapravitelnou osobní a politickou újmu jeho osobě, rodině a straně; vyzývá Turecko, aby pana Demirtaše přestalo zastrašovat a aby mu zaručilo jeho lidská práva zakotvená v turecké ústavě a v evropském a mezinárodním právu;

6. naléhavě žádá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Komisi a členské státy, aby při jednáních se svými tureckými protějšky i nadále poukazovali na případ pana Demirtaše i všech ostatních svévolně zadržovaných obránců lidských práv, právníků, novinářů, politiků a vysokoškolských pracovníků a aby je diplomaticky i politicky podporovali; žádá Komisi a členské státy, aby ve větší míře využívaly granty na mimořádnou pomoc obráncům lidských práv a zajistily, aby delegace EU a diplomatická zastoupení členských států v Turecku plně uplatňovaly obecné zásady EU týkající se ochránců lidských práv; naléhavě vyzývá delegaci Evropské unie v Turecku, aby dále pečlivě sledovala případ pana Demirtaše a dalších vězňů, mj. účastí na jejich soudních řízeních, a aby o jejich situaci jednala s tureckými orgány;

7. je hluboce znepokojen tím, že turecké soudnictví a orgány nerespektují rozsudky Evropského soudu pro lidská práva a turecké soudy nižší instance se stále častěji neřídí rozsudky tureckého ústavního soudu; vyzývá Turecko, aby zajistilo plné dodržování ustanovení Evropské úmluvy o lidských právech a rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva; naléhá na Turecko, aby plně spolupracovalo s Radou Evropy na posilování právního státu, práv menšin, demokracie a základních práv; doufá, že Evropský soud pro lidská práva bude schopen urychlit svá rozhodnutí v četných věcech týkajících se situace v Turecku; naléhavě vyzývá tureckou vládu k zajištění toho, aby všechny osoby mohly v souladu s mezinárodními normami uplatnit základní právo na řádný proces a na přezkum svého případu plně nezávislým a funkčním systémem soudnictví;

8. je hluboce znepokojen neustálými útoky a nátlakem na opoziční strany, zejména pokračujícími cílenými a politicky motivovanými útoky tureckých orgánů na Lidově demokratickou stranu (HDP) a její mládežnické organizace, neboť tyto zákroky oslabují řádné fungování demokratického systému, a vyzývá turecké orgány, aby je okamžitě ukončily; je mimořádně znepokojen probíhající diskuzí o zákazu HDP a o zbavení devíti poslanců HDP imunity za protesty v Kobane v říjnu 2014, za něž je zadržován i pan Demirtaş; upozorňuje na případ Cihana Erdala, člena tureckých Mladých zelených/Levice, který byl dne 25. září 2020 zadržen a dne 7. ledna 2021 spolu s dalšími více než 100 obžalovanými, včetně Selahattina Demirtaše, obviněn v tzv. Kobanském případě; je vážně znepokojen neustálou politickou a soudní šikanou předsedkyně místní organizace Republikánské lidové strany (CHP) v Istanbulu Canan Kaftancıoğluové, která byla v září 2019 odsouzena k téměř 10 letům odnětí svobody v politicky motivovaných případech, o nichž má ještě rozhodnout Nejvyšší soud, a v prosinci 2020 obžalována v novém případě, kde jí taktéž hrozí desetileté vězení;

9. vyjadřuje velké znepokojení nad zmenšujícím se prostorem pro občanskou společnost a pokračujícím oslabováním základních práv a svobod a právního státu v Turecku; je mimořádně znepokojen neustálým zhoršováním situace v této zemi, pokud jde o nezávislost soudnictví; vyzývá turecké orgány, aby přestaly se soudní šikanou obránců lidských práv, akademických pracovníků, novinářů, duchovních vůdců, právníků a příslušníků komunity LGBTI, jejichž základní práva

Čtvrtek 21. ledna 2021

jsou porušována, zejména po neúspěšném pokusu o převrat; naléhá na turecké orgány, aby v souladu s rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva z května 2020 a na základě opakovaných výzev a rezolucí Výboru ministrů Rady Evropy okamžitě propustily významnou osobnost občanské společnosti Osmana Kavalu;

10. připomíná nedávno schválený globální režim sankcí EU v oblasti lidských práv, což je mechanismus pro sledování a sankcionování závažných případů porušování lidských práv, jako je tomu v Turecku, který se zaměřuje na jednotlivce, subjekty a orgány zapojené do závažných případů porušování lidských práv nebo spojené s těmito případy;

11. je velmi znepokojen neuspokojivou svobodou sdělovacích prostředků v Turecku; vyzývá turecké orgány, aby okamžitě zareagovaly a začaly řešit všechna varování, které v souvislosti se situací v Turecku vydala platforma Rady Evropy pro podporu ochrany žurnalistiky a bezpečnosti novinářů; vyzývá turecké orgány, aby zajistily spravedlivý přístup ke spravedlnosti a ukončily politicky motivované soudní procesy proti novinářům a mediálním pracovníkům, jako je nedávný případ novinářky Melis Alphanové, která byla obviněna z šíření teroristické propagandy a může jí být uložen trest odnětí svobody v délce 7 let a 6 měsíců; vyjadřuje vážné znepokojení nad tím, že turecké orgány sledují platformy sociálních médií a ruší účty na sociálních sítích; považuje to za další omezování svobody projevu a za nástroj k utlačování občanské společnosti;

12. bere na vědomí záměr Turecka otočit list ve svých vztazích s EU, jeho pevné rozhodnutí provést reformy a plné odhodlání pokračovat v procesu přistoupení, jak o tom dne 9. ledna 2021 informoval prezident Erdoğan a další vysokí vládní činitelé; zastává názor, že věrohodnost těchto prohlášení by významně potvrdilo dodržování a vykonávání rozsudků Evropského soudu pro lidská práva, protože by bylo možné se opřít o skutečné údaje; opakuje, že EU je otevřena novému startu; zdůrazňuje však, že lepší a těsnější vztahy plně závisejí mimo jiné na tom, zda Turecko dosáhne hmatatelných výsledků při dodržování demokratických zásad, právního státu a základních práv;

13. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, zvláštnímu zástupci EU pro lidská práva, německému předsednictví Výboru ministrů Rady Evropy a prezidentovi, vládě a parlamentu Turecka a žádá o překlad tohoto usnesení do turečtiny.

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0029

Situace v oblasti lidských práv ve Vietnamu, zejména případ lidskoprávních novinářů Pham Chi Dunga, Nguyen Tuong Thuye a Le Huu Minh Tuana**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o situaci v oblasti lidských práv ve Vietnamu, zejména o případu lidskoprávních novinářů Pham Chi Dunga, Nguyen Tuong Thuye a Le Huu Minh Tuana (2021/2507(RSP))**

(2021/C 456/23)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá přechozí usnesení o Vietnamu, zejména na usnesení ze dne 15. listopadu 2018 o Vietnamu, zejména o situaci politických vězňů ⁽¹⁾, ze dne 14. prosince 2017 o svobodě projevu ve Vietnamu, zejména o případu Nguyen Van Hoy ⁽²⁾, a ze dne 9. června 2016 o Vietnamu ⁽³⁾,
- s ohledem na svá usnesení ze dne 12. února 2020 k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Dohody o volném obchodu mezi Evropskou unií a Vietnamskou socialistickou republikou ⁽⁴⁾ a k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Dohody o ochraně investic mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Vietnamskou socialistickou republikou na straně druhé jménem Unie (IPA) ⁽⁵⁾,
- s ohledem na Rámcovou dohodu o komplexním partnerství a spolupráci mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Vietnamskou socialistickou republikou na straně druhé podepsanou dne 27. června 2012, která vstoupila v platnost v říjnu 2016,
- s ohledem na dohodu o volném obchodu mezi EU a Vietnamem (EVFTA),
- s ohledem na desátý dialog o lidských právech mezi EU a Vietnamem, který se konal dne 19. února 2020,
- s ohledem na prohlášení mluvčí Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) ze dne 6. ledna 2021 o odsouzení tří novinářů (Pham Chi Dunga, Nguyen Tuong Thuye a Le Huu Minh Tuana),
- s ohledem na zprávu Delegace Evropské unie ve Vietnamu týkající se rozhodnutí odvolacího soudu v Ho Či Minově městě z ledna 2021, kterým byl potvrzen přísný rozsudek vynesený nad členy skupiny Hiên Pháp,
- s ohledem na společné prohlášení zvláštních zpravodajů OSN ze dne 14. ledna 2021 s názvem „Vietnam: zatčení vzbuzující strach před klíčovou schůzí strany“,
- s ohledem na zkrácené tiskové sdělení mluvčího vysoké komisařky OSN pro lidská práva ze dne 8. ledna 2021 o Vietnamu a na prohlášení vysoké komisařky OSN pro lidská práva ze dne 3. června 2020 s názvem „Asie: Michelle Bacheletová je hluboce znepokojena potlačováním svobody projevu během pandemie COVID-19“,
- s ohledem na společné dopisy představitelů zvláštních postupů OSN týkající se obvinění těchto tří novinářů ze dne 17. září 2020 a dvou osob včetně novináře Pham Chi Dunga ze dne 22. ledna 2020 a na příslušné odpovědi vietnamské vlády ze dne 28. prosince 2020 a 18. března 2020,
- s ohledem na třetí pravidelnou zprávu o Vietnamu (CCPR/C/VNM/3) z 11. a 12. března 2019 a na závěrečné připomínky Výboru OSN pro lidská práva o této zprávě ze dne 29. srpna 2019,
- s ohledem na hlavní zásady OSN týkající se podnikání a lidských práv z roku 2011,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 66.⁽²⁾ Úř. věst. C 369, 11.10.2018, s. 73.⁽³⁾ Úř. věst. C 86, 6.3.2018, s. 122.⁽⁴⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0027.⁽⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2020)0029.

Čtvrtek 21. ledna 2021

- s ohledem na obecné zásady EU týkající se obránců lidských práv,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
 - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, k němuž Vietnam přistoupil v roce 1982,
 - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že obránci lidských práv a novináři Pham Chi Dung, Nguyen Tuong Thuy a Le Huu Minh Tuan, členové Vietnamského sdružení nezávislých novinářů (IJAVN), byli dne 5. ledna 2021 odsouzeni Lidovým soudem v Ho Či Minově městě k tvrdým trestům odnětí svobody v trvání 15 (Dung), 11 (Thuy) a 11 (Tuan) let, mimo jiné za „vytváření, uchovávání a šíření informací, materiálů a předmětů namířených proti státu“ vzhledem k tomu, že tito novináři informovali o špatném hospodaření a korupci vlády, zacházení vietnamských orgánů s obránci lidských práv, respektive o prodemokratickém hnutí ve Vietnamu;
- B. vzhledem k tomu, že vietnamské orgány nadále vězní, zadržují, obtěžují a zastrašují obránce lidských práv, novináře, bloggery, právníky v oblasti lidských práv, aktivisty z řad občanské společnosti a odboráře v zemi; vzhledem k tomu, že obránci lidských práv čelí dlouhým trestům odnětí svobody za svou práci v oblasti lidských práv a za uplatňování základního práva na svobodu projevu, ať už na internetu, nebo mimo něj; vzhledem k tomu, že Vietnam v současnosti drží ve vazbě největší počet politických vězňů v jihovýchodní Asii, včetně 170 vězňů svědomí, z nichž je 69 zadržováno výhradně za svou činnost na sociálních médiích; vzhledem k tomu, že většina politických vězňů je zadržována na základě nejasně formulovaných ustanovení o národní bezpečnosti, která jsou v rozporu s vietnamskou ústavou i s mezinárodními dohodami v oblasti lidských práv, jako je Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, jehož je Vietnam smluvní stranou;
- C. vzhledem k tomu, že političtí aktivisté a aktivisté v oblasti lidských práv čelí ve vazbě krutým podmínkám, včetně odírání přístupu ke zdravotní péči, právnímu poradenství a kontaktu s rodinou, a jsou často podrobováni násilí, mučení nebo jiným formám špatného zacházení; vzhledem k tomu, že soudní řízení s nimi často probíhají rychle a nesplňují základní normy nestrannosti, spravedlnosti a nezávislosti soudů; vzhledem k tomu, že přiznání bývají běžně získávána pod nátlakem a vysílána v televizi;
- D. vzhledem k tomu, že Pham Chi Dung, nezávislý novinář bojující za ochranu životního prostředí, demokracie, svobody sdělovacích prostředků, politického pluralismu, právního státu a rozvoje občanské společnosti, je od listopadu 2019 svévolně zadržován na základě obvinění ze „spolupráce se zahraničními médii na poskytování zkreslených informací“; vzhledem k tomu, že tato obvinění byla vznesena poté, co zaslal videozáznam poslancům EP a vyzval je, aby ratifikaci dohody o volném obchodu mezi EU a Vietnamem odložili do doby, než bude ve Vietnamu dosaženo pokroku v oblasti lidských práv; vzhledem k tomu, že Pham Chi Dung byl již v roce 2012 zadržován šest měsíců na základě stejných obvinění;
- E. vzhledem k tomu, že krátce po zatčení Pham Chi Dunga, byly internetové stránky společnosti nezávislých novinářů IJAVN uzavřeny úřady; vzhledem k tomu, že dne 23. května 2020 byl ve svém hanojském bytě zatčen Nguyen Tuong Thuy a dne 12. června 2020 byl zatčen Le Huu Minh Tuan; vzhledem k tomu, že všichni tři obhájci lidských práv byli předtím, než byli svévolně zadrženi a obviněni, vystaveni šikanování a zastrašování ze strany vietnamských orgánů;
- F. vzhledem k tomu, že podle zpráv občanské společnosti je téměř 80 % vězňů svědomí vězněno pro své aktivity na sociálních médiích; vzhledem k tomu, že nejméně dvě světové platformy sociálních médií se začaly ve velké míře přizpůsobovat vietnamským omezením v oblasti svobody projevu a právním předpisům o cenzuře, včetně cenzury pokojné kritiky státu, rozšíření zeměpisného blokování a odstraňování „propagandy proti straně a státu“, čímž porušují univerzální normy, jako jsou obecné zásady OSN, a své vlastní kodexy chování;
- G. vzhledem k tomu, že Vietnamu patří podle indexu svobody tisku vypracovaného Reportéry bez hranic v roce 2020 175. místo ze 180 zemí; vzhledem k tomu, že téměř všechny sdělovací prostředky ve Vietnamu jsou vlastněny a kontrolovány státem a že se uplatňuje cenzura, včetně cenzury zahraničních vysílačů a publikací; vzhledem k tomu, že vietnamská vláda nadále zakazuje provozování nezávislých nebo soukromě vlastněných sdělovacích prostředků a uplatňuje přísnou kontrolu nad rozhlasovými a televizními stanicemi a tištěnými publikacemi; vzhledem k tomu, že v dubnu 2016 Národní shromáždění schválilo zákon silně omezující svobodu tisku ve Vietnamu;

Čtvrtek 21. ledna 2021

- H. vzhledem k tomu, že vietnamské Národní shromáždění dne 12. června 2018 přijalo zákon o kybernetické bezpečnosti, jehož cílem je zpřísnit kontroly na internetu a který vyžaduje, aby poskytovatelé odstranili příspěvky považované za „hrozbu“ národní bezpečnosti; vzhledem k tomu, že tento zákon stanoví přísná omezení svobody projevu na internetu a výrazně omezují právo na soukromí;
- I. vzhledem k tomu, že právo na svobodu projevu zajišťuje vietnamská ústava, Všeobecná deklarace lidských práv a další mezinárodní úmluvy, jejichž je Vietnam signatářem, včetně Mezinárodního paktu o občanských a politických právech; vzhledem k tomu, že v souvislosti s všeobecným pravidelným přezkumem ze strany OSN přijal Vietnam doporučení zajistit svobodu smýšlení a projevu a odstranit její omezení;
- J. vzhledem k tomu, že dne 1. ledna 2018 vstoupil v platnost vůbec první vietnamský zákon o náboženském vyznání a přesvědčení, který nutí všechny náboženské skupiny v zemi registrovat se u příslušných orgánů a informovat je o své činnosti; vzhledem k tomu, že tyto orgány mohou zamítnout žádost o registraci nebo jí bránit a zakázat náboženskou činnost, kterou svévolně označí za odporující „národním zájmům“, „veřejnému pořádku“ nebo „národní jednotě“;
- K. vzhledem k tomu, že vietnamský trestní zákoník obsahuje represivní ustanovení, která jsou zneužívána k umlčení, zatýkání, zadržování, odsouzení nebo omezení činnosti obhájců lidských práv, disidentů, právníků, odborů, náboženských skupin a nevládních organizací, zejména těch, které vyjadřují kritické názory ohledně vietnamské vlády;
- L. vzhledem k tomu, že se ve Vietnamu i nadále uplatňuje trest smrti, avšak počet poprav není znám, neboť vietnamské orgány utajují statistiky o trestu smrti jako státní tajemství;
- M. vzhledem k tomu, že vztahy mezi EU a Vietnamem se řídí dohodou o partnerství a spolupráci, v níž představují lidská práva zásadní prvek a která počítá s pozastavením nástrojů dvoustranné spolupráce včetně bilaterálních obchodních preferencí v případě závažného a systematického porušování lidských práv;
- N. vzhledem k tomu, že podle dohody o partnerství a spolupráci mezi EU a Vietnamem, a zejména v článcích 1, 2 a 35 této dohody, se Vietnam zavázal spolupracovat s Evropskou unií při podpoře a ochraně lidských práv; vzhledem k tomu, že taková spolupráce zahrnuje provedení mezinárodních nástrojů v oblasti lidských práv, jako je Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, jehož je Vietnam signatářskou zemí; vzhledem k tomu, že existuje jasné propojení mezi dohodou o partnerství a spolupráci EU-Vietnam a dohodou o volném obchodu mezi EU a Vietnamem (EVFTA), kdy se obě strany zavázaly plnit své závazky v oblasti lidských práv; vzhledem k tomu, že doložka o lidských právech v dohodě o partnerství a spolupráci mezi EU a Vietnamem umožňuje přijmout vhodná opatření v případě závažného a systematického porušování lidských práv;
- O. vzhledem k tomu, že druhý společný výbor v rámci dohody o partnerství a spolupráci mezi EU a Vietnamem, který se sešel online dne 15. prosince 2020, přezkoumal návrhy na spolupráci v oblasti lidských práv včetně provádění Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a přijal doporučení všeobecného pravidelného přezkumu;
1. vyzývá vietnamské orgány k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění Pham Chi Dunga, Nguyen Tuong Thuye a Le Huu Minh Tuana a všech dalších novinářů, obhájců lidských práv a ochránců životního prostředí, odborářů a vězňů svědomí, kteří jsou zadržováni a odsuzováni jen za to, že uplatňovali své právo na svobodu projevu, a aby je zprostily všech obvinění;
 2. je konsternován pokračujícími útoky na disidenty a rostoucím porušováním lidských práv ve Vietnamu, včetně rozsudků, politického zastrašování, sledování, obtěžování, nespravedlivých procesů a nuceného vystěhovávání a útoků, jež jsou namířeny proti politickým aktivistům, novinářům, bloggerům, disidentům a obhájcům lidských práv za uplatňování jejich svobody projevu, což je jasným porušením mezinárodních závazků Vietnamu v oblasti lidských práv, a toto porušování odsuzuje;
 3. vyzývá vietnamské orgány, aby okamžitě ukončily další formy obtěžování, včetně soudní šikany a zastrašování novinářů, obhájců lidských práv a ochránců životního prostředí, aktivistů a všech osob, jež se snaží pokojně uplatňovat svá práva na svobodu projevu i další lidská práva, a to online i off-line;

Čtvrtek 21. ledna 2021

4. vyjadřuje hluboké znepokojení nad podmínkami ve vietnamských věznicích, jež jsou přeplněné a nezdravé, což zvyšuje riziko nákazy onemocněním COVID-19 a dalšími chorobami; znovu opakuje výzvu Vysoké komisařky pro lidská práva OSN k propuštění všech osob, jež jsou zadržovány bez dostatečného právního základu, včetně politických vězňů a lidí zadržovaných za jejich kritické a odlišné postoje; trvá na tom, že než budou propuštěni, musí vietnamské orgány zajistit za všech okolností fyzickou bezpečnost a dobrý psychický stav všech vězňů, včetně Pham Chi Dunga, Nguyen Tuong Huye a Le Huu Minh Tuana, a zajistit, aby bylo nakládání se všemi ostatními politickými vězni a zadržovanými osobami v souladu s mezinárodními normami; zdůrazňuje, že právo na přístup k právním zástupcům, zdravotníkům a rodinným příslušníkům je důležitou zárukou proti mučení a špatnému zacházení;

5. vyzývá vietnamské orgány, aby ukončily cenzuru nezávislých zpráv a medií produkovaných jak domácími, tak mezinárodními sdělovacími prostředky včetně IJAVN, aby ukončily omezování informačních zdrojů online a používání internetu a aby poskytly bezpečný prostor a vytvořily vhodné prostředí pro novináře, přispívatele, bloggery a další osoby vystupující online;

6. vyjadřuje znepokojení nad zapojením globálních sítí sociálních médií do pokusů vietnamských orgánů omezit svobodu projevu a naléhavě vyzývá globální platformy sociálních médií, aby se nepodílely na probíhající cenzuře ve Vietnamu;

7. vyzývá vládu Vietnamu, aby odstranila všechna omezení náboženské svobody a ukončila šikanování náboženských komunit;

8. naléhavě žádá vietnamskou vládu, aby revidovala ustanovení vietnamského trestního zákoníku, zejména články 117, 118 a 331, které neodůvodněně omezují svobodu slova, svobodu shromažďování a svobodu sdružování, a aby změnila zákon o kybernetické bezpečnosti, vyhlášku 15/2020/ND-CP o správních sankcích za porušení předpisů o poštovních službách, telekomunikacích, radiových frekvencích, informačních technologiích a elektronických transakcích a vyhlášku 72/2013/ND-CP o řízení, poskytování a využívání internetových služeb a informačního obsahu on-line s cílem uvést tyto předpisy do souladu se standardy mezinárodně zakotvených lidských práv; zdůrazňuje zejména, že je rovněž zapotřebí reformovat trestní zákoník s cílem zajistit účinné provedení Úmluv Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 98 a č. 87, které se Vietnam zavázal ratifikovat;

9. vyzývá Vietnam, aby urychlil ratifikaci Úmluvy MOP č. 87 o svobodě sdružování a ochraně práva odborově se organizovat a zajistil její rychlý vstup v platnost a aby předložil věrohodný plán pro provedení Úmluvy MOP č. 105 o odstranění nucené práce č. 105 a Úmluvy č. 98 o provádění zásad práva organizovat se a kolektivně vyjednávat; vyzývá vietnamské orgány, aby uznaly nezávislé odborové organizace a chránily všechny pracovníky, zejména ženy a děti, před diskriminací, sexuálním obtěžováním, překračováním zákonné maximální délky práce na přesčas a porušováním povinností v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví;

10. vyzývá vietnamské orgány, aby podpořily provedení hlavních zásad OSN, a žádá společnosti, které jsou usazeny v EU nebo v jejím rámci vyvíjejí svou činnost, aby se uvedenými zásadami řídily a respektovaly mezinárodní právo, jakož lidská práva;

11. vyzývá vietnamské orgány, aby zavedly okamžité moratorium na uplatňování trestu smrti, které by bylo prvním krokem na cestě k jeho úplnému zrušení; žádá, aby byly přezkoumány všechny uložené tresty smrti za účelem uvedení soudních řízení do souladu s mezinárodními standardy, a požaduje, aby Vietnam přistoupil k Druhému opčnímu protokolu k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech, jehož účelem je uvedený trest zrušit;

12. zdůrazňuje, že respektování lidských práv představuje klíčový stavební kámen bilaterálních vztahů mezi Vietnamem a EU a je zásadní součástí dohody o partnerství a spolupráci mezi EU a Vietnamem a dohody EVFTA;

13. vítá posílené partnerství a dialog o lidských právech mezi EU a Vietnamem, zvláště pak zřízení společné parlamentní monitorovací skupiny EP a Národního shromáždění Vietnamu pro účely monitorování provádění dohody EVFTA a dohody IPA, což by mohlo pomoci k usnadnění dialogu o záležitostech mimo oblast obchodu; připomíná význam dialogu o lidských právech coby klíčového prvku, jenž má účinným způsobem motivovat Vietnam k provádění nezbytných reforem a pomoci mu na této cestě; žádá ESVČ, Komisi a zvláštního zástupce EU pro lidská práva, aby vystupňovali dialog o lidských právech s Vietnamem na nejvyšší úrovni;

14. bere na vědomí, že mezi dohodou EVFTA a dohodou o partnerství a spolupráci existuje institucionální a právní propojení, díky němuž zaujímají lidská práva ve vztazích mezi EU a Vietnamem ústřední místo; naléhavě vyzývá smluvní strany, aby v plné míře využívaly těchto dohod s cílem zlepšit situaci v oblasti lidských práv ve Vietnamu, a zdůrazňuje důležitost konstruktivního a efektivního dialogu o lidských právech mezi EU a Vietnamem; připomíná vietnamské vládě, že

Čtvrtek 21. ledna 2021

s ohledem na rozsah porušování lidských práv v současnosti dohoda o partnerství a spolupráci mezi EU a Vietnamem, která je propojená s dohodou EVFTA, umožňuje přijetí odpovídajících opatření v případě, že dojde k závažnému porušení lidských práv, což znamená rozhodnější postoj vůči vietnamské vládě; vítá příležitost nastolit otázky týkající se lidských práv na jednáních společné parlamentní monitorovací skupiny s vietnamským parlamentem o dohodě EVFTA, a rovněž vítá skutečnost, že první takové jednání se uskutečnilo v prosinci 2020;

15. vyzývá Komisi a ESVČ, aby urychleně provedly komplexní posouzení potenciálního dopadu dohody EVFTA na lidská práva, což Parlament požadoval ve svém usnesení o ratifikaci této dohody; žádá přijetí akčního plánu s cílem účinně řešit čím dál tvrdší zákroky vietnamských orgánů a skutečnost, že se tato země neřídí závazky v oblasti lidských práv, a vyzývá Komisi a ESVČ, aby pravidelně Parlamentu podávaly zprávy o provádění tohoto akčního plánu;

16. opakuje svůj požadavek, aby EU a Vietnam vytvořily nezávislý monitorovací mechanismus pro lidská práva a nezávislý mechanismus zabývající se stížnostmi, čímž se dotčeným občanům a místním zúčastněným stranám poskytnou účinné prostředky napravy;

17. vyjadřuje politování nad tím, že domácí poradní skupiny pro dohodu EVFTA dosud nevyvíjejí žádnou činnost, a opakuje svůj požadavek na široké a vyrovnané zastoupení organizací občanské společnosti v jejich rámci, včetně nezávislých vietnamských zaměstnaneckých a ekologických organizací, stejně jako obránců lidských práv; vyzývá vietnamské orgány, aby se zdržely jakýchkoli nepatřičných zásahů do složení a fungování tohoto orgánu, jakož i hrozeb či odvratných opatření namířených proti jeho vybraným členům;

18. naléhavě vyzývá Vietnam, aby vydal trvalé povolení zvláštním postupům OSN k návštěvě země, zejména zvláštní zpravodajce pro podporu a ochranu práva na svobodu přesvědčení a projevu a zvláštní zpravodajce pro situaci obránců lidských práv, a aby jim poskytl volný a neomezený přístup ke všem stranám, s nimiž chtějí vést konzultace;

19. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, ESVČ a Komisi k aktivní podpoře novinářů a skupin i jednotlivců z občanské společnosti hájících lidská práva ve Vietnamu, a to i tím, že budou vyzývat k propuštění novinářů, obránců lidských práv a vězňů svědomí při veškeré své komunikaci s vietnamskými orgány; naléhavě vyzývá delegaci EU v Hanoji, aby uvězněným obráncům lidských práv poskytovala veškerou vhodnou podporu, mimo jiné prostřednictvím návštěv ve věznicích, sledování soudních procesů a poskytování právní pomoci;

20. vyzývá delegaci EU, aby upozornila na případy uvedené v tomto usnesení, jak učinili orgány OSN a její odborníci, mimo jiné pokud jde o Tran Huynh Duy Thuca, Ho Duc Hoa, Tran Anh Kima, Le Thanh Tunga, Phan Kim Khanh, Tran Hoang Phuca, Hoang Duc Binh, Bui Van Trung, Truong Minh Duca, Nguyen Trung Tona, Pham Van Troie, Nguyen Bac Truena, Le Dinh Luonga, Nguyen Van Tuca, Nguyen Trung Truca, Pham Van Diepa, Nguyen Nang Tinha, Tran Duc Thacha, Pham Doan Tranga, Can Thi Theua, Trinh Ba Phuonga, Trinh Ba Tua, Dinh Thi Thu Thuye, Nguyen Thi Ngoc Hanha, Ngo Van Dunga, Le Quy Loa a Ho Dinh Cuonga;

21. naléhavě vyzývá Radu EU pro zahraniční věci, aby projednala situaci v oblasti lidských práv ve Vietnamu; vyzývá členské státy, aby nejlépe ještě před 13. celostátním sjezdem Komunistické strany Vietnamu důrazně vyjádřily své znepokojení ohledně zhoršující se situace v oblasti lidských práv v této zemi; vybízí EU a její členské státy, aby zintenzivnily své mezinárodní úsilí o podporu společné iniciativy v Radě OSN pro lidská práva s podobně smýšlejícími partnery, a zejména s novou vládou USA, s cílem usilovat o konkrétní zlepšení stavu lidských práv ve Vietnamu;

22. vyzývá EU, aby pokračovala v práci na účinném kontrolním systému pro vývoz, prodej, aktualizaci a údržbu bezpečnostního vybavení, zbraní a zboží dvojího užití jakéhokoliv druhu, včetně technologií pro sledování internetu, aby se zabránilo jejich použití k vnitřním represím ze strany států se znepokojivým stavem v oblasti lidských práv, mimo jiné i Vietnamu;

23. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, generálnímu tajemníkovi Sdružení národů jihovýchodní Asie, vládě a Národnímu shromáždění Vietnamu a generálnímu tajemníkovi OSN.

Úterý 19. ledna 2021

III

(Přípravné akty)

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2021)0001

Dohoda o spolupráci při boji proti znečištění Severního moře ropou a jinými škodlivými látkami (Bonnská dohoda): rozšíření její věcné a zeměpisné oblasti působnosti ***

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2021 k návrhu rozhodnutí Rady, kterým se schvalují změny Dohody o spolupráci při boji proti znečištění Severního moře ropou a jinými škodlivými látkami (Bonnské dohody) týkající se rozšíření oblasti působnosti této dohody a přistoupení Španělského království k této dohodě (11487/2020 – C9-0351/2020 – 2020/0205(NLE))

(Souhlas)

(2021/C 456/24)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (11487/2020),
 - s ohledem na návrh rozhodnutí smluvních stran Dohody o spolupráci při boji proti znečištění Severního moře ropou a jinými škodlivými látkami o rozšíření oblasti působnosti Dohody s cílem spolupracovat v oblasti dohledu s ohledem na požadavky přílohy VI úmluvy MARPOL (11490/2020),
 - s ohledem na návrh rozhodnutí smluvních stran Dohody o spolupráci při boji proti znečištění Severního moře ropou a jinými škodlivými látkami o přistoupení Španělského království k Dohodě (11493/2020),
 - s ohledem na žádost o udělení souhlasu, kterou předložila Rada v souladu s čl. 192 odst. 1, čl. 196 odst. 2 a čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) podbodem v) Smlouvy o fungování Evropské unie (C9-0351/2020),
 - s ohledem na čl. 105 odst. 1 a 4 a čl. 114 odst. 7 jednacího řádu,
 - s ohledem na doporučení Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (A9-0268/2020),
1. uděluje svůj souhlas s uzavřením pozměňovacích návrhů dohody;
 2. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě, Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států a ostatních smluvních stran této dohody.

Úterý 19. ledna 2021

P9_TA(2021)0002

Vynětí některých referenčních hodnot spotových směnných kurzů třetích zemí a stanovení náhradních referenčních hodnot za některé ukončované referenční hodnoty *I**

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2021 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2016/1011, pokud jde o vynětí některých referenčních hodnot směnných kurzů třetích zemí a stanovení náhradních referenčních hodnot za některé ukončované referenční hodnoty (COM(2020)0337 – C9-0209/2020 – 2020/0154(COD))

(Řádný legislativní postup: první čtení)

(2021/C 456/25)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě (COM(2020)0337),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 2 a článek 114 Smlouvy o fungování Evropské unie, v souladu se kterými Komise předložila svůj návrh Parlamentu (C9-0209/2020),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na stanovisko Evropské centrální banky ze dne 18. září 2020 ⁽¹⁾,
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 29. října 2020 ⁽²⁾,
 - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 74 odst. 4 jednacího řádu a s ohledem na to, že se zástupce Rady dopisem ze dne 9. prosince 2020 zavázal schválit tento postoj podle čl. 294 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na článek 59 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Hospodářského a měnového výboru (A9-0227/2020),
1. přijímá níže uvedený postoj v prvním čtení;
 2. vyzývá Komisi, aby věc znovu postoupila Parlamentu, jestliže svůj návrh nahradí jiným textem, podstatně jej změní nebo má v úmyslu jej podstatně změnit;
 3. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě, Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

P9_TC1-COD(2020)0154

Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 19. ledna 2021 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/..., kterým se mění nařízení (EU) 2016/1011, pokud jde o vynětí některých referenčních hodnot spotových směnných kurzů třetích zemí a stanovení náhrady za některé referenční hodnoty, jejichž poskytování je ukončováno, a kterým se mění nařízení (EU) č. 648/2012

(Vzhledem k tomu, že bylo dosaženo dohody mezi Parlamentem a Radou, postoj Parlamentu odpovídá konečnému znění legislativního aktu, nařízení (EU) 2021/168.)

⁽¹⁾ Úř. věst. C 366, 30.10.2020, s. 4.

⁽²⁾ Úř. věst. C 10, 11.1.2021, s. 35.

Úterý 19. ledna 2021

P9_TA(2021)0003

Nástroj pro technickou podporu ***I

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2021 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje nástroj pro technickou podporu (COM(2020)0409 – C9-0148/2020 – 2020/0103(COD))

(Řádný legislativní postup: první čtení)

(2021/C 456/26)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě (COM(2020)0409),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 2, čl. 175 odst. 3 a čl. 197 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie, v souladu se kterými Komise předložila svůj návrh Parlamentu (C9-0148/2020),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 15. července 2020 ⁽¹⁾,
 - s ohledem na stanovisko Výboru regionů ze dne 14. října 2020 ⁽²⁾,
 - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 74 odst. 4 jednacího řádu a s ohledem na to, že se zástupce Rady dopisem ze dne 16. prosince 2020 zavázal schválit postoj Parlamentu v souladu s čl. 294 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na článek 59 jednacího řádu,
 - s ohledem na společná jednání Rozpočtového výboru a Hospodářského a měnového výboru podle článku 58 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost a sociální věci,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro rozvoj a Hospodářského a měnového výboru (A9-0173/2020),
1. přijímá níže uvedený postoj v prvním čtení;
 2. vyzývá Komisi, aby věc znovu postoupila Parlamentu, jestliže svůj návrh nahradí jiným textem, podstatně jej změní nebo má v úmyslu jej podstatně změnit;
 3. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě, Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

P9_TC1-COD(2020)0103

Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 19. ledna 2021 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/..., kterým se zřizuje nástroj pro technickou podporu

(Vzhledem k tomu, že bylo dosaženo dohody mezi Parlamentem a Radou, postoj Parlamentu odpovídá konečnému znění legislativního aktu, nařízení (EU) 2021/240.)

⁽¹⁾ Úř. věst. C 364, 28.10.2020, s. 132.

⁽²⁾ Úř. věst. C 440, 18.12.2020, s. 160.

Úterý 19. ledna 2021

P9_TA(2021)0004

Výkon práv Unie za účelem uplatňování a prosazování pravidel mezinárodního obchodu *I**

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. ledna 2021 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 654/2014 o výkonu práv Unie za účelem uplatňování a prosazování pravidel mezinárodního obchodu (COM(2019)0623 – C9-0197/2019 – 2019/0273(COD))

(Řádný legislativní postup: první čtení)

(2021/C 456/27)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě (COM(2019)0623),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 2 a článek 207 Smlouvy o fungování Evropské unie, v souladu se kterými Komise předložila svůj návrh Parlamentu (C9-0197/2019),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na posudek Soudního dvora Evropské unie 2/15 ⁽¹⁾,
 - s ohledem na své usnesení o krizi Odvolacího orgánu WTO ze dne 28. listopadu 2019 ⁽²⁾,
 - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 74 odst. 4 jednacího řádu a s ohledem na to, že se zástupce Rady dopisem ze dne 4. listopadu 2020 zavázal schválit postoj Parlamentu v souladu s čl. 294 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na článek 59 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro mezinárodní obchod (A9-0133/2020),
1. přijímá níže uvedený postoj v prvním čtení;
 2. schvaluje společná prohlášení Evropského parlamentu, Rady a Komise, která jsou přílohou tohoto usnesení;
 3. bere na vědomí prohlášení Komise, která jsou přílohou tohoto usnesení;
 4. vyzývá Komisi, aby věc znovu postoupila Parlamentu, jestliže svůj návrh nahradí jiným textem, podstatně jej změní nebo má v úmyslu jej podstatně změnit;
 5. pověřuje svého předsedu, aby postoj Parlamentu předal Radě, Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

P9_TC1-COD(2019)0273

Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 19. ledna 2021 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/..., kterým se mění nařízení (EU) č. 654/2014 o výkonu práv Unie za účelem uplatňování a prosazování pravidel mezinárodního obchodu

(Vzhledem k tomu, že bylo dosaženo dohody mezi Parlamentem a Radou, postoj Parlamentu odpovídá konečnému znění legislativního aktu, nařízení (EU) 2021/167.)

⁽¹⁾ ECLI:EU:C:2017:376.

⁽²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0083.

Úterý 19. ledna 2021

PŘÍLOHA K LEGISLATIVNÍMU USNESENÍ

Společné prohlášení Komise, Rady a Evropského parlamentu o nástroji pro odrazování od donucovacích opatření ze strany třetích zemí a boj proti nim

Komise bere na vědomí obavy Parlamentu a členských států, pokud jde o praktiky některých třetích zemí, jejichž cílem je donutit Unii nebo její členské státy k přijetí nebo zrušení konkrétních opatření politiky. Komise sdílí názor, že takové praktiky vyvolávají značné obavy. Potvrzuje, že se hodlá hlouběji zabývat případným nástrojem, jenž by mohl být přijat s cílem odrazovat od nátlakových opatření ze strany třetích zemí nebo je kompenzovat a díky němuž by bylo možné v reakci na taková opatření rychle přijmout protiopatření. Komise hodlá pokračovat v posuzování a na základě něho pak s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem přijmout legislativní návrh, který stanoví mechanismus umožňující odrazovat od takovýchto opatření nebo je kompenzovat v souladu s mezinárodním právem. Jak bylo oznámeno v prohlášení o záměru ze dne 16. září 2020, které předsedkyně Komise adresovala předsedovi Parlamentu a úřadujícímu předsedovi Rady, přijme Komise návrh v každém případě nejpozději do konce roku 2021 nebo dříve, bude-li to nutné v důsledku donucovacích opatření přijatých třetími zeměmi.

Rada a Evropský parlament berou na vědomí záměr Komise předložit návrh nástroje pro odrazování od donucovacích opatření ze strany třetích zemí a boj proti nim. Oba orgány jsou odhodlány plnit svou institucionální úlohu spolunormotvůrců a návrh včas posoudit s ohledem na závazky Unie podle mezinárodního práva veřejného a práva WTO, jakož i na příslušný vývoj v oblasti mezinárodního obchodu.

Společné prohlášení Evropského parlamentu, Rady a Komise

Unie je i nadále odhodlána prosazovat mnohostranný přístup k řešení mezinárodních sporů, obchod založený na pravidlech a mezinárodní spolupráci v zájmu splnění cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje. Unie bude spolupracovat při jakémkoliv úsilí o reformu mechanismu WTO pro řešení sporů, které může zajistit účinné fungování odvolacího orgánu WTO.

Prohlášení Komise**1. Prohlášení Komise o souladu s mezinárodním právem**

Pokud Unie předloží spor podle Ujednání o řešení sporů proti jinému členovi Světové obchodní organizace (WTO), vyvine Komise veškeré přiměřené úsilí, aby co nejdříve získala souhlas tohoto člena s tím, že se uchýlí k rozhodčímu řízení podle článku 25 Ujednání o řešení sporů jakožto prozatímnímu odvolacímu řízení, které zachová podstatné rysy odvolání u Odvolacího orgánu (dále jen „odvolací rozhodčí řízení“), dokud Odvolací orgán nezačne znovu plně fungovat v souladu s článkem 17 Ujednání o řešení sporů.

Při přijímání prováděcích aktů podle čl. 3 písm. aa) nařízení bude Komise jednat v souladu s požadavky mezinárodního práva týkajícími se protiopatření, jak jsou kodifikovány v člancích o odpovědnosti států za jednání v rozporu s mezinárodním právem přijatých Komisí pro mezinárodní právo.

Před přijetím prováděcích aktů podle čl. 3 písm. aa) Komise zejména vyzve dotčeného člena WTO, aby provedl zjištění a doporučení skupiny odborníků WTO, oznámí mu, že Unie hodlá přijmout protiopatření a znovu potvrdí svou ochotu vyjednat oboustranně přijatelné řešení v souladu s požadavky Ujednání o řešení sporů.

Pokud již byly přijaty prováděcí akty podle čl. 3 písm. aa), pozastaví Komise jejich uplatňování, jestliže Odvolací orgán znovu začne fungovat v dotčené věci v souladu s článkem 17 Ujednání o řešení sporů, nebo je-li zahájeno prozatímní odvolací řízení, které je vedeno v dobré víře.

2. Prohlášení Komise

Komise vítá přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 654/2014.

Úterý 19. ledna 2021

Komise připomíná své prohlášení, které učinila při přijetí původního nařízení, mimo jiné že prováděcí akty, které je zmocněna přijímat, budou navrženy podle objektivních kritérií a budou podléhat kontrole členských států. Při výkonu tohoto zmocnění hodlá Komise jednat v souladu s prohlášením učiněným při přijetí původního nařízení, jakož i s tímto prohlášením.

Při přípravě návrhů prováděcích aktů, které mají vliv na obchod službami nebo na obchodní aspekty práv duševního vlastnictví, připomíná Komise své povinnosti podle čl. 9 odst. 1a a potvrzuje, že provede intenzivní předběžné konzultace, aby jí bylo možné sdělit veškeré relevantní zájmy a důsledky, které postoupí členským státům, a tyto byly řádně zohledněny při případném přijetí opatření. Při těchto konzultacích bude Komise usilovat o příspěvky od soukromých zúčastněných stran dotčených možnými opatřeními obchodní politiky, jež má Unie v těchto oblastech přijmout, a předpokládá, že tyto příspěvky obdrží. Komise také bude usilovat o vyjádření orgánů veřejné správy, které se mohou podílet na provádění těchto případných opatření obchodní politiky přijatých Uníí nebo jichž se tato opatření mohou týkat, a předpokládá, že jí tyto orgány sdělí své postoje.

V případě opatření v oblasti obchodu službami a obchodních aspektů práv duševního vlastnictví budou při přípravě návrhů prováděcích aktů náležitě zohledněny zejména příspěvky veřejných orgánů členských států, které se podílejí na tvorbě nebo provádění právních předpisů upravujících dotčené oblasti, mimo jiné ohledně interakce opatření obchodní politiky s unijními a vnitrostátními právními předpisy. Obdobně i další zúčastněné strany, jichž se tato opatření obchodní politiky týkají, dostanou příležitost formulovat svá doporučení a obavy, pokud jde o výběr a koncepci přijímaných opatření. Přípomínky budou členským státům sděleny při přijímání opatření v souladu s článkem 8 nařízení. Pravidelný přezkum takových opatření v průběhu jejich uplatňování nebo po jejich ukončení rovněž zohlední příspěvky orgánů členských států a soukromých zúčastněných stran, pokud jde o fungování těchto opatření, a v případě problémů, vyvstanou-li, umožní provést úpravy.

Komise konečně znovu potvrzuje, že klade velký důraz na to zajistit, aby nařízení bylo účinným a účelným nástrojem k prosazování práv Unie podle mezinárodních obchodních dohod, a to i v oblasti obchodu službami a v oblasti obchodních aspektů práv duševního vlastnictví. Opatření, jež se mají v těchto oblastech použít, proto musí rovněž zajistit účinné prosazování v souladu s právy Unie tak, aby dotčenou třetí zemi přiměla k dodržování pravidel a byla v souladu s platnými mezinárodními pravidly pro typ opatření, jež lze k prosazování používat.

Prohlášení Komise

Po přijetí nařízení v roce 2014 se Komise zavázala k účinné komunikaci a výměně názorů s Evropským parlamentem a Radou o obchodních sporech, které mohou vést k přijetí opatření podle tohoto nařízení, a o prosazovacích opatřeních obecně. S vědomím zastřešujícího cíle, kterým je účinné a efektivní prosazování práv Unie vyplývajících z mezinárodních obchodních dohod, jež uzavřela, bude Komise i nadále podporovat a racionalizovat své vztahy s Evropským parlamentem a Radou ke vzájemnému prospěchu.

Komise se zejména zavazuje, že v rámci svého zesíleného systému prosazování přezkoumá podezření na porušení mezinárodních obchodních dohod Unie, pokud na ně upozorní Parlament, jeho členové či výbory nebo Rada, a to za předpokladu, že k těmto žádostem budou připojeny podpůrné důkazy. Komise bude Parlament a Radu průběžně informovat o výsledcích, které přináší její intenzivnější snaha o prosazování pravidel.

Při uplatňování zesíleného systému prosazování bude Komise věnovat stejnou pozornost údajným porušením ustanovení o obchodu a udržitelném rozvoji v obchodních dohodách a podezřením na porušení systémů přístupu na trh. Zpracování podezření na porušení ustanovení o obchodu a udržitelném rozvoji se stane nedílnou součástí systému. Komise upřednostní případy, které jsou obzvláště závažné z hlediska svého vlivu na pracovníky nebo životní prostředí v souvislosti s obchodem, případy systémově významné a právně podložené případy.

Komise se bude i nadále plně účastnit zvláštních zasedání s příslušným parlamentním výborem za účelem výměny názorů na obchodní spory a prosazovací opatření, a to i pokud jde o dopady na průmyslová odvětví Unie. V této souvislosti budou zprávy od Komise nadále pravidelně poskytovat aktuální informace o všech projednávaných sporech a okamžité informace o zásadním vývoji ohledně sporů, přičemž tyto informace budou předávány ve stejnou dobu, kdy je obdrží členské státy. Podávání zpráv a informací bude probíhat prostřednictvím příslušných výborů v Radě a v Parlamentu.

Úterý 19. ledna 2021

Zároveň bude Komise nadále pravidelně informovat Parlament a Radu o mezinárodním vývoji, který může vést k situacím vyžadujícím přijetí opatření podle uvedeného nařízení.

V neposlední řadě Komise znovu potvrzuje, že podle svých závazků na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011, Parlamentu a Radě neprodleně předá návrhy prováděcích aktů, které předkládá výboru členských států, jakož i konečné návrhy prováděcích aktů po vydání stanovisek ve výboru. Správu tohoto procesu zajišťuje rejstřík projednávání ve výborech.

Úterý 19. ledna 2021

P9_TA(2021)0005

Nevyslovení námitky vůči aktu v přenesené pravomoci: datum použitelnosti změn určitých podrobných pravidel produkce ekologických produktů

Rozhodnutí Evropského parlamentu nevyslovit námitky vůči nařízení Komise v přenesené pravomoci ze dne 4. prosince 2020, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/427, pokud jde o datum použitelnosti změn určitých podrobných pravidel produkce ekologických produktů uvedených v příloze II nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 (C(2020)08462 – 2020/2902(DEA))

(2021/C 456/28)

Evropský parlament,

- s ohledem na nařízení Komise v přenesené pravomoci (C(2020)08462),
 - s ohledem na dopis Komise ze dne 17. prosince 2020, kterým Komise žádá Evropský parlament, aby uvedl, že nevysloví námitku proti nařízení v přenesené pravomoci,
 - s ohledem na dopis Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova předsedovi Konference předsedů výborů ze dne 14. ledna 2021,
 - s ohledem na článek 290 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 ze dne 30. května 2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007 ⁽¹⁾, a zejména na čl. 12 odst. 2 písm. e), čl. 14 odst. 2 písm. c) a čl. 15 odst. 2 písm. a) a d) uvedeného nařízení,
 - s ohledem na čl. 111 odst. 6 jednacího řádu,
 - s ohledem na doporučení k rozhodnutí Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova,
- A. vzhledem k tomu, že v důsledku současné pandemie COVID-19 a z toho vyplývajících rozsáhlých omezení pohybu se všechny členské státy a zemědělci ve všech členských státech potýkají s mimořádnými obtížemi;
- B. vzhledem k tomu, že datum použitelnosti nařízení (EU) 2018/848, které bylo původně stanoveno na 1. ledna 2021, bylo nedávno nařízením (EU) 2020/1693 změněno na 1. ledna 2022;
- C. vzhledem k tomu, že účelem nařízení v přenesené pravomoci je sladit datum použitelnosti nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/427 ⁽²⁾ se změněným datem použitelnosti nařízení (EU) 2018/848;
- D. vzhledem k tomu, že má-li být zabráněno nejasnostem a zajištěna právní jistota pro odvětví ekologické produkce, je mimořádně důležité urychlit vstup nařízení v přenesené pravomoci v platnost;
1. prohlašuje, že nevysloví námitku vůči nařízení v přenesené pravomoci;
 2. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 150, 14.6.2018, s. 1.

⁽²⁾ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/427 ze dne 13. ledna 2020, kterým se mění příloha II nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848, pokud jde o některá podrobná pravidla produkce ekologických produktů (Úř. věst. L 87, 23.3.2020, s. 1).

Čtvrtek 21. ledna 2021

P9_TA(2021)0015

FEAD: zvláštní opatření reagující na rozšíření onemocnění COVID-19 *I**

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. ledna 2021 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 223/2014, pokud jde o zavedení zvláštních opatření reagujících na rozšíření onemocnění COVID-19 (COM(2020)0223 – C9-0151/2020 – 2020/0105(COD))

(Řádný legislativní postup: první čtení)

(2021/C 456/29)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Parlamentu a Radě (COM(2020)0223),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 2 a čl. 175 třetí pododstavec Smlouvy o fungování Evropské unie, v souladu s nimiž Komise předložila svůj návrh Parlamentu (C9-0151/2020),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 10. června 2020 ⁽¹⁾,
 - po konzultaci s Výborem regionů,
 - s ohledem na předběžnou dohodu přijatou příslušným výborem podle čl. 74 odst. 4 jednacího řádu a s ohledem na to, že se zástupce Rady dopisem ze dne 18. prosince 2020 zavázal schválit postoj Parlamentu v souladu s čl. 294 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na článek 59 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zaměstnanost a sociální věci (A9-0174/2020),
1. přijímá níže uvedený postoj v prvním čtení;
 2. vyzývá Komisi, aby věc znovu postoupila Parlamentu, jestliže svůj návrh nahradí jiným textem, podstatně jej změnil nebo má v úmyslu jej podstatně změnit;
 3. pověřuje svého předsedu, aby postoj Parlamentu předal Radě, Komisi i vnitrostátním parlamentům.

P9_TC1-COD(2020)0105

Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 21. ledna 2021 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/..., kterým se mění nařízení (EU) č. 223/2014, pokud jde o zavedení zvláštních opatření reagujících na krizi související s rozšířením onemocnění COVID-19

(Vzhledem k tomu, že bylo dosaženo dohody mezi Parlamentem a Radou, postoj Parlamentu odpovídá konečnému znění legislativního aktu, nařízení (EU) 2021/177.)

⁽¹⁾ Úř. věst. C 311, 18.9.2020, s. 82.

